5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 643 — Duminecă 1 Fevruarie 1909

REFORMELE

Toate ziarele anunță că guvernul a distribuit, la Senat, un ante-proiect relativ la reformele pe care vrea să le introducă în Biserică.

Nu este vorba de cît de un ante-proiect, al cărui text definitiv nu va fi hotărît de cît atunci cînd guvernul va fi aflat părerea senatorilor și mai ales părerea episcopilor Bisericei romîne.

Intr'adevăr, pentru noi ca și pentru ori-care om de bun simț, există o chestiune prejudicială în materie de reformă în Biserică.

Statul modern este un Stat laic, cu totul laic, așa de laic în cît s'ar putea foarte bine întîmpla—poate faptul există deja—ca majoritatea membrilor Senatului și Camerei să fie compusă nu numai din oameni cari nu practică, dar din oameni indiferenți în materie religioasă.

Statul romîn nu cere, într'adevăr, reprezentanților săi, nici o confesiune de credință, nici o afirmare a credinței.

Este evident că un astfel de Stat cu totul laic nu se poate confunda cu Imperiul de Răsărit al celor d'intăiu secole creștine, cînd împărații din Constantinopol, adevărați papi civili, conduceau și influențau chiar și chestiile de dogmă și de afirmare de credințe. In timpurile acelea, Statul era stăpîn în biserică de oare-ce și el la rîndul său, își supunea viața întreagă ideiei religioase și înalților demnitari ai Bisericei.

Dintr'această simplă constatare rezultă că astăzi drepturile morale ale Statului față de Biserică sunt cu totul altele.

El are dreptul să supravegheze menținerea ordinei și a bunului mers în afacerile religioase, mai întăiu fiind că reprezintă puterea fără de care hotărîrele Bisericei ar putea să nu fie puse în executare, apoi pentru-că el plătește budgetul cultelor.

Din acest punct de vedere este ușor de constatat că, în Romînia nu poate fi vorba de frumoasa maximă a lui Cavour: „Biserica liberă în Statul liber".

Dar dacă, la noi, în mod fatal, Statul poate și trebue să legifereze în chestiunile bisericești, este evident că atunci cînd vrea să aducă o modificare în organizația de cinci-sprezece ori seculară (omitem intenționat primele secole ale creștinizmului, în timpul cărora s'a căutat și s'a găsit o organizație), prima datorie morală a Statului este de a se înțălege cu reprezentanții actuali ai Bisericei.

Aceasta, pentru noi, este un principiu de căpitenie, o regulă de datorie morală, și fiind-că este vorba de biserică, am putea adăuga, o dogmă politică.

O dogmă politică, de oare-ce fără de aceasta, te expui cu certitudine lă turburări ale căror consecințe nu le poate prevedea nimeni. Nimic nu este mai delicat—istoria o probează cu îndestulare—de cît chestiunile religioase și nimic nu este mai greu de despărțit de cît chestiile de organizare ale bisericei de chestiile pur și simplu religioase.

In toate timpurile și în toate țările, această experiență s'a făcut. Guvernele cele mai puternice, oameni înzestrați cu geniul cel mai puțin de discutat, nu au scăpat de acest adevăr istoric. Adesea ori intențiile cele mai bune, cele mai lăudabile, au fost ignorate, schimbate, și în cele din urmă condamnate de toată lumea, din cauză că nu s'a înțeles că nu se poate legifera asupra bisericei și în afară de biserică.

Iată de ce, înainte de a examina amănunțit—și lucrul acestea îl vom face pe larg și fără vre-un gînd ascuns—proectele guvernului, așteptăm să vedem dacă guvernul a știut sau cel puțin va ști să ție seamă de acest principiu primordial, dacă proectul său definitiv va fi sau nu de acord cu opinia organismului care, astăzi, reprezintă biserica română.

De altfel,—o vom spune fără a ne face vinovați de o indiscrețiune,—guvernul a avut o probă de realitatea afirmației noastre.

In primul său anteproect—acel împărțit senatorilor este al doilea,—guvernul, creînd un Sinod mixt din episcopi și preoți mireni, dădea acestui Sinod mixt toate atribuțiile Sinodului actual, în afară de acțiunea disciplinară asupra episcopilor.

Ei bine, acest anteproect fusese denunțat—toată lumea știe aceasta,—de P. S. S. răposatul Iosif Gheorghian, ca contrar „nu numai canoanelor bisericești, dar chiar dogmelor, de oare-ce transforma o biserică *episcopală* într'o biserică *presbiteriană*, și mitropolitul primat declarase mai multor persoane nu numai că va combate reforma la Senat, dar că, dacă va fi votată, se va retrage într'o monăstire.

Noul ante-proect al guvernului lasă Sinodul actual așa cum este, îi rezervă chestiunile de dogmă — lucru care va atrage studiarea întregei literaturi religioase,—și de rit, și nu-i ridică de cît celelalte atribuțiuni, dîndu-le unui al doilea Sinod numit Consiliul superior eclesiastic — avem pînă acum Consilii superioare administrative și agricole, și d. Stelian propune acel al magistraturei—care s'ar compune din cei 16 membri ai Sinodului actual și din 20 de preoți mireni aleși după oare-cari regule.

Asupra împărțirei atribuțiunilor între aceste două sinoade juxtapuse—asupra chiar a utilității acestui al doilea Sinod,—asupra chestiunei de a ști dacă nu era mai bine să se înființeze consilii de preoți mireni pe lîngă fie-care Episcopie,—asupra chestiunei și mai importante, de a se ști dacă pentru a da Bisericei mai multă splendoare și clerului mirean un rol în afacerile Bisericei, soluția nu ar fi în dezistarea din partea Statului a unei părți din puterile sale concentrate în acea administrație numită Casa bisericei, administrație cu totul laică și ministerială,—ne vom da părerea după ce vom fi avut ocazia de a cunoaște opinia acelora cari reprezintă astă-zi Biserica română, nu numai prin tradiția de atîtea ori seculară, dar încă prin Constituția din 1866 care, de oare-ce a chemat de drept la Senat pe cei 8 Episcopi ai țărei, le-a dat mandatul moral de a lumina națiunea asupra chestiunilor religioase și de organizație eclesiastică.

Cine a interpelat?

— Un articol al deputatului Diamandi —

D. George Diamandi, fost socialist, a fost ales de colectiviști deputat al colegiului III de Tutova. D. Diamandi, care a petrecut anii din urmă între Paris și Nauheim, n'a venit în atingere cu alegătorii sei și s'a ales natural prin corupție.

Aceasta nu l'a împedecat să facă cunoscuta interpelare, al cărei rezultat se cunoaște și care a clasificat definitiv pe interpelator între zurbagii fără de rost.

Dar d. Diamandi, care a spus că d. Fleva este alesul corupției, fiind că d. Fleva nu este liberal, a avut, altădată, și despre liberali și despre d. Fleva—idei cu totul opuse.

Vom reproduce imediat părerile actualului colectivist zurbagiu, cari vor invedera întreg felul de a fi al foștilor ciraci ai lui Nădejde.

Iată un articol publicat, sub semnătura întreagă G. Diamandi; sub titlul *N. Fleva și P. P. Carp*, **în „Lumea Nouă" din 2 Noembre 1895:**

„Cele ce se petrec în partidul liberal, justifică în totul atitudinea partidului socialist în alegerile de față. Incă de la începutul formărei actualui minister, noi am atras băgarea de seamă a publicului *asupra luptei crîncene ce se va încăera între d-l N. Fleva și vechii colectiviști. Ministrul de interne pare că s'a convins și d-sa de nevoia de a întroduce în politică alte chestii de cît cele de căpătuială.*

„Mai mult încă, d-l Fleva cu proectul său de lege privitor la comune, aplică un punct din însuși programul nostru. Mai multe declarațiuni făcute prin „Monitor" și chiar un început de realizare a unor făgăduieli, au produs o impresie foarte bună și socialiștii au aprobat purtarea d-lui Fleva.

„*Din nenorocire* **însă,** *tocmai aceste* **apucături democratice ale tribunului**, *au arut darul să turbeze pe colectiviștii roșii*, după cum unele proecte ale d-lui P. P. Carp au turbat pe colectiviștii albi.

„Interesele de gheșeftărie, un intreg program de furtișaguri și de abuzuri, o adevărată tradiție de necinste, zădărnicesc munca unor oameni ca Fleva și Carp, cari vor să dea politicei o virginitate de mult pierdută în brațele colectiviștilor conservatori sau liberali.

„*Cele ce spunem sînt atît de adevărate, în cît* **în toate județele vedem momii colectiviste, o întreagă clică de pungași, cari vor să facă cu neputință starea d-lui Fleva în minister**".

„*Chiar aci la București din sorginte sigură aflăm că este o ură ascunsă între partidul bătrînilor și între tineretul grupat în jurul tribunilor.* Sfezile și încolțirile vor începe îndată după alegeri, ba au și început acum.

„Tocmai această pricepere a situației politice a liberalilor o are și d. P. P. Carp, și aceasta îl autorizează pe d-sa să prevestească venirea sa la putere în cel mult un an de zile. Dar vicleanul șef al junimiștilor nu ne spune că va veni alături *cu d Nicolae Fleva pe care colectiviștii îl vor sfărîma*, **după cum au surgunit pe C. A. Rosetti**".

Călătorii de plăcere

Sunt superstițioși, cari cred în făcutul de la mînă. El variază după închipuire; unul își trage manșeta; un altul se gîndește la un anumit număr; un al treilea se așează în anume fel pe jilț—și aceste diferite ticuri urmează să fie de noroc celor care-și fac de la mînă.

Și d. Grecianu, ilustrul om de stat al Romîniei, crede în eresuri. De îndată ce Fortuna, în politică, nu-i mai suride, fostul logofăt al Dreptății se pune pe călătorite. Egipetul l'a făcut ministru, iar acum coasta de Azur urmează să-i fie norocoasă.

D. Grecianu respiră încă aerul curat pe promenada Englejilor, și, aci la Iași, norocul seu politic s'a și ivit. Ce va fi ziua de 2 Februarie cînd d. Grecianu se va fi întors în orașul în care popularitatea sa n'are pereche!

D. Grecianu, în partidul conservator din Iași, dispune abia de o minoritate. Nu este nici șeful acelui partid, nici oratorul favorit, nici scriitorul impetuos, dar, de cînd s'a călătorit în străinătate, a devenit temelia pe care se reazimă partidul.

Fiind în Iași, i se luase clubul, i se luase gazeta. Plecînd—la club nu mai vin de cînd grecenești, iar gazeta ie pur grecenistă.

Intre marea majoritate a partidului conservator și între ziarul de la Iași, desacordul ie perfect.

— Noi n'am delegat pe nimeni, spune clubul, să vorbească în numele nostru în cutare împrejurare.

— D. X, respunde ziarul, care a vorbit în acea împrejurare, a fost delegatul clubului conservator.

Este, deci, evident că, plecînd d. Grecianu lăsase un club și un ziar, care ambele nu-i aparțineau. Iar de cînd și-a făcut ticul—a căpatat ziarul și o parte a clubului, care sunt în divergință cu restul partidului.

Iată dar un nou agrement al călătoriilor de plăcere și efectele salutare ce ele au asupra unor anumiți bărbați politici.

Călătoriile pe distanțe relativ scurte au fost, deci, în două rînduri, de mare folos d-lui Grecianu. Ce va fi cînd, reîntors în țară și amărît din nou — fostul ministru se va hotărî la o călătorie în America.

Și ce va mai fi — Doamne! — cînd d. Grecianu se va stabili definitiv în străinătate și va încerca un sistem politic de acolo într-a coace?

Dar să nu anticipăm asupra viitorului. In prezent vedem că, de îndată ce s'a călătorit, norocul i s'a întors în bine d-lui Grecianu: schimbarea locului, schimbareu norocului.

Făcutul de la mînă i-a succes și de această dată.

CATE-VA NOTE

Ploieșteanul Quintus—ducă-se pe pustii— traduce o nuvelă a lui Maupassant căriea i zice *Marroca*.

Află că aci—în Marroca—se iubește cu furie. Din primele zile simți un fel de patimă înflorată, o răscolire, o bruscă îndîrjire a patimelor... de la simpla atingere a mînilor care ne face să făptuim atîtea prostii..

Să mergi pe jos pînă în Marroca aceea! Cînd ai ajuns acolo numai îți atingi mîna și vorba lui Quintus, ai și făptuit prostia, căci „toate facultățile noastre de senzație fisică se surescită pînă la exesperare".

Dar d. Quintus nu s'a mulțumit numai cu o simplă atingere a mîinelor, care a produs asupră-i enormul cabazlîc de mai sus, ci s'a deoat și la luxul unei privelişti de „bruscă îndîrjire a patimelor": d. Quintus, în traducerea sa, firește s'a ascuns în dosul unei stînci și a asistat, la o dureroasă distanță, la baia unei dame.

Sublimul act s'a petrecut precum urmează:

De-o odată, în dosul unei stînci pe jumătate înecată în unda liniștită, ghici o mișcare ușoară și, întorcîndu-mă zări, scăldîndu-se o fată înaltă și goală, în apă pînă la sîn...

Ea se întoarsă, dădu un țipet și jumătate înotînd, jumătate mergînd, se ascunse după stîncă...

Și asta se chiamă: Marroca.

*

„D. Nicu Filipescu este unul dintre acei fruntași politici, cari nu stau la îndoială de a se exprima desluşit și categoric asupra chestiilor la ordinea zilei îndată după ivirea lor, și aceasta, direct, sub răspunderea lor, în formă de interview. Abordabil presei, cu care se găsește în permanent contact de mai bine de douăzeci de ani, e gata să-și dea părerea, fără nici o șovăire, asupra problemelor ce se rîdică, și așa a făcut și acum cînd l'am rugat să ne dea părerea d-sale asupra reformei sinodale".

Aceste rînduri au apărut în fruntea numărului de astăzi al ziarului liberal *Viitorul*.

Comentarii ar umbri frumusețea lucrului.

OAMENI ȘI LUCRURI

TRAGI-COMIC

In cursul săptămînii scena iașană, a înregistrat o mică tragedie în viața unuia din foștii noștri comediani: apariția cea din urmă,—ultima înfruntare a rampei, momentul greu, cel mai greu din viața unui actor — despărțirea de scîndurile scenei.

Complex trebuie să fie în adevăr acel moment și stranie trebuie să fie senzația sufletească a artistului dramatic—indiferent dacă e vorba de o forță mai mare sau mai modestă—în clipa cînd privește pentru cea din urmă dată sala și publicul, sala iluminată în onoarea lui publicnl adunat în jurul lui, un public al său propriu, un public bine dispus, venit ca să-i aducă un omagiu și să-și exprime admirația și... compătimirea în acelaşi timp.

Admirația constitue elementul epic, iar compătimirea pe acel liric, dar amîndouă la olaltă le vede eroul clar exprimate pe fețele spectatorilor.

Cu o singură privire el îmbrățișează nu numai sala plină și festivă, dar un întreg trecut, un vast bagaj de amintiri, de senzații, de emoții,—o! mai cu seamă de emoțiuni.

Și ori cît ar fi de predispus temperamentul actorului către elementul comic al vieței, momentul acela cînd își iea rămas bun de la scenă, este fără îndoială cel mai mișcător și mai... dramatic din cîte a trăit în decursul activității lui.

Căci el însamnă un sfîrșit—dacă nu propriu zis, cel puțin un sfîrșit al unui mod de a fi, iar prefăcătoria necesară firii de actor nu ajută nici ea la nimic, la ce bun? pe cine ar putea amăgi? cui folosește să-și facă iluzii vane pe seama sa proprie?

De-aceea clipa retragerei definitive are totdeauna ceva tragic și ne face să vedem în „comicul" producător de hohote de rîs, în actorul care a știut în curs de decenii să stoarcă la crimide rîs,—pe muritorul asemenea cu toți muritorii în viața căruia nu lipsesc epizodele de tristeță și de duioșie. Iar dintre acestea cel mai remarcabil și cel mai interesant este momentul plecării dintre ai săi.

Publicul nu-și poate reținea ecoul unui regret răsărit din adîncimile sincerei simțiri,—iar eroul serei nu-și poate reținea înlăcrimarea, privirilor: iar în acea umbrire, a pleapelor se rezumă toată senzația psihică a momentului duios și fatal.

E bine cînd momentul acesta vine cel puțin, în plina vigoare, cum a fost cazul concetățeanului nostru, astăzi ex-actor...

Rodion

Se găseste acidul salicilic în vinurile naturale?

Această întrebare chimică a fost obiectul unor foarte vii discuții la vestitul proces din Vaslui al cărciumarilor, dați în judecată de către Corneliu Șumuleanu.

D. profesor dr. Riegler, chemat ca expert, s'a pronunțat că acidul salicilic, în doze foarte mici, se află în vinurile naturale precum și în fructe și în zemurile lor. Cum d-sa a fost atacat în mod nedemn, pentru o părere absolut științifică și adevărată, suntem fericiți că putem publica după notele luate de un student la cursul d-sale părerea motivată a d lui profesor Riegler, asupra acestei chestiuni.

Mai notăm cu părere de rău că oamenii noștri, cei de mai mare valoare sunt tărîți în noroiu de oameni cari nu văd chestiunile de cît prin ochelarii patemilor.

N'avem nevoe să spunem că d. profesor dr. E. Riegler, alături cu profesorii d-ri Babeș și Marinescu, sunt cele mai mari ilustrațiuni sle vremurilor și că d-sa nu și-ar fi compromis reputația d-sale Europeană de dragul nici a unei părți, nici a alteia din cei cu procesul de la Vaslui.

Iată notele despre care am vorbit:

Domnilor,

Ne putem mîndri că astăzi suntem în posesiunea unui remediu specific în contra reumatismului și anume: acidul salicilic.

D-voastră știți că acest corp se găsește în esența de Wintergreen sub forma de salicilat de metil și sub forma de a aldehide salicilice și în alte esențe.

Astăzi însă el se fabrică prin sinteza lui Kolbe, făcînd se reacționeze acidul carbonic asupra fenolului sodat.

Acidul salicilic influențează mai cu seamă asupra organismelor inferioare, asupra fermenților solubili, asupra secrețiunilor bacteriene; aceste acțiuni explică întrebuințarea lui pentru a conserva alimentele și mai cu seamă din punctul nostru terapeutic pentru a combate diferite boale.

Domnilor, profit de această ocasiune ca se vă pun în curent cu o chestiune foarte importantă, care trebue să o cunoașteți cu toții; căci în calitate de medici de județ, de oraș, de spitale etc. veți fi de multe ori chemați în interesul justiției să vă pronunțați în această privință.

Cu ocazia unui proces celebru la Curtea cu Jurați din Vaslui am fost chemat ca să răspund la unele întrebări necesare spre a lumina justiția.

Una din întrebările puse era următoarea: *Se cunoaște faptul că în vinuri absolut naturale se găsește une ori acidul salicilic fără ca se fi fost adăugat intenționat.*

La răspunsul încă afirmativ și categoric, bazat pe lucrările unui mare număr de savanți, am fost insultat, calomniat într'un mod sălbatic de partea interesată în acest proces.

Mai mult încă unele ziare inspirate de către unii oameni absolut ignoranți în această materie au taxat afirmațiunele mele positive și categorice *ca oberațiuni mentale*!

Domnilor, cea mai puternică armă în contra calomniilor. a insultofor și a ignoranței este puterea faptelor științifice publicate în arhivele științifice de oameni a căror reputațiune nu lasă nici o umbră de îndoială asupra exactității acelor fapte. Or-ce om de știință trebue să fie dezbrăcat de pasiunile urîte și nedemne omenirei.

Vă voi arăta prin urmare toate lucrările științifice publicate de oameni savanți, specialiști, în diferitele țări și vă veți convinge că afirmațiunile mele făcute la Vaslui nu sunt de cît expresiunea adevărului.

Primul învățat care a comunicat lumei științifice că în vinuri absolut naturale de o provinienţă autentică se găsește un corp care dă toate reacțiunile acidului salicilic este *Medicus*. **Acesta a publicat lucrările lui în darea de seamă despre al 9-lea congres al chimiștilor în Erlangen. (Bericht über die 9-te Versamlung der Vereinigung bayrischer Vertratter der angewandten Chemie in Erlangen Berlin 1890. Pag. 42).**

In această comunicare Medicus insista asupra posibilității de a declara un vin de falsificat cu acid salicilic pe cînd în realitate este un vin natural care conține corpul care dă reacțiunile acidului salicilic cu percloruru de fer. Dar pentru a nu face această evocare trebue chimiști experți anume pregătiți pentru astfel de lucrări.

In anul 1902 a apărut în revista franceză „Comptes" rendus 131 pag. 42 3 o

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

mportantă lucrare a distinsului învățat A. I. Farreira da Silva, în care el a arătat că Vămile din Brasilia au oprit intrarea vinurilor din Portugalia fiind că conțineau urme de acid salicilic.

Prin lucrări minuțioase s'a constatat însă că acele vinuri n'au fost falșificate cu acid salicilic dară au dat reacțiunele acidului salicilic *care se găsește într'un mod natural în acete vinuri.*

Nu mult după această comunicare chestiunea existenței acidului salicilic în vinuri naturale a fost studiată de către directorul laboratorului statului din Lisabona Mastbaum.

Acest chimist distins a publicat în revista „Chemische Zeitung" 25 pag. 465 rezultatele lucrărilor sale. El a găsit în vinurile roșe din 1899 de la Torros-Vedras în 50 ce vin, conform prescripțiunilor oficiale, reacțiunile acidului salicilic; mai mult încă chiar în 25 ce de vin el a obținut aceste reasțiuni.

Dar a remas numai de a dovedi că acele reacțiuni trebue atribuite în realitate acidului salicilic.

Pentru acest scop Mastbaum a izolat din vinurile de la Torres-Vedras acel corp și a fost în stare să demonstreze că în adevăr era acid salicilic, căci avea formele cristaline aciculare caracteristice acestui acid și a dat și toate reacțiunele de identitate precum reacțiunea lui Millon, reacțiunea lui Iorissen cu nitrit de Sodiu, sulfat de cupru și acid acetic. reacțiunea cu perclorura de fer etc.

Din vinurile de la Rio sau obținut aceleași cristale.

Deci prin aceste fapte s'a demonstrat până la evidență că corpul care în unele vinuri absolut naturale dau reacțiunele acidului salicilic și care pot duce în eroare pe chimiștii nepregătiți pentru aseminea lucrări, este în adevăr acidul salicilic.

Dară Mastbaum, a mers mai departe cu lucrările lui; el a dozat adică a cîntărit cantitatea de acid salicilic ce póte să conțină vinurile naturale.

Această cantitate o evaluează în termin de mijloc până la 0.001 g. (un miligram) într'un litru de vin.

Insă dacă un vin conține 0.001 gr. acid salicilic într'un litru se va obține cu acest vin o reacțiune foarte clară asupra acidului salicilic, de oare ce Mastbaum în colaborare cu C. Pereira au găsit că în vinurile nu prea bogate în tannina reacțiunea se obține și cu vinuri care nu conțin de cît o jumătate de miligram de acid salicilic într'un litru, adică o cantitate mult mai mică de cît acea conținută în vinurile naturale.

Un alt chimist distins Desmoulières s'a ocupat de asemenea cu această chestiune. El a publicat lucrările lui în Bulletin des Sciences pharmacologiques, 4, pag. 204 și conchide că vinurile naturale conțin 0.8—1 mgr. de acid salicilic într'un litru. Nu mult după aceste lucrări, Windisch a publicat în „Zeitschrift für Untersuchung der Nahrungs und Genussmittel" 6. 447. faptul că acidul salicilic se găsește nu numai în vinuri naturale, dară și într'un mare număr de fructe. Acest autor a găsit într'un litru de sirop de smeură 1.1—2.8 mgr. de acid salicilic și conchide că o simplă analiză calitation asupra acidului salicic în siropuri de fructe nu este suficientă pentru a le declara de salicilitate; pentru a se feri de această eroare trebue să determine cantitatea de acid salicilic ce conțin acele siropuri.

Ast-fel de lucrări s'au făcut și în America. F. W. Traphagen și E. Burke in The Journal of the American chemical Society 25. pag. 242, au arătat că acidul salicilic se găsește aproape în toate fructele și anume:

în fragi	0·57 mgr.	în 1	kilogr.
„ cireși	0·40 „	„	„
„ prune	0·28 „	„	„
„ mere	0·24 „	„	„
în *bobițe de poamă*	0.32 mgr.	în 1	klgr.

Oare toate aceste lucrări făcute în diferitele țări și de către un mare număr de savanți, nu confirmă depositiunile mele făcute în celebrul proces de la Vaslui, și anume: „pentru ca un vin să fie considerat ca falșificat se impune într'un mod absolut o dozare a acidului salicilic, căci o simplă cercetare calitativă este absolut insuficientă.

Dară ca o dovadă și mai positivă, care face ca depositiunile și afirmările mele să triumfeze într'un mod absolut sunt propunerile făcute la congresul internațional de Chimie aplicată ținut la Roma în anul 1906 și la care am luat parte ca delegat al Romîniei. (Atti del VI Congreso internazionale di Chimia applicate V Volume p. 740).

Iată propunerea definitivă formulată de Dr. A. I. Ferraira da Silva-Porto:

„Avînd în vedere că M. Medicus în 1890, în vinurile germane și apoi Ferreira da Silvo în 1900, în vinurile din nordul Portugaliei, au găsit un corp, care se colorează în violet cu perclorura de fer, substanță care a fost apoi considerată ca acid salicilic natural de către Mastbaum, Pellet, Desmoulière, Windisch, Spien, Paris, etc.;

„Avînd în videre că acest corp se găsește în vinuri și în alte producte naturale în cantități minimale, care nu întrece 5 mgr. pe litru sau pe kilogram, incapabil de a exercita o acțiune antiseptică apreciabilă și în totdeauna inferioară cantității de acid salicilic, care se adaugă unui vin sau altui product alimentar (30—80 mgr. pe litru), cu onoare propunem următoarele: *„Nu este loc de a afirma salicilagiul, nici de a condemna vinuri sau alte producte alimentare, cînd dozagiul nu va indica o cantitate de acid salicilic mai mare de cît 5 miligrame pe litru sau pe kilogram".*

Intă datele științifice, cari au făcut pe d. Prof. Dr. Riegler, indignat de atacurile calomnioase din partea celor interesați, să pronunțe în sala Curței cu juri din Vaslui, următoarele:

„Domnilor, sunt măhnit de cele ce aud, dar vă declar că n'am venit aice a face politică, nici să depun în favoarea cui-va, am venit în urma unei invitațiuni a Curței cu juri, ca să luminez justiția.

„Toate cele expuse de mine sunt fapte positive, expresiunea purului adevăr, care nu poate să fie de cît unul în lume și care ori-cît de mari vor fi obstacolele, trebue să ajungă la lumina zilei.

„Nu-mi voiu compromite numele meu de om de știință pe care mi l'am căștigat prin o muncă încordată de un sfert de secol pe tărămul științei pozitive, cu atît mai mult că afirmările mele de astăzi nu vor remănea în această sală din Vaslui, ele vor fi cunoscute în toată țară și chiar peste hotarele noastre, din cauza importanței lor.

Conferința d-rei Eugenie Harnagea

II

Pentru prima oară, în istoria țărei noastre aceiași persoană, e numită domn pe rînd în cele două țări. De la acea dată, secolul XVI, aceste treceri de la o domnie la alta sunt din ce în ce mai dese.

Aceste treceri de domni, au importanța lor din două puncte de vedere: 1) Ele ajută la sporirea fondului comun sufletesc. 2) De la ideia domnirei aceluiași domn, în cele două țări, în două timpuri, se ajunse în mod firesc la ideia domniei aceluiaș domn, în acelaș timp, în cele două țări.

Iată deci cum politica doamnei Kiajna este un puternic mobil în promovarea ideei unirei, iată deci cum și în istorie une-ori fapte mici, aproape fără însemnătate, făcută fără conștiință, ne pot duce la închegarea unui fapt măreț, după cum în lumea fizică, o singură petricică poate da o altă direcție unui rîu, după cum în lumea morală, un fapt mic neînsemnat ne poate duce pe potecă întunecată a răului, sau pe calea luminoasă a binelui și virtuței.

Dar dacă femeia în promovarea ideei unirei, intervine ca factor inconștient, ea intervine ca factor conștient chiar în realizarea acestei idei.

Suntem în plină agitare a spiritelor; sufletele mari n'au de cît un vis: Unirea, cînd sub Caimacanul Vogoride, unealtă servită a Turcilor, ce nu vedeau cu ochi buni unirea noastră, se întrunesc listele electorale, după cari trebuia să se facă alegerea unui Divan, care să rostească dorința Romînilor din cele două principate.

Prin mijloace chiar violente se îndepărtează din acele liste, numele celor mai sinceri partizani ai unirei. Se alege un Divan compus numai dintre Antiunioniști, care desigur s'ar fi pronunțat contra unirei. Visul măreț de unire trebuia în mod fatal să cadă, cînd un gest nobil, ne salvează.

Soția lui Vogoride dă în mîna Unioniștilor corespondența secretă a soțului ei cu marii demnitari ai Porței, prin care îi se dă instrucții secrete, pentru a face ca unirea să cadă—promițîndu-i-se chiar domnia. Planul fiind dat pe față, alegerile sunt anulate—se întocmesc alte liste—unirea se face.

Iată deci cum în mod conștient, o femee intervine chiar în realizarea actului unirei;

Dar cine poate ghichi lupta ei sufletească, și poate uriașa sforțare ce o face, pentru a putea fi folositoarea neamului ei. Fată a lui Costache Conache, el însuși un partizan al unirei, ea nu putea să rămînă străină de simțirea—adevărat romînească—ce agită spiritile. Condusă de ideia luminoasă a unirei, sugestionată de entuziasmul unioniștilor, ea nu stă la îndoială de a sacrifica binelui general, datoria ei de soție. Dacă femeea romîncă știe să fie bună soție și bună mamă, ea știe și poate să fie și bună Romîncă! (aplause).

Și acum cînd serbătorim amintirea celui mai scump eveniment din istoria noastră, un sentiment de pioasă datorie ne îndreaptă gîndul și sufletul—într'un orășel retras—unde-și petrece ultimii ani, o femee sfîntă—prin bunătatea și mărinimea sufletului ei—Principesa Elena Cuza. (tunete de aplauze).

Soarta i-a hărăzit o cunună, soarta a voit ca ea cea dintăi să domnească asupra poporului unit—soarta i-a impus și o datorie. Ea și-a împlinit'o cu sfințenie întinzînd raza bunătății ei, asupra întregei țări. (aplause).

A simțit ea bine că prin bunătate sufletele se apropie mai mult. Căutînd a alina suferințele celor nenorociți, dînd un azil părintesc sărmanilor orfani, simțind o dragoste de mamă pentru poporul ei, ea a găsit adevarat cele ce trebuia să urmeze o femee, pentru ca legătura dintre suflete să devină din ce în ce mai trainică, și ca toți să simtă binefacerile unirei. (aplause).

Și exemplul acestei sfinte femei, și exemplul demnei sale urmașe, duioasa regină și poetă, ce și-a contopit sufletul ei, cu a mulțimei nenorocite, sunt pilde vii, ce pot arata calea femeei prezente. (aplause).

E încă atîta nevoe de solidaritate între suflete, sunt încă atîția nenorociți, și e atîta comoară ascunsă de iubire și devotament în femeia romînă! (tunete de aplause).

A se coborî chiar din cea mai înaltă treaptă socială, la sufletul mulțimei nenorocite, a căuta să aduci un zimbet de mulțumire, acolo unde domnia desperarea, iată adevărata cale frumoasă, impusă femeei de însăși mîna ei! (aplause).

Urmînd pe această cale, cine știe de nu punem și noi o petricică la zidirea unui alt vis, purtat conștient sau moștenit de toți Romînii.

Și fiind-că adesea ne place să ne aventurăm cu barca pe marea necunoscută în negura îndepărtată, atunci cînd istoria se transformă în legendă, par 'că vedem în miez de iarnă... la gura sobei... bunica bătrînă ținîndu-și nepotul pe genunchi și lăsînd basmul ei obicinuit cu smei și cu Ilene Cosînzene, îi spune povestea adevarată a celor șase surori care înstrăinîndu-și un moment calea, s'au regăsit unindu-se pentru a nu se mai putea despărți! (aplause îndelungate).

Fie-ne dat să vedem împlinit și acest vis! (ovațiuni, tunete de aplause).

Litere-Științe-Arte

Produsele Zamfirescu.—In toate ziarele din Capitală se poate citi de un scurt timp încoace anunciul despre desfacerea produselor provenite din viile d-lui Duiliu Zamfirescu.

Alături de produsele Styrbei sau de viile Brătianu, vor deveni în scurt timp celebre — grație publicității întinse — „produsele Duiliu Zamfirescu".

Ne-am gîndit, cu această ocaziune, că de această proprietate s'ar putea —și ar fi bine—să se resimtă și *celelalte* produse, de altă natură cu totul, ale aceluiași simpatic personagiu: vorbim de volumele d-lui Duiliu Zamfirescu, atît de însemnate ca valoare literară și atît de puțin populare, relativ.

D. Duiliu Zamfirescu este dintre cei mai buni scriitori ai literaturii noastre de acum. Cu toate aceste cele mai alese din lucrările d-sale—cu poeziile începînd—au fost relativ mai puțin cetite, de cît ale multor scriitori de mîna a doua sau a treia.

De aceea credem că grație... viilor d-sale excelente, vor deveni mai... vii și prețioasele sale scrieri în versuri și în proză.

*

Ana Pawlowna prima balerină a baletului imperial din Petersburg a făcut acum de curînd una din cele mai originale asigurări. Nu de mult în timpul reprezentației de balet „Giselle" fiind aproape să cadă victima unui accident care era s'o rănească greu la picioare, ea și le-a asigurat actualmente la o societate pentru accidente cu suma de 200,000 ruble.

Suma e destul de mare ceea ce dovedește că artista are picioare... mici.

*

Un interesant conflict medical a avut loc acum la Paris, între d. dr. Nobécourt și... primul ministru al Franței Clémenceau.

Dr. Nobécourt medicul ministerului de interne fiind nevoit a da un certificat de boală unui funcționar, dar neputînd pune adevărata boală de care suferea pacientul pentru a păstra acestuia secretul, el diagnostică embarras gastrique.

Clémenceau găsi scuza insuficientă și refusă să primească certificatul, denunțîndu-l ca un act de complesență.

Își amintise se vede primul ministru de timpul cînd exercita medicina în Montmarte.

*

A apărut No. 10 pe Ianuarie din „Indrumarea" sub direcțiunea d-lor *Sebastian Moruzi* și *Dr. P. Zosîn* cu următorul cuprins:

S. Moruzi și Dr. Zosin, 1859—1909.—Octav Doljan, Nineta.—Gh. Mărculescu, Organizarea meseriilor. — Mihai Codreanu, Omul (fragment-început dintr'un poem).—Octavian Gaia, Unde mergem cu Biserica?—Vasile Iurist, Plutașul (poezie).—Fil, Către tine (poezie). — E. M. Socor, „Clasificările literare" în serviciul criticei pătimașe. —A. Magder, Din viața evreilor: Judecata.—Titus Lapteș, Lîngă vatră (poezie). — Dr. P. Zosin, Confederația balcanică.—Recenzent, Revista revistelor romîne: Nouă revistă romînă (Democratismul partidului liberal-național de d. N. Em. Teohari). Tribuna medicilor (Cum îi găsește pe medici anul 1909). Furnica (24 Ianuarie).

Informații

❑ In chestia faptului de a ști dacă, la serbările Unirei, partidul conservator-carpist din Iași a dat sau nu cui-va delegația să vorbească în public—d. P. Sion, fruntaș junimist, într'un interview acordat „Dimineței" a declarat că *nimeni n'a obținut asemenea delegație.*

Ziarul junimist local a desmințit acel interview, declarînd că el n'a avut loc și că d. Sion „nu s'ar putea preta la intrigele takiștilor".

Intrebat ieri din nou—de această dată de un prieten al nostru—d. Sion a repetat că în adevăr, a făcut acele declarațiuni, că le-a comunicat și presidentului Cantacuzino, care a aprobat punctul de vedere al d-lui Sion, de-a desminți în public un fapt neexistent.

Cum rămîne deci cu acuzarea ziarului junimist, că d. Sion se pretează la intrigi takiste?

Este evident, că ziarul junimist a profitat de prilej spre a da o lecție d-lui Sion.

Ori cum fie noi provocăm ziarul junimist să desmintă afirmările noastre și să declare încă odată că d. Dragomir a vorbit oficial în numele partidului conservator.

Așteptăm.

❑ La ofițeratul stărei civile s'a oficiat astăzi căsătoria d-rei Helène Petit, fiica regretatului Constantin Petit, cu d. M. Șerbănescu.

❑ După ultimele știri, mitropolit primat va fi ales P. S. S. Episcopul Atanasie Mironescu al Rîmnicului-Noul Severin, iar mitropolit al Moldovei și Sucevei va fi ales P. S. S. Episcopul Pimen Georgescu al Dunărei de Jos.

Ca episcopi în locurile devenite vacante par a fi desemnați, până acum P. S. S. Arhiereul Meletie Gălățeanul și P. S. S. Arhiereul Ghenadie Băcăoanul, vicarul mitropoliei din Iași.

D. V. Morțun, ministrul lucrărilor publice a făcut eri o lungă vizită P. S. S. Episcopului Atanasie Mironescu, în numele d-lui Brătianu președintele consiliului.

Se zice că mai candidează la unul din locurile vacante și P. S. S. Episcopul Timuș al Argeșului, cel mai vechi dintre Episcopi.

❑ D. Gh. Cîrjă, artist societar al Teatrului Național, s'a prezentat azi la redacția noastră și ne-a declarat că d-sa n'a fost chemat la comitetul teatral, după cum s'a spus, ci pur și simplu a fost amendat.

D-sa ne-a mai adăogat că, în cuvîntarea ce a ținut'o pe scena Teatrului, relativ la halul în care a ajuns această instituție, n'a vizat special pe d. Lecca, ci s'a referit la *«întreaga administrație"*.

D-sa a vrut să înțăleagă că sunt vinovați de halul în care a ajuns teatrul acei care 'l tolerează pe d. Lecca, care a profitat de ocazie că a ajuns într'un sat fără cîni și își face de cap.

Luăm act.

❑ Serviciul nostru sanitar a fost înștiințat că printre caii din Basarabia bîntue răpciuga.

❑ **De la corporația „Progresul".** — Membrii corporației „Progresul" din localitate, s'au întrunit aseară, în adunare generală pentru a vota statutele cassei de ajutor.

In urma discuțiunilor urmate adunarea aprobă statutele astfel cum au fost întocmite de birou, cu mici modificări.

Tot aseară, adunarea specială a acestei corporații, a ales comisiunea de arbitri, în persoana d-lor: G. A. Ulrich maestru cofetar, V. Brăileanu, maestru litograf, V. Alexandrescu lucrător cofetar, și Gh. Ștefăniu maestru bărbier, ca membri; iar supleanți au fost aleși d-nii: Gorea N. lucrător bărbier, Baciu D. lucrător cofetar, Lungu Stefan maistru cond. tipograf și C. Timofti, brutar.

❑ Camera de punere sub acuzare va avea să cerceteze învinuirea ce se aduce unui bătrîn de 73 ani, din județul Botoșani, de a fi atentat la pudoarea propriei sale fiice.

❑ D. general Al. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, a fost chemat telegrafis aseară în Capitală, de către ministrul de răsboiu.

❑ Mîine va avea loc la biserica Sf. Spiridon, căsătoria religioasă a distinsei d-re Getta Dimitriu, fiica d-lui V. Dimitriu profesor universitar, cu d. dr. Emil Socor.

Felicitările noastre.

❑ *Din cauza sărbătoarei de Luni,—Intimpinarea Domnului,—viitorul număr al ziarului nostru va apărea Marți 3 Februarie, la orele obișnuite.*

❑ Membrii consiliului superior de agricultură se vor întruni zilele aceste în consiliu pentru a cerceta actele celor cari au candidat la posturile de inspectori agricoli, rămase vacante. Până acum s'au mai primit încă 30 de oferte.

❑ In urma intervenționei camerei de comerț din Capitală, ministerul de interne a dat o circulară prefecturilor prin care le pune în vedere ca să ia măsuri să împedece comerțul ambulant la sate, care aduce o mare pagubă negustorilor stabili și înșală populațiunea.

Tot odată ministerul de interne a intervenit pe lîngă ministerul de industrie și comerț ca să modifice legea în sensul ca să nu aibă dreptul să facă comerț ambulant de cît persoana care are autorizațiunea consiliului comunal al comunei din care face parte.

❑ **Camera de comererț.**—De oare-ce membrii camerei de comerț eri nu s'au întrunit în numărul cerut, adunarea generală s'a amînat și s'a lucrat în secția centrală.

S'a discutat chestia înlocuirei sistemului măsurilor de capacitate pentru cereale cu acel al măsurilor de greutăți.

S'a admis înlocuirea acestui sistem, care să fie obligatoriu și sub controlul primarilor, iar cîntărirea să fie gratuită.

S'a decis de asemeni să se intervie ca să se construiască oboare în fie-care comună, sau centrele apropiate. De asemeni să se intervie ca comunele să facă depozite de saci, sau să facă concesii fabricilor de pînză, în schimbul unei taxe de 3—4 lei pe lună.

❑ D-nii Iorgu Constantin, cel mai mare proprietar din județul Fălciu și Șt. Matasariu, mare proprietar în Neamț, s'au inscris în partidul conservator democrat.

❑ Sergenții de oraș, din losalitate, au întocmit un memoriu, prin care cer sporirea salariilor lor.

❑ De oarece se bănuiește că focul de aseară din strada Golia, de la casele d-nei Neuchotz, ar fi fost pus, d. primprocuror a însărcinat pe d. Stroian, comisar la disp. I-a să facă astăzi o nouă anchetă.

❑ Din Kișinău ni se scrie că poliția a descoperit și confiscat broșuri revoluționare la tînărul Alexandrieff, care s'a instalat nu de mult în acel oraș, venind din Moscova.

El a fost arestat.

❑ D. I Teodorescu, directorul manufacturei de tutunuri din Iași, a fost numit într'o comisiune, care va pleca în Macedonia, în cursul lunei Februare, spre a face o mare comandă de tutunuri.

❑ Cîteva articole din legea tocmelilor agricole, nu știm anume cari, vor fi modificate.

❑ Pastorul protestant din Cairo a fost mutat în aceiași calitate la Iași.

❑ Fabricanții cetetari din Romînia au înaintat guvernului un memoriu prin cari cer să li se reducă zahărului tos (granulat) cu 30 la sută fără a-l mai denatura.

Aceasta ca urmare la reducerea făcută zahărului denaturat, care se întrebuințează la fabricarea ciocolatei, halvalei și rahatului.

DIVERSE

— Doamna Maria M. Bogdan, soția d-lui Mihail M. Bogdan tipograf, a dat eri naștere unui drăguț băețel care a primit numele de Georges.

Să le trăiască.

— Astă noapte a încetat din viață în mahalaua Armeană, d-na Anica Ghenciu, în etate de 102 ani, soția arnăutului Ghenciu.

— Astă-zi, a avut loc înmormîntarea bătrînei pensionare Maria Ismerliu.

Serviciul divin al înmormîntărei a fost oficiat de preotul Andriescu și clerul bisericei Banu, unde fusese depus corpul defunctei.

— Aseară a fost arestat la comisia I, individul Neghiliu Vasile din Dorohoi, care a fost găsit în Piața Unirea, cu o brațea de aur, în valoare de 400 lei, pe care vroia s'o vindă.

S'a constatat că el a furat'o.

— D-na Ecaterina Pretorian din Str. Lozonschi, v reclamat poliției că serva sa Anica I. Ciubotariu, s dispărut din serviciu, furând mai multe lucruri de valoare.

— In cafeneaua din strada Gărei a fost arestat aseară pungașul Natan Clamer, autorul mai multor furturi.

— Astă-noapte, au fost arestați indivizii Mitrofan Saghiu și Vasile Crăsiunescu, cari au fost găsiți după miezul nopței, în ograda caselor d-lui inginer Haho, din strada Golia 32, în momentul cînd vroiau să opereze o spargere.

Marele incendiu de astă-noapte

— De unde a provenit.—Alarma.—Ajutoarele.—Propagarea flacărilor.—Ajutoarele pompierilor.—Un accident.—Cercetările autorităţilor.—Alte amănunte.

Aseară pe la orele 9 fără un sfert, un incendiu a isbucnit la magasinul de mode Rosa Ringhilescu, din strada Golia No. 83, de lîngă administraţia financiară, incendiu care a luat proporţii mari, distrugînd întregul rînd de case ce erau proprietatea d-nei Neuchotz şi în care se cuprindeau 6 magazii diferite.

Toţi proprietarii acestor magazii, afară de cofetarul A. Neculau, au locuinţe în altă parte aşa că magasiile erau toate închise.

*

Pe la oarele 9 fără un sfert, sergentul din punctul administraţiei financiare, observă că hogeagul de la magasinul de mode a d-şoarei Ringhilescu era cuprins de flăcări.

Pînă a dat el semnalul observă că şi la partea de jos a hogeagului, la acoperemînt, ieşeau flăcări.

Dădu imediat alarma. D. Vasile Danu, comandantul corpului de sergenţi, care se afla prin apropiere, sosi cel întăi la faţa locului şi cum focul lua proporţii, luă măsuri ca să se înştiinţeze pompierii.

Acoperemîntul magasinului de mode era deja aproape totul în flăcări şi d-şoara Ringhilescu, cum şi ceilalţi proprietari ai magasinelor din acele case, înştiinţaţi au sosit la faţa locului.

De asemeni au mai venit la faţa locului d-nii prim-procuror M. Ghinea Ionescu, procuror Lilică Livaditi, judecătorul de instrucţie, Kessim, comisarii P. Argintoianu, Stroian şi Costescu, ajutorul de comandat Ştefăniu şi alţi agenţi ai poliţiei.

De la magasinul de unde flăcările s'au propagat înainte, cuprinzînd şi acoperemîntul precum şi bagdadia de la magasinul de instrumente muzicale Calmanovici.

Proprietarii magasinelor următoare văzîndu-se ameninţaţi, au început a-şi salva mărfurile, sosiră şi cîte-va companii din regimentul 13 Ştefan cel Mare, din batalionul 4 vînători, două escadroane din regimentul 7 roşiori şi jandarmii pedeştri, pentru a menţinea ordinea, căci se adunase la faţa locului o mare mulţime şi pentru a ajuta salvarea avutului comercianţilor, ale căror avuturi erau ameninţate.

De asemenea au sosit şi cele două secţii de pompieri, cari sub conducerea d-lui căpitan Sturza Pavelescu şi a d-lui locotenent Manolescu, au început ajutoarele pentru potolirea focului.

*

Atît acoperemintele, cît şi bagdadiile şi interiorul magasinului de mode şi a magasinului de instrumente muzibale, au fost distruse de foc. Proprietarii acestor magasine au reuşit totuşi să salveze o parte din mărfuri.

De asemeni fraţii Braum, proprietarul magasinului de încălţăminte, I. Goldştein, proprietarul magasinului de haine, şi cofetarul A. Neculau, au reuşit să-şi salveze mărfurile lor.

Flăcările însă s'au propagat înainte cuprinzînd acoperemintele magasinului de încălţăminte a fraţilor Braum, a magasinului de haine a lui I. Goldşteiu, a magasinului de pălării I. Hochman şi a cofetăriei A. Neculau.

Proprietarul magasinului de pălării, Hochman, cu toate sforţările, n'a putut salva aproape nimic din magasinul său. Magasinul acestuia a suferit cele mai mari pagube.

Pe cînd se lucra la localizarea focului, a căzut o grindă aprinsă peste soldatul Petru Vasile, din batalionul 4 vînători şi peste soldatul Vasiliu din regimentul 13 Ştefan cel Mare, rănindu-i la faţă.

Ambii au fost transportaţi în grabă la farmacia d-lui Werner din Piaţa Unirea, unde au fost pansaţi. Ei au fost apoi duşi la spitalul militar.

Pompierii desfăşurau o mare activitate, căci flacările ameninţau să se întindă şi mai departe, spre casele unde e drogheria Bergher şi magasinul de haine al d-lui Braunştein.

In cele din urmă au reuşit să împiedece propagarea flacărilor şi la această clădire, lucrînd apoi pentru localizarea incendiului.

*

Se adunase atîta lume la faţa locului, că circulaţia pe strada Golia, în spre piaţa Unirea, era întreruptă. Se produse o panică şi o învălmăşală de nedescris.

Proprietarii magasiilor alergau care în cotro spre a'şi salva mărfurile. Un soldat a fost surprins cu mai multe căciule ce le luase din magasinul lui Hochman şi pe care le bagase în sîn, pentru a le scapa de prada flacărilor. El a fost denunţat autorităţilor militare şi arestat. Proprietarii celorlalte magasii, aşezate în rînd cu casele cuprinse de incendiu, erau îngrijiţi de teamă de a nu fi cuprinse şi magasiile lor de flacări.

Pompierii însă au reuşit să împiedece propagarea mai departe a flacărilor şi au început dărămarea apartamentelor distruse.

După miezul nopţei, focul a fost aproape localizat. Trupele care fuseseră aduse pentru menţinerea ordinei şi pentru a da ajutoarele necesare, s'au retras la orele 2. Pompierii au lucrat până în ziuă, cînd focul a fost complect localizat.

*

Casele distruse de incendiul de astă noapte erau proprietatea d-nei Neuchotz. Aceste case erau cele mai vechi din partea locului.

Casele erau asigurate la societăţile „Dacia" şi „Generala".

Din cercetările făcute de autorităţi, focul a pornit de la magasinul de mode a d-şoarei Rosa Ringhilescu. Se zice că ar fi luat naştere de la o sobă. Unii afirmă că focul ar fi fost pus. In momentul cînd sergentul din pont prinsese de veste şi dădu alarma, bagdadia deja era cuprinsă de flacări, şi pe nesimţite, focul s'a propagat înainte cuprinzînd bagdadiile şi acoperimintele de la magasinul de instrumente muzicale Calmanovici, apoi la magasinul Braum, la cel al lui I. Goldştein, al lui Hochman, până la drogheria Bergher.

Pagubele cauzate de acest incendiu sunt foarte mari.

D. prim procuror M. Ghinea Ionescu a făcut astă-zi o anchetă, spre a stabili proveniencia focului.

Ultime informaţii

❑ *Banchetul ce vor da profesorii de toate gradele, în onoarea d-lui Profesor A. D. Xenopol, pentru a sărbători succesul prelegerilor sale în capitala Franţei, va avea loc* **Mercuri, 4 Februarie 1909, la orele 8 seară, în saloanele marelui Hotel Traian.**

Adeziunile se primesc la Universitatea-Iaşi.

❑ In camera de consiliu a tribunalului secţia I-a s'a luat astăzi interogatorul prinţului Grigore Sturza, care urmează a fi scos de sub-consiliu judiciar.

Prinţul a declarat că de la vrîsta de *14* ani a căzut victima unui camatar evreu frances, şi că, deveni major s'a văzut dator cu 700.000 lei sumă în care întră şi datoriile contractate în România.

Tribunalul a fixat termen pentru ziua de 9 Februarie cînd partea care a cerut rădicarea consiliului va pleda în şedinţă publică.

❑ *Comitetul executiv al clubului conservator-democrat a fost convocat pentru mîine Duminică 1 Februarie, la orele 5 p. m.*

❑ Eri a avut loc o întrunire a membrilor clubului conservator-democrat din Bîrlad, pentru alegerea comitetului executiv.

De şi abea constituit clubul nostru este cel mai numeros, ast-fel că 132 se află înscrişi.

In comitetul executiv s'au ales 18.

❑ La cabinetul III al d lui judecător instructor Erbiceanu, a început astă-zi instruirea atacerei Antoniade, fostul intendent al ospiciului Socola, care a încercat un atentat la viaţa d-lui doctor Al. Brăiescu.

Au fost interogaţi: d. doctor Brăiescu, d-na şi d. Antoniade, d-ra studentă Olga Alexandrescu şi un intern medicinist.

❑ Toţi secretarii-inspectori ai camerilor de meserii au fost convocaţi pentru ziua de 12 Februarie a. c., la ministerul industriei şi comerţului, pentru stabilirea tinerei în mai bună regulă a contabilităţei.

❑ Mai multe persoane ne roagă să atragem atenţiunea celor în drept asupra faptului, că unii casapi din piaţa St. Spiridon pun în consumaţie carne veche şi alterată, periclitînd ast-fel viaţa consumatorului.

Noi ştim că există un medic veterinar al comunei, plătit anume pentru a supraveghia şi controla pe casapi. Ce face d. dr. Buzenchi? Oare d-sa nu'şi dă seamă de greaua răspundere la care poate fi pus?

❑ Mîine Duminică oara 3 p. m., va avea loc la Camera de Comerţ din localitate, o mare întrunire a absolvenţilor şcoalelor comerciale superioare.

Se vor propune măsuri, pentru solidarizarea absolvenţilor şi înfiinţarea unei case de comision şi informaţiuni.

Asociaţia absolvenţilor din Iaşi, care a luat iniţiativa acestei întruniri, roagă pe colegi a lua parte în număr cît mai mare.

Vor asista la această întrunire şi d-nii C. Marinescu, directorul Băncei Naţionale, G. D. Şerban, preşedintele Camerei de Comerţ şi V. I. Radu, profesor.

❑ D. Gh Dimitriu-Păuşeşti, secretarul inspector al Camerei de meserii, a plecat să inspecteze corpraţia din Roman.

❑ Administraţia comunală a invitat direcţia tramvaiului ca, în cel mai scurt timp, să se conformeze contractului instalând gherete de aşteptare pentru public, în punctele prescrise.

In timpul iernei gheretele urmează să fie încălzite.

❑ Parchetul trib. Iaşi, a declarat apel motivat în contra cărţei de judecată a Ocol. I, privitoare pe deliquentul Corneliu Şumuleanu, pentru faptul de lovire, care a produs incapacitate de lucru.—Afacerea n'a repartizat la s. I-a tribunalului.

❑ **Din Huşi.** — In jurul atacurilor ce ziarele *Epoca* şi *Evenimentul* le îndreaptă în contra d-lui Gh. Ghibăneseu fost deputat, o persoană venită eri din Bucureşti a adus ştirea că cel ce hrăneşte această campanie e d. Pavel Michiu, fost prefect. D-sa e de cîteva zile în Bucureşti, zilnic se duce la Epoca şi debitează prin coloanele *Epocei*, toate murdăriile din coloanele Evenimentului.

Rolul de şobolan ce şi-l i-a d. Michiu nu miră pe nimeni aici, căci ce poate face alta fostul ajutor de supleant de suprefectură, care a mîncat banii calaraşilor, de cît să înjure. Iar frecvenţa sa la *Epoca* ne aminteşte vremea cînd *Epoca* se bucura că un asemenea şobolan politic a trecut la liberali.

D. Michiu are multe bube, d-sa a avut cea mai detestabilă administraţie; şi-a vîndut paele umede o dată cu popuşoii statului; a crezut să ia în arendă judeţul fiind prefect şi fără să ştie îşi varsă veninul asupra unui lucru limpede ca lumina zilei.

Noi ceşti din Huşi ştim cheatia tăerii pădurei de pe Ghermăneşti.

Silvicultorul Dumbravă a estimat esenţa lemnară de pe pămîntul schimbat la 2100 lei delegaţia obştiei a plătit preţul integral în 3 rate anticipate. Iar d. Ghibănescu n'a avut nici un amestec cu această chestie, fiind vorba de biurouri.

Mai bine ar face d. Michiu să-şi reguleze afacerile lui personale, fiind un sistematic exploatator al nevoilor sătenilor. Iar cît de balivernele sale lumea de aici, care-l cunoaşte, ştie să distingă oamenii după fapte nu după ocări şi bîrfeli.

❑ Camera de punere sub acuzare a respins astăzi apelul procurorului de Bacău în contra infirmărei mandatelor de arestare lansate contra numiţilor Cernat, Boca, Berariu şi Vaidan, acuzaţi de mituire.

❑ Consiliul profesoral al Universităţei, instituit în consiliu de disciplină, a fost convocat pentru astăzi seară spre a se ocupa de afacerea studentului Ionescu-Darzeu, în cazul asupra căruia am insistat.

Studentul este acuzat că, cu vădită rea credinţă a adus cunoscutele insulte M. S. Regelui, de oare-ce, în discursul pe care l'a ţinut şi pe care l'a prezintat mai întîiu decanului, lipseau exploziile antidinastice.

O intrevedere între student şi rector a avut loc ieri-seara, la rector acasă.

In ce scop?

❑ La Liceul Naţional sunt mai multe cazuri de scarlatină. Numai într'o clasă sunt bolnavi 4 elevi, din care unul, Alexandrescu eri a şi murit. Prin oraş scarlatina face de asemeni progres şi ravagii mereu şi cu toate aceste consiliul sanitar nu dă nici un semn de existenţă.

Pînă cînd atîta indolenţă?

❑ Astăzi la orele 5, se întrunesc profesorii Liceului Naţional pentru a se ocupa de cunoscuta grevă a elevilor acestui liceu.

❑ Membrii societăţei „Unirea" a lucrătorilor tipografi din localitate s'au întrunit aseară în adunare generală şi au discutat darea de seamă, pe timp de 6 luni şi aprobarea bilanţului de veniturile şi cheltuelile balurilor organizate de această societate pentru mărirea fondului.

Deşi organizaţia lucrătorilor tipografi e încă la începutul formărei, totuşi a reuşit să grupeze în jurul său tot ce e lucrător tipograf, promiţînd a fi de mare folos membrilor ei, atît ca parte tecnică a meseriei cît şi al ajutoarelor ce le acordă statul.

❑ Asistenţa de la serbarea patronului Şcoalei Normale „Vasile Lupu" a admirat excelenta interpretare dată de elevul Tiron piesei lui Alexandri „Barbul lăutarul". Elevul Tiron a stors nesfîrşite aplause de la toţi cei de faţă.

Asemenea şi orchestra şi fanfara au dovedit un deplin progres, graţie maeştrilor respectivi, d-nii Haase, Vasiliu şi M. Barbu.

❑ Aviatorul Wright, inventatorul aeroplanului, supra-numit la Paris regele aerului, figurează în programul reprezentaţiei Cinematografice de astăseară Sîmbătă 31 Ianuarie, ce are loc la Teatrul Circ Sidoli. Aparatele cinematografice au înregistrat întreaga maşină de sburat, concursurile aeronautice din 13 Noembre şi 18 Decembre şi spectatorii vor putea vedea absolut exact ca şi în natură pe îndrăzneţul Wright străbătînd văzduhul şi cărmuind vehiculul său aerian cu cea mai mare siguranţă.

Noul program cinematografic din astă-seară cuprinde apoi frumuseţile oraşului Versailles, vechia reşedinţă a regilor Franţei, cu bogăţiile sale istorice şi jocurile de apă, vestite în lumea întreagă.

Peterhoful din Petersburg, Schoenbrunnul din Viena şi Potsdamul din Berlin au căutat — cu mari sacrificii, să imiteze jocurile acestea de apă, însă fără succes.

Scene sportive, comice etc. cu desăvîrşire noue, sunt cuprinse cu abondenţă în programul de astă-seară Sîmbătă 1 Ianuarie al reprezentaţiei cinematografice ce se dă la Teatrul Circ Sidoli.

Mîne Duminecă are loc Matineu la 3 ore ziua şi seara reprezentaţie obişnuită.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 31 Ianuarie.

Legea plantărei viilor

Bucureşti.—O delegaţie de podgoreni din R.-Vîlcea s'a presintat astă-zi presidentului Camerei spre a protesta contra proiectului Costinescu relativ la plantarea viilor de cîmp.

D. Fereckide, care este presidentul unei Camere democrate, a refuzat să primească delegaţia.

Interview cu Domniţa

Piatra N.—Un ziar colectivist trătînd de apocrif interviewul pe care d. Vesp. I. Pella l-a avut cu Domniţa Elena, fostul senator Bacalu, în casa căruia locueşte Domniţa, şi care a asistat la intrevedere, a trimis d-lui Pella scrisoarea ce urmează:

Stimate Domnule Pella,

Primind telegrama D-voastră privitoare la desmintirea ce se caută a se da convorbirei ce a-ţi avut înalta favoare de a obţine din partea M. Sale Elena Doamna, am onoarea a vă răspunde:

Fiind faţă tot timpul convorbirei dv. cu M. Sa şi citind apoi relaţiile date de dv. în ziarul „Adevărul", am văzut că toate faptele din convorbire expuse de M. Sa, Sunt redate de dv, în modul cel mai exact.

Vă rog, bine voiţi, a primi salutările mele.

Bacalu, *fost senator.*

Bandele greceşti

Constantinopol. — De oare ce s'au ivit noui bande în vilacturile Monastir şi Saloni, au fost trimese trupe la faţa locului.

O luptă a avut loc eri între antarţi şi trupele turceşti în apropiere de Monastir. Au fost mai mulţi morţi şi răniţi.

D. Fleva la Focşani.

Focşani.—Mâine, duminecă, cu expresul Berlin, va sosi în oraşul nostru d. N. Fleva, spre a lua parte la desbaterile clubului conservator-democrat.

Cu acest prilej d. Fleva va fi proclamat preşedinte al partidului nostru din Putna.

Intrunirea va avea loc în localul clubului la ora 2. p. m.

Convenţia cu Austria

Bucureşti.—Propunerile delegaţilor Austriei în chestia convenţiei cu Romînia, fiind inacceptabile, se prevede o denunţare ca iminentă.

Pentru marină

Bucureşti.—S'au votat de consiliul de miniştri sumele necesare, pentru clădirea unui sub-marin şi a unui torpilor.

CAMERA

Nefiind nimic la ordinea zilei dedeputaţii trec în secţiuni.

Infiinţarea a 12 catedre universitare de Iaşi.

Bucureşti.—Ministrul şcoalelor a depus un proiect de lege pentru infiinţarea a două spre-zece catedre la facultăţile de drept din Bucureşti şi Iaşi.

Proeictul prevede că la acele catedre nu vor putea concura de cît doctori în drept. Catedrele se vor obţinea prin concurs.

Se comentează că proiectul acesta este o copie după fostul proiect Dissescu, contra căruia se făcuse cunoscuta grevă.

Iată catedrele prevăzute în proectul de lege ce urmează a se înfiinţa:

La facultatea de drept din Bucureşti: două catedre de drept civil, o catedră de drept roman, una de drept internaţional privat, una de drept comercial comparat, una de drept administrativ.

Se vor mai crea la facultatea de ştiinţi: o catedră de matematică, de arheologie şi antichităţi, o catedră de anatomie descriptivă cu lucrări practice.

La facultatea de drept din Iaşi: două catedre de drept civil una de drept roman, una de drept internaţional privat, una de drept comercial comparat, una de drept administrativ legislativ.

Se vor mai înfiinţa o catedră de geografie şi una de farmacologie.

In expunerea de motive, ministrul spune că aceste catedre au fost cerute de corpurile profesorale universitare din Iaşi şi Bucureşti.

Agregaţii vor trebui să-şi ia îndatorirea în scris, că nu vor întra în magistratura, nici nu se vor înscrie în barou. Vor fi plătiţi cu cîte 700 lei.

Cînd vor fi proclamaţi profesori, vor fi plătiţi cu 900 lei lunar. Vor avea dreptul şi la gradaţii.

Candidaţii vor trece concurs. Vor fi cinci comisiuni. Fie-care comisie va fi compusă din decanul facultăţei, un delegat al consiliului profesoral şi doi din partea ministerului.

Arestări

Buda-Pesta.—Poliţia a făcut aseară mai multe arestări a cîtor-va socialişti, care au fost surprinşi făcînd propagandă, pentru o nouă grevă generală.

GREVĂ

Constantinopol.—Impiegaţii de la calea ferată agită din nou ideia de a provoca o grevă generală. Mai mulţi din aceşti împiegaţi refuză să ia parte la lucru.

S'a perdut în ziua de 29 Decembrie, un câine de Vânătoare (prepelicar), alb, cu pete castanii, respunde la numele de „Max" cine 'l va găsi s'au denunţa, va primi o bună recompensă de la stăpînul său Maior Minovici.

Casa de Scont si Imprumut din Iaşi

Societate anonimă. Capital 500000 lei

Strada Primăriei No. 17

CONVOCARE

A 33-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi, va avea loc în ziua de Duminecă 8 Februarie 1909, oara 1 p. m., în localul Societăţei din Iaşi, Str. Primăriei No. 17.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Raportul consiliului de administraţie asupra mersului societăţei, în cursul anului 1908;

2) Raportul censorilor, conf. art. 186, alin. VI din codul com.;

3) Aprobarea conturilor exercitiului închis la 31 Decembrie 1908 şi descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa;

4) Distribuirea beneficiului net pe anul 1908;

5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie;

6) Alegerea a 3 censori şi tot atîţea supleanţi, pentru supravegherea operaţiunilor sociale în cursul anului 1909;

Se menţionează dispoziţiunile art. 30, 31 şi 32 din statute:

Art. 30.—Toţi societarii cari justifică posesiunea a cel puţin 10 acţiuni au dreptul de vot.

Acţionarul care posedă mai multe acţiuni, are un vot pentru fie-care 10 acţiuni, fără ca să poată avea mai mult de 10 voturi pentru sine şi 10 ca mandatar.

Art. 31.—Acţionarul, care voeşte să ia parte la adunarea generală, trebue să depună acţiunile sale la societate, conformîndu-se art. 157 alin. II şi III din codul comercial.

Posesiunea acţiunelor se poate justifica şi prin depunerea recipisei de depozit liber a Băncei Naţionale sau a Casei de Depuneri.

Art. 32.—Acţionarii nu pot fi reprezentaţi, de cît prin alţi acţionari cu dreptul de vot.

Minorii pot fi reprezentaţi prin tutorile sau procuratorul acestora; persoanele avînd un consiliu judiciar sau curator prin reprezentanţii lor legali; femeile măritate prin soţii lor, chiar dacă aceştia nu sunt acţionari, prezentînd o simplă scrisoare din partea femeei adresată preşedintelui; casele de comerţ, printr'unul din reprezentanţii lor, avînd semnătura socială, şi, în fine, societăţile printr'unul din administratorii lor.

Consiliul de Administraţie

Se caută o damă franceză pentru conversaţie. A se adresa la Tip. H. Goldner.

Lecţiuni de vioară

Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner

TEATRUL NAŢIONAL

— Joi 5 Februarie 1909 —

orele 9 seara

UN MARE CONCERT

dat de celebrul

Quartet SEVCIK

Programul şi biletele se află la Agenţia Teatrală „Thalia".

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Iştăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Plcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate ciştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 — lei	1/4	Un sfert	5,00 — lei
1/2	Una jumătate	10,00 — lei	1/1	loz întreg	20,00 — lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 644 — Mercuri 4 Fevruarie 1909

Ne dă întîlnire

La întrunirea Carpiștilor de la Caracal cu prilejul înaugurării clubului lor de acolo au celebrat botezul cei doi nași ai partidului, d-nii Nicu Filipescu și Alex. Marghiloman.

Club Carpist la Caracal, iată ce vine curios! Și azi avem club Carpist la Caracal. Este așa de mare lucrul acesta pentru Carpiști, că *Epoca* în delirul ei, a și început a scrie: Oltenia se deșteaptă; visul Takismului se clatină; Oltenia e pierdută pentru ei.

In adevăr, la Caracal se face acțiune Carpistă de d. *Brabețianu*, senator deja ales la 1895 toamna și singurul senator conservator în Senatul liberal de la 1895. Fost prefect al regimului în 3 rînduri, d. Barbețianu a fost înaintat membru la Curtea de Conturi, și din cauză că s'a crezut deposedat din șefia partidului de prietenul nostru Pavlică Brătășeanu, a făcut schimbare de front la Carpiști. De aceste resentimente personale se folosesc d-nii Nicu Filipescu și Alex. Marghiloman pentru a urzi partid Carpist la Romanați și a pune în cumpănă greutatea personală a d-lui Brabețeanu în adulmecarea membrilor.

Dacă Caracalul s'a arătat greoiu; Corabia le-a furnizat în schimb și oaspeții la banchet. Credem că nici d-lui Marghiloman nici d-lui Filipescu nu le-a stat bine la acel ospăț, cum știm că altă-dată nici la Craiova nu le-a plăcut adunătura de la club.

Dar pe noi nu ne interesează acțiunea locală; cu atît mai bine pentru d. Brabețeanu, dacă va ști să atragă cîți-va pe lîngă sine, dat fiind lipsa de directivă ce se observă la Carpiști. Chiar prezența celor 2 nași la botezul clubului este o pilduire a dualismului din partidul Carpist.

Nicu Filipescu e numai naș.

Alex, Marghiloman e naș *primat*, președinte al clubului Carpist de la Caracal.

Pe noi ne interesează *morga* aristocratică și *tupeul* omului aventurier în politică. La Caracal fusese alegere cu o lună de zile înainte la coleglul al 3-lea; Carpiștii nici nu prezintase candidat; iar candidatul nostru, d. St. Pop, căpătase 466 voturi față cu 800 ale guvernului.

Acesta e faptul brut, crud, dar adevărat.

Care era situația celor 2 nași? Rolurile li s'au împărțit; *morga* și-a rezervat'o sportsmanul Alex. Marghiloman; *obrăznicia* s'a dat lui Nicu Filipescu.

Morga; „știm bine că are să ni se arunce în față succesele electorale, *prea speciale* ale adversarilor. Fiind-că ele sunt căpătate prin o mică diferență de voturi (4820 democrați, 3286 carpiștii) ne este permis să le negăm caracterul unei adevărate manifestări".

O mică diferență de voturi! In Caracal junimiștii nici nu pun candidat la colegiul al 3-lea și candidatul nostru are 466 voturi și diferența este de tot mică!

Astă-i morgă de aristocrat al politicei.

Dar partea cea mai caraghioasă e a lui Nicu Filipescu: *„Eu le dau o întîlnire.* Vom avea în curînd o alegere la col. I Senat de Ilfov. Se va vedea atunci cît cîntărește takismul".

Ne dă o întîlnire! Nu se poate mai nimerită vorbă în cea mai nimerită gură, a celui mai nimerit om!

Cîte întîlniri n'a dat Nicu Filipescu! *Unde, cînd* și *cui* n'a dat întâlniri acest Nicu Filipescu? Este cel mai specialist în a da întâlniri!

De cît a cam scrintit'o cu întâlnirile electorale, el specialistul întâlnirilor. De o bucată de vreme nu-i merg afacerile și pace; dă *chix* cu întâlnirile. In culoarea de *Negru*, cînd dă întâlnire se face *alb* de groază, *verde* de gelozie, *galbăn* de mănie și *albastru* de ciudă. Ca și cameleonul politic el își schimbă căutătura din neagră și închisă ca pămîntul, în roșie ca și a taurului, de i se injectează ochii de furie și turbă, și spumează și pufnește și trîntește, de nu-și află locul.

Ne-a dat întâlnire la Iași, unde a urzit toate intrigile de a făcut pe ai săi să fie niște caraghioși, tocmai în momentul fuziunei! Mai caraghioasă fuziune ca la Iași n'a fost nicăiri! S'a fuzionat partidul în casă cu chirie ad-hoc! Invenție de a lui Nicu Filipescu. A mîncat papara.

Ne-a dat întâlnire la Vaslui; a mîncat trănteală!

Ne-a dat întâlnire la Craiova, a mîncat bușaiul!

Ne-a dat întâlnire la Piatra. a scrintit'o și dat înapoi ca racul! dela 53 de voturi a scăzut la 44 la al doilea scrutin de balotaj.

Ne-a dat întâlnire la București; aici a fost dezastru; au mîncat pârleală de fapt!

Ne-a dat întâlnire la Ploești! S'au scoborît la mai puțin de jumătate de voturi ca al nostru; a mîncat schimbeaua.

La Caracal nici n'a mai catadisit să ne dea întâlnire; au dat bir cu fugiții!

Ei bine, capra ori cît de rîioasă tot ține coada sus, par-că ar fi din ținutul Tecuciului, căci numai el din vechi avea în pecetea tîrgului capra cu coada bărligată!

Acum ne dă întâlnire la București din nou. Aici el e la dînsul acasă; specialist în întâlniri de tot felul mai puțin cele electorale!

Poftim la întâlnire! De cît prorocim un lucru: Nicu Filipescu se va întâlni ori cu dosul alegătorilor, ori cu genunchii alegătorilor, căci a trecut vremea ca oamenii să cucerească oameni prin *morgă* și *tupeu*.

Și acum haidem la întâlnire cu d. Nicu Filipescu la alegerile colegiului 1 de Senat de Ilfov!

Gh. Ghibănescu

CHESTIA ROBEI

Parlamentul trebuie să legifereze. Legiferarea, în țara romînească, a ajuns o simplă banalitate, dar o banalitate de rigoare.

Și parlamentul actual, în care cei cu chemare se odihnesc și d. Diamandi interpelează—și parlamentul actual face legi.

Dacă nu le mai poate face—abrogă din cele în ființă. Obligativitatea robei pentru avocați, spre pildă, a fost o lege a liberalilor. Acum, tot ei vor s'o desființeze. Nu știm pentru ce—această inovație democrată n'a convenit ministrului justiției de astăzi. Poate—ne închipuim noi, fiindcă d. Stelian, care este un arbitru necontestat al eleganței, un tocmai după high-life tailor—n'a voit să se puie în negru și să fie uniformizat la fel cu toți ceilalți avocați.

De aceea, chestia agrară complect aranjată—Camera liberală, în toiul sezonului parlamentar, s'a gîndit că ie momentul de a desființa roba.

De ce a fost legiferată dînsa și ce rezultate rele a dat—că a fost desființată?

Antirobiștii—în proiectul lor—n'au dat nici o explicare. In discuție, d. Take Ionescu, ridiculizînd abrogarea, a subliniat importanța robei. Pentru proiect n'a vorbit nimeni, dar el a fost votat.

Camera și-a făcut deci datoria și a desfăcut o lege—dacă n'a putut face, în acea zi, una nouă. Și fiind că n'a putut abroga o lege făcută de conservatori, a abrogat una autentic liberală.

Aci am ajuns cu banalitatea de-a legifera. Ascultam ieri, în privința aceasta, o comparație foarte judicioasă: formatul colecțiilor de legi Hamangiu este o copie la fel după formatul colecțiilor italienești. Dar pe cînd totalul legilor noastre formează un volum de mii de pagini, cel italienesc abia este pe un sfert.

Epilogul unui scandal

Vre-o patru zeci studenți—dintre acei cari nu învață și capătă bile albe la examen—năvălesc în domiciliul privat al unui gazetar, în plină noapte, ca să-i ceară socoteală asupra unui articol de observațiuni psicologice.

Năvălirea în domiciliu, vociferările, amenințările și întregul fel de a se comporta, era întocmai după sistemul acelei celebre, bande negre rusești, care și dînsa lucrează patronată de zimbetul poliției.

Afacerea—toate îs afaceri—vine la parchet.

Parchetul zîmbește și dînsul. Procurorul general nu se greșise acea dată: nu era om acela în casa căruia se făcuse încălicare: ci era jidan. Despre acest fapt fu avertizat primul-procuror și dosarul fu clasat.

O glumă banală toată afacerea. După clasarea din partea justiției, după trecerea faptului banal în noaptea negrei uitări—afacerea revine.

Foarte subțiată—aproape neexistentă: un caz clasat de parchet este adus în desbaterea Senatului universitar. S'ar zice că doctul corp are menirea să judece, în apel, treburi, cari, în primă instanță, aparțin parchetului!

Dar din vre-o patru zeci la cîți a zimbit parchetul—Senatul a fost chemat să judece în apel, numai pe *unul*.

De ce numai pe *unul*? Veți crede, de sigur, că acel unul ie jidan. Greșeală. Era nevoe să zimbească și Senatul și s'a recurs la sistemul acelui unu.

Senatul însă a rîs cu hohote. Și cu drept cuvînt. Cu cît ie mai vinovat acel unul—ca toți cari colaborase, entusiast, la acea operă—în fruntea căreia s'ar fi pus, cu mare bucurie, însă-și inutilul procuror-general de la Iași?

In senatul universitar, s'a profitat însă de prilej spre a invedera pericolul evident al societății studențești din care fac parte cei 40.

Două ilustrațiuni ale Universității, noastre: domnii profesori Matei Cantacuzino și P. Bujor au invederat pericolul. S'a vorbit de toate isprăvile societății, de fluerarea profesorului Stere, de socotelile și de biblioteca societății și s'a cerut un avertisment.

Propunerea a căzut. Rectorul profesorii Antonescu și Socor au votat contra.

Votul este foarte semnificativ—politicește. Profesorul Cantacuzino, care a executat societatea este șeful junimiștilor locali. Junimiști sunt și cei trei profesori, cari au votat contra.

Gazda „intelectuală" a aberațiunilor acelor studenți pe cari d. Cantacuzino i-a înfierat este ziarul junimist local.

Trăim în plin întuneric in tîrgul Iașului și cine știe cu ce sacrificii mari va putea birui într'o zi—lumina.

Chestii școlare

REFORMELE D-LUI HARET

D. Spiru Haret reformează biserica, reformează școala, reformează totul; acum se reformează pe sine. Așa-i cînd n'are ce face omul. Doar e romîn d. Haret, romîn de viță veche și știe ce să facă cînd n'are ce face!

D-sa s'a scoborît să reformeze aliniate de articole, dacă nu articole întregi, căci d-sa nu poate să stea degeaba.

D-sa a desființat militarismul din școală, dar tot d-sa a introdus militarismul în școală! Ceia ce a luat cu o mînă a dat cu alta!

Logica d-lui Haret e nostimă. A criticat militarizmul școlii primare că absorbea tot timpul elevilor în dauna instrucției; și introduce militarismul în școlile normale, unde acelaș rău va dăinui, căci același exercițiu militar va cere oare pentru a se face. Și el trebue să se facă mai intensiv, căci au a eși gradați sergenți și a întregi cariera militară la concentrări și manevre, sau cîte o lună vara la cazarmă.

Actualmente școlile normale au 2 orare: de vară cu lucrări agricole mai bogate, și de iarna cu oare de studii teoretice și cu lucrări de atelier. Elevii lucrează între 5—6 oare pe zi, clasă fără exercițiu militar și fără militarizare.

A mai fost militarizare la școlile normale, cînd însă nu era practica agricolă așa de întinsă. Exercițiile militare vor lua elevilor de fiecare clasă cel puțin 3 oare pe săptămînă, ceia ce de fapt este foarte puțin, căci militarizarea nu stă în a prinde teoria exercițiului, cît a te îndatina în practicarea acelui exercițiu, izvor de atîtea superiorități militare și civise. Apoi exercițiul militar mai cere continuitate: să scoți o clasă 3 sezuri în șir la cîmp, căci nu te poți mulțumi cu cele 60 minute de clasă!

Răul semnalat de d. Haret rămîne în picioare și el se combate pe sine!

Dar mai e un inconvenient de ordin general. Militarizarea școalelor normale creiază un privilegiu democrației, și dacă țara a luptat să doboare privilegiile aristocrației, cu atît mai mult trebue să doboare privilegiile unei democrații false.

Invățătorul romîn trebue să dorească cazarma. Viața militară trebue să fie pentru el o ademenire; în cazarmă el suge sacrificiul pentru țară și luptă pentru cei mici. Intrarea în cazarmă trebue să fie o sărbătoare pentru el, căci înainte de a păși în cariera spinoasă a învățătoratului va face dovadă de sacrificiu instruind pe alții inferiori lui în cultură.

Armata slujește democrației, căci supt tunica militară toți sunt egali în drepturi și datorii, nu ca în societatea laică.

Și apoi reducerea serviciului militar la 2 ani e un frumos prilej de a face să obligo pe toți fiii țării să dea obolul de slujbă cazarmei. Este deja o modernizare acest serviciu de doi ani!

Prin militarizarea școlilor normale se făptuește o îndoită greșală: se creiază privilegiile; se stirbește educațiunea teoretică și practică a elevilor normaliști, se curmenează cu instrucția militară; se schiopătează această instrucție, făcînd să fie tari în teorie și foarte stîngaci în practica vieței militare.

Dar d. Haret reformează și se reformează!

* * *

CATE VA NOTE

După indestularea misterioasă obținută de deținutele de la Plătărești, a venit acum rîndul călugărițelor de la Agafton. Cazul se comunică precum urmează de un ziar din Botoșani:

Ni se denunță că în mănăstirea Agafton s'ar afla un hermafrodit, primit drept călugăriță. La rigoare i putem da numele. De mulți ani, prin predispozițiile sale bestiale, turbură liniștea maicelor. Se impune o anchetă și să se curăță mănăstirea de asemenea monștri.

Confratele nostru botoșănean este necomplect în cererea sa de anchetă: ca să te convingi de-a binelea în asemenea caz trebuesc două anchete, la cîte o lună fie-care, căci monstrul, dacă există, o lună e călugăriță și alta e călugăr: ie o dublă personalitate și prin urmare ie nevoie de două anchete.

*

Apropos de o sărbătoare, ziarul *Ungaria* scrie: „în urma sărbătoarei de mîine ziarul nostru va apărea numai Sîmbătă la orele *indatinate*".

OAMENI ȘI LUCRURI

ROMANTISM

Italia a rămas încă țeara pasiunilor și a aventurilor, dacă nu chiar țara tradițională a romantismului.

Intr'un ziar străin găsim următoarea relațiune din viața unui deținut. In închisoarea „delle Murate" în Florența, îi se aduse acelui deținut vestea că femeea îl înșală; că în timp ce el plătește societății tributul unei pedepse, primește o altă pedeapsă mult mai grea și mai dureroasă,—trădarea.

Soțul nenorocit ceru și obținu din partea justiției ca să se facă o descindere la locuința sa și la această operațiune au luat parte un procuror regal, un comisar polițienesc, deținutul însuși și doi jandarmi. Eroul, — autorul reclamațiunii în chestiune — a asistat la constatarea „oficială" în costumul său de deținut, avînd mîinele în lanțuri.

Descinderea a avut loc, pe neașteptate și după cuvenitele preparative discrete, la un-spre-zece oare seara, iar rezultatul fu așa cum s'a prevăzut, femeea fu găsită în adevăr în... exercițiul funcțiunii sale de văduvă inconsolabilă; flagrantul delict fu înregistrat în cuvenitul proces-verbal.

Bărbatul înșelat avu un acces de furie și era gata să se arunce asupra celor doi complici, dacă—n'ar fi avut mînile înlănțuite și dacă jandarmii n'ar fi fost atît de aproape. Deținutul s'a mulțumit să facă a doua zi o acțiune de divors pentru adulteriu cerînd—separațiune de corp și celelalte.

Separațiunea există de fapt, dar temporarie; iar ochii care nu se văd se uită. Femeea deținutului, rămasă singură, lipsită de mîngîieri și de iubire, și-a căutat și a găsit consolarea în brațele altuia, cu acea liniște sufletească pe care o dă conștiința ori siguranța că pericol nu există și că, în nici un feliu, nu poate avea surprize displăcute. S'a întîmplat însă contrariul, s'a întîmplat cel mai uimitor și mai dureros lucru: trădarea secretului și descoperirea trădării.

Dar e necontestat ceva epic de original în această descindere a ocnașului, cu mînile înlănțuite, care nici nu poate îmbrățișa pe femeea dragă, nici nu poate lovi pe femeea trădătoare; — în această mică tragedie nocturnă e un ecou din romantismul secular al vieței italiane, bogată în iubire, bogată în pasiuni.

Rodion

Acidul salicilic în vin

Ca o urmare la lecțiunea atît de interesantă a d-lui profesor dr. Riegler, apărută în numărul trecut al ziarului, publicăm aci răspunsurile primite de d. avocat Lascar Antoniu din partea unor somități științifice.

In calitatea sa de avocat, d. Antoniu a întreprins ancheta pentru luminarea acelei complicate probleme și iată răspunsurile primite.

*

Berlin in 27 Noembrie 1908

D-lui **Lascar Antoniu** *Iași*

CERTIFICAT

despre „Acidul salicilic în vin"

Luînd cunoștință de stimata dv. comunicare, că unui client al d-tră, comerciantul H. Fastlich din Iași i s'a intentat proces, confiscîndu-i-se vin de către autorități pe motivul că conține acid salicilic, pe cînd comerciantul de vinuri Fastlich arată cu cea mai mare siguranță că n'a întrebuințat nici odată acid salicilic, nu simt nici o greutate ca în privința cererei d-tră de a vă documenta să răspund că *după toată probabilitatea rezultatul analizei oficiale, presupunînd că ea a fost exactă, trebuie explicat într'alt mod.*

Este în adevăr un fapt cunoscut pentru chimiștii experimentați, că *în vinul alb ca și în vinul roș există adeseori reacțiuni cari conduc la părerea că vinul conține acid salicilic, pe cînd în realitate vinul n'a suferit nici un adaos.*

Aici trebue căutate alte explicațiuni. Trebue de observat că anumite reacțiuni not să ne inducă direct în eroare că există acid salicilic și că numai un foarte scrupulos procedeu poate să înlature această greșală.

Atrag atențiunea în primul rînd asupra conferenței d-rului L. Medicus din Würzbug, ținută la 16 Maiu 1890 în Erlangen, conferința se găsește publicată în *„Dareà de seamă asupra adunării a IX-a a reprezentanților chimiei aplicate din Bavaria"* editura Springer din Berlin *1890 pag. 42 și urm.*

Medicus a căpătat cu foarte numeroase specii de vinuri albe și roșii reacțiuni mai mult sau mai puțin puternice de acid salicilic și anume la vinuri perfect naturale.

Medicus a căutat cauza acestor fenomene și a stabilit că ele provin din aceia că în pojghițele strugurilor se află o substanță care dă reacțiunea acidului salicilic.

Ori unde fermentează vinurile cu pojghițele de struguri se poate obținea la o cantitate de 100 c. m. cubi de vin, reacțiunea acidului salicilic de cîte ori voim. Aceiași substanță se găsește în codițele strugurilor; cu deosebire puternică s'a obținut această reacțiune și la strugurii albi austriaci.

Profesorul dr. Windich, unul din cei mai eminenți chimiști pentru vin zice în opera sa: *„Cercetarea chimică și analiza vinului" 1896 Berlin ed. Springer, pagina 263.*

„Remarcabilă este observația lui Medicus că și unele vinuri curate dau reacțiunea acidului salicilic cu clorura de fer cînd supunem 100 c.m. cubi de vin, experienții arătate; reacțiunea provine dintr'o substanță a pojghițelor de poamă, și a cărei identitate cu acidul salicilic nu s'a dovedit încă până acum.

In „Tratatul alimentației germane" apărut în Heidelberg în 1905 în editura universitară Carol Winter cetim *că acidul salicilic este o parte constitutivă directă a strugurilor.*

In tot cazul se poate vedea din toate comunicările că *chiar într'un vin absolut curat poate exista acidul salicilic sau cel puțin o substanță care reacționează întocmai ca acest acid fără ca să fi avut loc un adaos de acid salicilic la acel vin.*

De aceia în primul rînd trebuie căutată cantitatea absolută cînd vrem să stabilim că un vin a fost hrănit artificial cu acid salicilic. Ar trebui pentru aceasta cantități așa de însemnate în cît putem să le stabilim cantitativ, iar nu reacțiuni de urme care indică în adevăr o substanță care arată reacțiunea acidului salicilic nu permite însă să conchidem că e vorba de un adoas intenționat.

Vin acum la un alt moment prin care s'ar putea înșela un chimist ne experimentat îndeajuns. Vinul, mai cu seamă vinul roș, conține în totdeauna mai mult ori mai puțin tanin.

Dacă taninul nu este înlăturat înainte de căutarea acidului salicilic, atunci re-

acţiunile colorante ale taninului pot să se confunde cu reacţiunile acidului salicilic.

Se pot dezolta reacţiuni care în jocul particular al culorilor să fie considerate de un chimist ca o reacţiune a acidului salicilic, de altul nu.

De aceea şi aici e nevoie de o cercetare ulterioară înainte de a ne pronunţa că există în adevăr acid salicilic.

Mi se pune de asemenea întrebarea dacă cumva din lemnul vaselor de vin s'ar putea deriva substanţe care să ne facă a crede în existenţa acidului salicilic.

Imi permit să răspund că acestei chestiuni Medicus i-a acordat atenţiunea cuvenită, dar specialistul n'a putut să izoleze din lemnul doagelor aparţinînd unor vase cu vin, o substanţă cu o anumită reacţiune.

Atrag însă atenţiunea asupra următorului fapt.

Cînd s'a votat dispoziţia de a nu se importa din străinătate în Germania conserve de carne presărate cu acid boric sau borax, se întîmpla adeseori ca cercetîndu-se carnea, să se devedească cu toate acestea că conţine acid boric, de şi se putea proba că se pusese în vase absolut lipsite de acid boric.

Faptul s'a explicat prin aceea că s'au introbuinţat pentru transport, vase care servise mai dedemult pentru trimiterea conservelor presărate cu acid boric. In lemnul vaselor pătrunsese sucurile cărnii conţinînd acid boric şi ele au fost mai tîrziu absorbite de către carnea lipsită de acid boric.

Constatări analoage am făcut eu însumi cu transportul unor cantităţi de gălbenuş de ouă, fără nici un adaos de acid boric, dar care a primit urme de acid din vase unde s'a transportat mai înainte acelaş aliment cu uşoare adaosuri de acid boric.

„De scoasa nu e exclusă posibilitatea ca din vase unde s'a găsit altă dată un vin salicilat, să treacă urme de acid salicilic într'un vin, fără ca să ştie cumpărătorul vinului de unde provine acidul".

In sfîrşit a-şi ţinea să amintesc „că atît vinul alb romînesc cît şi cel roş conţin după datele mult citate în literatură o cantitate relativ mare de alcool: pentru vinul roş 8.51 la sută pentru cel alb 8 73 la sută în termen mediu.

Aceasta corespunde cu 10—11 vol. la sută alcool aşa în cît deabea ne-am putea închipui în ce scop s'ar mai adăugi acidul salicilic la un asemenea vin.

Aşa că întru cît afirmările ce mi-aţi făcut sunt întemeiate, comunicările mele de specialist ar putea să vă ofere destule puncte de reazăm ca să luaţi poziţiune energică în contra dispoziţiunilor luate şi să cereţi eventual o scrupuloasă cercetare suplimentară.

(ss) **Dr. C. Bischoff**
Chimist de alimente, Berlin.

*

Iată acum ce respunde aceluiaşi chestionar, o altă somitate în ale chimiei, d. Girard din Paris.

Laboratorul de chimie

Prefectura de Poliţie, Secretariatul general.

Paris în 14 Dec. 1908

D-lui *Lascar Antoniu*, avocat.—*Iaşi*

Drept respuns la scrisoarea dv. dela 6 curent — care mi-a sosit abia astă-zi, am onoarea a vă informa că este adevărat că unele vinuri naturale pot da une ori o reacţiune ce seamănă cu reacţiunea acidului salicilic.

Vă sfătuiesc să citiţi în această privinţă lucrarea d-lui M. H. Pellet, apărută în „Journal de Pharmacie" din 1901 trim. I şi II, seria 6-a. pag. 368.

Alături de aceste substanţe ce pot da o uşoară coloraţiune mai mult sau mai puţin violetă cu perchlorura de fier, mai sunt altele şi anume varietăţi de tanin speciale unor anumite tufe cari pot de asemenea să inducă în eroare pe chimiştii ne exercitaţi în deajuns. După părerea mea, cineva nu poate şi nu trebue să conchidă că a găsit acid salicilic în vin decît atunci cînd obţine o reacţiune foarte netă, după ce a îndepărtat taninul cu băgare de seamă prin spălături succesive cu benzină.

Primiţi, domnule, asigurarea distinsei mele consideraţiuni.

Directorul Laboratorului
GIRARD

Modificarea legei pensiilor

Iată amănunte complimentare asupra proiectului, referitor la modificarea legei pensiilor, ce va fi presintat Parlamentului:

Limita de vîrstă a fost redusă de la 58 la 57, Termenul de serviciu însă a rămas acelaşi 35 de ani.

O importantă modificare, care se va aduce legei actuale, este şi aceea privitoare la primul termen pentru eşirea la pensie.

In legea actuală acest termen era de 20 ani de serviciu, pentru viitor a fost redus la 15.

De unde calculul quantumului de pensie se făcea din 5 în 5 ani, prin noua lege se va hotărî ca acest calcul să se facă pe fie-care an. Adică pentra 15 ani funcţionarul va avea dreptul la 25 la sută din salariu, urmînd ca pentru fie care an să se adauge cîte 3 lei 75 b. la sută, ast-fel că la 35 de ani funcţionarul va eşi la pensie cu leafa întreagă.

*

De asemenea s'a prevăzut prin proectul de care ne ocupăm, ca şi diurnele să dea drepturi la pensie. Celor cărora nu li s'au făcut reţineri, li se admite cererea de a vărsa reţinerile în termen de 5 ani, de la data promulgărei legei.

*

Funcţionarii deveniţi infirmi în timpul său din cauza serviciului, vor avea dreptul să iasă la pensie, după un termen de 10 ani de serviciu.

De asemenea se va spori considerabil quantumul pensiunei celor deveniţi infirmi din cauza sau cu ocazia serviciului.

*

Ofiţerilor, cari la 22 Februare 1902 aveau 20 de ani de serviciu, li se va da dreptul de a beneficia de dispoziţiunie legei militare din 1889. In legea actuală se prevede că numai acei care, la data de mai sus, ar fi avut 25 ani de serviciu, să poată beneficia de legea din 1889.

*

Funcţionarilor cari au făcut campania din 1877-78, au grade inferioare li se vor socoti îndoit la pensie ca ani serviţi timpul petrecut în campanie.

Cu modul acesta s'au satisfăcut şi cererile des repetate, ale veteranilor cari sunt în funcţiunile statului.

*

Casele de pensiuni ale oamenilor de serviciu de pe la diferitlee ministere, vor fi contopite cu casa pensiunilor statului, ast-fel că pe viitor nu va fi mai fi de cît o singură casă generală de pensiuni.

*

Proectul al cărui cuprins l'am rezumat va fi supus, zilele acestea, aprobărei consiliului de miniştri, după care va fi depus pe birourile corpurilor legiuitoare.

Noua lege va fi pusă în aplicare pe ziua de 1 Aprilie 1909.

Casaţia şi proiectul Stelian

— Inalta Curte răfuieşte proiectul îndrăzneţ al ministrului justiţiei —

Opinia *a avut onoarea să poată publica procesele-verbale ale Curţilor de Apel din Bucureşti, Iaşi şi Craiova asupra proiectului de reformă judecătorească.*

Avem astăzi posibilitatea a publica, în întregul lor, observaţiile înaltei Curţi de Casaţie.

Iată-le:

PROCES-VERBAL

Subsemnaţii: Prim-Preşedinte, Preşedinţi şi Consilieri ai înalte curţi de casaţie şi justiţie, împreună cu Membrii Parchetului ei, întrunindu-ne în adunare generală, conform art. 148 şi 149 din legea de organizare judecătorească, am luat în desbatere proiectul de lege modificător al acestei organizaţii, asupra căruia d-l Ministru de justiţie, prin adresa No. 26216 din 22 Noembrie 1908 a binevoit a ne cere avizul.

In vederea urgenţii cu care ni se cere această lucrare am hotărît de la început a nu ne ocupa de cît numai de părţile de principiu şi cele esenţiale ale principiului, făcînd însă şi cîteva observaţiuni asupra unor puncte de detaliu.

I — Prin art. 2 din noul proiect, se consideră ca magistraţii atât stagiarii, cît şi Portăreii, iar grefierii şi ajutoarele lor se cosideră ca funcţionari judecătoreşti.

Noi credem că cu modul acecta se face o nedreptate, cel puţin cu cei alipiţi pe lîngă Inalta Curte de casaţie, cari, după art. 5 din actuala ei lege, sunt asimilaţi în grad şi onorar cu Preşedinţii şi Judecătorii de tribunal, avînd şi acelaş drept de înaintare. Lor li se cere titluri ce şi magistraţilor; ajutoarelor li se cere încă să fi foşt supleanţi sau substituţi; ei intră în compunerea legală a instanţei de judecată şi sunt recazabili ca şi judecătorii. Atunci pentru ce nar fi trecuţi în rîndul magistraţilor, sau cel puţin pentru ce nu se prevede în acest articol că sunt asimilaţi cu aceştia?

II.— Principiul pluralităţii jupecătorilor este admis mai în toate masile State Europene, ca o garanţie a unei bune şi imparţială aplicare a legii, ceea ce am avut şi noi de la începutul organizări judecătoreşti, bine înţeles esceptîndu-se afacerile de o minimă importanţă.

Aşa fiind, noi credem că inovaţia introdusă în noul proect, ca un singur judecător la tribunale să judece afacerile de competinţa lui, ca prima instanţă, nu ar fi tocmai bună; prin urmare, dacă stapiarului nu i se poate da dreptul nici după un timp oare care de practică, de a judeca, el făcînd numai uu noviciat pe lîngă instanţele judecătoreşti, atunci ar trebui ca la fie-care tribunal să fie trei judecători, dintre care unul delegat la instrucţie; de almintrelea, prin noul proect se prevede la tribunale şi cîte un judecător-sindic. Dacă această măsură s'ar întinde la toate tribunalele, s'ar înlătura atunci ori-ce inconvenient. Acest inconvenient al numărulu restrîns de judecători, prevăzuţi în noul proect se va simţi şi mai mult în timpul funcţionărei Curţilor cu Juraţi şi al judecării recursurilor.

In adevăr, art. 33 prevede că Curtea cu juraţi, pe lîngă juriul de judecată, se va compune din un membru al Curţii de apel ca preşedinte şi din doi judecători ai tribunalului; dar de unde se vor lua aceşti doi judecători? căci unul, ca instructor, este recuzabil în cazuri prevăzute de Procedura penală. Atunci va trebui să ia parte Preşedintele tribunalului, şi în acest caz, ce se face cu procesele pendinte la tribunal? Dar judecarea recursurilor, unde trebuie a judeca trei judecători, instructorul fiind mai totdeauna ocupat cu lucrările speciale?

III.—Inalta Curte de casaţie şi justiţie încă dela înfiinţarea ei şi pănă astăzi a avut şi are legea ei organică, specială cu drept cuvînt; căci o atare instituţie care are o organizaţie cu totul deosebită, care este chiemată a controla modul aplicării legilor şi care în anumite împrejurări se constitue în Inaltă Curte de justiţie, nu poate fi cuprinsă în totul în Legea de organizaţie judecătorească generală. Aşa fiind, noi suntem de părere a se modifica art. 39 din proiect, înlocuindu-se cu art. 35 din actuala lege de organizaţie.

In legătură cu aceasta credem că trebue modificat şi art. 213, aliniatul III, dela Dispoziţiile tranzitorii din proiect, prevăzîndu-se că dispoziţiile legii de organizare judecătorească se vor aplica şi Inaltei Curţi de casaţie, dacă nu vor fi contrarii celor prevăzute în legea ei specială.

Asemenea s'ar putea lăsa ca tot în legea ei organică să se prevadă compuuerea parchetului acestei Curţi.

IV.—Infiinţarea inspectorilor judecătoreşti noi o credem utilă, dar numai pentru judecătorii de ocoale şi tribunale.

In adevăr, atribuţiunile cari se dau acestor inspectori, deşi sunt aproape mai toate date de actuala lege de organizaţie judecătorească (art. 114 ş. a.) şi chiar de noul proect (art. 171 ş. a.) Primilor-Preşedinţi, Preşedinţilor, Primilor-Procurori şi Procurorilor, dar, probabil că din cauza raportului zilnic şi a lucrărilor în comun, ajunge de se stabileşte o intimitate oarecare între cei ce au dreptul de priveghere şi acei cari trebuesc să fie priveghiaţi, şi de aci indulgenţa în modul de îndeplinire a datoriilor.

Aceşti inspectori poate că vor stimula nu numai pe judecători şi personalul grefei, a fi mai conştiincioşi în îndeplinirea datoriilor lor, dar chiar şi pe cei superiori a exercita o supraveghere mai reală.

Un singur lucru este de observat, şi anume: că între atribuţiunile date acestor inspectori se văd trecute şi acele de a controla modul cum judecătorii aplică legea.

Nu credem ca să se fi voit a se da drept acestor inspectori să examineze şi să aprecieze soluţiunea dată de instanţele judecătoreşti diferitelor speţe ce ar fi judecat, căci aceasta este un atribut numai al instanţei superioare. Dacă aceasta s'a avut în vedere, atunci noi suntem de opinie de a se şterge din proect acest drept de control.

Ca ultim cuvînt, noi adăugăm că înfiinţarea unui inspector şi pentru Curţile de apel nu poate fi necesară, în vederea lungei experienţe şi, prin urmare, a cunoaşterii datoriilor lor a acestor magistraţi superiori.

V.—Prin noul proect de lege se prevede înfiinţarea unui consiliu superior judecătoresc care, între altele, are două importante atribuţiuni: una, pentru a-şi da părerea asupra numirii şi înaintării magistraţilor de ori-ce grad şi a doua, pentru a judeca infracţiunile magistraţilor inamovibili la datoriile profesionale şi a hotărî pedepsele aplicabile acelora cari se abat de la datorii.

Ambele aceste atribuţiuni, în urma desbaterilor urmate, am găsit că sunt inutile; ba cea disciplinară chiar periculoasă principiului inamovibilităţii.

In adevăr, or acest consiliu superior să aibă dreptul şi îndatorirea de a forma tablouri pentru persoanele cari ar putea fi numite în magistratură şi pentru magistraţii cari ar merita să fie avansaţi, tablouri cari să fie obligatorii pentru ministru, sau cel puţin să aibă dreptul ca el să propuie ministrului, la vacanţele ce s'ar ivi, liste de persoanele cari le-ar crede apte, şi dintre cari numai alegerea să o aibă ministrul; atuncea s'ar înţelege rolul util al unui asemenea consiliu. Dar cu rolul ce i se dă prin noul proiect şi anume acela numai de veto, care poate să-l opuie la numirile sau avansările ce ar propune ministrul, nu poate fi de nici un folos, căci în realitate tot ministrul ar face numirile avînd avantajul însă cu modul acesta de a se degaja de răspunderea morală la adăpostul acestui consiliu superior.

Ce s'ar putea încă întîmpla, cînd un atare Consiliu văzînd că un Ministru n'ar fi tocmai conştient de drepturile sale, sau din orice alte împrejurări, i-ar opune un veto sistematic la ori-ce prezentare? Neapărat că spectacolul ar fi atît urît cît şi dăunător mersului justiţiei.

Dar a doua atribuţiune ce se dă acestui consiliu, anume aceea de disciplină şi judecată a întregului corp judecătoresc? Pe cît este de importantă, pe atît o găsim că nu prezintă garanţie suficientă de imparţialitate, şi ca atare periculoasă, după cum s'a zis, principiului inamovibilităţii.

Dela prima vedere compunerea acestui consiliu este jignitoare prestigiului acestei Inalte Curţi de casaţie, căci în el se vede că ar figura doi judecători ai Curţii de apel, cînd ar fi dat în judecată disciplinară un membru al acestei Inalte Curţi. Cum, doi, judecători în rang ierarhic mai mic să judece pe un superior?

Fără a atinge susceptibilitatea nimănui, credem că acest lucru ar fi fenomenal.

Pe lîngă aceasta, Ministrul care ar pune în mişcare acţiunea disciplinară ar putea, cu toate acestea, face parte dintre membrii Consiliului de judecată, şi chiar inspectorul judecătoresc, în urma raportului căruia poate că Ministrul şi-a exercitat acest drept. Apoi nu se vede admisă nici o recuzare posibilă, aşa că unii dintre membri ar fi şi acuzatori şi judecători.

In afară de aceste obiecţiuni, aduse în treacăt acestui Consiliu superior, noi ne-am ocupat în special de principiul unui atare Consiliu; şi aici ne revendicăm dreptul atît al nostru cît şi al Curţilor de Apel, drept pe care îl avem prin actuala lege de organizaţie judecătorească.

In adevăr, cită garanţie pentru întreg corpul judecătoresc, dispoziţiile din actuala lege de organizaţie judecătorească, titlul III, § 1, 2 şi 3 (art. 100—127), relative la pedepse şi măsuri disciplinare; privigherea şi autorităţile disciplinare şi exerciţiul acţiunii disciplinare şi procedură! Pe cînd cu noul Consiliu pe lîngă că se restrînge numărul judecătorilor, dar se introduc şi elemente noi, unele făcînd parte din puterea executorie, iar altele dependinte de dînsa. Funcţionarea în mod permanent a acestui Consiliu pe lîngă ministrul de justiţie, relaţiunile aproape zilnice dintre dînşii, sunt atîtea motive care ne fac să credem că se rîdică acestui Consiliu autoritatea morală şi imparţialitatea necesară în asemenea solemne împrejurări.

(Va urma)

Informaţii

❑ **Reorganizarea şcoalelor de Meserii.**—Consiliul profesoral al şcoalei superioare de Arte şi Meserii din localitate, compus din d-nii: inginer Chiriac Corban, director, Al. Delladecima sub-director, ing. Otto Hahn, şeful atelierelor, inginer Gr. Bejan, G. C. Stănilescu, Celesti Fabio, ing. O. Botez şi G. V. Botez, profesori, au discutat şi alcătuit un proect de organizarea şcoalelor superioare de Meserii.

Prin acest proect se cere: a se unifica atelierele pentru dobîndirea de cunoştinţi mai vaste şi nu pe specialităţi; a se completa cursurile teoretice prin mărirea numărului profesorilor; a se suprima anii de aplicaţie, adică reducerea anilor şcolari şi desfiinţarea tendinţei cîştigului pentru întreţinere a elevului, tendinţă care actualminte predomină instruaţia sa, întru cît cel mai întăi trebue să'şi asigure existenţa.

A se suprima externii, menţinîndu-se însă un număr restrîns al acestora, şi asidurîndu-li-se cel puţin hrana de la amiază.

A se limita anii de stadiu, după importanţa meseriei şi a cursurilor teoretice la 5 ori 4 ani, după cum s'a prevăzut în proiect.

A se spori mijloacele de instrucţie pentru a nu mai fi supuşi elevii fluctuaţiilor pieţei, prin comenzi, căci nu putea să rezulte din aceste alta, de cît congediarea absolvenţilor actuali, ca să urmeze la lucru prin fabrici, specializîndu-se prea de timpuriu în specialităţi de puţină importanţă şi devenind ast-fel nişte maşini de precizie, căutate în cazuri anumite, precum şi perderea de doi ani în afară de şcoală, căci în ceea ce priveşte lucrul, nu mai căpătau nici o noţiune teoretică nouă.

In acest proect se mai prevede că pentru ca şcoala sub o ast-fel de organizare să poată funcţiona, pe lîngă un budget în această direcţie, îi trebue să i se dea şi un fond de rulement de 60,000 lei şi a i se face magazii de materiale şi mici transformări de ateliere, care se pot urca la 35 000 lei maximum.

Acest proect a fost înaintat ministerului cultelor.

❑ Din Tg. Frumos ni se scrie că er a venit înaintea judecătoriei de ocol procesul insultă dintre comisarul N. Drăguţescu şi sub-comisarul Leahu.

Judecata şi-a declinat competinţa, trimeţînd dosarul la trib. Iaşi, faptele intrînd în prevederile art. 148 c. p.

❑ D. Gh. Kernbach, prefectul judeţului va continua în cursul săptămînei viitoare să cutreere comunele rurale din judeţ, pentru a învăţa pe notari modul cum trebuie să ţie registrele şi arhiva, lecţii pe care le-a predat la o parte din notari, în cursul lunei trecute.

❑ La 14 c., va avea loc la teatrul naţional un regal artistic pentru sărbătorirea împlinirei unui sfert de veac de la întrarea în teatru a distinsului societar-dramatic Mihai Popovici.

❑ **Serata cercului militar.**—Din toate seratele cari au fost anul acesta la cercul militar, cea de Sîmbătă 31 Ianuarie, fiind şi ultima, a fost cea mai reuşită şi cea mai mult animată.

Dintre doamne am remarcat pe: d-na col. Musteaţă, d-na locot-col. Georgescu Cristodulo, d-na lct-col. Băltăceanu, d-na lct-colonel Lupan, d-na lct-col. Călinescu, d-na maior Liciu, d-na maior Mihailescu, d-na maior Enghirliu, d-na Văsescu, d-na Popovici, d-na Eraclide, d-na Carp, d-na Buşilă, d-na Ralet, d-na Mărgăritescu, d-na căp. Corjescu, d-na căp. Niculescu, d-na căp. dr. Popescu, d-na căp. Roşiu, d-na căp. Andrei, d-na căp. Lecca, d-na căp. Dubert, d-na căp. Ghidionescu, d-na maior Vasilescu, d-na căp. Duca, d-na lt. Ghika, d-na lt. Sion, d-na lt. Stamboală, d-na lt. Bogdan, d-na Calligary.

Domnişoarele: Tzony, Paleologlu, Carp, Calligary, Mărgăritescu, Leonescu, Ralet, Vasilescu, Draghici (Bucureşti), Lupan, etc. etc.

Domnii: col. Musteaţă, Leonescu, Ralet, general Scheleti, lt.-col. Georgescu Cristodulo, lt-col. Lupan, lct-col. Călinescu lct-col. Băltăceanu, X. Eraclide, maior Liciu, maior Mihailescu, maior Enghirliu, V. Buşilă, Niţescu, căp. Şerbescu, Cosulescu, căp. dr. Popescu, căp. Corjescu, căp. Roşiu, căp. Andrei, căp. Niculescu, căp. Duca, căp. Negrutzi, căp. Lecca, căp. Ghidionescu, lt. Leatris, lt. Neguiescu, Dobrescu, Macarovici, E. Sion, lt. Ghika, lt. Drăghici, lt. Scheleti, lt. Vlahopol, lt. Sion, sublt. Drăghici, sublt. Teodori, sublt. Popazu, sublt. Carp, Softa, Pascu, Ştefănescu, etc.

❑ După cum am anunţat, Sămbătă seara s'a întrunit conferenţa profesorilor de la liceul Naţional şi s'a ocupat de cunoscuta chestie a refuzului elevilor de a participa la serbările Unirei.

Elevii din cursul superior au fost pedepsiţi cu admonestarea, care s'a făcut de director, asistat de profesori. Pe lîngă această admonestare, li se va da şi nota 5 la purtare pe bimestrul al II-lea.

❑ Ilustra noastră concetăţeană şi poetă Riria (d-na Coralia A. D. Xenopol), a scos de sub tipar, zilele acestea, noul seu volum de versuri: *„Cîntece şi poeme"* care conţin toate poesiile ieşite din măiastra-i pană, de la 1902—1908.

Vom reproduce două din cele mai însemnate poesii cuprinse în acel volum.

❑ **Rezultatul loteriei şcoalei profesionale.** — No. 23 a căştigat No. 13 un corset alb. No. 463 a căştigat No. 4 una pălărie verde. No. 392 a căştigat No. 23 una batistă olandă. No. 218 a căştigat No. 11 una rusă neagră. No. 61 a căştigat No. 9 un guler galben. No. 477 a căştigat No. 25 un jupon verde. No. 480 a căştigat No. 5 una pălărie mov. No. 367 a căştigat No. 19 una batistă. No. 101 a cîştigat No. 7 una cravată mul. No. 269 a căştigat No. 16 una pernuţă bolduri. No. 465 a căştigat No. 8 un guler mic. No. 333 a căştigat No. 10 una cravată tul. No. 60 a căştigat No. 17 una pernuţă bolduri. No. 64 a cîştigat No. 3 un corset rose. No. 98 a cîştigat No. 21 una batistă. No. 77 a cîştigat No. 6 una etolă gaz. No. 145 a cîştigat No. 24 una bucată broderie. No. 476 a cîştigat No. 2 un sacheu, No. 304 a cîştigat No. 15 una pernuţă bolduri. No. 67 a cîştigat No. 22 una batistă. No. 24 a cîştigat No. 14 una pernuţă bolduri. No. 243 a cîştigat No. 12 una batistă. No. 273 a cîştigat No. 18 una batistă. No. 442 a cîştigat No. 1 un costum. No. 105 a cîştigat No. 20 una batistă.

❑ Eri societatea comercianţilor romîni din localitate, a distribuit haine copiilor săraci.

Distribuirea hainelor s'a făcut în localul societăţii din str. Sf. Teodor.

❑ Cu o mare solemnitate s'a oficiat eri hramul Mitropoliei (Intimpinarea Domnului).

Serviciul divin a fost oficiat de către P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu vicarul Mitropoliei şi locţiitor de Mitropolit, asistat de întregul cler al catedralei.

Au asistat foarte mulţi preoţi şi un mare număr de credincioşi.

❑ La doctoratul al V-lea în medicină au reuşit alaltă-eri cu mare succes d-ra Charlotta Sufrin şi d. C. Vereanu.

❑ Duminică s'a celebrat căsătoria d-rei Lenţa Dobrovici cu d. I. Marzopol, naş fiind d-na şi d. Gh. D. Şerban.

❑ Cu părere de rău aflăm încetarea din viaţă a tînărului Alfons Fătu, care se afla internat pentru căutarea sănătăţei în sanatoriul de la Davos.

Trimitem familiei condoleanţele noastre.

DIVERSE

— A fost trecut prin graniţa Burdujeni în Austria expulzatul Albert Petrovici.

— O delegaţie de zece sergenţi de oraş s'a prezentat d-lui Primar Nicu Gane şi i-a înmînat o petiţiune prin care cer să li se sporească lefurile.

— La gimnaziul Alexandru cel Bun s'a adunat de la elevi suma de 81 lei pentru victimele din Calabria.

— Un mare bal mascat, cu multiple surprize, va avea loc Sîmbătă, 7 c., la teatrul Sidoli.

La intrarea în sală fie-care damă va capata cite-un pachet cu confetti.

Balul mascat al soc. de gimnastică

Balul costumat mascat al societăţei de gimnastică sport şi muzică, ce a avut loc Sîmbătă seara, a avut, cum era şi de aşteptat, un succes desăvîrşit. Rare ori s'a văzut în Iaşi o petrecere atît de frumoasă ca aceea de Sîmbătă seara de la Societatea de gimnastică şi aceasta datorită numai d-lui V. Teodoreanu preşedintele comitetului organizator.

Numeroasa şi aleasa asistenţă care a luat parte a făcut mult haz de şatra ţiganilor a admirat mult grupul trubadurilor, care a fost foarte reuşit, după cu de alt-minteri au fost şi celelalte grupuri. A fost o animaţie de nedescris, în tot timpul, şi s'a petrecut de minune pînă în zorii zilei. Numeroasele surprize organizate de comitet au fost deliciul publicului.

In toate părţile nu vedeai de cît veselie. Tachinările nu mai încetau din partea măştilor. Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, condusă de d. locot. Vlăduţu, a fost la înălţimea renumelui ei.

Din prea numeroasă asistenţă, am putut remarca:

D nele: colonel Lupan, ing. Constantinescu, Lucreţia Cristodulo, Drăghici în rose, Ghibănescu, Marie dr. Stenner, Werner, Ivaşcu, Tuffli, Scarlet, Viorica, Lecca, Vasilescu, Motăş în Romană, Constantin cărturărească, Scriban în rose, Racoviţă în negru, Vişnewski, în geniul bun, Eraclide Elena Funiak, Suzi Georgescu în Mephisto, Rober, Elefterescu, în gris, Ana Minea, Silvestru Berescu florărească Stratan în alb, Manole în negru cu mauve Motaş în costum grec, Rohr în negru, Eugenia Antoniu în negru, lt.-Bogdan, Neculau Florescu, Alexandrescu Panu, Perieteanu, Pilescu, în negru, Foca, Teogorescu în domino negru, Lohan, Stihi, Burghelea, etc.

D-şoarele: Lina Minea, o prea drăguţă şi încîntătoare ţigancă, Werner în mesalină, Ciudin, Pilescu în moară de vînt, Carina Rober un gingaş mărinar, Fofo Eraclide în marechal Niel, Perieţeanu, în alb cu flori de mac, Fischler zeiţa muzicei, Ecaterina Popovici în Franzzi din Waltzertraum, Ortansa Sebastian în costum naţional, Agripina Stihi în paj, Andrievici în vestală, Eleonora Bobescu în Carmen, Eugenie şi Virginia Popescu, în Romane, Buchman în Carmen, Constance Pilescu şi Adela Rohr în bleu, Olimpia Scriban în Mephisto; Aglae Popovici în Mephisto, Aneta Czaikoswsky o drăgălaşă crisantemă, Eiven în Stiriană, Marie Constantius în Polichinelle, Alexandrina Ghiulea, în paj, Coca Ghiulea în bebè, Mariette Horga în bébè, Racoviţă în frumoasă toaletă albă, Ana şi Elena Antoniu în ècreu, Eraclide în pasere maestră, Elena Vasiliu în poetica Aurora, Iosefina Weith în bleu, Olga Nebunelli în paiaţă, Elena Nebuneli în matelot şi Eugenie Nebuneli în ruscă, Lucreţia Florescu în costum naţional, Anetta Florescu în mignon, Zihra în ţarancă. Harnagea Georgescu în ţigancă, Lucreţia Prèvor în Bébè etc. etc. etc.

D-nii: col. Lupan, I. Praja, I. Chirilă, ing. Constantinescu, I. Corjescu, Ivaşcu, maior Văleanu, V. Teodoreanu, dr. Stihi, căpit. Negruzzi, V. Buşilă, Gh. Ghibănescu, dr. Demetriade, dr. Buteanu, Ionescu Ghinea, Lascar Rosetti, maior Antoniu, Seveni, Zarifopol, Werner, dr. Imervol, G. Livaditi, G. Skarlet procurori, dr. Stenner, dr. G. Botez, C. Buzdugan magistrat, Cădere, Horga, dr. Cernoianu, avocat Bogdan, Silivestru avocat, în trubadur: N. Dăscălescu, Fraţii Locot. Skelleti, P. Nedelschi, Constanţius clovn, R. Tuffli profesor, St. Drăghici, St. Ghiorghiu avocat, Dim. Zarifopol, Aug. Scriban, Th. Pompeanu, V. Cernătescu, Lupescu farm., Tzoni, Pantazi trubadur, Locot. Andrievici, Alex. Andrievici, Stratan secr. consul. rus, dr. Nimereanu, Racovitză avocat în voevodul ţiganilor, T. Berescu, N. Popa şi Minea, Victor Vrabie, Motăş avocat, căpit. Lecca, Alfons Herovanu avocat, Honan Alexandrescu, Burghelea profesor, T. Teodorescu, Gheţu, Popovici, Al. Ianculescu, Rozmejslowscky în mai multe costume şi în japoneză, Marcel Lecca, Werner (junior) în amiral japonez, Alfred Launay, marinar din expediţia argonauţilor, Finichi, Dr. Apotecher, Nagît în Don Cezar de Bazan, Jean Constanţius Trubadur, Locot. Lăzărescu' Bogdan, Neculau, Manolachi, Leatris, Ionescu inginer, Ionescu telegrafist, Brudea, Roiu, profesor, Dr. Lebell, Werner Alex., Funiak Alex., Engel Alexandru, în Dalai-Lama şeful religiunei budhiste, Simionoff student, în costum de pictor, Octav Ştefăniu ca evreu, Stavăr, Sublocotenenţi Codreanu, Antoniu, Andrievici, Slt. Gall, Halos cassier C. F. R. în crai nou, Drd. Vasiliu în cost. Roman, Mihalcea în August, Gr. Sebastian, Popazu, Lt. Cantuniari, Goilav, stud. Vasiliu, Paladi telegr. trubadur, Hangan ofiţer polon, Lt. Lăzărescu, Lt. Vlahopol, Lt. Manolache, Slt. Popazu, Aurel Bobescu în costum muntenegrean, Foca şef staţiei Scînteia în colonel francez, Finichi avocat, Ionescu, Bubi Tufli, Georgel Rober, Buchman în poliţist, Emil Ceicovschi, Buzdugan stud., etc.

Ultime informaţii

❑ După cum se ştie banchetul organizat în onoarea d-lui prof. A. D. Xenopol, va avea loc mîine seară Mercur'.

Iniţiativa a fost luată de profesorii universitari. Pot participa profesorii de toate gradele independenţi de principiile lor politice şi persoanele cari vor să aducă omagiile lor ilustrului istoric, precum şi foştii săi elevi.

❑ **Agitaţia comercianţilor din Iaşi.** — Un număr destul de mare de comercianţi au adresat o plîngere comitetului societăţei comercianţilor romîni din oraşul şi jud. Iaşi prin care se tîngue că Ministerul de război a dat o circulară tuturor regimentelor, ca acestea să înfiinţeze, pe socoteala lor, cantine în curţile regimentelor, cu toate cele necesare soldaţilor, într'un cuvînt regimentele să se transforme în adevarate cîrciume.

Dispoziţia ministerului de rezboi aduce o mare lovitură comercianţilor de prin împrejurul căzărmilor, întru cît aceştia îşi duceau comerţul lor din micile vînzări de pe la soldaţi.

Ceea ce e şi mai nedrept este că regimentele sunt scutite de ori-ce dări către stat comună şi judeţ şi mai cu seamă de licenţă, care prin legea monopolului cîrciumelor e destul de urcată şi pe care micii comercianţi de care vorbim mai sus trebue s'o plătească.

Faţă de această lovitură îndreptată contra micilor comercianţi, societatea a intervenit către Camera de Comerţ din localitate aducîndu-i la cunoştinţă faptul acesta pentru a interveni către cei în drept de a reveni asupra deciziei luate de ministerul de rezboi, întru cît statul nu se poate transforma în negustor.

❑ Inaintea comisiunei de judecată a învăţătorilor, a venit Duminică spre judecare procesul învăţătorului preot Ion Morarasu din comuna Drăcşini jud. Botoşani, acuzat de fapte imorale.

Comisinnea era compusă din d-nii: C Climescu preşedinte, D. Porfiriu şi Buzdugan membri. Acuzarea era reprezentată prin d-nii: Sachelarescu inspector al învăţămîntului primar şi Ficşinescu revizorul şcolar al jud. Botoşani.

Afacerea a fost amînată pentru ziua de 22 Februarie, pentru comunicare de acte.

Cu prilejul judecărei acestui proces, Aula Universităţei a fost teatrul unor scene care învedereazǎ din nou cumplita atmosferă anarhică de la universitatea noastră.

In Aula Universităţei au fost aduşi nişte ţigani şi nişte ţigance, victime, sau pretinse victime ale acuzatului, care au fost fotografiaţi acolo şi pentru care s'a făcut o chetă cu talgerul, întocmai după modelul cafeurilor chantante. N'au lipsit nici vociferările şi ameninţările în scop de a stoarce o sentinţă de condamnare şi rectorul chemat de acasă, a fost nevoit să iee severe măsuri de ordine, să ameninţe cu destituirea şi retragerea burselor, unor manifestanţi care întruneau aceste calităţi şi să mai ieie şi hotărîrea ca pe viitor şedinţele comisiunei de judecată să aibă loc la Curtea de Apel.

Aci am ajuns cu anarhia tolerată şi patronată.

❑ Membrii consiliului general al judeţului s'au întrunit astă-zi la orele 3 p. m., deschizînd sesiunea ordinară, în care au fost convocaţi.

❑ Membrii baroului local se vor întruni astă-zi la orele 4, în sala de şedinţe a curţei secţia II-a, pentru a protesta contra proectului votat de cameră, prin care se desfiinţează obligativitatea robei.

❑ In amfiteatrul facultăţei de ştiinţi a fost Sîmbătă seara, adunarea membrilor societăţei de ştiinţi din Iaşi.

D. prof. dr. Drag. Hurmuzescu, a făcut darea de seamă a mersului societăţei şi a constatat marele interes pe care societăţile din străinătate le poartă societăţei locale.

D. prof. P. Bujor, a citit un foarte interesant memoriu asupra operei luiă Darwin şi cu această ocazie a vorbit şi despre Romînia de acum un veac, despre progresele realizate de ţară în timpul acestui veac, relevînd şi meritele lui Cuza-Vodă, căruia i se datoreşte înfiinţarea celor două Universităţi.

A urmat apoi o comunicare a d-lui prof. Cosmovici, studiul d-lui prof. Simionescu asupra giurasicului din Dobrogea şi a d-lui prof. Cădere asupra quartitelor din Piatra Fetei.

❑ Senatul Universitar şi consiliul facultăţei de ştiinţi s'au întrunit Sîmbătă seara pentru a se ocupa cu titlurile şi lucrările d-lor profesori Bogdan şi Severin, candidaţi la catedra de chimie technologică, de la facutatea din Iaşi.

D-nii Profesori P. Poni, V. Buţureanu şi At. Obreja au fost însărcinaţi cu facerea raportului.

❑ Tribunalul secţia II-a, în urma avisului creditorilor comerciantului S. Gutman, a acordat acestuia un moratoriu de 5 luni, cu începere din Decembrie.

❑ In urma cazurilor de scarlatină constatate în clasa a 3-a a liceului naţional directorul acelei şcoli a suspendat cursurile acelei clase pentru 2 zile, spre a se face desinfectare.

❑ Consiliul de disciplină al Universităţei, compus din d-nii: rector Bogdan şi profesorii Matei Cantacuzino, P. Bujor, dr. Socor şi Teohary Antonescu, s'a întrunit Sîmbătă seara, sesizat fiind abia acum de faptul cunoscut şi regretabil al invadărei noaturne a unui număr de studenţi în casa ziaristului dr. Steuerman.

După ce afacerea a fost clasată de parchet, ea a venit aproape cu totul stăicită şi înaintea consiliului de disciplină, prin faptul că numai studentul Rang, a fost găsit vinovat de cunoscuta faptă.

Consiliul cu drept cuvînt, în faţa acestei subţieri a afacerei, nici n'a voit să se ocupe de chestiune.

S'a profitat însă de prilej şi chestiunea eternă a societăţei „Solidaritatea" a fost adusă în discuţie. D nii profesori Cantacuzino şi Bujor, au atacat societatea cu mare vehemenţă, au arătat toate isprăvile ei de pînă acuma; au sub iniat chestia ca profesorul Sterea a fost fluerat, că societatea nu dă nici-odată socoteală de veniturile ei băneşti şi că biblioteca societăţei ar fi dispărut cu totul.

Ambii profesori au cerut ca Societatea să fie admonestată sau să i se bele cel puţin un avertisment. Şi ambele au fost respinse cu 3 contra şi 2 pentru, întru cît ziaristul în domicilul căruia s'a invadat este evreu.

S'a hotărît însă ca o comisiune compusă din d. rector Bogdan şi profesor Bujor să cerceteze de urgenţă registrele societăţei şi să ancheteze asupra dispariţiei sau existenţei bibliotecei.

❑ Din Bucureşti ni se comunică, că alegerea celor doui Mitropoliţi, se va face poimîne Joui 5 Februarie.

Alegerea a doui Episcopi, în locul celor ce vor fi aleşi Mitropoliţi, precum şi alegerea a doui Arhierei în locurile, ce vor deveni vacante, se va face după 1 Aprilie, adică după punerea în aplicare a nouei legi a Sinodului.

❑ In şedinţele de la sfîrşitul lunei aceştia a consiliului de război se vor judeca cîte-va procese importante.

❑ In ziua de 9 a. c., la secţia I-a a tribunalului, se va judeca acţiunea intentată de d. Anton Rosnovanu pentru punerea sub interdicţie a d-nei Adela Kogălniceanu.

❑ Pentru astă-zi, ora patru, au fost convocaţi membrii baroului avocaţilor din Iaşi, spre a discuta chestia robei.

Intrunirea nu s'a putut ţine, din cauza numărului prea restrîns de avocaţi, cari au răspuns la convocare.

❑ Artistul Mayol şi trupa vor sosi în Iaşi astă-zi, Marţi, cu expresul de 6.10 seara.

❑ Inregistrasem, acum vre-o două luni, ştirea gravă că la Camera de Comerţ din Berlin şi la Muzeul comercial din Viena, s'au primit denunţuri grave contra comercianţilor din Iaşi.

Ancheta orînduită de camera de comerţ din Iaşi a stabilit vinovăţia, ce cade asupra numitului J. Séonblum, cetăţean frances, proprietarul casei de informaţiuni „Mercurul" din localitate.

Camera a retras imediat concesia legală biroului „Mercur" şi a opinat pentru expulzarea lui Séonblum din ţară.

Afacerea va fi adusă în discuţia consiliului de miniştri.

Séonblum, originar din Iaşi, a fost, altă dată, funcţionar în magazia Delpuech din Iaşi, a plecat apoi la Paris şi, întors în Iaşi, a fondat biroul *Mercur*.

❑ Am anunţat că d. general Al. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, a fost chemat telegrafic la Bucureşti de ministrul de răsboiu.

Chemarea stă în legătură cu cazul unui general din corpul IV de armată, care cu ocazia anchetei privitoare la maiorul Ciocazan, a fost acuzat de unele fapte nu tocmai corecte.

Afacerea urmează a veni în discuţia comitetului inspectorilor generali ai armatei şi în unele cercuri militare se crede că generalul va demisiona.

❑ **Judiciare.** — Complectul secţiei I-a a Curţei va judeca mîine acţiunea intentată poliţaiului de Huşi Teodoru, pentru abuz de putere. Prin isprăvile sale, Teodoru a ajuns teroarea tîrgului.

— La secţia I-a a Curţei urma să se judece eri acţiunea intentată doctorului Eugen Spirt din Trg. Ocna, acuzat că ar fi eliberat un certificat medical de complesenţa unui jurat.

Afacera s-a amînat.

— Camera de punere sub acuzare a hotărît următoarele: a respins cererea de eliberare pe cauţiune a lui Gh. Chelariu, acuzat de lovituri căuzătoare de moarte; a trimis în judecata curţei cu juri din Botoşani pe femeile Maria şi Catinca Harceag, acuzate de pruncucidere şi pe Gh. Chelariu, inculpat pentru omor.

— La cabinetul judelui-instructor Sauli se instruesc abuzurile săvîrşite de sergentul-major Dimitriu, din poliţia Trg. Frumos.

Pentru mîne au fost citaţi toţi funcţionarii poliţieneşti de acolo.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 3 Februarie.

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astă-zi, a clasei II, loteria V, a Regatului romîn, au cîştigat:

No. **45,674** a cîştigat **20.000 lei.**
No. 30,035 a cîştigat 1,000 lei.
No. 43,198 şi 145 cîte 500 lei.
No. 15,863 şi 21,257 cîte 300 lei.

Cîte 200 lei, au cîştigat numerile: 28.184, 50.293, 14 322, 50.598, 33.641, 19 532.

Cîte 150 lei, Nr. 33.221, 35.129, 3.617, 3.250, 27.749, 17.660, 20.766, 30 414, 44 541, 24 858, 42.426, 59.459, 28.388, 21.678, 3 396, 7.888, 55.459, 55.073, 27.796, 49.597, 54.467, 59.231, 17.162.

Convocarea marelui Colegiu

Bucureşti. «Monitorul Oficial» de azi publică decretul prin care se convoacă marele Colegiu compus din Cameră, Senat şi Sf. Sinod, pentru Joi 5 Februarie, spre a proceda la alegerea a doi mitropoliţi, în locurile vacante.

Alegerea episcopiior în cele două locuri ce vor deveni vacante, nu se va face decît după votarea legei Sinodului.

*

Inainte de a se întruni marele Colegiu, Joi la ora 1 p. m. se va oficia la mitropolie un Te-Deun de către toţi membrii Sinodului.

E aproape hotărît că mitropolit primat va fi ales P. S. S. Episcopul Atanasie Mironescu al Rîmnicului iar mitropolit al moldovei va fi ales P. S. S. Episcopul Pimen al Dunărei de Jos.

Starea d-lui Sturdza

Bucureşti.—Noi ştiri relativ la starea sănătăţei d-lui Sturdza, arata că fostul prim ministru se află mult mai bine, şi e probabil, că în cursul lunei Mai, se va reîntoarce în tară.

Un teatru distrus de flăcări

New-York.— Un mare incediu a distrus un teatru de aci în timpul spectacolului. Trei sute de persoane au perit în flăcări.

REVOLUŢIA IN ALBANIA

Constantinopol.—Ştiri foarte neliniştitoare sosesc din Albania.

Din îndemnul Austriei ei prepară o mare revoluţie şi mişcări se semnalează în mai multe localităţi.

Scopul este de a se ocupa Sandjacul.

Retragerea d-lui Vlădescu din politică

Bucureşti.—Să ştie că cu ocazia discuţiei în Cameră a proectului de lege privitor la militarizarea în şcoli, fostul ministru de culte, d. M. Vlădescu a fost atacat.

A produs o vie impresie între junimişti că nici unul dintre deputaţii junimişti nu i-a luat apararea.

D. M. Vlădescu faţă de indiferenţa ce i-au aratat-o amicii săi politici din Cameră, care n'au voit să-i ia apararea, a declarat că de azi înainte nu mai face politică militantă şi că va remînea departe de luptele politice.

Regele Bulgariei spre Viena

Viena.—Regele Ferdinand al Bulgariei a plecat aseară spre Viena.

A produs o vie impresie şi se comentează mult faptul că regele Ferdinand trecînd prin Belgrad, n'a voit să se oprească de loc în Capitala Serbiei de şi persoane oficiale venise la gară întru întimpinare.

Ca să nu stea în Belgrad 45 minute, regele Ferdinand s'a dus cu un tren special la Semlin iar de acolo la Viena.

CAMERA

Bucureşti. Prezidează d. Mişu Ferechide. Se votează mai multe recunoaşteri de romîni din Dobrogea.

D. Barbu Păltineanu întreabă dacă n'a venit momentul să se îmbunătăţească situaţia ofiţeri or veterani.

D. Nestor Cincu cere să i se puie la dispoziţie un tablou de viile filoxerate.

Se depune apoi un proect pentru modificarea legei Casei bisericilor şi Casei şcoalelor.

D. preşedinte M. Ferechide anunţă că Vineri va veni în discuţia Camerei proectul de lege pentru organizarea judecătorească.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei deputaţii trec în secţiuni.

Teatrul Naţional

— Astă-zi, 3 Februarie, oara 9 —

MAYOL

şi trupa sa.

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă si Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc. dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC

Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

CABINETUL DENTISTIC

— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Se caută o damă franceză pentru conversaţie. A se adresa la Tip. H. Goldner.

Lecţiuni de vioară

Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner

S'a perdut în ziua de 29 Ianuarie, un cîine de Vânătoare (prepelicar), alb, cu pete castanii, respunde la numele de „Max" cine 'l va găsi s'au denunţa, va primi o bună recompensă de la stăpînul său Maior Minovici.

TEATRUL NAŢIONAL

— Joi 5 Februarie 1909 —

orele 9 seara

UN MARE CONCERT

dat de celebrul

Quartet SEVCIK

Programul şi biletele se află la Agenţia Teatrală „Thalia"

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA”

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 83

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Foviderniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— *Strada Spinţi No. 8* —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea
la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doud Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz intreg	20,00—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ servicliu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 645 – Joi 5 Fevruarie 1909

A. D. XENOPOL

Iașii serbătoresc astă-zi pe A. D. Xenopol. La această serbătorire a lașilor se asociază tot ce e minte și inimă romînească, căci A. D. Xenopol a întrupat în sine partea cea mai bună a sufletului romînesc, luptînd cu condeiul, ca și prin viul graiu, pentru egala îndreptățire a neamului, mai ales în lupta seculară cu maghiarismul.

A. D. Xenopol a trecut hotarul țării sale și l'a trecut prin scînteia talentului său, prin prisma nobilă a sufletului său pentru tot ce e adevăr, pentru tot ce e bine, pentru tot ce e frumos! Da; Xenopol a știut să îmbine în cutele talentului său pasiunea pentru prinderea adevărului în științele *consecutive*—adică în istorie, cum tot în acel talent al său a întrunit tot ce e pasiune pentru bine și frumos.

Inzestrat de la natură cu o puternică vlagă de duh, cu o puternică îmboldire de muncă, Xenopol a migălit zi cu zi, an cu an în cronicile bătrîne și în istorici din loc și străini urzala și creșterea neamului nostru, și fără a se pierde în nămolul arhivelor, ca să prindă amănuntul și particularul, spiritul său artistic și filosofic l'a făcut să sintetizeze și să prindă firul generalității și a cauzalității, cele 2 cerințe ale unui spirit de istoric filosofic.

A. D. Xenopol—împrumutînd o fericită vorbă a lui B. P. Hajdeu — a făcut și pe cărămidarul și pe salahorul și pe zidarul, dar mai mult a făcut pe meșterul, care a întocmit planul, a încadrat materialul, l'a legat în cauzalitatea lui, lăsînd urmașilor să întregească opera, conturul fiind dat. Și ne-a dus cu povestirea lui atrăgătoare din cele mai îndepărtate timpuri, pînă la pragul vieții contimporane, pînă la domnia lui Carol I (1866).

Noi cari am cunoscut pe Xenopol în formația lui, ne dăm mai bine samă de ce e rostul unei munci intelectuale organizate.

Tînărul doctor în drept de la Berlin venit în Iași, a știut să desprindă din studiile juridice dragostea pentru studiile sale istorice. Am ținea ca însuși maestrul să ne facă această spovedanie a sufletului său, ca din pagina vie a sufletului său, să prindem noi învățături de ceia ce poate dragostea de un anumit fel de muncă organizată.

Tînărul conferențiar de la Putna, cu panegiricul lui Stefan cel Mare, a dat dovadă de la început, că posedă stofa criticului istoric. Mai apoi coloanele *Convorbirilor Literare* au fost pururi ocupate cu studii istorice de sinteză și de proponiment, pentru ca să le închee cu frumosul și complectul studiu asupra războaelor dintre Ruși și Turci, în a cărui prefață treapta sintezei istorice se urcă ceva mai sus.

Iar la masa cea lungă din odăița de din dos la Universitatea veche, pare că-l văd și acum pe Xenopol, venind cu surîsul pe buze și în cerc de 6—7 studenți, cați eram prin 1882—1884, închegîndu-ne studiul asupra teoriei lui Roesler, chiagul marei sale lucrări, „Istoria Romînilor".

Pentru întâia oară se sintetiza un curs de Istoria Romînilor pe un plan nou științific, și în care partea de civilizație era să ocupe un loc așa de larg.

Sinteza istoriei Romînilor ne-a dat-o A. D. Xenopol de la Iași în o formă care a făcut epocă. Pe cînd construia cu studenții săi, mulți puțini știința istorică, condeiul său de publicist populariza problemele istorice în lupta cu toți protivnicii săi din lăuntru și *mai ales din afară*.

Nu fără luptă și-a cîștigat Xenopol locul de cinste în știința romînă. Eroul de azi și-a avut și el dușmanii săi, zoilii săi. Azi îi privește cu milă și cu înduioșare din seninătatea sferei, în care meritul său, munca sa, talentul seu l'a ajutat să se urce.

Noi cari am supt disciplina istorică din atingerea zilnică cu maestrul nostru, știm ce mai de bogate coarde are sufletul acestui distins fiu al țării.

Iubirea de neam și-a arătat o prin multele lui scrieri de constructor și de polemist; iar iubirea de țăran ne-a dovedit-o, cînd fiind rector al Universității a îndrumat tinerimea Universitară spre acele anchete rurale, de care revista *Arhiva* a publicat cîte-va, și a știut să învioreze sufletul tinerimei culte spre dragostea și interesul de cei mici și mulți, fără alt scop ascuns, cum mai pe urmă s'au folosit cei ce au monopolizat naționalismul sau au provocat mișcările din 1907. Sufletul lui Xenopol nu poate fi pîrgărit de aceste apucături interesate și politică josnică; ca dovadă că și azi Xenopol plutește de-asupra luptelor politice; și dacă noi luptători de zi cu condeiul aducem azi prinos de laude maestrului, nici un gînd politic nu ne îndeamnă, căci serbătoritul de azi e așa de sus pus în ochii neamului, că prin o meschină gădilitură de-o zi, de o coloană se va abate din drumul său cel larg și deschis al apărării intereselor neamului și al doctrinei filosofice istorice, ci pentru că știm să prețuim în el omul de muncă, omul de talent pus în slujba neamului.

Și cu atît mai mult, zicem aceasta, cînd vedem că adevărata știință istorică este *conservativă* în sine, iar maestrul care a știut să îmbine așa de fericit toate aceste daruri, noi l'am știut aprecia, de și trăește între noi și l'am socotit mare plecînd de la noi în lăuntrul Europei, nu ca alții cari se cred îndrituiți a-l socoti de mare, tocmai pentru că a venit din lăuntrul Europei la noi.

Onoare Iașilor, că au știut serbători pe cel mai meritos fiu al său, pe cel mai demn reprezentant al urgisitei Universități din Iași.

Gh. Ghibănescu

Domnia anarhiei

Inaugurîndu-și domnia sa tiranică asupra partidului liberal, d. Ionel Brăteanu, ministrul președinte și al Internelor a făcut solemna declarațiune, că guvernarea sa va fi: domnia legilor. *Nu știm, dacă chiar partizanii săi au luat în serios umflata vorbă a d-lui I. Brătianu, atît de mult exploatată și de predecesorul său la șefia partidului, dar care nici odată nu și-a găsit aplicațiunea în regimele liberale.*

Credincios tradițiunii partidului d. Ionel Brătianu a făcut aceiași declarațiune, făurindu și un ideal din domnia legilor. *Dar tot credincios unei alte tradițiuni a aceluiaș partid,* domnia legilor *a remas o vorbă deșartă, o idee lipsită de orice înțeles real practic.*

Cele ce se petrec acum la Galați și la Tulcea dovedesc cu prisosință demagogia partidului liberal. Prefecții de Covurlui și de Tulcea—acesta din urmă de o reputațiune de satrap îndestul de bine cunoscută întregii țări—se întrec în a călca, fără nici un scrupul, cele mai esențiale dispozițiuni constituționale.

In Galați nu mai pot veni și sta decît aceia, cari—după concepțiunea prefectului Gussi—au bune intențiuni pentru guvern. Un muncitor, d. Cristescu, cari venise la Galați în scopul de a lumina pe muncitorii gălățeni asupra unor chestiuni de breaslă, a fost izgonit cu forța polițienească, pentru că prefectului nu-i convenea aceasta. Alți doi muncitori, veniți în acelaș scop din București, au fost arestați și după 16 ore izgoniți, nepermițînduli-se a intra măcar în oraș.

Se vede că prefectul de Covurlui crede că satrapia sa este în afară de legile țării, și că bunul său plac este mai presus de orice lege.

Același spirit anarhic stăpînește și pe cunoscutul Jenică dela Tulcea. Cu ocazia alegerilor comunale din acest oraș, satrapul Tulcei a desfășurat cu talentu-i cunoscut cea mai desăvîrșită oroare în locuitorii reședinții sale. Insuși membrii partidului liberal de acolo s'au înspăimîntat de apucăturile și fără de legile prefectului lor.—D. Sebastian Teodorescu, președintele clubului liberal tulcean, îndignat de cinizmul prefectului, a recurs la concursul presei, spre a arăta cum înțelege acest satrap să-și bată joc de libertatea și de voința cetățenilor. Și cînd te gîndești că d. Jenică tuna și fulgera odată pentru votul universal și libertatea cetățenească.

Iar d. Ionel Brătianu, convins și D-sa ca și toți acoliții, săi de deșărtăciunea idealului comun, va mulțumi, dacă nu va fi mulțumit pînă acum, celor doi subalterni ai săi pentru modul satrapic cum înțăleg a-și conduce districtele lor. Demagogia explică tot rostul și toată acțiunea partidului de la putere. In ea e tot programul liberalizmului de astăzi, ea conține tot idealul „marelui" partid de guvernămînt.

Id.

Chestii școlare

Dezicerile d-lui Haret

Cînd un om îmbătrînește uită de la mînă pănă la gură și atunci bunelul pune pe nepoțel să-i aducă aminte de cele de eri, el uitîndu-le de-al binelea.

Așa și cu d. Haret; a îmbătrînit în fotoliul său de ministru că și-a uitat rostul său politic și legiferează azi ce a stricat eri și strică mîne ce a legiferat astă-zi.

E opera lui Sisip, care cără apă cu ciurul și nu mai umplea vasul; cu deosebire că dl. Haret împle vol. al IV al colecției de legi de la ministerul de Culte.

In vol. I al colecției s'au publicat toate legile, regulamentele, programele și circulările de la 1864 pănă la 1901, adică pe 37 de ani. Ei bine vol. I e puțin mai gros de cît vol. II, care cuprinde opera legislativă a d-lui Haret de la 12 Febr. 1901—20 Dec. 1904, adică 3 ani și jumatate; și deci volumul II în loc să aibă de 11 ori cuprins mai mic ca vol. I, e mai mare de jumătate, ceia ce arată că Haret a legiferat în 3 ani de 6 ori mai mult ca în 37 ani!!

Iar acum în al 3-a al său minister Haret se reformează pe sine de-a totului tot.

Mă rog ce n'a schimbat Haret? Abecedare, da; cărți de cetire, da; programe; da; legi, da; regulamente, da; apoi casa bisericei, apoi casa școalelor, organizarea ministerului chiar; acum atinge sinodul; mîne are să reformeze și pe D-zeu, că doar nu degeaba e ministru de Culte. Canoanele! dar ce prețuesc ele în ochii lui Haret!

Piatră pe piatră nu a rămas din vechiul edificiu al învățămîntului, și cu toate acestea nimic nu e organizat.

Pentru ce această afirmare?

Pentru ca să se organizeze un lucru trebue ca cel care organizează să aibă un cap bine organizat. Haret a fost la instrucție un empirist ministru, nu un cap organizator. A prins de la toți cîte ceva; repede le-a formulat în articule de lege și a mers lucrul așa cum s'a întîmplat; căci și viața legată cu ață merge dar încă un minister legat prin politică.

Fiind astfel nu ne miră dezicerile lui Haret! Cel mai caraghios ministru supt raportul dezicerilor a fost și este Haret! Tot ce a combătut în opoziție face la guvern. Pănă și hectarele de pămînt ale Căldărușanilor acum le dă;

A combătut chestionarele lui Vlădescu, și cînd a venit a trimes niște chestionare de 50 pagini unul cu întrebări caraghioase demne de capul lui Haret!

A combătut milităria în școală și o repune în școalele normale! a combătut doctoratul în drept și l'a pus.

A combătut crearea de catedre la Universitate și le-a pus el în buget.

Și cu toate acestea el nu trece de ministrul dezicerilor; ci din contra de ministrul îndrăzneț.

Haret atacă din tactică; spune minciuni în față, exagerarea o face cu știință; complotează în ascuns, și odată scopul ajuns, vine el și repune tot ce a combătut, desfidînd pe adversar că tu n'ai fost vrednic să faci și eu sînt voinic să realizez.

Asta e urmarea politică pentru ai lui, pentru țară.

Haret cu dezicerile lui își bate joc de sine, își bate joc de toți, de țară, de legi, de canoane, de biserică, pentru că încă e satul fără cîini.

***

CATE VA NOTE

La Ploești, unde vegetează *Opiniile* lui Quintus, apare și perechea ideală a *Opiniilor*. *Cîrma* se numește noua producție, care dă știrea că d. Brătianu „a fost numit prim-ministru în urma propunerei *unanime* a *tuturor* celorlalți miniștri".

Cîrma face apoi, cu toată forma necesară unui fapt senzațional, descrierea unei nunți ce a avut loc la Ploești. Nunței i zice „fericitul eveniment", în contra obiceiului că așa fel de eveniment are loc la anumit număr de luni după nuntă. Dar se vede că lumea s'aștepta mai mult la un fericit eveniment de cît la nuntă, de vreme ce, în articolul de reportaj, se spune clar: „a stîrnit o nespusă bucurie în rîndurile celor prezenți, cînd tinerii au respuns, cu glas tare, la întrebările primarului: „da".

După împlinirea fericitului eveniment a urmat „o entusiastă și sinceră îmbrățișare între mire și d. Stanian, eminentul primar".

In loc să se urmeze așa fel de îmbrățișare între mireasă și mire, ea s'a urmat—a dracului politică—între mire și primar".

După urmarea îmbrățișărei entusiaste, reportajul ne transportă acasă „la socrul Vasile Petrescu, ale cărui saloane au fost iluminate cu mult gust".

Al cui socru ie d. V. Petrescu — al mirelui, al miresei, sau al eminentului primar—nu se precisează. Se precisează, însă, că „petrecerea" a durat pînă tîrziu și că „astfel s'a terminat fericitul eveniment".

Adevărul este că după isprăvirea petrecerei, începutul fericitului eveniment avea să înceapă.

Dar la Ploești prologul se confundă cu epilogul...

*

De mult nu ne-a mai „mers" excelenta *Ungarie*, gazeta care se tipărește cu heleri ungurești.

Curierul de ieri ne-a înveselit cu vechia noastră simpatie.

Dă sfat damelor cum să devie apetisante: „damele, scrie ziarul de la Kolosztvár, nu folosesc alifie unsuroasă, ci numai Cristalin, o masă de cristal compusă din plante, care face să dispară bubițele, petele de ficat și netezește crețele..."

Formidabil leac! De cît să se folosească de alifie unsuroasă, damele să iee mai bine o masă de cristal și s'o frece peste obraji. Tot frecînd cu masa, dispar bubițele, petele de ficat și se netezesc și crețele lucru mare!

După operația asta, aceeași masă poate servi și la spiritism.

OAMENI ȘI LUCRURI

DOMNIA MINCIUNII

Profesorul lung de la universitatea din Zurich și profesorul Pètersohn, din Newyork au inventat un aparat senzațional: un „psihometru" destinat să „cetească" gîndul sau să pună în evidență conflictul între suflet și minte, între gîndire și expresiune—între adevăr și minciună într'un cuvînt. Căci ținta aparatului este descoperirea minciunii pe o cale fiziologică. E un aparat electric, care posedă și o lampă electrică a cărei flacără se reflectă într'o oglindă, crescînd ori scăzînd, după cum congestiunea mînii—la persoana observată—crește ori scade; căci îndată ce creerul vrea să rostească o minciună, circulația sîngelui suferă anumite schimbări, iar procesul mental dă loc unor impresiuni anumite aparatului electric și ele sa traduc prin jocul flăcării în oglindă...

Firește nu e loc aci să întrăm în detalii tecnice: aparatul există și specialiștii se vor ocupa de dînsul.

E posibil chiar ca în curînd laboratorul savantului nostru fizician profesorul Hurmuzescu, totdeauna în curent cu noutățile și descoperirile să fie înzestrat cu noul aparat și să facă primele experiențe.

Experiența asupra cui? vor întreba cei curioși sau cei naivi; căci o naivitate e într'adevăr să pui întrebarea unde trebuie să găsim sau unde putem găsi minciuna ca să experimentăm asupra ei. N'avem de cît să privim în jurul nostru, la noi ca și aiurea: căci pretutindeni și din ce în ce mai mult tronează minciuna ca o suverană triumfătoare, nedespărțită de oameni.

Ea face parte din însăși firea noastră și nu s'ar mai concepe un om educat într'un mod ideal, ast-feliu ca să nu rostească nici odată, în nici o împrejurare, de cît numai ceea ce gîndește.

Căci despre aceasta e vorba există minciuni absolute și relative; sunt neadevăruri sociale cari aparțin încă adevărului, pînă cînd se vor stabili altele în locul lor, sunt erezii științifice cari mîne vor fi scoase din uz; sunt minciuni conconvenționale, forme goale, în relațiunile de la om la om. Dar nu pentru aceasta e inventat psihometrul, ci pentru acele minciuni multe, repezi necontenite pe care le rostește cineva cu buna conștiință că rostește un falș, un neadevăr. Cu noul aparat amantul poate surprinde minciuna jurămîntului pe care i-l face *ea*, se poate nota minciuna demagogului care se îmbată de fraze la tribună; magistratul poate surprinde falșitatea mărturiei și așa mai departe.

Afară numai dacă minciunosul nu va fi avînd o lungă experiență și deprindere în materie de minciuni: ast-fel ca să nu-i mai fie de loc impresionat sistemul nervos și circulator.

Căci acest soiu de minciunoși sunt cei primejdioși; în potriva lor fizicianii și fiziologii nu pot face nimic,—cel mult educația viitoarelor generații în școală și în societate va putea aduce dispariția lor.

Rodion

RASBOIUL AERIAN

O inițiativă fericită.—Doi meșteri îndrăzneți.—Resultate încurajatoare.—O carte nouă.—Răsboiul general. — Năvălirea popoarelor străine.

Nu e multă vreme de cînd doi aeronauți îndrăsneți, au început experiențe atît de periculoase cu aparatele aeriane, menite a crea viitorimei, unul din mijloacele cele mai fantastice de a străbate distanțele.

E vorba de frații Wright, acei intrepezi lucrători, cari animați de cele mai înalte sentimente sociale, au riscat liniște, viața chiar în serviciul progresului omenirei.

Succesul experienților fraților Wright a avut oare care răsunet și mulți din cei ce înainte stăteau în inacțiune s'au pus pe lucru, iar Franța ne-a dat o serie de aeronauți, ale căror experiențe au adus mari folose științei aeronautice.

Succesele mereu crescînde ale aeronauticei, cată să producă actualminte, pare-se, și o literatură respectivă.

Așa nu de mult a apărut în *Pall Mall Magazine* din Londra un roman, care va fi oferrt lumei cetitoare sub formă de volum și al cărui autor G. Wells, are largi cunoștințe și multe date adunate cu această ocazie.

*

In această carte, celebrul „anticipator" ne transportă în epoca, cam depărtată, poate cu mult îndepărtată, în care dirigiabilele vor fi devenit aparate ofensive și în care toate țerile vor poseda armate aeriane, după cum posedă azi armate terestre și maritime.

Atunci toată lumea se va bate, pretutindeni, în ori ce loc, zingănitul săbiilor, tropotul cailor, nu se va mai auzi, poeții nu vor mai cînta alura marțială și scînteile de foc ce aruncă privirile și spadele eroilor, ci prozatorii vor căta să prindă cu pana lor măiastră, sgomotul asurzitor al automobilelor tunuri pe pămînt, al vapoarelor sub-marine în fundul mării și mai ales vijlitura aeroplanelor greoaie, încărcate de oameni și muniții, cari străbătînd distanțele cu iuțeala gîndului, vor repurta victorii în cele patru puncte cardinale ale lumii.

Atunci strategia va fi oferită celor interesați ca o simplă literatură militară, care nu poate da nici o siguranță, căci monștrii aeriani, fulgerînd văzduhul cu vîjîitul lor fantastic, vor împedica geniul militar de a se mai desvolta în liniștea și calmul timpurilor de pace, pentru ca apoi să nu fie de nici un folos în timpurile de restriște ale tuturor națiunilor înflăcărate de curentul răsboinic.

Atunci popoarele rasei galbene vor putea cu ușurință revendica micile prerogative ale albilor, lumea chineză, japoneză va lua cu asalt regiunile Danubiane, iar populația din Conchinchina, într'un moment de bună dispoziție, va găsi: *plaisant* cum zice franțuzul, să atace a doua zi dimineață întăriturile Anversului.

Omenirea se va bate, micile dușmănii vor dispare în fața pericolului general, mizeria și ea va înceta din cauza dispariției unui însemnat număr de... cetățeni, a căror moarte va lăsa vacante o mulțime de locuri la banchetul vieței, cum zice economistul englez și... iată problema resolvită.

*

Cine ar crezut, că micul aparat, acea jucărie născocită de frații Montgolfier, al cărui studiu ne plictisea atît la lecțiunile de fizică din clasele secundare, cine zic, ar fi crezut că acea încercare va constitui într'un moment mai mult sau mai puțin îndepărtat, mijlocul cel mai sigur de resolvire a marei probleme social-economice, care a făcut pe lumea științifică să-i sacrifice o întreagă activitate!

Iată îngrijorarea savanților dispărută, frunțile se discrețesc, filantropii... dispar, unul cîte unul ca publicul după terminarea unui spectacol la teatru, serbările de binefacere, teatrele de dilentanți nu mai au nici un rost și toată această pleiadă de umanariști, rămași fără nici o ocupație, se pun pe muncă, pentru a mai

heltui din forţa acumulată în timpul generaţiilor de trîndăvie!

*

Frumoasă carte! Dar autorul scriind cu totul altă-ceva, vom da cititorilor în numărul viitor conţinutul acelui interesant volum.

„Opinia în provincie"

DIN HUŞI

Din ale administraţiunei liberale. — E de mirare chipul cum administraţiunea actualului regim 'şi îndeplineşte datoria!... In svîrcolirile spasmotice, căutînd cu orice preţ se nu'şi piarză situaţiunea, se dedau la cele mai nepermise acte, lovind şi ne ţinînd seamă de nimic.

Faptele sau petrecut în ziua de 1 Februarie a. c., cu ocazia alegerei consiliului de administraţie al Corporaţiei meseriaşilor din acest oraş. S'au prezentat 2 liste: una în frunte cu d. Mihail Dimitriu, maistru tipograf şi legător de cărţi, librar foarte bine cunoscut în localitate, om cinstit, harnic şi cu întinse legături în societate, şi căruia i se datoreşte înfiinţarea Societăţii Comercianţilor şi a Corporaţiunei meseriaşilor, alta în frunte cu d. Milan N. Ionescu, zugrav, care faţă cu legile în vigoare nu poate fi ales în consiliu,—ne avînd drepturile cerute de lege,—ba mai mult încă putem spune că acest domn, pe care protecţia puternicilor zilei, vroia să-l scoată cu orice preţ, nu avea nici dreptul să voteze, ne cum a fi ales.

Totuşi poliţia Prefectului dr. Lupu, reprezentată prin sub-comisarii: Arhip, Blăniţă şi N. Ghinea Ionescu, împreună cu sergentul Major Axinte, s'au dedat la cele mai înjositoare presiuni, indignînd publicul,— sfidînd legile Ţarei,—şi derogînd de la atribuţiunele lor legale. La aseminea acte, strigător de nedemne şi josnice, de natura şi raţiunea omenească s'au dedat şi mamelucii faimosului N. Cişman care spre a complace dorinţelor anarhice ale d-rului Lupu, a uitat marele sacrificiu ce în vremuri de grea sumpănă ia adus d-l Mihail Dimitriu, aşa ştie gaşca colectivistmului murdar, să răsplătiască pe cei mai devotaţi oameni ai lor.

Concluziunea finală a acestor presiuni, a fost că lista în cap cu Milan N. Ionescu şi deci cea susţinută de guvern, a reuşit.

Faptul acesta a căzut ca un trăsnet şi a provocat nemulţumiri generale, faţă cu lista în frunte cu d. M. Dimitriu.

De altfel trebuie ştiut că d. Dimitriu e persoana cea mai agreată şi susţinută de toţi meseriaşii, singurul în stare de a îndrepta multele neregularităţi efectuate sub alte Comitete; lucru constatat, şi bine cunoscut de autorităţile competinte. Ca probă gestiunele de la 1904, până în prezent, în loc de a fi liquidate, sunt înaintea instanţelor judiciare în drept, şi de aci deslegarea enigmatică raţională pentru ce autorităţile guvernului de azi, a stăruit cu orice preţ ca lista sa şi deci cea ilegală, se reuşască iar cea laltă, de şi legală,—de şi sub cele mai superioare condiţiuni,—se cadă.

Trebuie se mai spunem că toţi de pe lista reuşită sunt aleşi ca membri ai Casei de ajutor şi parte în comisiunea de arbitri, şi deci conform legei meseriilor, monopolizarea este interzisă.

In murmura generală a acestor fapte anarhice ale administraţiunei localnice, meseriaşii sunt hotărîţi a face contestaţie contra acestei alegeri.

Aducînd acest dureros fapt la cunoştinţa autorităţilor superioare în drept,— ne place a crede că va lua măsurile cuvenite, spre a îndrepta anarhica stare de lucruri, şi a încuraja astfel pe adevăraţii meseriaşi romîni. Coresp.

Casaţia şi proiectul Stelian

— Inalta Curte răfuieşte proiectul îndrăzneţ al ministrului justiţiei —

II

S'a obiectat că, cu cît numărul judecătorilor este mai mare, cu atît răspunderea individuală este mai mică, din care cauză în state ca Austria, Germania şi chiar în Franţa, consiliul de judecată se compune din un număr restrîns de membri ai Inaltelor Curţi; dar aci nevoit a fost legiuitorul, din cauza prea marelui număr al totalităţii membrilor curţii de casaţie, de ex.: Franţa are în total 45 de membri neapărat că cu un număr aşa de mare ar fi fost greu de tot funcţionarea unui Consiliu de judecată, Italia, a cărei lege de organizaţie s'a pus de curînd în aplicare are asemenea un număr restrîns de membri ai Curţii de casaţie în consiliu de judecată; dar aceasta a făcut—o nevoită, căci ea are cinci Curţi de casaţie. La noi însă nu se poate obiecta nişte asemenea inconveniente, unde numărul judecătorilor este destul de restrîns.

Cum, această înaltă instituţie, care planează deasupra tuturor celorlalte; care în anumite împrejurări, constituindu-se în Inaltă Curte de justiţie, judecă pe cei mai înalţi demnitari ai ţării; ai cărei membri, pentru încrederea şi imparţialitatea ce le inspiră, sunt luaţi ca să participe la funcţionarea unor importante instituţiuni de Stat, spre a face să se aplice cu imparţialitate legile lor organice, tocmai dînsa să nu inspire destule garanţii spre a judeca pe membrii ei şi pe acei ai Curţilor de apel?

Un astfel de lucru, pe lîngă atingerea prestigiului acestei Inalte Curţi, de care dînsa este geloasă, credem că este şi nelogic şi nedrept.

Sunt recente aproape cazurile în cari Curţile au fost chemate a-şi exercita puterea lor disciplinară, şi ştiut este că au fost la înălţimea misiunii; au pedepsit pe culpabili şi au achitat pe acei în contra cărora n'a găsit probe îndestulătoare, sau că faptele articulate nu puteau atrage vre-o pedeapsă disciplinară.

Părerea noastră este dar ca să se menţie dispoziţiile din actuala lege de organizaţie judecătorească, aratate mai sus, cu mici modificări, neapărat, din cauza întinderii inamovibilităţii.

VI.—Prin art. 130 se prevede inamovibilitatea, şi la membrii Parchetelor Tribunalelor. Noi credem că această întindere a inamovibilităţii nu este nemerită.

Procurorul de tribunal e în adevăr un magistrat, care prin natura atribuţiunilor trebue să fie la dispoziţiunea puterii executive şi acest drept exclude ideia de inamovibilitate. Stavilitatea din punctul de vedere al situaţiunii lui personale este poate. demnă de interes; însă sunt necesităţi de ordine superioară cari exclud consideraţiunile de interes personal.

VII.—O ultimă observaţie de căpetenie mai avem de făcut şi anume: că prin noul proiect se prevede că magistraţii inamovibili, de ori ce treaptă, se pot muta prin avansare, sau pentru raţiuni de serviciu public, sau în interesul unei bune administraţiuni a justiţiei, atunci cînd magistratul are în circomscripţia unde îşi exersită funcţiunea rude, legături sau interese (art. 132 din proect).

Această prea mare latitudine lăsată puterei executive, fie ea chiar îngrădită de avizul oricărui consiliu superior, noi totuş credem că ar aduce, dacă nu desfiinţarea completă a principiului inamovibilităţii, dar i-ar ştirbi în mare parte puterea de aceea credem că cel puţin pentru Curţi să nu se poată aplica, ci să rămîe în vigoare dispoziţiile din art. 93 ale actualei Legi de organizaţie judecătorească.

VIII.—Ca chestiuni de detaliu, pe cari noi le-am putut observa în treacăt, sunt:

a) Prin art. 17 din proect se creează nulităţi al căror loc credem că ar fi mai nemerit în procedură; în tot cazul poate că o simplă pedeapsă disciplinară în contra celor culpabili ar fi suficient, după cum tot acest proect prevede în art. 148 Avem destule nulităţi, aşa că poate ar fi bine să se mai reducă, iar nu să se înmulţească. Tot acest articol prevede că la necesitate tribunalul s'ar putea completa cu un avocat prezent în sală, dar dar care să aibă cel puţin o practică de cinci ani; poate că este o condiţie prea grea, şi din care cauză ar fi poate greu de complectat tribunalul. Pe lîngă aceasta cuvîntul de „practică" a dat totdeauna naştere la discuţiuni;

Ambele sus arătate articole mai prevăd şi o respundere civilă din partea judecătorilor, în anumitele cazuri în ele prevăzute, lucru care este deja specificat în Procedura civilă, cu o oare care îngrădire pentru judecători. Partea care pierde este natural să aibă, dacă nu un resentiment dar cel puţin o nemulţumire în contra judecătorilor, şi dacă s'ar mai deschide un drum de a se porni în contra acestora, credem că nu numai se va uza, dar chiar se va abuza de el; de aceea noi credem că, în interesul prestigiului magistraturii, şi pentru a se evita străgănirile, mai totdeauna nefondate, ar fi bine a şterge aceste dispoziţiuni;

b) La dispoziţiunile comune s'a eliminat din proect art. 67 din actuala lege de organizaţie, relative la foştii magistraţi cari ar voi să reintre în magistratură, dispoziţiune care credem că este bine a se menţine;

c) La art. 109 din proect credem că este o scăpare din vedere de nu s'a trecut că Procururorul general al Inaltei Curţi poate să fie numit şi dintre Consilierii ei;

d) Suntem de opinie a nu se pune obligaţiunea Consilierilor de a primi însărcinarea de Procuror-general.

La art. 119 din proect este bine a se preciza că rudele sau afinii în linie colaterală, nu vor putea în viitor „a fi numiţi", adică că nu se aplică acelor cari s'ar afla în aceste condiţiuni funcţionînd la punerea în aplicare a legii, aceasta pentru a se evita orice interpretare posibilă;

f) In fine, între diferitele incompatibilităţi, s'a mai adăugat, pe lîngă cele din actuala lege şi participarea ca administratori a oricăror fondaţiuni de binefacere. Deşi în principiu această incompatibilitate poate că este bună, dar întinsă prea mult poate fi dăunătoare chiar pentru înfiinţarea unor asemenea instituţiuni cari aduc mult folos populaţiunii sarace. Se poate întîmpla ca o persoană animată de aşa nobile scopuri filantropice să aibă încredere în onestitatea şi aptitudinile unui magistrat, pentru a-l lăsa în capul unei asemenea fondaţiuni şi în asemenea caz credem că n'ar fi nimerit a se opune o stavilă unui astfel de avînt generos.

Pentru a concilia toate acestea cu demnitatea magistratului, credem că o atare incompatibilitate să nu se aplice şi acelor administratori ale căror servicii ar fi absolut gratuite şi cari nu le-ar aduce nici un beneficiu material.

Inainte de a termina, credem că este bine a se aduce la cunoştinţele d-lui ministru şi a-l ruga să ia oare cari măsuri de ajutor pentru aprozii instanţelor judecătoreşti. Sunt aproape singurii cari au rămas fără nici un ajutor pentru timpul bătrîneţelor, ciud ori ce muncă le este imposibilă. Este drept şi uman a li se acorda şi lor, cum s'a acordat şi la alţi asemenea slujbaşi o mică pensiune de retragere.

Pentru acordarea unor asemenea ajutoare, credem că ministrul s'ar putea călăuzi de modul cum s'a făcut la aprozii Ministerului de finanţe.

Acestea fiind observaţiunile ce am putut face asupra noului proiect de organizaţie judecătorească, rugăm pe d. Prim-preşedinte a le aduce la cunoştinţa d-lui ministru.

Urmează semnăturile d-lor Prim-Preşedinte, Preşedinţi, Consilieri ai Curţei de casaţie şi acea a d-lui Prim-Grefier.

Litere-Ştiinţe-Arte

Charles Darwin marele naturalist, al cărui centenar s'a serbat zilele acestea, s'a născut la 14 Februar 1809 la Shrewsburg pe Severn.

El a făcut studiile sale la universităţile din Edinburg şi Cambridge, iar în 1831 intreprinse un voiaj ştiinţific, ca asistent al căpitanului Fitzroy într'o expediţiune ştiinţifică în jurul Brasiliei şi a Americei de Sud. El se întoarse în Anglia din acest voiaj abea după 5 ani, aducînd cu sine un bogat material ştiinţific. De acum înainte fiind pus în cunoştinţă de excelentele condiţii ale averii sale; el se dedică cu totul ocupaţiunilor sale favorite: studiilor ştiinţifico-naturaliste.

In 1842 el îşi cumpăra un ţinut la ţară în Bekenheim, unde îşi petrecu restul vieţei sale în cele mai fericite condiţiuni familiare, lucrînd în acelaş timp fără încetare şi continuînd cercetările sale ca grădinar, agricultor; şi crescător de animale pînă în ziua morţei sale la 19 Aprilie 1882.

Caracteristic la Darwin e că fiind cu totul rece şi cumpătat, ca cercetător ştiinţific, în raporturile sale sufleteşti păstra o trăsătură de romantism, datorită căreia probabil se şi simţi atras de... unguri în timpul mişcărei lor naţionale, interesîndu-se cu multă căldură eroul lor naţional Ludovic Kossuth.

*

Numai un scurt timp ne mai desparte de sosirea în Iaşi a genialului violonist Kubelik. Marele artist e acum obiectul admiraţiunii universale. Bilete la „Thalia".

*

Numele artistei Iwonne Dubel celebra prima-donă de la Opera cea mare din Paris e acum pe buzele tuturor. Nerăbdătorii îşi pot procura biletele la agenţia „Carmen-Sylva".

*

Congresul anual de chirurgie al „Societăţei germane de chirurgie" se va ţine le Berlin de la 14 la 17 Aprilie 1909.

*

In Varşovia există o societate cu scopul de a procura elevilor săraci băi gratuite. Datorită acestei societăţi 130000 elevi din 216 şcoli, fac cîte o bae gratuită în fie-care lună într'una din cele cinci-spre-zece stabilimente deschise în acest scop.

In acelaş oraş, e o societate de bine facere, pentru crearea de grădini de copii. Această societate a publicat raportul asupra funcţionării acestor stabilimente în ultimii cinci ani.

Din acest raport rezultă, că frequentarea celor opt grădini este mereu în creştere, pe cînd costul întreţinerii fiecărui copil descreşte.

*

De cînd a întrat în politică, celebrul scriitor dramatic Bernard Schurz, este cel mai copleşit om din lume de corespondenţe. Iată însă că în timpul din urmă se respîndeşte svonul că ar fi grav bolnav. Pe dată reporterii se repăd după veşti iar agenţiile telegrafiază. Bernard Shaw humoristic din fire răspunde telegrafic. Anunţaţi publicul că am murit. Aceasta mă va scuti de multe plictiseli

Publicul a făcut mult haz de acest strigăt desperat, al politicianului improvizat. Va renunţa el oare la politică?

*

„Noua Revistă Romînă".—Numărul ultim din această revistă de sub direcţia d-lui Rădulescu-Motru profesor universitar, cuprinde următorul sumar:

Noutăţi: Cememorarea Unirai. Toastul M. S. Regelui.—Reforma agrară în Romînia (La réforme agraire en Roumanie par Const. C. Georgescu-Severin.—Teatrul Naţional. Ceva despre artiştii noştri. Amoruri triste de Giacosa.

Politica: Dr. Theofil—O nouă lege de organizare a bisericei.

Take Policrat—In chestiunea naţională.

Ştiinţe sociale: N. Zsharia—Arivistul politic.

Literatura: L. Andreiev—Marsilieza (nuvelă).

Ştiinţa: Dr. M. Hirsu, Charles Darvin.

Note şi discuţiuni: Verax—Mentalitatea unui profesor de istorie.

Informaţii

❑ Dacă artistul dramatic Dragomir, care a vorbit la serbările Unirei în numele partidului conservator-carpist, a obţinut, sau nu, pentru aceasta, cuvenitul mandat—iată o chestie, care continuă, cu toate discuţiunile ce s'au urmat, să poarte, la coadă, semnul întrebărei.

Ca mister, ca intrigă, ca senzaţie, chestia aceasta are asămănare cu afacerea Steinheil de la Paris: cu cît cată greceniştii s-o descurce, cu atît o încurcă mai mult.

Cea mai nouă întorsătură a misterului se prezintă sub forma unei complicaţiuni dureroase: în mister s'a ivit semnătura d-lui Stroja. E aproape să treacă la pensie obiceiul bravului notar militar—de a semna articole.

Din articolul semnat de d. Stroja exhală aceeaşi pretenţiune mîndră: „s'a vorbit într'un articol, semnat de mine, despre afacerea Dragomir, deci dar chestia ie tranşată".

Cum tranşează chestia articolul cu numele d-lui Stroja, ca semnătură—aci misterul Dragomir degenerează în epigramă ridicolă şi se cufundă într'un şi mai mare mister.

Partidul conservator-carpist, subscrie d. Stroja, n'avea să aibă orator la serbările *Unirei*. In seara serbărei, însă, aflînd că colectiviştii, tradînd pe fraţii junimişti, au hotărît să vorbească d. Mîrzescu, conservatorii-carpişti, aflători în sala teatrului, s'au sfătuit şi au rugat pe d. Dragomir să vorbească el.

Vrea să zică, nu clubul a dat acea delegaţie, ci acei aflători întîmplător în sală, între cari nu figura nici un fruntaş, care ar fi putut lua asupra-şi respunderea, aceia — şi d. Stroja se fereşte să dee numele lor—aceia l'au delegat pe d. Dragomir.

Au avut, prin urmare, perfectă dreptate domnii M. B. Cantacuzino, P. Sion şi alţi fruntaşi, să declare că d. Dragomir n-a vorbit în numele partidului.

D-lui P. Sion i se contestă, însă, dreptul de-a fi vorbit cu corespondentul *Dimineţei*, care (corespondent) ar fi trebuit să vie, „de exemplu", la d. Stroja.

Căci ce mare lucru ie d. Sion? D. Stroja ne-o spune:

Corespondentul „Dimineţei" nu trebuia însă să se adreseze d-sale ci trebuia să vină de exemplu la mine, căci d. Sion, ca eminent avocat, din cauza multiplelor sale ocupaţiuni, nu a mai dat prin club de vre un an de zile, aşa în cît nu mai e în măsură să ştie ce se petrece în politica noastră locală care totuşi îşi urmează mersul seu normal.

Dacă d. Sion vine sau nu la clubul carpist—îl priveşte. Şi dacă d. Stroja este mai eminent avocat ca d. Sion—iar nu ne priveşte.

Voim să arătăm unde a ajuns misterul Dragomir, mister a la Steinheil, de la stadiul cu articolul semnat Stroja: d. Dragomir a vorbit în numele conservatorilor adunaţi în bufetul teatrului naţional.

Bietul partid carpist!

❑ Revista marei şcoli politice parisiene „Les annales des sciences politiques" publică în numărul seu din 15 Ianuarie 1909 una din conferenţele ţinute de d. A. D. Xenopol la acea şcoală, anume asupra „Influenţei franceză în Romînia", însoţind'o cu următoarea notiţă:

„Suntem fericiţi de a reproduce conferenţa făcută de d. A. D. Xenopol profesor la Universitatea din Iaşi, în 30 Noembrie la şedinţa de intrare a societăţei foştilor elevi şi a elevilor şcoalei libere de ştiinţe politice.

Conferinţa a fost întreruptă de mai multe ori prin călduroase aplause a unui numeros auditor.

❑ **De la Societatea Comercianţilor romîni.**—Alaltă eri, la orele 4, a avut loc în localul societăţei comercianţilor romîni, din strada Sf. Theodor solemnitatea îmbrăcărei copiilor săraci, din venitul balului organizat de această societate în seara zilei de 6 Ianuarie în localul Circului Sidoli.

Şedinţa se deschide la orele 4 p. m., de către d. Spiridon Irimescu, preşedinte d-sa zice că cu această ocazie va aduce la cunoştinţa membrilor, că societatea comercianţilor romîni, de şi înfiinţată de abia de un an jumătate, totuşi datorită bunei conduceri, a putut realiza într'un interval relativ foarte scurt, un capital de 4.500 lei, ceea ce dovedeşte că organizaţia comercianţilor are la baza ei solidităţea care dă mari speranţe şi în puţin timp îşi va complecta capitalul de 10.000 lei prevăzut de statutele societăţei pentru a putea face întreprinderi şi a pune la adăpost pe comerciantul romîn de speculaţia carteliştilor.

Venind la chestia îmbrăcărei copiilor săraci, d-sa zice că societatea comercianţilor romîni a crezut nimerit să facă un act de caritate îmbrăcînd un număr de copii săracii cu aptitudini pentru învăţămînt de carte şi mai cu seamă în timpurile actuale cînd sunt aşa de aspre pentru populaţia saracă.

Adunarea aplaudă şi mulţumeşte preşedintelui de modul cum îşi achită mandatul încredinţat de membrii societăţei.

D. I. Martinescu vice-preşedinte, relevă importanţa actului de caritate făcut de societate prin îmbrăcarea copiilor săraci.

De asemenea arată că societatea comercianţilor romîni are mare importanţă ca organizaţie şi nu se îndoieşte că în curînd îşi va ajunge scopul prevăzut de statute.

Mai vorbeşte d. N. V. Ştefănin vice-preşedinte, care în cuvinte bine simţite, scoate în relief faptele sosietăţei comercianţilor romîni zicind că ea se prezintă ca organizaţie solidă, sub toate raporturile, şi speră că va face încă multe acte de felul aceluia care e săvîrşit astă-zi.

Mai vorbesc delegaţii celor-lalte societăţi.

Festivitatea s'a terminat prin o mică gustare cînd s'a tuastat de membri prezenţi, pentru preşedinte şi pentru toţi acei ce au arătat dragoste şi bună-voinţă pentru sosietatea comercianţilor romîni din Iaşi şi pentru preşedintele Camerei de Comerţ d. G. D. Şerban de la care sosietatea are şi se aşteaptă la mult sprijen.

La ora 6 s'a ridicat şedinţa în mijlocul unui viu entuziasm.

❑ Ministerul instrucţiei publice a hotărît ca revizorii şcolari de cl. I să elibereze institutorilor şi învăţătorilor, contingentelor 1901—1907 certificate care să le servească la dispensa de concentraţi.

❑ Plata pensiilor civile şi militare pe luna curentă se va face de la 28 Februarie a. c.

❑ Cercetările în afacerea lipsurilor de la regimentul 14 Roman, vor fi terminate zilele acestea.

❑ Se zice că actualul locţiitor de Mitropolit al Moldovei şi Sucevei P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu, va fi ales Episcop al Rîmnnicului şi noului Severin, în locul ce va deveni vacant prin alegerea Episcopului Atanasie al Rîmnicului ca Mitropolit Primat.

P. S. S. Arhiereul Nifon Ploeşteanu, va fi ales se zice, Episcop al Dunărei de jos, în locul P. S. S. Pimen Georgescu, care va fi ales Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

❑ Duminica trecută a avut loc la Mărăşeşti căsătoria d-şoarei Eugenia I. Manolescu, institutoare, fiica d-lui Ioan Manolescu, şeful serviciului de exploatare a liniei Mărăşeşti-Panciu, cu d. Constantin V. Cojan, institutor.

Felicitările noastre.

❑ Alaltă-eri a avut loc la Tg.-Frumos înmormîntarea d-nei Sofia N. Cihureanu, mama amicului nostru Leon Cihureanu.

Condoleanţele noastre.

DIVERSE

— Din iniţiativa preotului, învăţătorului şi a primarului Gaman din Mironeasa comuna Ţibana, judeţul Vaslui, s'a organizat pentru ziua de 7 Februarie, un bal în acea localitate, în folosul copiilor saraci.

Balul e pus sub patronajul domnului I. Mihailov, administratorul plăşei Ţibăneşti.

— Aseară un bătrîn evreu necunoscut pe cînd trecea pe str. de Sus, a încetat subit din viaţă.

Din ordinul d-lui procuror Vincler, cadavrul a fost transportat la morga spitalului Sf. Spiridon.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la locuinţa d-nului locotenent Vasile Dobreanu, din strada Română No. 11.

Focul a fost stins la timp de pompieri.

— La Cassa de Economie şi împrumut din Păcurari au avut loc alaltăeri alegerea consiliului de administraţiei şi al comisiunei de control.

S'a ales cu unanimitate de voturi: Dimitrie Tuduran preşedinte, D. Alexa şi Anton Botez membri.

In comisiunea de control au fost aleşi: Părintele C. Ionescu, Al. Dimitriu şi Părintele Gh. Florescu.

— Membrii societăţei „Fraterna Romînă" s'au întrunit aseară în adunare generală.

D. V. Duca, casierul societăţei a făcut darea de seamă a balului ce a avut loc la 1 Februarie, bal care a adus societăţei un venit de 200 lei.

S'au exprimat mulţumiri comitetului şi următorilor membri, care au dat concurs la reuşita balului. Palalaie Teodor, Kraft, I. Munteanu, C. Neculau şi N. Maftei.

— De la 1 Februarie a. c., s'a redeschis sesiunea de lucru pentru aducerea apei de la Timişeşti.

— Duminică la orele 3 p. m., va avea loc la Cercul militar, căsătoria plutonierului Gürtz din regimentul 13 Ştefan cel Mare.

Naşi vor fi toţi ofiţerii din garnizoana locală, reprezentaţi prin d. colonel Băltăceanu.

Ultime informaţii

❑ **Inchiderea tuturor şcoalelor din Iaşi.**—*In diferite rînduri am atras atenţiunea asupra faptului, că serviciul sanitar comunal, nu ia nici o măsură contra diferitelor boli infecţioase ce bîntuie prin oraş.*

După noua lege sanitară acest serviciu este absolut independent de administraţia comunală şi de cîte-ori aceasta s'a adresat medicului primar, în baza dreptului de control ce are, de a i comunica un tablou asupra mersului epidemiilor, de atîtea ori a fost refusată. Serviciul sanitar comunal n'a comunicat tabloul nici direcţiei generale sanitare, ci s'a hotărît să facă un mare srcret din mersul acestor boli, aşa de mare secret că a neglijat cu totul ori-ce măsură, aşa că bolile şi mai ales scarlatina au progresat în mod simţitor.

Astă-zi dimineaţă, a avut loc un viu conflict între cei de la administraţie şi cei de la serviciul sanitar şi-n cele din urmă medicul primar a fost nevoit să arate tabloul de mersul bolilor, care este îngrozitor în cuprinsul său.

Administraţia Comunală a comunicat imediat faptul serviciului sanitar superior şi unul din deputaţii Iaşului s'a însărcinat să intervie mîine la directorul general spre a obţinea închiderea imediată a tuturor şcoalelor primare şi secundare, publice şi private, din Iaşi.

Se crede că ordinul de închiderea şcoalelor va veni mîine.

❑ **Consiliul judeţian.**—Membrii consiliului general al judeţului s'au întrunit eri după amiazi la orele 3, deschizînd sesiunea ordinară.

Consiliul s'a ocupat cu mai multe chestiuni între care şi aceia a modificărei de comuni şi plăşi.

S'a admis reînfiinţarea comunei Coarnele-Caprei, a comunei Gropniţa şi Galata. S'a hotărît de asemeni reînfiinţarea comunelor Miroslava şi Găureni.

Astă-zi membrii consiliului judeţian s'au întrunit din nou la orele 3 p. m.

Consiliul discută chestia împrumutului de 35000 lei pentru construirea unui nou local pentru penitenciarul central din localitate precum şi cu revizuirea lucrărilor pentru paza de zi şi de noapte.

Tot astă-zi consiliul a început discuţiunea budgetului drumurilor.

❑ **Alegerea Mitropoliţilor.**— Mîine după cum am anunţat, se va face alegerea celor doui Mitropoliţi.

La ora 1 p. m. se va oficia un Te-Deum la Mitropolie, după care membrii marelui colegiu se vor întruni în sala de şedinţe a Camerei, pentru a proceda la alegere.

Alegerea va fi presidată de P. S. S. Episcopul Timuş al Argeşului care este cel mai bătrîn dintre Episcopi.

Episcopii care vor lua parte la vot sunt: Episcopul de Rîmnic, de Romau, Buzeu, Huşi, Argeş şi Dunărei de jos, precum şi Archiereii: Valerian Rîmniceanu, Calistrat Bărlădeanu, Nifon Ploeşteanu, Meletie Gălăţeanu, Calist Botăşăneanu, Sofronie Craioveanu, Ghenadie Băcoanu şi Melchisedec Piteşteanu.

Marele colegiu na mai fost convocat din 1902 cînd s'a făcut alegerea Mitropolitului Partenie al Moldovei şi a Episcopilor de Huşi şi a Dunărei de jos.

❑ Ministerul instrucţiei publice, în urma mijlocirii institutului meteorologic din Bucureşti, a trimis tuturor şcoalelor din ţară o circulară prin care le roagă ca de aci înainte, în toate comunicările ce vor adresa acestui institut să se servească de stilul nou, în locul celui vechiu pînă acum în vigoare, prin aceasta făcîndu-se o mare înlesnire celor de la institutul meteorologic.

❑ In ziua de 10 Februarie a. c. se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei sf. Haralamb din strada cu acelaş nume.

❑ Aflăm că unii directori ai şcoalelor din localitate, ţinînd seamă de faptul că scarlatina continuă se facă ravagii printre copii, au cerut ministerului instrucţiunei publice închiderea şcoalelor.

❑ Membrii societăţei cooperative a funcţionarilor şi meseriaşilor agricoli din localitate, au fost din nou convocaţi în adunare generală pentru Duminică 15 Februarie, în localul societăţei, din strada Unirea No. 9, de oare-ce în ziua de 30 Ianuarie nu s'a întrunit numărul suficient de membri.

❑ Dl. profesor dr. Juvara a executat eri cu deosebit succes o operaţiune pe cît de grea pe atît de delicată.

Pacienta, d-na Lucie Neculau, sora amicului nostru dl. Herovanu, este în afară de ori-ce primejdie.

La această operaţie a luat parte şi d. prof. dr. Bălăcescu.

Familia bolnavei ne roagă să aducem prin publicitate expresia caldei sale recunoştinţe celor doi distinşi medici şi profesori.

❑ Pe ziua de 1 Martie a. c. se va face o mişcare în corpul didactic primar din întreaga Moldovă.

Cu această ocazie se vor completa locurile vacante.

❑ Ministerul cultelor a făcut cunoscut revizoratelor şcolare că învăţătorii care vor să se prezinte la examenul de înaintare pe loc, ce va avea loc la 1 Februar 1910, să comunice hotărîrea lor, prin revizorat, inspectoratului circ.. cît şi inspectoratului general al învăţ. primar, până cel mai tîrziu la 1 Iunie 1909.

❑ Duminică se va face alegerea noului consiliu comunal din com. Gropniţa.

La 25 Februarie se va face alegerea noului consiliu din Paşcani.

❑ D-nii S. Aconţ, Gh. Popovici, I. Popovici şi C. Pomparău, au fost numiţi păzitori regionali, în judeţul nostru.

❑ Ministerul de interne a cerut Prefecturei de judeţ să'i comunice dacă în judeţul nostru se găsesc lucrători indigeni pentru zarzavaturi şi care ar dori să se angajeze,—pentru a evita astfel angajări de muncitori străini.

❑ Printr'o circulară prefectura de judeţ a pus din nou în vedere autorităţilor comunale să ia măsuri contra comerţului ambulant la sate, cu care se face abuz.

❑ **Militare.**—Sublocotenentul în rezervă G. Mihailescu, a fost chemat să reîntre în activitate.

— La regimentul 13 Ştefan cel Mare s'a luat dispoziţia ca să se facă marşuri de antrenare cu recruţii, de două ori pe săptămînă şi anume Joia şi Sîmbăta.

— In vederea de a se servi soldaţilor din garnizoana locală o hrană mai bună, comandantul garnizoanei a dispus ca regimentul 13 Ştefan cel Mare să cumpere singur vite şi să le taie, pentru hrana soldaţilor.

— O dispoziţie a corpului IV decide ca să se înceapă de către comandanţii de regimente experienţe spre a arăta recruţilor puterea de pătrundere a gloanţelor.

— In urma unei dispoziţiuni luată de comandantul regimentui 13 Stefan cel mare, toate broşurile apărute în limbi străine privitoare la armată, urmează a fi traduse de către ofiţeri, iar apoi să se ţie cîte o conferinţă de cuprinsul lor.

Astă-zi a vorbit ofiţerilor regimentului 13, d. locotenent Veselli, despre „Insemnătatea ofensivei".

❑ Importantul proces d'intre casa bisericelor cu d-na Alice Nanu şi d-şoara Florica Muzicescu, pentru anularea şi revocarea unui legat al def. Anastase Baştă, se va judeca la 16 c, la secţia I-a a Curţei de casaţie.

❑ *„Francmasonii"*,—o hazlie comedie în 3 acte, se va juca la 21 Februarie la Teatrul Naţional în beneficiul simpaticului Mircea Pella.

❑ **Universitare.** — D-ra Sofia Ciucă nu şi-a susţinut examenul oral de licenţă în specialitatea istoriei. Comisiunea examinatoare neîntrunindu-se, compusă din d-nii: preşedinte A. D. Xeopol şi membri Petru Rîşcanu şi Teohari Antonescu.

— Mîne Joi — la orele 5 d. a. d-na Maria Revent, una din cele mai sîrguitoare şi distinse studente a facultăţii de litere îşi va susţinea examenul ultim oral de licenţă, înaintea comisiunei compusă din d-nii A. D. Xenopol, Ion Caragiani şi Xenophon Ghiorghiu.

— Consiliul profesoral al facultăţii de litere a hotărît ca să nu fie primiţi la examene din sesiunea de lunie, studenţii ce nu vor prezinta caetele de cursuri iscălite de profesori pe fiecare trimestru.

— Rezultatul examenelor de licenţă în drept se va da: pentru anul III. Sîmbătă seara, iar pentru anii I şi II, Marţia viitoare.

— D. Teohar Antonescu îşi va reîncepe mîne, în sala facultăţii de litere, cursul seu de arheologie şi-l va continua conform programului.

— D. profesor P. Negulescu a cerut d-lui decan al facultăţei de litere să-i admită un concediu de şese septămîni, pentru a pleca la Paris.

D. Ioan Petrovici va suplini în timpul absenţei pe d. profesor Negulescu.

❑ **Judiciare.**—In urma unei parităţi, curtea s. I-a în complect, a judecat astăzi pe Teodoru, poliţaiul de Huşi, acuzat că ar fi maltratat pe fiul unui exploitator de păduri, Feuerstein.

Teodoru, care va mai avea prilej să compară înaintea Curţei, a fost achitat.

— Camera de punere sub acuzare, primind apelul procurorului de Botoşani a menţinut deţinută pe femeea Elena Gh. Penciuc, invinuită de furt.

— Camera a trimis în judecata curţei cu juri de Fălciu pe Gh. Nastase şi Gh. Banu învinuiţi de asasinat.

— La parchetul tribunalului se află depuse corpuri delicte, toate cele necesare nunţei: peteala, lumînările şi rochia miresei. Numai mireasa şi mirele—sergentul V. Proca—au fost trimişi la penitenciar, căci cu banii furaţi de la stăpînul miresei, s'a cumpărat trusoul nunţei.

◓ O nouă piesă teatrală cinematografică cuprinde programul de mîine Joi 5 Februarie al Teatrului Pathé Frerès din sala Teatrului Circ Sidoli. Drama din Mendon celebra scriere a lui Jules Mary va fi interpretată de d-na Aimée Teosandier de la „Atrénée". Sujetul piesei este o eroare a justiţiei; adevăratul criminal este descoperit în momentul cînd condemnatul vinovat este dus la ghilotină.

Stelele scenelor pariziane: d-na Tessandier, d-ra Barat etc, vor fi văzute pentru ţîntăiaşi dată pe pînza cinematografului din sala Sidoli, interpretînd una din cele mai bune scrieri a lui Iules Mary.

Noul program de mîine Joi, mai cuprinde sujete foarte interesante, precum: Cîmpiile de aur din California, Elita cavaleriei ruseşti din Moscova, toate fidel înregistrate de pe natură—un foarte mare număr de comedii pariziane: Opt zile lipsă, Un curcan de carnaval, etc. şi multe sujete sportive alcătuesc noul program de mîine Joi 5 Februarie de la Teatrul Cinematografic din sala Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 4 Februarie.

In vederea alegerei Mitropoliţilor

Bucureşti.—Se zice că la început să hotărîse ca P. S. S. Episcopul Atanasie al Rîmnicului să fie ales mitropolit al Moldovei şi Sucevei şi Episcopul Pimen al Dunărei de jos ca mitropolit primat.

In urma unei întrevederi ce a avut loc între aceşti doi episcopi, P. S. S. Episcopul Pimen a cedat episcopului Mironescu, mulţumindu-se să fie ales mitropolit al Moldovei.

*

Astă-zi la ora 5 are loc o consfătuire a majorităţilor parlamentare, în vederea alegerii de mîine a celor doi mitropoliţi.

*

In unele cercuri liberale se afirmă că unul din miniştri ar avea de gînd să susţie mîine pe ascuns candidatura la unul din locurile vacante de mitropolit, a Episcopului Conon Aramescu de la Huşi

Reforma sinodală

Bucureşti.—In afară de alte lacune ce cuprinde proiectul pentru modificarea legei sinodului, mai conţine o dispoziţie, care va produce o agitaţie în cercurile clericale.

Proiectul prevede, că în materie disciplinară preoţii vor depinde de consiliul de miniştri.

De unde pînă astă-zi, clericii nu depindeau de cît de autorităţile clericale, cu reforma legei Sinodului, ei vor depinde şi vor fi la dispoziţia guvernului.

De sigur. că d. Haret, prin introducerea acestei dispoziţii a avut de scop de a face din cler agenţi electorali.

LOTARIA

Bucureşti.—La tragerea de astă-zi, a clasei II, loteria V, a Regatului romîn, au cîştigat:

Un premiu de **50,000** lei a cîştigat numărul **17,605**.

5000.—33,632.
2000.—50,054.
1500.—56,864.
1000.—43,715.
500.—53,744, 30,935.
300.—20,149, 51,186, 46,042, 17,605.
200.—45,487, 44,120, 23,444, 36,595 21, 922, 36,952, 13,422, 17,722, 30,297
150.—18,139, 45,111, 16,075, 40,284 27,376, 27,716, 25,436, 41,162, 33,316 23,003, 40,537, 58,032, 5,319, 29,826 45,344, 16,006, 23,333, 57,577, 56,260 35,347, 18,900, 48,377, 23,872, 45,467 27,590, 18,497, 55,499, 56,753.

❒ Biletele norocoase de loterie pentru clasa II-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

Explozie într'o mină

Durham.—La mina „Stanley Vest", 200 de lucrători au rămas închişi în galeriile minei, în urma unei explozii.

Opera de salvare este din cele mai grele, împrejurimile puţurilor prăbuşindu-se.

E teama că foarte mulţi lucrători au pierit.

Atentate

Berlin,—Zilnic se semnalează asasinate de femei şi fete.

Astă-zi, pe diferite străzi, s'au semnalat noui cazuri de asemenea natură. Mai multe femei şi fete au fost rănite cu lovituri de cuţit de către criminali necunoscuţi.

Cu toate cercetările poliţiei, criminalii nu pot fi descoperiţi.

Revizuirea constituţiei în Serbia

Belgrad.—In scupcină, deputatul radical d. Kopci, a depus un proect pentru revizuirea constituţiei actuale, cerînd mai cu samă modificări în privinţa alegerilor pentru skupcină şi pentru strămutarea Capitalei în interiorul ţărei.

Proiectul a fost trimes comisiunei.

După actuala lege o asemenea revizuire nu se poate face de cît printr'o mare skupcină naţională.

Cutremurile de pămînt din Bulgaria

Sofia. — Eri la 2 şi 28 dim. un cutremur de pămînt a fost simţit în cea mai mare parte din Bulgaria, mai cu samă în cea orientală.

La Jamboli mai multe case au fost crapate. Populaţia spăimîntată a fugit din case.

Nişte zguduituri mai puternice s'au reînoit la orele 11 şi 34 m. şi 11 şi 42 m., pe o întindere mare.

La Jamboli mai multe acoperişuri şi coşurile caselor s'au prăbuşit. O persoană e grav rănită.

*

Sofia.—Cutremurul de pămînt n'a fost simţit aşa tare în Capitală.

Pănă la miezul nopţei aparatele sismografice au arătat 5 zguduituri, apoi trei alte diferite categorii.

Zarele de aseară publică ştiri exagerate despre cutremur, spunînd că mai multe sate din împrejurimele oraşului Jamboli au avut o mulţime de case dărîmate şi că multe persoane au rămas sub ruinele caselor lor.

Amănunte asupra unui incendiu groaznic

New Yo k.—Iată ultimile ştiri despre incendiul teatrului „Flores" din Acapulco (Mexic).

Reprezentaţia a avut loc în onoarea guvernatorului. Erau prezente ca la 1000 de persoane, aparţinînd familiilor cele mai bune şi bogate din această provincie.

Incendiul se ivi la filmul cinematografului, comunicîndu-se imediat la decorurile teatrului.

Nu erau de cît 3 eşiri. O panică spăimîntătoare s'a produs.

Numerosse persoane au fost strivite sub picioare.

Din Turcia

Constantinopol.—Se confirmă ştirea că ministrul finanţelor şi-a dat demisia în mod definitiv.

Noul mare vizir d. Hilm Paşa a asigurat pe toţi ambasadorii că cabinetul cel nou va menţine politica urmată pînă acum de amiciţie faţă de toate puterile şi de a întări bunele relaţii cu toate statele balcanice.

Din camera ungară

Buda Pesta.—Deputatul romîn Maniu a ţinut azi o cuvîntare în privinţa contingentului de recruţi din partea Ungariei. D. Iulius Maniu o criticat tendinţele şoveniste care pricinuesc atîta primejdie în armata ungurească.

Oratorul consideră introducerea limbei ungare în armată ca un adevărat pericol. Aceste cuvinte au stîrnit o mare indignare şi un scandal enorm din partea maghiarilor, în cît şedinţa a fost suspendată.

După deschiderea şedinţei preşedintele a spus că nu poate să permită ca în camera ungară. întrebuinţarea limbei maghiare să fie primită într'un mod aşa de duşmănos şi invită pe d. Maniu să fie mai rezervat în vorbele sale. Cu toate ameninţările, deputatul romîn îşi urmă cuvîntarea, făcînd maghiarilor nişte critice foarte arzătoare, încît preşedintele luă cuvîntul d-lui Maniu, în mijlocul aplauzelor mrgţiarilor, care strigau din resputeri „E yen"!

CAMERA

Bucureşti. — Se observă o mare mulţime azi la Cameră, care a venit să asculte interpelarea d-lui Fleva.

D. Iarca, deputat de Buzeu, depune un proiect pentru modificarea regulamentului Camerei.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

CALEA FERATA BUZĂU-NEHOIAŞU

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică că pentru exploatarea căiei-ferate Buzău-Nehoiaşu s'a adoptat regulamentul de transport al Căilor Ferate Romîne, ediţia II.—1908.

Direcţiunea

De inchiriet o cameră mobilată, cu sau fără pensiune, *strada Albă 27.*

TEATRUL NAŢIONAL
— Joi 5 Februarie 1909 —
orele 9 seara
UN MARE CONCERT
dat de celebrul
Quartet SEVCIK
Programul şi biletele se află la Agenţia Teatrală „Thalia".

Pentru Doamne şi Domnişoare
Vizitaţi
SALONUL de MODE
NINETA GEORGESCU
Str. SĂULESCU No. 1.—IAŞI

Teatrul Naţional
— Astă-zi, 4 Februarie, oara 9 —
MAYOL
şi trupa sa.

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.
A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75

Cu ocazia inventarului anual, a redus mai toate preţurile la Dantelerii, Furnituri şi Galanterii, Magazinul
„LA VULTUR"
Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi
Invită deci, onorata clientelă a profita de aceasta şi a profita cât mai mult la cumpărat: Voil, Flori, Peteală pentru Nunţi, precum şi ultimile Noutăţi primite pentru Carnaval.
Avis! Centimetri de croitorie marcaţi de Minister cu autorizaţia specială „La Vultur".
Vindem şi în Provincie.

Se caută o damă franceză pentru conversaţie. A se adresa la Tip. H. Goldner.

Lecţiuni de vioară
Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner

S'a perdut în ziua de 29 Ianuarie, un cîine de Vânătoare (prepelicar), alb, cu pete castanii, respunde la numele de „Max" cine 'l va găsi s'au denunţa, va primi o bună recompensă de la stăpînul său Maior Minovici.

Se caută o casă de fer de ocazie. A se adresa la administraţia ziarului.

Sanatoriul „S-ta MARIA"
Iaşi.—Str. Zmeu 3 (Beilic)
— TELEFON —
Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.
Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.
Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.
Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.
Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra morţei, accidentelor şi epizotiilor

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
Joi, Vineri,
Sâmbătă şi Dumineca
la 9 ore
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca
la 3 ore ziua
MATJNEU
cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraternu-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vasilescu No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 —lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 646 —Vineri 6 Fevruarie 1909

Sărbătorirea de aseară

Se cuvine să consacrăm și azi locul de onoare al gazetei, marelui romîn, pe care corpul profesoral al Iașului l'a sărbătorit aseară, în chip atît de măreț.

Inconjurat de cei mai scumpi și valoroși ai săi colegi, ilustrul nostru amic Al. Xenopol, a putut vedea aseară, cît de mare este dragostea și stima de care se bucură în această frumoasă și mîndră cetate a culturei Romînești.

Universitatea de Iași, căreia îi aparține inițiativa acestei splendide festivități, precum și numeroșii colegi și profesori ai diferitelor instituțiuni culturale locale, cari au participat la dînsa, au dat cea mai înălțătoare pildă de respectul ce se cuvine oamenilor, cari prin munca și valoarea lor cinstesc și slăvesc o întreagă națiune.

Căci Al. Xenopol nu este numai o mîndrie a Iașului, ci o glorie a țărei și sărbătorirea sa trebue să o considerăm ca fiind venită din partea țărei întregi.

Cuvîntările frumoase ce s'au rostit de valoroșii oameni de știință și amici personali ai ilustrului sărbătorit, au caracterizat admirabil personalitatea distinsă a acestui mare barbat, al cărui nume și reputație a trecut de mult fruntariile țărei.

L'am văzut aseară pe Al. Xenopol, în prima lumină de mare istoric și erudit, de mare romîn. L'am văzut apoi în aceia de admirabil coleg de catedră și bun camarad, și în fine ca minunat mănuitor al condeiului, ca ziarist, în accepțiunea nobilă și desăvîrșită a acestei spinoase profesiuni.

Ca istoric, Xenopol, poate spune ori și cui, că a dat țărei sale prinosul celei mai folositoare opere din care generațiile actuale și viitoare vor avea de învățat nu numai gloriosul trecut al poporului nostru, dar și marele viitor ce'l așteptă.

Din acest punct de vedere, opera lui, concretizată în neperitoarele volume ale istoriei neamului nostru apare ca cel mai sublim tezaur al țărei noastre.

Și pe această operă, căreia i-a consacrat cele mai frumoase și prețioase zile ale vieței, el a făcut-o cunoscută și străinătății, și anume țărei unde soarele culturei universale nu știe să apună, pentru ca să se știe și acolo ce popor mîndru și vrednic trăește la gurile bătrînului Danubiu și ce extra-ordinară putere de viață vibrează într'nsul.

Și cînd, în mijlocul națiunei franceze, Xenopol a fost atît de slăvit, cum se putea să nu'l slăvească țara noastră și în deosebi Iașul, în mijlocul căruia s'a întors ca cel mai mare triumfător al gîndirei și simțirei romînești!

Iașul mărind pe Xenopol, s'a mărit pe el; și slava cu care l'a îmbrăcat aseară, e propria-i slavă.

Universitatea, înălțind pe ilustrul ei profesor, s'a înalțat pe dînsa, și răsplătindu-i cu admirațiune faptele sale, a dovedit că ea însăși e demnă de cea mai deplină admirațiune.

Cît pentru noi, ca ziariști, Al. Xenopol, ne aparține tot așa de mult cum aparține și colegilor săi de apostolat.

Articolele sale, scrise cu acea plăcută vervă, care'l caracterizează, a onorat ades coloanele noastre.

Și de aceia ne-am simțit fericiți că am putut să participăm și noi la această bine meritată sărbătorire, și că ni s'a dat prilejul încă odată să arătăm ilustrului nostru amic, cît de mult împărtășim cu el, succesele ce le repurtează pe domeniul publicisticei și cît de indisolubilă este legătura de iubire și stimă ce ne unește cu dînsul.

Vespasian Pella

Noul MITROPOLIT

Vacanța mitropolitană a eparhiei de Moldova și Suceava va fi împlinită cînd vor apărea aceste rînduri.

Cine va fi al patruzeci și șeptelea Mitropolit al nostru—nu știm. Alegerea sa noi o salutăm, însă, cu tot marele respect ce se cuvine sfîntului scaun ce-l va ocupa și facem urări sincere ca, o dată cu împlinirea noului alegeri, biserica să reintre în liniște, sufletele ploase să nu mai fie tulburate, credința să se reîntărească și biserica să fie păzită de influențe politice.

Intr'o țară în care vîntul anarhiei bate nesupărat; în care batalionul celor nechemați cată să impue tendințele lor bolnave, nu este de mirare că pînă și biserica să fi fost atrasă în joc. Dar pericolul falimentului credinței, pericolul batjocurirei bisericei este prea mare ca să nu facem dorinți, ca acum cînd, prin alegerea unui nou Mitropolit, regretabilul trecut intră în noaptea uitărei—viitorul să aducă numai zile senine, biserica să reintre în legiuita ei liniște, căci menirea bisericei este, ca, prin slujbașii sei, să împrăștie pace și concordie, obligațiuni înalte ce nu le va putea implini, cînd insuși ea—biserica—va fi obiectul unor campanii anarhice.

Blagoslovit să fie ceasul împlinirei vacanței mitropolitane, pace să aducă lumei și înțelegere bună între frați.

LUĂM ACT.....

In calitate de membru al partidului conservator local, d. A. Stroja, fostul în două rînduri director al Evenimentului *și viitor în aceiaș calitate poate de mai multe ori, după cursul intrigilor viitoare, răspunde* Opiniei, odată pentru totdeauna *în chestiunea reprezentării acestui partid (?) la serbarea Unirei de la Teatru.*

Mai întîi ținem să ne exprimăm mulțumirea că acest răspuns se face odată pentru totdeauna; *căci de sigur nu este tocmai plăcut să stai de vorbă cu fostul de două ori și viitorul de..... director al* Evenimentului.

Și acum să vedem ce răspunde fostul și viitorul d. A. Stroja? Dar ce să vedem? D-sa înșiră o serie interminabilă de fraze, din care nu se poate degaja alt înțeles decît: „în clubul nostru conservator local—nu există un comitet diriguitor"; că „noi conservatorii locali—nu suntem o armată organizată"; că „la noi—la conservatorii locali—fiecare membru are drept să-și dea părerea și să și manifesteze voința", fără nici un control din partea cuiva—bine-înțeles; că „disciplina în partidul nostru—partidul conservator local—izvorește din respectul sincer pe care-l dăm conducătorilor noștri, cari se ocupă și luptă pentru partid *etc..."*

Găsim că răspunsul d-lui fost și viitor Al. Stroja, inutil sub unile raporturi este prea prețios sub altele.

Știam și noi că în clubul conservator-carpist nu există nici un comitet diriguitor; mai știam că partidul conservator carpist nu este „o armată organizată" ci o simplă cohortă dublată de cîțiva oameni curați dar neputincioși politicește; și mai știam, că tocmai din pricina aceasta, „fie care membru al partidului carpist local, are drept a și manifesta voința", nestăpînit de nimic și de nimeni, căci, cum s'ar putea altfel explica debandada desăvîrșită de la Evenimentul *și din clubul cu două secțiuni al partidului d-lor M. Cantacuzin și D. Grecianu?*

Dar ceea ce bănuiam, fără a avea o confirmare atît de prețioasă, cum este acea a d-lui A. Stroja, este schizma grecianistă, care dăinuește încă și divide în două partidul carpist local. Căci, fostul d. Stroja adaogă: „disciplina în partidul nostru izvorăște din respectul sincer pe care-l dăm conducătorilor noștri, cari se ocupă și luptă pentru partid". *Aviz d-lui Matei Cantacuzin, care* nu se ocupă și nu luptă *pentru partid. Cu alte cuvinte, în partidul conservator-carpist numai d. Grecianu este cel ascultat, cel cu drepturi, cel cu autoritate, iar șeful....*

Mulțumim călduros d-lui fost și viitor Al. Stroja, care ne-a făcut această prețioasă mărturisire.

Luăm act și o trecem la posteritate.

Vania.

Anarhie de sus 'n jos

Despre faptul banal—pentru moravurile locale—că aula Universității noastre a fost deaună-zi, cu prilejul judecărei unui proces didactic, spectacolul unor scene condemnabile, s'a vorbit într'un număr anterior al *Opiniei*.

Că asemenea spectacol, în localul Universității a putut avea loc, că autorii au scapat cu... amenințări—noi am tălmăcit toate aceste posibilități imposibile ca rezultate reale ale anarhiei tolerate și patronate.

Ne răfuește pentru aceasta un ziar local și ne pedepsește cu aplicarea paralelelor pe faptul că tot noi, în aceeași informație, am zis că d. rector, avertizat despre scandal, a venit să facă ordine. Nu poate fi deci, vorba, argumentează ziarul local, despre anarhie tolerată și patronată, ci este pur și simplu, o meteahnă a noastră de a vedea anarhie acolo unde ea n'are ființă.

După înțelesul nostru anarhia n'a fost cu nimic atenuată prin faptul, că avizat, d. rector a venit să facă ordine. Ci faptul că o sumă de oameni, unii funcționari ai Universității, alții bursierii ei, alții revizorii școlari, și-au permis acele scene în localul însă-și al Universității—aci ne-a adus anarhia tolerată și n'am fi ajuns aci, dacă atîtea cazuri precedente, ar fi fost infierate de mîna de fer—de care Universitatea noastră este lipsită.

In istoria tuturor Universităților figurează pagini de revolte sufletești, se grăește despre lupte pentru adevăr, dreptate, lumină și libertate—ce s'au pornit de acolo.

Nici focul, nici sabia, nici sînge, nici vieți omenești—n'au lipsit—iarăși istoria Universităților grăește—să intervie în acele lupte. Dar acelea erau scandaluri și revolte universitare legiuite, cari aci în Iași, degenerează în scandaluri nelegiuite în lupte de clase, în mari nimicuri, cari pun însă, în pericol, toată existența Universității.

Că unii se supără de campania noastră în această privință—faptul nu ne face nici o impresiune.

Noi vedem anarhia și sus și jos. Am luptat și vom lupta contra lor, și nu mai ales, argumente prost meșteșugite, ne vor înlătura de la acea luptă.

Duminecă, 8 Februarie, oara patru p. m., va avea loc o adunare generală a membrilor clubului conservator-democrat, în localul clubului, spre a serbători aniversarea împlinirei unui an de la înființarea partidului.

Discursuri ocazionale vor fi rostite.

CATE-VA NOTE

Cum s'au făcut, la Ploești, revista și defilarea trupelor, în ziua de 24 Ianuarie, ne-o spune, cu mult interes, un domn colonel „în retragere din oficiu".

Generalul, călare pe un admirabil cal roib și însuși frumos ca un drapel, își adună calul sub el, ia un galop mărit și ca fulgerul trece înainte...

După ce frumosul ca un drapel general făcu operația adunărei calului sub el și ca fulgerul trecu înainte, iată ce se întîmplă:

Calul d-lui maior Arbore se întoarse cu coada la generalul tocmai cînd voia să iee galopul pentru a se așeza la stînga, unde trebuia să înregistreze observațiile generalului. A trecut, n'a vrut calul de drăgoiacă, calul neîncălicat, nerupt, neadormit...

Generalul voia deci „să iee galopul", cînd calul maiorului se întoarse cu coada la el, eminentul cal care avea atribuția să se așeze la stînga spre a înregistra observațiile.

Așa cal nici d. Bonciu de la Iași n'are, nici harmasarul lui cc. Naiman Paraschivescu n'ar fi în stare să se întreacă cu el. De aceea și d. „colonel în retragere din oficiu" îl tratează cu atîtea delicioase adjective: „drăgoaică", ne-rupt, ne-adormit.

Referentul se dedă apoi la observații personale și spune:

Trecînd plutonul artileriștilor pe d'inaintea plutonului locotenentului Rădulescu, acesta comandă și d-sa pentru onor. arm' fără intonație și imediat strigă: «Calea mai înapoi, tot tu, putoare».

Această expresie ofensătoare", spune colonelul, a produs o penibilă impresie.

NOUII MITROPOLIȚI

I. P. S. S. Athanasie Mironescu
Mitropolitul Primat al României

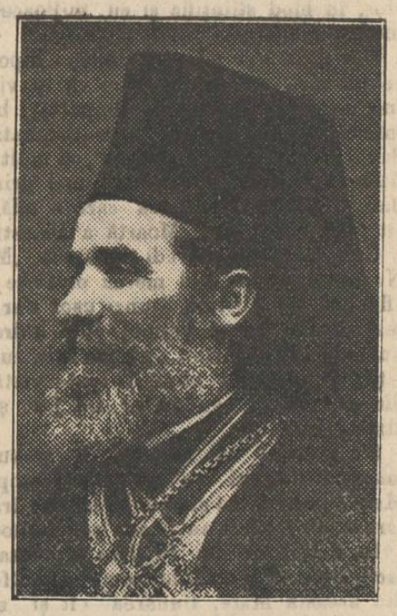

I. P. S. S. Pimen Georgescu
Mitropolitul Moldovei și Sucevei

A se ceti în pag. III-a rezultatul alegerei de azi al marelui colegiu.

OAMENI ȘI LUCRURI

PUTERE DE MUNCĂ

Ieri seara în sinul unei impozante adunări de oameni învățați, profesori universitari și secundari în primul rînd, a fost serbătorit istoricul erudit care a dus departe peste hotare renumele științei, d. A. D. Xenopol.

Nu în această rubrică e locul de analizat opera unui istoric ilustru. Această aparține specialiștilor în materie și oamenilor de catedră.

Aci putem numai pune în relief o anumită latură din figura complecșă a omului al cărui nume ne întîmpină preste tot de patru decenii și a cărui activitate a atins prodigiositatea.

In primele pagini ale „convorbirilor literare" găsim cele dintîiu articole și studii, asupra economistului Buckle și asupra multor alte chestiuni pe atunci, la ordinea zilei.

Iar de atunci nu mai există întrerupere, nu există repaos în munca-i publicistică pe toate tărîmurile, începînd cu istoria și cu poezia, cu economia politică și cu estetica, cu fiolosofia și cu muzica. In „amintirile de la Junimea" ale d-lui G. Panu, unde găsim siluetele tuturor colaboratorilor și scriitorilor cari au făcut succesul cel Mare al „Convorbirilor" vedem pe d. A D. Xenopol zugrăvit ca pe un tînăr vioiu, plin de expansiune, nerăbdător și neobosit, tot deauna gata să iea cuvîntul, să intervină, să discute.

In lipsa vre-unui conferențiar,—„Junimea" putea comptă pe el, în lipsa de materie la revistă redacția putea fi sigură că paginele nu vor rămînea goale: d. A. D. Xenopol n'avea nici odată dificultăți în această privință și studiile erau tot totdeauna cu abundență pregătite, gata de dat la tipar.

Pentru a caracteriza cu un singur cuvînt această variată și fecundă activitate pe toate tărîmurile muncei și gîndirii, am putea spune că—în afară de cercetătorul istoric—în d. A. D. Xenopol vibrà firea de ziarist.

Cuvîntul nu trebuie să mire pe nimeni termenul de ziarist cuprinde în vocabularul modern noțiunea omului versat în toate, înarmat cu vaste cunoștinți enciclopedice, gata la ori-ce moment și capabil ori cînd să scrie despre tot și despre toate!

Intr'această extra ordinară putere și dorință de muncă noi salutăm în serbătoritul de eri pe reprezentantul viguros al ziaristului iașan, fără a micșura întru nimic prin aceasta valoarea omului de știință.

Redion

Misterele Mării Negre

Cunoscutul publicist—de profesiune inginer—I. Teodorescu a publicat de curînd sub titlul de mai sus, un studiu asupra primejdiilor prezente și viitoare ce ne așteaptă din partea Mării Negre.

Credem interesant a reproduce o parte esențială a acelui studiu, partea unde se explică pe ce cale a fost „infectată" Marea din care posedăm și noi un modest colțișor.

*

„In vremea cît marea Neagră, despărțită deja de Oceanul Sarmatic, nu fusese încă legată prin Bosfor, cu mările mai sarate ale lumei, trăia în apele ei o faună, de apă puțin sărată, (saumâtre sălcie). Cînd i s'a restabilit comunicația cu mările mai sărate și apele acestea au pătruns în ea, fauna sarmatică neputînd trăi într'o apă prea sărată, a pierit, a căzut la fund, acolo s'a descompus și din descompunerea acestei enorme cantități de materii organice s'a degajat hidrogenul sulfurat care a saturat de atunci și pînă astăzi apele din adîncimi.

Deși la prima vedere, hipoteza pare verosimilă, analizată însă mai de aproape ea prezintă multe slăbiciuni și chiar imposibilități.

Dar să lăsăm altora, mai competenți în materie, grija de a desbate și de a întări sau nimici.

Și de oarece pînă astă-zi, chestiunea n'a depășit domeniul hipotezei, să ne fie permis și nouă a face una, care dacă nu se va adeveri prin studii ulterioare, va avea cel puțin darul să împingă pe vre-un învățat—sper că pe unul de ai noștri, dacă rîndurile acestea îi vor cădea sub ochi—la studiarea mai de aproape a chestiei și deci la lămurirea misterului

Se poate că dacă nu toată dar o parte din această colosală cantitate de hidrogen sulfurat să parvie de la peirea faunei sarmatice. Ași crede însă că mai există și alte izvoare care să-l producă și *încă chiar în zilele noastre.*

Aceste izvoare trebuesc căutate în împrejurarea că Marea Neagră, unică în felul ei în această privință, „pentru volumul ei de apă sarată, primește cel mai mare volum de apă dulce, apă încărcată cu materii organice".

*

Dunărea singură, care duce în albia ei o cantitate egală cu apele tuturor fluviilor Europei occidentale la un loc, varsă anual în Marea Neagră peste 60 milioane de metri cubi de nămol încărcat cu materii organice. „Dunărea albastră" e un basm inventat de poeți. Fluviul e cît se poate de tulbure, chiar cînd apele îi sunt scăzute. De culoarea și conținutul lor cînd vin mari, nu mai vorbesc!

Mai sunt apoi și celelalte fluvii, tributare Mării Negre, foarte voluminoase și ele și mai tulburi încă, Nistrul, Niprul, Donul, spre a nu pomeni de cît pe cele mai importante.

Ce devin aceste enorme cantități de materie organică vărsate într'o Mare mică, fără curente puternice, închisă, care nu le poate împrăștia cum le-ar împrăștia un Ocean sau o Mare întinsă, ce ar comunica larg cu alte Mări.

O parte se depun la gurile fluviilor formînd vaste delte, o altă parte e desigur împinsă mai departe în Mare, cade la fund, iar fundul fiind neted, ușor înclinat spre adîncimi, prin propria lor greutate și prin legea gravitățiĭ, tot alunecă spre adîncuri, unde se descompun și formează mereu hidrogen sulfurat.

Incît chiar dacă prima origine a hidrogenului sulfurat stă în moartea, acum cîte-va sutimi de mii de ani, a faunei sarmatice, el a trebuit să fie de atunci necontenit sporit prin cauza mai sus arătată.

*

Un amic al meu, unul din bunii noștri chimiști, cu care discutam chestiunea în vara aceasta, chiar pe malul Mării, mai adaugă că s'ar putea ca unele roci din fund avînd o compositie specială, să dea naștere și ele hidrogenului sulfurat prin diferitele descompuneri, acțiuni și reacțiuni chimice.

Toate acestea rămîn însă de discutat și mai cu seamă de cercetat în mod serios, în mod științific și cu mijloace științifice moderne.

Dar dacă s'ar adeveri cumva hipoteza ce fac aici, atunci s'ar vădi că în viitor, într'un viitor destul de împărtat bine-înțeles, Marea Neagră e condamnată să devie o nouă „Mare Moartă", cu mult mai fioroasă în felul ei și infinit mai primejdioasă, pentru regiunea care o udă, de cît faimoasa Mare Moartă a Palestinei.

Căci dacă s'ar dovedi că apele „Mării Negre" continuă a fi mereu otrăvite prin afluenții lor fluviali, atunci ușor s'ar putea calcula sosirea vremei cînd hidrogenul sulfurat saturînd apa până la suprafață, și amărînd absolut toate vietățile din ea, ar ajunge să se degajeze și în atmosferă.

S'a calculat că Dunărei, îi trebue 6 milioane de ani ca să umple complect Marea Neagră cu aluviunile ei și s'o transforme ast-fel într'un imens șes mănos.

Dacă însă ar eși fundată hipoteza ce fac asupra originei hidrogenului sulfurat din această Mare, Dunărea cît și celelalte fluvii tributare Mării Negre, mai întăi ar otrăvi-o și apoi ar astupa-o, mai înainte de a face din ea un întins pămînt mănos, ar transforma-o într'o formidabilă cloacă supusă morții absolute, din jurul căreia chiar viața de pe țărmuri s'ar retrage până cine știe unde!

Marea Neagră mai prezintă, nu numai în ea dar și în jurul ei multe particularități, multe mistere,—bine înțeles nu mistere supra naturale,—cari mi-au atras atențiunea în timpul cît am stat sau am făcut excursiuni pe țărmurile ei. Cred că merită și acestea să fie semnalate, și de oameni speciali, elucidate".

Patronul școalei „Vasile Lupu"

Vineri, 30 Ianuarie, școala normală „Vasile Lupu" și-a serbat patronul, cum și cei 81 de ani, de la înființarea ei. Cu această ocazie a avut loc o frumoasă producție a elevilor, la care pe lîngă profesorii școalei, a asistat și un numeros public atît din Iași, cît și de prin împrejurimele școalei.

Tot cu această ocazie s'a făcut și sfințirea drapelului școalei un drapel de o rară frumusețe, lucrat cu cea mai deplină artă și măestrie de secția profesională a azilului „Elena Doamna" din București. Sfințirea s'a făcut de către Sf. Sa Părintele I. Andriescu, profesor, iar răspunsurile au fost date de corul școalei.

Odată terminată această solemnitate, s'a început serbarea propriu zisă, care se deschide cu imnul Regal, cântat cum nu se poate mai bine, de corul și fanfara școalei, după care urmează disertația elevului Holban din cl. VI-a, asupra celor 50 ani dela unire.

Disertația aceasta, care cuprindea tot ce s'a făcut în țara noastră de la unire încoace, în toate direcțiile și sub toate raporturile, a plăcut foarte mult, iar elevul Holban a fost răsplătit cu aplause.

După disertație urmează corul școalei, care, sub conducerea d-lui D. Ionescu, execută cu artă desăvîrșită următoarele bucăți: „Mult e dulce și frumoasă", porpuri național, unde s'a remarcat un solo frumos, cîntat foarte bine de elevul Toma P. din cl. VI-a, „Heruvicul" în do major și „Dor de sat".

S'a aplaudat mult precizia și arta cu care s'a cîntat „Heruvicul", o bucată frumoasă, dar foarte grea.

Corurile au alternat cu două recitări: Țară, steag și lege de Gh. Coșbuc și „Noi" de Octavian Goga, zise cît se poate de bine de doi elevi. Un adevărat entuziasm au stîrnit ariile naționale cîntate de un fluier, trișcă, caval.

Partea întâi a serbărei să încheie cu două bucăți executate admirabil de orchestră, sub conducerea tînărului, dar talentatului violonist M. Barbu. Pe cît de frumoasă a fost bucata: Die Wache der Königin", pe atît de neîntrecută și în frumusețe și în execuție, a fost „Păsărelele Reginei".

Și elevii și maestrul lor au căpătat de la public răspalata bine meritată.

Surprinderea publicului a fost mare atunci, cînd a putut admira cu cît talent și cu cîtă artă elevul Ghiorghiță din cl. VI-a, a executat din memorie chipurile M. S. Regelui, a fostului domnitor Cuza, a lui V. Lupu și M. Kogălniceanu.

Partea a doua a serbărei a avut loc în sala de jos și s'a deschis de fanfara școalei, care sub conducerea maestrului ei d. R. Haas, execută admirabil diterite arii naționale, după care urmează un dialog—Tîndală și Păcală— de V. Alexandri, zis de doi elevi. A fost bine și a plăcut foarte mult, mai ales că e în legătură cu Unirea țărilor surori.

Și aci, publicul are din nou ocazia să admire precizia și arta, cu care orchestra a executat bucata—R psodie Romînă,— de M. Barbu.

Multă plăcere și admirație a stîrnit elevul din cl. VI-a, Tiron Alexandru, care ca un adevărat artist a spus și cîntat pe Barbu Lăutarul, Cantonetă comică de V. Alexandri.

Nu mai puțină admirație a avut publicul pentru modul inteligent cu care s'au executat diferite exerciți gimnastice libere și cu bastoane, sub conducerea d-lui Ilie Burghelea.

Serbarea ia sfîrșit la orele 6 p. m., și să închee cu diferite dansuri și jocuri naționale, care au stîrnit ropote de aplause, căci în adevăr, aceste jocuri numai de elevii școalei normale le poți vedea jucate după toate regulele și în toată frumusețea lor.

In sunetul unui frumos marș și în strigăte de ura, lumea își ia rămas bun de la Director și elevi, fie care mulțumit în suflet de cele cîte va ceasuri petrecute așa de frumos.

Nu pot încheia această dare de seamă fără a nu constata, cum că școala normală „Vasile Lupu", pe fie care an ce trece realizază progrese tot mai mari și mai frumoase, datorite celor trei factori ai ei: Directorul, profesorii și elevii.

Asistent

Banchetul in onoarea d-lui Xenopol

Banchetul.—Asistența.—Menuul. — Toasturile.—Toastul d-lui A. D. Xenopol.

Profesorii ieșeni au sărbătorit aseară printr'n mare banchet, pe ilustrul profesor universitar și eruditul nostru istoric d. A. D. Xenopol, care a făcut renumele țărei și al neamului nostru cu lecțiile ce le-a ținut la Sorbona, pentru care, se știe, că a fost serbătorit și de lumea savanților din capitala Franței.

Banchetul a avut loc la orele 8 în salonul de la hotelul Trajan. La acest banchet au luat parte profesorii de toate gradele, precum și mai mulți foști elevi ai distinsului profesor universitar.

Iată numele celor care au luat parte: A. D. Xenopol, P. Rișcanu, dr. Gh. Bogdan, dr. Dragomir Hurmuzescu, Dimitrie Alexandrescu, I. Burada, Dr. E. Juvara, dr. Riegler, dr. V. Bejan, Al. Filipide, P. Bujor, dr. G. Socor, dr. Leon Cosmovici, A. C. Cuza, Teohary Antonescu, Ilie Bărbulescu, Vasile Bețureanu, dr. Demetriade, Alex. Popovici, dr. Russ, Iulian Teodorescu, I. Simionescu, P. Bogdan, I. Petrovici, Tabacovici. dr. C. Șumuleanu, I. Ursu, dr. Manicatide, Xenofon Gheorghiu, dr. Stefănescu-Galatz, dr. Anghel, V. I. Radu, Gh. Ghibănescu, Vespasian Pella, C. Meissner, maior Petalla, Teodor Burada, Em. Bardasare, I. Prasa, D. Cădere, C. Popovici, I. V. Praja, Em. Mezetti, I. Constantinescu, Dim. Dimitriu, Vasile Olaga, State Dragomir, A. D. Atanasiu, I. Popescu, I. Popescu-Mușata, C. V. Praja, Em. Severin, Preotul I. Gotcu, Archimandritul Gherasim Maron, C. Andriescu, G. V. Bottez-Gordon, C. Zaharia, dr. Spineanu, Vasiliu, I. Carare, L. Roiu, Tăzloanu, D. Longinescu, I. Molla, I. Borcea, părintele Stavrofor Stirbei.

In tot timpul banchetului a domnit cea mai mare animație și veselie.

S'a servit următorul

MENU

POTAGE

Consommé aux petits patés

POISSON

Chalot en Mayonaise

ENTREE

Filets de veau aux Truffes

LEGUMES

Petits pois à la Française aux Pouding

ROTI

Dinde

Salade de saison

Tarte Espagnole

Glace Napolitain

Fruits

Fromage

Café

Vin blanc Odobești

Champagne

La șampanie, cel întâi care a luat cuvîntul a fost d. prof. dr. G. Bogdan, rectorul universității.

D-sa tuastează pentru M. S. Regele și familia regală și pentru ilustrul și distinsul sărbătorit.

D. dr. Drag. Hurmuzescu, arată importanța serbătorirei de azi, căci se serbătorește un savant romîn, care prin meritele sale a pătruns în lumea savanților din străinătate, aducînd o mare cinste țărei noastre. D-sa închină pentru d. Xenopol și dorește ca și alți savanți romîni să se ridice la culmea la care a ajuns d. A. D. Xenopol.

D. dr. Cosmovici, bea de asemeni pentru d. Xenopol, enunțînd mai multe amintiri de cînd ilustrul istoric i-a fost profesor.

D. C. Meissner spune și d-sa cîte-va amintiri frumoase și zice că serbătoritul de astăzi e înzestrat cu o inimă bună și cu un suflet bun.

D. P. Bujor relevează, în cuvinte foarte frumoase, meritele d-lui A. D. Xenopol, care a făcut cinste țărei noastre în străinătate.

D. Ilie Bărbulescu a rostit o foarte călduroasă și frumoasă cuvîntare. D-sa arată marile merite ale d-lui A. D. Xenopol și închină în numele slaviștilor adresînd prinosul lor de recunoștință.

D. I. Ursu zice că d. A. D. Xenopol a avut o muncă rodnică și ajuns la înălțimea la care trebuia să ajungă.

D. maior Petala povestește cîte-va amintiri foarte frumoase din timpul cînd d-sa era elev al școalei fiilor de militari și cînd d. Xenopol era profesor la acea școală. D-sa închină în numele foștilor elevi de la școala militară și în numele armatei.

D. P. Rișcanu a rostit o foarte frumoasă cuvîntare. D-sa vorbind de meritele d-lui A. D. Xenopol, zice că distinsul istoric a știut să fie prețuit. Zice că 'l cunoaște în deaproape pe d. Xenopol de la 1877—1878, cînd a început să facă cercetări istorice.

Xenopol a avut o muncă rodnică și a avut mari succese, pentru care merită să'l sărbătorim. A ajuns cu meritele pînă acolo că a reușit să răsbată în lumea savanților din apus. Onoare pentru d. Xenopol.

Cuvîntarea d-lui Rișcanu a fost mult aplaudată.

D. Gh. V. Bottez-Gordon a cetit o frumoasă odă ocazională, compusă de d-sa.

D. T. T. Burada citește o cuvîntare și închină în numele societății științifico-literară „Arhiva", pe care d. A. D. Xenopol a condus'o atîta timp.

D. Vespasian Pella, directorul nostru, tuastînd în numele presei, spune că nu numai colegii de Universitate, corpul profesoral și bunii romîni sărbătoresc astăzi pe d. Xenopol, ci și presa, căreia ilustrul istoric îi aparține. Că presa se mîndrește de succesele pe care acest mare savant le-a repurtat în străinătate și se simte fericită că poate astă-seară să închine pentru un așa strălucit coleg, care face cinste întregei țări romînești.

Tuastul d-lui A. D. Xenopol

Iubiți colegi și prieteni,

Simt îmbulzîndu-se așa de tare ideile în mintea mea sub bătăile inimei mișcat de serbătorirea ce mi-o faceți în cît nu știu de unde să încep și ce să vă spun.

Dar trebuie înainte de toate să-mi descarc sufletul de o povoară apăsătoare pusă asupra lui de mai mulți din iubiții comeseni, care au luat până acuma cuvîntul. Văd că mai mulți din d-lor se dau drept elevii mei, cum sunt colegii mei d-nii Cosmovici, dr. Riegler, maior Petala și mi se pare încă și alții.

Cred și eu că acuma cînd am dobîndit în Paris oare care renume se vor găsi mulți care să vreie să-mi fi fost elevi, dar pe care eu îi repudiez căci dacă le-aș fi fost profesor ar fi trebuit să am vrîsta lui Matusalem. Ba încă bine că am scăpat ușor că nu s'a așezat în rîndurile foștilor mei elevi și d. Th. Burada venerabilul meu amic, care la 1900 celebrase aniversarea de jumatate secol de cînd dă concerte. (ilaritate).

Cred că poate să vă intereseze mai mult de cît principii de viață și de cultură pe care le simțiți atît de adînc în sufletele d-vs și care au fost rostite cu atîta elocquență în tuastul ce mi s'a ridicat, să vă arăt modul cum am lucrat pentru a ajunge la urmă a fi chemat de către cea mai înaltă instituție culturală franceză a ține lecțiuni în vestitul Collège de France.

Acest rezultat care mă mîndrește bine înțeles și pe mine, căci sunt om și nimic omenesc nu-mi este strein după vorba latinilor, totuși mîndria ce am simțit-o a fost mai ales că am revărsat asupra țerii mele și-n special asupra Iașului meu iubit și a centrului seu universitar cinstea cu care m'a onorat lumea streină; căci eu nu sunt de cît un val trecător pe unda cea veșnic curgătoare a poporului romîn, pe cînd el este menit să trăiască viața veacurilor și cu toții suntem datori să ne jertfim existența în folosul neamului din care ne-am născut. (Aplauze).

Chemarea mea la „Collège de France" a fost o urmare a unei munci încordate de 28 ani în Franța și-n limba franceză. Munca mea totală până azi de cînd am pus condeiul pe hîrtie este de 43 de ani. Dar mă grăbesc a adăugi pentru ca să nu mă puneți cumva în paralel cu amicul meu d. Th. Burada care a inceput a da concerte în Iași cînd era licențiat în drept și sfîrșise conservatorul din Paris, acuma cu 59 de ani în urmă, cu am început a lucra cînd eram încă pe băncile liceului național la 1866.

Primul meu articol apărut în Paris e din anul 1881 publicat în fruntea numărului 35 al marei Reviste istorice franceze sub direcțiunea celebrului profesor de istorie Gabriel Monod. Deatunci am colaborat aproape în fie-care an la această revistă. Făcîndu-mi un nume oare care în Franța am fost învitat a colabora la Istoria generală a Europei în 12 volume apărută în Paris sub direcția academicianului Lavisse și fostului ministru de instrucție al Franței Rambaud unde am pus pe romîni în adevarata lor lumină. După aceia am fost învitat să colaborez la revistele pariziane: Revue Philosophique, Revue de Synthèsse historique, Revue Critique, Revue de Géographie, Museon (din Louvain) și altele precum Le Courrier Européene, Cenobinen din Lugano, Revista italiana di Sociologia, Cronaca elleno latina, Deutche literature Zeitung, Historiche Zeitschrift. Această colaborare la marile reviste europene mi-a creat o atmosferă favorabilă în deobște în lumea învățată europeană și mai ales în Franța. Căci este de observat că a se tipări cărți în streinătate nu este așa de greu ca de a fi primit să colaborezi la revistele cele mari științifice care au cel mai mare interes de a menține reputația lor și de a nu primi cumva lucrări care ar putea s'o atingă.

In urma acestei lucrări atît de intensive în reviste am publicat și mai multe volume în limba franceză între care cel întăi a fost Le roumain au Moyen-âge, apoi Histoire de Rommain de la Dacie Trayane, două volumuri mari de peste 1000 de pagini împreună, o reducere a celor șase volume publicate în românește. Această carte a fost înzestrată cu o prefață foarte frumoasă scrisă de Alfred Rambaud unul din directorii Istoriei generale la care colaborasem. Ea a avut apoi deosebita cinste de a fi încoronată cu un premiu de 5000 lei din partea academiei franceze. In 1899 am publicat tot în Paris Les Principes fundamentaux de l'histoire care a avut de efect a-mi deschide întrarea în institutul Franței, unde am fost ales membru corespondent la academia științelor morale și politice onoare de care mă bucur eu singur în România.

Această carte a fost apoi adausă și îmbunătățită și a apărut în a doua ediție tot în Paris în anul trecut 1908 sub titlul La théorie de l'histoire.

Prietenii mei din Paris îmi propuseră în anul trecut să țin un curs la Sorbona. Le spusei că aș fi prea bucuros s'o fac dacă n'ar fi atît de greu pentru un strein de pătruns în universitatea franceză, căci știam că pentru a fi admis să ții un curs liber la Sorbona trebue să obții autorizarea dată de consiliul facultății de litere *cu unanimitatea glasurilor*. Si teama mea era motivată de faptul că în principiile fundamentale polemizasem în destul de viu cu vre-o doi profesori de la universitatea parisiană.

Ca oameni de adevarats știință acei profesori nu făcură caz pnrsonal din discuții de alt-fel pur științifice și obținui unanimitatea voturilor (70) care-mi fu comunicată telegrafic de către colegul și prietenul meu d. Gabriel Monod. Pregătii-zecе lecțiuni asupra teoriei istoriei spre a fi ținute la Sorbona, căci voiam să mă manifestez la Paris cu o chestiune grea mai ales că asupra ei avem vederi absolut personale prin care credeam că voi atrage luare aminte și din viu grai asupra unei materii care interesează în gradul cel mai înalt cele mai adînci probleme ale filosofiei actuale.

Primirea ce mi s'a făcut la Sorbona a fost din cele mai strălucite: rectorul, decanul facultății de litere, mai mulți alți profesori și membri ai institutului mă înconjurau pe catedră în amfiteatrul Michelet înaintea unui public ales compus din profesori, ziariști și studenți. Mărturisesc că atunci cînd d. Croiset mă recomandă în modul cel mai călduros auditorului simții oare-care emoțiune.

Dar cînd mă așezei pe scaun pentru a începe lecția ori-ce urmă de cutremur sufletesc, dispăru și mi se părea că sunt la Iași sau la București înconjurat de colegii mai strînși din țară și înaintea iubiților mei studenți de la Universitățile noastre.

Chiar lecția I-a în care tratam chestia de tot abstractă a deosebirei între faptele de repetiție, și faptele de succesiune, plăcu foarte mult și așa fu cu toate celelalte, auditorul rămînîndu-mi credincios pînă la ultima lecțiune.

Domnii Levasseur și Picavet rectorul (administratorul) și secretarul colegiului de Franța care asistaseră la vre-o două lecțiuni—mă pofti la ei și m'au întrebat dacă n'aș fi dispus să țin cîte-va lecțiuni la instituția lor care mi-ar fi remunerate din fundațiunea Michonis și tot odată mă rugară ca subiectul ce l'aș alege sa fie referitor la poporul romîn.

Vă puteți închipui iubiți colegi și prieteni ce bucurie adîncă simții în inima mea cînd mi se deschise perspectiva de a face să resune voacea primului profesor romîn de pe catedra celei mai înalte instituțiuni de cultură din Paris și anume că acel resunet să ducă în cele patru unghiuri ale lumei civilizate științele pînă acuma așa de puțin respîndite asupra neamului nostru.

In luna Noembrie anul 1908 am avut fericirea a ținea opt lecțiuni asupra romînilor, istoria lor și starea lor intelectuală și materială, ale căror isbîndă ați fost așa de buni a o sărbători astăzi.

Să trăiți deci cu toții și să bem acest pahar întru prosperitatea Românei și a neamului romînesc (Vii aplauze).

*

M. S. Regelui Romîniei

București

Intruniți în banchet pentru a sărbători pe profesorul Xenopol, care a repurtat un strălucit succes la Universitatea din Paris, gîndul nostru se îndreaptă către Majestatea Voastră pentru a ne manifesta încă odată devotamentul către Majestatea Voastră, către Tron și întreaga dinastie.

Să trăiască M. Voastră, să trăiască M. S. Regina, să trăiască Augusta Dinastie.

In numele celor întruniți.

Dr. **G. Bogdan**

In timpul banchetului d. A. D. Xenopol a primit următoarele telegrame:

Te felicit din toată inima pentru frumoasa sărbătoare ce ți se dă azi. Ea este o îndoită onoare și pentru d-ta și pentru cei care au înțeles că nu se pot destul slăvi servicii așa de eminente ca acelea pe care le-ai adus țărei.

Take Ionescu

*

Regretînd că o altă îndatorire mă lipsește de plăcerea de a participa împreună cu colegii mei ieșeni la actul înălțător pe care îl face astăzi intelectualitatea celei de a doua capitală a țărei, sărbătorind pe omul care după ce prin munca lui îndelungată și prin marele lui talent ne-a făcut să ne cunoaștem trecutul neamului și a făcut cunoscută vrednicia acestui neam în capitala intelectuală a lumei, te rog să primești asigurarea sentimentelor mele de admirațiune și prietenie.

Bădăreu

*

Intruniți într'un cerc de profesori pentru a discuta asupra acțiunei sociale a apostolatului nostru, am aflat cu drag că colegii din Iași, vă sărbătoresc azi pentru succesele obținute de dv., ca învățat, în capitala Franței, succese care ne-au rîdicat renumele neamului. Vă trimitem exprimarea sentimentelor noastre de admirare: Bădareu, Petrini-Galați, Rădulescu-Motru, Dragomirescu, Burileanu, Cosăcescu, N. Ionescu, Speranță, St. Nestorescu, Otescu, Crasan, Colonian, Galbenu, Virgil Popescu, Costescu, Coman, Fotino, Nicolaevici, D. Stănescu, Stroiescu, M. Mihaileanu, Cîmpineanu, Onu, Gr. Negoescu.

*

In afară de telegramele de mai sus, d. A. D. Xenopol a mai primit un foarte mare număr din diferite părți ale țărei, între care de la d-nii: Onciul, profesor universitar din București, N. Gane, primarul Iașului, N. Xenopol, Daniil Klein, inginer din R.-Sarat, Costescu profesor din T.-Severin etc. etc.

Banchetul a luat sfîrșit la orele 11 și 20 m.

Informațiĭ

❑ Ilustrul nostru istoric d. A. D. Xenopol a primit din partea d-lui Gaston Bordat, directorul publicațiunei franceze *„La revue pour les francais"* invitațiunea de a colabora la marea revistă franceză și anume de se poate să scrie ceva asupra impresiunilor ce i-au lasat Parisul și francejii în timpul petreceri sale îndelungate în marea capitală.

D. Xenopol a răspuns că primește cu plăcere, deși e foarte ocupat cu colaborarea la o mulțime oe alte reviste din străinătate.

Intre altele suntem în măsură a anunța apariția conferinței d-sale asupra influenței franceze în România, în *„annale des sciences politiques* din 25 Ianuarie, cum și o altă conferință a d-sale apărută în *la renaissance économiques.*

❑ *Flișchi* iar scrie la Evenimentul. Foarte bine face. De cît de astă dată Flișki a luat condeiul ca să arăte că *El* a delegat pe mediocrul actor State Dragomir să vorbească în numele partidului conservator-Carpist; această hotărîre a luat'o în ziua serbării la oarele 4 p. m.

Flișki e în adevăr, cînd spune partea ce a luat'o în toată mascarada Carpistă, lucru pentru care i s'a dat peste nas de șeful partidului local și de întreg elementul junimist prin organul lui Petrachi Sion. Faptul acesta brutal ne amintește de o caricatură, ce după vremuri a făcut-o Flișki, pe cînd redacta o foae umoristică în Iași. Arăta acolo cum un porc voind să se urce într'un vagon de clasa I-a, i s'a dat peste rît că nu e locul lui acolo, apucîndu-l de urechi și opintindu-l spre clasa a III-a.

Atita!

❑ Funcionarii prefecturei noastre de județ, au înaintat ministrului de finanțe un memoriu, cerînd să întroducă o modificare în noua lege a pensiilor. In acel memoriu, funcționarii prefecturei arată că:

Prin legea de la 7 Martie 1907 se dă dreptul unor aseminea funcționari, că dacă voesc să beneficieze de lege, să verse în termen de 3 ani de zile adecă până la 7 Martie 1910 și reținerile ce urmau a li se face pentru pensii pe timpul servit mai 'nainte la județ și comune.

De unde să ia funcționarii saraci sumele ce s'a constatat de cassa pensiilor că trebue să verse? Funcționarii fiind saraci și împovorați de familie, nimene nu le dă sumele ce trebue să verse și termenul fatal de 7 Martie 1910 se apropie, așa că acei vechi funcționari după o viață întreagă de muncă rămîn din cauza lipsei de fonduri muritori de foame.

Dacă insă nu se va putea erta puți-

nilor vechi funcționari toate sumele datorite, ori cel puțin jumătate din ele și restul de jumatate să se pue în sarcina județelor sau comunelor unde au servit acei funcționari ca o recompensă pentru îndelungatul timp servit,—căci sumele datorite nu credem a fi mari pentru cassa pensiilor după cum se poate vedea chiar la cassa pensiilor după calculele făcute de dînsa unor asemene funcționari—; vă rugăm cel puțin a întroduce în lege și a stărui să se voteze un articol prin care să dea dreptul tuturor funcționarilor ce au servit la județe și comune, — dar cărora nu li s'a făcut rețineri —, să li să rețină 10—15% peste reținerile prevăzute de lege, fie a celor ce-și vor regula drepturile la pensie, fie și a celor ce continuă a funcționa, ca cu modul acesta să-și poată asigura existența soției și copiilor lor.

❑ D. profesor Ilie Bărbulescu a fost ales membru de onoare al asociației gazetarilor din Belgrad.

❑ A sosit în oraș d. Rosetti-Solescu, ministrul țărei la Petersburg. Cu trenul de 12.05, Vineri, d. Rosetti va pleca la postul seu.

❑ Corpul telegrafo-postal din țară a deschis liste de subscripție pentru ajutorarea familiilor funcționarilor telegrafo-poștali din Messina și Calabria.

Vor subscrie numai funcționarii.

❑ D. Mateiu Cantacuzino, profesor la facultatea de drept din Iași, a fost numit membru asesor din partea universității din Iași în comisiunea de judecată a corpului didactic secundar și superior, pe termen de 6 ani, în locul d-nului I. Caragiani, al cărui mandat a expirat.

❑ D. Take Ionescu, a însărcinat pe sculptorul Oscar Späthe, cu facerea monumentului regretatului general Iacob Lahovari. Acest monument va reprezinta pe generalul Lahovari în ținută de campanie și va fi mai mare de cît în mărime naturală.

Monumentul va fi de bronz, iar toată lucrarea va fi executată în bronz.

❑ Pe ziua de 1 Martie a. c., s'a făcut următoarea mișcare printre șefii pepinierelor viticole din țară.

D. Vasile Sibianu, dela pepiniera Fintea, la pepiniera Paraclis-Cotnari; Radu Gregorian, de la Paraclis Cotnari la pepiniera Strehaia.

❑ Sf. Sa. Economul Al. Șerban, protoereul județului, a plecat în inspectarea bisericelor din județul nostru.

❑ D-șoara Zenobia Battez, foastă subdirectoară la institutul „Hempel" din localitate, a fost numită subdirectoară la școala profesională de la azilul „Elena Doamna", în locul d-rei Matilda Teodorescu, dimisionată

❑ Se spune că alegerea a doui Episcopi în locurile rămase vacante prin alegerea celor doui episcopi ca Mitropoliți se va face peste 10 zile.

❑ O mare societate culturală romînească s'a înființat la Cîmpu-lung în Bucovina, cu numele de „Unirea".

Asociațiunea a fost constituită în scopul unei propagande creștine și sociale. Ea numără deja 500 membri.

La adunarea ce asociațiunea a ținut'o de curînd au luat parte peste 1500 persoane.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei va fi convocat după 15 Februarie a. c., avînd a se ocupa cu cîte-va chestiuni importante.

❑ Viitoarea ședință a consiliului general al județului va avea loc la 20 Februarie, cînd consiliul va continua a se ocupa cu budgetul drumurilor.

❑ In personalul serviciului sanitar rural din țară se va face o mișcare pe ziua de 1 Martie a. c.

❑ **Incercare de sinucidere.** Laborantul Gh. Matran, de la farmacia d-lui dr. Răteanu, din str. Golia, a încercat aseară să se sinucidă, otrăvindu-se.

Numitul laborant a luat o substanță otrăvitoare și ducîndu-se în camera lui, otrava începu să'și facă efectul.

Imediat Matran a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon și internat în secția d-lui dr. Negel.

Cauzele se zice că ar fi o ceartă pe care Matran a avut'o cu soția sa, cu care este în divors.

Starea lui nu e tocmai gravă.

DIVERSE

— D. V. Sibianu a fost numit șef al pepinierei Paraclis-Cotnari, în locul d-lui Georgian, care a fost mutat la Tîntea.

— Numeroase și frumoase surprize se rezervă pentru damele cari vor veni la balul mascat, ce va avea loc Sîmbătă 7 c. la Sidoli.

— D-na Rozalia dr. Ivainer a dat naștere unui băiețel, căruia i s'a dat numele de Theodor.

— Ua început deincendiu s'a declarat aseară la crîșma lui Iancu Gheorghiu din str. Sf. Neculai No. 7.

— Vagonul trumvaiului cu No. 14 pe cînd trecea pe str. Gărei, a dat peste aparul Gh. Vasiliu și trîntindu-l jos l'a rînit.

— Eri a azut loc la Podul-Iloaea căsătoria d-rei Elena Alexandrescu cu d-l Gheorghe Leonescu.

Ultime informații

— —

❑ *Instalarea noului Mitropolit al Moldovei și Sucevei va avea loc duminică, 15 Februar, la Mitropolia din Iași.*

❑ *Consiliul sanitar superior se va întruni astă-zi seara, joi, și va hotărî închiderea tuturor școalelor din Iași.*

❑ D. Garabet Ibrăileanu a fost numit profesor suplinitor la catedra de Istoria limbei și literaturei romîne.

D. Ibrăileanu se află actualminte suferind în sanatoriul sf. Elisabeta din București.

❑ **Deraiarea din strada Pădure.**—Negligența celor de la tramvaiul electric a ajuns la culme. Accidentul ce s'a întîmplat astăzi pe la orele 1 și un sfert, pe strada Pădure, unde acum 4 ani a fost marea catastrofă, dacă n'a avut aceliași urmări grave, se datorește numai întîmplărei.

Totuși accidentul de astăzi a cauzat oare care pagube și, cu drept cuvînt, a umplut de spaimă pe locatarii din strada Apeduc.

Vagonul cu No. 9, condus de manipulantul cu No. 93 Leiba Goldemberg și conductorul cu N. 44 Constantin Tanase venea din spre abator și urcînd panta din strada Pădurei, a ajuns pe dealul din strada Albă.

Manipulantul dădu semnalul ca conductorul să strîngă frîna și în momentul ce acesta făcea această operație, probabil din cauză că frîna nu era strînsă bine vagonul începu să patineze și cu o iuțeală ne mai pomenită porni la vale.

Vagonul sări de pe linie și intră în casele cu No. 31 din strada Apeduc, tot acolo unde acum cinci ani s'a mai întîmplat acelaș lucru.

In vagon, nu se aflau de cît conductorul C. Tanase și funcționarul Ștefan Drăghici din Pașcani, precum și o femee Paraschiva Lupu, din Ciurchi. Vagonul a intrat sub dărămăturile casei cu No. 31, stricîndu-se ferestrele și platforma de dinainte.

Puternica ciocnire a vagonului a dărîmat pătetele băcăniei lui Moritz Rotman stricîndu-i mai multă marfă din prăvălie. Funcționarul Drăghici, care era în vagon, a sărit la timp, așa că nu s'a ales de cît cu o mică contuziune. Conductorul Tanase de asemeni nu s'a ales de cît cu spaima.

Femeea Paraschiva Lupu însă a capatat cîte-va contuziuni la față, nu tocmai grave. Manipulantul Goldemberg n'a pățit nimic, căci sărise din vagon încă de la sosirea acestuia pe dealul din strada Albă.

In oraș vestea s'a lățit ca iuțeala fulgerului, cît se poate de exagerată; foarte multă lume s'a adunat la fața locului, crezînd că e o a doua catastrofă, la fel cu cea întîmplată în toamna anului 1905.

D. prim-procuror M. Ghinea Ionescu, sosind la fața locului a făcut cercetările cuvenite, însărcinînd pe d. comisar Știubeiu, de la comisia a IV-a să încheie cuvenitul proces-verbal.

Directorul tramvaiului a sosit de asemeni la fața locului, împreună cu alți funcționari ai tramvaiului și au făcut ancheta cuvenită.

❑ Un nou mod de a aduna iscălituri.

D. Horia Rosetti, deputat, a intervenit la decanatul baroului din Iași, ca avocații să se pronunțe asupra robei.

Un gardist de stradă umbla astăzi, la palat, din avocat în avocat, ca să strîngă semnături pro sau contra.

Mijlocul acesta ie foarte detestabil.

❑ D. C. Cerkez, fost primar de Lungani, a fost numit advocat al ministerului de interne în ce privește pămînturile rurale.

❑ Membrii societății viticole se vor întruni în cursul săptămînei viitoare în saloanele camerei de comerț.

❑ **Conferențele generale.**—Conferențele generale ale membrilor corpului didactic primar vor începe anul acesta la 2 Aprilie.

E e vor ține: pentru institutorii și învățătorii titulari 3 zile, de la 2 la 4 Aprilie inclusiv; pentru ajutorii de învățători și învățătorii suplinitori 10 zile de la 2 la 11 Aprilie inclusiv.

In orașele Iași, Galați, Focșani, Ploești Pitești și Craiova prezidenții secțiilor vor fi numiți de inspectorii de circumscripție; iar în cele lalte orașe de revizorii școlari.

Pentru a nu se tulbura ședințele, nu vor putea asista la ele de cît membri.

*

In cele dintăi trei zile cari vor fi comune, se va stărui mai cu seamă asupra scris-cititului.

Cei ce vor lipsi de la conferințe vor fi pedepsiți.

Cei ce vor să ia parte la conferințele din alte centre de cît acelea ce fac parte vor anunța aceasta cel mult până la 20 Martie; nu vor putea face parte, în tot timpul conferințelor, decît într'un singur centru.

Conducătoarele grădinelor de copii se vor întruni în zilele de 2, 3 și 4 April, în centrul cel mai apropiat

❑ Un alt accident de tramvai, în afară de cel din strada Apeduc, a fost astăzi în strada Sărărie.

Vagonul cu No. 24, pe cînd urca dealul Sărăriei, prin dreptul străzei Dîmbu, ștanga a sărit și s'a rupt, iar vagonul a patinat și nu era mult să deraieze.

Din fericire a fost oprit la timp.

Ce zice directorul tramvaiului de aceste spectacole, care le dau subalternii săi?

❑ Un ziar, despre care nu se știe „al cui tată este", ne-a prins în flagrant delict de nepatriotism: ne batem joc de felul cum este redactat ziarul *romîn* „Ungaria".

Toată lumea, în afară de ziarul care nu știe „al cui tată este"—știe că *Ungaria* este subvenționată de unguri ca să facă politică anti-romînească.

Numai ziarul orfan nu știe ce se petrece.

❑ **Judiciare.**—D. M. Leca a cerut instituirea unui consiliu judiciar doamnei Clara Leca. Afacerea s'a repartizat la secția II-a a tribunalului.

— La secția II-a a Curței se va judeca Luni apelul d-lui Demetrescu, primar de Fălciu, acuzat de falșuri în acte publice. Tribunalul a condemnat pe Demetrescu la șapte luni închisoare.

— D. Iacob Kofler a cerut declararea în stare de faliment a băcanului M. Antoniade. Termen la 9 a. c.

— Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata Curței cu juri de Fălciu pe V. Gr. Luțu, acuzat de asasinat și la Curtea de Iași pe Haralamb Silion, pentru crimă săvîrșită dar neisbutită.

❑ O nouă piesă teatrală- inematografică cuprinde programul de astăzi Joi 5 Februarie al Teatrului Pathé Frerès din sala Teatrului Circ Sidoli. Drama din Meudon celebra scriere a lui Jules Mary va fi interpretată de d-na Aimée Tessandier de la Comedia franceză, d. Varrennes de la Teatrul Réjane și d-ra Barat de la „Athénée". Sujetul piesei este o eroare a justiției; adevăratul criminal este descoperit în momentul cînd condamnatul nevinovat este dus la ghilotină.

Stelele scenelor pariziane: d-na Tessandier, d-ra Barat etc, vor fi văzute pentru întîiași dată pe pînza cinematografului din sala Sidoli, interpretînd una din cele mai bune scrieri a lui Jules Mary.

Noul program de astă-seară Joi, mai cuprinde sujete foarte interesante, precum: Cîmpiile de aur din California, Elita cavaleriei rusești din Moscova, toate fidel înregistrate de pe natură—un foarte mare număr de comedii pariziane: Opt zile lipsă, Un curcan de carnaval, etc. și multe sujete sportive alcătuesc noul program de astă-zi Joi 5 Februarie de la Teatrul Cinematografic din sala Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București, 5 Februarie.

Alegerea Mitropoliților

București.—Inainte de a se face alegerea celor doui Mitropoliți, s'a oficiat la ora 1 p. m. în catedrala mitropoliteană un Te-Deum.

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. S. Arhiereul Nifon Vicarul Sf-tei Mitropolii asistat de întreg Clerul Catedralei.

Erau de față cei șase Episcopi: al Rîmnicului, al Dunărei de Jos, al Romanului, Buzeului, Hușului, Argeșului, precum și cei 8 Arhierei: PP. SS. SS. Valerian Rîmniceanu, Calistrat Orleanu Bărădeanu, Nifon Ploeșteanu, Meletie Gălățeanu, Calist Botoșineanu, Sofrone Craioveanu, Ghenadie Georgescu Bacauanu și Melchisedec Pitișteanu. Dintre miniștri erau de față d-nii Ionel Brăteanu, Spiru Haret și general Averescu. De asemeni au mai asistat d-nii general Budișteanu președintele senatului, Alex. Bădăreu, Alexiu, Ghica, Antonescu, Stef. Filip, Barbu Păltineanu, Jean Th. Florescu, Zaharia, C. B. Penescu, Radovici N. Iorga și cîte-va protoierei.

După sevîrșirea Te-Deumului cei de față au trecut și au serutat icoana și Sf-ta Cruce, iar apoi toți s'au dus la Cameră.

*

La Cameră e o mare afluență de lume.

Cele mai multe din tribune sunt ocupate de doamne.

Se face întâi apelul nominal al membrilor Sfîntului Sinod, apoi al Senatului și în urmă al deputaților.

P. S. S Episcopul Gherasim Timuș al Argeșului, cel mai vechiu membru al Sf.-tului Sinod, prezidează biuroul marelui Colegiu.

P. S. S. dă cetire articolilor din Constituție privitoare la alegerea mitropoliților.

Votează întâi membrii Sinodului. Primul care votează e P. S. S. Episcopul Atanasie al Rîmnicului. In momentul cînd se urca să depuie buletinul, Episcopul Rîmnicului a fost viu aclamat. P. S. S. Episcopul Pimen al Dunărei de Jos votează al patrulea.

In jurul d-lui Disescu, s'au grupat mai mulți Arhierei și preoți. D. Take Ionescu se întreține cu Episcopul Atanasie al Rîmnicului, asupra reformei legei Sinodului.

*

La orele 2 și un sfert începe despoearea.

S'au găsit și cîte-va buletine caraghioase. Așa pe buletinul d-lui Iorga era scris: „Nu votez pe nimeni pînă ce nu se va clarifica starea de astăzi a bisericei".

Un fruntaș liberal, deputat de Buzeu, a scris asemenea lucruri pe buletin, în cît Episcopul Argeșului, care prezida biuroul a refuzat să-l mai citească.

*

Au fost proclamați aleși, P. S. S. Episcopul Atanasie Mironescu al Rîmnicului, ca Mitropolit Primat, întrunind 197 voturi; iar P. S. S. Pimen Georgescu, ca Mitropolit al Moldovei și Sucevei, întrunind 198 voturi.

*

Noul Mitropolit Primat, P. S. S. Athanasie al Rîmnicului, s'a născut la 12 August 1856. A fost profesor la facultatea de teologie. A fost ales Episcop la 12 Martie 1898. A scris între altele: Etica creștină, Morala creștină, Morala pentru copii, Sf. Atanasie, Istoria bisericească universală (trad).

*

Noul Mitropolit al Moldovei și Sucevei, I. P. S. S. Pimen Georgescu, s'a născut în județul Prahova, în satul Provița de Sus, în ziua de 24 Octombrie 1853, adică e în etate de 55 ani.

Clasele primare și le-a făcut în comuna sa. Numele său din botez este Petru. După ce a terminat cursul primar, tînărul Petru Georgescu a intrat în seminarul central din București. Intre anii 1869 și 1874 a făcut cele 4 clase ale seminarului, după care se căsători și fu hirotonisit diacon pentru biserica din Ploești. In 1875 îi muri soția și rămînînd văduv, reîncepu cursul superior al seminarului central, pe care'l absolvi în anul 1880.

Apreciindu-se aptitudinile de care s'a făcut meritos, fu trimis cu cheltuiala statului, la Cernăuți, ca să studieze teologia la facultatea de acolo și după o stăruitoare muncă se înapoiază în țară în 1885 cu titlul de doctor, alipit fiind cu serviciul pe lîngă Sf. Mitropolie a Ungro-Vlahiei.

In 1886 fu trimis în schima monahală, primind numele de Pimen, numit fiind în funcțiunea de predicator al sfîntei Mitropolii, în care, depe anvon a făcut multă senzație, prin căldura și erudițiunea cuvîntărilor sale teologice precum și prin darul său oratorie.

Tot în acel an, fu numit profesor de teologie dogmatică și simbolică, la facultatea de teologie din București. La 1889 fu hirotonisit preot, iar în 1892 fu numit director al seminarului Central.

La 25 Ianuarie 1895 fu ales Archiereu și fu numit locotenent de episcop la Argeș cu titlul de Pitișteanu. La 11 Februarie 1902 fu ales Episcop al Dunărei de jos, în locul Episcopului Partenie, care fusese ales Mitropolit.

Noii Mitropoliți se vor prezenta Duminică la orele 11 la palat, cînd vor primi cîrjele pastorale, din mîna M. S. Regelui.

Instalarea noului Mitropolit primat se va face Dumenică.

Legea Sinodală

București.—Ultima formă a proectului pentru reforma legei sinodale este aceasta: se creiază un consistoriu general central, care va fi compus din: toți membrii sinodului, cîte doi preoți din fiecare eparchie, doi reprezentanți ai ministerului, unul al Seminarului și un represintant al facultății de teologie. Ori ce hotărîre a consistorului urmează să fie aprobată de Sinod

O altă inovație este că episcopii vor fi judecați de Sinod. Conservatorii democrați cer ca judecarea să se facă de înalta Curte de casație.

Alegerea din Capitală

București.—Comitetul executiv junimist se întrunește astă-zi seara spre a se ocupa de alegerea colegiului I de Senat din București.

Dacă d. general Manu va primi să candideze, nici un alt partid nu va opune candidat. Dacă d. general Manu va refuza, liberalii vor opune pe d. Hagi Tudorache și conservatorii-democrați pe d. profesor doctor Istrati. care a sosit eri din străinatate.

Un nou cerc de propogandă

București.—Profesorii secundari din București, conservatori-democrați în politică, întrunindu-se ieri seara au hotărît crearea unui cerc de propagandă social conservatoare și editarea unei reviste.

Atitudinea Bulgariei

București.—După știrile sosite din Sofia, Bulgaria pregătește noui surprize.

Nu se știe ce pune la cale consiliul de miniștri care s'a întrunit azi dimineață, dar se știe că s'a hotărît ca imediat după întoarcerea regelui Ferdinand să se înceapă o manifestație contra Turciei.

Chestia Convenției

București.—Tratativele pentru încheierea convenției cu Austria au încetat.

Guvernul a căpătat în fine convingerea că nu mai e alt-ceva nimic de făcut, de cît să denunțe convenția.

Rezboiui sîrbo-austriac

Berlin.—Ziarele apărute astă-zi, anunță știrea din Petersburg, ch d. Iswolsky, ministrul de externe al Rusiei ar fi declarat că războiul între Sérbia și Austro-Ungaria este absolut inevitabil.

Ministrul de externe rus a mai adăogat că situația politicei internaționala este cît se poate de încordată.

Propunerea Rusiei

Constantinopol. — Propunerea Rusiei continuă a preocupa cercurile oficiale.

Se crede că propunerea va fi admisă și se asigură. că se va lucra pentru o cît mai grabnică înțălegere cu Austria.

Arestări

Berlin. — Poliția a operat aseară vre-o 5 arestări.

Au fost arestați niște indivizi suspecți, cari se crede a fi autori ai atentatelor contra femeilor, ce se săvîrșise de cît-va timp, pe stradele orașului.

Cutremurile din Bulgaria

Sofia.—Ziarele continuă de a da amănunte cu privire la cutremurul de alaltă-eri.

In afară de stricăciunile din orașul Jamboli, ziarele mai spun că și alte sate au suferiț stricăciuni și pagube.

Strumutarea Capitalei Serbiei

Belgrad. — Strămutarea Capitalei țărei de la Belgrad la Niș, s'a hotărît în mod definitiv.

Strămutarea se va face în curînd. Cea mai mare stăruință pentru strămutarea Capitalei, o pune prințul moștenitor Gheorghe.

INSERȚII ȘI RECLAME

Mulțumire publică

Comitetul primei societăți izraelite Fraterna-Păcurari, mulțumește persoanelor mai jos notate cari au făcut primele donațiuni societății cu ocazia constituirii *Secției A.*

D-na Adelaida de Neuschotz 100 fr. Moritz Wachtel 200 fr., dr. A. Steuerman 200 fr., M. H. Sufrin 100, Z. Solomonică 50, A. I. Gheltzer 50, Sache Schwartz 50, E. I. Brumer 50, I. Forșt 50, Peisa Gold 50, A. Taitler 50, L. Pollac 40, H. Helman 30, Pincu Elias 30, M. Fișler, Sol. Grunberg, C. Abramovici, Solomon Beinstock, M. Rosen, M. Schvartz, Avram Cernes, I. Bachman, I. Zentner, A. Fastlich, I. Barash, C. Nahmanovici, M. Bendl, I. Ichilovici, Ch. Herș Vecsman, Hanina Șmil, H. Theiler, I. Iacob, Haim Sternberg, I. Edelstein, Z. N. Ellin, H. Fastlich cîte 20; d-nii M. Gruber, C. Faivolovici, Pincu Solomon, Zeilig Bercovici, Leon Segal, Haim Bercovici, M. Bachman, Ilie Bercovici, I. Spanier, M. Frankel, Iacob Șaier, H. Urăn Leibovici, Samoil I. Pincu, Moritz Stern, Wechsler, Sol. Burăhovici, Iacob Grossman, I. Lupu, M. H. Șloim, Calman Meyer, M. Wachtel, Lupu Grün, Pincu Leibovici, Peise Aronovici, Șaia Goldenberg, Aizic Șloimovici, Michel Solomonovici, Lupu Leibovici, Natan Rosen, I. S. Leiblach cîte 10 fr., d-nii M. Rosenthal, T. Guttman, M. Goldstein, Strul P. Zeida, Iancu Herșcu, I. Scherzer, H. Șaraga, A. I. Marcovici, H. I. Zimmer, M. Bercovici, Moise Caufman, Peise Solomon cîte 5 fr. A doua listă va urma.

Mulțumește de asemenea d-nei de Neuschotz pentru suma de 50 de franci, venitul legatului de 1000 lei lăsat de defunctul Iacob de Neuschotz și încredințat spre păstrare noului comitet al societății.

Comitetul.

Lecțiuni de vioară

Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informațiuni la Tip. H. Goldner.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni

„VICTORIA”

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Audoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romin“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 647 – Sîmbătă 7 Fevruarie 1909

Reforma judecătorească inaintea Camerei

Proectul de reformă a magistraturei, a trecut în fine prin toate secțiunile Camerei.

Guvernul de acord cu majoritatea sa, a decis ca săptămîna viitoare, să fie pus la ordinea zilei, pentru ca proectul să fie desbătut și votat de Adunare înainte de buget.

Se știe cîtă discuțiune a stîrnit în lumea judecătorească reforma d-lui Stelian.

In special, Curțile de Apel și Inalta Curte de Casație, s'au pronunțat împotriva celor mai importante puncte din proect și cari formează baza reformei.

Rapoartele înaintate de către Primii-Prețedinți ai acestor superioare instanțe judecătorești, înlătură dispozițiunile proiectului privitoare la atribuțiunile inspectorilor judiciari și a Consiliului superior al magistraturei ca organe de consultare și examinare, atît asupra hotărîrilor pronunțate de Curți, ca putere judecătorească, cît și asupra poziționei și stabilității consilierilor.

Se vede că d. Stelian, a trebuit să să țină seamă de unele din obiecțiunile făcute de magistratura superioară a țărei, căci proiectul seu a suferit în secțiunile Camerei oare cari importante modificări și asupra cărora ne vom spune și noi cuvîntul.

Proectul, așa cum e prezintat Camerei, poate fi împărțit în două mari capitole.

Primul, referitor la condițiunile de recrutare a personalului judecătoresc, cu toate dispozițiunile privitoare la confirmările, numirile și avansările magistraților, bazate pe principiul inamovibilității sau mai bine zis al stabilității.

Secundul, referitor la supravegherea bunului mers al justiției, cu toate măsurile disciplinare și judiciare, pentru pedepsirea magistraților constatați ca fiind vinovați de fapte ce ating prestigiul justiției.

Ne vom ocupa de o cam dată de prima parte a proectului, privitoare la recrutarea și avansarea personalului judecătoresc; și vom începe cu instanțele inferioare, și anume Tribunalele, pentru a sfîrși cu Inalta Curte de Casație.

După aceia vom vorbi și de a doua parte a reformei.

Proectul menține în primul rînd principiul judecătorului unic, pentru toate procesele cari vin înaintea tribunalelor ca primă instanță, principiu care există actualmente în Anglia și pe care l'am combătut în ziarul nostru, de oare-ce e de natură a produce mari inconveniente justițiabililor.

Am arătat atunci, că prin mărirea competinței judecătoriilor de ocoale în materie civilă, litigiile cari se angajează actualminte înaintea Tribunalelor ca prime instanțe, sunt de o netăgăduită valoare, și că nu e bine a lasa deciderea soluțiunei unui astfel de litigiu, unui singur judecător, cînd în instanță de Apel 'l supui examinărei și rezolvărei a cel puțin trei magistrați. De asemeni soluțiunea unei instanțe de 2 magistrați, poate avea o influență mai hotărîtoare asupra părților litigante pentru a le determina să sfîrșească procesul înaintea acelei instanțe fără a mai angaja instanța apelativă.

Pe cînd judecata unui singur om, ori-care ar fi valoarea sa personală, sau capacitatea sa juridică, nu poate inspira încrederea ce ți-o dă judecata a doi oameni.

Nu mai vorbim de afacerile penale, cari vin de asemenea la tribunale, ca prime instanțe, căci proectul nu face nici o deosebire între natura sau categoriile proceselor, ci vorbește de toate judecățile cari intră direct la Tribunal. Ei bine, cu afacerile penale, principiul înființărei unui judecător unic, este foarte periculos, căci în penal, judecata și apreciarea faptelor și a cauzelor, care le-a produs, poate fi adese-ori greșită, cînd este dată de un singur judecător, pe cînd cu totul iesă alt-fel cînd trece prin mintea și sufletul a doi magistrați.

Și apoi, care este economia legei, dacă pe de o parte mărește numărul judecătorilor atașați pe lîngă Tribunale, iar pe de alta reduce numărul lor ca instanță de judecată? Iată deci o importantă chestiune ce se pune înaintea discuțiunei opiniei publice, care ie nevoită cu destulă părere de reu să vadă că proectul d-lui Stelian, departe de a rezolva problema organizărei judecătorești, are în el mai mult caracterul unei dezorganizări a acestei importante instituțiuni sociale.

Dar să trecem mai departe cu analiza noastră.

Proectul înființează magistrații stagiari pe lîngă Tribunale, după cum legea judecătorilor a înființat asemenea stagiari pe lîngă judecătorii de ocoale. Stagiul este fixat la trei ani, iar magistratul în tot timpul acestor trei ani este la discreția ministrului, care î-l poate elimina ori-cînd din magistratură. Prin urmare inamovibilitatea nu se întinde asupra acestei categorii de funcționari judecătorești.

Din acești stagiari, se vor recruta pe viitor magistrați, cari vor avea de ocupat locurile de judecător de ocoale, de judecători de Tribunale, și de membri ai parchetelor Tribunalelor.

Cum vor fi recrutați acești magistrați; cine este chemat a se pronunța asupra numirilor și confirmărilor lor, și în deosebi asupra selecțiunei ce se pretinde că se va căuta să se facă în viitor pentru a asigura justiția țărei, pe mîna unor oameni de carieră și capabili, vom vedea mai la vale, și vom arăta, dacă cu adevărat efectele produse se vor potrivi cu intențiunile reformatorului justiției.

Deocamdată vom examina recrutarea însăși a stagiarilor. In acest scop, proectul proclamă sistemul: concurs, ca indispensabil căpătărei titlului de magistrat stagiar.

De sigur că nu vom avea nimic de zis asupra acestui sistem din punctul de vedere al principiului, căci cu drept cuvînt nu titlurile de familie, de avere, de protecțiune politică, chiar titlurile academice în în mod general vorbind, sunt garanție necesară pentru obținerea unui loc în magistratură; ci valoarea intelectuală și morală a omului chemat să împartă jujtiția. Insă înaintea cui se trece acest examen? Care este comisiunea instituită a examina și stabili valoarea candidatului, chemat a forma mai tîrziu pe magistratul de carieră?

Proectul ne vorbește de o comisiune, compusă din 2 membri ai Curților de Casație, delegați pentru un an, din 2 profesori, unul al facultății juridice din Iași, și altul al celei din București, *numiți* de Ministrul de Justiție și de un delegat al Ministrului.

Constituirea acestei comisiuni aparține deci în mod complect sau în tot cazul în *majoritate* ministrului. Acest lucru numai e suficient pentru a învedera raportul intim și obligatoriu ce se leagă din primul moment între ministru și membrii comisiunei examinatoare a viitorilor magistrați, și a arunca o cît de slabă îndoială asupra desăvîrșitei imparțialități ce trebue să formeze criteriul de apreciare a candidaților ce aspiră a face parte din corpul judecătoresc al țărei.

Dar despre aceasta în numărul viitor.

Vespasian Pella

EXECUȚIA „familiei domnitoare"

Administrația „celui mai tînăr mare bărbat de stat" a fost, în fine, executată în Cameră—magistral executată de d. N. Fleva.

Brătienii au două caracteristice: noroocul și obrăznicia. Norocul lor ie noroc de ciocli: se înveselesc de la morți. La timp oportun le-a murit Palade, pe urmă Vasile Lascar, mai apoi—sub formă mai puțin brutală—Dimitrie Sturdza.

Acum, că-s moștenitori veseli, fie-care își a luat parte din moștenire: Ionel—ca omul cu norocul prostului—a luat și partea disponibilă și a ajuns om cu semn particular osebit: ie cel mai tînăr barbat de stat, șef de guvern cu familie domnitoare, șef de partid politic, din toată Europa.

Dar cum administrează țara acest ilustrissim june, acest mare mezin al barbaților de stat din Europa, aceasta ne-a dovedit o, cu lux de dovezi, bătrînul Nicolae Fleva.

Inaintea d-lui Brătianu a fost la ministerul de interne, cu domnii Rahtivanu și Sfetescu, ca procuratori generali, d. G Gr. Cantacuzino.

Acesta, în chestie de administrație, avea pentru el scuza ignoranței: habar n'avea că era ministru, habar n'avea ce se petrecea la minister. D. Brătianu știe că ie ministru, dar nu știe ce se petrece în țară. D. Brătianu ie aderent al votului universal, ie un larg prieten al sătenilor, dar de îndată ce cineva, la țară, se declară că admite vederile acestea, este legat cot la cot și arestat.

D. Fleva a ilustrat cu exemple toate imposibilitățile acestea și a dovedit în ce hal administrativ se află țara sub cîrmuirea aceluia, care, dîndu-se de cel mai desăvîrșit democrat, revendică pentru el realizarea ori cărei idei democrate.

De aceea și partidul liberal se află în acea stare de descompunere, de aceea impopularitatea de care se bucură partidul puternic și invincibil de altă dată.

Norocul—în politică—este ceva cu totul personal. Norocul te face—te face și prim-ministru—dar nu te schimbă, cînd nu ești soi de acasă.

Prin noroc de cioclu d. Brătianu a ajuns la moștenire veselă și a luat-o. A luat-o de la oameni capabili, dar s'o ducă înainte nu va putea: căci șeful „familiei domnitoare" ie un perfect incapabil.

In onoarea d-lui Xenopol

— Tuastul d-lui prof. Hurmuzescu —

Domnilor și iubiți colegi,

Ne am întrunit astă seară pentru a sărbători pe eruditul nostru coleg în numele comisiunei de inițiativă vă mulțumesc că ați răspuns cu atîta grabă la apelul nostru, regret însă că mulți lipsesc dintre cei cari trebuiau să fie alături cu noi la această serbare culturală, în care cinstim, cinstindu-ne pe noi, succesele științifice și profesorale romînești în capitala Franței, a iubitului nostru coleg A. D. Xenopol.

Acum trei ani, tot în această sală, sărbătoream, împrejurul aceloraşi mese, munca rodnică de 40 de ani a profesorului P. Poni, o altă podoabă a Universității noastre.

Atunci, ca și acum, lăsînd de o parte micele graniți politice ne-am așezat la aceași masă pentru a da cinstea cuvenită celor ce muncesc pe terenul științific, pentru mărirea prestigiului țărei noastre.

Pînă acum tînăra și mica noastră universitate, se adăpa de la știința din occident, își forma profesorii sei la lumina marilor centre europene, prin colegul A. D. Xenopol universitatea noastră a revarsat lumină în orașul luminei, a dus cuvîntul științei romîne pe catedra universității franceze.

Suntem mîndri de colegul Xenopol pentru că prin munca și prin valoarea sa ne-a ridicat neamul în ochii străinătății culte.

Suntem recunoscători Franței pentru cinstea făcută colegului nostru. Franța, consacrarea oamenilor de valoare, grecia modernă, a fost și este țara ideilor mari și generoase, care nu se împedică de prejudecățile de graniță, ci slăvește munca stiințifică ori de unde ar veni, pentru mai marele bine al patriei și al omenirei.

Știința n'are patrie, dar omul de științi are o patrie, după cum spune Pasteur. *„La science n'a pas de patrie, mais l'homme de science en a une.*

Ilustrul nostru coleg, învățatul autor al teoriei istoriei, urmărește adevărul, și îl expune lumei luminate din Paris, valoarea lui aceiași pentru toată lumea prin consecințele lui științifice, prin origina lui, ne este cu mult mai scumpă nouă, căci autorul lui este din ai noștri. Să traiască încă mulți ani, ca să fie un indemn și un exemplu de muncă pentru noi tinerii d-sale colegi.

Inchiderea școalelor

Nici dușmanii să n'aibă serviciu sanitar comunal, cum avem noi în tîrgul Iașului.

Nimic nu se face aci contra flagelului boalelor molipsitoare. Cu apa rea ce-o avem, cu educația sălbatecă a neguțitorimei—ar trebui, natural, o permanentă inspectare a localurilor publice, a alimentelor, a locuințelor.

Nimic din toate acestea. Din mersul boalelor epidemice, în specie a scarlatinei—serviciul acela sanitar, a făcut, ca afacere de comoditate, un dosar secret. Firește, nu trebue bătută doba cea mare în asemenea împrejurări, nu trebuesc publicate buletine publice—dar să mergi prea departe cu taina, să nu dai de știre nici instanțelor în drept—numai astă ispravă n-o făcuse încă excelentul serviciu sanitar din Iași.

Făcînd mare secret din mersul boalelor, serviciul acela sanitar a trebuit, implicit, să nu ieie nici o măsură medicală, să nu opineze pentru închiderea școalelor, pentru desinfectări—căci dacă le-ar fi făcut — dădea de gol tot secretul.

Intre acestea, cazurile de scarlatină merg în creștere, decesele se înmulțesc și a trebuit să se recurgă la amenințări, ca domnii doctori să se deslege de jurămînt și să arăte tabloul de mersul boalelor.

Tabloul acela era închis în sertar, cu cheie secretă. Ci-că așa ar fi citit o zodieriță în fundul ceștei de cafea, că dacă doctorii nu vor spune la nimeni cum stau lucrurile—boala are să se ducă pe pustii!

Acum, cînd chestia a ajuns în mîini competinte, se asigură că măsuri vor fi luate și că, în primul loc, școalele vor fi închise.

Cu aceasta se ia, însă, numai o jumătate de măsură; serviciul sanitar rămîne la locul său și cei în drept ar trebui să se gîndească serios la măsuri severe.

Peste serviciul acesta sanitar, copie fidelă după sistemul Molière, ar trebui pus un alt serviciu, macar doi inspectori serioși, cari să ducă lucrurile pe calea cea trebuitoare.

Altmintreli bieții copii vor continua să piară cu zile.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cîntecul Vîntului

L'am auzit astă noapte ceasuri întregi, de a rîndul... Dintru întăiu mi se părea urît și dezarmonic șuierul necontenit și strident; dar după oare-care timp m'am obișnuit și am început a deosebi în mijlocul valului de tonalități, adevărate accente muzicale, pline de armonie și de înțelesuri și am lasat să-mi legene creerul în sunetele lor variate și abundente.

In marea tăcere a nopții, totul din prejur are altă formă și alt sens decît în oarele zilei; intensitatea impresiunilor este mult mai adîncă și adeseori descoperi rostiri sau adevăruri pe cari nu le poți afla ziua, în mijlocul preocupărilor multe și repezi.

De aceea, noaptea vîntul nu flueră în deșert, nebăgat în seamă și nepricepu'; ci acei care în oare de meditări sunt chemați să-i audă sunetele și șuierările și vaetele, știu în acelaşi timp să-l și asculte, să-l înțăleagă, să-l iubească. El cuprinde în sine o muzică fecundă și largă, o bogăție de armonii din care Wagner trebuie să fi cules odinioară o mare parte din comorile sale muzicale.

Dar vîntul trebuie auzit mult și pretutindeni; ori cînd și ori unde: în timpul zilei și al nopții, pe șesuri și în munți, pe malul mării și în codri; căci din toate aceste elemente el fură ecouri și armonii pe cari le poartă cu sine și le repetă, punînd aceeaşi bogăție de sunete și în deliciosul cîntec al zefirului, ca și în furia violentă a uraganului, — aceeaşi abundență de frumusețe și de mînie, aceeaşi varietate de blîndețe și de cruzime: căci vîntul ajută și distruge; el asigură viața florilor și tot el le abate; el duce pămîntului sămînța și tot el culcă la pămînt trupurile plăpînde de abia răsărite; dar tot ce este mai vrednic de cunoscut în viața lui este muzica lui. Trebuie s'o urmărești noaptea tîrziu, cînd e liniște împrejur și nemișcare preste tot, cînd sunetele lui pătrund în valuri mari prin ferești, prin pereți și găsesc creerul ușor impresionabil, sufletul putînd să-i înțeleagă atunci tot ce spune, tot ce aduce din marele depărtări ce-a străbătut în calea lui, culegînd de preste tot locul plîngeri și rîsete, jale și bucurie, îndemnuri la viață și disperări; trebuie să fii pregătit prin lungi frămîntări ca să-i sorbi în întregime cuvîntul cu mii de sunete și de dorinți și de înțelesuri, și să-ți lași mintea legănată în armonia lor, ca să înveți de la dînsele că viața e o eternă nelinişte și vîntul este glasul ei,—furtuna, imaginea ei.

Rodion

Spre cinstea d-lui Xenopol

Tuastul d-lui prof. Ilie Bărbulescu

Iubite maiestre,

Cinstea și înălțarea, ce ai adus universității de aci și, în deobște, științei romîne în focarul însuși al culturii universale, Parisul, trebuiau să răscolească și sufletele noastre... La fie-care după firea lor, de alt-fel: într'unii scormonind invidia urăcioasă și stearpă, întrălții însă —și aceștia, din fericire, cei mai mulți— stărnind entuziasmul și avîntul pentru cele ce, în lumea gîndirei, ai înfăptuit.

Celor dintăi fie-le ertător, te rugăm, maiestre, și nu uita că dumnezeescul Isus însuși „între ai săi a fost și ai săi nu l-au cunoscut". Și apoi de ce ai cere lumii mai mult de cît ea însăși poate să dea, pe cîtă vreme, după armonioasa rostire a poeziei: „nu vezi tu cît de fatală-i dușmănia celor l-alți, cînd deasupra lor talentul ți-a dat aripi să te 'nalți, și cînd leneșa lor minte, dată pe gîndiri ușoare, se împedică de-o muncă ce-o cutremură și-o doare".

Fii-le iertător, maiestre; trăiește, însă și te inspiră din dragostea și admirația celor mulți, cari, cu mîndrie, te serbătoresc.

Aceștia înțeleg și simt cu adevărat că încadrarea ce ai făurit „Istoriei Romînilor din Dacia Traiană", chiar dacă, în cuprinsul ei, va suferi niscai prefaceri de amănunte, potrivit cu nouile izvoare istorice cari se vor descoperi, totuși, cadrul însuși, cu orizonturile largi ale lui, va rămîne generațiilor viitoare, statornic, „monument mai neperitor de cît arama".

Aceștia înțeleg și simt vigoarea gîndirei ce ai pus în „Principiile fundamentale ale Istoriei" cînd, din învălmășagul mișcărilor sociologice, ai desprins acele nezdruncinabile „serii istorice", după cari se desfășoară viața socială.

Aceștia, așa dar și noi cari cu inima curată te sărbătorim, simt o adevărată înălțare sufletească, pentru că Dumneata, sfătos țăran dela Dunăre — paysan du Danube — ai fost chemat și ascultat în orașul luminei însăși, ca să dai învățături de chipul cum ar trebui să-și îndrumeze lucrarea-i internațională în Balcani și răsărit—cel mai de seamă dintre neamurile lumii, Francezii.

Iară știința pe care eu, maiestre, o reprezint la Universitatea din Iași, chiar dacă nu are norocul de a te număra printre propoveduitorii și înălțătorii săi, totuși, prin mine, și ea se pleacă dinaintea-ți și dinaintea monumentului de gîndire ce ai ridicat Romînimei.

Să trăești, iubite maiestre, încă mulți ani, pentru cinstea țării, mîndria neamului și dragostea celor ce te serbătoresc acum.

*

— Tuastul d-lui prof. dr. Riegler —

Domnilor,

Asistînd astăzi la sărbătorirea muncei rodnice a savantului nostru coleg A. D. Xenopol, sunt fericit căci îi pot exprima prin viu graiu admirația și recunoștința ca fostul meu profesor, ca om de știință și ca patriot neîntrecut.

Mi-a fost profesor de Istorie și de Filosofie în Institutele Unite, aice în Iași unde am terminat studiile liceale.

Cu drag ne aducem aminte de lecțiunile lui frumoase, calde și pline de entuziasm; întotdeauna vesel, cu sufletul său nobil și bun, a cîștigat stima, dragostea și admirația elevilor sei.

Ca om de stiință A. Xenopol întrupează un ideal; înzestrat de natură cu o inteligență rară, avînd și fericirea să fie perfect stăpîn pe mai multe limbi străine, îi a fost ușor să se pună în legătură cu cultura apusană și să devină o podoabă a neamului nostru.

Domnilor, A. Xenopol, de și este un mare patriot, cu sentimente adevărat naționale, totuși este convins că adevărurile eterne ale stiinței sunt patrimoniul general al umanității;—ele nu aparțin nici unei națiuni, căci toate națiunile, au contribuit și contribuesc încă și astăzi la clădirea celui mai măreț și mai folositor templu al omenirei întregi, acel al științei.

Colegul nostru, Dr. Hurmuzescu a spus în cuvîntarea lui că știința este internațională; eu voi complecta fraza și zic că și foloasele aduse omenirei prin știință sunt internaționale. Astfel ca să citez un exemplu; marele savant german Behring a descoperit un remediu aproape infailibil pentru a vindeca difteria, remediu cunoscut astăzi sub numele de ser

antidifteric. Cu acest remediu noi scăpăm viața copilașilor tuturor națiunilor de pe suprafața pămîntului. Oare drept ar fi fost ca această mare descoperire să nu treacă peste barierile Germaniei, patria lui Behring?

Ua alt savant, rus de origine, Metschnikoff a contribuit prin lucrările lui executate la Institutul Pasteur din Paris la deslegarea uneia din problemele cele mai mari ale medicinei, la mijloacele de care se servește organismul ca să se apere de consecințele invaziunilor microbiene distrugători ai sănătății.

Oare această mare descoperire a rusului Metschnikoff nu este ea astăzi considerată ca o podoabă a științei franceze?

Tot astfel și A. Xenopol, Romîn de origină, nu s'a mărginit se localizeze munca sa rodnică în patria lui natală.

Nu, Domnilor, dînsul a trecut în persoană hotarele, s'a prezentat în fața savanților din centrul de lumină al Franției, a comunicat acolo lucrările lui științifice și a atras astfel atențiunea apusului asupra progresului științific ce-l face poporul de rasă latină stabilit la gurile Dunărei.

Domnilor, am zis că A. Xenopol nu este numai om de știință, dar și un mare patriot.

Dar dacă știința este internațională nu urmează că omul de știință să nu aibă o patrie.

Cred că nu este îndoială că ori unde cele mai puternice elemente de care se poate servi un popor ca să 'și conserve naționalitatea lui este limba, literatura, arta, munea națională într'un cuvînt datoriele lui strămoșești.

Cu toate aceste evoluțiunea continuă a popoarelor care ca și aceste arme ce se perfecționează și eu unul cred că ori ce romîn care contribuește la o ast-fel de perfecționare este un bun patriot un bun romîn înzestrat de sentimente și aspirațiuni adevărat romînești.

Domnilor care din noi nu știe cît de numeroase, frumoase, importante și educative sunt operile literare și istorice a lui Xenopol.

Aceste opere vor rămîne de a pururea și chiar dacă multe se vor schimba în țara noastră lucrările literare a lui Xenopol vor rămîne neștirbite și vor servi generațiunilor viitoare ca pildă de muncă și imbold la îndeplinirea unui ideal din ce în ce mai înalt.

Am zis că și limba esie o puternică armă de conservare a unei națiuni.

Profit domnilor de aceste momente frumoase ca să exprimăm recunoștiința noastră admirațiunea noastră, acestui savant literat romîn care a purificat, a modelat, a înfrumusețit limba noastră și ei a dat acel farmec dulce caracteristic limbelor gintei latine și acel venerat și adevărat mare patriot romîn cred că este în mintea tuturor este d-lui Maiorescu.

Mulțumim tuturor cari au mai contribuit, la perfecționarea limbei romîne.

Domnilor, acum după ce am exprimat in puține cuvinte sentimentele pe care le nutresc în inima mea pentru fostul meu profesor, pentru omul de știință și marele și adevărat patriot Romîn vă rog să ridicăm paharul strigînd să trăiască d. Xenopol.

SPRE ȘCOALA

Țiling, țiling, țiling, țiling, țipă clopoțelul nichelat în mîna portarului gării din Buzău, numai o mînă de om, cu două fuioare de barbă sură și aspră, de oparte și de alta a obrazului mic și boțit. Clopoțelul tace; în locu-i portarul prinde a striga pițigăiat și fără răsuflare. „Poftiți în vagoane domnilor, trenul pleacă Buzău—Rîmnicul Sărat—Focșani—Mărășești Tecuci—Bîrlad—Vasiui și Iași“ apoi tace. Clopoțelul iar prinde a țipa și iar tace; din nou portarul prinde a rosti pețigăiat și fără răsuflare „Poftiți în vagoane d-lor trenul pleacă: Buzău—Rîmnicul Sărat... etc...“ și așa până în trei ori. Buluc, pasagerii se îndreaptă spre vagoane înghesîndu-se ca la pomană.

Cu o mică legătură, mă îndreptaiu și eu spre un vagon de clasa III-a și făcîndu-mi loc, dintr'o dată fui pe scara de sus; jos, o respectabilă jupînească, cu un pisoiu în brațe, se căznea să se urce. O ajutaiu. Văzîndu-se sus, oftă de ușurare un oftat eșit tocmai din fundul plămînilor, dimpreună cu un miros tare de usturoiu. Pricepui că e din neamul celor aleși de Iehova, și scîrbit, intraiu repede în vagon, nevoind să ascult „mersiurile“ ei, rostite cu glas greoiu, legănîndu-se ca o rață leșească și așezîndu-se pe o bancă de trei persoane, o ocupă pe jumătate. Un hamal uscățiv îi aduse două geamantane, cît toate zilele de mari jupînease îi strecură o monedă în palma-i aspră, hamalul se închină politicos și se furișă pe ușă. Un nou oftat îi săltă pieptul, de astă dată însă plin de mulțumire. Eu mă așezam în fața ei pe banca din fund și o privii cu luare aminte: O față mare plină de cute și de sbîrcituri adinci. O pereche de sprîncene negre spînzurate deasupra ochilor spălăciți, aproape adormiți sub pleoapele-i groase. Pe cap purta o pălărie neagră, a cărei pană ridicată în sus, părea un corn ce tremura la fiecare mișcare a stăpînei ca un om cuprins de friguri.

Pisoiul răzgâet și mustăcios, într'una torcea în poală și jupîneasa din cînd în cînd își mîngîia odorul, purtîndu-și mîna butucoasă pe blana-i gălbue și lucitoare, gîdilat, pisicul torcea și mai tare.

Alăturea de mine, o tînără femee certă pe fiu-său, un nebunatec copilaș ca de vre-o 4 anișori, tare drăguț; en părul auriu ca mătasa porumbului, ochii mari și albaștri și o față plină și rotundă.

Prin geamurile gros îmbrumate, nu se vedea nimic în afară, iar în vagon era miros greu și fum de tutun.

Intr'un colț un neamț voinic, fuma mocăind o țigară de foi, iar lîngă sobă un meșter lăcătuș cu hainele ferfeniță pufăea sdravăn din pipa-i negricioasă, scoțînd pe nări fum ca pe coșul mașinei.

Pe o altă bancă, doi indivizi, sdravăn formați, erau adînciți într'o convorbire sorioasă despre prețul vinului din Moldova. Înțeleseiu că sînt niște cîrciumari bormiți după afaceri.

De odată un fluerat prelung și trenul se opri scurt în fața gării din Rîmnicul Sărat. Aci alt vîrtej de lume urcînd și scoborînd scările vagoanelor. Ușa vagonului nostru se deschise repede și un călător gros pătrunse înlăuntru învăluit într'un nor de abur rece.

Puțin în urmă un sunet de corn apoi un fluerat scurt și trenul porni dărdăind surd cu mișcări încete apoi din ce în ce tot mai repede, cu păcănituri întețite.

Copilașul făcuse pe geam un ochiu. Privii afară și nu văzui de cît un petec de cîmpie albă cu scîntieri de diamante și un crîmpeiu de cer albastru ca într'o dimineață de Maiu. Alăturea cu drumul, stîlpii telegrafului se ridicau și se lăsau în joș într'o fugă nebună.

De la Mărășești un nou călător apoi numărul nostru, o feteșcană biniișor formată, ce privea în toate părțile prin vagon, pare ar fi perdut ceva. Mă ridicaiu repede și cu destulă politeță o întrebaiu: „Imi dați voe d-șoară“.

Dar fără să aștept răspunsu-i, apuc cu o mînă vînjoasă geamantanașul ce-l ținea în mînuța-i mănușată și îl așez cu grijă pe poliță de deasupra noastră.

Dînsa privea la mine cam uluită, la inceput, dar repede vinîndu-și în fire îmi mulțumi zîmbind arătîndu-și ast-fel cîțiva dinți albi, strălucitori și mărunți, ca de șoarece.

Apoi se așeză și dînsa în fața mea alăturea de drăcosul copilaș, care ronțăind au poftă un covrig, o privea cu ochii mari și nedumiriți. Cine știe ce gînduri mai tăiau crierul micuțului. Poate că zicea «dar tu ce mai cauți aice».

O privii cu băgare de seamă și văzui că nu era de loc urită. De desubtul sprincenelor, negre, potriv de groase și bine arcuite se zăreau ochii, mari, vioi, două picături căzute din nesfârșita boltă azurie.

După cît-va timp mă aplecai puțin spre dînsa și o întrebri foarte respectuos „Mă rog domnișoară, decă nu vă supărați încotro vă duceți“—„La Iași“ îmi răspunse cu voce domoală.—„Invățați la școala Normală“—«Da». De astă dată așa de lenevos rostise pe *da*, în cît pricepui că a-și face mai bine dacă a-ș lăsa-o în pace cu întrebările.

Mulțumind, căci aflasem ce trebuia să știu, mă liniștisem, observîndu-i totuși cu dea mănuntul toate mișcările.

Vedeam cum mă privea și ea, din cînd în cînd dar numai cu coada ochiului, și repede își lăsa privirea'n jos sau și-o îndrepta într'altă parte.—Pe buzele subțiri și trandafirii plutea un zîmbet aproape neînțeles Părea că zicea în sinea dumneaei „Ce nesuferit!“.

Trenul mergea înainte, oprindu-se la fie-care stație.

Și așa cu sunete de corn, cu fluerături scurte și răgușite cu dîrdîiri surde și cu pocănituri întețite am ajuns la Bîrlad cam pe cînd începu a se insurca cărările văzduhului și din strunga înălțimei, sbucnesc rînd pe rînd tainice luminițe.

Un troncănit deasupra vagoanelor și cineva cu un feleștiuc aprindea lămpile din lăuntru. Numai de cît o lumină roșie se răspîndi în tot vagonul nostru de la cele 2 lămpi cu oloi de rapiță.

Eram numai noi: cu, domnișoara, cei doi cărciumari, care avea să se pogoare și ei la Crasna pentru Huși, ținta călătorilor și Neamțul.

Balabasta, dinpreună cu pisoiul dumneaei, se pogorise la Tecuci, căci aci îi eră soțul ca negustor ca vază în gara pieței, după cum îasă și povestea la doi indivizi roșcați și pistruiți, ca un ou de curcă.

Pornirăm și din Bîrlad.—Neamțul dormea dus, într'un colț, și de cîte ori trenul zguduia mai puternic, capul neamțului ciocănea înfundat păretele văgonului. De la o vreme și ochii domnișoarei prinseră a se impaenjeni de somn. Capul i se lăsase pe piept, greoi ca un plumb. De surda se 'ncerca să-l țină drept, căci el, iarăși cădea, ca de plumb, pe piept și iar îl rîdica în sus clipind des din pleoapele somnoroase.

Cît a ținut jocul ăsta, nu pot să știu căci am adormit.

Cînd m'am deșteptat, conductorul trecea prin vagon, purtîndu-și cu greutate pe cele 2 putinee de picioare, rotunzimea pîntecului său enorm și cu un glas cam somnoros și monoton strigă:

—„Cine s'a urcat la grajduri, cine se dă jos la Bîrnova“.

Ne apropiasem de Iași.

C. Lazăr.

„Opinia în provincie“

(Corespondență part. a ziarului „Opinia“)

DIN HUȘI

— In cercurile liberale iar se vorbește de apropiata demisie a d-lui dr. N. Lupu din prefectură. La 12 Martie se împlinesc 2 ani de cînd d-sa nu mai e în cadrele medicilor. Peste această dată el se va considera ca ne mai făcînd parte din corpul medical și d-sa ține să nu-și piardă cariera prin jocul fortuit al politicei.

Mai mult încă, cercurile liberale îi dau și sucesorul: dr. I. Munteanu, la care d. Ionel Brăteanu ține să-i dea o satisfacție, ca bătrîn liberal, mînat mai ales de vechile cadre, cari pun bețe în roate la Senat.

Dr. Munteanu se bucura pînă mai eri de simpatia d-lui dr. Lupu, pe numele lui dîndu-se două bătălii: la Senat și la primărie.

Dar Lupul părul și-a schimbat azi, năravul însă nu; căci azi a dat mîna cu Cișman, vechiul dușman al d-rului Ioan Munteanu și deci a produs o diversiune. Contra acestei prefecturi s'a ridicat și ilustrul Irimia Gheorghiu, asel liberal cu picioarele la conservatori, cu capul la liberali și cu inima numai la sine.

Liberalii sunt în căutarea unui prefect și în Martie viitor Lupul va lipsi de la prefectură.

— In cercurile carpiste se observă agitarea lui Pavel Michiu și silința pe toate căile să intre pe supt piele Telemaniștilor. Văzîndu-se izbit politicește, huiduit de lume și chiar de neamurile sale, ilustrul prefect de urită amintire și-a dat poalele peste cap și a început să înjure lumea. Cu gura a învățat de mititel să înjure și n'are nevoe de dascal; cu condeiul însă trebue să plătească.

In acest scop cît a stat la Iași a hrănit și adăpat pe scribii de la *Evenimentul* să înjure, iar mai apoi și-a mutat domiciliul la București și acolo zilnica dat tîrcoale pe la *Epoca* ca să reediteze în persoană ocările și infamiile din *Evenimentul*, văzînd că nu le reproduc așa din bun îndemnul lor.

Cît a stat la București n'a lipsit de a se gudura pe lîngă generalul Teleman, ca doar doar o smulge de la general o făgăduială că va fi cel puțin întrebat la vreme în dirigiuire. Rîd la noi toți de această guduratură nerușinată, știut fiind aici că el Michiu, este acela care a înjurat mai mult pe Teleman majorul și a mers cu obrăznicia și necuviința pînă a refuza el prefectul, onorurile de făsut la moartea majorului C. Teleman. S'a găsit însă în București omul care să-l apostrofeze și să-l facă să amuțească.

Pe la noi se comentează însă faptul că dacă azi Pavel Michiu atacă fără cruțare pe d. Gh. Ghibănescu, inventînd infamii și împrăștiind invective à la Epoca, d. Michiu uită cît datorește în special d-lui Ghibănescu, demnitatea de fost prefect, el fost ajutor de supleant de suprefectură, om incult, fire grosieră și pururi răutăcios. Dar tocmai această răutate isbucnită din senin pune în vezhe pe toți coreligionarii săi, și fac tot chipul de a-l ținea izolat în sihastria Crasnei.

— Partidul conservator-democrat din Fălciu a făcut o excelentă achiziție prin înscrierea d-lui Iorgu Constantin, în rîndurile membrilor săi. D. Iorgu Constantin e propriatar al moșiei Tîrzii, e frate cu senatorul Leonida Constantin și deci inscrierea sa în împrejurările actuale are o îndoită semnificare.

Față cu adesiunile zilnice se vin în partidul conservator-democrat se simte nevoia organizărei unui club politic; și în acest scop se lucrează de șeful partidului, d. T. Cerqueiez, ceia ce va fi în curînd un fapt îndeplinit. **Coresp.**

Litere-Științe-Arte

Regele Carol.—A apărut No. 430-431 din „Biblioteca pentru toți coprinzînd: *Regele Carol al Romîniei* de *Mite Kremnitz* traducere de *Const. Graur.*

In literatura romînească nu exista pînă acum o lucrare populară asupra vieței și activității Regelui Carol I. Lucrarea de față vine să umple această lacună, punînd la îndemîna tuturor, într'un format comod și pe un preț minim, cea mai complectă și cea mai frumos scrisă biografie a M. S. Regelui, sub a căruia fericită și glorioasă domnie s'au săvîrșit toate actele mari ale țărei și s'a consolidat Romînia modernă.

Autoarea, bine cunoscută publicului romînesc prin colaborarea sa la multe opere ale M. S. Reginei, era cea mai în măsură să scrie o asemenea lucrare. Legată de familia suveranilor prin o îndelungată prietenie și posedînd un neîntrecut talent literar, d-sa ne-a redat nu numai exact și precis, dar și sub o formă plăcută, întreaga viață extra-ordinar de bogată în fapte mari a celui dintîiu Rege al Romîniei. Tinerimea în special, care nu cunoștea de cît în mod vag istoria modernă a țărei, va avea prilejul să găsească în această carte o icoană fidelă a tuturor progreselor realizate de țara Romînească de la 1865 pînă în zilele noastre.

D-nii profesori în deosebi nu vor putea face un serviciu mai mare educației naționale a tinerimei, de cît recomandînd elevilor lor volumul „Regele Carol al Romîniei“.—Prețul 60 bani, și se află de vînzare la mai toate librăriile din țară.

*

In statele unite se serbează zilele aceste un centenar de mare valoare.

Se împlinesc 1000 de ani, de la nașterea lui Abraham Lincoln, eroul național, care nu numai că a scăpat țara de ferul infamiei luptînd și izbutind să desființeze sclavia pe teritoriul Statelor-Unite, dar a reușit să învingă sîngerosul rezboi civil, punînd bazele liberului stat american, a cărui uniune a plătit-o cu prețul vieței sale.

Abraham Lincoln s'a născut la 12 Februar 1809 ca fiu al unui fermier sărac.

Detaliile biografice de aci le extragem din notele voluntarului german Carl Schurz amis și camarad al lui Lincoln „Ideia“, desrobirea sclavilor a incolțit în inima lui Lincoln încă din prima tinerețe. Sosind la New-Orleans ca servitor pe o corabie el asistă pentru prima oară la un „tîrg de robi“ și inema îi sîngeră.

De atunci înaintînd mereu pe treptele sociale el nu pierdu nici o ocazie pentru a protesta contra sclaviei, iar cînd deveni președinte, cu toate frămîntările cruntului război civil, izbucnit imediat după alegerea sa, el n'avu răgaz pînă ce nu proclamă „liberarea tuturor sclavilor după teritoriul Statelor-Unite“. Aceasta îi reuși după doui ani de la alegerea sa ca președinte, și de atunci se dedică cu totul acțiunei de unire a Statelor-Unite.

El își împlini ambele idealuri ale vieței sale, desrobirea sclavilor și unirea Statelor-Unite, dar fu imediat apoi omorît mișelește „într'o lojă a teatrului din Washington de un actor Wilkes-Booth“ un fanatic cetățean al Statelor din Sud.

Moartea lui Lincoln a provocat o prosternare generală în popor, mii și mii de familii îi purtară doliu ca celui mai asump membru al familiilor lor.

*

Dl și concertul cîntăreței celebre **Yvonne Dubel** ie anunțat la 7 Martie a c. lumea se grăbește a-și opri bilete de intrare la agenția „*Carmen Sylva*“ (Iliescu și Grosu).

Dubel e prima dona a operei din Paris și ie artista care a fermecat cu vocea ei toate marele orașe din Europa și America.

Va fi un concert cum rare ori s'a văzut în Iași.

*

Celebra artistă parisiană cu renume universal **Blanche Toutain** de la teatrul „Vaudeville“ va da cu concursul exselentei trupe de sub direcțunea lui *Lugnè-Poe*, 2 reprezentațiuni la teatrul național din Iași, la *25 Februarie* s. c. **Yvette** de Guy de Maupassant și la *26 Februarie* **L'Abbé Constantin** de L. Halévy.

Celebra artistă ie întovărășită de o trupă de primul rang demnă de marele ei renume.

Biletele se află la agenția teatrală „*Thalia*“ (Maximovici).

*

PELLA și „FRANCMASONII“

La 21 Februarie comedia „Francmasonii“ în beneficiul d-lui M. Pella.

Nu „Masoni“ dorește Pella
Ci la „franc“ el se gîndește,
Iat cuvînt el îl traduce:
„Leumason“ în romînește.

Informațiii

❑ Printr-o săritură la zaț în darea de seamă de eri a banchetului în onoarea d lui Xenopol, numele d-lui medic căpitan Em. Veisa n'a figurat printre meseni.

Ne-am grăbit să menționăm.

❑ **Inzăpădirea trenurilor.**—După geruriile puternice ce le-am avut aproape o lună de zile,—de două zile domnește un viscol, așa cum de mult nu s'a mai văzut.

Din această cauză circulațiile în multe comune au fost întrerupte. De asemeni a fost întreruptă și circulația trenurilor. Linia Galați—Tecuci este cu desăvîrșire întreruptă; pe această distanță, de eri, au mai circulă nici un tren.

De asemeni linia mare București—Iași, este înzăpădită. Eri trenurile au sosit, din această cauză, cu mari întîrzieri. Astă-zi trenurile n'au mai putut să circule pe această linie.

Trenul care a plecat aseară din București la orele 9 și care trebuia să sosească în gara Iași azi dimineață la orele 8 și 30, cu multă greutate a putut răzbate până la Buzău.

Din această stație trenul n'a mai putut înainta. După toate probabilitățile trenul se va reîntoarce la București.

Trenul care a plecat din gara Iași aseară la orele 9 a ajuns abia la Tecuci.

Cum înainte înspre Mărășești și de la Mărășești spre Buzău, linia este înzăpădită, trenul s'a reîntors înapoi la Iași.

Pe linia Iași—Pașcani trenurile circulă, însă sosesc cu mari întîrzieri. Așa, trenul de Pașcani, care trebuia să sosească astă noapte la orele 11 în gara Iași, a sosit abia la ora 1 după miezul nopței.

Trenul ce pleacă de obicaiu din gara Iași dimineața la orele 6 și 10 a plecat la orele 8 și jumătate. Trenul ce vine la Iași la 11 și 20, a sosit cu o întîrziere de vre-o trei ore. E probabil că și trenul de 6 și 10 de deseară va avea mare întîrziere.

Din cauza întreruperei circulației trenurilor, ziarele din Capitală n'au sosit astăzi.

❑ Imediat ce se va face instalarea noului mitropolit al Moldovei și Sucevei se va da o circulară preoților din eparchia Moldovei și Sucevei, ca să pomenească la serviciile religioase numele I. P. S. S. Mitropolitului Pimen.

Pînă atunci se va continua a se pomeni numele P. S. S. Archiereul Ghenadie, locțiitorul de Mitropolit.

❑ Sf. sa Păr. Alex. Șerban, protoereul județului, s'a reîntors aseară din inspecțiile făcute în județ.

❑ P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, locțiitor de mitropolit, a hirotonisit duhovnici pe preoții: Gh. Mironescu, și Neculai Tataraș anu, din județul Dorohoi și Neculai Dăringă și Const. Leonte din jud. Iași.

❑ Mîine seară Sîmbătă va avea loc la societatea de gimnastică, sport și muzică obișnuita serată dansantă săptămînală.

Vor urma și alte serate sub conducerea și supravegherea unui comitet, însărcinat anume.

❑ In ziua de 19 Februarie a. c. va avea loc la Teatrul Noțional, concertul organizat de excelenta muzică a regim. 13 Stefan cel Mare, de sub conducerea d-lui locot. Vlăduțu

Iată programa concertului:

Partea I.—Uoertura Fingalshohle (Peștera lui Fingal) de *Fr. Mendelssohn.*

Fantezie din Walkyria de *R. Wagner.*

Polka concertantă de ..

Partea II.—Amintiri din Carpați, fantezie de *Ed. Caudella.*

Ungarische Tanze de *I. Brahm.*

Intermezzo și Dans Spaniol din „L'Arlésienne“ de *G. Bizet.*

Partea III.—Uvertura din Der „fliegende Hollander“ (Olandezul Zburător) de *R. Wagner.*

Rapsodia No. 1 de *L. Frisszt.*

❑ Funcționarii administrației financiare au înaintat ministrului de finanțe o petiție, prin care arată că situația în care se află ei este absolut critică, cerînd îmbunătățirea stărei lor.

In petiție ei arată că un șef de secție, bună oară e plătit cu 300 lei lunar, din care i se reduce taxa de 3 la sută, rămînînd astfel cu 261 lei lunar, adică 8 lei 75 bani pe zi și are o cheltuială de cel puțin 8.80 zilnic.

Ei dau apoi cazul împiegatului plătit cu 135 lei lunar și care nu poate deci trăi de cît cele mai amare lipsuri.

In acea petiție, funcționarii administrației financiare cer ministrului să li se acorde o îndemnizare de locuință așa cum se obișnuește și la alte antorități, de carece chiria este cel mai apăsător element de a trăi, mai ales în Iași, unde este excepțional de ridicată.

❑ Consiliul profesoral al școalei superioare de arte și meserii s'a întrunit aseară pentru a discuta proectul de organizarea școalelor superioare de Arte și Meserii, întocmit de d. inginer C. Corban directorul școalei și de profesorii acelei școli.

◓ O reușită piesă teatrală-cinematografică cuprinde programul de astăzi Vineri 6 Februarie ai Teatrului Pathé Frerès din sala Teatrului Circ Sidoli Drama din Meudon celebra scriere a lui Jules Mary e interpretată de d-na Aimée Tessandier de la Comedia franceză, d. Varrennes de la Teatrul Réjane și d-ra Barat de la „Athénée“. Sujetul piesei este o eroare a justiției; adevăratul criminal este descoperit în momentul cînd condamnatul nevinovat este dus la ghilotină.

Stelele scenelor pariziane: d-na Tessandier, d-ra Barat etc, vor fi văzute pentru întîiași dată pe pînza cinematografului din sala Sidoli, interpretînd una din cele mai bune scrieri a lui Jules Mary.

❑ Noul program de asta-seară Vineri, mai cuprinde sujete foarte interesante, precum: Cîmpiile de aur din California, Elita cavaleriei rusești din Moscova, toate fidel înregistrate de pe natură—un foarte mare număr de comedii pariziane: Opt zile lipsă, Un curcan de carnaval, etc. și multe sujete sportive alcătuesc noul program de astă-zi Vineri 6 Februarie de la Teatrul Cinematografic din sala Sidoli.

Mîine Sîmbătă 2 repr. la 3 ore ziua matineu (prețuri pe jum.) și seara repr. cu prețuri obișnuite.

❑ Mîine comisiunea va examima pe d-nii: Rădulescu P. G., Rădulescu V., Robescu A. G. Rocoș, I. Sacară V. D. Sfetescu V. G. Stăncescu I. Gr., Stematin G. Suțu Al. Șerbănescu T. G.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat aseară în strada Sărărie No. 65, la d-na Adela Bottez, directoara școalei de fete „Principesa Maria“.

Pompierii sosind la timp au localizat focul.

— Aseară, moașa Edișa Iticovici, din strada Procopie No. 17, aflîndu-se la M. Weinștein, din strada Muzelor No. 40, i-a venit rău și ducîndu-se apoi la evreica Hilda Hildinbrand din apropiere, a încetat subit din viață.

Ultime informaţii

❑ **Instalarea noului Mitropolit.** — După cum am anunţat, instalarea noului Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, I. P. S. S. Pimen Georgescu, se va face Duminică, 15 Februarie a.c.

I. P. S. Sa va fi primit la gară de toate autorităţile locale, în frunte cu cele clericale. Inaltul Prelat va lua loc, împreună cu delegatul ministerului cultelor, într'o trăsură trasă de 4 cai şi va fi condus apoi, cu un deosebit ceremonial, la Mitropolie.

La Mitropolie, în dimineaţa acelei zile, se va oficia un serviciu religios de un numeros cler. Aci va fi întîmpinat de înaltul cler, care îl va îmbraca în st.-tele odăjdii şi apoi îl va conduce în strana mare metropolitană. Se va oficia apoi un Te-Deum, după care Inaltul Prelat va fi condus în Palatul Mitropolitan, unde i se vor prezenta autorităţile şi clerul local.

In tot timpul cît cortegiul va parcurge de la gară la Mitropolie, vor suna clopotele la toate bisericele din oraş.

Vor asista şi Episcopii eparhiilor limitrofe, precum şi toţi protoereii din Eparhia Moldovei şi Sucevei, superiorii mănăstirilor şi un mare nui măr de preoţi din Eparhie.

❑ **Clerul din Iaşi a trimis următoarea telegramă noului Mitropolit al Moldovei:**

Inalt Prea Sfinţitului D. D. Dr. Pimen
Arhiepiscop Mitropolit Moldovei şi Sucevei
Bucureşti

Clerul oraşului şi judeţului Iaşi cu supunere vă aduce respectuoase urări, rugînd pe Dumnezeu sa vă dăruiască mulţ ani pe scaunul Mitropoliei Moldovei şi Sucevei în pace, întreg, sănătos, drept îndreptînd cuvîntul adevărului, pentru prosperea Sfintei Noastre Biserici şi a clerului Ei.

Protoiereu *Econ. Al. Şerban*

❑ *Profesorii facultăţei de drept din Iaşi, nemulţumiţi de proiectul Haret prin care se creiază şase catedre la Iaşi, se vor întruni zilele acestea, în consiliu şi vor redacta un protest.*

Unul din profesori, d. A. C. Cuza, a declarat astă-zi:

— Am declarat greva cu prilejul proiectului Dissescu. Cum să nu protestăm acum?

❑ **D. A. D. Xenopol a mai primit, cu ocazia banchetului oferit în onoarea sa, următoarele telegrame:**

„Indispus fiind, regret că nu pot lua parte la banchet. Mă asociez însă din inimă la urările tuturor meseriilor, adunaţi pentru sărbătorirea frumoaselor succese ce ai dobîndit în Capitala lumei, succese care dacă te onorează pe tine, se răsfrîng şi asupra neamului nostru. Să trăeşti.

N. Gane

„Regretînd că din împrejurării neprevăzute nu pot participa la banchetul de astă seară, rog pe celebrul istoric să binevoiască a primi omagiile mele de sinceră admiraţiune, pentru uriaşa sa activitate ştinţifică, care a înălţat atît de mult renumele istoriografiei romîne şi la dus departe peste hotarele ţărei.

Vespasian Erbiceanu

*

„Vă urmăresc în ţara şi aiurea unde faceţi fala neamului. Vă admir şi vă aplaud".

Scarlat Moscu, Craiova.

*

„Omagii respectoase savantului profesor, apărătorul dreptului neamului românesc.

Daniel Klein, inginer, Ploeşti

*

„Ne bucurăm şi ne mîndrim de sărbătorirea ta",

Fee şi Nicu Xenopol

*

„Regretînd absenţa datorită boalei, mă asociez cu entuziasm la sărbătorirea marelui nostru coleg. Să trăiască ani mulţi pentru gloria ştiinţei romîneşti.

A. C. Cuza

*

„Primeşte, ilustre profesor, omagiile noastre".

Iliescu Grossu

❑ **Consistoriul spiritual al Mitropoliei a fost convocat pentru zilele de 17 şi 18 Februarie a. c.**

In ziua de 17 Februarie, consistoriul va judeca două procese: unul al preotului Aristotel Popescu, din comuna Horodişteea, judeţul Dorohoiu, dat judecăţei pentru oare cari nereguli şi procesul preotului Ioan Parfenie din comuna Răden, judeţul Iaşi, dat judecăţei pentru fapte grave.

In ziua de 18 Februarie consistoriul va judeca din nou procesul preotului V. Patron, pentru refuzare de oficiarea de servicii religioase.

❑ Intre modificările pe cari comisia delegaţilor le-a adus proiectului de reformă judecătorească, figurează şi una privitoare la grefierii Curţii.

Aceştia nu vor putea fi pedepsiţi de cît în urma unui raport al procurorului general sau inspectorului judiciar.

Primul preşedinte sau preşedintele Curţei, sub al cărui control direct lucrează grefierii, nu vor putea avea nici un amestec, ci se va recurge la persoanei care nu vor fi în măsură să poată aprecia pe grefieri.

Hal de proiect!

❑ D. profesor P. Bujor a început astă-zi ancheta sa la societatea studenţească „Solidaritatea" — în ce priveşte gestiunea financiară şi bilioteca acelei societăţi.

❑ **In cercurile militare se afirmă că e sigur că unul din cele 5 regimente nou de artilerie, va fi instalat la Iaşi.**

După cum se ştie cele 5 regimente noui de artilerie vor fi înfiinţate pe ziua de 1 Aprilie.

❑ La secţia I-a a Curţei s'au judecat ieri apelurile făcute de erezii lui Giovanni Baptist, care a fost ucis într'un accident electric şi de uzina de electricitate în contra sentinţei tribunalului prin care societatea a fost condemnată la 6000 lei daune.

Curtea a restrîns ambele apeluri.

❑ **Universitatea catolică din Louvain înfiinţată cu No. 425 sub auspiciile d-rului Jean de Brabant şi în urmă desfiinţată, până în anul 1834, ajunsul renaşterei Belgiei, a comunicat universităţii noastre că şi va sărbători a 75-a aniversare de la restaurarea ei în zilele de 9, 10 şi 11 Mai.**

In consecinţă roagă universitatea noastră să delege pe un d. profesor a participa la acele serbări în numele ei.

❑ **Comisiunea medicală numită de Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice pentru examinarea învăţătorilor şi institutorilor ce vor fi scoşi la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie, compusă din d-nii S. Haliţa, preşedinte şi d-ri V, Roşculeţ şi Brăescu, se va întruni din nou la Universitate în ziua de 15 Februarie a. c., pentru a examina 7 învăţători, care nu s'au presentat la prima examinare.**

❑ Astă-zi comisiunea pentru examenul de capacitate a judecătorilor de ocol a examinat pe următorii candidaţi: Panţu I, Panu T. Titus, Papazoglu, N. Paraschivescu V. D. Pătraşcu N. T, Petit Eugen, Pisău S. C., Popescu, M. G. Proistosescu D., Quintescu C.

❑ Luni 9 Februarie, va fi ziua proceselor interesante pentru Iaşi: la Bucureşti, la secţia I-a Curţei, procesul Teodoreanu-Hamangiu, la secţia II-a a Curţei de casaţie—recursul circiumarilor în procesul Şumuleanu, la secţia I-a a tribunalului Iaşi, procesele pentru punerea sub consiliu judiciar a doamnei Adela Kogălniceanu şi pentru rădicarea consiliului judiciar prinţului Gr. D. Sturdza.

❑ La locuinţa sa din Iaşi, strada Rece a încetat din viaţă astă noapte distinsul nostru concetăţean Nicolae Climescu, fost revizor şcolar al judeţului Tutova, fost director al depozitului de tutunuri din Iaşi, fost secretar al şcoalei de Arte şi meserii.

In ultimul timp Climescu era concesionarul biroului de expediţie de la vama Iaşi. Bolnav de cord de multă vreme, Nicolae Climescu era mai mult suferind de Duminecă noaptea, cînd se întoarse acasă de la consfătuirea politică a liberalilor dezidenţi.

Luăm vie parte la doliul familiei şi-i trimetem expresiunea sincerilor noastre păreri de rău.

❑ **Universitare.**—Consiliul profesoral al Facultăţei de Drept a proclamat licenţiaţi pe următorii absolvenţi:

Antoniu Adolf, Alexandrescu D. (Bucureşti) Gollav Mihai, Finichi I., Cristea I., Iacobescu Eugen, Lupu Basile (Brăila) Lupu Constantin (Huşi) Cuianu Ştefan, Gheorghiu Mihai-Bujor, Stamatopol Alfons şi Mihailescu Gh.

— Consiliul facultăţei de Drept a fost convocat pentru Duminică 8 Februarie ora 10 a. m., pentru a se constătui asupra aplicărei legei învăţămîntului superior, privitoare la înfiinţarea doctoratului.

— D. profesor I. Petrovici, însărcinat cu suplinirea catedrei d-lui P. P. Negulescu aduce la cunoştinţa studenţilor că va începe cursurile Sîmbătă 7 Februarie ora 5 jam.

Cursul de logică (Metodologie) el va începe Joi 12 Februarie aceiaşi oră.

— D. Tachi Antonescu îşi va redeschide cursurile astăzi.

— Ministerul de război a cerut rectoratului universităţii să înainteze cel mai tîrziu până la 10 Februarie, un tablou de toţi funcţionarii facultăţilor, care sunt rezervişti ai anilor 1891—1907, care în caz de mobilizare sau concentrare sunt trebuincioşi serviciului, şi au dreptul de a fi dispensaţi, specificîndu-se: numele, pronumele, gradul, corpul din care fac parte şi funcţiunea ce ocupă.

❑ **Numeroase şi frumoase surprize se rezervă pentru damele cari vor veni la balul mascat, ce va avea loc Sîmbătă 7 c. la Sidoli.**

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa III-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 6 Februarie.

De la alegerea Mitropoliţilor

Bucureşti.—Cel trei zeci una buletine albe, găsite la despoiarea scrutinului pentru alegerea Mitropolitului Primat, se datoresc unei campanii a ministrului Haret, care, de la început, s'a impotrivit la alegerea acestui Episcop.

S'au mai găsit în urmă şi unele buletine caraghioase: trei buletine erau cu numele d-lui I. Procopiu, inutilul de la „Independenţa" şi alte trei cu numele unei femei din jumătatea—lume a capitalei.

Ziarist romîn condemnat

Bucureşti.—O telegramă din Sibiu anunţă că ziaristul Moldovanu a fost condamnat la 4 luni închisoare şi 400 coroane amendă de stat, pentru un articol publicat asupra răscoalelor din Czevneva.

Călăteria regelui Ferdinand

Bucureşti.—O telegramă din Viena anunţă, că Regele, Ferdinand al Bulgariei ar fi plecat la Petersburg, spre a lua parte la înmormîntarea marelui duce Vladimir.

O altă telegramă spune că Regele întors din Coburg, a plecat spre Sofia via Bucureşti.

Alegerea de la Creditul rural

Bucureşti.—La 3 Martie va avea loc alegerea anuală de la Creditul rural. Generoşii vor să opună candidaturei d-lui Aliminişteanu pe acea a prinţului Brancovan.

Brătieniştii, în mare parte, combat candidatura d-lui Take Protopopescu. Pentru alegerea a patru membri în consiliul de administraţie, în afară de lista oficială, va fi şi o altă listă compusă din d-nii: N. Fleva, C. Dissescu, C. Cantacuzin-Paşcanu şi Nestor Cincu.

Carpiştii n'au pus listă, dar s'au cartelat cu liberalii.

Alegerea senatorială

Bucureşti.—Partidul conservator-democrat a fixat candidatura d-lui prof. dr Istrati; junimiştii pe a d-lui T. Rossetti — a vacanţa col. I de Senat.

Liberalii, se zice, vor cerca, din nou, norocul d-lui Hagi Tudorache.

In unele cercuri se asigură, însă, că brătieniştii susţin candidatura d-rului Cantacuzino şi vechile cadre pe d-nul Al. Băncoianu, directorul creditului funciar urban.

Procesul comandorului Ciuchi

Galaţi.—Eri a început procesul comandorului Ciuchi, acuzat de negligenţa ce-a prevocat accidentul vaporului „Priaciposa Maria".

Dl. inspector Şerban şi comandorul Braiescu au depus ca martori şi au arătat că accidentul nu se datoreşte negligenţei serviciului, ci d. Ciuchi ie vinovatul.

Pledoariile au început astăzi.

Spre resboiul Austro-sîrb

Petersburg. — Ziarele anunţă, că, faţă de atitudinea Serbiei, trupele austriace vor trece să ocupe teritoriul sîrbesc.

Telegrame din Londra vestesc că din Petersburg vine ştirea, că ambasadorul Austriei de acolo a înştiinţat Joi guvernul rusesc, că dacă Serbia va continua cu înarmările, Austria va lua cele mai energice măsuri militare.

Corespondentul lui «Daily-Mail» telegrafiază din Petersburg, că Rusia va avea în acest conflict o atitudine neutră, dar că conflictul ie pe cale de a da naştere unui răsboiu european.

La graniţa sîrbo-austriacă a avut loc ieri seara o ciocnire intre o patruolă austriacă şi soldaţi sîrbi.

Răniţi şi morţi din ambele părţi.

Reîntoarcerea regelui Ferdinand

Londra.—Corespondentul unui ziar la Sofia comunică că imediat după reîntoarcerea regelui Ferdinand în ţară, evenimentele vor lua o nouă turnură.

Un nou consiliu de miniştri se va ţinea imediat, sub preşedinţa Regelui.

Noi cutremure

Messina.—Eri către seară s'au simţit din nou două zguduituri.

Prima a fost mai uşoară, dar a doua a fost puternică.

Recunoaşterea Indepedenţei

Sofia.—Guvernele rus, englez, şi francez au recunoscut, oficial, proclamarea Bulgariei ca Regat.

Scandalul din Camera Ungară

Buda-Pesta. — In şedinţa de eri a Camerei ungare, deputatul Kmety a rostit un violent discurs, plin de atacuri la adresa Rumînilor.

Intre altele, deputatul maghiar a spus: „Romînii din Ungaria sunt cei mai mari duşmani ai noştri. Erau timpuri cînd deputaţi ca Maniu nu îndrăzneau sa se pronunţe aşa cum s'a pronunţat el, şi deputaţii maghiari care venea înarmaţi la cameră pedepseau imediat îndrăzneala acestora. Astăzi însă nimeni nu vrea să spurce localul camerei cu sîngele unui asemenea criminal. Naţionalităţile de la noi se rostesc aşa cum fac creştinii sociali din Austria".

Preşedintele Justh a intervenit întrerupînd pe Kmety şi zicîndu-i:

— Vă rog să retrageţi cuvintele neparlamentare ce le-aţi rostit. Eu nu le pot tolera.

Şedinţa a continuat apoi şi deputatul Stefan Popp, naţionalist romîn, care e foarte energic, a răspuns îndrăsneţului deputat Kmety.

Toate ziarele romîneşti aprobă discursul lui Maniu.

Agitaţie

Buda-Pesta.—La Oraviţa agitaţia continuă.

Autorităţile vor să constrîngă pe Romîni ca să renunţe la candidatul lor.

Aceştia continuă însă să ţie întruniri.

Propunerea Rusiei

Petersburg. — După ştirile comunicate din Constantinopol, guvernul turcesc ar fi hotărît în mod definitiv ca să primesca propunerea Rusiei.

Nu se cunoaşte încă părerea definitivă a celorlalte puteri.

Grevă

Praga.—Lucrătorii de la cîte-va fabrici de ari, s'au pus în grevă.

Patronii i-au chemat să ajungă la o înţelegere, însă greviştii au refuzat.

Izgonirea lui Corki din Italia

Paris.—„Le Journal" află că scriitorul rus Maxime Gorki a fost invitat să părăsească cît mai curînd Italia, unde se află astualminte, în urma lansărei unui mandat de arestare contra sa, din partea autorităţilor ruse.

Consiliu de miniştri

Sofia. — Un nou Consiliu de miniştri s'a ţinut eri după amiază, luîndu-se mai multe hotărîri cu privire la ultimile evenimente.

Demonstraţii în Serbia

Berlin.—Ştiri sosite din Belgrad spune că în mai multe localităţi se observă din nou demonstraţiuni.

Măsurile poliţiei sunt slabe faţă de acţiunea începută.

Ştirea despre o revoltă militară este falşă.

Deraiare

New-York. — Un tren de persoane a deraiat eri dimineaţă lîngă localitatea Moku.

Deraiarea ar fi fost pricinuită din cauza negligenţei frînarului. Sunt mai mulţi morţi şi cîţi-va răniţi.

Inserţii şi Reclame

Prima Societate Fraternă Israelită

Fondată în Iaşi suburbia Păcurari la 15 Aprilie 1875

Comitetul Societăţei aduce la cunoştinţa generală că Secţiunea A, de care se vorbeşte în ziarul „Opinia" din 6 Februarie a. c. n'are nici o legătură statuară cu vechea noastră Societate fondată la anul 1875 şi ca atare ori-ce sumă ce s'a încasat fie ca cotisaţie sau ofrandă nu este recunoscută şi primită de noi.

Cu această ocaziune înştiinţiază pe toţi domni membri, că chitanţele societăţei noastre poartă ca în totdeauna sigilul d-lui casier S. Pessler.

Societatea urmînd regulat în limitele statutelor.

Preşedinte, *Rafail Lungmantel*

Secretar titular, *Carl Abramovici*

CAMERA

Bucureşti. — D. Neculai Cananău deputat de Iaşi a adresat o interpelare d-lui Toma Stelian ministrul justiţiei, întrebîndu-ldacă nu crede că e drept, cu ocazia reformei legei judecătoreşti, să mărească şi leafele funcţionarilor corpurilor de portărei.

D. Iarca, deputat de Buzeu citeşte pentru a doua oară, conform uzului, propunerea sa de a se modifica regulamentul recunoaşterilor.

D. Iulius Lecca se asociază la propunerea d-lui Iarca, însă este întrerupt de d. Ferechide, spunînd că conform uzului propunerea trebuie citită de trei ori.

D. N. Fleva vorbeşte în chestie personală şi spune că în şedinţa trecută primul-ministru a spus că dacă se va constata că d. Cătuneanu a avut proces de calomnie va da dreptate d-lui Fleva.

D. Fleva produce un act, din care rezultă că d. Cătuneanu a fost condemnat la daune, pentru că a calomniat pe d. Bilciurescu.

D. Ionel Brăteanu, enervat dă semnalul de întrerupere.

D. Fleva protestează şi spune că a dovedit în deajuns condemnarea d-lui Cătuneanu.

D. Fleva dă explicaţiuni în chestia finului şi termină spunînd d-lui Brăteanu: Ferească-mă D-zeu de prieteni, ca de duşmani m'oi feri eu singur.

Să tragem o perdea de fier asupra trecutului, cum spunea adeseori Barbu Catargi.

D. ministru Brătianu, spune că va respunde d-lui Fleva după ce mai întaiu va vorbi d. Dinu Brătianu în chestia personală. Se dă cuvîntul acestuia.

SENATUL

Bucureşti.—D. dr. Rîmniceanu interpelează pe ministrul de rezboiu în chestia concesionării către uzina Krupp.

D. general Averescu spune că faptul nu este adevărat că armata are nevoe de foarte mult proiectil şi că s'a adresat uzinei Krupp pentru a furniza o parte.

Antuza A. Fătu, soţie; Maria D. Bogdan, Lucreţia A. Fătu, surori; Anastase A. Fătu, Aurel P. Assany, fraţi; Démètre G. Bogdan, cumnat, şi întreaga familie, au durerea a vă face cunoscut perderea iubitului lor

✝

Alexandru Alfons A. Fătu

decedat în seara zilei de 1 Februarie 1909, după o crudă boală, în etate de 28 ani—şi a cărui înmormîntare a avut loc la cimitirul Sfînta Vineri din Bucureşti.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

ANNONCE

Norddeutsche sucht Stelle als Erzieherin zu grösseren Kindern.
Gute Referenzen
M. E. 100 Administration dieses Blattes.

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

—— TELEFON ——

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andriş

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200.000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Iştăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 83

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidenieĭ No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optinie	2,50 -lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz intreg	20,00 -lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie su motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 648 — Duminecă 8 Fevruarie 1909

„Opinia" a făcut și ea o revoluție în viața noastră politică: a dovedit că poate să apară și afară din capitală un ziar tot atît de hotărîtor în opinia publică ca și cele din București.

Take Ionescu

3 februarie 1909

UN AN DE MUNCĂ

Un an de muncă al partidului Conservator-democrat.

Un an de rosătură în falșitatea vieței noastre constituționale.

Două oligarhii foarte restrînse—cîte o jumătate de duzină de persoane—se adunau la fie-care 10—15 ani și își alegeau un șef. Șeful la rîndul său pretindea că poartă steagul și că deci, el e partidul.

Alternarea acestor 2 șefi la putere, constituia regimul constituțional al Belgiei Orientului.

Cum să nu se înfurie aceste oligarhii și clientela lor, cînd noul partid le-a turburat jocul?

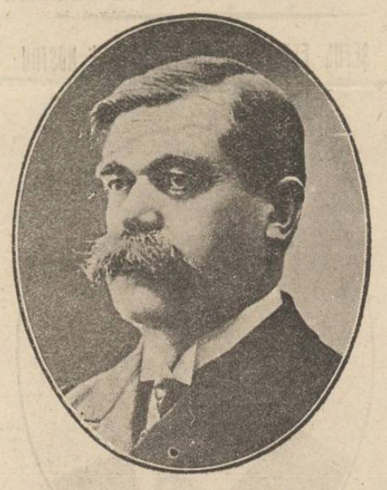

In schimb cum să nu se bucure alegătorii, simțind că în noua stare de lucruri sentimentele și ideile lor pot să influențeze mersul treburilor publice?

Un an de muncă, pentru sporirea organizațiilor de partid, adică de înmulțire a elementelor a cărora sentimente și idei sunt fixate, în dauna elementelor flotante, zestrea hotărîtoare, fie a guvernelor abuzive, fie a opozițiilor cu meșteșug.

Cum să nu fie îngrijați și cei ce așteaptă puterea pentru ca să-și facă partid și cei deprinși să capete puterea prin campanii de opoziție fără scrupule?

Trăiască adevăratul regim constituțional!

BADAREU

Take Ionescu

descris de **Caragiale** acum 12 ani

Take Ionescu posedă o extraordinară putere de pătrundere a lucrurilor și cel mai subtil tact față cu oamenii. Observatorul deprins ghicește cîtă adîncime se ascunde sub zîmbetul afabil și mîngăetor al acestui bărbat de Stat, zîmbet însoțit totdeauna de o ușoară clipire a pleoapelor. E figura unui camarad, băiat bun, ori în ce mediu s'ar a fla, între profesori de universitate, între bărbați politici, între publicești sau alegători, între artiști rafinați, între diplomați, sau între simpli țărani. Dar sub trăsăturile acestei figuri se întrevede, gata de apărare la orice nevoe, voința cea mai hotărîtă și mai neclătinată.

Sufletul lui e o bogată claviatură. Toate tonurile pot, după moment, să ia rolul dominant. Vesel student; diplomat iscusit; orator tot atît de eminent în desbaterea parlamentară sau academică înaltă, cît și în întrunirea publică sgomotoasă și sbuciumată; jurnalist și publicist extrem de abil; eminent avocat; călduros amator de artă și literatură; consilier devotat și luminat al Tronului; patriot neobosit și cuminte,—el îmbrățișează cu acelaș interes discută cu aceiași aplicare, resolvă cu aceeași pătrundere toate chestiunile politice și sociale. Peste tot și oricînd, aceeași limpezime de spirit, aceeași incordare a voinței.

Dintre toate aceste calități, aceea care i le pune pe toate în lumină și i-a 'nlesnit succesul este tatentul de orator, talent rar în adevăr, peste putință de tăgăduit; și de aceea pînă acuma n'a cutezat nimeni a i-l discuta. Este ceva specific în cuvîntarea lui, ca la toți oratorii mari, o notă personală care sfidează ori ce metodă. Frază comodă, corectă și elegantă; limpezime desăvîrșită și nici un fel de pretenție; facilitate și mlădiare fără artificii nici prețiozitate—toate astea într'o limbă romînească adevărat literară. Dar afară de partea exterioară, mecanică, el are, ceea ce e mai important la orator, partea interioară, pasională, nota personală. La el, apucăturile vehemente, pornirea bunului simț care luptă adesea revoltat, cruzimea spontană a dreptății nedreptățite sunt foarte rare. In schimb însă, în cuvîntarea lui fierbe violența interioară, concentrată toată în structura expunerii și argumentării. Argumentarea la el lucrează ca un fel de clește, care, după ce a apucat, strînge încet-încet, cu răceală fără grabă, dar cu o cruzime care crește, crește mereu pînă sfărămă.

„OPINIEI"

„Nu poate fi, în viața publică, ca și în cea privată, termen de mijloc între cinste și necinste, între minciună și adevăr. Prin urmare, acel care, venit în numele democrației, cultivă sistemul candidaturilor oficiale, și pe acela al centralizării administrative, este necinstit și mincinos, pentru că înșală națiunea și'i ridică mijlocul de a se mișca liber, și a lua stăpînirea de sine".

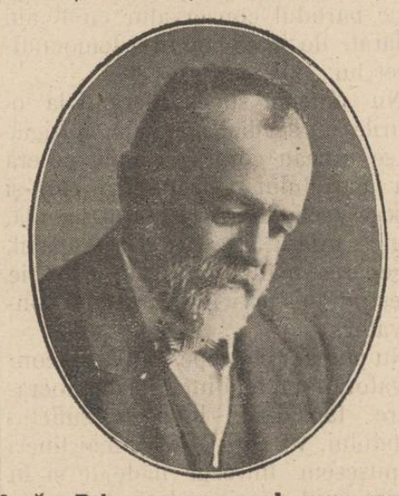

NICOLAE FLEVA

Mercuri 4 Fevruarie 1909.

Proclamarea șefului nostru

Cuvinte rostite de d. **C. Cantacuzino-Pașcanu,** fost Președinte al Camerei

Am cunoscut de aproape pe Lascar Catargi și dragostea neștirbită ce tot-deauna a arătat lui Take Ionescu. Am cunoscut în același timp și mizeriile ce le a suferit Lascar Catargi de la junimiști. Șefia d-lui Iorgu Cantacuzino am urmat'o cu fidelitate. D-sa însă a dat drapelul în mîna d-lui Carp. Drapelul nu e o proprietate a șefului ci el aparține partidului. Memoria lui Lascar Catargi nu ne îngăduie să urmăm în politică pe d. P. P. Carp. Memoria sa ne obligă ca astă zi să proclamăm șef al partidului pe d. Take Ionescu.

MAREA REFORMA

Marele scriitor englez Henry Thomas Buckle a arătat in „Istoria civilizațiunei în Englitera" că instituțiunile unei țări nu sunt decît rezultatul mijlocului social, în care ele au luat naștere, că instituțiunile se resimt în totdeauna de starea opiniunei publice și că opiniunea publică se desvoltă în raport cu creșterea instrucțiunei.

Era natural ca țările noastre, dominate atîta timp de spiritul oligarhic de clasă, cufundate în straturile mai de jos în întuneric, să rămînă cu toată organizațiunea modernă a statului, și cu toată aparența de regim parlamentar, bazat pe voința națiunei, în realitate tot sub stăpînirea unui regim oligarhic, cît timp opiniunea publică a rămas slabă și neluminată.

Dacă voim să dăm viață instituțiunilor noastre, dacă voim să intemeiem un adevarat regim parlamentar, dacă voim ca trebile statului să fie conduse de cei mai demni și mai destoinici, nu în reforma continuă a instituțiunilor vom găsi scăparea, ci în întărirea opiniunei publice prin răspândirea culturei, prin desvoltarea noastră economică, prin ridicarea morală și materială a celor mulți și mici.

Nu vom avea viață comunală—ori cît am reforma organizarea comunelor—până ce nu vom avea cetățeni luminați și independenți, cari să se intereseze de aproape de viața orașului sau a statului în care trăesc. Nu vom avea funcționari comunali cinstiți și harnici, cît timp ne va lipsi mediul de unde să-i luăm și controlul prin care să-i silim să-și facă datoria. Or, acest control nu constă atît în supravegherea organelor centrale, pe cît în interesul cetățenilor pentru trebile comunale.

Nu vom avea alegeri în adevăr libere, cît timp nu vom avea o opiniune publică puternică și formată, care să impună anume curente și să rîdice pe oamenii în adevăr chemați a le susține și a le reprezenta.

Nu vom avea o adevărată reprezentațiune națională cît timp partidele vor fi conduse de coterii și de cenacle, în loc de a fi călăuzite de un spirit public larg și luminat.

Nu vom avea guverne, care să întroneze domnia legilor, cît timp la spatele reprezentanților națiunei nu vor sta armatele de alegători, gata să-și impună în toate chestiunile mari voința lor nestrămutată.

Dacă voim domnia unei adevarate democrații în această țară, adică voim domnia celor mai demni, sprijiniți de cei mai mulți, către această mare reformă trebue să ne îndreptăm pașii.

Partidul conservator-democrat și-a dat seamă de acest adevăr cînd a chemat la luptă masele cele mari ale națiunei, căutînd să le facă educațiunea lor politică.

Va fi opera de guvern a partidului nostru ca să întărească prin școală, prin biserică, prin desvoltarea tuturor energiilor, opiniunea publică.

Nicolae Xenopol.
Senator

Partidul conservator democrat din Iași, va sărbători printr'o mare întrunire la clubul nostru, împlinirea unui an de la constituirea partidului.

Intrunirea se va ține Duminică 8 Februarie orele 4 p. m. și va fi prezidată de șeful nostru d. Al. A. Badareu.

Se vor ține cuvîntări ocazionale de numeroși amici și fruntași ai partidului.

Istinda, ca și meritul personal, nu este și nu poate fi rezultatul unor voinți factice, preconcepute. Logica imanentă și imperioasă a faptelor, singură, o determină. Iată alt fel viața socială și mai cu seamă cea politică, fiind la capriciul ambiționilor și tiranilor de sus ori de jos, ar fi de nesuferit.

Xenopol
Profesor la Facultatea de Drept din București

Pentru „OPINIA"

De la revoluția Franceză, curentul democratic rostogolește valurile sale peste gîntile ce năzuesc către civilizație, și preface cu o putere neînvinsă alcătuirea politico-socială a popoarelor. Toate partidele politice, dacă vrau să trăiască, trebue să se democratizeze. — Partidul conservator a înțeles această nevoie a veacului și a apucat cu bărbăție pe calea democratizmului. In formalui cea veche, partidul conservator și-a îndeplinit menirea sa istorică. El trebuia să se transforme sau să piară.

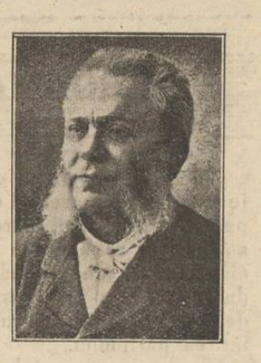

A. D. XENOPOL

FRUNTAȘII PARTIDULUI NOSTRU

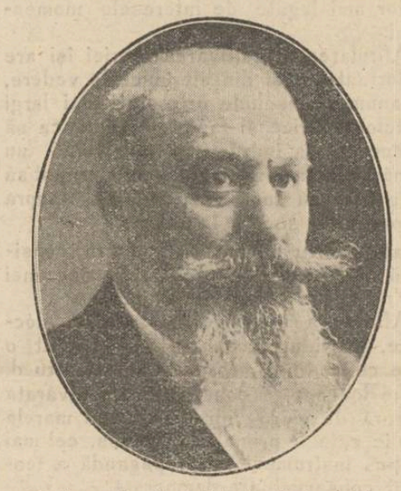

Profesor Dr. C. I. Istrate, fost ministru

ENIGME!?

Explicația succesului?

Nimic mai simplu: întîlnirea fericită a curentului cu *omul.*

Triumful *omului?*

Tot așa de simplu: întîlnirea și mai rară a inteligenței cu sufletul.

Dar cine se gîndește la asta? După cum adversarii partidului văd tot afară de realitatea curentului politic—vrășmașii omului văd tot în acest mare spirit, afară de sufletul care-l egalează.

Și cu toate astea ce orb trebue să fie vîrtejul atacului ca să se uite adîncul adevăr al cugetătorului: *„il sait si peu d'avoir de l'ésprit, lorsque l'on n'a point d'âme!"*

Să-i lăsăm dar să se mire de rîdicarea neîncetată a unora și de obscuritatea îndărătnică a altora; să-i lăsăm să atribue vitrigei latalități ceea ce ar fi așa de ușor să găsească în uscăciunea inimei.

C. Xeni.

O CUGETARE

Multe conflicte violente, cu curajul, violente despre opinia publică, cu curajul o cucerește

Take Ionescu

1909

LA ROUMANIE

JOURNAL CONSERVATEUR DEMOCRATE

Doctrina în politică este de mare interes, căci afirmarea și cultivarea ei pune pe ori-ce cetățean, care face politică, în măsură de a căpăta o noțiune mai precisă despre ideea fundamentală a partidului din care face parte, ceea ce este de un real folos pentru alcătuirea și întărirea partidului.

Membrii unui partid nu se mai întrețin, ca în vremurile din trecut, numai prin satisfacerea intereselor lor personale, ci prin credința cu care se afirmă doctrina partidului din care fac parte.

Cînd această cunoștință, această credință lipsește, e natural să vezi adesiuni mai puțin trainice, iar sacrificiile membrilor mai legate de interesele momentului.

Afirmarea și cultivarea teoriei își are importanța ei și din alt punct de vedere, și anume: deschide orizonturi mai largi luptelor politice și face tot odată ca să conlucreze la îndrumarea partidului un număr mai însemnat din acei cari pot să reflecteze cu toată seriozitatea asupra fenomenelor sociale în genere.

Iată pentru ce partidul nostru consideră de un mare folos rolul doctrinei într'un partid de guvernămînt.

Afirmarea și cultivarea acestei doctrine, partidul conservator-democrat o face cu ajutorul presei. Șeful nostru d. Take Ionescu, a constatat că adevărata trăsură de unire între partid și marele public este în primul rînd presa, cel mai prețios instrument de propagandă a teoriilor conservatoare-democrate.

In consecință d. Take Ionescu a arătat cea mai mare atențiune presei, și ca o dovadă despre acest adevăr, avem cuvintele sale pe care le adresează *„Opiniei“* pentru numărul de astă-zi.

In schimb însă, întreaga presă conservatoare-democrată, a știut ca urmînd imboldul șefului și al fruntașilor autorizați, să corespundă rolului ei covîrșitor în partid.

Lascar Antoniu.

ACTIUNEA

Forța partidului nostru

Partidnl conservator-democrat, născut viu și viabil în împrejurări foarte critice, deși în vrîstă abia de un an, a dovedit în scurtul timp al existenței sale, spre marea mirare a protivnicilor săi, că cunoaște nevoile țărei, și că are putința și autoritatea de a vindeca rănile adînci produse de acei cari sunt democrați numai cu cuvîntul.

Pentru a face reforme folositoare și trainice, un partid trebue să fie tare, și tare nu poate fi decît acela care are țara cu el. Or, țara s'a pronunțat dela un capăt la altul.

In împrejurările grele prin cari trecem, acest partid, tînăr prin vrîsta sa, bătrîn prin experiența și ideile sale, se impune deci, și într'un viitor foarte apropiat, el va dovedi că este la înălțimea misiunei sale.

Prin urmare, acei cari au ochi, să vază; iar acei cari au urechi, să auză!

Nu este destul de a avea soldați; mai presus de toate trebue un cap, care, la un moment dat, să conducă armata la biruință. Și partidul conservator-democrat are nu numai soldați gata la ori-ce jertfă, dar și un cap, care și-a arătat puterea de muncă și destoinicia sa pe cîmpul de luptă.

Un partid eșit din măruntaele poporului, nu poate să aibă altă țintă de cît binele poporului din care s'a născut.

Prin popor și numai pentru popor, aceasta trebuie să fie, și aceasta este deviza noastră.

7 Februar 1909 Iași.

D. Alexandresco.

Profesor la Facultatea de Drept din Iași

ALEXANDRU LALOVARY

— despre TAKE IONESCU —

— Dintr'o scrisoare adresată nemuritorului Lascar Catargiu din Paris în 1896 Ianuar 18.

....Până atunci, la împrejurări mai grele, dacă doriți a ține seamă de părerea mea, eu crez că ar fi bine să luați avizul lui Take Ionescu, care este un cap bine constituit, o inteligență rară, și un temperament politic de prima ordine.

Opiniunea atît de frumoasă pe care ilustrul defunct o avea despre șeful nostru, a făcut desigur pe apropie toți membrii familiei Lahovărești se secondeze astăzi în politică pe dl. Take Ionescu.

Ast-fel sunt înscriși în partidul nostru d-nii:

Gheorghe Lahovary fost președinte al Curței de compturi, G. Lahovary mare proprietar din Vălcea, Gr. Lahovary fost magistrat, Filip Lahovary fost magistrat, Scarlat G. Lahovary fost deputat.

A TRECUT UN AN

A trecut un an de cînd partidul conservator-democrat și-a consacrat întemeierea lui printr'un congres, unde șeful inconjurat de fruntași, foști mari demnitari ai țărei, în mijlocul unei săli vibrînd de entusiasm și de încredere, expunea celor veniți, aspirațiile și programul de activitate al noului partid. Erau mulți cei veniți, în acea zi din toate unghiurile țărei: toți cei doritori de a înlătura domnia dinastiilor și a oligarhiilor și de a vedea la conducerea treburilor publice, deci a partidelor politice, *oameni desemnați prin meritele și capacitatea lor*; toți cei plini de încredere în puterea de muncă în priceperea și patriotizmul d-lui Take Ionescu, toți veniseră și într'un unanim avînt s'au declarat gata a-l urma. Curentul născut din însăși trebuințele vieței noastre sociale își găsise conducătorul și astfel s'a închegat noul partid.

De-atunci curentul a tot crescut și acest prim an de existență, a fost un an de lupte, un an de victorii crescînde, luîndu-și astfel locul de frunte în viața politică și dînd probă de marea vitalitate partidului conservator democrat.

Prin amplitudinea tot mai mare a manifestațiunilor vieței unui partid, ca și a unui individ, se măsoară energia și expansiunea lui.

In afară de aceste asămănări exterioare, un partid politic nu poate fi comparat cu o unitate morfologică, cu un organizm. Un partid politic poate lua naștere de odată cu toată vigoarea, n'are nevoe de a trece prin fazele intermediare de desvoltare, cum ar fi spre exemplu un individ, care înainte de maturitate trebuie sà treacă prin copilărie, adolescență, și să termine prin senilitate.

Format din cetățenii constienți un partid politic, ia naștere prin trebuințele sociale și este cu atît mai viguros, cu cît se bucură de o mai mare popularitate, prin urmare cu cît corespunde mai bine cerințelor sociale ale timpului.

Dacă une ori se vorbește cu drept cuvînt de putreziciunea unui partid, apoi această metaforă se referă numai la oligarhia conducătoare, care a monopolizat într'un mod abuziv conducerea unui partia, și care tocmai din cauza nepriceperei mersului societății și neștiind a renunța la interesul de clasă, pentru interesul propășirei generale, au fost părăsiți de toată lumea și au rămas numai cîți pot încăpea în jurul unei mese

Intr'o democrație ca a noastră, valorile sociale actuale formate prin mnnca și capacitatea lor superioară, nu pot fi înăbușite de cei cari nu au alte merite de cît moștenirea unor situațiuni de-a gata.

Partidul conservator-democrat cores punzînd adevăratelor trebuinți de propășire treptată a țărei, îngrijind de o potrivă de interesele legitime ale tuturor fără a obijdui o clasă socială în favoarea celei lalte, amornizînd interesele tuturor printr'o comună solidaritate, este cel mai popular; de aceea cu toată lupta înversunată a celorlalte partide, partidul conservator democrat crește, crește.

Dr. Hurmuzescu.

Președinții cluburilor conservator-democrate

— DIN INTREAGA ȚARĂ —

Dorohoi. Principele D. Moruzzi fost prefect Capitalei, fost deputat.
Botoșani. Constantin Gr. Ghica fost vice-președinte al Senatului.
Suceava. Principele Sebastian Moruzzi, fost prefect, fost deputat.
Iași. Al. Badareu, fost ministru.
Reman. C. Cantacuzino, fost Prețeședinte al Camerei.
Vasluiu. D. Donici, fost prefect, Senator.
Fălciu. Th. Cerchez, fost prefect.
Neamtz. C. Cantacuzino.
Tutova. T. Emandi, fost prefect.
Tecuciu. Nestor Cincu, senator.
Putna. N. Fleva, fost ministru.
Covurluiu. N. Filipide.
R.-Sarat. I. Alexandrescu, fost prefect și senator.
Buzeu. Emil Teodoru, fost prefect.
Ialomița. Al. Bădulescu, fost prefect.
Prahova. Bucur Spirescu, fost inspector școlar.
București. C. Cantacuzino.
Vlașca. Al. Parisianu, fost primar și deputat.
Argeș. C. Comăneanu, fost prefect.
Dîmbovița. V. Dimitropol, fost prefect și deputat.
Teleorman. C. Disescu, fost ministru.
Olt. A. Badareu.
R. Vîlcei. C. Disescu, fost ministru.
Romanați. P. Brătășanu, fost vice-președinte al Camerei și senator.
Dolj. M. Economu, fost prețeședinte al Senatului, senator.
Gorj. Toma Cămărășescu, fost vice-prețeședinte al Camerei, senator.
Mehedinți. Grigore Constantinescu, fost prefect.
Constanța. I. Bănescu, fost primar.
Tulcea. N Xenopol, senator.

Adevărata democrație

„La lucruri noui, oameni noui“, ziceau bătrînii din generația trecută, cu scopul de a asigura progresul democrației. Și noi am zice ca dînșii, dacă am fi siguri că oamenii noui au

și o minte nouă. Din nenorocire, oamenii noui au adese ori o minte prea veche, sau o amestecătură de minte veche și nouă. La noi, de altfel, nici nu este de mirare: orientul ne-a fost dadacă pînă mai acum de curînd!

Dacă am încredința soarta democrației în mîinile oamenilor noui, neam expune la prea multe decepțiuni! Prin cîte-va am și trecut.

Oameni noui sunt, bunăoară, membri din aripa stîngă a partidului liberal, așa ziși înaintați, foști revoluționari socialiști de odinioară; adică distrugători de toate cele vechi. Ascultați însă, raționamentul lor.

Vrem sufragiul universal... Frumos început de program și cu adevărat democratic. Prin sufragiul universal să niveleză inegalitățile produse de trecut, și să dă cetățenilor putința ca să orînduiască politica după interesele lor actuale și legitime. Sufragiul universal înseamnă așezarea conștiinței actuale a cetățenilor ca unic fundament al dreptului de a guverna. Frumos program; el ar face onoare celor mai emancipate spirite din apus. Dar adaogă oameni noui din partidul liberal: vrem sufragiul universal întru cît el ne servește nouă ca să ne așezăm ma' bine la putere; altfel nu avem ce face cu conștiința cetățenilor, care se poate ușor amăgi! Acum revine dar sfatul dădacei din Orient. Așa zicea și șahul Persiei către un diplomat englez care îl întrebà asupra motivelor pentru ce nu acordă țărei sale libertăți constituționale: eu nu mă opun la lărgirea drepturilor, dar voi ca această lărgire să stea în mîna mea, fiind-că eu știu a face cu dînsa o mai bună întrebuințare!

Vrem înmulțumirea asociațiunilor de tot felul... Iarăși frumos program. In asociațiuni să afirmă puterea solidarității sociale, formula politicei viitoare. Apoi prin mijlocul acestor asociațiuni să dă o nouă îndrumare voinței cetățenilor: aceștia învață aci, că deasupra acordului lor de voințe nu există nici o altă putere legitimă.

Idealul tuturor democraților a fost să convingă pe cetățeni, că toate puterile statului emană din faptul consimțimîntului lor voluntar. Jean Jacques Rousseau nu propăvăduia alt-ceva. Acestea le repetă și oameni noi din partidul liberal, pe cătă vreme voința comună a cetățenilor nu se întoarce în contra lor. Se rîdică însă acești cetățeni pînă la voința de a forma un partid în contra celui liberal; exprimă încrederea lor în alți oameni, de cît în ei, oh! atunci dadaca din Orient revine din nou în rol! Da, voința cetățenilor este la locul său și ea crează drepturi în viața economică, zic foștii socialiști; dar în viața politică, cînd este vorba de partide politice, atunci trebue să ținem seamă de tradiție, de moaștele sfinților de la 48, de acel ce „inponderabil“, care se plimblă peste capetele cetățenilor, și alege numai pe acei ce au un testament politic în favoarea lor... La ei este blazonul adevăratului partid democrat, și în afară de ei nu poate fi un alt partid cu drepturi, asigură foștii adepți ai lui Lassalle și Karl Marx.

Dacă n'ar fi fost dădaca aceasta orientală, care i-a dedulcit cu apucături, de mici despoți, ar fi fost poate și între oamenii noui ai partidului liberal cîți-va democrați. Dar sfaturile dadacei au rămas în sîngele lor, și din această cauză mintea le este o amestecătură de nou și de vechiu.

Ideile noui servesc numai de sperietură contra adversarilor, urmate sunt în practică ideile vechi. Oamenii noui din partidul liberal ne reprezintă democrația occidentală, trecută prin prisma sufletească a unui despot oriental... Un fenomen social interesant, în tot cazul. Prezența lor în mijlocul vieții noastre politice ne dà și explicarea faptului, pentru ce nu se mai repetă astă-zi, ca mai înainte zicătoarea: la lucruri noui oameni noui. Dacă exemplul lor va dura mult timp, mă tem chiar că se va produce o reacțiune; mă tem că publicul are să zică de aci înainte: la lucruri noui, oameni ve hi. Adevărata democrație cere sacrificii, pe care nu le poate suporta ori și ce tînăr oriental.

C. Rădulescu Motru

6 Februarie 1909.

ACUM UN AN...

Acum un an a fost o grea zi pentru unii din noi, vechi membri ai partidului conservator, căci ne despărțiam — să fim drepți, nu fără oare care părere de reu — de unii prietini politici, cu care lucrasem un șir de ani. Nu cu ușurință te desparți de cei cu care ai lucrat din prima zi în care ți-ai început viața politică; cu care aproape zilnic făceai schimb de idei, cu care îți simțeai coatele în luptele contra dușmanului.

Nu puteam însă sta nici reci, nici indiferenți la tendințele unora de a duce partidul conservator cu 30 ani îndărăt, de a se opune democratizărei lui.

Nu puteam sta indiferenți la loviturile ce se dădeau și la intrigile ce se urzeau contra aceluia, ce era fala partidului conservator, care-și pusese sclipitoarea sa inteligență, munca uriașă de care ie capabil, priceperea neîntrecută, de care ie înzestrat în serviciile partidului conservator.

Nu puteam concepe un partid conservator, fără tendința de democratizare, fără Take Ionescu, sufletul partidului, în care noi cei mai tineri ne pusesem întreage nădejde și în patriotismul căruia vedeam întrupate aspirațiunile neamului.

Nu puteam uita, că lui se datorește popularitatea, de care se bucura în ultimii ani partidul conservator, redus mai inainte la un așa restrîns număr de partizani; că el a deschis porțile partidului unei pleiadă de tineri, plini de talent, cari stăteau la indoială, neîndrăznind a se înscrie din cauza ideilor prea puțin înaintate ce predominau în partid.

Și așa fiind, cînd am am aflat și despre cele petrecute la clubul conservator în ziua de 9 Ianuarie 1908. un adevărat sentiment de revoltă ne-a cuprins pe cea mai mare parte din conservatori și fără șovăire în ziua în care șeful nostru de azi, s'a decis împins și de noi — să rupă cu trecutul și să puie bazele noului partid conservator-democrat, l'am urmat, nu cu convingerea izbîndei, căci nu ne dădeam încă bine seamă de nevoile și cerințele poporului, ci mai mult cu încrederea în valoarea, talentul și patriotismul lui.

Evenimentele din anul 1908 ne-au dat dreptate și de azi înainte pășim cu convingerea izbîndei, căci țara s'a manifestat în toate ocaziunile cu noi și pentru noi și nădăjduim că și cei ce în prima zi nu s'au putut decide a rupe cu trecutul își vor recunoaște greșala — căci greșală a fost de a da mână de ajutor celor cărora Take Ionescu le făcea umbră și lăsînd răspunderea asupra celor ce au împins lucrurile pînă aci — vor veni să mărească numărul partizanilor partidului conservator-democrat a cărui idei și a cărui șef nu poate aduce de cît reale servicii țărei, atît de saracă în oameni-mari.

N. Cananău

ȘEFUL ELECTORAL AL PARTIDULUI NOSTRU

DIN CAPITALA

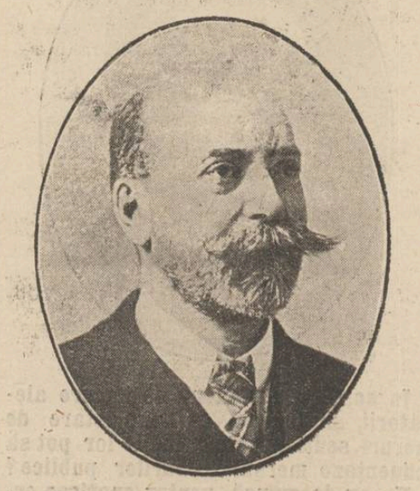

Barbu Păltineanu, deputat

IMPRESII

In 1894. Eram în București, student la litere și, în acelaș timp, elev al foastei școale normale Superioare, pe care o diriguia maiestrul stilului romînesc Alexandru Odobescu. Mulți profesori universitari de astă-zi, unii mai în vîrstă alții mai tineri, învățam pe atunci acolo: Mihail Dragomirescu, Simion Mehedinți, Simion Mândrescu, G Țițeica, I. Valaori, C, Litzica de la București și eu. La rugăciunea directorului nostru, — d. Take Ionescu, șeful partidului conservator-democrat de acum și ministrul instrucțiunei publice de atunci, vestește că va veni să vadă școala și pe elevi.

In ziua și la ceasul hotărît, cu toții, îmbrăcați în redingote negre și cu insigniile școalei la butonieră, (după modelul școlei Normale Superioare din Paris), așteptam pe ministrul, care încă atunci era una din gloriile politice ale țării. Iar Odobescul, — mîndru că, din budgetul însuși al școalei, putea să rupă pe an sume îndestul de mărișoare pentru acea uniformă ce ni se cumpăra nouă, aștepta și el cu neastîmpăr.

La un moment ministrul sosește. Intră în cancelarie, unde ne găseam cei 30 și mai bine de elevi. Binevoitor ne primește salutul, începînd, în aceiași vreme, să ne întrebe una ori alta despre conferințele din școală și cursurile de la Universitate.

Cînd era să plece, adresîndu-se către director, d. Take Ionescu vesel și mulțumit îi spune: Frumos, domnule Odobescu, dar dumneata vrei să faci chiar și «gentlemeni» din elevii dumitale!

Caracteristică observație pentru felul gîndirei acestui om de samă al țării!

Ceva mai tîrziu, în 1905, vara, luasem licența și isprăvisem concursul pentru bursa de slavistică în străinătate. Concurentul meu la bursă

1895

un basarabean, căzuse, căci din comisia de 6 membri, 5 mă găsise pe mine mai bun spre a fi trimis la studii. Şi acum trebuia să plec la Praga. La îndemnul neuitatului meu profesor şi sfătuitor Odobescu, mă duc la minister să mă prezint de plecare aceluiaşi admirabil ministru. D. Take Ionescu mă primeşte, şi cu farmecu-i de care numai cei ce au fost aproape de dînsul îşi pot da socoteală, mă îndeamnă la muncă roditoare. Imi spune totodată : un membru din comisia care te-a examinat pretinde că celăl-alt concurent ar fi mai bun de cît dumneata fiindcă ar fi ştiind ruseşte. Cred, însă, că, în prima linie, nu aşa ceva ar trebui să se ceară la un astfel de concurs, ci însuşirile minţii; căci, în definitiv, trimetem în străinătate pe cine-va nu pentru că ştie ci tocmai ca să înveţe. Şi desigur că adînc văzătorul ministru nu s-a înşelat în această judecată a sa faţă de cei doi concurenţi de atunci pentru bursa de slavistică. Viitorul i-a dat dreptate.

Şi aci ceva caracteristic...

In pervazul acestor aduceri-aminti, şi din aceste două pilde însă, personalitatea şefului partidului conservator-democratic de astăzi îmi răsare tot aşa cum este ea şi acum după 14 ani: simplu la form şi chiar temîndu-se de aceasta, dar umblînd cu neastîmpăr după fondul gîndirei creatoare şi al faptelor concrete.

De aci se poate judeca ce este şi ce poate încă deveni subt povaţa şi modelarea unui aşa îndrumător, partidul conservator-democratic, cel fără de firma şi pretenţiile neîndreptăţite ale «foştilor» dar deja cu puteri de biruire a sufletelor în atîtea oraşe ale ţării !

Ilie Bărbulescu

ORDINEA
ORGAN CONSERVATOR-DEMOCRAT
APARE LA ORELE 5 SEARA

O aniversare

— Un an de la congres —

Azi se împlineşte un an de la ziua în care s'a ţinut congresul partidului conservator-democrat, azi se împlineşte un an de la ziua în care ilustrul nostru şef, d. Take Ionescu, a citit programul partidului conservator-democrat, program care a avut darul să însufleţească întreaga opinie romînească şi să provoace un curent de entuziasm irezistibil în favoarea partidului nostru.

Ce-a urmat de la constituirea partidului nostru o ştie toată ţara.

Din nouă vacanţe parlamentare cari s'au ivit în acest răstimp, partidul conservator-democrat a cucerit cinci scaune liberalii patru, iar minuscula grupare a d-lui Carp şi a văzut puterile din ce în ce mai reduse nefiind în stare să ia un singur scaun în sfatul ţărei.

Ziua de 3 Februarie 1908, va însemna în istoria politică a ţărei noastre, o zi mare; ea e ziua de naştere a unui mare şi puternic partid, în care ţara şi a pus toate nădejdile ei şi pe care ţara l'a onorat cu întreaga ei încredere.

Partidul conservator-democrat se bucură de încrederea ţărei

Cînd acum un an, şeful nostru a rîdicat sus falnicul steag al partidului conservator-democrat, unii oameni politici, streini de sentimentul ţă ii şi de aspiraţiile neamului, în credinţa lor proletică spuneau, că acest partid nu va trăi nici 3 luni de zile.

Ei nu ştiau că acest partid s'a născut din nevoile ţărei şi din aspiraţiile neamului, atît de bine cunoscute şi servite de şeful nostru, d. Take Ionescu, în rodni a lui activitate de Ministru al şcoalelor şi financelor şi ca fruntaş al vechiului partid conservator, astă-zi devenit o ruină, în care n'a rămas nici suvenirile gloriei trecute, pentru a-i se păstra fiinţa, macar ca ruinele unui monument istoric şi deci e menit dispariţiei.

A trecut abia un an, în acest timp ţara avînd Capitala în frunte, s'a pronunţat cu hotărîre şi neţărmurită încredere, în vrednicia partidului conservator democrat, care este chemat a aduce în viitor mari servicii ţarei, atît în direcţia politică, cît şi în cea economică.

Evoluţia petrecută în partidul liberal, după evoluţia partidului conservator, este cea mai categorică indicare, că ţara s'a convins de slăbiciunea vechilor partide şi că s'a trecut vremea privilegiilor de castă.

Iar rezultatele alegerilor, ce au avut loc în cursul acestui an trecut, sunt a doua puternică indicare, că ţara îşi îndreaptă încrederea şi speranţele sale către partidul conservator-democrat, condus de un stat major de elită intelectuală şi avînd de şef pe cea mai mai mare înteligenţă şi putere de muncă a Romîniei.

Partidul conservator, după moartea marelui Lascar Catargi şi a lui Alex. Lahovari, a trăit numai prin sufletul ce i l-a dat Take Ionescu, dovadă sunt actele săvîrşite în lăuntrul hotarelor şi peste hotarele ţării, de acest mare om a Romîniei moderne.

Economia naţională, atît de vitreg îngrijită de cei bătrîni, toate bogăţiile ţării fiind pe mîni streine, pune mari speranţe în vigoarea şi priceperea statului major şi a şefului partidului conservator-democrat.

Increderea în destoinicia partidului conservator-democrat, a pătruns adînc în toate clasele sociale, de la un capăt al ţării la altul.

Nu există colegiu electoral, în care să nu fi pătruns convingerea, că de la vechile partide, ţara nu se poate aştepta la nimic bun, la nimic folositor.

Increderea ţării este deplin căştigată de partidul conservator-democrat, nu se aşteaptă de cît ocazia mare, alegerile generale, pentru a se face şi această dovadă.

Cu ocazia acestei festivităţi, putem spune ţării, vorbă bună aşteptată cu atîta nerăbdare: Partidul nostru va şti în spornica lui activitate să rădice la nivelul timpului şi după cerinţa nevoilor şi bogăţia ţării şi aspiraţiile neamului.

G. D. Şerban

PARLAMENTARII NOŞTRI

IN SENAT

Al. A. Badareu, fost ministru, ales al colegiului I de Iaşi.

*

C. Disescu, fost ministru, ales al cogiului II de Teleorman.

*

C. Cantacuzino-Paşcanu, fost preşedinte al Camerei, ales al colegiului I de Roman.

*

N. Xenopol, ales al colegiului I Tecuci.

*

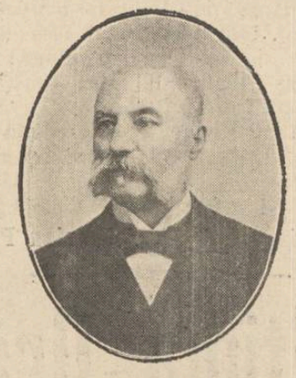

N. Economu, fost vice-preşedinte al Senatului, ales al colegiului I de Dolj.

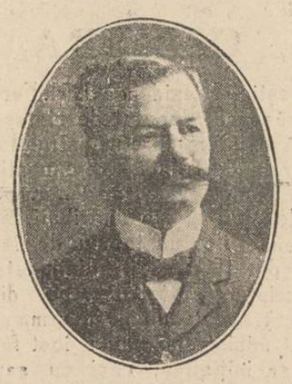

T. Cămărăşescu, fost vice-preşedinte al Camerei, ales al colegiului I de Gorj.

P. Brătăşanu, fost vice-preşedinte al Camerei, ales al colegiului I Romanaţi.

T. Cincu, fost primar ales al colegiului I de Senat.

*

D. Donici, fost prefect, aies al colegiului I de Vaslui.

IN CAMERA

T. Ionescu, fost ministru, şeful partidului conservator, democrat ales al col. I de Roman.

N. Fleva, fost ministru, ales al colegiului II de Ilfov.

B. Păltineanu, fost vice-preşedinte al Camerei, ales al colegiului II de Ilfov.

N. Cananău, fost prefect, ales al colegiului I de Iaşi.

N. Cincu, fost prefect, ales al Colegiului I de Tecuci.

E Teohari, fost prefect, ales al Colegiului III de Roman.

*

E. Cananău, ales al Colegiului I de Dorohoi.

J. T. Florescu, ales al Colegiului II de Ilfov.

V. Filoti, ales al Colegiului II de Buzeu.

Din NECAZURILE ŞEFULUI

Nu mai pot uita o scenă, tocmai de prin luna Decembrie 1906.

Eram într'un mic cerc de deputaţi, în incinta Camerei. Printre noi se afla şi iubitul nostru şef Take Ionescu. In mijlocul discuţiunilor, la un moment dat — şeful nostru exclamă: „Da, da, sunt ministru, dar nu „eu guvernez".

Rămăsesem uimiţi şi ieram cu toţii vădit impresionaţi de necazul şi supărarea ce se accentuase pe figura şefului.

Citeam ce se petrecea în sufletul său şi pricepeam, perfect, cît a trebuit să îndure, pentru ca el atît de bun şi de îngăduitor să nu se fi putut reţinea de la o astfel de exclamare. Ce sforţare de a-şi stăpîni mîhnirea şi legitima-i indignare, nu trădă exclamarea sa! Nu a mai putut însă răbda.

Cunoşteam, ca şi alţii, cît iera de hărţuit şi cum îi se puneau tot felul de beţe în roate şi, aprobîndu-l îmi ziceam: Nu înţăleg cum de se pot găsi persoane, care să nesocotească munca şi talentul unui ast-fel de om? Cum se pot găsi colaboratori politici care să-şi facă o adevărată plăcere făcîndu-i mizerii şi jignindu-l, la fie-care pas?...

Şi toată această stare de lucruri a mai durat, din nenorocire încă, mult timp pînă acum un an!

Take Ionescu tot avea speranţa că toţi acei ce se ridicaseră pe umerii lui vor înceta cu invidiile şi intrigile lor şi că 'l vor lăsa odată în pace, să lucreze pentru binele şi viitorul ţărei sale.

Speranţa i a fost însă zădarnică. Adversarii săi, din ce în ce mai îndrăzneţi, au încercat a împinge lucrurile şi mai departe. Ei ar fi dorit a-i înăbuşi şi sentimentul amorului său propriu, lucru ce nu a mai putut fi, cîtuşi de puţin, tolerat de şeful nostru, care a trebuit să se despartă de toţi aceşti duşmani, ce nu aveau şi nu au rămas cu alt program politic de cît: *„distrugerea lui Take Ionescu"*.

De abia de un an, Take Ionescu, acest geniu al gîndirei şi al vorbei răsuflă. El se află în fruntea numeroşilor săi prieteni şi admiratori, care îi formează o frumoasă şi disciplinată armată.

Cu aceasts armată, în cursul primului an a dat lupte grele şi a biruit şi suntem acuma mai siguri şi mai convinşi, ca ori cînd, că rîndurile armatei noastre vor merge îngroşindu-se şi că vom păşi din izbîndă în izbîndă.

St. Negruzzi.

Expresiuni sociale

Asupra două propositiuni mult întrebuinţate îmi propun să zic aici cîte-va cuvinte. Aceste propositiuni sunt: *Ne aflăm la o cotitură a istoriei noastre* şi *Iaşul este leagănul idcilor mari.*

Atît de mult au fost ele repetate în cît astăzi au căzut în rîndul banalităţilor. Şi cu toate acestea, supuse analizei, ambele aceste afirmări, au un mare fond de adevăr.

Că ne aflîm la o cotitură a vieţii noastre politice şi sociale, nu mai încape îndoială. Ceia ce însă merită să fie observat e că nu numai de astăzi ne găsim aşa, ci de multe ori încă ne-am aflat în asemenea răspîntii.

Din observarea imparţială a faptelor însă, se desprind oare cari deosebiri între ce a fost şi ceia ce este.

Noi, oamenii maturi de astăzi, cari am fost marturi şi părtaşi activi la mişcarea societăţii noastre, găsim că mai nici odată nu s'au încrucişat ideile aşa de puternic ca acum, nici s'au luptat oamenii mai cu furie ca astăzi. In procesul de transformare socială suntem acum la un punct culminant.

Negreşit, progresul social nu se desăvîrşeşte în linia dreaptă ascendentă. Sociologi vestiţi ca De Greef, Novicow, au demonstrat că societăţile în mersul lor evolutiv au momente de înaintare, ca şi de dare îndărăt şi de abateri de la linia dreaptă. Viaţa noastră socială întreagă pare a nu fi de cît un şir de contradicţie. Dar sub aceste aparenţe este un fir conducător, pe care cei înzestraţi cu discernămînt îl pot distinge.

Aşa fiind lucrurile, ne gîndim cîtă nedreptate se face oamenilor politici pe tema aceasta, cînd ei nu sunt de cît reflectul acelui proces social?

Asistăm dar şi astăzi la o mare frămîntare de idei mici, dar mai ales la o însemnată frămîntare de oameni. De aceia trebue să recunoaştem că ne aflăm acum mai mult ca ori cînd la o răspîntie a vieţii noastre politice şi sociale.

Unii neştiind încotro s'apuce, aleg calea greşită. Cînd îţi aşezi punctul de plecare în starea de lucruri actuală se înţelege că poţi să iei ori ce drum, căci trecutul nu te leagă.

Iaşul este leagănul ideilor mari. Tot în zidurile acestui oraş a fost sortit să se găsească un număr mic, dar cari fac gălăgie mare, de oameni, pentru care renovarea socială şi politică a ţării trebue să înceapă de astăzi. Cei ce fac agitaţii pe tema naţionalistă, de exemplu, cred că se pot face tot felul de experienţe în această ţară. Ideile în baza cărora se mişcă ei, nu pot avea darul de a transforma viaţa noastră politică şi socială.

Şi dacă Iaşul şi Moldova se mulţumeşte acum cu puţin de tot, la aproape cu nimic, este din cauză că suferinţele economice aici sunt mai mari.

Şi, Doamne, cît de uşor poţi alina durerea cuiva, cînd îi şopteşti că nu el e vinovat pentru reaua sa stare, ci altul.

De aceia zic că Iaşul a rămas şi dedata asta oraşul ideilor, dar nu a celor mari, ci a celor mici. Iar ceia ce vedem acum va fi un moment de stare pe loc, dacă nu întoarcere înapoi, după care progresul social îşi va lua din nou firul.

V. I. Radu.

Genesa unui Partid

De parte de a vedea ca unii că partidul conservator-democrat este opera de o zi, a unui fapt brutal de scoatere din organizare a clubului central a lui Take Ionescu, noi care cunoaştem verigile vieţii politice a partitului conservator de ani de zile, credem că ziua de 3 Februarie 1908 a fost limpezirea unei situaţii, care dura de ani de zile în partidul conservator.

De la 1888—1899 partidul conservator a suferit de dualism cu toată şefia lui Lascar Catargi. Incerşări de răpunere şi de înmormîntări clasa I erau zilnice şi nici marele minister de la 1891—1895 nu le-a înăbuşit.

Dualismul se schimbă în vrăjmăşie după 1899, cînd Lascar Catargi moare şi sorţul aduce la şefie pe d. G. Gr. Cantacuzino. Alte lupte şi mai crîncene se dau în partid, dar de astă dată însă îşi schimbă obiectivul. Sub aripa lui Lascar Catargi crescu în vază politică personalitatea lui Take Ionescu. Opoziţia lui 1895—1899 crescu şi mai mult vaza lui Take Ionescu, căci acţiunea acestui fruntaş în opoziţie fu hotăritoare în ochii partidului.

Cu şefia d-lui Gh. Gr. Cantacuzino rolul lui Take Ionescu crescu. El deveni sufletul partidului, el fiind stegarul ideii conservatoare.

Toate luptele adversarilor îl aveau pe el de ţintă şi în această luptă duşmanii rivali îşi găsiră asociaţi, întâi prin instinct apoi prin acţiune vădită pe însăşi membrii dinastiei Cantacuzino.

Fuziunea lui 1900 a fost începutul, fuziunea lui 1908 a fost sfîrşitul.

Prin instinct s'au găsit adunaţi la un loc toţi cei ce de şi duşmăniţi până eri, dar se vedeau slabi în faţa talentului, în faţa meritului, şi ameninţaţi să-şi vază periclitate privilegiile Şefiei.

In familie se putea trece şefia de la un membru la altul, în partid însă şefia trebuia să se dea celui mai vrednic. Partidul conservator a dat'o lui Take Ionescu sufletele de la 1899, formal şi cu botez de la Ianuarie 1908.

Şi acum nu Take Ionescu a tîrît după el partidul, numai fiind că e Take Ionescu, ci partidul a văzut în el întruparea tuturor aspiraţiunilor sale, atît ca organizare în lăuntru, cît şi ca luptă de neam în afară.

El pururi, veghiase, el pururi lucrase; rănirile, învingerile ca şi înfrîngerile, de partid prin el se dăduse; partidul în el se recunoştea şi sufletul lui în partid se oglindea.

Şi acum cine crede că numai prin actul brutal de la 9 Ianuarie s'a urzit partidul conservator-democrat, prin *ambiţia* lui Take se înşală.

Infiinţarea lui era o necesitate, întru cît de ani de zile partidul suferea de boala şefiei şi partidul conservator ca organ în funcţie socială nu era la înălţimea sa faţă cu diferitele probleme sociale şi economice.

Cei bolnavi au rămas cu partea putredă şi culeg roadele putrezeciunei lor, noi ne-am îndănătoşat partidul, pentru că am dat diriguirea intereselor partidului celui mai vrednic membru al său, pentru ca la vreme să poată sluj ţării cel mai bine prin cele mai înţelepte legi.

Gh. Ghibănescu

Ziarele conservatoare-democrate din ţară

La Roumanie, **Ordinea**, **Acţiunea** — Bucureşti.
Gazeta Mehedinţului.—Turnu-Severin.
Doljul şi Democraţia.—Craiova.
Alarma.—Caracal.
Vălcea Conservatoare.—R.-Vălcei.
Democraţia conservatoare.—Ploeşti.
Democratul Buzelui.—Buzeu.
Dunărea.—Călăraşi.
Conservatorul Brăilei.—Brăila.
Ecoul Tulcei.—Tulcea.
Viitorul Dobrogei—Constanţa.
Vremea.—Galaţi.
Bîrladul.—Bîrlad.
Bistriţa.—P.-Neamţ.
Opinia.—Iaşi.
Gazeta Botoşanului.—Botoşani.
Ecoul Romanului.—Roman.

Tineretul nostru

Tineretul conservator-democrat, grupat în jurul marelui nostru şef, cu entuziasmul vrîstei şi înteligenţei sale şi cu sentimentul datorici, ce necesită vremea şi situaţiunea ţării, ia parte la sărbătorirea primei aniversări a marelui partid, cu tot avîntul ce-i inspiră măreaţa sa acţiune politică.

Dar tineretul acesta nu se leagănă în valurile îmbătătoare ale succes lor obţinute, ori-cît de frumoase şi de meritate au fost ele; ci îşi ascute mintea şi îşi oţeleşte braţul, spre a fi vrednic să contribue cu şi mai mult temei la triumfurile de mîine, pe care partidul nostru este sortit a le repurta, pentru înălţarea patriei şi curăţirea atmosferei ei politice.

Tineretul conservator-democrat conştient de frumoasa sa menire în viaţa partidului şi a ţării, salută ziua de 8 Februarie, care simbolizează sărbătorirea unui ideal, cu toată cinstirea ce se cuvine. Iar şeful şi fruntaşii noştri, cari dau tineretului o deosebită atenţiune, să fie siguri că vor găsi în el pavăza puternică a ideilor şi sentimentelor lor înălţătoare în viitor.

Educaţiunea politică, ce o primim de la mai marii noştri, va fi întotdeauna rodnică şi binefăcătoare.

Em. Focor.

D'ACUM UN AN

Impresiile încep să se şteargă. Şi totuşi nu găsesc cuvîntul în stare să arate măreţia acelei întruniri care a făcut constituirea definitivă a partidului conservator democrat.

Ca aspect, aşi putea spune, că congresul de la Băile Eforiei, a îmbracat forma unei uriaşe mişcări populare; ca conţinut, e netăgăduit că el a fost cea mai puternică afirmare a unei stări de spirite, mai profunde şi mai întinse, de cît s'ar fi putut crede.

Ceea ce s'a petrecut acolo, în atmosfera aceea încarcată de răsuflarea sprinsă a mii de piepturi, e aşa de departe de tot ce am văzut şi de tot ce cunoaştem, aşa de departe de parada întrunirilor comune care n'ascund de cît ipocrizia şi minciuna vieţei noastre publice, în cît, sub nici un cuvînt, închipuirea nu-i poate da imaginea cea adevărată.

Numai cei ce au văzut massa aceea omenească, vibrînd toată de aceleaşi sentimente, cerînd la o lalltă, într'un avînt, în care se topeau toate durerile uitate şi toate speranţele regăsite, viaţa cea nouă, viaţa cea adevărată, viaţa cea utilă, pe care noua îndrumare i-o făgăduieşte,—numai aceia pot pricepe ce mare act s'a petrecut acolo şi ce deciziv moment în istoria regenerărei noastre e acela prin care trecem acum.

Mulţi interesanţi au căutat să dee lucrurilor un înţeles altul de cît cel care corespundea realităţii. Mulţi căutau să coboare, să micşoreze, şi să dispoae de profunda ei sinceritate, mişcarea aceasta care oferă unul din cele mai grandioase spectacole ale vieţii sociale romîneşti de astăzi.

Nimeni nu le-a răspuns însă mai bine şi mai elocvent, de cît mulţimea care a venit să asculte cuvîntul apostolului său şi de cît ţara întreagă care de atunci în coace i-a dat încuviinţarea supremă, în atîtea succesive acte de încredere.

S'a spus un timp, că toată mişcarea aceasta nu e de cît opera unui om. Faptele au dezminţit de demult această naivă explicaţie a lucrurile.

Un om? Fie.

Dar ar avea acţiunea acestui om, răsunetul şi succesul pe care le are acţiunea d-lui Take Ionescu, dacă n'ar avea elementul acela de viaţă care e sinceritatea? Ar avea răsunetul pe care-l are, dacă n'ar îmbrăţişa aspiraţii drepte şi nevoi recunoscute? S'ar fi primit cu atît entuziasm afirmarea de principii care alcătueşte baza nouei organizări, dacă principiile acestea n'ar fi găsit terenul pre-

gătit, şi conştiinţa generală prielnică lor ?

Dacă lucrurile aceste sunt opera unui singur, sau a cîtor-va, ce importă, din moment ce sunt îmbrăţişate mereu de tot mai mulţi,—ce importă geneza lor, cînd se dovedeşte că ele au prins şi că se întind văzînd cu ochii ?

Mai este mişcarea aceasta o mişcare personală, chiar dacă ipotetic am considera-o astfel la originea ei, cînd din tóte unghiurile ţărei nu vine de cît un singur strigăt, acela care face dintr'un om simbolul unei idei, şi care pune în marile virtuţi ale acestuia, toată încrederea şi toate speranţele ţărei ?

Sau, mai drept, totul nu e de cît o redeşteptare la o viaţă nouă, care a venit de la sine, cum vine soarele după întuneric, şi care dacă a găsit în cel mai desăvîrşit om al ţărei pe cei mai înalt apărător al ei, e că frumuseţa ideei, pe care o exprimă, cerea imperios să se zămislească în cea mai frumoasă minte şi în sufletul cel mai bogat ?

E. Herovanu

CREDINŢĂ

«Crede şi credinţa ta te va mîntui».

Cel mai curios fenomen al vieţii noastre politice din prezent, sau mai bine a manifestărilor acestei vieţi, nu ie ciocnirea de idei, din care să răsară scînteia bine făcătoare, leacul mîntuitor, ori macar alinarea durerilor celor mulţi, celor umiliţi, celor obidiţi, ci o luptă de personalităţi, cari din tabăra vrăjmaşă îşi aruncă învinuiri infame, şi în locul cuviinţei vorbei şi gestului, tind să introducă, necinstirea potrivnicului prin grai şi scris.

Un străin neştiutor ori necunoscător, al acestor triste obiceiuri, dacă ar citi atacurile aceste, şi-ar face o dureroasă ideie despre pătura intelectualilor din această ţară, căci nu i-ar putea distinge după scrisul lor de nevoiaşii şi declasaţii culturii apusene.

Şi cu toate acestea, sînt oameni, avem oameni, şi încă oameni distinşi, vrednici de cinstirea tuturora.

Marea secetă de idei însă, din politica noastră şi mai ales frica enunţului lor, şi a precizării aplicaţiunii lor, vrăjmaşul politic fiind vecinic la pîndă şi gata să le subtilizeze şi utilezeze spre înălţarea lui şi folosul a lor lui, a scoborît şi scoboară neîncetat discuţia la personalitate.

Şi cînd mă întorc cu gîndul îndărăt, acum 20 ani, cînd mă văd alături, cu mulţi dintre vrăjmaşii de astăzi, dar şi cu cîţi-va dintre prietenii de acum, încălziţi de o potrivă însă, de focul ideilor mistuitoare, năzuind către cît mai frumos, către cît mai drept, către cît mai bine, simţesc pare că acea sguduire, acea căldură a sufletului tineresc, cuprinzîndu-mi fiinţa, şi nu mă pot opri de a cugeta din nou ca atunci, de a visa din nou, de a crede.

Cred în prefacerea moravurilor sălbatice. Cred în fruntaşii neamului meu; cred în învăţaţii noştri, cred în tineritul romînesc, cred în viitorul ţării mele, cred în viitorul neamului meu, Cred, cred din nou cu isbăvirea sufletească pe care ţi-o dă credinţa în idealurile de mari prefaceri sociale, care trebuie să ne apropie, de cît mai frumos, de cît mai drept, de cît mai bine, cred cu toată voinţa şi poezia credinţei, în idealul întrezărit acum 20 de ani.

Oswald A. Teodoreanu.

Intrunirile şi luptele electorale

ale partidului conservator-democrat de la constituire şi pînă azi

Prima întrunire, pe care partidul conservator-demosrat a ţinut'o după marele congres de la 3 Februarie 1908—a fost la Iaşi, după 2 zile de la acest congres.

D. Take Ionesce a sosit în Iaşi Marţi 5 Februarie. Intrunirea a avut loc la clubul nostru.

A doua întrunire a avut loc la Craiova, unde s'a făcut d-lui Take Ionescu o primire triumfală. La 21 Februarie a urmat o întrunire la clubul din Bucureşti. La 24 Februarie s'a ţinut o întrunire la Galaţi, iar Duminică 2 Martie a avut loc marea întrunire publică la Iaşi. Duminică 9 Martie a urmat la Ploeşti, iar Duminică 30 Martie la Roman la care au luat parte delegaţii din: Bacău, P.-Neamţ Botoşani, Dorohoi, Fălticeni şi Jaşi.

In ziua de 3 Aprilie a avut loc o întrunire la clubul din Bucureşti. Au mai urmat următoarele întruniri: Duminică 6 Aprilie la Vaslui, Sîmbătă 28 Aprilie la Craiova, Luni 30 Aprilie la clubul din Bucureşti, cînd s'a sărbătorit succesul de la Craiova.

Duminică 4 Mai la Calaraşi, la 11 Mai la Piteşti, Duminică 18 Mai la Buzău, Mercuri 21 Mai la R.-Vîlcea, Duminică 25 Mai la Tîrgovişte a, Duminică 1 Iunie la Tg.-Severin, Duminică 8 Iunie în Capitală.

Au mai urmat apoi la 14 Septembrie la clubul din Iaşi, la 5 Octombrie la Constanţa, la 7 Octombrie la clubul din Capitală, cînd d. Take Ionescu a făcut interesantele declaraţiuni de politică externă şi internă; la 12 Octombrie la clubul din Iaşi; la 26 Octombrie la clubul din Capitală, la 4 Noembrie la Constanţa, unde s'a făcut şefului nostru o frumoasă primire; la 23 Noembrie la Botoşani, la 7 Decembrie la clubul din capitală, la 10 Decembrie la clubul din Capitală, la 28 Decembrie în sala Eforiei.

In ziua de 2 Ianuarie a avut loc marea întrunire de la Ploeşti.

*

Să aruncăm acum o ochire asupra succeselor electorale ale partidului, în decurs de un an de zile:

Primul succes a fost, după cum se ştie, cel de la Iaşi, la 9 Martie 1908, cu ocazia alegerei col. I Senat, cînd candidatul nostru d. Gh. Lascar a obţinut 162 voturi, faţă de candidatul liberal d. Buicliu, care a obţinut 152, iar cel junimist d. Greceanu 127.

Şeful a felicitat ast-fel pe d. **Al. A. Bădăreu** *de succesul nostru*:

Membrii clubului conservator democrat din Bucureşti întruniţi astă seară pentru a serbători victoriile electorale ale partidului, au aclamat cu cel mai cald entusiasm bărbăţia alegătorilor din Iaşi şi m'au însărcinat să le transmit dv. toată dragostea şi recunoştinţa lor.

Take Ionescu.

Al doilea succes a fost cel de la Vaslui, de la 20 Aprilie, cînd candidatul nostru d. D. Donici a fost ales senator al colegiului I, contra d-lui Călinescu liberal şi dr. Peride junimist, cu 23 voturi, contra 31 şi 18.

A urmat apoi succesul de la Craiova de la 29 Aprilie, cînd s'a dat lupta pentru scaunul de senator al col. I şi cînd a fost proclamat ales candidatul nostru d. N. Economu, care a obţinut 282 voturi, în timp ce candidatul liberal d. G. Pleşea a obţinut 176, iar candidatul junimist generalul Argintoianu numa 70 de voturi.

Un alt succes a fost cel din Noembrie de la Constanţa, la alegerea comunală, cînd a reuşit lista partidului nostru, în frunte cu d. I. Banescu.

Urmează în fine marele triumf de la colegiul II din Capitală, din Decembrie, cînd se ştie că la toate trei locuri vacante au reuşit candidaţii noştri, d-nii: N. Fleva, B. Păltineanu şi J. Th. Florescu.

Partidul conservator-democrat

Partidul liberal în starea anarhică şi desorganizătoare în care a ajuns astă-zi nu mai reprezintă principiile ce l'au constituit şi vechiul partid conservator ne mai corespunzînd evoluţiilor progresului do care în reacţionarismul său iraţional nu voeşte a ţinea seamă, se simţia nevoia unui alt partid viguros cu putere de muncă inteligentă, cu cunoştinţi noi şi conştiincios de menirea şi rolul ce are de îndeplinit faţă cu nevoile reclamate de întreaga ţară; acest partid a cărui existenţă de un an o sărbătorim astă-zi este partidul conservator democrat avînd în fruntea sa ca şef pe mult încercatul şi inteligentul şef Take Ionescu o garanţie ce asigură realizarea principiilor ce l'au constituit de a democratiza ideia conservatoare ducînd'o şi înrădăcinînd'o în inima poporului speculat cu fraze şi legi demagogice, din care el n'a tras nici un profit real.

Acest partid este ieşit şi inpus de tóte clasele societăţii fără deosebire, ca dovadă e mulţimea, intelectualitatea şi situaţia aderenţilor ce s'au grăbit din toate părţile ţărei de a-l recunoaşte şi constitui ca singurul co le convine şi încredinţaţi de lealitatea, devotamentul şi rîvna rodnică ce-l călăuzeşte în idealul propus i-au făcut un credit nemărginit din care va trage foloasele dorite.

Trăiască partidul conservator democrat trăiască şeful său Take Ionescu!

N. I. Pogonat

Cum s'a format partidul conservator-democrat

Astă-zi cînd sărbătorim primul an de la constituirea partidului nostru este bine să ne reamintim împrejurările cari au contribuit la înjghebarea lui şi modul cum a fost organizat.

E curios cum ziarul nostru „Opinia" încă din Noembrie 1907 deci cu două luni înainte de a se fi declarat ruptura de la clubul din Bucureşti, întrevedea necesitatea transformărei partidului conservator în conservator-democrat.

Astfel în „Opinia" de la 17 Noembrie 1907 sub titlul de *conservatorism-democrat* citim un articol în care împerecherea acestor cuvinte este arătată ca o urmare logică a evoluţiunei firesti a partidului conservator. Iar mai tîrziu la 14 Decembrie amicul nostru V. I Radu în articolul de fond intitulat: *Conservatori democraţi* analizează legătura intimă ce trebue să existe între aceste două cuvinte pentru a caracteriza un partid puternic şi termină articolul său constatînd că conservatorii ca să poată exista trebue să fie democraţi.

S'a văzut mai tîrziu cînd a trebuit să se facă denumirea noului partid că el a obţinut tocmai numele acesta de conservator-democrat.

Ruptura în partidul conservator s'a declarat în urma celor petrecute la clubul din Bucureşti în ziua de 9 Ianuarie 1908. Se ştie că d. Carp profitînd de lipsa din ţară a d-lor Take Ionescu şi Al. Bădăreu a convocat pe membrii clubului la o întrunire în scopul pretins al modificărei unor articole din statut dar în realitate pentru constituirea comitetului în afară de d. Take Ionescu şi amicii săi.

Atunci amicul nostru Barbu Păltineanu a cerut amînarea întrunirei tocmai pe motivul lipsei din ţară a d-lui Take Ionescu, dar şeful junimiştilor i'a obiectat că *şef cu dădacă* nu vrea să fie şi a procedat la alegerea comitetului compus numai din junimişti în afară de amicul nostru Toma Cămărăşescu.

Primul protest contra felului cum a fost alcătuit comitetul a venit din partea d-lui general Manu care de asemenea fusese exclus.

Procedarea aceasta a indignat pe toţi amicii politici ai d-lui Take Ionescu din întreaga ţară şi cari s'a văzut mai tîrziu cîţi erau de numeroşi.

S'a telegrafiat d-lui Take Ionescu în străinătate şi în ziua de Duminică 14 Ianuarie 1908 d-sa soseşte în ţară.

In gara Craiova este întîmpinat de o numeroasă delegaţiune compusă din fruntaşii partidului din întreaga Oltenie şi cărora d-sa le spune următoarele:

— *Pe mine mă plouă de la 1895 şi în special de la moartea lui Lascar Catargiu in 1899 plouă pot să zic cu găleata; fără ca să fi avut asupra mea vre-o înrîurire.*

Politica democrată adaogă d. Take Ionescu, este singura astăzi în stare să corespundă nevoilor poporului.

In acea zi seara, d. Take Ionescu este primit cu mare entuziasm de numeroşi amici cărora le declară: *că şi acum ca în totdauna va fi de partea celor mulţi din partidul conservator.*

Sosirea d-lui Take Ionescu în Bucureşti a produs o mare mişcare în toate lumea politică şi pretutindeni se aştepta cu nerăbdare hotărîrea ce avea să ia faţă de cele petrecute cu o săptămînă în urmă.

O întrevedere a avut loc în ziua de 15 Ianuarie între d-sa şi d. Carp şi în care d. Take Ionescu a relevat nu numai cele petrecute la club ci în special modul cum au fost alcătuite proiectele conservatoare.

Seara d. Take Ionescu a declarat unui fruntaş politic următoarele:

„Boerii vor să mă pună în curtea partidului; eu înţeleg să stau în casa partidului. Dacă aceasta nu se poate atunci voiu construi o casă pentru mine şi prietenii mei".

Tot atunci în ziarul „La Roumanie" apare un remarcabil articol privitor la apucăturile rele ale unor conservatori de a micşora sau reduce prin violenţă personalităţile de seamă ale partidului.

Iar în „Opinia", în acelaşi număr, sub titlul „Partide fără noroc", prin care se desaprobă opera de intrigă şi încercarea de distrugere a adevăratelor valori din partidul conservator.

Din toate acestea se putea vedea că separarea d-lui Take Ionescu de d. Carp era inevitabilă.

In adevăr în ziua de Joi 17 Ianuarie prima ştire a defiinitivei rupturi ne-o dă *Ordinea* prin următorul comunicat:

„In urma intrevederei ce a avut loc între d-nii Tache Ionescu şi P. P. Carp, neputîndu-se stabili nici o înţelegers, partidul conservator va avea două organisaţii deosebite".

In acea zi soseşte în ţară şi d. A Bădăreu care e întimpinat în gara de Nord de numeroşi amici şi de acolo se duce direct la d. Take Ionescu cu care are o lungă consfătuire. Inţelegerea asupra ruperei a fost completă între d. Take Ionescu şi d. Bădăreu, iar pentru Duminică 20 Ianuarie se hotărăşte convocarea tuturor fruntaşilor partisani din întreaga ţară ai d-lui Take Ionascu.

In ziua de 18 Ianuarie apare în ziarul „La Roumanie" articolul d-lui Take Ionescu intitulat „Situaţia", care produce o extraordinară sensaţie şi în care d-sa îşi arată profunda convingere că Romînia are nevoe de un partid conservator-democrat şi compos ţia sa progresiv în tendinţele sale dar representînd fonciaremente ideile conservaţiunei sociale.

Din toate oraşele ţărei sosesc numeroase adesiuni la politica inaugurată de d. Take Ionescu.

Aproape toate cluburile conservatoare din ţară asigură pe d. Take Ionescu de nestrămutatul lor devotament.

De la Iaşi i se trimite o adesiune telegrafică purtînd sute de iscălituri, iar d. Bădăreu într'un interview acordat „Adevărului" declară că d. Take Ionescu va fi foarte tare prin omogenitatea elementelor, unitatea de credinţi şi simţiri şi extraordinara sa fecundtate de lucru care degajat de mizeriile intrigilor vor putea pune în serviciul ţărei şi mai mult calităţile sale de om de stat.

Duminică 20 Ianuarie are loc prima consfătuire a amicilor d-lui Take Ionescu în casele d-sale şi la care sunt representate 29 de judeţe.

Aci se declară constituit noul partid, iar după propunerea d-lui Cantacuzino Paşcanu, d. Tache Ionescu este proclamat şef al noului partid.

După terminarea cuvîntărilor rostite toţi membrii părăsesc casa d-lui Take Ionescu şi se duc la noul club al partidului, unde de asemeni se ţin discursuri entusiaste.

Opinia descriind impozanta manifestaţiune de simpatie făcută d-lui Take Ionescu de aproape toate organizaţiile conservatoare din ţară declară că partidul conservator democrat era de mult creat şi ziua solemnă de la Ianuarie a fost consfinţirea unui ideal urmărit de mult.

In ziua de Joi 24 Ianuarie, are loc la d. Take Ionescu o a doua întrunire la care şi Capitala aderă la politica d-sale şi cînd se hotărăşte ţinerea unui mare congres în Bucureşi pentru ziua de 3 Februarie 1908.

La Iaşi se ţine de asemenea o frumoasă întrunire în seara de Duminică 27 Ianuarie în care după un mare discurs politic rostit de d. Al. Badăreu se proclama Preşedinte de onoare al clubului d. Take Ionescu, iar d-nul Bădăreu ca preşedinte activ.

Vice-preşedinţi sunt d-nii N. Cananău deputat şi G. Lascar fost primar.

In sfîrşit în ziua de 2 Februarie are loc în salele Eforiei, marele congres al partidului, în prezenţa mai multor mii de cetăţeni, şi în care d. Take Ionescu dă citire programului partidului.

Partidul este numit partid *conservator-democrat*, conservator prin respectul lucrurilor de azi şi în special al proprietăţei şi prin întărirea statului, contra dezordinelor; democrat prin faptul că va ţine socotală de aspiraţiile cetăţei moderne şi a tutulor straturilor sociale spre a putea fi înărite şi a contribui cu toate la diriguirea ţărei.

Programul cuprinde lărgirea colegiilor electorale cu garanţia reprezentărei minorităţilor crearea unui consiliu superior legislativ, înfiinţarea unui minister al sănătăţei publice, reformarea învăţămîntului, acordarea de drepturi politice Dobrogenilor, înfiinţarea unei case de pensiune şi asigurare pentru muncitorimea de la oraşe, inamovibilitatea funcţionarilor etc. etc.

Programul se închee cu credinţa că izbînda va fi a partidului conservator-democrat.

Şi ast-fel a fost constituit acest partid.

Vespasian Pella

Ultima Oră

Bucureşti, 7 Februarie.

CAMERA

Bucureşti.—Prezidează d. M. Ferekyde.

D. Enăşescu, deputat de Botoşani, adresează o înterpelare ministrului de justiţie, întrebîndu-l dacă are cunoştinţă că d. N. Leonescu, procuror gener. pe lîngă Curtea de Apel Iaşi, a distribuit deputaţilor şi senatorilor un tablou de învoelile agricole din 1906—1907 din judeţele din circumscripţia Curţei de Apel din Iaşi. Este făcut acest tablou în urma unui ordin al al ministrului, sau a fost făcut din propria sa iniţiativă, căci cu sau fără rea credinţă, sau din nepricepere, făcînd falşuri în acte publice, pune în tablou preţuri neexacte, care dacă ar fi adevărate ar stîrni ura şi dispreţul sătenilor, dacă nu la o răsbunare a lor.

Tabloul conţine elementele de calomnie. Cunoaşte ministrul de justiţie cazul? Dacă nu, de ce nu ia măsuri pentru pedepsirea autorului tabloului?

D. Iarca citeşte apoi pentru a III-a oară proiectul său pentru modificarea regulamentului Camerei asupra recunoaşterilor. Propunerea a fost respinsă.

Se începe discuţia proiectului de modificarea legei magistraturei. Primul înscris a fost d. Take Ionescu, care însă a cedat d-lui I. Th. Florescu.

SENATUL

Bucureşti. — La Senat se discută de eri proectul de lege a statului major al armatei. Discuţia de eri a dat naştere la certuri şi d. general Averescu a fost nevoit să cheme pe d. Ionel Brătianu, spre a suspenda şedinţa.

Azi se prevede o nouă ceartă. D. Rămniceanu vrea să dea o lovitură d-lui general Averescu, printr'un amendament ce l'a propus şi prin care se urcă autoritatea statului major faţă de ministru de resboiu.

Administratorii de plasă

Bucureşti.—Guvenul vrea să reducă numărul administorilor de plasă.

In acest scop a trimes o circulară confidenţială prefecturilor, cerînd părerea.

Plecarea d-lui Fleva

Bucureşti.—D. Fleva a plecat în Italia, sora d-sale aflîndu-se bolnavă.

O denunţare gravă

Craiova. — De oare-ce un cunoscut fruntaş liberal din localitate s'a exprimat într'un local public, faţă fiind şi d. Cantuniari, ofiţerul stărei civile, cum că la administraţia comunală ar fi existind lipsuri şi fraude, consiliul comunal a dat autorizaţia primarului oraşului ca să facă cercetări.

Timpul la Bucureşti

Bucureşti.—Aci e un timp splendid îţi face impresia că eşti la Nissa.

E cald şi frumos.

Botoşani.—In întreg judeţul ca şi prin împrejurimi e un viscol colosal.

Circulaţia e întreruptă în tot judeţul. Din localitate nu mai pleacă nici un tren. De asemenea nici un tren nu soseşte aci.

O reuşită piesă teatrală-cinematografică cuprinde programul de mâni Duminică 8 Febr. a Teatrului Pathé Frerès din sala Teatrului Circ Sidoli. Drama din Meudon celebra scriere a lui Jules Mary e interpretată de d-na Aimée Tessandier de la Comedia franceză, d. Varrennes de la Teatrul Réjane şi d-ra Barat de la „Athénée". Sujetul piesei este o eroare a justiţiei; adevăratul criminal este descoperit în momentul cînd condamnatul nevinovat este dus la ghilotină.

Stelele scenelor pariziane: d-na Tessandier, d-ra Barat etc, vor fi văzute pentru întâiaşi dată pe pînza cinematografului din sala Sidoli, interpretînd una din cele mai bune scrieri a lui Jules Mary.

Noul program de mâni Duminică mai cuprinde sujete foarte interesante, precum: Câmpiile de aur din California, Elita cavaleriei ruseşti din Moscova, toate fidel înregistrate de pe natură—un foarte mare număr de comedii pariziane: Opt zile lipsă, Un curcan de carnaval, etc. şi multe sujete sportive alcătusse noul program de astă-zi Vineri 6 Februarie de la Teatrul Cinematografic din sala Sidoli.

Mîine Duminică au loc 2 repr. la 3 ore ziua matineu (preţuri pe jum.) şi seara repr. cu preţuri obişnuite.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 18 Februarie 1909 oara 11 a. m., se va ţinea în Camera acestei Primării, licitaţie publică orală pentru închirierea următoarelor imobile, proprietatea Comunei:

1) Dugheana din strada Albă No. 17, ocupată actualminte de d. Gheiber.

2) Apartament din casele situate în strada Albă No. 17, ocupat de d. A. Cămpeanu.

3) Idem de d. Teodor Mihail.

4) Idem de d. Avram Burăch.

5) Apartament din ograda Bisericei Sf. Lazăr, ocupat de d. D. Andriescu.

6) Dugheana din casele foaste a d-lui Şerban, strada Anastasie Panu, colţ cu strada Dreaptă, ocupate de d. Hirschensohn.

Dispoziţiunile Art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţii,

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No: 01851 3 Februarie 1909

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75

Pentru Doamne şi Domnişoare

Vizitaţi

SALONUL de MODE

NINETA GEORGESCU

Str. SĂULESCU No. 1.—IAŞI

De vinzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Grigore Dimitrescu

Doctor în drept, fost supleant la trib. Iasi

AVOCAT

Str. Carol 14

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 649 — Marți 10 Fevruarie 1909

SERBATORIREA PRIMEI NOASTRE ANIVERSARI. - Marea intrunire de ieri.

In întreaga țară s'a serbătorit eri aniversarea unui an de la înființarea partidului conservator-democrat, partid care într'un interval relativ scurt, a dobîndit încrederea întregei țări, impunîndu-se ca un adevărat partid de guvernămînt.

Clubul conservator-democrat din Iași a sărbătorit această zi cu o mare solemnitate. Membrii clubului s'au întrunit la orele 5 p. m. în adunare generală, în vastele saloane ale clubului, sub președinția iubitului președinte, d. Alex. A. Bădăreu.

In mijlocul entuziasmului ce domnea, președintele a dat cuvîntul eruditului nostru istoric și distinsul fruntaș d. A. D. Xenopol, care e primit la tribună, în ropote de aplause.

Discursul d-lui A. D. Xenopol

Desvoltarea se îndeplinește prin curente asupra cărora omul nu poate pune în lucrare voința lui. Așa, în literatură, în limbă, în moravuri, în artă, în știință și deci și în treburile politice.

Conștiința poate numai cît mai întâi să întovărășească desfășurarea aceasta a puterilor istorice; apoi, incorporată în personalități marcante, să pună mîna pe ele, pentru a le conduce mai curînd și mai de-a dreptul către ținta firească către care ele se îndreaptă.

De mai bine de o sută ani toată omenirea mai civilizată este cuprinsă de o mișcare puternică către democratizarea tuturor îndeletnicirelor sufletului omenesc. De aceia astăzi în toate ramurile de cunoștinți, lucrînd mulți la a lor îndeplinire, numărul acelor ce iau parte la aducerea rezultatelor, este din ce în ce mai mare.

Tot așa în literatură, în artă, în știință, numărul învățaților și al artiștilor este neasemanat mai mare de cum era în vremurile vechi.

Nu mai lucrează numai unii pentru folosul celorlalți, ei mulți iau parte la lucru și mai mulți împărtășesc foloasele și bucuriile. Omenirea întreagă și-a înălțat nivelul intelectual. Și precum în celelalte ramuri ea vrea să strălucească prin lucrările ei, așa și în sfera politică ea vrea ca conducerea țărei să nu mai fie lasată în mîna unui mănunchiu de oameni ce se cred a fi aleșii lui Dumnezeu, ci tot poporul care cugetă, vrea să ieie parte și la bucuriile izbînzelor neamului și la răspunderea conducerei destinelor lui.

Se înțelege că aceste puteri mari, ascunse în masele poporului, sunt încă rezlețe și au nevoe de a fi canalizate cum trebue să fie canalizate gîrlele unui riu neregulat într'o matcă comună, pentru a putea deveni folositoare omenirei. Așa și puterile politice democratizate trebue să fie adunate în mănunchi și conduse după firea și tendința lor, către ajungerea mai repede a țintei comune.

Și în țara noastră curentul democratic s'a lățit potrivit cu întinderea respîndirei luminelor. Și masele au început și ele a cere dreptul la viață, a pretinde ca să fie consultate de acei ce le conduc pentru că nici ele nu vor să fie un material mort, care să slujească la clădirea unui edificiu politic, ei vor să fie un material viu, un corp de armată, care deși condus la luptă de șefii lui superiori, repoartă isbînda în virtatea inițiativei și a participărei fiecărui din elementele ce-l alcătuesc.

Pînă acum însă se părea că democratismul este privilegiul partidului liberal, iar conservatorii păreau că trebue să fie veșnic representați numai de cîte-va case sfinte, care căutau prin diferite mijloace a-și întinde rețelele, pentru a prinde în mrejele lor un număr tot mai mare din masa poporului.

Dacă partidul conservator rămînea în această formație, în care cei cari conduc cer de la cei care-s conduși numai ascultare și le dau ca recompensă numai miluire, atunci fără îndoială că el era menit să se restringă necontenit înaintea partidului liberal și la sfîrșit țara să se aleagă cu marea primejdie de a se găsi condusă de un singur partid fără control și fără contra ponderea neapărat necesară unei bune îndrumări a vieței politice.

Era însă firesc lucru ca lumea deșteptată în straturi mai adînci, să nu se împace totdeauna cu deslegările chestiunilor date de partidul liberal, și deci idei conservatoare să se manifeste și în straturile acestea; dar aceste idei nu găseau centrul în jurul căruia să se grupeze, fiind-că demnitatea omenească a celor ce le purtau sub osul tidvei lor, nu le erta a lua poziția inferioară de slugi plecate a marelor stele conservatoare.

Partidul conservator-democrat s'a format deci în adîncurile maselor, și el așteaptă numai prilejul de a se manifesta la lumină. Acest prilej fu dat acum un an prin atacurile nedrepte, căruia omul superior în care partidul conservator-democrat actual își vedea întrupat idealul, suferi din partea vechilor cadre conservatoare.

De aceia să nu ne mirăm de împărtășitorii cei mulți ce s'au grupat în jurul acestui partid ivit la lumina zilei abia de un an, căci elementele ce-l alcătuesc sunt mult mai vechi și s'au adunat necontenit ca picăturile de ploae ce pătrund în adîncul pămîntului pentru a da naștere la izvoarele din care ieșă rîurile și fluviile.

Partidul conservator-democrat este deci o formațiune istorică, iar nu rezultatul capriciului unui om. El are deci menirea de a trăi și de a deveni o contra pondere puternică partidului liberal spre marele bine și fericirea acestei țări.

Să serbăm deci cu mulțumire ziua aceasta de astăzi, ca aniversarea unui mare eveniment politic în viața poporului romîn.

Discursul d-lui Vespasian Pella

D. Xenopol, eruditul istoric și excelentul nostru amic, cu profundele sale cunoștinți, va demonstrat necesitatea istorică a partidului conservator-democrat. Fie-mi permis, ca mai tînăr, ca prin exemplele trase din cursul acestui an, să arăt că în adevăr partidul acesta își are existența, datorită unei necesități sociale.

Adversarii noștrii ne-au luat în deridere, dar în scurt timp, acest partid, a făcut dovada că poate da lecții de guvernare tuturor partidelor și în special partidului de la putere,—partidul liberal. E destul să relevez, că două din operile pe care partidul conservator-democrat le-a formulat în programul său, le-a împrumutat partidul liberal,—și veți vedea că am dreptate.

Partidul conservator-democrat a anunțat în programul său darea drepturilor politice la Dobrogeni, căci s'a gîndit că a venit momentul să se întindă viața constituțională și asupra acestei provincii. Șeful nostru a formulat această necesitate în programul său; partidul liberal a luat din programul nostru acest punct, și în seziunea parlamentară din Noembrie l'au și anunțat prin mesagiul de deschidere al corpurilor Legiuitoare. Aceasta este prima operă împrumutată de la partidul nostru.

A doua operă luată de la noi de partidul liberal, e aceia a d-lui Disescu. Vă aduceți aminte cu cîtă înverșunare s'a rîdicat partidul liberal și codița lui,—junimiștii, contra legei d-lui Disescu relativă la învățămîntul superior? — „Nu ne trebuesc atîtea catedre universitare", strigau ei atunci; prea multă învățătură superioară. Și atunci au provocat grevele universitare. Au făcut totul pentru a împiedeca întroducerea acelei reforme. Ei bine, ce e altă-ceva proiectul prezentat acum de d. Haret, de cît reforma pe care vroia s'o întroducă d. Disescu?

Prin urmare, iată, domnilor, că partidul conservator-democrat așa cum s'a prezentat țărei, a ajuns să fie un partid, care prin concepțiile sale dă lecții celorlalte partide spre a face opere de legiferare.

Fac și liberalii ceva și din acest punct de vedere ne întrec și credeau că în opere de acestea noi vom rămînea totdeauna în urmă: fac opere de acele care numai pentru binele general al țărei nu sunt, cum este aceia ce se pregătește în materie de justiție.

Este știut domnilor, și nimeni nu poate contesta că partidul conservator a fost acela care a înființat inamovibilitatea magisratraturei.

Ei bine, la opera această de inamovibilitate sinceră, liberalii opun astă-zi inamovibilitatea hipocrită și falșă (aplause).

In momentul acesta se discută la camera proiectul de reorganizarea magistrautrei.

După cum se știe d. Stelian, ministrul justiției, s'a adresat tuturor instanțelor superioare judecătorești, și acestea adunate în secțiuni unite, au luat în discuție proectul; l'au analizat și au aratat modul lor de a vedea. Dar d. Stelian n'a ținut de loc samă de observațiile magistraților, ci a lasat proectul său tot așa cum l'a scos din cartoane de la ministerul său. Și pentru ce aceasta? Pentru că d-sa vrea ca puterea constituțională a justiției să fie îngenunchiată înaintea puterei executive.

Așa stînd lucrurile, n'avem oare dreptul să ne întrebăm: partidul conservator democrat, care sărbătorește astă-zi întâiul an de existență are el sau nu o cazia să constate că este un partid care se impune să vină la guvern mai curînd de cum s'ar fi crezut, pentru a împiedica nefasta guvernare a partidului liberal? Timp de un an de zile, întreaga țară și-a manifestat încrederea în el.

Dacă țara și-a manifestat încrederea deplină, nu ne putem oare mîndri că suntem membrii unui asemenea partid și să hotărîm să dăm lupta și mai serioasă și energică contra regimului care devine un adevărat pericol pentru țară? Da, e un adevărăt pericol, căci a dat o lege agrară, care nu e de cît o înșălăciune și care poate avea urmări foarte grave în viitor, dacă nu vor fi modificări.

Față de această stare de lucruri, ne putem oare aștepta de la junimiști să ia hotărîrea pentru a lupta contra lor? Nu, căci aceștia sunt în serviciul liberalilor și n'au nici forța morală și nici autoritate. (aplause). Singurul partid de luptă în contra partidului liberal, e partidul conservator democrat. După un an de la constituire, el este în deajuns de pregătit pentru ca să deie azi lupta de resturnare.

Să ne adresăm deci iubitului nostru șef, d. Bădăreu și să 'i spunem: „Te urmăm cu toată dragostea și stăm cu mîndrie sub steagul lui Take Ionescu; dar de azi înainte cuvîntul nostru să fie declararea luptei contra regimului care nu mai poate sta la putere. Suntem soldați devotați și disciplinați, — nu prin o disciplină de cazarmă, ci o disciplină care ți-o dă atașamentul sufletesc. Vom merge cu șeful nostru și cuvîntul lui va fi sfînt, va fi evanghelic. Armata dorește luptă hotărîtoare contra regimului și cu credință va lupta." Anul 1909 fi-va important pentru noi, căci va fi anul cînd începem lupta pentru răsturnarea regimului ce nesocotește totul în țară.

Să trăiască partidul conservator democrat. (Ultimile cuvinte ale directorului nostru au fost acoperite de lungi aplause).

Discursul d-lui Em. Socor

A trecut mai bine de un an, de cînd „lovitura" cîtor-va politicieni a *prilejit* formațiunea mai cîrnă a marelui organism politic ce-l alcătuim cu toți—zic: a *prilejit*, pentru că este sigur, chiar pentru adversarii noștri, că nu „lovitura", d-lui Carp, inspirat de d. N. Filipescu, este cauza determinantă a formațiunii partidului nostru.

Partidul conservator-democrat a fost impus de împrejurările politice din țara noastră și răspunde unei necesități politice și sociale.

Ni s'a anunțat cu multă ironie cuvîntul de *aventură comică*. Dar „aventura" nu a fost la 3 Februarie cînd majoritatea partidului conservator a clădit o nouă casă politică mai curată, mai cinstită, mai democratică; ci la 14 Ianuarie, cînd potrivit unui tradițional sistem în gruparea carpistă, d. Carp s'a pretat la comisa lovitură de la Clubul conservator.

Și că partidul nostru a fost o necesitate politică și socială ne dovedește simpatia entuziastă cu care ne-a întovărășit țara în atît de multe și de grele împrejurări.

Să nu ne îmbătăm însă de succesele obținute. Noi nu sîntem partid nici de reclamă nici de agitațiuni sterile; ci partid de guvernămînt. Și ca partid de guvernămînt noi avem datoria—mai ales într'o zi de plină și frumoasă serbătoare—să ne gîndim și la viitor. Dacă în primul an al existenții noastre ca partid politic, am luptat mai cu seamă pentru noi, pentru consolidarea noastră ca partid; apoi de acum înainte trebuie să luptăm mai cu seamă pentru alții, pentru consolidarea sufletească și politică a unui întreg popor.

Să ne amintim deci de cuvîntul iubitului nostru șef, că „democrația este astăzi singură în stare să răspundă nevoilor poporului" și să luptăm pentru armonizarea intereselor tuturor claselor cea mai mare operă democratică ce se poate face acum în țara noastră. Căci răscolirii patimelor de jos pentru a le impune celor de sus, cu care se îndeletnicește un partid, și atîțării ambițiunilor celor de sus pentru a împila pe cei de jos, noi trebue să le răspundem cu pacea socială, unica condițiune a fericirii unui popor.

Cred că am asemănat sentimentul întregului nostru tineret apropiind șefului și fruntașilor noștri: Vă vom seconda cu tot devotamentul pe calea ce a-ți deschis-o, și apropiindu-ne idealul vostru, vom și lupta sub înțeleapta voastră conducere pentru înfăptuirea lui.

Discursul d-lui Oswald Teodoreanu

Oswald A. Teodoreanu spune:

Azi se împlinește anul de la înscrierea actului de naștere a partidului conservator democrat. Iel și-a dovedit vrednicia în acest scurt timp. Origina lui ie o nevoie socială din care a isvorit, altmintreli succesul și viața lui n'ar fi fost îndemnate pe căile sigure pe cari merge astăzi. Sinteza lui ie Take Ionescu, cel mai distins estet al armoniei sociale.

Și aceasta ie cauza numărului mare de vrednici tovarăși de luptă, cari s'au grăbit să-și dea prinosul muncei și a dragosiei lor, talentului extra-ordinar și vredniciei fără de pereche a șefului și a distinșilor sei aghiotanți.

Avem fruntași distinși sub toate raporturile, învățați mari, oameni de știință nuveliști, poeți etc. cari convinși că Take Ionescu, și partidul conservator democrat reprezintă marea ideie a armoniei sociale și a evoluției sociale normale îl urmează dragostea și devotamentul, pe cari idei atît de salutare, pot să-l inspire unor barbați de vrednicia lor.

Barbați politici exprimentați: Disescu, Fleva, Badărău, N, Xenopol etc. cu trecutul lor și cu democratismul inherent tuturor manifestărilor lor politice, sunt atîtea chezășii, despre aplicarea ideilor pentru care luptă.

Oameni ca Cantacuzino Pașcanu Ghiculeștii Lahovary și alții care cu inima largă s'au pătruns de nevoile vremilor în cari trăim au rupt cu tradițiile învechite și pătrunși de curentul vremurilor și-au pus sufletul și energia lor în serviciul cauzei conservator-democrate.

Și noi cei mai tineri și dv. toți această mare mulțime, cari veniți la luptă, fără a năzui la cîștig, venim și veniți în jurul steagului, pe care un om încercat și superior, și de mare talent ca Take Ionescu îl ține în mîni cu vigoarea și curajul pe cari le comportă actele mari, sacrificiile mari.

Am sfărîmat tradiția celor 2 partide, iele au de comptat cu noi. Am stricat farmecul lui „Scoală tu să mă așez eu" am pus capăt lincezelei și toleranței lor nu vom tolera nici anarhia islicarilor nici pe acea a demagogilor.

Vom veghea la libera și normala evoluție a societății noastre, chemînd la luptă și la viață toate forțele vii toate talentele, toate energiile, tuturor Romînilor de pretutindeni.

Iată rațiunea noastră de a fi, iată de ce cu drag strig „trăiască partidul conservator-democrat".

Discursul d-lui C. A. Ciureanu

Stimați Domni,

Pentru întâiași dată mă sui la tribuna unui club-politic, pentru a-mi arăta credințele formate în cursul unei îndelungate vieți ca luminator—al săteanului.

Sarcina ce mi-am luat-o de și e grea față cu vîrsta mea și cu vastele Dv. cunoștințe; totuși o cred ușoară, fiind-că mă știu între ai mei, în casa noastră, între frații cu aceleași credințe și principii stabilite de scumpul și genialul nostru șef *Take Ionescu*, căruia, de la începutul cuvîntărei mele, cred, că cu ocazia acestei festivități a aniversărei unui an, de la constituirea partidului conservator-democrat—manifestîndu-mi admirația pentru incomparabile sale calități, scoțind în relief cinstea țărei sale în fața Europei...; precum și relativ la multiplele servicii, ce a adus țărei, ca ministru, prin legi bine chibzuite ca: legea Instrucțiunei, legea clerului de mir etc., ce au emancipat școala și biserica de sub tutela ignoranței administrative. Zic, să zicem cu toții din tot sufletul și din adîncul inimilor noastre:

Trăiască scumpul nostru șef Take Ionescu mulți și fericiți ani, spre a conduce partidul conservator-democrat la adevărata glorie, pentru fericirea scumpei noastre patrii și întărirea Dinastiei, care este și va fi garanția cea mai puternică a Unirei și trăiniciei neamului romînesc. (Lungi aplause).

Apoi facă Domnul, ca și noi aceștia de aci, ce suntem sub conducerea valorosului și harnicului nostru căpitan,—președinte al clubului, d. Alex. A. Badareu, să putem ca soldați lucra spornic, pentru atingerea idealului nostru—politic,—în care scop să rugăm providența, din adîncul inimilor noastre, pentru a-l ținea sănătos, mulți și fericiți ani; căci el și numai el e unul din stîlpii trinității, pe care se razămă coloana, ce sprijină grandiosul edificiu politic al partidului conservator-democrat.

Trăiască valorosul și ne-obositul nostru președinte Al. A. Bădăreu. (Aplauze).

In țara aceasta, de la începutul regimului constituțional, au existat două partide: liberal și conservator. Timpul le-a învechit. Vremea le impunea o transformare—să cerea imperios—asanarea moravurilor.

Partidul-liberal, în loc să se curețe de lichelele ce își permiteau și își permit încă a făptui ori-ce, cînd e rău și sunt la putere, a crezut leaderii-partidului că vor schimba starea psihologică a partidului, că-l vor întineri, că-l vor regenera, prin generoșii socialiști, ce au stricat mințile țeranilor, că în fine îi va da vigoarea, ce ei simțau că dispare din zi în zi, primind și încorporînd în partid pe oropsitul de altă dată, partid-socialist, a cărui viris a lucrat din răsputeri de a transformat vechiul partid-liberal într'un partid socialist, alimentat de experiențele băeților din școli, care ne duce sigur la un dezastru social.

Partidul conservator nemai putînd merge înainte cu unele din învechitele lor apucături și principii, nutrite de Casta putredă a aristocrațimei se impunea de mult o transformare, o regenerare; dar lipsa omul genial cu vederi largi, cu principii solide democratice, care să rîdice și la noi în țară steagul modernei democrații. Și tocmai la timp Dumnezeul-Romînilor, spre fericirea acestei țeri, a născut omul care a luptat ani ca om politic, ca om de stat, pentru regenerarea partidului conservator — și acum un an genialul nostru șef Tache Ionescu a rîdicat stindardul, — și toți cei ce l'au înțeles, l'au urmat și-l vor urma, luptînd—pentru a adeveri prin fapte principiile partidului conservator-democrat, a căruia suflet și inimă să știe, că a fost și este înțeleptul nostru șef, lucru netăgăduit chiar de dușmanii noștri politici.

Cine dar poate să ne afirme, că fracțiunea carpistă-cantacuzinistă, lipsită de sufletul și inima fostului partid-conservator, e o unitate, e un corp cu vieață? Să știe de toată lumea-politică, că sunt niște fracțiuni din blocul-conservator, ce se descompun pe fie-care zi.

Pentru moment, n'avem nevoie de răspunsuri, nici de afirmațiuni, căci noi cunoaștem neputința lor. Știm că trăesc cu speranțe și făgăduieli, — antidotul ce îi duce la sigură moarte politică, — și care-i mențin în ultima sforțare, ce o fac niște organe alterate.

Noi știm și suntem convinși, că sufletul și inima partidului e cu noi; — prin urmare noi formăm un corp plin de viață, — un partid ce își are viitorul seu asigurat.

Trăiască partidul conservator-democrat. Trăiască genialul și prea iubitul nostru șef Tache Ionescu. Trăiască valorosul și harnicul nostru președinte Al. A. Bădăreu.

Cuvîntarea d lui C. Andreescu (institutor)

Astă-zi s'a împlinit un an de la întemeiarea partidului conservator-democrat. Mulți cetățeni au alergat sub stindardul d-lui Take Ionescu, între ei sunt și mulți colegi de ai mei, membri ai corpului didactic primar.

Voiu răspunde înaintea D-voastră la următoarea întrebare: ce a făcut pe acești colegi ai mei să alerge la chemarea d-lui Take Ionescu? Aveau convingerea, că după cum la 1893,

d. Take Ionescu a stărămat legea din 1864, punînd bază actualei legi a învăţămîntului primar şi punînd în execuţie principiul obligativităţei şi gratuităţii învăţămîntului, ca lumina culturei să se răspîndească în straturile cele mai de jos ale naţiunei, tot aşa la o nouă guvernare va împlini şi celelalte lipsuri, ce mai sunt în actuala lege.

Discursul d-lui Hurmuzescu

Domnilor,

Suntem acuzaţi că pretextăm ori-ce ocaziune, pentru a serbători, prin banchete sau întruniri, diferitele aniversări şi isbînzi ale partidului nostru.

Cuvîntul care ar putea fi injurios, este spre lauda partidului nostru, aceasta însemnează că în partidul nostru ne iubim şi ne place a discuta şi a vorbi de păsurile şi de victoriile partidului nostru. Ii îndemnăm să cerce şi d-lor întruniri, dacă pot; dar teamă îmi este, că armonia lor consistă tocmai în a nu se întruni. Suntem într'adevăr întruniţi pentru a serbători aniversarea constituirei noastre în partid politic. Şi aici, d-lor, trebuie să deosebim că formarea unui partid nu este comparabilă cu naşterea unui individ, unei unităţi morfologice, care, după legile naturei, trebuie să treacă prin toate fazele lui: copilărie, adolescenţă, maturitate şi senilitate etc., pe cînd un partid politic se formează de o dată din elementele şi curentele şi puterile risipite, care la un moment dat se întrunesc, atrase de o individualitate capabilă de a-i constitui într'un partid politic. Intr'adevăr, acum un an, în ziua de 2 Februarie 1908, în sala Eforiei, cea mai mare sală publică din Romînia, în mijlocul unei mulţimi, vibrînde de entuziasm şi de credinţă, şeful citea actul de naştere a acestui partid. Tănîrul partid avînd ca şef pe cel care de 20 de ani îşi arătase priceperea sa desăvîrşită în cărmuirea treburilor statului, vedeţi era tănîr numai prin inima lui mare şi iubitoare.

Inconjurat de fruntaşi, foşti mari demnitari ai ţărei care'şi trecuseră probele lor de pricepere în afacerile statului, între care era, dacă e tăm pe cei mai apropiaţi nouă, d. Disescu, inteligenţă mare şi artist, alături de stimatul nostru preşedinte d. Bădăreu, toţi oameni încercaţi în conducerea treburilor publice, aşa dacă e vorba de tinereţă nu se poate înţălege de cît tinereţa sufletului şi a inimei. Dar, d-lor, partidul conservator-democrat, de şi constituit de un an, a existat însă cu mult înainte şi multe au fost manifestaţiile lui Una dintre acestea, este de sigur lupta susţinută de legea Disescu în care vrajba deslănţuită şi violenţa luptei era dată în contra acestui partid, reprezentat prin şeful Take Ionescu, d. Disescu şi presidentul nostru Bădăreu. De atunci partidul conservator-democrat a primit botezului de sînge. Ştiţi cît de nedreaptă a fost această luptă şi cît de motivată, prin trebuinţele timpului era acea lege, de care-ce ministrul Haret, nici n'a trecut 2 ani de atunci şi conform profeţiei d-lui Disescu a readus acel proect de lege, însă triunchiat de care-ce nu cuprinde de cît creiarea celor 12 catedre la facultăţile de drept din Bucureşti şi Iaşi, cîte 6 la fie care facultate. Incomplect, pentru că instituind doctoratul, nu ţine socoteală de anomaliile ne mai văzute în altă ţară şi care există la facultăţile noastre de drept. Numărul covîrşitor de mare a studenţilor la acea facultate abandonînd celelalte facultăţi şi tinzînd numai a forma o pletoră de avocaţi, în detrimentul celorlalte profesiuni productive, făcuse pe minstrul Disesru să caute cauzele şi să se aducă remediile prin rîdicarea studiilor, prin cursurile comune, dînd studenţilor de la drept cunoştiinţi trainice de filosofie şi de istorie.

Partidul conservator-democrat constituit, corespunde unei trebuinţe adevărat sociale şi entuziasmul cu care s'au declarat cei ce aderă la ideile partidului nostru, arată că nu mai puteau trăi în atmosfera înăbuşitoare a domniei familiilor şi oligarhiilor şi au văzut în Take Ionescu un conducător capabil, făcut prin munca şi prin talentul seu şi l'au urmat convinşi că în ţara aceasta, singurul partid corespunzînd trebuinţelor vremei, nu este nici anarhia celor cari făgăduiesc celor care nu ştiu limitele acestor făgăduieli, cum de asemeni nu puteau să rămîe sub domnia familiilor boereşti, cari nu permit valorilor sociale actuale de a trece înaintea celor cari n'au alt merit de cît de a fi cîştigat de-a gata.

Nu ne vom pierde vremea a convinge pe adversarii noştri. Avem însă un mijloc de a şti cu cît vitalitatea partidului nostru este mai mare, cu atît adversarii prin atacurile lor ne atacă şi cu mai mare violenţă. Dar d lor, de aceasta să nu ne temem, ci să ne temem numai atunci cînd ne vor lăuda vrăjmaşii noştri.

D. **Popescu-Ialomiţa**, zice că e soldat devotat sub drapelul partidului condus de prea iubitul nostru şef Take Ionescu, secondat cu multă inteligenţă de preşedintele nostru Al. Bădăreu.

Să trăiască d. Take Ionescu şi stimatul nostru preşedinte d. Al. Bădăreu, trăiască membrii partidului conservator-democrat şi doresc ca partidul să'şi sărbătorească şi aniversarea centenarului.

Discursul d-lui Gh. Ghibănescu

Iubiţi prieteni,

Să-mi îndăduiţi, fiindcă e vorba de a leturgisi ceva mai mult, ca la o zi aşa de mare mai ales că avem de supt colacul de un an (bisete, aplause) să spun şi eu ceva.

Ce îndăltătoare sunt pentru noi aceste momente, cînd legîndu-ne în minte că în afară de această lume adunată în această sală ticsită; în alte 32 de centre ale ţărei, prietenii noştri animaţi de acelaş gînd sărbătoresc faptul, ce ne-a adunat şi pe noi aici: existenţa de un an a partidului nostru conservator-democrat şi izbînzile sale culese în acest prim an de existenţă (aplause).

Şi eu sînt cel mai în drept de a mă duce cu mintea şi la alte centre, întru cît în acest moment prietenii noştri de la Fălciu, între care am cinstea a mă număra ca vechiu reprezentant al partidului de 2 ori în parlament, sînt adunaţi în număr de peste 100, să sărbătorească fiinţa de un an a partidului şi prin mine gîndul tuturor prietinilor de la Fălciu, se îndreaptă şi spre Iaşi, ca spre un centru mai mare de îndrumare, de orientare, (aplause) şi deci unind glasul lor cu al nostru să facem ca ziua de serbare să fie şi mai mare şi mai răsunătoare (aplause)

Ori cît ar fi sa din poveste creşterea tot noi nu serbăm azi de cît însănătoşarea se şi-a dat partidul conservator la direcţie, încredinţîndu-şi destinele în mîna celui mai vrednic al său fruntaş, lui Take Ionescu (aplause îndelungate).

De 17 ani Take Ionescu trăia în partidul conservator; în acest lung timp el se identificase cu partidul şi partidul cu dînsul, că atunci cînd a văzut să nu mai e chip de dus trai bun cu acei ce acaparase partidul fără a avea ceva solidar cu dînsul, partidul a silit pe Take Ionescu să se despartă de vechii şi bolnavii cărmaci, pentru a merge cu el înainte spre progres.

Şi partidul nu s'a înşelat de şeful său, nici şeful n'a fost că uşi de puţin înşelat de partid (aplause).

Noi prin noi înşine am mers la luptă, şi soldaţii din ziua întâiu, au roit în jurul-le alţii şi azi după un an putem număra *inscrişii* cu miile şi victoriile ce se ţin lanţ, arată că ţara a ratificat pe de antregul opera fruntaşilor aprobînd felul nostru de a vedea şi dînd deplină încredere noului partid conservator-democrat întru cît el prezintă o deviză nouă, o direcţie nouă în viaţa politică de azi (aplause)

Şi glasul ţării a fost aşa de variat, aşa de complex exprimat că îndoială nu mai încape. La Iaşi intelectualitatea s'a pronunţat hotărîtor pentru noi; la Vaslui răzeşimea ne-a dat încrederea; la Craiova marea proprietate; la Bucureşti adevărata burghezie romînă, micul industriaş, micul comerţ şi profesiunile liberale; la Ploeşti industria mare şi proprietatea; pretutindenea, tot ce reprezintă societatea de azi, pătura de azi diriguitoare a aprobat partidul nostru şi i-a dat toată încrederea, (aplause).

Să ne îmbătăm de succese? Nu; datoria noastră e că din succesele anului întâiu să culegem roade pentru mai apoi.

Am cucerit încrederea ţării *noi prin noi înşine.* Pe această cale să urmăm; atît numai să lărgim noţiunea de noi.

Celelalte 2 partide sufăr de o mare boală: au prea îngust conceptul lui *noi* La cîrmă întronarea unei dinastii de cioco ridicaţi la liberali, dinastea Brătenilor, care va opri libera şi dreapta circulaţie a forţelor politice în partid. Cînd va coace buba la ei va sparge, cum a spart la noi; la conservatorii bătrîni cîrma era dată în mîna membrilor unei familii de privilegiaţi, ce socoteau partidul drept un patrimoniu, şi îşi treceau rînd pe rînd steagul ba după boale de ureghi, ba după slăbire de mîni, ba după maladii de voinţă (aplause).

Numai la noi circulaţia valorilor politice e liberă şi nu suferă nici o stînjenire. Sus partidul şi-a dat de şef pe cel mai vrednic; jos însă partidul va trebui să lărgească şi să adîncească cercul vieţii politice.

Noi ca partid am fixat cîteva mii de alegători nu din cei supăraţi, ci din cei nehotărîţi până acum; şi opera merge crescînd.

Mai este însă foarte bună lume, cuminte, de mult bun simţ, care stă nepăsătoare şi rece la jocul politic al partidelor, neavînd încrederea. Prin contactul nostru cu acesstă lume, să-i vorbim minţei, să-i vorbim inimei, să-i întărim voinţa ca să putem utilisa de la ea puterile sale. Şi cît de frumos n'a răsunat în nota sa originală cuvîntarea caldă a d-lui Cucesnu, fost învăţător (aplause) care a venit cu acea inimă sinceră, curată şi n'a spus gîndul sau inima sa.

De acestea sînt sute, sînt mii; dar le lipsesc zăvozii să-i apere; le lipsesc putinţa atingerii şi fixării.

Partidul conservator trebue să meargă tot mai adînc cu atingerea maselor electorale şi eu am credinţa că luptînd precum am început, cultivînd şi apropiind t ate energiile, nu se poate ca cu acel *noi* lărgit şi mărit să nu învingem peste tot numai *noi prin noi înşine* (Aplause).

Discursul d-lui Al. A. Badareu

Am pentru ce fi mîndru. Dacă aţi înfruntat până şi furia elementelor, şi alţi venit în număr atît de mare la club pe această mare vijelie, pot spune, că numai am grijă de bătălii. Altă dată tot aici, în clubul conservator de pe vremuri, se făceau numai servicii de liturghie; vorbeau numai cîţi-va şi totdeauna aceiaşi, şi mai fie-care întrunire însemna un nou zbucium, o nouă paralizie, pentru că vechiul partid n'a trăit în mod omogen.

La aniversarea de astăzi am văzut inovaţia, că pot vorbi şi alţii, ceea ce s'a întîmplat şi în lipsa mea—cu ocazia marelui triumf de la Bucureşti—cînd cu toată lipsa preşedinţelui a-ţi sărbătorit acel succes fără nici o notă discordantă. Această experienţă s'a făcut astăzi mai complect, cînd s'au relevat elemente noi, între care şi fostul meu coleg de liceu, învăţătorul Ciureanu. Nu numai că n'a fost nici o notă discordantă, ci un adevărat concert simfonic, sintetizat într'o admirabilă unitate de idei.

Oratorul reaminteşte cîte-va fapte mai vechi şi în vederea viitorului spune alte lucruri noi.

In Ianuarie, cînd d. Take Ionescu a luat act de excluderea sa de fapt din partid, ziarele noastre anunţară, că de aci înainte partidul conservator va avea două organizaţii deosebite. Tendinţa a fost deci, de a se face un alt partid. Adversarii însă spun, că noi nu facem decît imnuri, că nu vedem decît persoana d-lui Take Ionescu. Dar noi nu facem imnuri, pentru că aşa îi place şefului nostru, ci fiind-că sîntem provocaţi. Toată campania adversarilor noştri se reduce la canibalizm şi duşmănie în contra şefului nostru: acesta e începutul şi sfîrşitul campaniei lor.

Nu trebuie să credem, că adversarii noştri sunt aşa de înguşti, că nu văd decît o chestie personală. Atacul e regulat, fiind că Tache Ionescu dispare în faţa lor ca individualitate şi rămîne ca simbol.

Tache Ionescu după ce a dovedit că e om superior, a fixat atenţia lui Lascar Catargi şi Alex. Lahovari asupra lui. Credeţi, că asupra persoanei lui? Catargi şi Lahovari l-au „anexat" pe Tache Ionescu şi au făcut prin aceasta o operă politică. L. Catargi îl privia ca pe un simbol, ca reprezentantul democraţiei civilizate şi culte, şi anexîndu-l, a făcut-o în interesul evoluţiei şi democratizării partidului Conservator.

Dovadă, sarcinile ce i le-a dat. Oare l-a însărcinat să aprobe devize sau să prezideze ca ministru întruniri de ingineri. Nu i-a dat să organize şcoala şi biserica. Şi să încredinţezi asemene organizări, într'un timp cînd nimic nu era stabilit în sentimente, înseamnă să ai despre acel om o idee cu totul extra-ordinară.

Take Ionescu a fost luat să facă o peră mare, el s'a identificat din aceea zi cu viaţa partidului conservator. Că L. Catargi şi A. Lahovari vedeau simbolul în sporirea partidului conservator, o mai găsim şi alt act. După ce T. Ionescu îşi făcuse probele, L. Catargi, atrase şi alte elemente democratice. El veni anume în Iaşi ca să prezideze evenimentul politic al fuziunii radicalilor în partidul conservator, cu care ocazie lansă şi un manifest politic, cu inovaţii democratice ca reprezentarea minorităţilor, reprezentarea proporţională, cea ce denotă că L. Catargi nu făcea chestii personale; ci vrea ca Partidul conservator să evolueze şi să reprezinte viaţa reală a acestei ţări

Ce s'a întîmplat? După moartea lui Lascar Catargi, unii din fruntaşi, fie pentru griji de ordin pămîntesc, fie pentru altele începură să se îngrijească de importanţa elementului democrat; şi de atunci a început campania de paralizare a lui Take Ionescu, lupta de reducere contra democraţiei şi a lui T. Ionescu, cari s'a manifestat pentru întîia oară în mod oficial prin celebra fuziune din 1900.

Acea fuziune s'a făcut contra lui Take Ionescu. D. Carp i-a oferit lui Take Ionescu ministrul lucrărilor publice şi înţălegeţi că-i era greu şefului nostru, cu toată bunătatea lui de inimă să-l facă pe Morţun într'un guvern de concentrare. Se urmărea deci reducerea lui Take Ionescu, şi totuşi cei cari conspirase contra lui s'au întors şi-au apelat la el, pentru sfărmarea fuziunei de la 1900. Şeful nostru a primit, crezînd că maturitatea celor ce apelau la el dobîndise acum mai multă experienţă. Dar s'a înşelat, şi a constatat că sînt şi maturităţi numai sub raportul vrîstei, lipsite fiind de avantajul experienţei.

După o luptă extraordinară de opoziţie, Take Ionescu a eşit biruitor. Am venit la putere, şi a treia zi după biruinţă, fie-care proiect a d-lui Take Ionescu era dus acasă în familia *dinastiei*, şi discutat de membrii de ambele sexe ale *dinastiei.* Intrebarea ce-şi punea familia era invariabil aceiaşi: oare proiectul acesta nu va spori vaza lui Take Ionescu şi acţiunile democraţiei?

Oratorul vine la povestirea cazului, în care familia hotărîse înlocuirea lui Take Ionescu cu alt element democrat, care să fie mai puţin periculos. Citează anume cazul Disescu, despre care *dinastia* avea credinţă, că ar fi în contra d lui Take Ionescu, şi aminteşte de banchetul de la Brăila, cînd cu prilejul dezvălirei monumentului lui Traian, s'a făcut încercarea cu „anexarea" d-lui Disescu.

După trei luni, cînd *dinastia* s'a convins că d. Disescu nu este un instrument, că este în adevăr democrat, Disescu a fost condamnat. Proectul său asupra reorganizării învăţămîntului superior a trecut, ce-i drept prin consiliu de miniştri; dar odată eşit de-acolo s'a început o aşa campanie în contra lui, că a trebuit să fie retras.

După aceia am hotărît să plecăm de la putere.

Cînd aproape să plecăm, majoritătile parlamentare, convocate acasă la d. Gh. Cantacuzino, în scopul apropunerii unui guvern de concentrare, marea majoritate a refuzat să răspundă invitaţiunii primului ministru şi a trimis o delegaţiune d-lui Take Ionescu cu propunerea de a decapita pe d. Cantacuzino din şefie, şi a-l proclama pe d-sa de şef. Eu personal m'am opus, şi un prieten m'a acuzat chiar. în zeflemea, că şi pe mine m'ar fi tentat dantul milioanelor. Nababului. Dar eu m'am opus, fiind-că dacă la anarhia ce domnia atunci la ţară, s'ar fi adăogat şi anarhia clasei diriguitoare, atunci unde ar fi ajuns ţara?

Am mers cîte-va luni pînă cînd s'a făcut, în opoziţie, fuziunea. sub şefia d-lui Carp. In Noembrie 1907 şeful partidului face un program, pe care-l discută întâi cu d. Hiotu şi Marghiloman. Era un moment greu, căci d. Carp făcea un program fără să se sfătuească cu fruntaşii partidului. Am trecut şi peste aceasta, şi am ajuns la înţălegere ca programul să fie lărgit prin întroducerea punctului Băncei rurale. Am văzut bine că d. Carp este prisonier, căci după ce ieu, sub a mea semnătură, scriu un articol în *Opinia* asupra condiţiilor împăcărei, după ce *Epoca* a reprodus acel articol, a treia zi în ziarul *Conservatorul* a apărut o energică desminţire a acelor scrise de mine în *Opinia* şi reproduse de *Epoca.*

Intre aceste ajungem la vacanţa parlamentară. Prietenii d-lui Carp se adună la club şi fac cunoscuta organizare, eu excluderea prietinilor d. Take Ionescu.

Urmează o explicaţiune între d. Carp şi Take Ionescu şi d. Carp spune şefului nostru:

— D ta ai pretenţia să tratez mai sus de cît pe Maiorescu.

Atunci d. Take Ionescu a înţăles că i se dau scrisori de rechemare.

In anturajul d. Carp se află un om fără strămoşi, dar reprezintă o formă mai alterată a ideei de clasă. — Acest om, fiind-că e plutocrat, s'a înţăles cu un blid de linte, s'a înţăles să fie sub-şef; avea să ajungă şef şi vedea natural un primejdios concurent în persoana lui Take Ionescu,

Din cauza acelui om s'a întîmplat ruptura, care, trebue s'o recunosc, a fost un rău pentru ideia conservatoare. Căci unei ţări ca a noastră, care este o ţară, care copiază legi ba din franţuzeşte, ba din englezeşte, ba din nemţeşte, îi trebuia o energie, îi trebuia un frîu şi această energie i-o putea da numai partidul conservator. Dar d. Carp nu vrea partid conservator de cît la putere, şi cît timp poate sta la guvern un partid curat şi cinstit?

Acum, după un an putem judeca dacă acel care a grăbit ruptura a făcut ceva serios, sau s'a dedat numai la trucuri de sport.

Ca dovadă de concepţia acestui om citează un document: interviewul pe care d. Marghiloman îl acordase *Universului* în Ianuarie trecut şi în care preconiza lucruri extraordinare, precum absorbţiunea noului partid în partidul liberal şi faptul că d. Take Ionescu nu va avea de cît foarte puţini aderenţi.—Şi curios lucru, acei cari au intrat în partidul liberal sunt tocmai ei, oficial cartelaţi cu liberalii şi care acum stărue pentru intrarea d. Take Protopopescu în consiliul de administraţie a creditului rural.

După un an de zile aţi văzut realul. Filtrarea s'a făcut de către alegători şi ne-a fost dat să vedem pronunţîndu-se pentru noi: milionarii de la Craiova, răzeşii de la Vaslui şi acei mulţi, foarte mulţi din colegiul II-lea din capitală reprezentanţi ai tuturor claselor sociale.

Am făcut o operă de democraţie politică şi de democraţie socială. Liberalii vor să dea votul cui nu-l are, dar nu lasă să voteze pe cel ce-l are. Noi am făcut pretutindeni propaganda ideilor noastre şi am fixat la noi pe acei cari pînă acum nu erau fixaţi.

Cluburile noastre au făcut mulţi aderenţi, rădicînd ast-fel masa flotantă şi reducînd zestrea guvernamentală: aceasta este o operă democratică, căci am întregit ast-fel regimul constituţional.

Aşa vom merge înainte şi cînd va veni vremea vom face şi legile trebuitoare. *Oratorul este obiectul celor mai entusiaste ovaţiuni).*

D. Alex. A. Bădăreu, dă apoi citire următoarei telegrame din Bucureşti:

D-lui Preşedinte al clubului conservator-democrat din Iaşi:

„Rog exprimaţi regretele mele membrilor clubului, că din cauza întreruperei circulaţiei trenurilor, nu pot fi în mijlocul lor, pentru a sărbători împreună cu ei frumoasa aniversare de azi. Cu gîndul şi sufletul sunt însă în mijlocul, lor pentru a striga: Trăiască partidul conservator-democrat"!

N. Cananău
Deputat, vice-preşed. clubului

*

Se dă apoi cetire următoarei telegrame, ce s'a expediat cu această ocazie, din partea membrilor clubului, iubitului nostru şef d. Take Ionescu:

Take Ionescu

Şeful partidului conservotor democat

Bucureşti

Noi, membrii partidului conservator-democrat din Iaşi, adunaţi astăzi în casa partidului şi ascultînd cuvîntările tuturor oratorilor şi ale iubitului nostru preşedinte Alexandru A. Bădăreu, întru serbătorirea încheierei întăiului an, prin izbînzile sale, repurtate în luptele electorale, botezul politic al fiinţărei sale ca organ în în funcţie de stat, aducem din nou iubitului nostru şef, Take Ionescu, sentimentele noastre de adîncă stimă şi devotament, urîndu-vă multă şi îndelungată sănătate spre a ne duce din nou la izbînzi viitoare.

Să trăiţi!

Alex. A. Bădăreu, fost ministru, Alex. D. Xenopol, prof. universitar, membru al Academiei, N. Cananău, fost prefect deputat, Gh. Lascar, profesor, fost primar dr. Dragomir Hurmuzescu, profesor universitar, fost secretar general, Şt. Negruzzi, mare proprietar, fost efor, fost deputat, Gh. D. Şerban, preşedinte al Camerei de comerţ, fost efor, fost deputat, Dimitrie Alexandresu, profesor universitar, fost secretar general, fost decan al facultăţei de drept, fost senator, dr. V Bejan, profesor universitar, fost decan al facultăţei de medicină, medic primar ar orfelinatului Gregorian, N. Nanu, avocat, fost senator, V. Baţureanu, prof. universitar, Dim. Nesgu, fost consilier la Curte, dr. Ernest Javara, profesor universitar, fost deputat, dr. Alex. Popovici, profesor universitar, Ilie Bărbulescu, profesor universitar, membru corespondent al Academiei, Gh. Ghibănescu, profesor, membru corespondent al Academiei, fost deputat, Lascar Resetti, avocat, fost deputat, Gh. Tabacovici, profesor universitar, mare proprietar, Lascar Antoniu, avocat, fost deputat, Ştefan Gheorghiu, avocat, mare proprietar, fost deputat, Nicu Catargiu, mare proprietar. fost deputat, Constantin Chirilă, proprietar, fost deputat, Cristea T. Cristea, mare proprietar fost deputat, Em. Buznea inginer, fost deputat, Dim. Filipescu, mare proprietar, Alex. Dabija, fost avocat al statului, Ioan Zarifopol, fost director al cassei Sf. Spiridon, V. I. Radu, profesor, publicist, fost director al şcoalei superioare de Comerţ, Gh. Dobias, avocat fost ajutor de primar, N. V. Botez, advocat fost preşedinte al consiliului judeţean, Gh. Daraban, proprietar, fost consilier comunal, N. I. Pogonat, mare proprietar, fost director cassei Sf. Spiridon, Osvald Teodoreanu advocat, fost magistrat, dr. Ştefănescu M.-Galaţi, docent universitar, medic primar, Anastasiu Gh., advocat, mare proprietar, Vespasian Pella advocat, fost primar, fost deputat, Callerghi Alex. mare proprietar, Herovanu Eugen, advocat, publicist, Bădăreu N. Andrei, mare proprietar, C. Buznea, proprietar, fost inspector domeniul cassei Sf. Spiridon, Em. Constantinescu, profesor, fost inspector şcolar, Emil D. Lefter advocat, fost magistrat, Hogaş Calistrat profesor, fost directorul liceului Internat, colonel D. Mihăiţă, mare proprietar, Dim. Longinescu avocat, publicist, Vasile Olaga profesor, fost defensor eclesiastic, Vasile Teodoreanu, profesor, fost director al liceului Naţional, Gh. Beldiman avocat fost magistrat, D. Tuduranu, proprietar fost consilier comunal, Grigore Birjovanu, profesor, fost director, Popovici N. Ioan profesor, Emil Briul profesor, fost director Ioan N. Prasa profesor, Nicu Constantinov proprietar, fost consilier judeţean, Vasile Rusovici mare proprietar, fost consilier judeţean, Ioan Vîrlănescu, institutor, fost revizor şcolar, Andriescu Constantin, institutor, fost revizor şcolar, Marcopol N. proprietar, fost primar, Ciorapciu Filip, avocat, proprietar, Zaharia Constantin, institutor, fost revizor şcolar, Ioan N. Constantinescu, profesor, Lazăr Grecea institutor, fost revizor şcolar, Căp. Const. Catargiu, major Radu Demetrescu, proprietar, Anibal Ciurea, avocat, fost consilier judeţian, Alexandrescu P. proprietar, Alexandrescu Teodor proprietar, Antoniu Mihai, Alexandru Atanasiu profesor, Alex. Aurescu profesor Alex. Artino, fost consilier comunal, N. Alexandrescu proprietar, Ioan C. Aslan, dr. N. Apotecher, Ioan C. Atanasiu, Ioan Andriescu, Teodor Andrieş, C. G. Atanasiu, Ioan V. Atanasiu avocat, Ioan St. Aur, Alex. Antoniu, căpit, Gr. Bancov, Scarlat Baiardi, pensionar, căpit. C. Botez proprietar, pensionar, Mihai Botez pens. căpit. C. Burghelea, preotul Panaite Gh. Bulău, Eugen Braff, Dim. Borş, propriet, N. Bădărău propr, Dim. Brudea propr., Dim. M. Botez avocat, Octav Baiu, Cle-

ment Blumenfeld, dr. în medicină, avocat, Mihai Botez II, Ostav Buzdugan, mare propr., Ioan Brudea, V. V. Brudea, C. Băicoianu, mare proprietar, Eustrat Calognomu, publicist, Gh. Calmuschi, pensionar militar, proprietar, Alex. I. Ciurea, Gh. I. Ciurea, Vasile Costin, profesor, dr. Donie T. Cristea, dr. Alex. Coliano, Const. Cumpătă, V. T. Cojocariu, Căpit. Leon Cerchez, Ioan Carare, institutor, N. Cosolea institutor, Gh. A. Ciobanu, Gh. Cariade avocat, S. Cruceanu prop. Dim. Constantiniu pensionar, căpitan Spridon Caimacan, Sava Caliman prop., Dim. Cariade pensionar, Leon Ciuhureanu, Ilie Cocea prop., Gh. Ciuciu, major Alexandru Cujbă, N. Callerghi prop., Mihai Cristea pensionar, N. V. Coman, V. I. Constantinescu, Gh. Caracaş industriaş, Const. A. Ciureanu, pensionar, prop., căpitan Gh. Dimitriu prop. fost consilier comunal, Dim. Dimitriu profesor, Gh Duzescu avocat, dr. N. Gh. Dossios profesor, Const. Dimitriu preot, C. Drăcşineanu avocat, Gh. Damaschin pensionar prop., Gh. Dobrovici, Gh. V. Drăghici, Nicu Dimitrescu prop., Lucian Dahon mare prop., Dim. Evghenide avocat, Emil Emandi mare prop., dr. Enăşescu mare prop., Ivan Ermatov comerciant, prop. Evdoghin Eşanu prop., Dim. C. Filipescu, P. Florescu, P. Filioreanu preot, maior Sc. Flexi, Dim. Fruezetti, Leopold Ferderber farmacist, prop., Dim P. Filipescu, mare propietar, Samoil Goldenthal avocat, căpitan I. Ghica pensionar, I. S. Groholschi pensionar, Ştefan Georgescu avocat, T. Ghiga profesor, Ilie Gherman prop., T. Grigoriu industriaş, T. Giurăneanu prop., pensionar, Dim. Gheorghiu industriaş, Achil Gheorghiade mare proprietar, Alex. Gheorghiu-Ghiade mare prop., Alex. Gheorghiu pensionar, N. B. Georgean, pensionar militar, Em. Grigoraş, Gh. Gheorghiu preot, E. Geroveiu prop., I. Gielea pensionar, N. N. Georgescu, Andrei Gheorghiu. M. Grigoriu. Gh. I. Gheorghescu, Virgil Holban avocat, Const. Hocungescu prop., Leopold Hax avocat, Alfons Herovanu avocat, Dodie Hulubeiu avocat, Gh. Hagioglu pens., Alex. D. Ionescu profesor, C. Ionescu artist, Spiridon Irimescu proprietar, Petru Ianculescu inginer silvic, Alex. M. Ianculescu, Ioan D. Ionescu industriaş, Leon Iaster mare proprietar, N. Ionescu pensionar, fost comisar, Gh. C. Ivănescu avocat, Dim. I. Ionescu proprietar, Dimitrie P. Ioan propr., C. Idriceanu avocat, N. Ionescu comerciant, Gh. Chirilă proprietar, agricultor, Andrei Krilovici avocat, Dim. Kriac proprietar, C. D. Kiriac, Vasile Lohan pensionar, Const. Lapteş, Teodor Lupescu farmacist, dr. Alex. Lambrior, Mihail Lazăr proprietar, Jacques Levin mare proprietar, V. Lasievici industriaş, Const. Lefter avocat, Titus Lapteş avocat, Lascar D. econom, Alex. Lupescu, Lăpuşneanu Petru, Th. P. Maximovici comerciant, Ioan I. Marcopol comerciant, Ioan Gr. Morţun artist, Dim. Mesteş comerciant, Const. Munteanu prop., Gh. Maxim prop., Dim. T Mandrea inginer, Gh. Mihailescu, Gr. Mavrodi, propietar, Const. Militeanu, P. A. Mavrogheni, Enrico Mezetti profesor, fost director al conservatorului, V. Manisale propietar, Vasile Mantes, V. Mihailescu, Const. C. Morţun, Teodor Negruzzi mare propietar, Neculau Gh. pensionar, fost consilier judeţian, I. Niţescu, Alexandru Neculau prop., Gh. Alex. Nemţanu econom, I. Niculescu, C. Nedelcu, Lascar Negănescu, N. Olănescu avocat, Petru I. Oiu, N. G. Pastia, Dim. G. Popa econom stavrofor, Alex. Popovici econom stavrofor, Toma Petrescu pensionar, Const. B. Penel artist, profesor, Gh. Popescu pensionar, Constantin D. Papana propietar, fost consilier comunal, maior Mihail Patraş farmacist, căpitan Const. Pilescu, Napoleon Prosa, Constantin Păun econom stavrofor, Petru Popescu, Ioan N. Popescu, Ioan T. Popovici, Mircea I. Pella, artist, Neculai D. Popa ziarist, M. C. Popovici, maior C. Panaitescu, proprietar, Ioan Petrini, pensionar, proprietar, Căpitan C. Paladi, Popa D. Dim., locot. I. Pintilie proprietar, P. Pomîrleanu, D. C. Păun farmacist, C. C. Păun, Dimitrie Pangal, V. Pădurariu, Gh. Peşte, pensionar, Ioan A. Parfenie preot, Gh. Profir Dimitrie Popescu-Ialomiţa, Gh. Popovici, Ioan Rotbard farmacist, Dim. Racovitza proprietar, N. Ripeanu, Aurel Rişcanu, mare proprietar, Ioan Roziv, Gh. Scorpan, profesor, Gh. Gh. State, proprietar, Gh. Stănilescu profesor, proprietar, Dim. Suia pensionar, proprietar, Ioan Şendrea, Matei Ştefănescu, Liviu Sadoveanu, Emanoil Socor advocat, Al. Simionescu, inginer, Ioan Simionescu locotenent, pensionar, Cezar A. Simionescu, avocat. N. Sebastian institutor, Ioan P. Stoianovici, Petru Dim. Sinu, Ştefan Sîrmei, Cristea Stoian preot, căpitan Al. Sobieschi, St. Săvulescu diacon, N. I. Ştefănescu, Gh. Tisescu, Mihai Ţileschi prof., V. Tanasachi pensionar, Romulus Ţuchel preot, Ştefan Teodor, farmacist, D. C. Timoteiu avocat, proprietar, Constantin Teodorescu industriaş, C. T. Tăutu, proprietar, Gh. Gh. Timuş, Ernest Ţatomir, Vasile Trifan V. Tomovici, Gh. C. Teodoru, Victor G. Vrabie pensionar, C. G. Verdeş industriaş, Eugen Vasiliu, pensionar, Moritz Wachtel mare industriaş, mare proprietar, Gh. Vlaicu, proprietar, Gh. Voluţă, proprietar, Vasile Viorică, N. Vasiliu, V. Zăhărescu, N. Kogălniceanu, proprietar, agricultor, Vasile Zmeu, I. Zippa proprietar.

Informaţii

Inzăpădirea trenurilor

Viscolul.—Intreruperea circulaţiei.—In oraş.—Inzăpădirea trenurilor.—Iaşul izolat.—Ajutoarele.—Linia Iaşi-Paşcani.—Un accident.—Alte amănunte.

Viscolul şi marea cantitate de zapadă, ce a căzut în ultimile 4 zile, au întrerupt circulaţia trenurilor, mai ales în Moldova. Aşa viscol puternic şi o aşa de mare cantitate de zapadă, spun bătrînii, nu s'a mai văzut de mult timp. Atît Vineri, cît mai ales Sămbătă, în oraş circulaţia era cu neputinţă, — căci zapada căzută pe străzi era de o înălţime de cîţi-va metri. Tramvaiul şi-a întrerupt circulaţia; nici săniile nu mai circulau. Viscolul devenea din ce în ce mai mare şi zapada continua să cadă.

Liniile ferate fiind pretutindeni acoperite de mari cantităţi de zapadă, Sămbătă la orele 11 dim., s'a suspendat circulaţia trenurilor pe timp de 36 oare; începîndu-se în acelaş timp lucrările de desfundarea liniilor.

De Vineri seara şi pănă astă noapte n'a mai sosit în gara Iaşi nici un tren, şi nici n'a plecat. Nici macar pe linia Iaşi Ungheni care n'a fost întreruptă de cît cu 12 ani în urmă şi atunci pentru un scurt interval, n'a circulat nici un tren.

Viscolul încetînd eri, s'au trimis la orele 5 p. m. două maşini pe linia Iaşi Paşcani, spre a desfunda drumul; iar la orele 6. 10 m. a plecat spre Paşcani trenul No. 34.

Acest tren era aglomerat de mulţime de pasageri care aveau interese în diferite oraşe ale ţărei, şi care nu putuseră pleca pănă eri.

Una din cele două maşini, plecată înainte pentru desfundare a deraiat între Sîrca—Tg.-Frumos, a doua maşină, plecată în ajutorul acesteia a deraiat şi ea. N'a fost nici un accident de persoane şi nici o pagubă materială, în afară că a întrerupt şi mai mult circulaţia.

Trenul de Paşcani No. 35 a cărui sosire se anunţase în gara Iaşi pentru ora 1.10 noaptea ajuns la cîţiva chilometri de locul deraierei maşinelor n'a putut să'şi continue drumul.

Acelaş lucrul păţeşte şi trenul 34, plecat la orele 6.10 sara din Iaşi. S'a făcut atunci transbordarea din un tren în altul, cu toate că distanţa între ele era foarte mare. Trenul 34 s'a reîntors în gara Iaşi la orele 3.18 m.

S'a muncit de astă noapte pentru curăţirea liniei şi azi la orele 12.20 d. a. Trenul No. 152 de Paşcani a putut ajunge în Iaşi; tren ce soseşte de obiceiu la orele 11.20 a. m.

După amiază linia Iaşi-Paşcani a fost cu desevîrşire redată circulaţiei.

Linia Iaşi-Vaslui n'a fost încă deschisă.

Pe această distanţă zăpada a căzut în cantităţi enorme. De Joi şi pănă azi nici un tren n'a mai circulat pe această linie.

Eri toată ziua s'a lucrat la desfundarea tunelului de la Bîrnova.

Linia Tecuci-Vaslui a fost dedată circulaţiei, însă pe distanţa Vaslui-Iaşi pînă 'n acest moment n'a putut răzbi nici un tren.

Acceleratul de Bucureşti care urma să sosească azi dimineaţă în gara Iaşi la orele 8.30, a putut cu multă anevoie să pătrundă pînă în apropiere de Scînteea.

S'au trimis din Iaşi două maşini, care cu multă greutate, au putut înainta pînă la Rebricea şi care au transportat 250 lucrători pentru a desfunda linia.

Se speră că trenul de Bucureşti va putea intra în gara Iaşi la orele 5 p. m.

In spre Paşcani va pleca la orele 6.5 trenul No. 34. De asemeni a fost redată circulaţiei linia Iaşi-Dorohoi.

❑ Astăzi urma să se judece la secţia I-a a Curţei de Apel din Bucureşti importantul proces Teodoreanu—Hamangiu. D. Teodoreanu, neavînd chip să plece, a telegrafiat curţei cazul de forţă majoră, aşa că afacerea se va amîna.

❑ Cursurile seminarului „Veniamin Costachi" au fost suspendate pe timpul săptămînei curente, fiind prima săptămînă din postul mare, în care timp vor lua parte zilnic la slujbele religioase de la Mitropolie.

❑ La casa de scompt şi împrumut a avut loc alaltăeri alegerea de noi membri în consiliul de ad-ţie.

Au fost aleşi d-nii: St. Negruzzi, Gh. Ghibănescu şi Teodosie Motăş, iar d-nii: Victor Vrabie, St. Drăghici şi Andrieş Bădăreu, cenzori. D-nii: P. Comarnescu, econom Gh. Florescu şi Em. Stratan au fost aleşi supleanţi.

❑ Cursurile la liceul internat din localitate s'au suspendat pentru două zile, spre a se face desinfectarea localului.

❑ Sf. Sa păr. econom Gh. Alexandrescu, de la biserica Toma Cosma, unul din cei mai venerabili preoţi din localitate şi-a serbătorit astăzi, în familie, aniversarea a 50 de ani de cînd a fost hirotonisit preot.

Sf. Sa e în vrîstă de 74 ani.

Ii dorim încă mulţi ani.

❑ Familia înştiinţează pe rude, prieteni şi cunoscuţi, că din cauza timpului nefavorabil înmormîntarea lui Neculai Gh. Climescu s'a amînat pe Marţi 10 Februarie, ora 2 p. m.

❑ Direcţiunea Mitropoliei a intervenit la autorităţi să ia măsuri ca în cursul acestei săptămîni—prima săptămînă din postul mare,—să se suspende orice spectacole şi petreceri in localurile publice.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar, sesizată de mersul boalelor epidemice în Iaşi, a însărcinat pe d. inspector sanitar dr. Slătineanu să plece la Iaşi, spre a face cuvenita anchetă.

Din cauza înzăpădirei trenurilor dl. Slătineanu n'a putut sosi încă.

❑ Conferenţa lunară a institutorilor ce trebuia să aibă loc eri, s'a amînat din cauza timpului defavorabil.

Viitoarea conferinţă se va ţinea Duminica viitoare la secţia III-a, şcoala „V. Adamachi".

❑ „Independenţa" şi, după dînsa, „Voinţa", au declarat apocrif interviewievul pe care Domniţa Elena a bine-voit să-l acorde d-lui Vespasian Pella.

Era tot atît de uşor să arunci o asemenea acuzare, pre cît de greu era să aduci dovada infamei acuzări, căci era o infamă acuzare ce se arunca unui om ca d. Pella, că ar fi putut falşifica vorbele Domniţei.

Lucrul l'a înţeles un alt ziar—de şi liberal şi acesta: *Secolul* declară, în adevăr, în această chestie, că „nu vrea să conteste autenticitatea celor relatate de d. Pella", dar „că a fost o nedelicateţă de a supăra pe Domniţa şi a o pune în coloanele unui ziar".

Nedelicateţa aceasta d. Pella o poate lua în linişte asupră-i, atît ie de convins că n'a supărat cu nimic pe ilustra Doamnă, care, din contra, a vorbit nesilită şi a adus un mare serviciu Istoriei, luminînd unele fapte necunoscute—şi mulţumind d-lui Pella, că a făcut-o să vorbească.

Este, însă, interesant pentru invederarea moravurilor sălbatice ale ziarelor colectiviste, că ceea ce unele din ele taxează de apocrif, un alt ziar taxează de veridic şi de necontestat.

❑ Doamna N. Constantinof, foastă institutoare, soţia prietinului nostru Nicu Constantinof, a încetat astăzi din viaţă.

Luăm vie parte la nenorocirea amicului nostru.

❑ Este vorba de un eveniment senzational: o adunare a membrilor clubului carpist local.

Qu'on se le dise:

❑ O parte a desidenţei liberale din Vaslui, în frunte cu d. I. Buşilă, a trecut în partidul conservator-democrat.

❑ In bisericuţa grecenistă s'a ivit o desidenţă: fruntaşul domn I. Stamatiu este snparat de faptul că un alt fruntaş, d. Stroja, a ieşit din cuvîntul d-lui Cantacuzino şi sub pretextul de a scrie articole contra *Opiniei*, atacă pe unii din clubul carpist, pe cînd d. Cantacuzino vrea să nu se scrie articole politice fără de avizul său prealabil.

❑ D. rector al Universităţei, în puterea art. 24 din Regulamentul de ordine şi disciplină a studenţilor, a casat alegerea de preşedinte, de la societatea „Solidaritatea", de oare-ce s'a constatat în urma anchetei făcute de d. profesor Paul Bujor, că, dintre cei 95 de votanţi, 4 din ei sunt licenţiaţi şi ca atare nu mai aveau la vot.

❑ O delegaţie de ofiţeri bulgari a sosit astăzi în Iaşi şi a plecat de aci la Petersburg, spre a asista la înmormîntarea marelui duce Vladimir.

❑ D. Spiru Haret a comunicat d-lui rector al Universităţei că fiind informat că la facultăţile de litere, d. A. Naum, profesorul de limba şi literatura franceză, în decurs de un an întreg, nu a facut nici o lecţie şi nu a asistat la nici un examen, nu are suplinitor, nici studenţi şi leafă primeşte regulat, roagă pe dl. rector să facă o urgentă anchetă la Facultatea de litere şi să-i raporteze.

❑ Lucrătorii de la tramvaiul electric au început azi după amiazi să cureţe liniile.

De aseară circulaţia a început să se facă în oraş. Din ordinul comandantului corpului 4 de armată, azi dimineaţă soldaţii din regimentul 7 roşiori au eşit călări în oraş pentru a împrăştia zăpada.

❑ Mîine Marţi se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sfîntu Haralamb.

Serviciul divin va fi oficiat de părintele C. Stamate.

❑ D. Panaite Bottez, actual împiegat definitiv de la administraţia financiară din Botoşani, a fost transferat în aceiaşi calitate la administraţia financiară din Vaslui.

❑ D. P. Apostol a fost numit învăţător la şcoala din Bîrnova Bucium, din judeţul nostru.

❑ Astă-zi s'a început vizarea livretelor la disp. a 3-a.

❑ La ministerul de răsboi se studiază chestia modificărei uniformelor, în special a ţinutei de campanie, după cerinţele moderne.

In ultimile zile s'au făcut chiar mai multe experienţe la tir, cu soldaţii echipaţi cu noua uniformă, care este simplă şi uşoară şi de o culoare nebătătoare la ochi.

❑ Alaltă-eri s'a întrunit consiliul de reformă la spitalul militar din localitate, pentru a se pronunţa asupra căpitanului Popescu din infanterie şi asupra mai multor soldaţi infirmi.

Comisiunea era compusă din d-nii colonel dr. Popovici Acontz, preşedinte, col. dr. Palauz, şi col. dr. Anghel Ştefănescu, de la div. 7 Roman maior dr. Vicol de la spitalul militar, şi maior dr. Gavrilescu, din reg. 13 Ştefan cel Mare, membri.

❑ Vineri, la orele 8 şi jum. seara, va avea loc producţia şi asaltul de arme de la Jockei-Club. Va urma un lunch şi o seară dansantă.

❑ Corespondentul nostru din Burdujeni ne telegrafiază că procesul vestitului bandit, ţiganul Toader Sofron, autorul a 28 furturi şi crime, ce se judeca din ziua de 2 Februarie la curtea cu juri din Suceava (Bucovina), s'a terminat alaltă-eri seara.

Au fost ascultaţi 80 de martori.

Juraţii, după o deliberare de două ore au adus un verdict afirmativ şi curtea a condemnat pe numitul bandit la 9 ani reclusiune.

❑ **Judiciare.**—Inaintea secţiei I a a tribunalului s'a desbătut astă-zi cererea d-lui Alex. Sturdza, mandatar general al prinţului Mihail Sturdza, de a scoate de sub consiliu judiciar pe principele Gr. Sturdza.

Tribunalul a admis cererea şi-a rîdicat consiliul.

— Acum se pledează cererea făcută de d. Anton Roznovanu de a pune sub consiliu judiciar pe d-na Adela Kogălniceanu.

S'a dat cetire raportului medical, făcut de d-nii profesori: dr. Marinescu, Botez şi Brăescu, care opinează că facultăţile mintale ale d-nei Kogălniceanu sunt perfect normale şi că, în ce priveşte averea, care se urcă la vre-o 6 milioane ea este bine administrată de d-na Kogălniceanu, care ar fi reuşit chiar să 'şi mărească venitul.

D. Anton Roznovanu este reprezentat prin dl. avocat Sculi şi d-na Kogălniceanu prin d-nii avocaţi Nicoleanu şi F. Ciorapciu.

— Curtea de casaţie secţia III-a urmează să se pronunţe astăzi după divergenţă, in recursul făcut de Iosef Leff de a i se anula starea de faliment Dosarul afacerei fiind la Bucureşti, nu s'au putut judeca Sîmbătă la secţia II-a a Curţei de Iaşi, apelurile contra sentinţei prin care Leff este condemnat la 1500 lei pentru bancrută simplă.

— Am vorbit la timp despre întreita crimă de la Galata.

Instrucţia a fost terminată şi dosarul afacerei a fost repartizat astă-zi la secţia II-a a tribunalului—unul din asasini fiind minor.

— Judecătorul de instrucţie din Botoşani a găsit că nu este loc de urmărire contra arendaşului Adolf Weintraub, acuzat de atentat la pudoare.

Contra jurnalului procurorul a făcut opoziţie la camera de punere sub acuzare care va cerceta mîine dosaral.

— Numitul Gh. Neamţu, un bătrîn de 75 ani, a atentat la pudoarea propriei sale fete Maria, în vrîstă de 18 ani.

Monstrul a fost trimes în judecata Curţei cu juri din Botoşani.

— A fost trimis în judecata curţei cu juri din Iaşi numitul Ion V' Moisa, care a ucis pe femeea Maria Toma Moisă.

In judecata curţei cu juri din Roman au fost trimeşi indivizii Grigore Niţă Costin şi Grigore V. Crigoraş, care au ucis pe Gh. Gh. Popescu.

— La secţia II-a a Curţei se judecă astă-zi apelurile direcţiei tramvaiului şi a d-nei Lelia Panuş contra sentinţei tribunalului, s. II prin care direcţia a fost condemnată să plătească 25,000 lei daune şi 1000 lei cheltueli d-nei Panuş.

După ce s'au rîdicat cîte-va incidente s'a început judecarea fondului. Direcţia este representată prin d. Neculaide, d-na Panuş este asistată de d-nii L. Antoniu, E. Herovanu şi H. Suţu.

Citiţi „Opinia", număr festiv—ilustrat, apărurt cu ocazia sărbătorirei unui an de la Constituirea partidului Conservator-democrat. „Opinia", cuprinde următorul sumar:

„Opinia", *autograf scris pentru ziarul nostru de Dl. Take Ionescu şeful partidului.*

Un an de muncă, *de Al. A. Bădăreu.*

Take Ionescu *de Caragiale.*

„Opiniei, *de Neculai Fleva.*

Proclamarea şefului nostru, *de C. Cantacuzino-Paşcanu.*

Marea reformă, *de N. Xenopol, senator.*

Izbînda, *autograf, de C. Dissescu.*

Pentru „Opinia", *de Al. D. Xenopol.*

Egnime, *de C. Xeni.*

Doctrina în politică, *de Lascar Antoniu.*

Forţa partidului nostru, *de D. Alexandrescu.*

A trecut un an *de Dr. Hurmuzescu.*

Adevărata democraţie, *de C. Rădulescu-Motru.*

Acum un an *ee N. Canănău.*

Impresii, *de Ilie Bărbulescu.*

Partidul nostru se bucură de încrederea ţărei, *de G. D. Şerban.*

Din necazurile şefului, *de Stefan Negruţi.*

Expresiuni sociale, *de V. I. Radu.*

Geneza unui partid, *de G. Ghibănescu.*

Tineretul nostru, *de Em. Socor.*

D'acum un an, *de E. Herovanu.*

Credinţa, *de Osvald A. Teodoreanu.*

Partidul Conservator-democrat, *de N. I. Pogonat.*

Cum s'a format partidul nostru, *de V. Pella.*

Toate aceste articole sunt scrise anume pentru acest număr festiv al „Opiniei,

Pe lîngă aceste articole. „Opinia" mai cuprinde **o cugetare autografă** *a şefului nostru D. Take Ionescu.* Cuvintele del. Al Lahovari *despre şeful nostru,* Lista preşedinţilor Cluburilor noastre din ţară, lista parlamentarilor noştri, lista ziarelor Conservatoare democrate din ţară *precum* şi o dare de samă de activitatea politică şi electorală a partidului din cursul acestui an.

Ca ilustraţii, „Opiniei", are executat într'un mod admirabil pe Dl. Take Ionescu, şeful nostru, Al. A. Badăreu, Caragiale, N. Fleva, C. Cantacuzino-Paşcano-N. Xenopol, Ç. Disescu. Al. D. Xenopol, Dr. C. Istrati, Al Lahovary. Ç. Rădulescu Motru, N. Cananău, Barbu Păltineanu, N. Economu, T. Cămărăşescu, P. Brătăşeanu, T. Cincu, I. Th. Florescu şi V. Filoti.

Cu toată materia abundentă ce conţine, acest număr se vinde tot cu 5 bani.

Persoanele din provincii, cari doresc să-şi procure acest număr, se pot adresa Administraţiei noastre, trimiţînd în scrisoare o marcă de 10 bani.

❑ Continuarea desbaterilor în procesul pentru punerea sub consiliu judiciar al doamnei Adela Kogălniceanu, s'au amînat astă-zi pentru ziua de 23 Februar.

*

Procesul întreite crime de la Galata se va judeca la 25 Februar la secţia II a treibunalului.

❑ D. At. At. Gheorghiu şi-a dat demisia din demnitatea de membru al consiliului de disciplină al biroului din Iaşi.

❑ Sîmbătă seara 14 Februarie va avea loc obişnuitul bal costumat anual al societăţei de gimnastică „Turn-Verein" din localitate.

Comitetul în frunte cu dl. Architect Reiniche lucrează de două săptămîni, pregătind Iaşului un bal unic în felul său.

S'au comandat un mare transport de surprize în Germania şi se va da o deosebită atenţie acestui bal, căci în anul aceasta societatea împlineşte 25 ani de existenţă şi'şi va serba în curînd jubileul

❑ Frumosul drapel al societăţei „Cuza-Vodă" din Iaşi, care s'a sfinţit în ziua de 24 Ianuarie a. c., este lucrat de maestrul ceaprazar din Capitală, M. C. Topală; iar actul comemorativ al sfinţirii drapelului a fost lucrat de inginerul Em. Sachelarie din Iaşi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 9 Februarie.

Modificarea legei serv. sanitar

Bucureşti.—Cu toate măsurile ce s'au luat de-a se păstra sub cel mai strict secret, proiectul pentru reorganizarea serviciului sanitar, totuşi s'au aflat principalele dispoziţii ale proiectului. Se vor înfiinţa nuoi circonscripţii, cari vor fi conduse de inspectori sanitari, cari vor fi numiţi d'intre actualii medici primari de judeţe. Fie-care comună va avea câte un agent sanitar. La fie-care cinci comuni se va infiinţa câte o farmacie rurală.

Proiectul mai prevede înmulţirea spitalelor rurale. La oraşe se prevede câte o farmacie pentru fie-care trei mii locuitori.

Femeile farmaciste, după un stagiu de şepte ani, vor obţinea dreptul de diriguire, iar bărbaţii vor putea dirigui farmaciile după un stagiu de cinci ani.

Văduvele farmaciştilor vor avea dreptul să conducă farmaciile încă timp de 3—5 ani.

Farmaciştii din comunele rurale vor fi trecuţi la oraşe în urma unui concurs.

In ce priveşte serv. veterinar, proectul prevede înmulţirea măsurilor preventive contra epizotiilor, mai ales la frontiere.

Se prevede îmulţirea circumscrip-

ţiilor veterinare. Mai prevede premii şi dispăgubiri proprietarilor în caz de epizotii.

Amînarea procesului cîrciumarilor

Bucureşti.—La secţia II a Curţei de Casaţie urma să se judece astă-zi recursul celor 101 cîrciumari din Iaşi, în proces cu d. Şumuleanu.

Procesul s'a amînat, din cauză că nici una din părţi, din pricina înzăpădirei liniilor n'a putut veni la Bucureşti.

Procesul a fost amînat pentru ziua de 8 April.

Alegerea din Tulcea

Bucureşti.—Eri s'a efectuat balotajul la alegerea comunală din Tulcea. A reuşit lista administraţiei, în frunte cu Elefterie Niculescu, care a întrunit 335 voturi, contra 238 voturi obţinute de lista d-lui Sebastian Teodorescu.

CAMERA

Bucureşti. — Prezidează d. Ferechide.

D. dr. Anghelescu depune raportul seu asupra proectului pentru reorganizarea şcoalei superioare veterinare.

In proectul de modificare se prevede, între altele, că profesorii şcoalei pot primi misiuni ştiinţifice, cel mult pe un termen de doi ani. Ei nu pot primi însă nici o altă însărcinare sau misiune, fără autorizarea directă a ministrului şcoalelor.

Camera intră apoi în ordinea zilei şi se discută în continuare, proectul de reorganizare judecătorească.

Se dă cuvîntul d-lui Gh. Gh. Mîrzescu, care polemizează cu afirmarea d-lui J. Th. Florescu şi susţine că neatîrnarea magistraturei nu este ştirbită prin proect.

SENATUL

Bucureşti.—Interpelarea d-lui P. Brătăşanu asupra despăgubirilor pentru devastaţi se amînă.

C. N. Xenopol anunţă o interpelare în chestia conflictului dintre direcţia generală a serviciului sanitar şi consiliul sanitar superior.

Senatorii trec în secţiuni.

ANA TAUBMAN
MORITZ BIGHELMAN
logodiţi
IAŞI BUCUREŞTI
In locul ori cărei invitaţiuni.—Felicitările se primesc Duminică 8 Febr. 1909 la locuinţa d-lui I. Taubman str. Golia No. 6.

„VICTORIA"
SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurari
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10
Capital statuar 5.000.000
Iatăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsămînt Lei 300.000
Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de
INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA VIEŢEI *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim
—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli
In fie-care
Joi, Vineri,
Sâmbătă şi Dumineca
la 9 ore
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
Preţuri populare
In fiecare Sîmbătă şi Duminecă
la 3 ore ziua
MATINEU
cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU
Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti
NICOLAE EUSTATIU
Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86
Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l Albert Dichter din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:
Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui
I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare
Strada Cizmăriei No. 12
A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte postală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Veveniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărbei No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi
Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa III a Loteriei V
s'au pus în vânzare
Tragerea
la 24 şi 25 Febr. 1909
Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 80,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Preţurile oficiale:
1/8 Una optime Lei 8,50
1/4 Un sfert Lei 17,00
1/2 Una jumătate Lei 34,00
1 Loz întreg Lei 68,00
Preţurile oficiale pentru preschimbare
1/8 Una optime 4,50 -lei | 1/4 Un sfert 9 -lei
1/2 Una jumătate 18 -lei | 1/1 loz întreg 36 -lei
Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios
PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 605—Mercuri 11 Fevruarie 1909

Reforma judecătorească inaintea Camerei

Am arătat în numărul trecut inconvenientele pe care noul proect de reorganizare judecătorească îl aduce justițiabililor prin înființarea judecătorului unic la Tribunale.

Inalta Curte de Casație a combătut această inovație a d-lui Stelian și a opinat la scoaterea ei din proect.

Dar Ministrul de Justiție n'a ținut seamă de judicioasa observație a Inaltei Curți și a menținut în totul noul sistem de judecată la Tribunale.

Tot ast-fel și cu comisiunea de examinare a candidaților pentru funcțiunea de stagiari pe lîngă Tribunale.

Am dovedit că felul cum va fi alcătuită comisiunea examinatoare, nu poate inspira încredere.

Să trecem mai departe cu analiza proectului, care formează actualminte obiectul discuțiunilor din Cameră.

Proectul prevede că numai din stagiarii reușiți la examen, se vor recruta pe viitor magistrații. Cu alte cuvinte ori-ce licențiat sau doctor în drept, pentru a putea deveni magistrat, trebue în primul rînd să fie consacrat prin concurs, stagiar, și acest stagiu să fie pentru el de cel puțin trei ani.

Dar tot proectul spune că acest stagiari, nu sunt inamovibili sau stabili și pot fi eliminați din funcțiunile lor. Atunci ce fel de inamovibilitate generală consacră proectul, dacă din această pepinieră a magistraturei face o jucărie în mîna Ministrului de Justiție? Și-apoi la ce ne folosește acest concurs, dacă stagiarul poate fi alungat din funcțiunea sa, mai ușor de cît un simplu subcomisar de poliție, care tot are nevoe să treacă printr'o comisie de judecată?

D. Stelian trebuia să se gîndească că nu poate să existe nici un fel de încuragiare pentru tinerii licențiați sau doctori în drept de a îmbrățișa cariera magistraturei, cînd cu toate emoțiile concursului de admitere ca stagiari și după o așteptare de trei ani pot fi la un moment dat scoși din funcțiune.

Dar în sfîrșit, să vedem ce soartă așteaptă pe acei, cari scăpați de concurs și stagiu își pot vedea visul cu ochii și pot avea marele noroc de a fi numiți în magistratură. Cum vor fi ei numiți și mai ales avansați?

Un consiliu al magistraturei se creiază în acest scop *pe lîngă Ministerul de Justiție*. Să se noteze că, vorbim aci de consiliul care posedă, atribuțiunile de a'și **da avizul,** *conform acestui proect de lege*, asupra confirmărei, numirei și avansărei magistraților **de ori-ce grad**.

Este acest consiliu al magistraturei o comisiune absolut stăpînă în aprecierea și alegerea persoanelor de numit sau avansat?

Absolut nu!

Principiul autorității Ministeriale, este recunoscut și menținut în proect, așa că și pe viitor ne putem găsi în fața acelorași acte arbitrarii, cu singura deosebire că procedura ministrului, e mai mascată sau mai bine zis se ascunde sub paravanul consiliului superior, la spatele căruia ori ce Ministru sectar poate lucra cu deplină libertate.

Căci, dacă în cazuri de vacanțe, consiliul superior, dresează tablourile persoanelor ce le crede capabile de a fi numite sau avansate apoi **tot Ministrul este acela care le alege, le numește și le avansează.**

Prin urmare pot rămînea pe tablourile consiliului, stagiari pe care Ministrul nici odată să nu-i numească, sau magistrați de ori-ce grad, pe cari nici odată să nu-i avanseze, căci aceste tablouri vor fi totdeauna prefăcute și din ele totdeauna Ministrul va lua pe cine îi va plăcea, neținînd seamă nici de vechime, nici de merite.

Dar ia să vedem, din cine și cum se compune acest consiliu superior care în viitor va decide *de formă* de soarta magistraturei țărei.

Proiectul prevede consiliul alcătuit totdeauna în moduri deosebite, după cum va fi vorba de regulat chestiuni privitoare la Curtea de Casație și Curțile de Apel, sau la Tribunale ori judecătoriile de ocol.

Din acest consiliu face parte în mod imperios atît ministrul de justiție cît și un inspector sau delegat al ministrului.

In potriva întroducerei ministrului sau a delegatului său în asemenea comisiune de apreciere a valoarei magistraților s'au pronunțat toate instanțele judecătorești și în special cele 4 Curți de Apel împreună cu Inalta Curte de Casație.

Si înalții noștri magistrați, nu s'au dat în lături și și-au spus cuvîntul lor fără înconjur.

Prezența delegatului ministrului și în deosebi a ministrului va influența asupra libertății de acțiune și darea avizului consiliului se va face în mod indirect ca tot voința sau dorința Ministrului să se realizeze chiar în alcătuirea tablourilor de numiri și avansări, fără a mai vorbi de alegere care aparține exclusiv Ministrului.

Atunci care mai e rațiunea de a fi a acestui consiliu? Dacă tot ministrul leagă și desleagă totul?

Prin urmare tot vechea școală fățarnică a liberalilor în întroducerea și aplicarea reformelor cu caracter mai democrat în justiție, prin amestecul indirect dar hotărîtor al puterei executive în recrutarea și înălțarea în grad a magistraților.

Dar, voiu continua.

Vespasian Pella

„Reducerea" d-lui Take Ionescu

D. A. A. Badareu, în discursul seu de alaltăieri de la club, a făcut istoricul silințelor ce și-au dat feluritele nuanțe de conservatori, de a reduce pe d. Take Ionescu.

După ce cei doi oameni luminați: Lascar Catargi și Alexandru Lahovari și-l apropiase cît mai mult pe d. Take Ionescu și ideea sa de democratizarea partidului, ceilalți fruntași conservatori, de altă idee, voiau să reducă omul și să zugrume ideea.

D. George Gr. Cantacuzino, spre pildă, această ilustră inutilitate socială, îl pusese pe șeful nostru sub consiliu judiciar. Familia Nababului, bărbați, femei, cimotii, cuscri, oameni de casă—cercetau și scrutau amănunțit orice mișcare a sa politică, spre a vedea dacă ea urmărește creșterea autorului și ferească Dumnezeu, creșterea ideei democrate.

D. Carp, a cărui întreagă viața politică este o tragedie, voia doar să-l vadă exilat pe șeful nostru la ministerul de lucrări publice, un minister care nu miroase nici reu, nici bine—care este, în definitiv, un fel de post de onoare care se dă la ramoliții aceia, cari au două betegii: îs incapabili și îs de viță nobilă.

— N'ai voe să ai pretenții prea mari, că doar nu te poți compara cu Maiorescu, alinta d. Carp pe d. Take Ionescu.

Cei mai tineri, cum, spre pildă, d. Marghiloman și d. Filipescu, visau exterminarea d-lui Take Ionescu. D. Marghiloman, care merge în trap mare, era pentru excluderea din partid a șefului; d. Filipescu era pentru închisoare: să-l ții în partid, dar să-l torturezi.

Din toate aceste soiuri de pedepse, d. Take Ionescu a ales pe acea a d-lui Marghiloman și a plecat din partid.

Groaza de d. Take Ionescu, ura contra acestui om, a produs deci, ruptura, care, după cum bine a declarat d. Badareu, a fost un reu imens pentru țara aceasta.

Dar și partidul conservator, cu diversele sale mentalități, a fost un reu imens.

Cu un șef ca d. Carp, care în peste cincizeci ani de viață politică, acolo a ajuns cu neștiutul ce vrea, că este azi prizonierul lui Filipescu; cu mentalitatea rămasă în suferință a Nababului—cu asemenea șefi rațiunea partidului conservator de a exista nu poate fi doar de cît aceea ce este: un partid care nu guvernează de cît la putere fiind și un partid care nu poate sta la putere

Frămîntările aceste bolnave au dat naștere celui de al treilea partid, care, după un an de ființă, a dovedit un fapt cert: că-a fost așteptat de țară, că țara îl vrea.

In cealaltă tabără, prin faptul plecărei de-acolo a d-lui Take Ionescu, nu s'a schimbat nimic: tragedia continuă în viața politică a d-lui Carp, el rămîne jidovul rătăcitor.

Iar Nababul, care n'a existat niciodată. continuă să fie un mit—mitul familiei sale.

Voiu să-l reducă pe d. Take Ionescu. Cu cît i-a redus, însă, pe ei—plecarea acestui om genial!

CATE VA NOTE

O asemenea deslănțuire furioasă a elementelor n'a mai fost, în Iași de la anul...

Aci începe contradicția: unul zice la 1877, altul la 1887; altul la 1882. Adevărul este că, de mult, n'a mai fost așa scumpete de lemne, așa circulație anevoioasă, asemenea scumpete în branșa hîrleților și lopeților. Dar, mai ales, asemenea record în mersul încet al trenurilor și în mersul trenurilor—nu s'a mai auzit.

Firește, denumirea mersului unui tren a dispărut: nu mai avem nici pretinse accelerate, nici trenuri de persoană, nici combinate. Un kilometru se parcurge într'o oră. Trenurile pleacă în mod accidental și sosesc ca pompierii cînd nu este foc: cînd crezi că nu vin, tocmai atunci vine cîte unul.

A ajuns, în sfîrșit vremea, în țara romînească, că biletele de liber parcurs n'au nici o trecere.

*

In locul călătoriilor de odinioară, am ajuns acum la începuturi de călătorii Incepi călătoria, dar n'o sfîrșești.

Doi prieteni, cari voiau să plece la București, alaltă-eri Duminecă, cu trenul de 6.05, povestesc următoarele: „pînă la stația Sîrca trenul a înaintat normal. Apoi a stat. A trebuit să ne coborîm și să mergem pe jos cale de 800 metri, pînă am ajuns la canton. De aci o mașină avea să ne ducă la Pașcani, dar a deraiat. Ne-am întors în Iași, cu tren expres, la oarele trei dimineață".

A fost pentru prima oară, că prietinii au călătorit în tren expres!

*

Un funcționar de la c. f. spunea ieri: „în privința ciocnirii de trenuri n,am fost nici odată mai liniștiți ca acum. Cum să se ciocnească două trenuri, dacă nu poate umbla nici unul?

Chestii actuale

Export de gîndire vie

Serbătorirea d-lui Alex. D. Xenopol ne provoacă în minte următoarele reflexii.

Lumea care a ținut să sărbătorească pe Xenopol a apreciat în el nu pe omul care muncește în țara lui, legîndu-și ceas de ceas, zi de zi în migălirea trecutului și lărgirea orizontului de idei abstracte într'o disciplină intelectuală a minții. Nu; căci dacă ar fi fost numai acesta imboldul, ar fi rămas mult și bine harnicul publicist și atîta.

Toți au văzut în serbătorirea lui Xenopol, pe omul care a izbutit să exporte *prin viu graiu* gîndirea românească pe una din piețele străine, și anume pe cea mai mare și mai dificilă piață a gîndirei, *Parisul*.

Țara Românească importă foarte mult și exportă foarte puțin. In importul cel mare — care cuprinde 876 articule tarifare—intră și cultura. Noi consumăm atîta literatură străină că dacă am cîntări-o cu chila la vamă, ar fi cîteva mii de tone pe an.

Și Romînul înghite această literatură, o traduce, o dă ca a lui; dar *foarte puțini exportă literatură, știință și artă.*

Mă înșel; se exportă literatura și știința *cu poșta*, supt formă de mici articole de revistă, supt formă de comunicări, de note prizărite, nu atîta în dorul de a înainta știința ca știință—nu's Romînii noștri proști într'aceasta—ci pentru a'și face piedestal în parvenire.

Trei rînduri scrise intr'o revistă străină te consacră în țara ta și trebue filiera aceasta pentru a ajunge și a poza. Invățămîntul nostru superior sufere de această *străino-manie* în calificarea științifică și cîte catedre Universitare nu s'au căpătat pe baza a 2—3 articulașe prin reviste străine despre laba ursului, nasul porcului, inima racului sau alte băzdăganii de infimă specializare și de largă îmboldire la lene și neactivitate la tine în țară.

Ei bine; în sărbătorirea lui Xenopol nu aveam a face cu asemenea marfă de export. Se știe că la noi în țară este oprit exportul de vite *vii* spre Austria; se zice că serviciul nostru veterinar e prost și nu dă încredere Austriei. Fie. In schimb însă s'a recurs la export de carne moartă. Și zeci de vagoane cu sute de tone pleacă dela noi spre occident, Iașii fiind un centru de export de carne *mourtă*.

Asemenea o socot și eu gîndirea exportată prin articule prizărite în reviste străine. E gîndire *moartă*, căci lipsește dintr'însa puterea vieții.

Gîndirea vie dusă prin organul tău în piața străină este valorificarea integrală a ideii.

Maestrul care știe să îmbine pe lîngă adîncimea ideii, productivitatea ingeniului său și oratoria vorbei va ști să convingă în alt mod cercurile înalte, cărora vorbește și va duce altfel slava sa și a neamului său.

Și A. D. Xenopol a avut această fericită alegere, care n'a fost o întîmplare, nici un hatîr, ci *încheerea normală a unei activități pe terenul publicisticei franceze de 28 ani.* Cele mai mari și alese scrieri Xenopol le-a scris în franțuzeste. Intelectualitatea franceză socotea pe Xenopol ca al ei; el se vîrîse în cercul ei, discutînd, aprobînd, criticîndu-și reciproc ideile. In acest cerc de intelectuali, după ce Xenopol a exportat gîndirea scrisă 28 de ani, a trebuit ca ea să-l invite să le exprime oral vederile sale asupra *Teoriei Istoriei*, cum și *Lecții asupra Romînilor.*

Xenopol a exportat gîndirea românească în scris 28 de ani, nu pentru a-și face din ea un piedestal de înălțare, era deja sus; dar pentru că avea în el vocațiunea omului de știință. El a plecat mare de la noi, pentru că la noi, între noi a făurit știința lui. Iar chemarea lui între străini să le spună prin viu graiu gîndirea românească a făcut pentru mulți din noi prilej de serbătorire, fie pentru a-și pune în evidență eul lor, fie pentru a-și proslovi în clipa zilei.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

ENTUZIASM...

S'a scris și se va scrie încă mult, nesfîrșit de mult despre entuziasm. Filosofia are înscris acest cuvînt ca titlu al unui interesant capitol; fiziologia studiază de asemenea manifestarea aceasta unică în feliul ei complexă și complicată alcătuită din fenomene vagi, curioase, multiple, greu de înțeles, greu de prins, fără contururi precise, fără limite hotărîte. Dar din toate cîte se știu și se scriu nu poate nimeni să scoată o—definițiune a entuziasmului.

Ci trebuie să-l observi, să-l trăești, să-l simți, să-l împărtășești cu alții, ca să-ți dai seamă de ce este.

Aceasta este definiția lui unică să-l împărtășești cu alții, cu cît se poate mai numeroși,—căci cu cît vor fi mai mulți, cu atît senzația de entuziasm va fi mai profundă, mai senină mai sinceră și mai înălțătoare: căci entuziasmul e totdeauna un sentiment curat.

După cum prin cantitatea ei înfinită apa de mare nu este nici odată impură, ci deasupra tuturor mijloacelor artificiale de sterilizare, tot ast-feliu această izbucnire enormă a masselor, entuziasmul este prin însuși proporțiile lui,—o manifestare curată, mai presus de ori-ce.

Entuziasmul trebuie respectat, trebuie privit ca un produs necesar fie ale unei credinți, fie al unui instinct de viață, iar mișcarea populară de care se leagă e totdeauna respectabilă și producătoare de foloase, fie imediate, fie tîrzii.

In viața politică a Romîniei s'a produs acum un an un fenomen social cari invederează odată mai mult puterea și însemnătatea entuziasmului sub forma de curente populare: constituirea partidului conservator democrat.

Cine a urmărit, treptat, cum a evoluat în succesele lui, în cuceririle lui, în triumfurile lui noul partid politic, a putut cunoaște adevărate fenomene de entuziasm în istoria politică a țării.

Ceea ce n'ar putea face propaganda scrisă; ceea ce n'ar realiza mii de volume tipărite, face acest minunat și straniu element—care înlocuește și vorba și scrisul sau întrece efectele lor: entuziasmul! Cu el învingi toate și treci peste toate. Curentul pornește,—și mai stă locului; omul se alătură de om, massa se face compactă, iar cu accea putere neasemănată, pe care o dă instinctul solidarității, toți se țin strînși în jurul unei idei, al unei credințe de luptă și nimic nu poate rupe o pietrică din blocul uriaș.

Iar puterea cea tainică, acea care dă imold și consistență, care asigură creșterea necontenită spre apogeu este—entuziasmul în care se cuprind toate elementele celelalte și care le subjugă pe toate.

Rodion

UN SAVANT ROMÂN

— D. DRAGOMIR HURMUZESCU —

E foarte rar la noi tipul savantului, și, prin aceasta, înțeleg pe omul învățat care se dedă cu totul științei și cercetărilor sale. Avem foarte mulți profesori dar foarte puțini savanți, de oare ce aceștia din urmă, se deosebesc de profesorul care și-a făcut din știința sa o carieră și care dacă a învățat ceva a studiat numai ca să facă din știință un fel de „gagne-pain" mai ușor.

Romînii sunt foarte buni studenți, ei uimesc une-ori pe profesorii lor cu inteligența și sîrguința lor; dar, odată ajunși la ceia ce au dorit, ei lasă cu desăvîrșire știința sau arta cărora s'au consacrat și trăesc, ori nepreducînd nimis, ori ocupîndu-se cu ori ce altă îndeletnicire de cît aceia pentru care s'au pregătit.

Aceasta nu arată alt-seva de cît că profesorii noștri n'au făcut știință în viața lor de cît numai ca să-și creeze o situație. La această stare de spirit a contribuit foarte mult și moravurile noastre sociale: lipsa de oameni chema la luptele politice și la frontea administrației țărei pe oamenii cei mai de seamă—deci pe profesorii universitari—depărtîndu-i de la adevărata lor misiune.

Apoi lipsa de tradiții—la străinătate profesoratul se moștenește din tată în fiu—a făcut pe foarte mulți profesori să nu se prea entuziasmeze de știința lor, care nu le aducea nici o satisfacție sufletească, pe care o simte numai omul care prin tradiție știe bucuriile științei pentru știință, dar nu avem avantajele morale și materiale pe cari politica le putea aduce.

Trebuia să fie prea mare și prea puternică înrîurirea vieței de student, vieței de laborator, contactul cu adevărații profesori și savanți pentru ca tînărul doctor romîn reîntors din străinătate să treacă peste toate avantajele politice și să se consacre cu totul adevăratei științi; Astfel de excepțiuni există însă și una dintre ele e, fără îndoială, savantul fizician profesorul Dragomir Hurmuzescu.

D. profesor Dragomir Hurmuzescu, atît la străinătate ca student, cît și ca profesor de la înapoiarea d-sale în țară, s'a consacrat cu totul științei. După ce a făcut studii în țară, a plecat la Paris, grație unei burse obținute prin concurs.

După ce luă licența în științe, începe să lucreze la laboratorul celebrului profesor Lippmann.

Ceia ce uitasem să spunem mai sus nu trebue să neglijăm să adăogăm: dacă mulți din tinerii noștri profesori, odată reînterși în țară, se lasă de ori ce activitate științifică, vina e de asemenea și în lipsa unui spirit de observație scrupulos și original care să-i conducă la descoperiri; ei lucrează atîta timp cît sunt sub dirigoirea maeștrilor lor.

Domnul Hurmuzescu se distinge însă, prin metoadele sale experimentale, încă de la început și lucrarea sa de debut, teza d-sale de doctor în știință, e o operă de mare valoare pentru care i se decerne chiar „la plus haute mention".

Reîntors în țară, d-sa își continuă lucrările și, ca simplu profesor de fizică la liceul internat, d-sa își organizează un laborator unde lucrează cîte-va din lucrările sale de valoare, ceia ce arată că pentru un om adevărat de știință sunt totdeauna mijloace la îndemînă, cînd voește a lucra.

Ajuns profesor universitar, d-sa se urcă la catedra sa, cu gîndul de a o face demnă de catedra de pe care își ascultase d-sa prelegerile, și în adevăr organizează într'un timp foarte scurt,—d-sa a fost numit profesor universitar la 1900—„un laborator permanent de radiografie; un laborator special pentru fotografie și care servește cursului de fizică precum și cursului de geologie și arheologie; o secțiune meteorologică, care cuprinde o mică stațiune, avînd de scop de a deprinde pe studenți cu studiarea și observarea fenomenelor meteorologice; o secțiune a verificărei și controlului aparatelor de electricitate industrială, laborator foarte necesar căci are de scop de a familiariza pe studenți cu măsurile practice de electricitate industrială; precum și un atelier pentru construcția și reparația aparatelor de fizică.

D. Hurmuzescu și-a văzut, în schimb și roadele activității sale. A putut vedea adunați în jurul său pe mai toți profesorii facultății de științe din Iași cu cari a organizat „Societatea de Științe din Iași".

D-sa se bucură de o stimă și de admirație din partea elevilor săi, cărora a

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 și 25 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34 Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

știut să le insufle dragostea pentru știința pe care o predă și să le dea exemplul muncei și devotamentului său.

D. Hurmuzescu a publicat în răstimpul acesta, mai bine de 25 de lucrări care toate au pecetea originalității și au devenit clasice în învățămîntul fizicei.

Astăzi nu e tratat de fizică, începînd cu cunoscutul Ganot și până la cursurile d-lui Poincarré, cel mai mare matematician al vremei, fără să nu întîlnim citat numele d-lui Hurmuzescu; așa în cursul de electricitate al d-nului Pellot, profesor de electricitate la facultatea de științe din Paris, precum și în cursul de fizică de la școala politechnică a d-nului Jamin; precum și la lecțiunele de electricitate și magnetism ale d-lui Mascart, profesor la Collége de France, vedem vorbindu-se, cu multă stimă, de lucrările savantului nostru compatriot.

Grație renumelui universal, d. Hurmuzescu este astăzi membru activ a celor mai mari societăți de fizică din Franța și Germania, precum Société de Française de physique din Paris și Deutsche physikalische gesellschaff din Berlin.

Precum vedem deci, știința noastră începe să se desvolte grație profesorilor de valoare d-lui Hurmuzescu. Puțin cîte puțin, vom vedea profesori consacrîndu-se marilor misiuni și dînd toată activitatea lor îndrumărei tineretului spre acea viață superioară pe care o poate da numai știința adevărată. Odată tradiția formată, nu se va mai teme nimeni de a îmbrățișa o carieră care, dacă nu duce la situații materiale frumoase, duce însă la satisfacerea sufletească de a fi făcut ceva pentru aceeștă omenire.

Și cred că d. Hurmuzescu trebue să fie mai mulțumit de cît ori care altul de a fi fost precursorul unei noui îndrumări în viața noastră socială și de a se ști venerat de o lume întreagă de savanți și iubit de toți elevii săi.

Pentru un om adevărat de știință—și domnul Hurmuzescu este într'adevăr unul,—e tot ceea ce trebuește.

Dr. I. Duscian.

In onoarea d-lui Xenopol

— Tuastul d-lui maior Petala —

Domnilor profesori,

Țin, mai întâi, să vă mulțomesc, din adîncul inimei, pentru cinstea ce ne-ați făcut de a admite, ca și noi foștii elevi ai d-lui Xenopol, să participăm alături de d-voastră, dostul corp, le sărbătorirea distinsului nostru maiestru.

Știu, prea bine, că modestele mele omagii au să se piardă în noianul celor ce d-voastră, cu dragă inimă, închinați ilustrului sărbătorit; cu toate acestea nu mă pot opri ca într'o împrejurare atît de fericită, să nu'mi exprim adîncul meu respect, admirațiunea și recunoștința, către iubitul meu profesor.

Domilor, nu este puțin lucru să știi să muncești pentru înalțarea Patriei și pentru prestigiul ei. Nevoile omenești absorb, prin lupta pentru traiu, aproape întreaga energie omenească și dacă n'am ști, ce anume din această energie, să cheltuim pentru un scop superior, pentru înalțarea neamului, nu am merita numele de *buni romîni.*

Pe acei ce, însă, Dzeu i'a înzestrat cu călități deosebite ca să poată contribui, o viață întreagă, la mărirea edificiului neamului nostru, e de datoria noastră, a *bunilor romîni*, să'i sărbătorim, să le arătăm recunoștința și mulțumirea noastră; aceasta este totul, ce inimele noastre pot să le răsplătească.

Și cu condeiul și cu cuvîntul, d. Xenopol nu a încetat să ne arăte lumei pe noi și trecutul nostru. Apusul și-a făcut o cinste ca, alături de savanții săi, să'i rezerve un loc de frunte; cinstea e și mai mare pentru noi.

Domnilor, în aceste momente înălțătoare, nu'mi pot opri gîndul, care sboară cu cîțiva ani în urmă cînd, de pe catedra școalei militare, d. Xenopol, prin cuvintele sale pline de înțelepciune, mă prepara pentru misiunea mea viitoare. A trecut de atunci timpul îmi îndeplinesc rolul meu de apărător al țărei, așa cum m'a învățat; o singură dorință mai am, ca să'mi pot avata complect, recunoștința pentru iubitul meu profesor d. Xenopol: să contribui și eu, la mărirea în afară a prestigiului țărei, cu condeiul meu: arma.

Domnule Xenopol, în numele elevilor d-voastră, cari încălziți de cuvintele dv. pline de înțelepciune, port azi spada în mînă, rîdic tuastul meu și'ți zic: D-zeu să'ți dea zile multe și sanatate ca să'ți vezi neamul întregit așa cum l'ai aratat în operile d-tale și pe noi, elevii d-tale contribuind cu viața noastră la îndeplinirea acestui sfînt ideal!

Litere-Științe-Arte

Presa „takistă".—Cu ocazia primei aniversări a întemeierei partidului conservator-democrat presa partidului a fost—în mod firesc—la ordinea zilei. De aceea nu e fără interes de a releva, că din punctul de vedere al organizărei sale tecnice, ca și din acel al atențiunii ce dă părții literare și științifice, presa „takistă" ocupă un loc foarte onorabil, dacă nu chiar un loc de frunte.

Ziarele partidului conservator-democrat, imagine necesară a partidului însuși, sunt izvorite din nevoi actuale, iar nu un produs al unei învechite rutine sau al unei venerabile tradiții.

Astă-zi nu se găsește un organ autorizat al noului partid, fără o largă parte acordată publicisticei. Fără a mai socoti că în rîndurile „takismului" se găsesc astă-zi reprezentanți străluciți ai literaturii și ai științei, proporțional poate mai mult ca în celelalte partide,

In ce privește „Opinia" care ocupă un loc modest în rîndurile ziarelor „takiste" ea a probat totdeauna că știe să acorde o largă ospitalitate problemelor de actualitate în general, celor științifice și literare în special.

*

O engleză, Miss Cawa, inimică pronunțată, a vivisecției, a întreprins împreună cu un grup de amici o serie de rugăciuni pentru a cere lui Dumnezeu să pue capăt crimelor vivisecatorilor.

Ea ne spuse, că a avut bucuria de a vedea rugăciunile ei împlinite, de la o vreme vivisecatorii cei mai periculoși mor sunt loviți de paralizie sau din vre-un motiv care care încetează cu experiențele lor.

Să eie seama fisiologiștii noștri, Miss Cawa pare a avea ochiul rău și bună de deochii...

*

Constituția turcă n'a dat libertate spiritelor numai în domeniul politicei ci a favorisat și răsărirea producțiunilor artistice.

Rezultatul nu s'a lăsat de loc așteptat, și iată că s'a putut vedea la Constantinopole o representație surprinzătoare premiera unei opere musicale: „Mireh", dramă lirică în 3 acte.

Această piesă care a avut mult succes, pune pe scenă lupta „Junilor turci" cu spionii vechiului regim.

In curînd se va representa și în Franța această piesă.

*

Societățile de abstinenți din Germania cari au mult de lucru în această țară, n'au pierdut ocazia de a se folosi cu profit de svonurile false respîndite despre Wilhelm al II, care presentîndu-se ca abstinent, și adept al ceaiului și apei limpede.

Insă din cauza numeroaselor reclamațiuni a fabricanților de bere și celorlalți negustori de băuturi spirtoase, Impăratul a fost nevoit să facă un comunicat oficial în care declară că bea la fie care masă cîte un pahar de vin ușor sau șampanie, iar la reuniunile prietenilor acceptă cîteva pahare de bere.

*

A apărut o interesantă broșură care cuprinde opiniile marilor autori muzicali și critici artistici asupra celebrei cîntărețe Yvonne Dubel, prima dona Operei din Paris care va concerta la Iași în ziua de 7 Martie a. c.

Massenet, Ed. Colonne, Paul Vidal, Ch Widor, Alfred Brumeau, Saint-Quentin, Puccini, etc. efe., își arăt în cuvinte frumoase admirația pentru marele ei talent.

Marele ziare Europene „Le Figaro", „Le Gaulois", „L'Echo de Paris", „Le Journal", „Gil Blas", „L'Eclair", „Le Petit Journal", „Deutsches Volksblatt", „Fremdenblatt", „L'Independance belge" „Le Petit Bleu", „Duna Zeitung" „Riga Tageblatt" etc. etc., conțin dări de samă entuziaste pentru marea cîntăreață

Vom publica în curînd programul acestui interesant Concert.

Biletele sunt depuse la „Carmen Sylva" Iliescu & Grossu.

*

Marele eveniment artistic

Celebra artistă pariziană *Blanche Toutain* de la Teatrul „Vaudeville" va da cu concursul excelentei trupe de sub direcția lui *Lugné-Poe* 2 reprezentațiuni la *Teatrul Național din Iași, în zilele de 25 și 26 Februarie a. c.*

Se vor reprezenta *„Yvette" de Guy de Maupassant* și *L'Abbé Constantin* de *L. Halévy.*

Blanche Toutain, marea artistă cu un renume universal, răsfățata publicului parisian, ie întovărășită de o trupă demnă de marea artistă.

Elita iașului s'a grăbit a-și reținea bilete la agenția teatrală *„Thalia"* Maximovici unde locațiunea ie deschisă.

Informații

❑ Rîndul d-lui Cantacuzino.

Ziarul local al... carpiștilor a găsit mijlocul de a șfichiui și pe d. Cantacuzino, șeful carpiștilor locali.

In numărul de ieri acel ziar scrie: „la secția I-a a tribunalului se judecă cererea pentru rîdicarea consiliului judiciar prințului Gr. Sturza. Pledează d. Matei Cantacuzino, *fruntașul și iubitul nostru președinte.*"

Vrea să zică, trebue să fie vorba de un proces de interdicție, ca d. Cantacuzino, simplu avocat în acel proces, să fie numit „iubitul președinte".

❑ Amicul nostru, d. profesor Ilie Bărbulescu, a primit din Belgrad, capitala Sîrbiei, înștiințarea că în ședința generală a „Asociației Presei" de acolo, ținută la 30 Ian. 1909, a fost ales „membru de onoare" al Asociației, împreună cu d-nii Maklakov și graful Bobrinski, deputați ai Dumei rusești, Kiezi, deputat al parlamentului italian, Iosef Holecek, directorul marelui ziar ceh „Narodny Listi."

❑ **Procesul Teodoreanu-Hamangiu.**—După cum am anunțat ieri, procesul în calomnie pe care d. avocat Osw. Teodoreanu l'a intentat procurorului Hamangiu a fost amînat pentru ziua de 25 Februarie.

Asupra celor urmate ieri, ni se scrie din București:

Eri urma să se judece înaintea secțiunei I a a Curței din Capitală apelul făcut de către d. procuror Hamangiu în procesul cu Oswald Teodoreanu, avocat din Iași.

Se știe că la precedenta înfățișare Curtea, admițînd cererea formulată de reclamant, a cerut ministerului de justiție să comunice Curței originalul său copia memoriului trimis de d. Hamangiu și prin care d. Teodoreanu ar fi fost calomniat; iar în caz cînd acesta nu ar fi cu putință. Curtea cerea ministrului să comunice oficial calitatea în care a lucrat d. Hamangiu atunci cînd a făcut denunțul cunoscut.

Ministrul justiției, răspunzînd la adresa Curței de apel, a refuzat să-i pună la dispoziție chiar și copia după memoriu. In ceia ce privește calitatea în care a lucrat d. Hamangiu, ministrul a răspuns că denunțul poartă data de 22 August că nu poartă vre-un număr oficial și e semnat cu numele d-lui Hamangiu, în josul căruia e menționea „procuror și profesor suplinitor la Universitate".

Ministrul mai adaugă că dintr'un proces-verbal încheiat de membrii parchetului Curței din Iași, în ziua de 12 Iunie rezultă că la acea epocă d. Hamangiu era de serviciu împreună cu d. procuror general Leonescu, care nu a luat nici un concediu în tot acest timp.

Ministrul închee răspunsul către Curte, spunînd că nu poate ști dacă d. Hamangiu avea la acea epocă vre-o delegație specială din partea procurorului general.

Acesta e, în trăsături generale, răspunsul oficial al ministrului de justiție; rămîne acum de văzut cari vor fi aprecierile Curței asupra calității în care a lucrat fostul procuror de Iași, atunci cînd a făcut denunțul. Din răspunsul ministrului, însă pare a reeși că dacă d. Hamangiu nu avusese vre-o delegație specială, a lucrat în calitate de simplu particular, fiind deci justițiabil de tribunalele ordinare.

Discuția asupra acestui punct avea să se facă în ședința de eri a Curței. Cum însă, din cauza întreruperei circulației d. avocat Teodoreanu nu a putut sosi în Capitală, procesul s'a amînat din nou pentru ziua de 25 Februarie.

❑ **Condemnarea unui bandit.**—După cum ne-a telegrafiat corespondentul nostru din Burdujeni, Curtea cu juri din Suceava (Bucovina) a condemnat Vineri seara pe banditul Sofroni la 9 ani temniță grea. In fie-care lună, acest bandit, va posti o zi și va dormi pe pat de scînduri neacoperit După terminarea pedepsei, va fi expulzat.

Iată cîte-va amănunte asupra acestui bandit:

Țiganul Sofroni zis Andrei Bîrgovan, a comis diferite delicte sub nume false ca: Ioan sau Gheorghe Ciobanu, Teodor Bodnar etc. El e de loc din Mălni. Până la vrîsta de 28 ani a trăit prin meleagurile din România, comițînd mai multe furturi, pentru care a fost de cîte-va ori pedepsit. Sofroni a trecut apoi în Bucovina, unde în tovărășia unei bande, a comis 16 crime de furt. Cele mai multe și îngrozitoare crime le-a comis în ținuturile Cîmpulungului și în ale Dornei. De trei ori a fost prins și pedepsit, sub numele de Ioan Ciobanu. Ultima jefuire a făcut'o, după ce se ascunsese în munți, în Castana la Gh. Polocașe.

El a fost prins apoi într'o crîșmă din Brahoaia de sergentul major de jandermerie Andreas Stasz din Stroiești. In satul Negrileasa, din munți, a fost găsit un adevarat depozit de lucruri furate de el. Sofroni mărturisi pentru moment că el a omorît pe comerciantul Goldenberg din Bosani. Mai apoi el tăgădui faptul. De asemeni se mai spunea că ar fi comis crime și în Danila, Brăiești, Cîmpulung etc.

❑ **Din Bucovina.**—Incă din anul trecut conferența anuală a învățătorimei din Cernăuți, s'a hotărît de a se interveni pentru înființarea de școli naționale în Cernăuți.

Comisiunea aleasă și-a depus zilele trecute raportul și ea a cerut înființarea a 7 școli românești și anume: o școală de 6 clase în centrul orașului, una de 5 clase în Clocnica, una de 5 clase în Roșa I, trei de cîte 2 clase în Roșa-Țetina, Horecea și Caliceanca și una de 3 clase în RoșaStînca. Aceste școli vor fi obligatorii pentru Românii din circumscripțiile respective.

S'a intervenit pentru aceasta la consiliul școlar orășenesc.

— Un fenomen, interesant s'a putut observa în Cernăuți, Joui seara spre Vineri, pe la orele 11 și 45 m. S'a zărit pe firmament, în partea dinspre miazăzi trei dungi de foc, ca un fulger lat și foarte luminos, repetat în trei momente consecutive.

— Un viscol puternic a fost de Vineri seara și cu o vijelie cum nu s'a mai văzut încă.

Circulația trenurilor a fost întreruptă.

— S'a înaintat tribunalului lista tuturor studenților care au participat la demonstrațiile contra baronului Wasilko, în ziua de 9 Februar st. n., cu ocazia alegerilor comunale.

❑ **O circulară în chestia moratoriilor.**—Ministrul justiției a trimis tribunalului următoarea circulară în chestia modului cum ar trebui acordate moratoriile comercianților:

Prin circulara No. 8271 din 14 Mai 1903. Ministrul Justiției, în urma intervenirei Camerei de Comerț și Industrie din București, a atras atenția Tribunalelor asupra neajunsurilor ce încearcă creditorii și pericolul ce prezintă pentru creditul comercial înlesnirea cu care unele din ele încuviințează cererile de moratorii făcute de comersanții de rea credință.

In afară de starea îngrijitoare pentru comercianții cinstiți, provocată de indulgența cu care se acordă moratoriile, comerțul mai întimpină neajunsuri și din cauza măsurilor puțin severe ce autoritățile judecătorești iau în contra falitilor frauduloși.

Așa, D. Președinte al Camerei de Comerț și Industrie din București, aduce la cunoștința ministerului că mulți faliți înstrăinează sau chiar ascund mare parte din marfă, pe care apoi, după încetarea operațiunilor falimentului o pun în vînzare în prăvăliile ce din nou deschid pe numele soțiilor lor sau altor membrii din familie iar justiția nu face nici o cercetare spre a putea cunoaște adevărata situațiune a falitului, nici nu ia vre-o măsură spre a asigura drepturile creditorilor asupra activului falimentului.

Pentru a face să înceteze această stare de lucruri să vă rog să luați dispozițiuni ca cu ocazia cercetărei falimentelor, să se uzeze cu stricteță de toate mijloacele ce legea pune la îndămînă, pe de o parte, pentru ca masa credală să nu fie micșurată prin înstrăinări deghizate sau prin ascunderea mărfurilor și pentru ca falitul să fie pus în neputință de a trage foloase din starea de faliment; iar pe de altă parte, cu falții de rea credință, sau cei care prin faptele lor au provocat falimentul, să-și ia pedeapsa prescrisă de legea Stelian.

❑ O delegație de trei studenți a facultății de medicină din Iași se va prezinta, zilele acestea, ministrului instrucțiunei și i va cere să aibă în vedere facultatea, mai ales în ce privește laboratoriile, la întocmirea budgetului.

❑ Ministrul internelor a refuzat să reînoaiască contractul cu institutul de vaccin din București, pentru furnizarea fiolelor de vaccin.

Directorul institutului este d. profesor doctor Pușcariu din Iași.

❑ Părintele Savin, directorul Seminarului și părintele Carp, au plecat ieri seara la București spre a lua înțelegere cu I. P. S. S. Pimen, în ce privește programul instalărei noului Mitropolit.

Archimandritul de scaun al Episcopiei Dunărei de jos, P. C. Sa Nicodem, a sosit în Iași, însărcinat de noul Mitropolit cu luarea unor măsuri, privitoare tot la instalare.

❑ Astăzi s'a placardat pe zidurile orașului lista definitivă a tinerilor se urmează a forma viitorul contingent.

Recrutarea acestor tineri se va începe după cum am mai anunțat, în ziua de 1 Martie a. c.

❑ **Reorganizarea corpului telegrafic poștal**—După cum am anunțat, o comisiune lucrează la reorganizarea corpului telegrafo-poștal.

Reorganizazea se face, după cît știm, în senzul legiuirei administrației germane.

Se vor admite în corp numai bacalaureați, trecîndu-i în școala ale cărei cursuri vor fi de doui ani, în care timp li se vor plăti o diurnă. La terminere vor fi avansați ca elevi gr. 2. Gradul al 3-lea de elevi se va dosființa.

Corpul impiegaților auxiliari devine definitiv, creindu-se două clase, plătiți cu 100 și 120 lei lunar și pot avansa prin gradații pînă la 250 lei lunar. Nu se vor admite în corpul auxilierilor de cît femei și aceasta după ce numărul actualelor se va reduce la o proporție mică față de personalul bărbătesc.

In corp nu se vor mai admite femei, ci numai barbați.

S'au prevăzut gradații pentru tot personalul, cum și îndemnizații de locuință.

Cei cari nu vor satisface concursul de oficianți inferiori, în urma a trei probe sau dacă într'un interval anumit de ani, nu se vor putea prezenta ca să susție acest concurs, elevii gr. 1 vor trece în corpul auxiliarilor cu salariul lor, urmînd să se bucure de gradații.

De asemenea cei cari nu vor satisface în aceiași condiții concursul de oficiant superior, oficianți inferiori de gr. 1, vor rămînea în acest grad pînă la eșire la pensie, bucurîndu-se însă de gradații.

Gradațiile se vor acorda din 3 în 3 ani cu un spor de 20 la sută, dacă în acest interval personalul nu a fost pedepsit sau notat rău în serviciu.

Se mențin cîte 3 grade în clasele de oficianți inferiori și superiori, reducîndu-se numai la două la elevi.

Elevii și auxiliarii nu vor putea fi diriginți.

Oficiile vor fi clasificate în 3 clase: cu diriginți oficianți superiori gr. 1; cu diriginți oficianți superiori gr. 2; iar restul oficiilor cu diriginți luați dintre oficianți superiori gr. 3 și oficianții inferiori gr. 1.

La transferări se va plăti cîte-o indemnitate fixă, plus toate cheltuile ocazionale.

❑ Membrii consiliului comunal vor fi convocați în cursul săptămînei viitoare.

❑ Consiliul general al județului se va întruni din nou Vineri 20 Februarie a. c., cînd se va ocupa cu budgetul drumurilor.

❑ Aflăm cu plăcere că alaltă-eri a avut loc la București căsătoria d-lui St. Donef, ziarist, cu d-ra Elena Crăiescu din Iași.

Felicitările noastre.

❑ Cu părere de rău aflăm că starea sănătății d-lui Atanasie Popovici, profesor, din Roman, cumnatul d-lui institutor Andreescu, s'a agravat.

Îi dorim o cît de grabnică însănătoșire.

❑ La ceremonia instalării noului Mitropolit al Moldovei și Sucevei, I. P. S. S. D. D. Dr. Pimen Georgescu, care va avea loc Duminică 15 Februarie, e probabil că va lua parte și d. Spiru Haret, ministrul cultelor și instrucțiunei publice.

De asemini vor lua parte la ceremonie P. P. S. S. Episcopul Romanului și Episcopul Hușilor și mai mulți Archierei, precum și un mare număr de preoți din Eparchia Moldovei și Sucevei, care va veni să se prezinte noului Archipăstor.

❑ Am anunțat eri că o delegațiune militară bulgară a sosit în Iași spre a'și continua drumul la Petersburg, unde avea să asiste la înmormîntarea Marelui Duce Wladimir.

Din cauza înzăpădirei trenurilor, delegația n'a mai putut sosi la vreme la Petersburg, dar a fost înștiințată să plece acolo, spre a depune o coroană pe mormîntul marelui Duce.

❑ Circulația trenurilor a fost restabilită, atît pe linia Iași—Pașcani, cît și pe linia Tecuci—Iași.

Trenurile sosesc însă cu mari întîrzieri. Așa, trenul de București a sosit aseară cu o întîrziere de 90 de minute, iar azi dimineață cu o întîrziere de 45 minute.

Plecarea din gara Iași însă, se face foarte regulat. Atît aseară, cît și astăzi au plecat toate trenurile, atît pe linia Pașcani, cît și pe linia Vaslui.

❑ Partidul liberal a fixat candidatura d-lui Ion Bibicescu, la colegiul 1 de Senat din București.

Banca Națională întră ast-fel oficial în luptele partidului liberal—numitul candidat fiind director al Băncei Naționale.

❑ In cursul săptămînei viitoare se va întruni la ministerul de resboiu comitetul inspectorilor generali ai armatei, pentru a discuta mai multe chestiuni.

❑ Linia ferată Iași—Ungheni se află încă tot înzăpădită.

In apropiere de Oristești cantitatea de zapadă e foarte mare.

Probabil că până mîine dimineață linia va fi restabilită.

DIVERSE

— Direcțiunea liceului din Pomîrla a angajat ca maestru de fanfară a acelui liceu, cu începere de la 1 Martie, pe d. Gh. Vasiliu, actual instructor la fanfara liceului internat și școlii normală.

In locul său la școala normală rămîne d. maestru Rudolf Haas iar la liceul internat va trece d. Const. Dănescu.

Ultime informaţii

❑ In discursul său de la Cameră, în chestia proiectului Stelian, filfisonul Mîrzescu a citat un articol din *Opinia* al d-lui Lascar Antoniu, afirmînd că partidul conservator-democrat şi-ar fi dat părerea favorabilă pentru creiarea inspectorilor judecătoreşti şi consiliului superior, înainte de a apărea proectul Stelian.

Contra acestei afirmări mincinoase, amicul nostru a protestat astă-zi prin următoarea telegramă adresată d-lui deputat I. Th. Florescu:

Citesc în rezumatul dezbaterilor parlamentare din ziarele de astăzi că deputatul Mărzescu a invocat un articol al meu din *Opinia* de la 28 August 1908, pentru a dovedi că partidul conservator-democrat ar fi propus cînd va consiliul superior şi inspectori judiciari.

Protestez în potriva acestei insinuări făcută cu ştiinţă că nu sînt în parlament şi că nu mă voi putea explica imediat.

N'am cerut nici odată consiliul superior, iar inspectoratul l'am indicat ca o reformă utilă dar pe alte baze, şi cu altă menire şi anume fiind constituit din magistraţi superiori cari să controleze partea pur administrativă a mersului justiţiei, şi nu cea judecătorească.

De alt fel articolul meu era un deziderat personal şi am aratat în el că nu poate angaja cu nimic vederile partidului.

Rog arătaţi aceasta camerei, şi protestaţi contra falşei interpretări ce i se dă. **Lascar Antoniu.**

❑ **Magistratura** „suspectă". — D. Georgel Mărzescu are un mare cusur: vorbeşte. Cînd tace, se spune despre el: „un băiat de talent". Cînd are guinonul să facă altfel—părerea se schimbă.

D. G. G. Mărzescu face parte din Camera actuală. In calitatea sa de deputat, până acum, deputatul nostru avea să ţie discursuri, avea să fie raportorul unui proiect de lege, avea să interpeleze. Şi fiind-că avea numai—legenda la Cameră era: „Georgel ie un băiat de talent."

Acum d. Mărzescu a vorbit—legenda a dispărut. Deputatul de Iaşi a ţinut un „discurs" în discuţia asupra reformei judecătoreşti.

A tratat magistratura de suspectă. Şi a fost pe placul ministrului, care a ascultat acuzarea cu cea mai mare linişte.

De unde ştie d. Mărzescu că magistratura ie suspectă—n'am putea afirma. D. Mărzescu ie avocat cu clientelă accidentală: a pledat în procesul unui funcţionar de la casierie; a fost angajat accidental în două procese ale primăriei Iasi, avea să pledeze ieri într'un proces, care miroase a funingene.

A fost supărat şi pe d. Cananău, care s'a interesat de soarta portăreilor, fiindcă dacă magistratura—înaintea căreia nu pledezi, este suspectă—ce să mai spui de funebrii ceia de portărei, cari, regulat, te plictisesc cu alelor procese verbale?

Dar d. Mărzescu nu este numai un talent cînd nu vorbeşte, ie şi un curajos cînd vorbeşte: în discursul său a atacat pe magistraţi, care nu erau faţă; a polemizat cu d. Lascar Antoniu, care iar nu era faţă.

Un juvaer veritabil!

❑ D. Take Ionescu, care trebuia să vie mîne, Mercuri, în Iaşi, într'o daraveră profesională, va sosi în altă zi, de oare-ce procesul în care avea să pledeze, se va amîna mîine.

❑ D. prim preşedinte al tribunalului a delegat, prin tragere la sorţi, pe consilierul Ion Minghel să prezideze alegerea consiliului comunsl din Gropniţa, în ziua de 15 c.

❑ Carpiştii, cari n'au mai avut întrunire la clubul lor din Iaşi din timpuri imemoriabile, au fost convocaţi pentru astă-zi seara, Marţi, orele opt jumatate.

D. M. B. Cantacuzino, şeful lor, spunea astă-zi unui junimist:

— Te rog să vii. E vorba să ne organizăm solid.

Mai ales!

❑ Membrii administraţiei comunale se vor întruni astă-zi, orele patru, spre a stabili programul pentru recepţia noului Mitropolit, care, precum se ştie, va sosi în Iaşi în ziua de 15 c.

❑ Azi după amiazi, la orele 2, s'a făcut înmormîntarea regretatului Neculai Climescu.

Cortegiul a fost urmat de rude şi de un mare număr de prieteni şi cunoscuţi.

❑ In cursul lunei Noembrie, locuitorul Ioan Raţă din Erbiceni, a încetat din viaţă, pe şoseaua Podul-Iloaia-Erbiceni, pe cînd se reîntorcea acasă.

Parchetul a dat atunci cuvenita autorizare de înmormîntare.

Acum parchetul a primit un denunţ grav asupra morţei numitului locuitor şi parchetul a dispus desgroparea cadavrului.

D. jude instructor V. Erbicesnu, împreună cu d. dr. A. Grossi urmau să plece astăzi la faţa locului.

Din cauza timpului defavorabil, dezgroparea s'a amînat pentru cîte va zile.

❑ Un incendiu a isbucnit eri noapte la casele situate pe şoseaua Naţională Iaşi—Podul-Iloaia, proprietatea moşiei Dumeşti. Casele erau locuite de servitorul Gh. Anghel.

Casele au fost complest distruse. Pagubele sunt mari.

❑ Parchetul a fost înştiinţat că aseară pe la orele 9, pădurarul Ilie Pruteanu, de pe moşia Hisnăşeni, a împuşcat pe locuitorul Neculai Gh. Bancu, din Budeşti-Precista, judeţul Neamţ. Acesta, care se afla cu oile la ernat, a venit cu carele împreună cu un alt ciobap, spre a încărca nişte paie.

Pădurarul l'a împuşcat sub pretext că Bancu n'avea autorizaria arendaşului.

Glontele a pătruns în coasta dreaptă, şi într'o stare foarte gravă ciobanul Bancu a fost transportat şi internat la spitalul din Podul-Iloaia.

Criminalul a fost arestat de jandarmii din Podul-Iloaia, care anchetează cazul.

❑ Ni se scrie din Bîrlad că trupa de operete a d-lui Bărcănescu, care se află în acel oraş, este acuzată că, debutînd în Iaşi, ar fi fost fluerată.

Adevărul este că trupa domnului Bărcănescu nici n'a fost anul acesta la noi şi că, de cîte ori a dat reprezentaţii în oraşul nostru, a fost bine primită, avînd elemente distinse.

❑ Funcţionarii Comunei Botoşani au adresat corpurilor Legiuitoare un memoriu, prin care cer ca cu ocazia modificărei-legei Comunelor rurale şi urbane, să se prevadă următoarele puncte:

Condiţiuni serioase şi conforme timpului, pentru admiterea în funcţiuuile comunale.

Absoluta stabilitate în funcţiuni.

Infiinţarea unui tribunal disciplinar administrativ, pentru judesata funcţionarilor.

Inaintările să se facă după vechime şi merit, prevăzîndu-se în anumite cazuri gradaţii.

Infiinţarea prin lege a unei case de ajutor, pentru funcţionarii comunali.

❑ D. Profesor Tzigara Sarmurcaş a fost eri în oraşul nostru, de unde a plecat în străinătate.

❑ D. Flexi von Reitter Grzybowsky, consulul Austro-Ungariei în localitate, s'a reîntors alaltă-eri din concediu.

❑ D. George Palade, procuror de Vaslui, care nu armoniza nici cu prefectul, nici cu d. Neron Lupaşcu, a fost trimis judecător la Codăeşti, iar în loc a fost numit d. I. Ornescu.

Judecător la Şipote (Iaşi) în locul d-lui Motăş, demisionat, a fost numit d. M. Ştiubei.

❑ D. Th. Nica, inspector general agricol, a demisionat.

❑ La întrebările ce ni le face un cititor respundem: 1) recrutările anul acesta vor începe la 1 Martie, nu la 15 Februar. 2) Contingentul 1910, recrutat în Martie, va fi incorporat la 1 Noembrie, nu în April—cum s'a zvonit.

❑ D. Dionisie Ionescu, judecător de şedinţă la trib. Neamţ, retrăgîndu-se din magistratură, pe ziua de 1 a. c. şi-a reluat profesia de avocat în Bacău.

❑ *Citiţi „Opinia", număr festiv—ilustrat, apărurt cu ocazia sărbătorirei unui an de la Constituirea partidului Conservator-democrat. „Opinia", cuprinde următorul sumar:*

„Opinia", *autograf scris pentru ziarul nostru de Dl. Take Ionescu şeful partidului.*
Un an de muncă, *de Al. A. Bădăreu.*
Take Ionescu *de Caragiale.*
„Opiniei, *de Neculai Fleva.*
Proclamarea şefului nostru, *de C. Cantacuzino-Paşcanu.*
Marea reformă, *de N. Xenopol, senator.*
Izbînda, *autograf, de C. Dissescu.*
Pentru „Opinia", *de Al. D. Xenopol.*
Egnime, *de C. Xeni.*
Doctrina în politică, *de Lascar Antoniu.*
Forţa partidului nostru, *de D. Alexandrescu.*
A trecut un an *de Dr. Hurmuzescu.*
Adevărata democraţie, *de Ç. Rădulescu-Motru.*
Acum un an *ee N. Canănău.*
Impresii, *de Ilie Bărbulescu.*
Partidul nostru se bucură de încrederea ţărei, *de G. D. Şerban.*
Din necazurile şefului, *de Stefan Negruţi.*
Expresiuni sociale, *de V. I. Radu.*
Geneza unui partid, *de G. Ghibănescu.*
Tineretul nostru, *de Em. Socor.*
D'acum un an, *de E. Herovanu.*
Credinţa, *de Osvald A. Teodoreanu.*
Partidul Conservator-democrat, *de N I. Pogonat.*
Cum s'a format partidul nostru, *de V. Pella.*

Toate aceste articole sunt scrise anume pentru acest număr festiv al „Opiniei,

Pe lângă aceste articole. „Opinia" mai cuprinde **o cugetare autografă** *a şefului nostru D. Take Ionescu.* Cuvintele def. Al Lahovari *despre şeful nostru,* Lista preşedinţilor Cluburilor noastre din ţară, lista parlamentarilor noştri, lista ziarelor Conservatoare democrate din ţară *precum* şi o dare de samă de activitatea politică şi electorală a partidului din cursul acestui an.

Ca ilustraţii, „Opiniei", are executat într'un mod admirabil pe Dl. Take Ionescu, şeful nostru, Al. A. Badăreu, Caragiale, N. Fleva, C. Cantacuzino-Paşcano- N. Xenopol, Ç. Disescu. Al. D. Xenopol, Dr. C. Istrati, Al Lahovary. Ç. Rădulescu Motru, N. Cananău, Barbu Păltineanu, N. Economu, T. Cămărăşescu, P. Brătăşeanu, T. Cincu, I. Th. Florescu şi V. Filoti.

Cu toată materia abundentă ce conţine, acest număr se vinde tot cu 5 bani.

Persoanele din provincii, cari doresc să-şi procure acest număr, se pot adresa Administraţiei noastre, trimiţînd în scrisoare o marcă de 10 bani.

❑ **Judiciare.**— La curtea s. I. într'un proces între casa de Economie cu comerciantul Goldmann, s'a hotărît astă-zi ca Goldmann, să jure more judaico la Vaslui, de oare ce rabinii din Iaşi refuză să oficieze.

D. Consilier Sturza a fost delegat să asiste la jurămînt.

—De la decizia dată de înalta Curte de casaţie, s. I, cu privire la situaţia rabinilor cînd sunt chemaţi să oficieze jurămîntul ritual, Curtea de Iaşi a mai condemnat de şapte ori pe acei rabini, cari au refuzat serviciile lor.

In contra tuturor acelor condemnări rabinii au făcut recurs.

—Tribunalul a amînat ieri pentru ziua de 17 c. cererea d lui Kifler pentru declararea în stare de faliment a basanului Antoniade.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 10 Februarie.

Mazilirea d-lui Scarlat Vîrnav

Se afirmă că consiliul de miniştri ar fi hotărît în fine mazilirea d-lui Scărlat Vîrnav, prefectul de Constanţa.

Se spune că în locul d-lui Vîrnav va fi numit d. I. Ghica, fost prefect de Vlaşca.

Reforma legei sanitare

— Noi detalii —

Bucureşti. — Proectul mai conţine şi următoarele: se constitue o comisie disciplinară, care va judeca abaterile funcţionarilor. Comisia se va compune din directorul general al serviciului sanitar, doi delegaţi al consiliului sanitar superior, un consilier al Curţei de apel din Bucureşti.

In ce priveşte condiţia de admitere a funcţionarilor, nu vor fi admişi ca şefi de birou de cît licenţiaţi în drept. Vor fi menţinuţi acei şefi de birou netitraţi, cari vor avea un stagiu de zece ani.

Numărul inspectorilor sanitari va fi sporit la 15. Serviciul sanitar se va împărţi în două: asistenţa spitalicească şi asistenţa sanitară.

Ţara va fi împărţită în 17 regiuni sanitare. Fie-care regiune va cuprinde circonscripţii de cîte 15.000 locuitori. Se va înfiinţa o şcoală de medicină legală şi un serviciu de salubritate publică. Se va înfiinţa un consiliu tecnic sanitar, care ambele vor depinde de serviciul central sanitar.

Proiectul Stelian

Bucureşti.—A produs rea impresie că deputatul Mărzescu, singurul d'între liberalii fruntaşi care a aparat proiectul, a fost felicitat de d-nii Stelian şi Costinescu, când se ştie că d. Mărzescu a tratat magistratura de suspectă.

D. I. Saita a desaprobat afirmările d-lui Mărzescu, D. Stoicescu va combate proiectul. D. Brătianu nu vine la cameră, de când a început discuţia proiectului.

Accident mortal

New-York. Robinzon, nepotul lui Rooswelt, a căzut de la etajul al treilea în stradă şi a rămas mort pe loc.

In chestia Azew

Londra. Se comunică că Azew s'ar află ca graniţă Filandei. Un creditor i-a oferit un milion de franci, ca să-şi scrie memoriile din timpul cât a lucrat cu teroriştii.

Pastorala Mitropolitului Moldovei

Bucureşti. — I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, a adresat o carte pastorală către preoţii şi credincioşii din foasta sa Eparchie a Dunărei de Jos.

In acea pastorală, Inaltul Prelat arată că după 7 ani de păstorire e nevoit să părăsească Eparchia Dunărei de Jos şi că se duce fiind chemat la o treaptă mai înaltă, pentru a conduce Eparchia Moldovei şi Sucevei, avînd convingerea că va lucra şi aci cu preoţii pentru îndrumarea poporului pe calea adevărului. „Acum 7 ani, cînd am venit la Eparchia Dunărei de Jos, nimeni nu mă cunoştea, —zice Inaltul Prelat,—dar am lucrat aşa că acum nu cu puţină părere de rău mă despart de această Eparchie.

Recunoaşte că în primăvara anului 1907, pe timpul tristelor evenimente, preoţii din Eparchia sa, şi-au făcut datoria.

Inaltul Prelat arată apoi că a luptat în totdeauna pentru înălţarea demnităţei bisericei şi pentru cultivarea sufletului poporului. Arată că a reuşit să facă şi să introducă: Conferinţele pastorale ale preoţilor, înfiinţate în primul an al episcopatului seu (1902); 2) Conferenţele protoereilor; 3) Societatea „Solidaritatea" instituţie de filantropie a preoţilor, care a ajuns a avea un capital de 100000 lei; 4) zidirea catedralei Episcopale, care va fi o podoabă a Galaţului; 5) înfiinţarea Seminarului „Sf. Apostol Andrei"; 6) înfiinţarea de şcoli de cântăreţi bisericeşti; 7) îmbunătăţiri economice a mănăstirilor; 8) îndemnarea preoţilor la activitatea pentru îmbunătăţirea stărei populaţiei de la sate, prin înfiinţarea de bănci populare şi societăţi cooperative.

9) participarea clerului la expoziţia din 1906, pentru care a primit diploma de aur şi un mare număr de medalii; 10) asistenţa publică, sau grija pentru bolnavi, ca preşedinte al spitalului; 11) vizitele canonice în Dobrogea, în urma cărora a făcut un memoriu, pe care l'a înaintat M. S. Regelui şi guvernului şi care au avut de rezultat înfiinţarea mai multor parochii în delta Dunărei.

12) participarea la societatea de patronaj cu care ocazie a ţinut conferinţe, 13) în fine conlucrarea şi adunarea în jurul său a mai multor tineri teologi de valoare.

Pastorala termină, urînd rămas bun celor din Eparhia Dunărei de Jos, mulţumind în acelaş timp preoţilor, care şi-au făcut datoria.

CAMERA

Bucureşti.—La Cameră s'a distribuit astă-zi proectul de lege pentru darea în arendă a moşiilor statului la obştiile săteşti.

In raportul comitetului delegaţilor se prevede că acesta e unul din punctele manifestului de la 1907.

Tot astă-zi s'a mai depus vre'o 50 de proecte de recunoaşteri şi împămînteniri.

*

Se acordă un nou concediu d-lui G. Panu.

D. Barbu Păltineanu vorbeşte în continuare în discuţia proectului Stelian. Se declară contra sistemului judecătorului unic. Aprobă instituirea concursului, dar el ar trebui să se întindă şi dincolo de primele trepte ale magistraturei.

Criza Austro-sîrbă

Viena.—La bursa de aci s'a comunicat oficial, că svonurile de rezboiu inevitabil şi hotărît cu Serbia, sunt absolut neîntemeiate.

De şi situaţia e gravă, nu s'au luat măsuri de către guvern, care să facă a se crede că Austro-Ungaria vrea să renunţe la politica pacifică urmată pînă aci.

*

Belgrad.—Ziarul „Samuprava" organ al guvernului, publică un comunicat contra presei austro-ungare, care în ultimul timp a vorbit pe baza unor informaţiuni culese în loc competinte, că Serbia păstrează o atitudine absolut corectă faţă de Austro-Ungaria, neviolînd nici direct, nici indirect datoriile ce'i sunt impuse de tradiţiunile şi dreptul internaţional, apărînd însă pe calea diplomatică interesele şi drepturile sale, urmînd statuile semnatarilor tratatului de Berlin. Pregătirile militare făcute pînă astă-zi nu au depăşit de loc marginile cari trebuiesc observate în timp de pace de un stat. Serbia n'a făcut nici un demers îndreptat exclusiv contra Austro-Ungariei. Armata sîrbească n'a fost concentrată contra Austro-Ungariei, nici mobilizarea contra acestei puteri. Graniţa e în stare cu totul normală, în căzărmi sunt abia 10,000 soldaţi mai mult ca de obiceiu.

Ziarul relevă apoi pregătirile militare ale Austro-Ungariei şi zice: „Toate marile puteri cunosc adevărata stare de lucruri. Dacă ofensele şi ameninţările presei austro-ungare sunt simptomele unei acţiuni diplomatice a Austro-Ungariei, declarăm că o atare acţiune este un pretext pentru a realiza a doua etapă a programului de cucerire al Austro-Ungariei în Balcani, în care program, Serbia figurează ca obiect de pradă, după Bosnia şi Herţegovina. La o aşa încercare Serbia se va opune din toate puterile.

*

Belgrad.—Toate partidele au consimţit la formarea unui cabinet de coaliţie. Toată Skupcina dorind ca d. Milovanovici, ministrul de externe, să facă parte şi el din noul cabinet, e probabil că în urma diferendului dintre el şi d. Pasici, acesta din urmă să nu facă parte din noul cabinet.

*

Viena. — „Fremdenblat" comentează ştirea despre intenţia cîtor-va mari puteri de a face demersuri împăciuitoare în vederea unei soluţii pacifice a crizei austro sîrbe.

Oficiosul declară că socoate svonul despre demersuri la Viena, ca neîntemeiat, căci aceasta ar însemna ca Austro-Ungaria să'şi fi schimbat politica sa faţă de Serbia. Or, aceasta nu a avut loc. Direcţiunea politicei Austro-Ungare a rămas aceiaşi.

Oare nu se ştie că Serbia continuă a protesta contra anexărei Bosniei şi Herzegovinei, cerînd anularea anexărei şi că ameninţă cu răsboiu Austro-Ungaria, dacă puterile nu'i garantează îndeplinirea cererilor sale?

Au rămas oare necunoscute cantităţile de material de resboiu, ce de mai multe săptămîni, se tot transportă în Serbia, prin Marseille şi Salonic? Acestea sunt fapte de notorietate publica şi deci nu se poate da crezare svonurilor de intervenţiunea plănuită.

*

Berlin.—După ultimile ştiri situaţia s'a agravat.

Intervenţia puterilor nu mai poate avea nici un efect.

*

Viena.—Cercurile bine informate anunţă că situaţia este extrem de gravă.

Convocarea Parlamentului pentru ziua de 2 Martie şi a delegaţilor s'a amînat.

Situaţia în Turcia

Constantinopol.—Din diferitele declaraţii făsute în cercurile Porţei reiese că Poarta s'a liniştit puţin, în urma informaţiunilor ce au sosit de la ambasadorii săi cu privire la recepţia Suveranului Bulgariei la Petersburg.

Independenţa Bulgariei nerecunoscută

Constantinopol.—Ziarul „Turcia" publică sub titlul: „Independenţa Bulgariei nu e recunoscută", o depeşă a d-lui Iswolski, către ambasadorul rus a Constantinopol, d. Smoniew, depeşa pe care ambasadorul a remis'o Simbătă marelui vizir. Depeşa zice: „Principele Ferdinand al Bulgariei, aflînd de moartea marelui Duce Wladimir, a cerut în termeni emoţionanţi, să vină să petreacă la locaşul de veci pe rudă şi prietenul său. In urma rugămintilor văduvei marelui duce, Imparatul a binevoit să primească această cerere, care a fost inspirată principelui Ferdinand, de un sentiment de pietate şi afecţiune. Principele va sosi deci aci spre a asista la înmormîntare. Am prevenit pe ambasadorul Turciei şi i-am comunicat că date fiind aceste circumstanţe particulare şi din momentul ce Curtea imperială nu va putea evita să dele principelui Ferdinand onorurile corespunzătoare titlului ce şi-a asumat".

LEMNE pentru FOC

Primul depozit romîn „SOCOLA"

In strada Socola, la capătul liniei tramvaiului, în stînga lîngă rampa drumului de fer, sunt depuse spre vînzare, o mare cantitate de lemne pentru foc, din diferite esenţe şi de cea mai bună calitate, clădite în figuri de cîte; 1 m. 40 cm. înălţime; 1 m. lăţime şi 2 m. lungime sau 2 m. 80 cm. cubi fie-care figură, adică 2 palme vechi. Patru asemenea figuri reprezintă 11 m. 20 cm. cubi sau stîngenul mare Moldovenesc.

Lemnele sunt sănătoase, drepte, fără cioturi sau putregai şi uscate; ele sunt bine clădite şi se vînd pe loc la depozit, chiar cîte o figură din ori-care esenţă, cu preţ avantajos, spre deplina satisfacere a tuturor cumpărătorilor.

ADMINISTRAŢIA

AGENŢIA TEATRALA „THALIA"

TEATRUL NAŢIONAL

Mercuri 25 şi Joi 26 Februar 1909

2 Reprezentaţiuni 2

date de celebra actriţă pariziană

Blanche TOUTAIN

de la teatrul „Vaudeville".

cu concursul trupei de sub direcţiunea D-lui LUGNÉ POE.

Lecţiuni de vioară

Predă la domicilii un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner.

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsamînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Simbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Frotera-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz întreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Segarantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 651 —Joi 12 Fevruarie 1909

Reforma judecătorească inaintea Camerei

Din examinarea ce am făcut ieri asupra modului cum va fi alcătuit consiliul superior al magistraturei, ne-am putut încredința că tot Ministrul de Justiție rămîne adevăratul recrutor al personalului judecătoresc.

Cel mult, ceia ce se poate spune în această privință, e că Ministrul devine de acum înainte un elector *deghizat* al magistraturei.

Cei doi delegați ai Ministrului, din comisiunea însărcinată cu dresarea tablourilor de numiri și avansări, își vor impune totdeauna modul lor de a vedea asupra persoanelor ce trebuesc preferate, sau excluse; iar dacă majoritatea comisiunei va aviza altfel tablourile alcătuite rămîn nevalabile.

Să trecem acum mai departe cu cercetarea proectului, așa cum e adus în desbaterea Adunărei Deputaților, și să vedem ce se înțelege prin acea faimoasă inamovibilitate, cu care d. Stelian vrea să-și încoroneze opera sa de reorganizare a justiției.

Proectul declară că extinde inamovibilitatea la toți judecătorii și parchetele Tribunalelor.

Dar ce fel de inamovibilitate e aceasta, vom vedea pe dată din dispozițiunile introduse de comitetul delegaților Camerei și acceptate de d. Stelian.

Prin aceste dispozițiuni, nu mai e vorba de inamovibilitate, ci de *asigurarea inamovibilității* membrilor parchetelor în funcțiunile lor. Ministrul poate suspenda pe procurorii secțiunilor Curților de apel în urma unui raport al inspectorului judiciar, iar pe procurorii Tribunalelor în urma unui raport al procurorului general, sau al inspectorului judiciar.

Dar ce este inspectorul judiciar, de cît agentul supus ordinelor directe ale Ministrului de Justiție?

Așa că, ori de cîte-ori un inspector judiciar va sosi într'o localitate pentru a ancheta pe vr'un membru al parchetului, soarta acestui magistrat este de mai înainte hotărîtă la minister, iar raportul de suspendarea sa se află deja în servieta inspectorului.

Am văzut noi, magistrați inamovibili, cari pentru o mizerabilă delegație ce au din partea Ministrului de Justiție, pentru a îndeplini sarcina de procurori generali pe lîngă Curțile de Apel, se transformă în cei mai slugarnici agenți ai Ministrului, pentru a le satisface patimele politice; prin urmare ce ne putem aștepta în viitor de la Inspectorii Judiciari, cari tocmai sunt creiați pentru a ajuta pe Ministru în executarea mascată a tuturor actelor sale arbitrarii.

In ceia ce privește revocarea sau destituirea acestor magistrați, ea ie dată în seama consiliului superior al magistraturei, consiliu care am văzut că are în sinul seu doi representanți ai Ministrului și cari vor ști să împună ori-cînd și în mod hotărîtor dorințele Ministrului de Justiție.

Și-apoi, nu numai distituirea sau suspendarea, sunt singurele măsuri, de care poate uza Ministrul pentru a izgoni pe cine-va din magistratură.

Acestea sunt poate măsurile extreme. Dar legea prevede diferite pedepse disciplinare, cari *toate pot fi date direct de Ministru*, fără de nici un alt avis sau consultare; așa că ele fiind repetate într'una, vor fi de natură a face pe bietul magistrat să-și iee lumea în cap și să se demită într'o bună zi din funcțiunea sa.

Am văzut pînă acum, rolul pe care îl are Consiliul superior în darea avizului asupra mișcărilor în magistratură.

Să vedem acum și celelalte atribuțiuni ce se creieză acestui consiliu, pe care d. Stelian pare a'l prezenta ca fiind salvatorul prestigiului justiției.

Consiliul superior are și calitatea de a judeca și pedepsi pe magistrații, cari se fac culpabili de fapte ce lovesc în demnitatea justiției.

Dar și aici Ministrul, care poate exercita deschiderea acțiunei disciplinare în potriva unui magistrat,— o poate și împedica, cînd ea ar fi exercitată de vr'unul din înalții magistrați, cărora le e conferită prin lege. Ast-fel proectul declară categoric, că o asemenea acțiune disciplinară nu poate fi pusă în mișcare de magistrați, fără avizul prealabil al Ministrului de Justiție, așa că un magistrat vinovat, poate fi ori cînd ocrotit de Ministru. Această ocrotire a Ministrului, știrbește, dacă nu nimicește ori-ce autoritate consiliului superior disciplinar, — și'l face să apară tot așa de ridicol ca instanță de judecată disciplinară, cum apare ca instanță consultativă în recrutarea magistraților.

Cît pentru partea privitoare la mutarea prin avansare a magistraților inamovibili, proectul consideră pe actualii magistrați inamovibili, ca avînd drepturi cîștigate, și că numai pe cei ce vor fi numiți în viitor în magistratură îi ating dispozițiunile noului legi.

Dar și asupra acestei chestiuni ne-am spus cuvîntul și am demonstrat, că nu mai există adevărată inamovibilitate, cînd avansarea se poate face fără voia magistratului și cînd prin avansare se poate strămuta un magistrat de la locul seu.

Acestea sunt în trăsături generale observațiunile ce am socotit util să aducem reformei d-lui Stelian, după ce a trecut prin secțiunile Camerei.

După cum am spus'o și în momentul, cînd am luat în Noembrie cunoștință de proect și după cum am spus cînd am văzut și criticele aduse de instanțele superioare judecătorești, reforma aceasta numai la reorganizarea justiției nu tinde.

Din potrivă, ea înseamnă o slăbire a inamovibilității magistraturei, și e regretabil că aceasta vine tocmai de la liberali, cari se pretind a fi avantgarda tutulor ideilor democrate și de progres în țara noastră.

Fătărnicia cea mai uricioasă reese din întreaga reformă. Căci sub masca unei pretinse stabilități a magistraturei și asigurările unei demne funcționări a justiției, se întrezărește spiritul și tendința îngenunchierei puterei constituționale a justiției înaintea puterei executive.

Și ast-fel vom avea în formă o justiție stabilă și independentă, iar în realitate o justiție pusă sub forța arbitrară a guvernelor capriționse și brutale.

Vespasian Pella

Lucrările de Canalizare

Ni se atrage atențiunea asupra următorului fapt, pe care îl supunem cunoștinței direcțiunei serviciului de aducerea apei și de canalizare.

Pe străzile secundare, unde canalizarea se face cu tuburi de ciment, lucrătorii însărcinați cu executarea, de parte de a săpa adîncimea cerută, o lasă de o palmă mai sus, economisind astfel o sumă respectabilă pe lungimi mari. Apoi legăturile ce se fac la capetele tuburilor lasă de dorit, întru cît partea dinspre pămînt e aproape nelipită, lăsînd să se filtreze toate murdăriile are să provoace prăbușiri de terenuri pe acolo, unde infiltrarea va fi mai mare.

Lipsa de control asupra acestor lucrări, va îngreuia controlul și mai mult după ce se va acoperi cu pămînt și nici timpul trecut cu luarea pe samă în mod definitiv a tuturor lucrărilor — cei 2 ani de grație—nu vor putea deschide peste tot defectele acestor lucrări, care trebue să fie veghiate la executarea lor.

Noi credem, că este aici nu atît neglijența, cît un exces de încredere în lucrătorii angajați acum, și știința că defectele de construire în asemenea caz se vor da la iveală după luarea definitivă pe samă a acestei lucrări din partea comunei.

Noi facem atentă direcțiunea centrală a unor asemenea lucrări, ca să pună același interes ca și la așezarea conducteler de apă, căci aici fiind vorba de presiunea ce va avea apa, defectele —dacă vor fi—se vor vedea de adoua zi, nu tot astfel însă stă lucrul și la lucrările dn canalizare.

Cei din dosul „debutantului"

D. Stelian a făcut un proiect de lege pentru reorganizarea judecătorească și în discuția de la Cameră, deputatul Mîrzescu a aparat acel proiect.

Tabloul acesta vivant tălmăcește o situație întreagă: d. Stelian, cu toate protestările magistraților superiori ai țărei, prezintă un proiect și d. Mîrzescu devine avocatul apărător al acelui proiect. Debutează cu acel prilej și el—necunoscutul, neștiutul, aruncă magistraturei întregi, înălbiților de la înalta Curte, bătrînilor de la curțile de Apel, acuzarea că magistratura ie „suspectă".

Unii vor rîde, alții vor da din umeri, alții—salivoși—vor face altă ceva. Căci, în definitiv, așa este: cine de cine a zis și ce a zis? Cuvintele grele, acuzările deplasate, sudălmile celor mici la adresa celor cu chemare și cu greutate, sunt dovezi de patentă suficiență. Ce a zis și, mai ales, că a zis d. Mărzescu—ie ca un biet fum, care, dînd să se rîdice, a leșinat și s'a evaporat.

Nu că l'am trata cu patimă politică pe debutantul în Cameră. Noi nu tratăm de cît ce există realminte. Dovadă: însuși un ziar liberal—*Viitorul*—tratează cu vădită economie de laude pe domnul Mîrzescu. Ba chiar, sublniează „greșeala" că—ar fi pronunțat cuvinte nesocotite—cuvinte asupra cărora insistăm aci.

Dar—și de aceea scrim aceste rînduri—debutantul a fost viu felicitat de doi miniștri, l'au felicitat domnii Stelian și Costinescu—și de aci fie-care va deduce, foarte logic, că acuzarea—și ea devine foarte gravă de aci înainte—că magistratura este suspectă, a fost inspirată oficial debutantului—căci un orator mai matur nu s'ar fi pretat la așa ceva.

D. Mărzescu, cu prilejul afacerei de la Iași, scrisese articole contra lui Hamangiu, care spusese și el că magistratura —cea de la Iași—este suspectă. Că-a întors-o acum, că el, neștiutul copil, a aruncat acea gravă acuzare întregei magistraturi—felicitările ministeriale, faptul că ministrul justiției nu desaprobase pe debutant cînd a zis acele vorbe—ambele dovedesc complotul.

Magistratura ie suspectă. Are nevoe de o alta Stelian—pentru procesele sale; Costinescu—pentru pungășiile silvice de la Neamț.

Și au recurs la un copilandru ca să scoata cu mîna lui—castana murdară.

CATE VA NOTE

De la Teatru.—In afară de onorariul de 6000 lei pe care d. Lecca, directorul, îl primește pentru cele biete patru luni de stagiune, teatrul, după contract, i dă și locuință, care se compune dintr'o cameră foarte mare și una mai mică, pentru servitor. Iluminatul și încălzitul acestor camere, cu mare profuziune, se dă tot de teatru.

Survenind un eveniment în viața privată a directorului, el a cerut presidentului să-i mărească numărul odăilor de locuit. Presidentul, bărbat mic de stat, dar cu inima enormă pentru d. Lecca, a admis.

Dar de unde odăile? In interiorul teatrului mai are locuință și d. Em. Manoliu, artist de peste trei zeci ani, om cu familie grea, excesiv de sărac.

Deci: să-l dee afară pe Manoliu.

Actorii, firește, au protestat contra unui asemenea atac la nevoia unui mare nevoieș. Intre argumente s'a alegat și politica: d. Manoliu ie liberal și nici d. Buicliu nu-i poporanist, tot liberal ie.

A hotărît atunci d. Buicliu, ca să cedeze cele două camere ale comitetului d-lui Lecca. La această galantomie s'a opus, însă, restul comitetului teatral, care, convins de inutilitatea și de pericolul lecalismului, este ferm hotărît să-i pună capăt.

Să sperăm! Căci dacă nu se va pune capăt lecalismului, el va pune capăt teatrului.

Referințe asupra comercianților

Zilele acestea s'a vorbit mult despre cazul unui biurou de informațiuni din Iași.

D. G. D. Șerban președintele Camerei de comerț, scrie în această privință:

Informațiile se dau astăzi de ori cine după vois, placul și modul lui de a fi, de a aprecia și de a face din informațiuni o ocupație cît se poate mai mult rentabilă.

Nu există nici o lege, nici un regulament care să stabilească norme de urmat, corectitudine de păzit și răspunderea în caz de rea credință sau de neprisepere.

Camera surură de la București, și acea de la Iași, de mult încă s'au gîndit la importanța acestui serviciu și la funcționarea lui, autorizînd două servicii de aseminea natură, unul la București și altul la Iași.

Experiența făcută ne-a dovedit că aceste biurouri funcționează bine și se achită conștiincios de menirea lor.

Negreșit că aceste biurouri n'au putut scapa criticilor și chiar acusărilor celor interesați și aceasta pentru două motive:

a) Serviciul informațiilor fiind liber iar biurourile necunoscute, toate nemulțumirile se aruncă pe spatele biurourile cunoscute, toți presupunînd că ele și numai ele au servit ori ce informațiuni;

b) Cei interesați se găsesc loviți în planurile lor și e natural să nu aducă laude aceluia ce le-a paralisat un plan, o sistemă sau o combinație oare care.

Nu trebue scapat din vedere că serviciile acestor biurouri, vor fi mai mult atacate, cînd o piață e slabă și cînd reputațiile sunt dubloase, după cum funcționarea lor va fi cu mult mai utilă și mai folositoare, cînd valorile vor fi mai numeroase și practica comercialui cinstit mai vulgarisată.

Abusurile de credit, aranjările clandestine, șicanarea creditelor, ascunderea adevărului prin etichete și reclame, sau chiar lamentarea unui desastru, nu pot atinge reputațiunea unui biurou de informațiuni, cînd el spune adevărul, cînd el trage cu ferul roș peste cangrenă, pentru ca distrugînd partea bolnavă să scape de infecție și prin consecință de moarte, partea corpului care a rămas sănătoasă. Dar au de reclame fără temeiu ne ocupăm noi.

Preocuparea noastră se îndreaptă către buna orînduială și către măsurile ce trebue aplicate, pentru a înfrîna abusul, pornirile răle și combinațiile mal-oneste, în detrimentul cinstei, care trebue să fie deviza ori-cărui negațitor, industriaș, meseriaș sau ori ce întreprinzător.

OAMENI ȘI LUCRURI

Omul inofensiv

Nu odată ni se întîmplă să ne adresăm unui prieten sau unui cunoscut cu povața binevoitoare ori cu admonestarea blîndă:

— Prea ți-ai făcut dușmani mulți. Bagă de seamă, nu e bine, e chiar primejdios...

Și acel prieten ori cunoscut rămîne îngîndurat sau rușinat; își dă seamă de urmările posibile ale dușmăniei ce-l încunjoară, pricepe că povața ce-i se dă pornește din cele mai bune intențiuni și un moment îl cuprinde părerea de rău...

Ceea ce spunem, fiecare din noi, altcuiva, ne spune nouă fiecăruia cineva la rîndul nostru și senzația e aceeași.

Cu toate aceste, în momente de singurătate și meditări, cînd ne trece prin gînd, ca reflexele într'o oglindă, tot ce am văzut și auzit, tot ce am suferit și am isprăvit, ni se pare multă nedreptate în îndemnurile prietenești și ne dăm seamă că cea mai mare imposibilitate socială este tocmai ceea ce unora pare a realiza idealul social: omul inofensiv.

Sub această denumire s'ar înțelege, adecă omul care trăește în mijlocul semenilor săi fără să facă rău nimănui, fără să atingă ori să doară pe cineva; fără să supere ori să vateme; fără să îngreuieze pe cineva; într'un cuvînt să trăiască pe lume ca și cum n'ar trăi, să se miște, ca și cum nu s'ar mișca, să existe ca și cum n'ar exista...

Dar acest mod de existență e de fapt o ficțiune. Necontestat că sunt oameni cari prin condițiunile vieței lor, prin mijloacele și împrejurările care-i favorizează sunt ori pot fi mai mult ori mai puțin inofensivi; dar aceștia formează infima minoritate socială și nu feliul existenței și activității lor poate fi o normă, — ba nici chiar un ideal. Fără a fi paradoxal, cred chiar că omul inofensiv e departe de a fi omul exemplar, omul necesar societății, omul preferabil celorlalți. Calitatea de „inofensiv" presupune poate oarecari calități; dar oarecare superioritate —de loc! Omul inofensiv este o ființă nepregătită pentru lupte, nepregătită pentru fapte, pentru succesele necesare în misiunea socială superioară: acea de a folosi prin productivitate, acea de a fi un element activ și nu pasiv; acea de a opune rezistență și de a crea energie; acea de a îndeplini o misiune pozitivă, iar nu una negativă. A nu supara pe vecinul tău, a nu opune voința ta, puterea ta, voinței și puterei altora, nu sunt calități sociale, ci defecte și omul inofensiv e de cele mai multe ori—nula pusă la stînga unității, iar nu la dreapta ei,—care e locul de onoare și semnul de valoare.

Rodion

MONUMENTUL UNIREI

Un comitet alcătuit din domnii profesori: A. D. Xenopol, P. Bujor *și* I. Simionescu *au luat inițiativa facerei unei petiții către d. ministru de interne prin care'l roagă ca monumentul ce se va rîdica în Iași, Piața Unirei, pentru a veci-nici mărețul fapt al contopirei ambelor țări surori, să fie așa fel întocmit în cît figura lui Cuza-Vodă să domine tot monumentul.*

Iată acea petiție:

Domnu'e Ministru

Iașul a primit cu cea mai vie mulțumire știrea că, după propunerea Dv., Camera a votat 300.000 lei pentru a rîdica în Iași un monument al Unirei, care să veșnicească actul de temelie a închegărei statului romîn.

Cetățenii ieșeni vă roagă respectos să binevoiți a face ca monumentul să fie așa întocmit, în cît chipul fostului domnitor al României unite, Alexandru Ioan I, să domine tot monumentul. Motivele ce ne fac a vă adresa această rugăminte sunt următoarele:

1) Figura Colonelului Cuza încorporează ideia unirei, prin faptul că asupra lui s'au întrunit glasurile unanime ale adunărilor ambelor țări, surori ceea ce ar îndreptăți punerea lui Vodă Cuza singur pe piedestalul monumentului, chiar în cazul cînd el ar fi rămas numai omul asupra căruia s'au întrunit toate cugetele, în mișcarea cea mare de înfrățire ce cuprinsese pe fruntașii poporului romîn.

2) Vodă Cuza nu s'a mulțumit însă, numai cu începutul de unirei, pe care'l putuse realiza, printr'un act îndrăzneț, poporul romîn în contra dispozițiunilor Convenției de Paris, ci îmbrățoșînd această idee cu toate puterile și cu toată energia sufletului său, a adus'o la reala ei îndeplinire, după trei ani de uriașe sforțări, prin contopirea camerilor, ministerilor și capitalei ambelor țări și schimbarea numelui de Principatele-Unite în acel de Romînia.

3) Actul unirei este un act complex, care a pus lung timp pentru a se înfăptui; de cînd s'a zămislit în mintea Romînilor nevoia înmănuncherei vieților lor răzlețe, pînă la 1862, cînd Cuza Vodă îi puse pecetea definitivă.

Prin urmare prima fază a realizărei acestei mari dorinți a neamului romînesc, acea din 1859, în care Cuza Vodă este ales de Adunările țărilor romîne, nu poate fi despărțită de a doua fază, realizarea desăvîrșită a unirei care este faptă personală, datorită exclusiv stăruințelor îndărăptnice ale marelui domnitor romîn.

4) Insuși Majestatea Sa Regele, în închinarea care a făcut'o, la ospățul dat întru sărbătorirea împlinirei de 50 de ani de la faptul unirei, a spus: „Suntem datori a ne îndrepta gîndurile cu adîncă recunoștință atît către luptătorii unirei, cît și către Acela care a fost sortit să fie Alesul țărilor surori". Prin urmare însuși Majestatea Sa, în dreapta și nepărtinitoarea Sa judecată, a adus prinosul recunoștinței pentru mărețul fapt al unirei, în primul loc omului care a întrupat'o—lui Vodă Cuza.

Ieșenii vă mai roagă respectuos să bine-voiți a dispune ca schița monumentului să fie supusă spre aprobare unui comitet ieșan, compus din reprezentanții tuturor instituțiilor culturale recunoscute de Stat și a școlilor din Iași, pentru ca monumentul unirei ce se va rîdica în mijlocul Iașului să fie întruparea simțimintelor și a cugetărilor cetățenilor asupra mărețului act, pentru care Iașul și ieșenii și-au sacrificat cele mai scumpe ale lor interese.

Această petiție va fi subsemnată de cît se va putea mai mulți cetățeni ai Iașului, din toate straturile poporului și va fi înmînată d-lui Ministru de o comisiune. S'au răspîndit 200 de coli spre a fi subsemnate. Lîngă fie-care coală e alipită o copie tipărită, o petiție spre a ști cetățenii ce subsamnă, apoi colile subsemnate vor fi adause la petiția originală care va fi dată d-lui Ministru.

După ce Iașul a făcut cea mai mare jertfă ce o putea aduce, acea a prosperității sale materiale pentru a putea realiza unirea, care fără această a lui lepădare de sine nu ar fi putut nici odată

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 și 25 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34 Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

fi scoborîtă în aevea lucrurilor, el are dreptul a cere ca monumentul Unirei, cu care se va împodobi mîndra lui sărăcie, să fie închipuit în cît să întrupeze simțimintele și cugetările sale asupra celui mai măreț act din viața poporului romîn.

Rugăm pe cetățeni să subscrie cu toții această petiție care cere numai ca dreptate să-și facă *aceluia* care a realizat Unirea.

Reforma LEGEI SANITARA

— ANTE-PROIECTUL DIRECȚIEI SANITARE —

Autoritățile sanitare.—Serviciul central.—Inspectorii sunt inamovibili.—Serviciul exterior.—Lefuri și gradațiuni.—Diferite alte dispozițiuni.

Am dat eri și altăeri detalii izolate asupra proiectului de reorganizarea serviciului sanitar. Suntem azi în măsură de a da detalii complecte:

Autoritățile sanitare

Direcțiunea supremă a serviciulni sanitar este condusă de un director general, doctor în medicină, delegat de ministrul de interne cu depline puteri pentru conducerea întregului serviciu sanitar. Directorul se va numi pentru o perioadă de zece ani.

Directorul general va fi ajutat în conducerea serviciului de un sub director general, doctor în medicină.

Direcțiunea generală a serviciului sanitar este asistată de următoarele consilii technice:

1) Consiliul sanitar compus din membrii de drept directorul general, profesorii de higienă și de bacteriologie de la facultățile de medicină din București și Iași, profesorul de boale infecțioase de la școala superioară de medicină veterinară, șeful serviciului de statistică generală a Statului și inspectorul general sanitar al armatei; din 13 membri numiți prin decret regal; un chirurg, un mamoș, doi specialiști de medicină internă, un specialist în boale de copii, doi specialiști în higienă, un alienist, un chimist, un inginer, un medic inspector regional, un medic primar de oraș și un medic primar de spital.

Acest consiliu constitue autoritatea sanitară superioară, chemată să-și dea părerea asupra tuturor chestiunilor însemnate privitoare la higiena publică și la reformele sanitare.

2) Consiliul superior de epizootii.

3) Consiliul technic veterinar.

4) Consiliul mixt de higienă industrială.

5) O comisiune de higienă legală.

6) O comisiune farmaceutică.

7) Consiliile de higienă și de salubritate publică din țară.

8) Consiliul de disciplină, chemat a judeca abaterile funcționarilor, compus din directorul general, ca președinte, doi delegați ai consiliului sanitar superior, un membru al curțai de apel din București și un membru al consiliului permanent administrativ trași la sorți. Cînd acuzatul va fi veterinar, delegații consiliului sanitar vor fi înlocuiți prin delegați ai consiliului technic veterinar.

9) Consiliul permanent compus din trei delegați ai consiliului sanitar, trei ai conliului veterinar și doi ai ministerului de interne în persoana directorului și sub-directorului general. Acest consiliu își va da avizul asupra numirei inspectorilor generali și regionali, asupra punerei la retragere din oficiu, asupra acordărei definitivatului medicilor în funcțiuni publice, Avizul acestui consiliu dat cu unanimitatea voturilor are putere de execuție obligatorie.

Serviciul central

Serviciul central al direcțiunei generale sanitare se împarte în două diviziuni: a) Medicală, cu serviciile administrativ, de salubritate, de epidemii, de statistică medicală, de economat și depozitul central de medicamente; b) Veterinară, cu serviciile administrativ, de epizotii și statistică. c) Două servicii comune pentru cele două diviziuni: de contabilitate generală și de construcțiuni condus de un inginer. d) Inspectoratul general.

Controlul tuturor serviciilor se face de directorul general prin inspectori sanitari în număr de 13, dintre cari 9 pentru medicina umană și 4 pentru cea veterinară. Dintre inspectorii sanitari, doi vor fi inspectori technici, unul pentru epidemii și unul pentru higiena industrială. Dintre cei veterinari, doi vor fi technici, unul pentru epizotii, și unul pentru controlul alimentelor de origină animală.

Inspectorii sunt inamovibili.

Suspendarea, permutarea, excluderea temporară și excluderea pentru totdeauna se aplică: sub-directorului general, șefului diviziei veterinare, inspectorilor, medicilor, veterinarilor, chimiștilor și farmaciștilor de toate gradele și șefilor de serviciu din administrația centrală, de către ministerul de interne, pe baza hotărîrei comisiunei de disciplină.

Celor-l'alți funcționari din administrația centrală, precum și întregului personal sanitar inferior, de către ministrul de interne pe baza unui raport motivat al directorului general.

Soția și copii minori ai medicului, veterinarului, agentul sanitar, mort din cauza unei boale infecțioase contractată în timpul activității sale pentru combaterea unei epidemii, au drept la o pensie egală cu leafa gradului, ori care ar fi numărul anilor serviți.

Medicii, veterinarii, agenții sanitari, moașele etc., pot fi puși în retragere din oficiu după vrîsta de 55 ani și dacă au 25 ani de serviciu. In acest caz retragerea se aplică de ministru în urma avizului motivat dat de consiliul permanent. După vrîsta de 60 ani punerea la retragere este obligatorie, ori-care ar fi numărul anilor serviți. Pentru funcționarii din administrația centrală și pentru inspectorii generali limita se poate prelungi pînă la vrîsta de 62 ani.

Punerea la retragere din oficiu se mai poate aplica, indiferent de etate și anii serviți, funcționarilor atinși de infirmități, pe baza avizului dat de consiliul permanent.

Serviciul exterior

Medicii din serviciul exterior al direcției generale sanitare, sunt de trei categorii: a) medici sanitari, b) medici de spitale, c) medici bacteriologi șefi de laboratoare. Aparțin categoriei de medici sanitari: a) medicii inspectori de regiune, b) medicii șefi de orașe, c) medicii de circumscripție urbană sau rurală.

Medicii sanitari, medicii de spitale mixte și veterinarii se recrutează pe baza unui examen de capacitate. Medicii de spitale speciale (de chirurgie or medicină internă), precum specialități sa: boale de ochi, de piele, boale mintale, faceri, azile sau sanatorii de tuberculoși, se recrutează prin concurs. Medicii bacteriologi șefi de laboratoare se numesc definitiv pe baza unei comandări unei comisiuni speciale.

Serviciul exterior se desface în doua părți distincte: a) asistența sanitară și b) asistența spitalicească.

Pentru a asigura bunul mers al acestui serviciu, țara se împarte în 17 regiuni sanitare, compuse din mai multe circumscripții. O circumscripție nu va cuprinde o populație mai mare de 15.000 locuitori.

Se vor înființa șapte laboratoare de bacteriologie și chimie, două centrale la București și Iași, și cinci regionale la Craiova, Pitești, Constanța, Galați și Bacău.

Din punct de vedere sanitar veterinar, țara se împarte în patra regiuni, cu reședința la Craiova, Ploești, Galați și Iași.

Lefuri și gradațiuni

S'au fixat următoarele lefuri: Director general 1000 lei leafă și 500 diurnă; sub-directorul general, șeful diviziei veterinare, inspectorii generali și tecnici, medici sau veterinari, cîte 900 lei. Inspectorii vor mai primi o îndemnizație de transport. Inspectorii regionali 700 leafă și 300 diurnă. Medicul-șef al Capitalei 700 leafă și 200 diurnă. Medicii șefi din celelalte orașe 500 leafă și 150 diurnă. Veterinarul șef al Capitalei 500 leafă, 100 diurnă.

Medicii porturilor Constanța și Salina 600 leafă și 100 diurnă; în celelalte porturi și cei de circumscripție urbană, medici sau veterinari, 400 leafă și 50—150 diurnă.

Medicii de spitale 500 leafă, dacă va conduce și o circumscripție, va mai primi 100 lei diurnă. Veterinarii de punete de observație 300 leafă și 100 diurnă.

Medicii de circumscripție rurală 300 leafă 130 diurnă; la veterinarii de circumscripție se adaugă 20 lei diurnă. Șefii de laboratoare 600 leafă; ajutoarele lor de la 200—400 leafă. Șefii de serviciu din administrația centrală 600 lei leafă. Șefii de biurou 400; împiegații cl. I-a 300; cl. II-a 250; copiști, 150. Agenții sanitari rurali 60 leafă 20 diurnă.

La cei din comunele urbane reședințe, se adaogă 20 la diurnă. Agenții veterinari vor avea aceiași leafă; cei din comunele rurale vor avea o diurnă de 50 lei.

Se va acorda o gradațiune întregului personal, afară de director și sub-director general, inspectori, personalul din administrația centrală și medicii de spitale cari n'au acest drept.

Sunt patru termene de gradațiune: după 5 ani de vechime 10 la sută asupra lefei; după 10 ani 15 la sută; după 15 ani 30 la sută și după 20 ani 40 la sută.

Diferite alte dispozițiuni

Ante-proiectul prevede apoi diferite alte dispozițiuni foarte interesante între cari:

Inființare de școale și cursuri de pertecțiune; medici auxiliari; măsuri în contra boalelor infecțioase; medici auxiliari; măsuri în contra boalelor infecțioase și venerise; serviciul sanitar al porturilor; higiena alimentară; salubritatea localităților, a locuințelor și stabilimentelor publice, stațiuni balneare, de ape minerale și climaterice; higiena industrială, exercițiul medicinei, medicinei veterinare, al farmaciei și moșitului; comerțul cu medicamente în farmacie și în drogherii.

Ante-proiectul are apoi dispoziții despre medicii legiști și diferite așezăminte spitalicești.

Concertul KUBELIK

Agenția „Thalia" a primit astă-zi programul concertului pe care Kubelik, cel mai mare violonist al timpului, îl va da în Iași,—unde concertează de 1 Martie, în sala Teatrului Național.

1) **Wieniawsky,** *Concertul D moll* .... *J. Kubelik*

2) *a)* **Fibich:** *Poème;*
b) Dvorăk: Umoreskă;
c) Bazzini: La ronde des lutins
J. Kubelik

3) **Hubay:** *Scène de la Czarda Jean Kubelik*

4) **Paganini:** *Moise Fantazie,* numai pe coardă.
G.... J Kubeiy

La pian: *Ludovic Schwab.*

Informațiii

❑ In cercurile judiciare a produs o penibilă impresie cuvîntarea d-lui Gh. Mărzescu și mai ales aprobarea d-lui Toma Stelian, la invectivele și acuzațiile calomnioase ce le-a aruncat tînărul deputat de Iași, cu atîta vehemență, asupra magistraturei țărei.

Ni se afirmă că mai mulți înalți magistrați, din cele mai de sus instanțe, vor cere explicații ministrului de justiție dacă nu va rectifica acele acuzațiuni pînă la sfîrșitul discuțiunei acestui proect.

❑ Trenurile continuă să sosească în gara Iași cu mari întîrzieri.

Aseară trenul de Pașcani a sosit la 7 fără un sfert, în loc să sosească la 6 și 10 ar accelerat-ul de București a adăugat azi dimineață o întîrziere de mai bine de o oră și jumatate.

Plecarea din gara Iași se face în mod regulat.

❑ Sîmbătă 14 Februarie a. c. se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Sf. Teodor.

❑ In ziua de 19 Februarie va avea loc la Teatrul Național concertul excelentei muzice Militare a regimentului Ștefan-cel Mare.

Foarte multă lume și-a reținut deja bilete pentru acest concert.

❑ Pentru mîine Joi și poimîne Vineri au fost convocați la Ministerul industriei și Comerțului toți secretarii inspectori ai camerilor de meserii.

❑ Consiliul de răsboi al corpului IV de armată va fi convocat la sfîrșitul ceestei luni, cînd vor judeca cîte-va procese militare de mică inportanță.

❑ Pe ziua de 14 Martie a. c. se va face o mișcare în armată.

In vederea acestei mișcări comitetul inspectorilor generali al armatei se va întruni la Ministerul de război, în cursul săptămînei viitoare.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a trimes o circulară directorilor școalelor secondare, prin care le pune în vedere că la anul școlar curent pînă la despărțire între bimestrul al III-lea și al IV-lea va fi Sîmbătă 18 Aprilie. Cu chipul acesta bimestrul al III-lea va avea o durată de 62 zile, iar al IV-lea de 57 zile, socotit pînă la 15 Iunie inclusiv.

❑ Duminică s'a celebrat în saloanele clubului militar, cununia religioasă a d-lui plutonier Th. Ghiurtz cu d-șoara Maria Cișman.

Nași au fost: întreg regimentul 13 Ștefan cel Mare, reprezentat prin d-nul colonel Băltăceanu, care împreună cu d-na ține făcliile.

Nimic mai frumos și mai plin de entuziasm ca acestă serbare. Camaraderia ce există între ofițeri e ceva de admirat și invidiat chiar.

Dacă în cazarmă este deosebire de grad, în afară de serviciu găsim numai egalitate și frăție.

D. colonel Băltăceanu a dovedit cu prisosință aceasta, cînd a primit cu atîta bună-voință, a fi nașul tinerei perechi.

Muzica Reg. 13 sub conducerea d-lui I. Vlăduți, ne-a delectat tot timpul, vrăjind inimile și făcîndu-ne a cunoaște beția clipelor neuitate ale valsului.

Remarc din asistență:

D-na colonel Băltăceanu în catifea maron, d-na colonel Georgescu-Cristodulo, în catifea kacki, d-na maior Engherliu în mousse, d-na maior dr. Gavrilescu în tulle negru brodat, d-na căpitan Lecca în gris cu alb, d-na căpitan Nathalie Dubert în negru, d na căpitan Duca în bleu, d-na căpitan Gh. Ghidionescu, în catifea neagră, d-na căpitan Drăgulescu în evêque, căpitan Vivoschi în negru, căpitan Roșu în alb cu dantele negre, căp. Petrovici în alb, d-na locotenent Roiu în negru, d-na locotenent Teodorescu în negru, d-na locot. Bogdan în gris-perle, d-na locot. Agapi în bleu brodat, d-na locot. Isac în gris, d-na sub locotenent Mihailescu în negru, d-nele: Cernătescu în fraise, Răut în negru, apoi domnișoarele: Lascar în bleu, Vîrlănescu în negru, d-rele Pop în negru și altele ale căror nume îmi scapă.

Epoletul reprezentat prin d-nii coloneli Băltăceanu și Georgescu Cristodulo, maiori Engherliu, Gavrilescu, și Petala, căpitani Dubert, Lecca, Ghidionescu, Drăgulescu, Vivoschi, Șerbescu, Petrovici, Roșu, locotenenții: Roiu, Bogdan, Vesseli Vlăduți, Isac, Agapi, Stamboală. Adam Isac, Lăzărescu, sub-locotenenții: Popazu, Mihailescu precum și toți plutonierii din reg. 13 Ștefan cel Mare.

Viorel.

❑ Balul societății Crucea-Roșie a doamnelor romîne va avea loc în seara zilei de 21 Februarie la Teatrul Național.

❑ Mîine se va începe vizarea livretelor, la comisia dispărțirei a IV-a.

Vizarea la această dispărțire se va face trei zile.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei noastre de județ să-i trimeată un tablou de toți străinii aflători în comunele rurale din acest județ.

❑ Duminică 15 Februarie membrii societății viticole se vor întruni în adunare generală, în saloanele Camerei de Comerț.

❑ Intrarea în Mitropolie, în ziua de 15 c., cu prilejul instalărei noului Mitropolit, nu va fi îngăduită de cît acelora, cari vor avea invitațiuni speciale, cari se eliberează de primărie și poartă semnătura primarului.

❑ Sîmbătă se vor reînsepe la societatea de gimnastică, sport și muzică, obișnuitele serate dansate.

DIVERSE

— D. Herz Aschkenasy (Iași) și firma Aschkenasy Brothers, din Manchester, compusă din d-nii Solomon Aschkenasy și Meyer Aschkenasy, domiciliați în Manchester, reprezentată la facerea actului prin d. Meyer Aschkenasy, au încheiat o asociație pentru comerțul de manufactură. Sediul societății în Iași, strada Veche, No. 76. Capitalul 50.000 lei, din care d-nul H. Aschkenasy a depus 25 mii lei și firma Aschkenasy Brothers tot 25,000. Beneficiile și pagubele se vor împărți în mod egal.

— Contractul de asociație intervenit în 1908 între d-nii Leon Hodan, Bernard Cave și Adolf Löbel din Iași, s'a modificat în senzul că d. Löbel își mărește miza socială de la 21000 la 34,363 lei, capitalul social fiind de 76,363 lei. Beneficiile sau perderile se vor împărți astfel: d. Löbel 45% și ceilalți doui cîte 27 jum. %.

— Iancu Covalciuc, lucrător de telegraf la C. F., voind să se urce alaltăeri în trenul No 18, în clipa în care trenul se pusese în mișcare din stația Burdujeni, fu prins înaintea roatelor; dar ținîndu se de scara vagonului, el fu tîrît pe o bună distanță, până ce pasagerul Dumitru Stefăniu desfăcînd conducta de aer comprimat, opri brusc trenul.

— Tribunalul secția I a declarat desfăcută căsătoria între d-nu Maior Flexi și soția sa d-na Ecaterina Flexi.

Divorsul s'a pronunțat Luni cu drept de apel, la care apel ambii foști soți a renunțat.

— La Liceul Național scarlatina se întinde. De la clasele III și IV, acum s'a ivit și în clasa a VIII, căzînd bolnav elevul Savul, fiul d-lui inginer șef al comunei, Anton Savul.

DIN ZILELE MELE

Poveste trăită

Oamenii bătrîni din acele ținuturi spuneau că, de mult, de mult, odată, prin făgașul pietros și uscat în care nu se vedeau acum de cît bălăriile și buruienele otrăvitoare, curgeau apele limpezi și line ale unui pîrîuș dătător de viață și fericire.

Pe atunci, stăpînii erau buni și blajini cu poporul; iar acesta, în rugăciunele lui pomenea și numele stăpînilor ca Dumnezeu să-i bine cuvînteze, să-i facă și pe ei fericiți.

Timpul trecu însă, stăpînii se tot schimbau și, din buni ce erau, se făcură răi și neștiutori de nevoile norodului. Indată ce se făceau mari, din izvorul pârîușului, abăteau apele prin grădinele lor, prin căzile în care își spălau trupurile lor murdare, prin bazenurile în cari creșteau pești hrănindu-i cu pîinea luată de la nenorociții locuitori din părțile locului.

Izvorul, stors neconteait, începu să secе și, în curînd, numai fu de cît o baltă măloasă în care poporul trebuia să aducă cu greu apă pentru ca stăpînii să'și poată vedea necontenit grădinele verzi, căzile și bazenurile, cu pești, pline cu apă, Holdele se uscară, cîmpul stropit numai cu sudoarea muncitorilor nu mai voi să dea pîine, o foamete groaznică se ivi în tot ținutul și boala se incuibă pe la căminurile nenorocților locuitori, nevrînd să mai iasă de acolo.

Printre stăpîni însă era și unul bun și cu teamă de D-zeu. Pe el îl durea în inimă de nevoile mulțimei și voia să-i ușureze povara, să nu mai care apă, pe spinare, pentru ca boerii să'și bată joc petrecînd și chefuind.

De aceia chiar nici nu se prea împăca cu boeri. Căută el să'l învețe minte, să le spue că și locuitorii acei nenorociți erau tot oameni ca și dînșii. Dar, pace! Boerii n'au vrut să'l asculte, își băteau joc de vorbele lui cuminți.

De la un timp, poporul nu mai putu răbda. Ani de zile suferise și batjocora, și foamea, și nevoile, tot gîndindu-se la timpurile de odinioară, cînd stăpînii erau buni și blajini. Cuțitul le ajunsese la os, cum zice romînul.

Intr'o zi porniră cu toții la boeri. Voiau să se răfuiască și ei odată, să știe ce vor să facă cu dînșii. Cînd văzuse mulțimea aceia de capete, strașnic se speriară boerii. Se închiseră cu toții în casă și trimeseră pe vătavi și pe slugi să alunge prostimea.

Stăpînul cel bun și cu teamă de Dumnezeu n'avea ce spune. Oamenii, în necazul lor, începuseră să strice și grădinile, și căzile și bazenurile.

Stătu la o parte, lăsă slugile să goneasca mulțimea și, după ce lucrurile să mai liniștiră, se duse iar la boeri și le spuse:

— Eu v'am lăsat să-i goniți atunci cînd vă era teamă de ei; acum să ne unim cu toții să vedem ce e de făcut să nu mai sufere; că doar nu degeaba s'au răstit ei la noi.

Boerii fățarnici, aducîndu-și aminte de ce pățiseră, se prefăcură că să împacă cu acel ce-i învățase bine atunci cînd ei făcuse rău.

Dar împăcarea nu putea ține mult timp. Intr'o bună zi, stăpînii cei răi voiră să facă și din stăpînul cel bun o slugă a lor, el însă simți ce gînd au și se despărți de dînșii. Se duse frumos la norod și îi spuse:

— Pe voi v'am iubit totdeauna; voi știți că v'am luat apărarea cînd alții voiau să vă împovoreze. Veniți cu mine să muncim cu toții la izvor poate o da D-zeu să curgă iar.

Ascultă norodul cu luare aminte. Văzu că povoața era bună de urmat, și înconjurară aproape toți pe stăpînul cel bun.

De atunci un an a trecut. A curățit făgașul pietros și uscat. Bălăriile și buruienile otrăvitoare le-au privit pe toate. Au strîns apa de pretutindeni și astăzi poporul iar vede pârîușul dătător de viață și fericire cum curge, limpede și lin, pe lîngă casele tuturora.

In fie care zi, numărul celor care au înconjurat pe stăpînul bun se sporește, în fie care zi se sporește și apa pârîușului.

Să le dea D-zeu noroc și viață îndelungată.

Eugen Denize

TEATRUL NAȚIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Prețurile obișnuite.—Biletele la Maximovici.

Ultime informaţii

❑ *Ni se telegrafiază din Bucureşti că, în urma înălţătoarei cuvîntări a amicului nostru d. Barbu Păltineanu, care a avut darul să zgudue chiar convingerea unei însemnate părţi din majoritate, proectul reformei judecătoreşti a d-lui Toma Stelian pare a fi compromis.*

Faptul că însuşi d deputat I. Saita s'a pronunţat pe faţă în contra acestui proect, într'o şedinţă precedentă a Camerei şi că nu s'a înscris nimeni din majoritate în contra proectului, întăreşte şi mai mult convingerea că proectul nu va trece sau că, de va trece, va trebui ca ministrul justiţiei să renunţe la principiul fundamental al proectului.

Pe de altă parte, se comentează faptul că d. Ionel Brăteanu nu ia parte la desbaterile Camerei, această lipsă a primului ministru fiind înterpretată ca o părăsire a proectului.

❑ *Viitorul* obişnueşte să sublinieze succesele debutanţilor liberali în Cameră. Ne aducem aminte de explozia de entuziasm a ziarului liberal, cu prilejul debutului d-lui Banu.

Pentru debutantul cel proaspăt, d-nul Márzescu, explozia ie incomparabil mai domoală.

„Debutul d-lui Mărzescu, scrie ziarul liberal, a fost *un bun debut*. D-sa are, *fără îndoială*, talent. Are o frază îngrijită, o ulocaţiune uşoară. Chiar dacă critica d-sale a fost, în unele puncte, *prea aspră*...

Sărmanul debutant!

❑ **Intrunirea de la clubul carpist.**—După ce frecăturile, intrigilor şi duşmăniile d'intre greceniştі şi carpişti dădeau să aducă ruptura, clubul a fost convocat, după multă vreme, ca să se descarce atmosfera.

D. M. B. Cantacuzino, presidentul, a subliniat situaţia rea şi a insistat foarte mult asupra „intrigile din afară", cari „ameninţă să pestilintieze aerul".

Fireşte, nu la intrigi de ale adversarilor fireşti a făcut aluzie d. Cantacuzino. Ci a răfuit pe clica de la „Evenimentul", care, condusă de încă existentul, în politică, A. D. Holban, intrigă şi înjură.

D. Cantacuzino a aflat despre o lovitură a d-lui Holban. Ea constă în acea, că d. Holban a împrăştiat zvonul, că o întrevedere ar fi avut loc, la Bucureşti, între d-nii Cantacuzino şi Filipescu, care ar fi făcut observaţii d-lui Cantacuzino asupra politicei ce-o face.

*

S'a afirmat apoi necesitatea redactărei statutelor. Clubul de astă-zi n'are statute, mai bine zis are felurite statute, cari se bat cap în cap. Cu redactarea statutelor definitive s'a însărcinat o comisiune compusă din domnii: M. B. Cantacuzino, D. Grecianu, C. Meissner, Leatris, Stroja, C. Ivaşcu şi G. Cristofor.

Direcţia gazetei a fost junimistizată: ea s'a încredinţat unui homo novus în ale gazetăriei: d-lui general Skeletti. Fiind-că un fost căpitan de pompieri, ca director al gazetei, a dat faliment cu politica sa, s'a mers crescendo cu sistemul militarizărei ziarelor şi s'a ajuns la un general. Dacă nici generalul nu va reuşi, se va recurge la sistemul gradelor inferioare.

Pe noul director nu l'a surprins onoarea: ştia de cu zi de dînsa şi, într'un cerc de prieteni, cu multe ori, înainte de întrunire, d. general Skeletti s'a exprimat ast-fel.

— Voi primi directoratul cu condiţia ca ziarul să înceteze a fi un canal de scurgere şi să atace pe fruntaşii ţărei.

*

La întrunirea de ieri a avut loc şi o reconciliare între domnii Grecianu şi P. Sion, Acesta este un mare adversar al „Evenimentului" şi, mai zilele trecute, scrisese un vehement articol contra a celui ziar, a cărui nepublicare se datoreşte stăruinţelor d-lui Cantacuzino.

Ast fel a fost întrunirea de ieri: statute şi proclamarea unui general ca director de ziar.

Solidă temelie!

❑ D. A. Naum, profesor de limba şi literatura franceză, la facultatea de litere de la Universitatea noastră, care-şi dăduse din motive de sănătate demisiunea în două rînduri, fără a-i fi fost primită, a demisionat astăzi din nou în mod definitiv, pe ziua de 1 Martie.

❑ Din Odessa vine ştirea că sloiurile de ghiaţă au blocat aproape au totul portul Odessa. Grosimea este aproape de o jumatate de metru. O corabie de pescari a fost prinsă între gheţuri neputînd nici să plece în largul mărei, nici să se întoarcă în port.

❑ **Duminică, 15 Februarie a. c., se începe în Bucureşti concursul de inginerie istorică. Examenul se ţine la Şcoala de Poduri şi Şosele.**

Comisiunea se compune din d-nii: N. Herjeu, profesor şi secretar general al ministerului de Lucrări Publice, N. Basilescu, profesor de Economie Politică la Facultatea de Drept din Bucureşti şi d. Luchian profesor de limba Romînă la liceul „Sf. Sava" din Bucureşti.

Materiile de ascultat stau în legătură cu diplomele ce vor prezinta candidaţii.

Intre altele se cere lectura curentă de texte ca chirilica de mînă, pentru că inginerii hotarnici trebue să cunoască slovele vechi în descifrarea hotarnicilor vechi.

❑ Misiunea militară bulgară a plecat eri în Rusia, pentru a depune, după cum am anunţat, o coroană pe mormîntul marelui Duce Wladimir.

Trenul în care se afla misiunea bulgară, a avut un accident.

In apropiere de Cristeşti a deraiat maşina fără a se întîmpla vre-un accident de persoane. A venit apoi o altă maşină de la Iaşi, care a condus trenul la Ungheni.

❑ Trei copii ai d-lui G. Vartic, ajutor de grefier, îmbolnăvindu-se de scarlatină, au fost internaţi astă-zi la *Caritatea*.

❑ **Universitare.**—Consiliul facultăţei de litere este convocat pentru poimîne Vineri 13 Februarie, orele 5 p. m., pentru a recomanda un suplinitor al catedrei de limba şi literatura franceză—rămasă vacantă prin demisiunea d-lui prof. A. Naum.

— Rectorul Universităţii a intervenit la ministerul instrucţiunei publice cerînd a se acorda d-lui Georges Pascu—suma de 1000 lei, pentru a-şi tipări eminenta sa lucrare asupra „Cimiliturilor" care-i serveşte drept teză de doctorat.

— D. C. Ionescu-Caion, a cerut să i se fixeze data pentru a-şi susţine teza de doctorat în specialitatea Istoriei.

❑ **Judiciare.**—La secţia II-a a Curţei urma să se judece astăzi—dar s'a amînat—cererea făcută de casa bisericelor pentru suspendarea execuţiei în procesul pentru anularea testamentului colonelului Rosnovanu.

Se zice că o înţelegere ar fi intervenit între casa bisericei şi moştenitorii def. colonel şi că, în principiu, obiectul procesului, moşia Rosnov, a şi fost vîndută pentru 1.800.000 lei d-lor Economu şi Negroponte.

— La secţia I-a a Curţei se va judeca mîne apelul fraţilor Avram din Roman, cari au fost condemnaţi la cîte un an închisoare pentru bancrută frauduloasă.

— Afacerea falsarilor comise la primăria P. Ilonei urma să se judece astăzi la secţia II-a a tribunalului, dar s'a amînat.

— La aceiaşi secţie, mîne, importantul proces de daune intentat de primăria Iaşi uzinei electrice locale.

— Camera de punere sub acuzare a respins astăzi opoziţia procurorului de Botoşani în contra ordonanţei de neurmărire dată în afacerea d-lui Weintraub, invinuit de atentat la pudoare.

S'a telegrafiat la Botoşani pentru punerea în libertate a d-lui Waintraub şi dosarul a fost clasat.

— Decisia curţei de Apel, secţia I-a, în cererea fostului bancher Leff de-a declara falimentul său ca neexistent, a fost casată şi afacerea a fost trimisă la Galaţi.

❑ **Programul instalărei noului Mitropolit.**—Aseară consiliul comunal, împreună cu autorităţile clericale au întocmit programul solemnităţei primirei şi instalărei noului Mitropolit al Moldovei şi Sucevei D. D. dr. Pimen Georgescu:

Inaltul Prelat va sosi în gara Iaşi Duminecă 15 Februarie, cu trenul de 8 şi 30 a. m. La gară va fi primit de toate autorităţile locale, civile şi militare. De la gară se va forma un impunător cortegiu în ordinea următoare:

Le orele 8 jum. a. m. I. P. S. S. va sosi în gară unde va fi primit de d. Primar şi de toate autorităţile civile, militare şi eclesiastice.

In sala de aşteptare a gărei se vor face presentările I. P. S. S.

La ora 9 fără un sfert a. m. va porni din gară cortegiul în ordinea următoare:

1) Trăsura cu d. Prefect de poliţie.
2) Trăsura cu Protoiereul oraşului şi Revizorul eparhial.
3) Escorta.
4) Trăsura I. P. S. S. Mitropolitul însoţit de d, Primar.
4) Trăsura cu d. Ministru Cultelor şi Instrucţiunei Publice şi dl. Prefect de judeţ.
5) Trăsura d-nului comandant al Corp. IV de armată.
6) Escorta.
7) Trăsurile cu P. P. S. S. Episcopi Sufragani şi Arhierei veniţi pentru instalare.
8) Trăsurile cu domnii Deputaţi şi Senatori ai Iaşului.
9) Trăsurile cu invitaţii.
10) Trăsurile cu domnii Ajutori de Primari.
11) Trăsurile cu Protoiereii din toate judeţele eparhiei.
12) Trăsurile cu toate celelalte autorităţi.

In tot timpul parcursului cortegiului de la gară până la Mitropolie, clopotele de la toate bisericile din oraş vor suna.

La 9 ore a. m. I. P. S. S. sosind la Mitropolie va fi întîmpinat la uşa bisericei de P. S. S. Arhierul Ghenadie Băcăoanu, Locţiitor de Mitropolit, de administraţia bisericească şi clerul catedralei cu sfîntă cruce care se va presenta I. P. S. S. Mitropolitului.

După închinare I. P. S. S. ia loc pe treptele Scaunului Arhipăstoresc, iar d. Ministru al Cultelor şi Instrucţiunei Publice, va da cetire Inaltului Decret Regal de întărire în scaunul mitropolitan, după care I. P. S. S. Mitropolitul se aşează pe Scaunul Arhipăstoresc şi binecuvîntează poporul

După bine-cuvîntare, corul mitropolitan va cînta imnul *„Arată mie Doamne calea pe care să merg"*, apoi se va face Te-Deum-ul cel mic cu Polichronium.

Terminîndu-se astfel ceremonialul instalărei începe oficiarea Sfintei Liturghii.

După terminarea Sf. Liturghii I. P. S. S. Mitropolitul Pimen este condus în palatul mitropolitan unde după terminarea Ecteniei obicinuite va primi felicitările autorităţilor şi particularilor.

La intrarea I. P. S. S. Mitropolitului corul Seminarului Veniamin Costache va intona imnul *„Iată ora de serbare"*.

*

La timpul instalărei şi a oficierei Sfintei Leturghii ordinea în biserică va fi:

1) De-a dreapta scaunului I. P. S. S Mitropolitului va lua loc d-l Ministru al Cultelor şi Instr. Publice.

2) Cele-lalte străini până spre altar se vor ocupa de P. P. S. S. Episcopii Sufragani, Arhierei şi invitaţi.

3) In stânga scaunului I. P. S. S. d-l Prefect de Judeţ şi Poliţie.

4) D-nii Consuli.
5) „ Deputaţi şi Senatori.
6) „ Epitropi Casei Sf. Spiridon.
7) „ Avocaţi ai Statului.
8) „ Directori prefecturilor de judeţ şi poliţie.
9) D-nii Consilieri judeţeni.
10) „ Inspecterul general al învaţămîntului primar şi normal.
11) „ Directori şi Directoare a şcoalelor secundare, comerciale, primare şi şcoalelor speciale.
12) D-nii Profesori şi profesoare şcoalelor secundare, speciale şi primare.
13) D-nii Reprezentanţii presei.

*

In faţa scaunului I. P. S. S. Mitropolitul.

1) D. Primar cu întreg consiliu comunal,
2) D. Prim-preşedinte al Curţei de apel cu d-nii consilieri.
3) D. Procuror general.
4) D. Prim-preşedinte al Tribunalului cu d-nii Preşedinţi de secţii şi judecători.
5) D. Prim-Procuror şi d-nii Procurori.
6) D. Rector al Universităţii şi d-nii profesori univeritari.
7) D. Decan al corpului de avocaţi.
8) Foştii demnitari ai stalului, judeţului şi comunei.
9) D. Administrator financiar.
10) Preşedintele Camerei de Comerciu cu membrii camerei.
11) D. Director fabricei de tutun.
12) „ Directorii poştei telegrefnlui.
13) „ Direetor Creditului Funciar Urban.
14) D. Comisar al guvernului pe lîngă eredit,
15) D. Director Băncei Naţionale,
16) „ Director Băncei Agricole.

Mijlocul Bisericei

D. General comandant al corpuiui IV de armată

Corpul ofiţerilor din garnizoană.

Partea dreaptă şi stîngă a cordoanelor se vor ocupa de domni iar galeriile de doamne.

De la ora 8 jum. până la 9 ore a. m. toate stradele care dau în stradele Gării, Arcului, Golia şi Stefan cel Mare pînă în strada Primăriei vor fi închise pentru circulaţia trăsurilor.

Cortejul va întra prin poarta curţei mitropoliei şi va staţiona dinaintea intrării principale în biserică.

Publicul va întra prin uşa laterală a bisericei iar trăsurile particulare vor staţiona în curtea cea mare a Mitropoliei.

Se înştiinţează pe doritorii de-a asista la această serbare că vor găsi invitaţii de intrare la secretariatul primăriei şi la prefecture de poliţie.

❑ **Un concurs cu hatîr.**—La sediul central al băncilor populare, s'a ţinut un concurs la 8 Decembrie, pentru ocuparea a trei locuri de controlori. De şi se ştia între învăţători, pentru cine sunt rezervate locurile, cum a şi eşit, comisia a mai scos încă 7 reuşiţi, căci cel de al 10-lea avea făgăduinţi că va fi şi el clasat ca reuşit, cum a şi fost.

Supt o aparenţă de imparţialitate, d. I. G. Duca *fac-totum* la băncile populare, a început a lovi pe faţă în toţi acei candidaţi, care veniră la concurs pe bază de recomandaţiile la persoane sus puse. Erau bieţi învăţători cari văzînd cum merg lucrurile şi că locurile sunt deja sorocite, au căutat să capete recomandaţii de la fruntaşi, pentru a garanta dreptatea.

S'au înşelat însă. Comisiunea văzînd că s'ar putea înşela asupra rezultatului a dispus ca observatorul de secţiune să noteze intr'un carnet special numele fiesărui candidat în ordinea cum a dat teza, notînd şi pe teză no. de ordine. Prin acest mijloc s'a putut ştei fie-care teză a cui este şi deci secretul tezelor a fost violat.

Dar ce-i pasă d-lui Duca de imparţialitatea în formă. Tezele au fost sigilate, dar numele candidatului s'a ştiut după numărul de ordine.

Aducînd acestea la cunoştiinţa celor în drept, protestăm şi noi împreună cu candidaţii, că concursul s'a făcut cu vădit hatîr şi că deci politica a jucat rol întâiu la acest concurs nu dreptul merit.

Cerem casarea acestui concurs viciat.

❑ **„Opinia"**, *autograf scris pentru ziarul nostru de Dl. Take Ionescu şeful partidului.*

Un an de muncă, *de Al. A. Bădăreu.*
Take Ionescu *de Caragiale.*
„Opiniei, *de Neculai Fleva.*
Proclamarea şefului nostru, *de C. Cantacuzino-Paşcanu.*
Marea reformă, *de N. Xenopol, senator.*
Izbînda, *autograf, de C. Dissescu.*
Pentru „Opinia", *de Al. D. Xenopol.*
Egnime, *de C. Xeni.*
Doctrina în politică, *de Lascar Antoniu.*
Forţa partidului nostru, *de D. Alexandrescu.*
A trecut un an *de Dr. Hurmuzescu.*
Adevărata democraţie, *de Ç. Rădulescu-Motru.*
Acum un an *ee N. Canănău.*
Impresii, *de Ilie Bărbulescu.*
Partidul nostru se bucură de încrederea ţărei, *de G. D. Şerban.*
Din necazurile şefului, *de Stefan Negruţi.*
Expresiuni sociale, *de V. I. Radu.*
Geneza unui partid, *de G. Ghibănescu.*
Tineretul nostru, *de Em. Socor.*
D'acum un an, *de E. Herovanu.*
Credinţa, *de Osvald A. Teodoreanu.*
Partidul Conservator-democrat, *de N. I. Pogonat.*
Cum s'a format partidul nostru, *de V. Pella.*

Toate aceste articole sunt scrise anume pentru acest număr festiv al „Opiniei,

Pe lîngă aceste articole. „Opinia" mai cuprinde **o cugetare autografă** *a şefului nostru D. Take Ionescu.* Cuvintele def. Al Lahovari *despre şeful nostru,* Lista preşedinţilor Cluburilor noastre din ţară, lista parlamentarilor noştri, lista ziarelor Conservatoare democrate din ţară *precum* şi o dare de samă de activitatea politică şi electorală a partidului din cursul acestui an.

Ca ilustraţii, „Opiniei", are executat într'un mod admirabil pe Dl. Take Ionescu, şeful nostru, Al. A. Badăreu, Caragiale, N. Fleva, C. Cantacuzino-Paşcano- N. Xenopol, Ç. Disescu. Al. D. Xenopol, Dr. C. Istrati, Al Lahovary. Ç. Rădulescu Motru, N. Cananău, Barbu Păltineanu, N. Economu, T. Cămărăşescu, P. Brătăşeanu, T. Cincu, I. Th. Florescu şi V. Filoti.

Cu toată materia abundentă ce conţine, acest număr se vinde tot cu 5 bani.

Persoanele din provincii, cari doresc să-şi procure acest număr, se pot adresa Administraţiei noastre, trimiţînd în scrisoare o marcă de 10 bani.

ULTIMA ORA

— Serviclul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 11 Februarie.

Plecarea d-lui Fleva

Bucureşti.—Cu expresul de astă-zi d. Fleva pleacă la Roma, în interese familiare,

Moartea starețului Nifon

P. C. S. S. Nifon, starețul mănăstirei Sinaia, care plecase în misiune religioasă la Erusalim, a încetat din viaţă la Tebaida în Erusalim.

CAMERA

Bucureşti. — Se continuă dissuţia în proiectul asupra reformei judecătoreşti. Vorbeşte d. Cristu Niculescu, deputat de Ialomiţa.

Declară că susţine proiectul, fără a aproba, însă, învinuirile pe cari d. Mărzescu le-a aruncat magistraturei.

D. Marghiloman cere să-i se puie la dispoziţie mai multe dosare pentru o interpelare ce va adresa ministrului de rezboiu.

In continuarea discuţiei, ia cuvîntul d. Take Ionescu.

SENATUL

Bucureşti.—D. Haret depune proiectul pentru modificarea unor articole din legea clerului mirean şi din legea Seminariilor.

Interpelarea d-lui Izvoranu se amînă la 14 Februar.

Svon falş

Belgrad.—Ştirea dată de unele ziare străine cum că ambasadorul Serbiei de la Viena, ar fi făcut vizite tuturor ambasadorilor străini, este absolut falşă.

El a vizitat numai pe ambasadorul Franţei, însă în mod particular.

Turcia şi Bulgaria

Viena.—Regele Ferdinand al Bulgariei a amînat plecarea sa din Petersburg, aşteptînd pe ministrul de externe al Turciei, pentru ca, împreună cu Izwolky, să trateze în chestia diferendului turco-bulgar.

Se ştie, însă, că Turcia a refuzat propunerea Rusiei.

Măsuri militare

Berlin.—Ziarele anunţă că în Muntenegru se continuă a se lua măsuri militare şi deslocări de trupe spre graniţă.

Indemnul acesta de a face pregătiri militare, se zice că ar veni din partea Serbiei.

Respingerea propunerei Rusiei

Sofia.—Aci se afirmă că guvernul otoman a hotărît să respingă propunerea ce i-o făcuse Rusia în chestia despăgubirilor Bulgariei.

Ştirea totuşi încă nu e confirmată. Ceia-ce se ştie însă, e că în Turcia se pregăteşte o mare schimbare în actualele evenimente.

Propuneri pentru Austria

Paris.—Ziarul „Le Matin" este de părere că Austria ar trebui să facă marilor puteri propuneri formale în privinţa compensaţiilor ce vrea să acorde Serbiei.

Printr'o asemenea propunere, prestigiul Austriei nu va fi ştirbit de oare-ce baronul Aehrenthal a declarat în mai multe rînduri că Austria va acorda Serbiei compensaţii economice.

*

Paris.—„Le Jourual" ocupîndu-se de evenimentele din Balcani propune ca Austria să facă Serbiei concesii pe linia ferată de la Dunărea la, Marea Adriatică pentru Serbia să'şi poată tranporta produsele sale prin Turcia la Adriatica.

Lemne pentru Foc

PRIMUL DEPOZIT ROMÂN „SOCOLA"

In strada Socola, la capătul liniei tramvaiului, în stînga lîngă rampa drumului de fer, sunt depuse spre vînzare, o mare cantitate de lemne pentru foc, din diferite esenţe şi de cea mai bună calitate, clădite în figuri de cîte; 1 m. 40 cm. înălţime; 1 m. lăţime şi 2 m. lungime sau 2 m. 80 cm. cubi fie-care figură, adică 2 palme vechi. Patru asemenea figuri reprezintă 11 m. 20 cm. cubi sau stîngenul mare Moldovenesc.

Lemnele sunt sănătoase, drepte, fără cioturi sau putregai şi uscate; ele sunt bine clădite şi se vînd pe loc la depozit, chiar cîte o figură din ori-care esenţă, cu preţ avantajos, spre deplina satisfacere a tuturor cumpărătorilor.

ADMINISTRAŢIA

Dionisie Ionescu
fost magistrat
AVOCAT
Str. Bacău-Focşani. **BACĂU**

AGENŢIA TEATRALA „THALIA"

TEATRUL NAŢIONAL

Mercuri 25 şi Joi 26 Februar 1909

2 Reprezentaţiuni 2

date de celebra actriţă pariziană

Blanche TOUTAIN

de la teatrul „Vaudeville".

cu concursul trupei de sub direcţiunea D-lui LUGNÉ POE.

Duminică 1 Martie 1909
ora 9 seara

Un singur CONCERT
— dat de —
KUBELIC

Cel mai mare violinist al lumei.

Societatea Creditului Urban Iaşi

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa generală, că de la 23 Aprilie 1909, se va da în chirie **Otelul Naţional** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în oraşul Dorohoi, strada Grigori Ghica V. V. No. 26.

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori-ce informaţiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iaşi, cît şi la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

Direcţiunea

Se caută o casă de fer de ocazie. A se adresa la administraţia ziarului.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA”

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Iştăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit

ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
Joi, Vineri,
Sâmbătă şi Dumineca
la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris
Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca
la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, ă cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Veveniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50 —lei	1/4	Un sfert	9 —lei
1/2	Una jumătate	18 —lei	1/1	loz întreg	36 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicle | cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 652 — Vineri 13 Fevruarie 1909

Reformele Bisericești

Trăim în vremuri, cînd Statul voește să organizeze cele 2 mari așezăminte ale sale: *Justiția* și *Biserica*.

De felul cum înțelege el să așeze bazele acestor 2 așezăminte, cu toată năzuința de mai bine, în drept suntem a ne îndoi, dat fiind stofa oamenilor chemați a înfăptui aceste noi așezări.

In special de biserică ne interesăm acum, căci ea e cea mai tradițională în firea sa și e întocmită din *duh*, după expresia consacrată în Evangelie.

Biserica noastră în așezarea sa are o normă generală canonică și o tradiție specifică romînească.

Norma generală canonică a fost scoasă la iveală în ultimul timp și cele 3 partide îndată și-au găsit condee în tagma teologilor, pentru a adapta vederilor de partid rostul canoanelor.

Ziarele *Viitorul*, *Voința Națională*, *Epoca* și *Ordinea* și-au avut o serie de articole iscălite de teologi și magistri în teologie, cari au produs mai multă nedumerire în public, tocmai prin abusul de canonicitate și interpretare de canoane.

Dacă ar fi să se organizeze biserica ca așezămînt de sine, rolul unui stat laic ar fi foarte redus, căci biserica își are organismul ei tradițional și nu statul este chemat să îl modifice, biserica avînd la baza sa *duh*, *dogmă*.

Eșită din frămîntări și lupte cu lumea păgînă, biserica creștină prin esența sa istorică este așezămînt aristocratic; căci pleacă de la Episcopat în jos; el fiind bolta edificiului plecînd de la Hristos. Hristos a dat duh Ucenicilor; aceștia au dat Episcopilor creați de dînșii și așa de sus în jos plecînd s'a organizat biserica și a repurtat succesele.

Fiind deci prin firea sa *biserica Episcopală*, n'are rost statul să-i schimbe firea în *biserică presbiterală*, întru cît nu pot fi puși pe picior egal din punct de vedere Evangelic *dătătorul* de duh cu *primitorul* de duh, ori și care i-ar fi personalitatea sa specifică.

Dar biserica în atingerea sa cu statul poate fi supusă legiferării și modificării. Biserica făcînd parte integrantă din stat, și fiind un organ pus în slujbă socială, statul are chemarea de a îngriji de felul de recrutare al preoților, de salarierea lor, de drepturile și datoriile clericilor. Aici statul are o datorie de a interveni între Episcopat și presbiteriat, întru cît Episcopatul e ori prea slab ori prea tradițional în felul său de a vedea mecanismul în biserică.

Din vechi statul a intervenit, întâi în recrutarea personalului silind pe preoți să învețe carte; iar mai apoi salariind și controlînd serviciul și judecata. Scopul intervenirei statului în materie de administrație bisericească, era pentru rîdicarea nivelului moral și material al clerului și bisericei, și bine a făcut. Deci aici statul romînesc e în tradiție și nu poate fi sortit de schismă făcînd orice inovare.

Rîdicarea nivelului de carte la recrutare, salariarea cu lefuri fixe și oprirea epitrafirului, obligativitatea serviciului bisericesc gratuit, etc., etc., sunt și pot fi măsuri salutare, care ar rădica sus vaza bisericei și a personalului ei. Judecarea personalului bisericesc încă s'a regiementat de stat pe baze civile, și iarăși bine s'a făcut, căci s'a pus stavila și control abuzului.

Biserica episcopală a abuzat de prerogativele sale și s'a arătat incapabilă de adoptat biserica față cu aspirațiunile sociale ale timpului.

Acum în ce măsură poate statul influența în modificarea atribuțiilor Episcopale, pentru a nu știrbi caracterul esențial al bisericei.

Episcopatul din vechi s'a rezervat păturei monahale din biserică și aceasta din vina elementului clerical din biserică. Odată abuzul secular oprit prin canoane, nu putem noi Romînii motiva schimbări schismatice. Episcopatul cată să rămînă esclusiv monahismului; l'am luat de la chinoviile și lavrele mari monahale, unde era duh și mediu monahal, pildă vie a vieții ascetice și l'am silit prin legi să se orășenească; ba la nevoe l'am luat din Baden-Baden și din Paris!!!

Aici a greșit statul; surpînd rostul diriguitor al vieții monahale din marele lavre, am dispus la alunecare lumea monahală diriguitoare din o orașe. Opinia publică s'a alarmat și însuși scaunele Episcopale n'au fost scutite de sdruncine și de critice.

Și cu drept cuvînt. In loc să îngrămădesc 8 arhierei în București, centru de conrupție, pentru trebuințele Sinodului, să se fi rîdicat în grad egumenatele unor mănăstiri, centre monahice, cum din vechi a fost la noi, și dacă Patrie n'a fost Mitropolit, dar ne-a diriguit sufletește pe un Veniamin, pe cînd azi nu putem cita cazuri din archiereii noștri orășeni!

Aceasta să ne-o arăte teologii noștrii; să ne întărim Episcopatul prin lărgirea și rîdicarea în vază a cercului vieții ascetice și reînalțarea unor mănăstiri, centre vechi de viață monahală. Apoi tot din tradiția istorică a țării să se inspire legiuitorul în rîdicarea în dreapta Episcopatului.

Pe lîngă egalarea lor ca duh, să se legifereze o gradațiune în ciclul lor, după norma veche: Galați, Huși, Roman, Iași; apoi Buzeu, Rămnic, Argeș, București. Trecerea legală și obligatorie de la un scaun la altul corespunde tradiției țării și face posibilă înăbușirea competițiunilor, recunoscînd pas practicei și vrîstei mai mature, și dă prilej Episcopilor a se ilustra prin o mai largă administrație la scaunul de Exarh al bisericei.

Egalarea administrativă a celor 8 Episcopi nu e tradițională ci mai în regulă erau cei bătrîni cînd se închinau înaintea celui *cu drept* la Mitropolie, iar nu ca azi cînd se întorc jigniți prin înaintarea celor *cu preferință politică* la această înaltă demnitate.

Acest lucru ar trebui să-l ceară însuși Episcopii în sinceritatea inimei lor. Alegeri din nou să se facă la 2 din cele 8 scaune Episcopale, iar nu pentru ori ce loc și mai ales pentru Mitropoliți.

Prea se frămîntă prin politică scaunele Mitropolitane și cît de rău vine cînd în jurul votului de Mitropolit se fac și culise de intrige politice cum le-a făcut acum acum ministrul de resort!

Ce urît sună ca Episcopatul să spue preuților: *nu faceți politică*, și voi să vă căpătați scaunele după preferințele politice și după compromisuri politice!

Sînt de părere că ar fi bine ca legiuitorul nostru, dacă e romîn, să se inspire cu legiferarea bisericească și de la tradiția romînească bisericească nu numai din politica zilei și din răsuflatele canoane.

Iar azi se fac mai mult de aceste două, și de celelalte nu se ocupă nimeni, căci de ce doar sunt legiuitori romîni, ca să nesocotească trecutul nostru romînesc!

Gh. Ghibănescu

„STATUTELE"

D. M. Cantacuzino, după ce a recunoscut oficial, în discursul său de la club, că intrigile din afară pestilențiază aerul, a găsit trei remedii pentru asigurarea armoniei: să se facă statute în care să se prevadă și un comitet executiv; să se schimbe direcția gazetei, să se schimbe localul clubului „care prea ie la stradă".

Clubiștii, după ce au auzit pe conducătorul lor spunînd, fără înconjur, că o parte — o anume parte — din ei se dedă la intrigi—au ascultat și remediile, grație cărora—aceasta ie credința d-lui Cantacuzino—intrigile vor dispare.

Statute contra dușmăniei între frați; intrigi al căror izvor trebue căutat acolo, că clubul nu ie la etaj ci la stradă—leacurile acestea ale d-lui Cantacuzino au perfectă asemănare cu buruienele menite să leculiască cancerul, cu țipetele bocitorilor—menite să trezească mortul.

Și trebue să te intrebi, dacă preconizînd sistemele acelea ca leac contra armoniei în club, prezidentul și-a bătut joc de situație, sau dacă, în adevăr, d. Cantacuzino, cunoscut ca diletant în ale politicei își închipue serios că banale paragrafe de statut, vor face viață posibilă între acele două elemente din club—diametral opuse, ca mentalități.

Noi n'avem să ne amestecăm în mersul intrigilor din partidul advers. Că acolo s'a ajuns la statute, adecă la un regulament interior al clubului, faptul ne-ar putea bucura. Dar ne întrebăm, și aceasta ca simpli observatori, cu ce impresiuni au putut pleca clubiștii, cari au ascultat buba și pe urmă leacul cu statutele.

La nimic nu vor servi statutele, la nimic comitetul executiv, repudiat pînă alaltăieri de junimiști.

Casă bună intre cele două tabere n'a fost, nu va fi.

Tribulațiile unei manșete

Ziarul local carpist este tulburătorul permanent al căsniciei carpisto-grecenistă.

Certele au loc de la ziar și de cîte ori intervine împăcare, manșeta sufere cîte o schimbare. Ziarul fusese, la începutul fuziunei, „organul partidului conservator".

De aci ceartă și ea s'a tranșat prin aceea că cuvîntul „partidului" a dispărut de pe manșetă.

Mai tîrziu, după altă ceartă, direcția fu încredințată unui căpitan și numele acestuia fu tipărit pe manșetă.

Iar ceartă, iar împăcare, iar schimbare pe manșetă și ziarul redeveni „organ conservator".

Iar ceartă. Și ne uităm la manșetă, barometrul partidului, ca să vedem ce mai nou.

Intrunire la club. Discuție asupra manșetei. Clubul, ascultînd discursul iubitului și fruntașului președinte, încredințează direcția ziarului d-lui general Skeletti. Manșeta avea deci, tot motivul să se primenească, dar, de această dată, schimbarea s'a făcut în mod neașteptat.

De desubtul titlului numele noului director n'a fost tipărit. Poate fiind-că numele acesta, care are vaza lui în cartea armatei, n'a voit să se compromită pentru un fleac de cinste.

Dar, totuși, ziarul n'a mai rămas „organul conservator", ci „sub direcțiunea clubului conservator.

Intr'o notiță asupra întrunirei, „Evenimentul" spune clar că direcția a fost încredințată d-lui general Skeletti, care primind onoarea, a declarat „că va face gazetărie cu mănuși albe". Nu odată bravul general, va fi nevoit să se pună în cheltuială și să dee mănușile la spalat.

S'a hotărît deci directoratul d-lui general, care apare pe manșetă sub numele de „clubul conservator„.

Impăcarea, însă, a avut loc. Acum să urmărim manșeta: că mîine va tribula iarăși.

Chestii didactice

Revista învățătorilor

Corpul didactic rural își are ca organ de publicitate *Revista învățătorilor*, a cărei direcție trece în fiecare an de la un județ la altul, după locul unde funcționează unii din membrii comitetului de redacție.

Revista învățătorilor tradează evoluția mentalității corpului didactic în ultimii 10 ani de zile, și toate peripețiile vieții dăscălești se oglindesc în coloanele acestei reviste.

De unde în primii ani redactorii se întreceau în publicarea de planuri de lecțiuni după treptele formale, semn al timpului —; a urmat apoi o serie de ani articule chilometrice asupra activității extrașcolare. Elevii erau uitați și chestia socială era tractată toată de nechemații redactori. Grădinărie, pomologie, viticultură, agricultură, cartofologie, sfeclologie, paradaisologie; apoi bănci populare, duplă contabilitate, n'a rămas chestie să nu fie frămîntată, semn vădit de ferbințala ce-i cuprinsese pe toți pentru chestii nepregătite.

In acest concert de tonuri erau și glasuri de năduf și mai ales cu diferitele experiențe ce s'au făcut pe spatele școalei, mulți învățători și-au dat cuvîntul contra.

Chestiile acestea școlare din faza lor didactică au trecut în faza politică. Ministrul Haret silind nota, din sfera activității extrașcolare a trecut în cea politică, înhămînd învățătorimea la carul său politic, pentru a-i spori vaza și aplombul său politic. In mișcarea din Martie 1907 învățătorii au avut partea lor în vre-o 20 de comune din Muntenia; mai mulți alții au fost spalați curați în această afacere. Critica adusă apoi în presă și parlament asupra acestor evenimente a făcut ca la critica politică și învățătorii să facă politică.

Aici însă începe partea interesantă. Pescuitorii în apă tulbure s'au folosit de faptul că partidele politice au nesocotit corpul de învățători, l'au tratat ca o turmă fără păstor și au izbutit să dreneze mentalitatea învățătorimei în o îndoită direcțiune: *Iorga-Haret*. Revista învățătorilor din România înoată în acest hăagaș Iorga-Haret; și scriitorii nu se feresc a-și arăta preferințele.

De cît se pune o întrebare: dacă se va mai continua cu această nepăsare ne vom trezi într'o bună dimineață că vîntul ce bate asupra învățătorimei va fi vîntul anarhiei, a politicei svînturaților, a oamenilor neresponsabili de faptele lor și că va fi mai greu de readus la disciplină pe cei deja înhămați la politică de aventurieri.

Tonul ultimului număr nu mai este un ton de discuție, ci de polemică cu cei mai aleși parlamentari ai noștri, Tit Maiorescu și C. Disescu; scriitorii anonimi ai revistei polemizează cu acești fruntași, își aruncă blăstămurile asupra celor ce le contestă munca și răsplata, dă încredere nemărginită politicei d-lui Iorga și Haret și provoacă pe directorii de școli normale și pedagogii noștri să ridice chestia activității extrașcolare.

Partidul conservator democrat are o mare datorie de a-și îndrepta atenția în această direcție pentru ca din armata de 6000 învățători să formeze minți ordonate pentrn bunul mers al școalei și armonizarea ei cu interesele societății.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

DINTR'O CONVORBIRE

O doamnă de o intelectualitate superioară și cu care am putut convorbi despre un mare număr de... oameni și lucruri, îmi explica din ce anume cauze și puncte de vedere îi desplace amestecul în „politică", ori în dispute sociale, mai mult ori mai puțin în legătură cu politica.

— Atunci nici o manifestare de simpatie ori antipatie față de anumite personalități, față de anumiie întîmplări? am întrebat.

Și explicația a fost de o logică perfectă pe care rare-ori o întimpinăm în societate, cu atîta franchețe.

— „Nu e posibil să-ți măsuri în mod cinstit simpatiile și antipatiile prin criteriul politicei.

Am cunoscuți și prieteni cari sunt înregimentați, în toate partidele, care ar fi motivul de a renunța la ei? Care ar fi măsura de a-i clasifica, ținînd seamă de grupări politice?

Apoi—continuă doamna—am încă un motiv care mă împiedecă sau încă o slăbiciune, dacă vrei. A intrat în obiceiul meu de a nu refuza nimănui nici o recomandațiune. Ori cîți mi se adresează nu pot respinge nici o cerere, lăsînd în grija persoanelor respective de a satisface sau nu rugămintea, asupra căreia nu insist de cît în limitele posibile și numai pentru a mi liniști conștiința.

Aceasta te face curios, nu este așa? Iată explicația.. Cu ani în urmă am fost rugată să intervin pentru cine-va la o anumită autoritate, sau persoană. Necunoscînd, ori cunoscînd prea puțin pe cel ce se prezintase cu rugămintea, am hezitat și am refuzat.

Sunt cam mulți ani de atunci și aproape nu mi mai aduc aminte în ce a consistat cererea de intervențiune; mi se pare însă că omul cerea orînduirea unei noi anchete asupra unor greșeli ce-i se imputau în serviciu.

I-am arătat poziționea prea delicată în care m'ar pune o intervențiune care n'ar izbuti și care ar putea părea supărătoare ori inoportună, ba ar putea să nu reușească.

Omul se resemnă și plecă după ce-mi ceru iertare. După foarte puține zile, am aflat știrea sinuciderei lui, se spînzurase...

N'am putut ști ce s'a mai întîmplat din momentul cînd l'am refuzat pînă la sinucidere.

Dar m'a obsedat multă vreme gîndul că poate cererea lui fusese dreaptă; poate era un nevinovat căruia nu-i se făcuse dreptate.

Și de atunci n'am mai avut curagiul de a respinge nici o cerere de recomandațiune și de multe ori am avut mulțumiri sufletești, c'am ajutat cîte o cauză dreaptă. Bine înțeles, că m'am adresat la personagii din *toate* partidele politice"...

Rodion

Contenciosul administrativ

— După trei ani de activitate —

La 1 Septembrie 1908 contenciosul administrativ a împlinit 3 ani.

Deși o judecată definitivă asupra unei reforme de întinderea și importanța acestia nu poate fi dată după un interval relativ așa de scurt, totuși, chiar din culegerea datelor de până acum, socotim că se pot face reflecțiuni de un interes cu atît mai pronunțat, cu cît svonurile despre desființarea contenciosului încă n'au încetat cu totul.

Iată mai întâiu cifrele. Sunt date ce am putut culege din examinarea directă a dosarelor și condicilor de hotărîri.

De la 1 Septembrie 1905, data punerei în aplicare a contenciosului, și până la 1 Septembrie 1908, au intrat 205 recursuri îndreptate împotriva abuzurilor administrative.

Repartiția pe ani e următoarea:

In 1905 (1 Sept.-30 Dec.) au intrat	25 recur.
In 1906	55 „
In 1907	90 „
In 1908 (pînă la 1 Sept. 1908)	35 „
Total .	205 „

Din aceste 205 recursuri, s'au retras 17, și anume:

In 1905 . . .	1
In 1906 . . .	1
In 1907 . . .	5
In 1908 . . .	10
Total . .	17

S'au judecat și rezolvat definitiv 79 și au rămas nejudecate 109. Din cele judecate, au fost respinse 61 și admise 18.

Din examinarea acestei statistice, rezultă că numărul recursurilor, în materie de contencios administrativ, este destul de însemnat.

Este el mai mare sau mai mic de cît se prevedea?

In desbaterile parlamentare urmate cu ocazia discuțiunei proiectului de lege, găsim părerile cele mai contradictorii.

Cei care susțineau inutilitatea reformei, din cauză că legile în vigoare erau complecte și garantau cu suficiență drepturile cetățenești, prevedeau un număr de recursuri extrem de restrîns

Experiența acestor trei ani a dovedit însă, că comparativ cu Franța, spre pildă, și ținînd proporția cuvenită, contenciosul nostru are mai multe procese decît contenciosul francez.

Ast-fel pentru e ne servi de chiar datele întrebuințate cu ocaziunea discutărei legei de către adversarii ei, vedem că înaintea consiliului de Stat din Franța au venit în timp de 7 ani 1988 de cazuri ceea ce face 284 afaceri pe an. Făcînd proporția pentru țara noastră față cu populațiunea de 7 ori mai mică a Romîniei, contenciosul nostru ar fi trebuit să aibă 41 de afaceri pe an, adică în acești trei ani de activitate ar fi trebuit să avem 123 de cazuri, pe cînd în realitate, după cum s'a arătat în statistica de mai sus, am avut 205.

Dacă însă în calculul proporției, ținem seama nu numai de numărul populației dar și de bogăția Franței, de mișcarea ei industrială și comercială, de frecuența relațiunilor între individ și autoritate, cu un cuvînt dacă nu uităm că în mod fatal în Franța întîlnirea de interese dintre individ și autoritate este mai frecventă de cît într'o țară mai săracă și mai apatică cum este a noastră, atunci proporția dintre noi și Franța reese și mai mare în cestiunea ce ne preocupă.

Lucrul se explică ușor. Lipsa de pregătire a acelor ce conduc administrațiile publice, unită cu hatîrul sau cu spiritul de răsbunare politică, destul de întinsă la noi din nefericire, explică cu suficiență numărul aproape dublu al recursurilor noastre.

Prin urmare, din experiența acestor 3 ani, putem considera ca dovedit nu numai că legile aflate în vigoare înaintea înființărei contenciosului nu făceau inutilă instituțiunea contenciosului, dar că plîngerile particularilor lezați în drepturile lor patrimoniale de către arbitrarul administrativ, au fost îndoit de numeroase ca în Franța.

*

S'au rezolvat în acești trei ani 79 de recursuri; din ele 61 au fost respinse, unele ca nefondate, altele ca rău introduse, altele ca nesusținute.

Insă 18 recursuri au fost găsite întemeiate, și prin urmare de 18 ori casația a ordonat, fie anularea unui act administrativ arbitrar, fie recunoașterea efectivă a unui drept patrimonial nesocotit.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 și 25 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34· Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

In fruntea administrațiilor publice cari au dat mai mult de lucru Contenciosului, stă ministerul instrucțiunei, cu 23 de recursuri. Din ele s'au respins 15, și s'au admis 8, adică 35 la sută s'au dovedit întemeiate.

Vine apoi, Primăria comunei București cu 14 recursuri judecate, din care 10 respinse, 4 admise, adică 30 la sută recursuri fondate. Urmează ministerul de interne cu 13 recursuri și cel de resboi cu 13 și a. m. d.

Vorbim bine înțeles de recursurile judecate.

Cauza pentru care din cele 205 recursuri intrate, nu s'au judecat decît 79, socotim că trebue căutată atît în cunoscuta dificultate de a te putea judeca mai în grabă din cauza lentei proceduri a Curței de Casație, cît și în teama firească deși nemărturisită, a părților și chiar a avocaților, de a pleda pe un teren încă neîndestul de cunoscut.

Cunoaștem cazuri în cari, reclamanți cu spețe identise sau asemănate, se așteptau unii pe alții neîndrăsnind să înfrunte judecata și amînînd procesul la fie care termen.

Numărul de 18 recursuri admise, nu este el însă prea mic față de recursurile intrate și de cele judecate?

Asupra acestui punct neavînd la îndămînă nici un fel de dată statistică relativ la instituțiile similare de străinătate nu putem face o proporție ca cea făcută mai sus.

Dar cele 18 recursuri admise, față de totalul celor 79 judecate, dau proporția de 28 la sută recursuri fundate.

Dacă am face statistica recursurilor civile și comerciale, cari se admit (nu mai vorbim de cele penale), am ajunge fără îndoială la o proporție cu mult mai mică. Nu credem că recursurile civile și comerciale care se admit ca fondate să atingă nici 20 la sută. Din punctul acesta de vedere prin urmare, contenciosul a introcut casația civilă.

Insă, în realitate, cine a urmărit activitatea contenciosului s'a putut convinge că numărul recursurilor admise, nu a fost mai mare și din alte 2 cauze:

a) Din cauza lipsei de aprofundare a legei contenciosului din partea celor chemați să introducă și să susțină recursul în această materie puțin explorată. Astfel au fost multe recursuri tardive, se înfrîngeau formele de procedură particulare acestei instanțe, se neglijau tocmai acele acte care erau esențiale rezolvărei recursului și a căror lipsă se observa tocmai în timpul pledoariei, etc.

b) Din cauza unui motiv de ordin psihologic, care dacă unora la prima vedere ar putea părea paradoxal, credem însă că prin acesta nu e mai puțin întemeiat pe un profund adevăr. Caracterul nou al recursurilor de contencios, a adus în judecată elementul necunoscut al anulărei actului puterei executive. Nu e de loc ușor ca mentalitatea unui vechiu judecător albit în rezolvarea conflictelor pur particulare, să aibă dela început o suficientă bărbăție în soluțiunile mai îndrăznețe ale contenciosului. Acest inconvenient, explicabil în primii ani de aplicațiune, e foarte probabil că va dispare, dacă nu a dispărut deja. De aceea, în treacăt fie zis, ni se pare cu totul exorbitantă revolta în contra *„bătrînețeĭ"* consilierilor care după unii ar fi singura cauză a respindirei așa de frecuente a recursurilor de contencios.)

Dacă, pe lîngă toate acestea, ținem seamă și de greutatea reală în a demarca actele pur administrative de actele *de guvernămînt*, cari sunt sustrase judecății contenciosului, greutate pe care Casația ce e drept a fost totdeauna mai dispusă să o rezolve contra particularilor, se explică cu suficiență de ce numărul recursurilor admise nu a fost mai mare.

Ori cum ar fi însă, socotim că activitatea acestor trei ani nu a fost de locum s'a prevăzut de către un orator în Cameră „ o superfetație inutilă".

In afară de cazurile concrete rezolvate, nu trebui să uităm însă că contenciosul administrativ, ca ori ce instituțiune de utilitate socială, menită să înfrîneze violența sau arbitrariul, nu este utilă numai prin cazurile reale pe cari le rezolvă, cît mai ales și într'o măsură cu mult mai mare, prin cazurile pe cari autoritatea ei morală le împiedică de a naște.

Cine nu poate spune de cîte ori în acești trei ani rezoluțunea abuzivă a unui guvernant nu s'a oprit la gîndul că actul său va putea fi sfărîmat?

Din împrejurare că prin legi nu se pot determina cu o presiziune riguroasă limitele dreptului individual și a activității particulare față de autoritatea guvernamentală, s'ar putea zice că arbitrarul este într'o oare care măsură, libertatea administrației.

Și dacă în Franța un cugetător a putut spune: „l'arbitraire sous toutes les formes, a toujours é é dans les habitudes, les moeurs et les lois de la France", ce ar trebui să spunem noi cari în această privință nu cred să fim superiori Franței?

De aceea, în ziua în care prin realizarea unui vechiu ideal s'a putut pune între fiecare cetățean și autoritatea administrativă un text de lege și un înalt tribunal, în acea zi s'a făcut cea mai prețioasă operă de garanție a drepturilor fie căruia dintre noi și s'a dat Curței de casațiune rolul înalt de a fi expresiunea conștiinței morale a administrației romînești.

Prin aceasta nu voim a înțălege că legea contenciosului este o lege perfectă, căci care lege este?

Dar dacă s'ar impune ceva, ar fi numai amendarea ei într'un sens și mai larg decît cel actual, căci nici odată o țară nu se va putea plînge că legile ei garantează prea mult drepturile cetățenilor.

Dacă secția III-a, care, să nu se uite că în afară de atribuțiile contenciosului are sarsina de a judeca toate afacerile comerciale, pensiunile, exproprierile, fiscalele, etc; dacă această secție este sau nu utilă, sau dacă sunt suficiente două secțiuni, este o chestiune de ordin secundar. Azi, cu cele trei secțiuni de casație, recursurile se amînă din Ianuarie la Octombrie. Ce termene vom avea cînd vor fi numai două secțiuni, nu e greu de prevăzut.

Este iarăși indiferent dacă atribuțiunile de contencios administrativ ar trece la o secție sau la o alta. Ceea ce însă socotim că interesează pe toți în gradul cel mai înalt și ceea ce credem că nici o conștiință nepărtinătoare nu va putea negă, este că sentimentul public nu cere desființarea acestei instituțiuni care, din punctul de vedere al utilității sociale, se pot zice că are importanța unei constituțiuni.

Căci, dacă una proclamă egalitatea cetățenilor înaintea legei, cealaltă e chemată să asigure egalitatea lor înaintea administrației.

C. XENI avocat

„Opinia în provincie"

(Corespondență part. a ziarului „Opinia"

DIN HUȘI

Societatea Munca. — Pentru anul acesta societatea *Munca*, dacă n'a dat faliment cu economii, vrea să-și arăte că există printr'un ciclu de conferințe, ce se vor ținea în sala Teatrului.

De astă dată lipsesc doctorii prefectului Lupu; nu că doctorii l'ar fi părăsit pe Lupu, dar ocupați cu politica n'au avut timp nici să cetească ceva, nici să producă ceva în materie de știință. Ce ar fi putut produce un *Probus*, după ce face versuri și înjură lumea la gazeta prefectului! Ce ar fi putut spune nou un dr. Hobînou de la Oțeleni, el fiind *oțel* în ale științei; ce putea spune nou dr. Teodor de la Mălăeșt, mălaiu în știință, *et caeteri ejusdem farinae.*

Deci doctorii au dat dosul, căci și știința a dat dosul față cu dînșii.

In locul lor prefectul a inventat noi conferențiari: suprefecți, supleanți la prefectură, copiști la consiliul județean și iluștri institutori, cari vor atrage prin noutatea talentului, prin vigoarea pregătirei, prin succesul sălii teatrului, atîta lume să popularizeze vaza societății *Muncei* prin integritatea membrilor săi.

Se vor ținea 14 conferințe cu începere de la 8 Februarie până la 1 Iunie a c. de următorii: D. A. Teodor, secretar general la Instrucție, N. Mocanu (revizor școlar), d-ra Agr. Dima (învățătoare), I. G. Duca (deputat), Eson Coman Vasilescu, N. N. Tiron, C. I. Dinescu (suprefecți), Eson. Ir. Hagiu (protoereu), Lucia V. Gheorghiu, I. Dragomirescu, Adela Antonescu (institutori), Gr. Mărgărit (copist), Dr. N. Lupu (prefect) Iohan Zelinsky (profesor).

Subiectele sunt pe cît de variate pe atît de originale. Caritate (Teodor), Pedagogia săteanului (Mocanu), Școala și biserica, Vitejia neamului, Chestia Dunării, Biserica romînească din Ungaria, Fetele noastre, Anonimele, etc.

Intre subiectele cari provoacă curiositatea publicului sunt acestea: *Faimoasa fiară sălbatecă* (I. C. Dinescu) să nu credeți că va fi vorba de Leu, ci de *lup*, întru cît Lupul e faimosu animal sălbatic modernizat la Fălciu. *Anonimele*, cari au curs mare la noi la Huși, unde anonimele au luat forma de versuri la adresa Baritonului, la adresa lui Conu Sandu și altora, poeți à la Zupisescu, nelipsind la noi și duduia Adela de la Coțoi fiind însăși făuritoare de stihuri fără stihoavne. *O zi de primavară* (la Dobrina), aluzie pe de parte la faimoasa zi de Maiu cînd Iohan Zelinsky s'a desbracat în piele și a luat o bae rece la spetele cucoanelor leorpănd apa.

Publicul va avea ce rîde fiind conferința întovărășită cu proecțiuni de fotografii după natură. *Jocul de cărți*, urmare la conferința de anul trecut, ce a ținut'o dr. N. Lupu, cel mai slab preferansier și platcă la toate cacialmalele de la ghiordum și poker. De oare ce însă anul acesta s'a mai înființat un nou club: *Intim club*, pus supt prezidența lui bădia Mitică cel mai ghigherl băiat din H și, prefectul va avea un nou prilej de a trage o soponeală cărbunarilor clubiști, el nedîndu-i mîna să calce pe la club de răul dușmanilor. Mai mult încă, prefectul neavînd timpul să memorizeze o nouă conferință s'a mulțumit cu subiectul din an, întru cît îi știe canevaoa și umplutura o lasă să i-o facă sala cu aplausele tocmite.

Inceputul conferințelor s'a scrintit, căci din cauza troianului d. D. A. Teodor n'a putut sosi, iar Mocanu e pe cale de a-și schimba conferința întru cît țaranul n'are idei de pedagogie herbartiană, neînvățîndu-l nimene nemțește.

— **Ședințe de spiritism.**—Un cerc de prieteni a făcut ședință de spiritism. S'a întrebat cît vor sta liberalii la putere? —Două luni; cine va veni după liberali la putere, Petre Carp, ori Take Ionescu?

— Take Ionescu. Cît va sta la putere guvernul Take Ionescu? — Foarte mulți ani.

Se zice că după aceste ședințe așa de prielnice gîndului și inimei doritorilor a urmat un chef năstrușnic că a vuit tot tîrgul de asemenea veste îmbucurătoare.

— Prefectul dr. N. Lupu și-a înaintat demisia pe ziua de 1 Martie a. c. dorind să-și reia locul de medic primar la Ilfov Nu se va numi nimene le prefectură, taberele fiind acum și mai dușmănoase unele față de altele.

Coresp.

Litere-Științe-Arte

„1111 Opérations de Hernies".—Sub titlul acesta eminentul nostru concetățean, maiorul doctor N. Vicol publică un studiu asupra marelui număr—e aproape un număr fabulos—de operațiuni executate de spitalul corpului IV de armată din Iași.

Bine înțeles nu ne vom ocupa în acest loc despre partea științifică a chestiunii, despre diferitele metode și procedee întrebuințate în operațiuni.

Aceasta aparține publicațiunilor de specialitate. Dar vroiam să relevăm importanța celor conținute în volumul d-lui maior Vicol din punctul de vedere al activității medicale în general, și al medicinei militare în special.

Căci lucrarea conține importante considerațiuni militare și medicale în același timp.

Ea mai cuprinde și un istoric al medicinei militare iașane, înregistrează activitatea celor mai însemnați conducători ai spitalulului militar din Iași, precum și numeroase ilustrațiuni și figuri. Recomandăm dar specialiștilor să dea cuvenita atențiune merituoasei lucrări a d-lui maior Vicol.

*

Din activitatea profesorilor universității din Iași. — Au apărut de sub tipar și se găsesc depuse la librăria Socec:

1). **Lucrări științifice** de *Prof. Dr. Hurmuzescu.* In această broșură se găsesc enumerate și rezumate foarte pe scurt lucrările învățatului profesor de fizică, precum și aprecierile, celor mai renumiți oameni de știință din apus, asupra lor.

2). **Didactica științelor naturale** de *Dr. Ion Simionescu*, profesor de geologie la Universitatea din Iași.

Intr'o broșură de 50 de pagini distinsul profesor și-a reunit conferințele sale foarte interesante, asupra învățămîntului științelor naturale în școalele noastre sesundare. Se știe cît de mare este puterea educativă a științelor naturale și fizice, cînd sunt predate experimental și intuitiv, și cît de slab este rezultatul obținut, cînd predarea se reduce numai la o memorizare siluită și seacă. Școala noastră sufere de acest din urmă neajuns. Broșura de față luptă pentru îndreptarea lui.

*

Ultimul număr—8 Februar No. 18—din „Noua Revistă Romînă" conține un bogat material de busăți literare originale și traduceri. Intre altele un studiu al d-lui A. D. Xenopol „Naționalism și Antisemitism", dr. Theofil „Antepreiectul organisării bisericești", etc.

*

Cu ocasiunea festivității desvăluirei monumentului lui Marco Mendelsohn, unul din oratori prof. dr. Ludwig Geiger, a amintit și de scrisorile inedite ale lui Mendelsohn.

Aceste scrisori adresate logodnicei sale devenită mai tîrziu soția sa, ne dau un tablou de o mare frumusețe cu privire la caracterul său. Aceste scrisori formează și astăzi un tesaur delicios al arhivei familiei Mendelsohn și prof. Geiger a profitat de această ocazie cînd toți urmașii lui Mendelsohn se aflau la picioarele lui, exprimîndu-și dorința, de a se reda literaturei aceste scrisori, ca să servească la cunoașterea mai profundă a caracterului și valoarei marelui filosof.

E de sperat că familia va îndeplini această dorință, publicînd în curînd scrisorile de care e vorba.

*

Societatea artiștilor dramatici, al cărei președinte a fost Coquelin aîné, a hotărît să rîdice un monument în cimitirul „Pant-aux-dames" unde marele artist a fost îngropat.

*

Sarah Bernhard a încercat din nou să trateze cu Rostand pentru rolul „Cocoșului din „Chantecler" care fusese destinat lui Coquelin.

Dar poetul a refusat definitiv a da acest rol artistei, fiind de părere că numai un bărbat ar putea să interpreteze rolul cu succes.

Sarah Bernhard care, are toate îndrăznelile din lume, a avut și pe aceasta: de a face pe... cocoșul, acolo unde nu se cuvine să cînte—găina.

*

Dintre toate păsările lebăda are cea mai lungă viață. Se citează cazuri, foarte rare bine înțeles, cînd lebăda a ajuns la o vrîstă de 300 ani.

Asemenea sunt cazuri singuratice în care aquila a ajuns la 162 de ani.

*

A apărut o interesantă broșură care cuprinde opiniile marilor autori muzicali și critici artistici asupra celebrei cîntărețe Yvonne Dubel, prima dona Operei din Paris care va concerta la Iași în ziua de 7 Martie a. c.

Massenet, El. Colonne, Paul Vidal, Ch Widor, Alfred Brumeau, Saint-Quentin, Puccini, etc. efe., își arăt în cuvinte frumoase admirația pentru marele ei talent.

Marele ziare Europene „Le Figaro", „Le Gaulois", „L'Echo de Paris", „Le Journal", „Gil Blas", „L'Eclair", „Le Petit Journal", „Deutsches Volksblatt", „Fremdenblatt", „L'Independance belege" „Le Petit Bleu", „Duna Zeitung" „Riga Tageblatt" etc. etc., conțin dări de samă entuziaste pentru marea cîntăreață.

Vom publica în curînd programul acestui interesant Concert.

Biletele sunt depuse la „Carmen Sylva" Iliescu & Grossu.

Informații

❑ *Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iași se va întruni, în ședință, Duminecă, 15 c, orele patru jumătate d. a.*

❑ După cît suntem informați, alegerea Episcopilor în locurile rămase vacante prin alegerea celor doui Episcopi ca Mitropoliți, se va face în a doua jumătate a lunei Aprile a. c. Tot atunci se va face și alegerea a doui Arhierei, în locurile celor ce vor fi aleși Episcopi, P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, Egumenul Bis. Sf. Spiridon și actual locțiitor de Mitropolit, va fi ales Episcop al Dunărei de Jos.

❑ Profesorii școalei normale „Vasile Lupu" se vor întruni în conferență mîine seară Vineri, cînd se va discuta apelul învățătorilor de a polemiza dacă ei trebuie să aibă și activitatea extra școlară.

❑ Trenul de București ce trebuia să sosească la 8 și 30 dimineață, a sosit cu o întîrziere de 70 de minunte.

❑ D. I. Leonescu, impiegat la intendența centrală a spitalului Sf. Spiridon, a fost avansat ajutor de archivar la Epitropie, în locul d-lui A. Cristea, avansat și transferat în administrația generală a Epitropiei.

❑ **De la „Arhiva".**—Aseară membrii societății științifică-literară „Archiva", au ținut obișnuita ședință săptămînală.

S'a discutat asupra numărului festiv al revistei, ce va apare în curînd cu ocazia aniversărei a 50 ani de la marele act al Unirei și care va cuprinde între altele: cuvîntarea d-lui A. D. Xenopol, ținută la serbările Ligei Culturale; „Miezul nopței", un frumos sonet al d-lui Gh. V. Bottez-Gordon, care e o amintire a pelerinajului de la Ruginoasa și în care Vodă Cuza e comparat cu Ștefan-cel-Mare, apoi va mai cuprinde: geneza ideii de unire conferență de Gh. Ghibănescu; dr. Cosmovici: Cum s'a sărbătorit 24 Ianuarie la Iași, note critice; dr. Gh. Miletici din Craiova: Sinuciderea în etatea juvenilă. Revista va mai cuprinde și alte interesante articole.

❑ **Taxe nuoi.**—Pentru aprovizionarea fondului necesar serviciului sanitar la sate, care va fi creiat prin noua lege, se vor pune o mulțime de taxe nuoi și anume: 1) o supratăxă asupra tutunului, care va fi de 5% asupra tutunurilor de lux, 3% asupra tutunurilor de cl. I și II și 1% asupra tutunurilor de cl. III; 2) o taxă de 10% ad valorem asupra băuturilor spirtoase importate din străinătate; 3) un impozit asupra cluburilor publice, unde se joacă cărțile, cuprinzînd o taxă de 5% asupra valoarei locative a clubului și impozite fixe de 1000 lei anual, pentru cluburile înstalate în comuni rurale cu o populație pînă la 15,000 locuitori; 3,000 lei pentru orașele cu 15,000—80,000 locuitori; 5,000 lei pentru orașele cu o populație de 30,000—100,000 și 10,000 la populațiuni de peste 100,000 locuitori.

5) O taxă de 5 la sută asupra privirilor la curse.

❑ Citiți „Opinia", număr festiv-ilustrat, apărut cu ocazia sărbătorirei unui an de la Constituirea partidului Conservator-democrat, „Opinia" cuprinde următorul sumar:

„Opinia", *autograf scris pentru ziarul nostru de Dl. Take Ionescu șeful partidului.*

Un an de muncă, *de Al. A. Bădăreu.*

Take Ionescu *de Caragiale.*

„Opiniei, *de Neculai Fleva.*

Proclamarea șefului nostru, *de C. Cantacuzino-Pașcanu.*

Marea reformă, *de N. Xenopol, senator.*

Izbînda, *autograf, de C. Dissescu.*

Pentru „Opinia", *de Al. D. Xenopol.*

Egnime, *de C. Xeni.*

Doctrina în politică, *de Lascar Antoniu.*

Forța partidului nostru, *de D. Alexandrescu.*

A trecut un an *de Dr. Hurmuzescu.*

Adevărata democrație, *de C. Rădulescu-Motru.*

Acum un an *ce N. Canănău.*

Impresii, *de Ilie Bărbulescu.*

Partidul nostru se bucură de încrederea țărei, *de G. D. Șerban.*

Din necazurile șefului, *de Stefan Negruți.*

Expresiuni sociale, *de V. I. Radu.*

Geneza unui partid, *de G. Ghibănescu.*

Tineretul nostru, *de Em. Socor.*

D'acum un an, *de E. Herovanu.*

Credința, *de Osvald A. Teodoreanu.*

Partidul Conservator-democrat, *de N. I. Pogonat.*

Cum s'a format partidul nostru, *de V. Pella.*

Toate aceste articole sunt scrise anume pentru acest număr festiv al „Opiniei,

Pe lîngă aceste articole. „Opinia" mai cuprinde **o cugetare autografă** *a șefului nostru D. Take Ionescu.* Cuvintele dei. Al Lahovari *despre șeful nostru,* Lista președinților Cluburilor noastre din țară, lista parlamentarilor noștri, lista ziarelor Conservatoare democrate din țară *precum* și o dare de samă de activitatea politică și electorală a partidului din cursul acestui an.

Ca ilustrații, „Opiniei", are executat într'un mod admirabil pe Dl. Take Ionescu, șeful nostru, Al. A. Badăreu, Caragiale, N. Fleva, C. Cantacuzino-Pașcano-N. Xenopol, C. Disescu. Al. D. Xenopol, Dr. C. Istrati, Al Lahovary. C. Rădulescu Motru, N. Cananău, Barbu Păltineanu, N. Economu, T. Cămărășescu, P. Brătășeanu, T. Cincu, I. Th. Florescu și V. Filoti.

Cu toată materia abundentă ce conține, acest număr se vinde tot cu 5 bani.

Persoanele din provincii, cari doresc să-și procure acest număr, se pot adresa Administrației noastre, trimițînd în scrisoare o marcă de 10 bani.

❑ Budgetul Epitropiei sf. Spiridon a fost întocmit și va fi dat zilele acestea la tipar.

❑ Protoeria județului a trimes invitații oficiale tuturor autorităților de a lua parte la solemnitatea instalărei noului Mitropolit, ce va avea loc Duminică 15 Februarie a. c.

❑ Cu ocazia viscolului puternic de dăunăzi vitele multor locuitori din județul nostru au fost sfîșiate de fiare.

Așa, în Lețcani la d. Cristea T, Cristea, lupii au mușcat 8 cai, ce se aflau într'un grajd.

❑ La solomnitatea primirei și instalărei noului Mitropolit al Moldovei și Sucevei, I. P. S. S. Pimen Georgescu, vor asista Episcopii: Gherasim Saferin al Romanului, Conon Arămescu Donici al Hușului și Dionisie al Buzeului, precum și Arhiereii: Ghenadie Georgescu Băcăoanul, Calistrat Orleanu Birlădeanu și Calistrat Botoșăneanu.

Vor asista de asemeni protoereii județelor: Iași, Botoșani, Dorohoi și Suceava, cu delegații de preoți din fie-care județ.

Vor lua parte de asemeni starețul M-rei Neamț, P. S. S. Archiereul Narcis Crețulescu, starețul M-rei Rîșca, al M-rei Slatina, etc.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la Iț. Iț. Iț.

Ultime informaţii

❑ *In procesul de astă-zi dintre comuna Iaşi cu Societatea uzinei electrice, tribunalul a admis incidentul rădicat de avocaţii Primăriei, ca să se numească o comisie compusă din trei experţi, cari să elucideze punctele tecnice.*

Tribunalul a numit experţi pe domnii: Stefan Dragu, inspector general; Vasiliu-Carpăn şi maiorul Alexandru Radu, fixînd onorariul lor la cîte 2,500 lei.

❑ Ziarul carpist local iar l-a prins pe d. Take Ionescu vînzînd interesele ţărei: şeful nostru face parte din consiliul de administraţie al casei de bancă Dickin.

Dar ziarul carpist—care nu ştie altele mai principale—ignorează că, din acelaşi consiliu de administraţie, fac parte şi domnii: C. C. Arion, Mironescu şi Neniţescu.

❑ D. Costinescu a declarat că l'a felicitat pe d. Mărzescu fără să-i fi auzit discursul, dar fiindcă ie debutant.

Asta a fost totdeauna metachna scripcarilor: să mintă.

❑ Ziarul frances al junimiştilor — *la Patrie*—va dispare de la 15 a. c.

D. Al. Marghiloman s'a săturat să fie sentimental pentru acel ziar.

❑ Relaţiunile dintre domnii Gr. Buicliu, insuficientul preşedinte al teatrului din Iaşi şi d. Haralamb Lecca, sunt din cele mai cordiale.

Alaltăieri fiind — cine a ştiut? — prea sfîntul Haralamb, d. Buicliu l'a felicitat telegrafic pe d. Lecca, care se află la Milano.

Interesantă pereche!

❑ *D. dr. Slătineanu, inspector sanitar, a sosit azi dimineaţă în localitate D-sa a fost trimes la Iaşi de către direcţiunea generală a serviciului sanitar pentru a inspecta serviciul sanitar şi a constata mersul epidemiei de scarlatină în oraşul nostru, unde se ştie că face adevărate ravagii printre copii.*

Se afirmă că d. dr. Slătineanu în raportul său de inspecţie, va cere închiderea scoalelor din Iaşi.

❑ In şedinţa de ieri a Camerei, după cum ne-a anunţat corespondentul nostru, d. Al. Marghiloman a cerut mai multe dosare spre a face o înterpelare ministrului de rezboi.

Textul interpelărei în întregul său, este reprodus de ziarele colectiviste.

Bietul general Averescu!

❑ Examenul de capacitate, pentru ocuparea catedrelor de florărie de la şcoalele profesionale din ţară, care urma să se ţie în ziua de 15 Februarie a fost amînat pentru ziua de 5 Martie.

Au fost admise a se prezenta la acest examen d-rele Bărsănescu Teodora, Dinescu Victoria, Dumitrescu Ana, Panu C. Zoe. Repezeanu Ana, Stănescu Elena şi Ştefănescu Elena.

❑ D. Sp. Haret, ministrul instrucţiunei a hotărît casarea examenului de capacitate, pentru catedrele de comptabilitate de la şcoalele comerciale elementare şi superioare, ţinut în ziua de 1 Octombrie 1908.

In curînd se va fixa data cînd se va ţine un nou examen.

❑ Pentru Sîmbătă seara se organizează la societatea de giminastică, sport şi muzică, o frumoasă serată dansantă.

❑ Ministrul de interne a cerut prefecturei noastre de judeţ să'i comunice în ce condiţiuni se fac în judeţul nostru transacţiile de cereale, pe la săteni.

❑ In satul Goroni, comuna Tomeşti s'a ivit epidemie de scarlatină.

La Voineşti s'au stins epidemiile de scarlatină şi febra-tifoidă.

❑ Membrii societăţei studenţilor în medicină au fost convocaţi pentru astă seară, spre a se proceda la alegerea unui nou preşedinte şi a unui nou comitet.

❑ Directoara şcoalei primare de fete No. 8 a cerut ministrului cultelor şi instrucţiei publice închiderea şcoalei din cauza epidemiei de scarlatină.

❑ D. Teodor, secretar general al ministerului cultelor şi D. Adamescu inspector general al învăţămîntului se află de eri în localitate.

❑ D. profesor Emil Pangrati a fost numit preşedinte al comisiei de judecată a profesorilor secundari şi superiori, în locul d-lui profesor I. Caragiani, al cărui mandat a expirat.

❑ Societatea cooperativă romînă „Nicolina" aduce la cunoştiinţa clienţilor brutăriei sale că pe ziua de astăzi s'a numit ca conducător acestei brutări pe renumitul franzelar Ferdinand Szakmary.

Cunoscut fiind acest maestru franzelar leşenilor, este o garanţie destul de serioasă de excelenta calitate, a fabricaţiunei acestei brutării.

❑ **Balul Crucea-Roşie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Naţional balul dat de Societatea Crucea Roşie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl aşteaptă cu nerăbdare, sigură de reuşita completă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obişnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

❑ Societăţile funccionarilor de percepţie ale statului din ţară, agită ideia de a se ţine un congres la Bucureşti, avînd representanţi din toate judeţele spre a se sfătui asupra soartei lor şi a cere să li să facă o lege, prin care să aibă dreptul la pensie, şi a li se mări salariile.

❑ Rectificăm numele presidentului comitetului nostru executiv din Vlaşca, care a fost trecut greşit în numărul nostru festiv.

Presidentul acelui comitet este d. Paraschiv G. Parisianu.

❑ **Universitare.**—D-na Maria Revent a fost declarată licenţiată în istorie şi filosofie, obţinînd magna cum laude. De asemeni a fost declarată licenţiată d-ra Sofie Ciucă.

— Rezultatul examenilor parţiale de licenţe în drept, anului I şi II se va da Sîmbătă dimineaţa.

— D-nii profesori I. Caragiani, P. Rîşcanu, Al. Philippide, I. Găvănescul, P. Negulescu, I. Petrovici, Trayan Bratu, Ilie Bărbulescu, Teodor Antonescu, şi Gh. Ibrăileanu, membri ai consiliului facultăţei de litere au fost convocaţi a se întruni mîne, la orele 5 p. m.

❑ **Judiciare.**—In rolul proceselor de astăzi al tribunalului s. II, se află înscrisă importanta speţă d'intre comuna Iaşi cu uzina de electricitate. Reclamaţia comunei cuprinde următoarele cinci punete!

1) că societatea n'a canalizat toate stradele şi cere ca să le canalizeze şi să plătească comunei, pentru timpul cît n'a făcut canalizările cîte 5000 lei daune anual, socotit dela 1902;

2 Societatea să instaleze lămpi electrice în toate stradele prevăsute în contract şi să plătească 10.000 lei daune comunei pentru refuzul de a face asemenea instalaţii în stradele: Şcoala de Arte, prelungirea stradei Albe, strada Primăriei şi altele;

3) Reclamă contra felului cum se face distribuirea curentului electric şi cere 1000 lei daune pe zi de întîrzierea remadierei;

4) In contra spiritului contractului societatea a făcut reduceri asupra preţurilor fixate prin contract, aşa a făcut mari reduceri berăriei Zimbru, fabricei Rechler şi fabricei Ortoni-Wachtel;

5) Care condemnarea societăţei către comună la suma de 162,693 lei fiind că, prin modul cum au fost aşezate bobinele a încărcat comuna la socoteli.

Marele eveniment artistic

Celebra artistă pariziană *Blanche Toutain* de la Teatrul „Vaudeville" va da cu concursul escelentei trupe de sub direcţia lui *Lugné-Poe* 2 reprezentaţiuni la *Teatrul Naţional din Iaşi, în zilele de 25 şi 26 Februarie a. c.*

Se vor reprezenta „*Yvette*" de *Guy de Maupassant* şi *L'Abbé Constantin* de *L. Halévy.*

Blanche Toutain, marea artistă cu un renume universal, răsfăţata publicului parisian, ie întovărăşită de o trupă demnă de marea artistă.

Elita iaşului s'a grăbit a-şi reţinea biletele la agenţia teatrală „*Thalia*" Maximovici unde locaţiunea ie deschisă.

❑ Sîmbăta 15 Februarie a. c. reîncep reprezentaţiile Cinematografice la Teatrul Circ Sidoli cu un mare Matineu la 3 ore ziua cu preţurile pe jumătate şi în seara aceleiaşi zile o reprezentaţie în scop de bine-facere. Noul program al acestor reprezentaţii, atît ziua cît şi seara cuprinde drama lui Lemaître „Reîntoarcerea lui Ulysse" interpretată de d-ra Bartet, d-nii Lambert fils, şi Mounet, artiştii Comediei franceze.

Această piesă face parte din ciclul filmelor de artă la care contribuie toate somităţile scenelor pariziane.

Urmează apoi un mare număr de comedii pariziane, precum: Mi-am uitat umbrela, trebue să-mi fi socru, scene de pe natură: Neapoli şi îndeletnicirile Napolitanilor (în fund se vede Vezuviul, La ce se întrebuinţează gunoaele Parizului etc. etc.

ULTIMA ORA

— Serviclul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 12 Februarie.

Sanatatea d-lui Sturza

Bucureşti.—O telegramă din Paris anunţă că d. Dimitrie Sturza, a părăsit sanatorul din Suresnes şi a plecat la Saint Germain a Lay.

Medicii îi recomandat să plecă în această localitate recomandîndu-i linişte perfectă.

D. Djuvara suferind

Bucureşti.—Dl. Djuvara, ministrul industriei şi comerţului, se află de cîte-va zile suferind, din care cauză nu poate eşi din casă.

Unii afirmă că boala ar fi un pretext, pentru a nu lua parte la desbaterile Camerei.

Contra lui Maxim Gorki

Berlin.—Maxim Gorki a plecat spre Rusia.

Se ştie că în contra lui guvernul rus a lansat un mandat de arestare aşa că scriitorul imediat ce va trece pe teritoriul rus va fi arestat.

Interpelarea d-lui Marghiloman

Bucureşti.—Se constată că interpelarea de eri a d-lui Marghiloman a fost pusă la cale de către Brătienişti, care vor cu ori-ce preţ să scape de d. general Averescu.

Situaţia d-lui ministru de rezboiu este absolut sdruncinată. Brăteniştii au hotărît să ducă o vie luptă contra sa; aşa s'a putut observa săptămîna trecută o notiţă, apărută în „L'Indépendance" şi în care se spunea că mai mulţi deputaţi au manifestat dorinţa de a vizita arsenalul armatei.

Se ştie că o asemenea vizită nu se poate face decît cu autorizarea ministrului de război.

Or, dorinţa deputaţilor nu avea de cît scopul de a se face o anchetă parlamentară la arsenal.

După cum se vede Brăteniştii ţin cu ori ce preţ să scoată pe d. general Averescu dela ministerul de război.

Inaintări

Bucureşti.—Pe ziua de astă-zi s'au făcut mai multe înaintări în corpul telegrafo-poştal din ţară.

CAMERA

Bucureşti.—Se continuă cu distribuirea tranzacţiilor şi se depune un proect prin care comuna Slatina încheie cu ministerul lucrărilor publice o transacţie pentru suma de 100 000 lei.

Se continuă apoi cu discuţia proectului pentru reforma magistraturei.

Vorbeşte d. deputat Kirculescu.

D. Nicu Filipescu anunţă o interpelare asupra „Socialismului guvernului".

D. Victor Filotti deputat de Buzeu relevează faptul că d. general Averescu, ministrul de răsboiu, n'a mai dat pe la cameră de aproape o săptămînă deşi datoreşte mai multe respunsuri la diferitele întrebări puse de d-nii deputaţi.

Condamnări la moarte

Varşovia. — Eri 11 persoane au fost condemnate la moarte pentru-că au făcut parte din organizaţia revoluţionară din Radom.

Cutremur de pămînt

Constantinopol.—O depeşă din Sirwas spune că cutremurul de pămînt din Kadil-Nissar a distrus 1500 case, făcînd 37 morţi şi 13 răniţi.

Un furt îndrăzneţ

Londra.—După o ştire din Sherness, cassa de bani de pe crucişătorul „Indomitable", care conţinea 500 lire sterlinge în hîrtii şi 2000 lire în aur, a fost complect jefuit.

Arestări

Salonic.—Un torpilor turc a oprit lîngă Kulo (Peninsula Longos) două luntre venind din Hydra, cu o bandă de comitajii greci, care au fost arestaţi.

Grecii au pretins a fi nişte pescari şi au cerut ocrotirea consulatului grec, care a protestat contra acestei arestări.

Ciclon

New-York.—La Fischer (Arkansas) în urma unui ciclon, 13 persoane au fost omorîte şi o mulţime rănite. Toate casele, afară de două au fost stricate.

Ciocnire de vapoare

Livorno.— Vaporul belgian „Kerland" s'a ciocnit cu vaporal englez „Osires" care era la cheiu. Vaporul „Osires" s'a înecat, dar întreg echipagiul a fost salvat.

Situaţia în Balcani se agravează

Constantinopol.—„Iklam" află că Bulgaria mai urmează cu pregătirile militare în ascuns.

*

Constantinapol. — Yeni Gazeta" află din Ahtivari, că aşteaptă acolo un vas rus cu arme şi muniţii.

După cele ce spun ziarele turceşti, autorităţile locale din Plevlje ar fi interzis ca să se arboreze drapele serbeşti şi muntenegrene cu prilejul unei sărbători.

*

Paris.—Ziarul „Radical" spune că Sîrbii trebue să fie încredinţaţi că Europa nu va admite rezboiu din cauza lor.

„L'Eclair" e de părere că Austro-Ungaria a dat prea multe probe despre intenţiile sale paşnice şi că Europa trebue să fie ascultată la Belgrad.

*

Paris.—Liga internaţională a păcei invită în mod stăruitor presa din toate ţările să facă presiuni asupra Austro-Ungariei şi Serbiei, ca să primească arbitragiul în cazul cînd s'ar putea delega în mod diplomatic diferendul lor actual.

*

Paris.—Intr'un articol, întitulat „Russie et Serbie", ziarul „Le Temps" declară că politica recomandată de el nu contrazice nici de cum alianţa franco-rusă. Rusia în 1876 spre a asigura neutralitatea Austro-Ungariei a consimţit la ocuparea Bosniei şi Herţegovinei de către Austro Ungaria.

Trebuie să se declare la Belgrad că Sărbii n'au perdut nimic din teritoriul lor şi prin urmare ei nu au nici un drept să ceară îndemnizări teritoriale, pe care nici o putere, nici chiar Rusia, nu i-a promis nici-odată. Dacă s'ar lasa pe Sărbi să mărească teritoriul lor, în dauna Austro-Ungariei, ar fi a'i arunca într'o catastrofă şi tot odată şi Europa.

*

Petersburg. — Ştirea despre mobilizarea trupelor din districtul Kiew este absolut falşă. Intr'adevăr, ministrul de externe Iswolsky, consideră situaţia din Balcani ca gravă, dar nimeni nu se poate îndoi de intenţiile paşnice ale Rusiei.

*

Belgrad.—Cabinetul de coaliţie Novakovici a fost salutat cu mare bucurie de către toate cercurile din capitală. Ziarele mulţumesc Skupcinei şi tuturor partidelor politice pentru atitudinea lor patriotică care a permis ca Serbia să poată apăra interesele poporului sîrb.

Cîte-va ziare invită pe cetăţeni să facă ovaţii în skupcină, cu prilejul şedinţei de mîine, cînd primul ministru Novakovici îşi va face declaraţia sa guvernamentală.

*

Ştirile publicate de prèsa austriacă despre o intervenţie rusască în folosul revendicărilor sîrbeşti, pricinuesc aci o mare bucurie. Cercurile politice sunt de părere ca diferendul austro-sîrb să fie dezlegat cît de curînd. Astfel un conflict armat e de neînlăturat.

Ziarul „Samuprava" spune că formarea cabinetului de coaliţie este cel dintăi răspuns al Serbiei la atacurile Austriei.

După cele ce spune „Mali Journal", Regele Petru a iertat pe toţi ofiţerii şi sub-ofiţerii care au luat parte la conjuraţia de la Kragujevatz.

*

Colonia.—„Gazeta din Colonia", zice că Franţa caută să convingă cabinetul de la Petersburg să declare la Belgrad, că în caz de rezboiu Serbia nu va putea conta pe sprijinul Rusiei, nici direct şi nici indirect. Cheia situaţiei se găseşte acum la Petersburg.

Constantinopol. — Aseară doui indivizi, care au fost dovediţi a fi spioni austriaci, au fost omorîţi în stradă.

*

Paris.—Din Belgrad se comunică că cercurile oficiale nu mai cred într'o posibilitate de a se putea evita resboiul.

*

Paris.—Ziarele, ocupîndu-se de agravarea situaţiei, spun că Rusia, în cazul cînd va susţine Serbia, va avea contra sa 3 puteri: Franţa, Germania şi Italia.

*

Buda-Posta.—Ziarul „Budapesti Hirlap" spune că Austro-Ungaria se află în ajunul răsboiului şi că numai o minune ar putea să -l evite.

Cît de curînd, spune acel ziar, 4 corpuri de armată vor trece graniţa sărbească; 3 torpiloare au pornit pe Dunărea la graniţa sărbească.

*

Berlin.—Plecarea ambasadorului Austriei din Belgrad se datoreşte faptului că s'a descoperit un complot contra lui.

*

Berlin. — Se anunţă din Belgrad că în întreaga Serbie e o vie enervare. Resboiul cu Austria nu se mai poate evita.

Din Petetersburg se comunică că un număr de 20000 de voluntari au hotărît să plece în Serbia.

*

Londra. — Agenţia Reuter anunţă că un mare număr de soldaţi austriaci au trecut graniţa în Muntenegru.

Unele ziare spun că trupele austriace au trecut din greşală în Muntenegru, de oare-ce poziţiile şi drumul în astă ţară sunt foarte anevoioase.

*

Londra.—Se afirmă că Regina Italiei ar fi scris o scrisoare mamei sale, din Capitala Muntenegrului, că în cazul cînd principatul va fi nevoit a lua parte în războiu, Italia îi va trimete ajutoare.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Lemne pentru Foc

PRIMUL DEPOZIT ROMÂN „SOCOLA"

In strada Socola, la capătul liniei tramvaiului, în stînga lîngă rampa drumului de fer, sunt depuse spre vînzare, o mare cantitate de lemne pentru foc, din diferite esenţe şi de cea mai bună calitate, clădite în figuri de cîte; 1 m. 40 cm. înălţime; 1 m. lăţime şi 2 m. lungime sau 2 m. 80 cm. cubi fie-care figură, adică 2 palme vechi. Patru asemenea figuri reprezintă 11 m. 20 cm. cubi sau stîngenul mare Moldovenesc.

Lemnele sunt sănătoase, drepte, fără cioturi sau putregai şi uscate; ele sunt bine clădite şi se vînd pe loc la depozit, chiar cîte o figură din ori-care esenţă, cu preţ avantajos, spre deplina satisfacere a tuturor cumpărătorilor.

ADMINISTRAŢIA

Dionisie Ionescu

fost magistrat

AVOCAT

Str. Bacău-Focşani. **BACĂU**

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

CABINETUL DENTISTIC

—CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— *Strada Alexandri No. 3* —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

CALEA FERATA BUZĂU-NEHOIAŞU

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică că pentru exploatarea căiei-fierate Buzău-Nehoiaşu s'a adoptat regulamentul de transport al Căilor Ferate Romîne, ediţia II.—1908.

Direcţiunea

De inchiriet o cameră mobilată, cu sau fără pensiune, *strada Albă 27.*

De vinzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	lox intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştîncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 653.—Sîmbătă 14 Fevruarie 1909

Domnia teroarei

Netăgăduit, că situațiunea externă a ajuns a fi serioasă, gravă. Față cu cerbicia Serbiei și Austriei, care nu vor să-și facă mici concesiuni reciproce, și față cu atitudinile hotărîte ale cîtorva puteri, se pare că un conflict, cu neputință de aplanat, este pe cale să izbucnească. Situațiunea internă însă este cu mult mai serioasă și mai gravă. Un guvern, care nu vrea să cedeze o iotă din îndărătnicia lui arbitrară, și nu vrea să știe nici de legi, nici de rușine, aruncă în toate colțurile țării sămînța revoltei și anarhiei.

La Galați, cunoscutul centru de operațiuni scandaloase al prefectului Atanasiu, se petrec scene revoltătoare prin lipsa de scrupule a urmașului actualului prefect de Tulcea. Venind în capul județului Covurlui, prefectul Gussi promisese cea mai perfectă respectare a legilor, dezaprobînd regimul teroarei inaugurat de predecesorul său. Curînd însă prefectul înturnă foaia și se dedă la cele mai scandaloase arbitrarii. Nici libertatea întrunirilor, nici libertatea circulațiunii nu se mai cunosc în Galați. Teroarea, pe care o respîndește poliția prin actele cele mai banditești, este sistemul guvernării satrapului de Covurlui, Gussi.

Și pe cînd prefectul Gussi își clădește opera de ilegalității la Galați, prefectul Atanasiu de la Tulcea își continuă vechea sa operă în noua-i satrapie, tot asupra elementului orășănesc; iar prefectul Iarca de la Vlașca tae și spînzură la țară fără sentimentul rușinei și al răspunderii.

Pe cînd la Galați prefectul desființează dreptul de întrunire, de asociație și de liberă circulațiune; la Vlașca, prefectul respectiv suprimă cu un singur gest dreptul de vot al acelora, pe cari, zic ei, că vor să-i aducă la viața politică.

De trei ori locuitorii comunei Paroschia din județul Vlașca aleg, în contra voinții și listei prefectului, lista opoziției pentru consiliul comunal. De trei ori alegerea se casează, în urma rapoartelor false ale prefectului; de 3 ori voința alegătorilor este nesocotită, disprețuită, încălcată, și ministrul de interne se pretează la samavolniciile subalternului său.

Dar nu fu deajuns nici aceasta cînd, a patra oară, sufragiile alegătorilor se concentrează cu mare majoritate asupra aceleiași liste a opoziției locale, începe era sălbătăciilor, începe teroarea. In localul primăriei administratorul de plasă să dedă la cele mai revoltătoare brutalități față de alegători, schingiuindu-i și bătîndu-i pînă la sînge,—negreșit cu autorizația prefectului său, care se bucură de încrederea ministrului respectiv.

Iată cum înțelege guvernul actual să facă educațiunea corpului electoral, el, care se plînge de atmosfera îngustă și viciată a vieții noastre politice și electorale.

Venit la cîrma țării în groaznicele vremuri ale anarhiei, pe care a sămănat-o, prin acțiunea sa nesocotită, partidul liberal a înăbușit-o în sîngele a mii de oameni muncitori și folositori țării. Răzvrătiții din Martie 1907 nu erau singurii vinovați. Vina lor se reduce cu mult grație inconștienții lor. Acei însă, cari au lucrat pentru ațîțarea spiritelor și cari au contribuit într'o largă măsură la dezlănțuirea anarhiei și revoltei, sînt cei mai vinovați, fiind că ei puteau și trebuiau să-și dea seamă de primejdioasa lor activitate.

Doritori de veșnică răzvrătire ei împing și astăzi la disperare, cu faptele lor revoltătoare, pe oamenii pașnici, care înțeleg să-și exercite în liniște și cu conștiență un drept, pe care legea li-l acordă. Dorește oare guvernul să se mai repete scenele din 1907? Ar fi pentru țară o nenorocire prea mare, ca dorința lor să se realizeze, numai pentru că e *a lor*. Datoria noastră a tuturora e să luptăm împotriva acestei tendințe nesocotite, care duce țara pe povîrnișul anarhiei.

Nu dorința guvernului trebue să fie a țării; ci tocmai dimpotrivă. Și dacă guvernul nu ne poate da *domnia legii*, așa cum ne-a promis în atîte rînduri și atît de solemn—ridicol de solemn—să ne scutească de domnia teroarei. La ce folos atîte legi, acel nesfîrșit morman de legi, dacă însuși guvernul le nesocotește mai întăi.

Guvernul d-lui I. Brăteanu, guvernul *democratic* al foștilor «socialiști», a ajuns mai rău de cît anarhiștii. Aceștia nesocotesc și încalcă legile făcute de alții; liberalii nesocotesc și încalcă legile făcute de ei înși-și, și în locul păcii sociale instaurează teroarea.

Vania

Liberalii și Justiția

Partidul conservator-democrat și a spus cuvîntul seu la Cameră, asupra proectului de reorganizare judecătorească.

După discursurile amicilor noștri I. Th. Florescu și Barbu Păltineanu, Camera a ascultat ieri, pe șeful nostru, d. Take Ionescu. Cuvîntarea sa este cea mai severă și documentată critică ce se putea aduce proectului d-lui Stelian.

Nu vom rezuma aci, discursul d-lui Take Ionescu. Asemenea cuvîntări strălucite trebuesc citite în întregime și „Opinia" își va face datoria și onoarea să'l reproducă pe dată ce va apare în Monitorul oficial.

Voim însă, să constatăm impresia profundă ce au produs asupra parlamentului însuși, judicioasele observațiuni formulate de șeful nostru, împotriva unei reforme concepute într'un spirit atît de reacționar sau retrograd.

H. Spencer, vorbind de prefacerea suferită în Anglia, de către partidele politice spune că nu trebuie să mire pe nimeni faptul că în mersul actual al lucrurilor, conservatorii vor deveni partidul poporului; și vor fi apărătorii cei mai înverșunați ai tutulor libertăților pe cari liberalii le calcă azi în picioare.

Reflecțiile acestui mare cugetător englez, ni le reamintim acum cînd gîndim la discursul rostit de șeful nostru în Parlamentul liberal.—Căci iată'l pe șeful unui partid conservator-democrat aparînd cu cea mai mare căldură și convingere una din instituțiunile cele mai independente și libere din statul nostru și pe care liberalii vor să o încătușeze, să o îngenuncheze înaintea puterei executive. Nu odată, am avut ocazia să dovedim, tendințele anti liberale de care este dominat de la o vreme acest partid, care își face o glorie de a fi luptat pe vremuri pentru întemeerea unui regim de viață liberală în această țară.

Tinerii liberalii de azi au cu totul alte concepții de viitorul statului nostru și prin legile ce făuresc, îi primejduesc întreaga-i organizație.

Reforma judecătorească, ar fi îndeajuns pentru a demonstra cît de drepte sunt vederile noastre.

Justiția a fost considerată totdeauna în țara noastră ca singura instituție chemată să asigure viața, libertatea și averea cetățenilor și pacea și ordinea în stat.

De aceia generațiuni de oameni, au muncit și luptat pentru a-i asigura cea mai desăvîrșită independență, fără de care scopul ei n'ar fi fost atins.

Și acum liberalii de azi vor să nimicească printr'o singură lovitură, aceea de generații întregi de luptători au clădit prin jertfe neperitoare.

„NAȚIONALISM"

Comuna Iași are un diferend foarte serios cu societatea concesionară a luminei electrice din Iași. Sunt peste doi ani de cînd, sesizată de un raport al serviciului ei tecnic, administrația comunală a pornit acțiune contra societății, stabilindu-și acuzările și pretențiunile, lămurind că societatea frustrează lumea consumătoare și că, în afară de aceasta, nu respectă contractul în alte puncte.

După doi ani cheltuiți cu toate formele banale, cu somațiuni și termene de prisos, afacerea, deși de o importanță excepțională, n'a mișcat. Frustrarea, dacă ea există, continuă; nerespectarea unor puncte din contract, dacă ele au ființă, continuă la rîndul lor.

După convenția d'intre părțile contractante, primărie și societate, diferendele de natură delicată aveau să fie lămurite de arbitri. Administrația trecută a voit să se ție de această prevedere. Dar pe societatea electrică, al cărei leagăn stă la Nuremberg, ale cărei acțiuni, natural, n'au trecut granița, care este o intreprindere germană, pe societatea aceasta a lovit-o un leșin pentru limba romînească, pentru justiția românească și a exclamat că vrea să renunțe la arbitri străini și vrea ca procesul să se înscrie în condica tribunalului.

Actuala administrație, admițînd acest punct de vedere, afacerea a venit la tribunal. La termenul de ieri s'a dat de gol naționalismul acesta. Avocații societății, asupra incidentului pentru numirea de experți, au primit propunerea, declarînd că chestia ie foarte încurcată, că, ori cîtă bună-voință s'ar pune, nici judecata, nici avocații—nu vor putea lămuri încurcala aceea cu bobinele, amperii și volți.

Și fiind-că, a pledat societatea, țara românească încă n'are specialități marcante în ale electricității, tribunalul să numească doi experți străini și unul indigen.

Sărmanule Orient! Cum a venit la tine onor. societate de la Nuremberg s'a și aprins pentru limba ta, a și zis, cu poietul, „mult ie dulce"—s'a și închinat justiției țărei tale — asupra căreia, nu-o dată — diversele Zeitung din Germania, au deschis largi parenteze!! Iar administrația comunală actuală — care nu o dată a oftat cu lorga—a zis societății: „fură-mă, dar iubește-ne."

Și cînd a venit societatea înaintea justiției romîne—i-a zis: „tribunalul n'are chemare să judece asemenea daraveri. Ne trebue experți. Dar România, țară tînără, n'are încă specialitățile trebuitoare. S'aducem doi străini, să numim și un Romîn—ca să vă lămurească."

Leacul acesta l'a dat administrația trecută cu doi ani în urmă. Și dacă Nurembergul n'ar fi făcut declarațiuni de cinstit amor lui bietu u scurt al nostru; dacă s'ar fi înțeles că la anumite boli trebue anumiți doctori—s'ar fi lămurit de cînd dacă filo-romînii de la Nuremberg ne frustrează, sau dacă serviciul tecnic al comunei a făcut o gravă acuzare, prin ignoranță:

Dar naționalismul falș are menirea unică de-a împrăștia cît mai mult întunerec!

Inchiderea stagiunei teatrale

In activitatea curentă a teatrului național din Iași se va petrece peste două zile, și un moment important: închiderea stagiunei.

Ea se închide, de această dată, în mijlocul aceleași juste nepăsări a publicului, sub care s'a desfășurat întreaga activitate sterilă a stagiunei curente.

Publicul ieșan, cel mai blînd, cel mai îngăduitor, a boicotat teatrul, l'a pedepsit pentru fără de nerușinarea cu care îl conduce un om incapabil și perseverent în a face gospodărie proastă.

D. Lecca, a bine voit a se coborî în mijlocul nostru. Ne-a vîndut, rînd pe rînd, toată detestabila și condemnata sa literatură originală. De la lehăitul Ciinilor sei, pănă la curioasa Pasta-Diva, chiar pănă d'incolo — pănă la Suprema Forță, toate ale sale imposibilități — toate ni le-a vîndut.

La București, patru sute și ceva kilometri departe de Iași, cînd, dăună-zi, s'a dat suprema Forță, a protestat lumea, a protestat pănă și criticul celui mai anemic ziar—iar d. Lecca singur, ca jutor de director al teatrului din București n'a putut resista acolo nici zece zile.

Tot la noi, în Iași, cu vre-o douăzeci ani în urmă, treceau lanțurile de aur falșificat drept aur greu — și se vindeau lucru mare. S'a pus capăt, mai la urmă, acelei șărlătănii—și acum s'a pus capăt și literaturei d-lui Lecca.

Publicul nu va veni la teatru cît timp actuala direcție va dăinui acolo, fiindcă actuala direcție știe aranja scaunele pe scenă, știe să fie brutală cu oamenii de serviciu, știe lua leafă, dar nu știe face teatru.

Hotărît, într'o țară în care nu publicul contează, în care un president de teatru —sau, mai bine, un barbat, care vrea, în ruptul capului, să fie president de teatru — trage mai greu la cîntar de cît publicul—în asemenea împrejurări d. Lecca va continua, pănă la vremuri senine, să fie director.

Dar instituția, pentru care fie-care pune inimă ca să existe—ea va pieri.

Și fiind-că nu trebue ca lucrul acesta să se întîmple, să lăsăm ca stagiunea să se închidă în plin dezastru moral și material.

Dar pentru ce va veni, pentru la toamnă, să facem apel la domnii Petrovici și Bratu, din comitetul teatral, ca să deschidă ochii bine și să vadă că totul este de refăcut, că totul este de repus la loc, în acel biet teatru, în care d. Gr. Buicliu—bate-mă pe gură—ie president artistic și d. H. Lecca—director.

Oameni tineri, cu chemare multă în misiunea lor gratuită și anevoiasă, cei doi excelenți profesori să-și dee seamă de pericol și să iee măsurile trebuitoare.

Credem și sperăm.

CATE VA NOTE

— Ce ie aceea judecător unic?

— Judecătorul care va putea dormi, după plac, în ședință: n'are să aibă cine-l trage de mîneca robei.

*

Cu sistemul adoptat de junimiști: al militarilor ca directori de ziare, cuvîntul redactor va suferi și el o schimbare: redactorii vor deveni serjenți furieri; primul redactor, ca mai bătrîn, va deveni deșcă, iar simpaticele colaboratoare ale ziarelor vor fi marcatende.

*

O afacere foarte delicată.

Parchetul de Botoșani a mai întrat încă odată în conflict cu medicina, în ce privește virginitatea.

Conflictul constă în aceea că, de cîte ori, la acel parchet, vine cîte o plîngere pentru viol, ea este luată ca bună, chiar —și mai ales atunci— cînd expertiza medicală constată contrariul.

In Noembrie vine la parchetul de acolo o fată și reclamă că a fost violată. Expertiza medicală constată că afacerea este învechită.

Judecătorul de instrucție, de acord cu procurorul, depuse pe învinuit.

Camera de punere sub acuzare respinge toate opozițiile depusului. I respinge și eliberarea pe cauțiune. După trecere de două luni, judecătorul de instrucție, același care a luptat contra expertizei medicale, dă o ordonanță de neurmărire.

Procurorul—bărbat consecvent—face opoziție și camera de punere sub acuzare—aceeași care respinsese eliberarea pe cauțiune a învinuitului—respinge acum opoziția consecventului procuror.

Conflictul constă deci în aceea, că medicii pot constata repede existența sau nu a violului, pe cînd parchetului și camerei i-au trebuit pentru aceasta vre-o trei luni.

Cam lentă procedură!

OAMENI ȘI LUCRURI

Cetitori și scriitori

Ghemuit într'o colț al vagonului de tramvay observam eri seara pe un tînăr care în fața mea citia numărul respectiv al „Opiniei". Rind pe rînd parcuse cu privirea toate coloanele primei pagine, cetind mai mult sau mai puțin superficial, mai mult sau mai puțin grăbit diferitele coloane.

La un moment dat ajunse la această modestă rubrică și cu oare care curiozitate, cu oare-care egoism—poate chiar cu oare-care satisfacție—l'am urmărit mai de aproape. Ceea ce mi s'a părut curios în primul moment e că nu mi-am amintit de cuprinsul articolului de cît după ce grație unei mișcări, am putut revedea titlul.

E într'aceasta o parte dintr'o psihologie, mai largă, acea a scriitorului, a ziaristului cu deosebire, care nu e în același timp cetitorul său propriu, sau care numai arare ori se încumetează să-și recitească proza după ce a fost tipărită.

Ni se întîmplă într'adevăr foarte adese ori că articolul odată scris să nu-l mai revedem nu numai îndată după tipar, dar nici odată. Teribilul cuvînt, fatalul cuvînt: nici odată!

Lucrul e, cu toate aceste, foarte natural.

Ce oare ne ar îndemna să ne recetim proza—după ce a fost tipărită? Ea a fost scrisă în graba momentului de inspirație ori de necesitate; ea este produsul unei tecnice mai mult ori mai puțin îndemînatice, cu intenția de a umplea un anumit loc și a răspunde unei anumite datorii. Incolo?

Vremea nu ne lasă răgaz de multe meditări, nici de multă judecată: de abia a apărut un articol și cel următor trebuie pregătit, trebuie căutat și găsit. Și tot ast-feliu va fi mîni, poimîni, la infinit,—iar în jurul tuturor va domni umbra multor altor preocupări și daraveri.

De aceea nu e de mirat că nu ținem ori nu putem să fim cetitorii noștri proprii.

Am făcut chiar o experiență ciudată și... amuzantă pe ziua de eri.

O foarte drăguță cetitoare îmi trimise acum două zile o notiță cu rugămintea de a se publica,—era o dare de seamă despre o întîmplare oare-care. Am comunicat-o secretarului de redacție de resortul căruia era notița și atît. Azi dimineața prin o întîmplare mi am adus aminte că n'am cetit inserțiunea cu pricina în ziua respectivă și prin scrisoare am cerut scuze cetitoarei.

Iată însă că după un număr de ore aflu că notița a apărut în ziar, dar că eu n'o cetisem, pentru că noi care facem cîte o parte din gazetă o cetim foarte rar sau foarte superficial.

Mult haz trebuie să fi făcut autoarea notiței cetind scrisoarea mea de scuze după ce și-a cetit proza în „Opinia".

Cei mai răi cetitori ai noștri propri,—suntem noi înși-ne.

Rodion

DIN PSIHOLOGIA UNEI CATASTROFE

După dezastru. — Știința și literatura.— Observațiuni medicale. — Epizode ciudate.—Foametea salvatoare.

Catastrofa din Messina continuă încă a preocupa spiritele și a da de lucru oamenilor de știință. E drept că acum ea face mai mult preocupațiunea romanțierilor, a lucrărilor de senzație de cît a observatorilor științifici, căci se exploatează cu succes tema captivantă a grozavei întîmplări.

Dar în însăși observațiile pur științifice elementul senzațional ocupă un loc important, după cum dovedesc cele ce urmează, rezultat al unor observațiuni publicate de Cesare și Paola Lombrozo, —tată și fică.

*

O ast-fel de catastrofă este o adevărată „piatră de încercare" pentru a sonda ceea ce sufletul omenesc conține involuntar și invinsibil în cele mai profunde păturí ale sale și în cele mai ascunse cute.

Expresiunile de cari s'au servit cîți-va din cei refugiați, pentru a descrie teroarea pe care au resimțit-o sunt cu totul sguduitoare.

...Am văzut judecata din urmă, spuse unul, am văzut sfîrșitul lumei, de oare ce sunt sigur că sfîrșitul lumei nu poate fi altfel. Pe cînd în bezna întunericului mă poticneam peste dărămături cari formau munți și prăpăstii, zăream casele săltînd clătinîndu-se, etajele înghițindu-se unul pe altul, prăpastii deschizîndu-se, în acelaș timp auzeam resunînd urlete infinite ca ace'e a mii de animale duse la tăeat, atunci am crezut că aceasta era domnia morței, așa cum este ea întrezărită în coșmaruri; nu mai aveam conștiința de a trăi, credeam că sunt mort și conștiința ce o aveam este aceia pe care o ai după moarte.

Un altul zise:

Ere chaosul, simțeam pămîntul tresărind și tremurînd, mă așteptam dintr'un moment într'altul să-l văd căscîndu-se spre a mă înghiți.

Nici unul dintre ei, fie chiar din cei grav răniți, nu ne vorbește de vre-o senzație de durere fisică; panica, teroarea năpădise tot terenul sensitiv paralizînd orice senzație de durere fisică.

Oameni cu cîte un braț rupt alergară kilometri fără să-și deie seamă, o femee căreia îi se strivise un ochiu cu totul spunea că nu simțise nici o durere.

Cu picioarele goale printre dărămături cei mai mulți fiind numai în cămașe, primul instinct al celor scăpați, fu o

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 și 25 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, ½ jumatate loz Lei 34. Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

trebuință nebună de a alerga, de a fugi: „Fără de reflexiune sau raționament ei fugeau pur și simplu neștiind încotro.

Probabil că am avut aici a face cu acea impulsiune atavică primordială care împingea altă dată oamenii de a fugi de incendiile pădurilor sau de amenințările animalelor sălbatice.

Poate că la unii cari fuseseră cîtă-va vreme îngropați subt dărîmături avea loc o reacțiune a imobilității forțate contra căreia se revoltă inima și mușchii doritori de mișcare.

Manifestările de nebunie au fost infinite iar forma predominantă a fost aceia a nebuniei furioase.

Cred cu toate acestea că această formă nu este așa de periculoasă și permanentă pe cît se crede.

Nebunia în mai multe cazuri a fost providențială căci ea înăbușea conștiința durerea și perceperea despre mărimea dezastrului.

A fost și un uimitor episod de mutism în momentul catastrofei, trei sute de lucrători cari tocmai se pregăteau să intre în fabrică rămași afară scăpară ca prin miracol, dar spaima și buimăceala lor fu atît de mare, în cît directorul voind să cheme la apel pentru a vedea dacă toți au scăpat teferi, mai nici unul nu răspunse... ei nu-și mai recunoșteau numele!...

*

Instinctul de conservare se manifestă prin întîmplări remarcabile.

Resistența instinctivă, opunerea tenace făcută morței de acești oameni îngropați de vii, răniți, terorisați, infometați, dete loc la manifestațiuni surprinzătoare.

Copii sunt aceia cari au resistat cel mai bine și nu numai prin acea resistență caracteristică asfixiei demonstrată de fisiologie, dar și prin necunoașterea pericolului și a groazei, care desigur că a omorît majoritatea chiar a celor salvați de primele pericole.

O fetiță de 4 ani, fu regăsită după 4 zile foarte liniștită măcar că stătuse cu totul singură și fără hrană. Intrebată ce a făcut în timpul acesta, ea răspunse că a dormit așteptînd pe tatăl ei.

*

Un caz asemănător ne-au relatat gazetele: un om care stătuse îngropat cîteva zile crezuse că a stat numai cîte-va ore. Aceasta nedovedește nu numai că noțiunea timpului se pierde în primul rînd, cînd nu există vre-un punct de contact cu evenimentele succesive, dar și că în unii indivizi survine un fel de acomodare, providențială și prezervatoare.

Amintim cu această ocazie «leicha» rușilor, sistem prin care triburi întregi lupta împotriva cachexiei și foametei care-i amenința; ei au facultatea de a intra într'o stare de letargie care durează mai multe săptămîni, în care timp schimbul lor material este ca și suspendat.

Fenomenul de „coma" care a fost relevat în mai multe cazuri la Messina și Regio, s'ar putea explica prin asea slăbire a inimei și a respirației care urmează mai tot-deauna emoțiunilor sau durerilor mari.

*

Această stare prelungindu-se, dă loc unei letargii care încetinind schimbul material, scutea individul de schimbul teroarei.

Aceasta represintă fenomenul contrariu celui semnalat mai sus, care împinge la fugă, fugă nebună. Contradicțiune care nu lipsește nici odată în fenomenele cele mai mari ale naturei omenești.

Litere-Științe-Arte

Un jubilar.—Pînă acum cîți-va ani teatrul național din Iași, avea un Popovici-senior și un Popovici-junior. Răposatul, care purta epitetul de senior a fost dintre întemeietorii teatrului iașan și era un actor distins, prefera drama întunecoasă, avea o mască originală și un aier de lago, deși în fond era o inimă aleasă și un om sociabil.

Astă-zi scena iașană posedă numai un singur Popovici, care a încetat a fi „junior", nu numai pentrucă „senior" a dispărut dintre noi, dar și pentru că posedă la rîndul său o activitate de 25 de ani, în teatrul iașan, unde a intrat foarte de tînăr.

M. Popovici n'a fost totdeauna favoritul nostru. Ba, autorul rîndurilor de față își amintește că cu mulți ani în urmă—prin 1892—și-a inaugurat rubrica de critică teatrală printr'un „atac" la adresa artistului, pe atunci încă „junior" și en vogue ca „amorez" al scenei iașane. Cu toate aceste n'ar fi drept, ca în ziua, cînd d. Popovici își serbează jubileul de 25 de ani de activitate artistică să nu recunoaștem că a cheltuit multă muncă, multă bună-voință în decursul anilor și că n'a fost lipsit și de oare-cari succese, de oare-care „éclat".

Pe lîngă aceasta Popovici are încă meritul de a fi jubilarul cel mai tînăr, așa că dacă întîmplarea ar da teatrului nostru vr'un nou Popovici, am avea un „senior" destul de „junior".

*

La Londra, unde serbările centenarului lui Darwin au fost amînate pentru luna Iunie, se va deschide în aceiași lună de către „Natural History Muzeum" o expoziţiune conținînd toate obiectele de amintire despre marele naturalist. Comitetul de expoziţiune a căpătat și consursul distinsului naturalist Russel Walace. Expoziţiunea promite a fi cît se poate de interesantă și complectă, ea posedă o bogată colecție adunată de Darwin în lunga sa călătorie din 1831—1836, asemenea schițe și portrete ale lui. In marea hală a muzeului va fi așesată marea statue de marmoră a lui Darwin.

*

Coquelin Cadet, mort acum de curînd, a lăsat în urma sa o avere de trei milioane.

Iată cum a destinat el această avere: conform testamentului, fratele seu Gustav va primi un milion; nepotul seu Jean, fiul lui Coquelin ainé, însă un milion, și un al treilea milion se va împărți în comun copiilor surioarei sale. Nici „Comedia franceză" n'a fost uitată, ea primește prețioasa colecție de anti h tăți a lui Cadet.

*

Popularul scriitor german Friederich Spielhagen a împlinit în ziua de 24 Februarie stil nou, vrîsta de 80 ani. Cu acesstă ocazie presa i-a consacrat elogioase articole.

*

Reamintim că în scurtă vreme, are loc la teatrul național marele concert al d-nei Ywonne Dubel, prima-donă a Operei Mari din Paris.

Biletele sunt depuse la agenția „Carmen Sylva".

*

După o statistică recentă „Hamlet" s'a jucat de 3000 de ori pe scenele germane de cînd a apărut prima traducere literară a marei drame Shakespeareane.

*

„Arta Română" sub direcția d-lui A. D. Atanasiu, a reapărut în Ianuarie. Numărul din urmă—ca și numărul dublu pe Noembrie-Decembrie—conține o mare bogăție de articole și ilustrații minunat reproduse după prețioase originale ale maeștrilor noștri.

*

Celebra artistă pariziană *Blanche Toutain* de la Teatrul „Vaudeville" va da cu concursul excelentei trupe de sub direcția lui *Lugné-Poe* 2 reprezentațiuni la *Teatrul Național din Iași, în zilele de 25 și 26 Februarie a. c.*

Se vor reprezenta „*Yvette*" *de Guy de Maupassant* și *L'Abbé Constantin* de *L. Halévy.*

Blanche Toutain, marea artistă cu un renume universal, răsfățata publicului parisian, ie întovărășită de o trupă demnă de marea artistă.

Elita iașului s'a grăbit a-și reținea bilete la agenția teatrală „*Thalia*" Maximovici unde locațiunea ie deschisă.

Informaţii

❑ In procesul dintre comuna Iași și cu uzina electrică, proces care s'a judecat ieri la secția II-a a tribunalului, avocații comunei—domnii Nicoleanu și Cristofor—au rădicat un incident de necompetință a tribunalului, în ce privește cererea reconvențională a Societății, care a făcut apel contra amenzilor la care a fost condemnată de administrația comunală, fiind-că, în luna Septembrie, în două rînduri, s'a stins lumina în oraș. Tribunalul n'ar fi competent să judece cazul, de oare-ce, după contract, asemenea apel nu se poate adresa de cît consiliului comunal.

Tribunalul a unit incidentul cu fondul. Restul desbaterilor de ieri se cunoaște.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a luat dispoziția că, conform noului regulament, nimeni nu va mai putea primi copii în gazdă, de cît îndeplinind următoarele condiții: să aibă local igienic; să dovedească că pune la dispoziția elevului cameră încălzită, luminată și liniștită pentru studii; să dea o declarație scrisă directorului, că va respecta regulamentul.

❑ Ministerul instrucțiunei, în urma avizului consiliului permanent, a aprobat resultatul examenelor de capacitate pentru specialitățile: geografie, l. germană și caligrafie.

❑ Luni 16 a. c., consiliul permanent al instrucțiunei, va lua în discuție noul regulament al facultății de drept din Iași.

❑ In una din ședințele trecute, consiliul de rezboiu al corpului IV de armată, a condemnat pe brigadirul G. Gheorghiu și soldatul Simiou Gheorghe, ambii din regimentul 8 roșiori din Botoșani, cel dintîi la 6 luni și celalt la 5 ani închisoare.

Ei au făcut recurs, la consiliul de revizie, care s'a judecat eri și a fost respins.

❑ Soldații bacalaureați din regimentul 13 Stefan cel Mare, batalionul 4 vînători și regimentul 7 roșiori, vor pleca în seara zilei de 28 Februarie a. c., la Ploești, unde vor urma școala de ofițeri în rezervă, care anul acesta, va funcționa pe lîngă batalionul 9 vînători, din acel oraș.

❑ Mîine seară Sîmbătă, va avea loc la Societatea de gimnastică, sport și muzică, o frumoasă serată dansantă.

Un comitet anume constituit își dă silință de a da o deosebită îngrijire acestor serate, care vor continua în fie-care Sîmbătă seara.

❑ Asesră s'a făcut la Societatea studenților în medicină, alegerea unui președinte.

❑ Revizoratul școlar al județului a înaintat ministerului cultelor și instrucțiunei publice, statele personale ale învățătorilor din județul nostru.

❑ Comisiunea numită de ministerul cultelor pentru a examina pe învățătorii și institutorii ce urmează a fi scoși la pensie pe ziua de 1 Aprilie, se va întruni din noa poimîine Duminică, spre a examina pe 7 învățători, din circumscripția Iași, care nu se presentaseră la prima examinare.

❑ Vineri 6 Februarie a încetat din viață în sanatoriul d-rului Gerota din București, Neculai N. Iamandi, mare proprietar din Hași, fiul decedatului colonel N. Emandi, fost deputat în divanul adhoc, și fratele d-lui C. N. Emandi, mare proprietar din Fălciu.

Corpul defunctului a fost transportat la Hași și eri Joi 12 Februa ie s'a făcut înmormîntarea.

Cortegiul a pornit de la biserica sf. Gheorghe, unde fusese depus corpul

Cordoanele au fost ținute de d-nii: Gh. Rișcanu avocat, căp. C. Petrescu, Gh. Teodoru și Mită hescu, consilier j ideția. Onorurile au fost date de cîte-va companii din regimentul 25 Rachova.

❑ D. Haralamb Vasiliu a fost numit agregat definitiv la catedra de chimie agricolă, de la facultatea de științe din Iași

❑ P. S. S. Archiereul Sofronie Craioveanu a fost autorizat să gireze afacerile Episcopiei Rîmnicului, iar P. S. S. Archiereul Meletie Gălățeanu, afacerile Episcopiei Dunărei de Jos, până la alegerea titularilor.

❑ După cum am anunțat, Curtea cu juri din Suceava (Bucovina) a condamnat pe vestitul bandit Sofroni, originar din Romînia, la 9 ani închisoare, pentru crimele și hoțiile ce le-a comis în diferite districte din Bucovina.

Curtea din Suceava va continua a jude a pe complicii lui Sofroni. El a mărturisit că în total a comis 16 furturi.

Sofroni are ca complici pe: Mihalachi Mitrofan, Gherasim Mitrofan, Gherasim Gavrilovici, Anton Bivol, Sava Simion, S. Gavrilovici și Neculai Simion B îndu, toți din satul Bosanci (Bucovina).

In complicitate cu aceștia, Sofroni a omorît în noaptea de 30 Aprilie 1907 pe comerciantul Marcu Goldemberg și pe soția acestuia, de la care au furat un mare număr de javaieruri și suma de 9000 coroane.

Complicii lui Sofroni tăgăduiesc faptele.

❑ Ministerul instrucției a încuviințat d-lui P. Hristescu, cunoscutul maestru de dans, să dee o representație cu elevii școalelor primare din Iași, cari vor executa dansuri naționale și diferite mișcări gimnastice.

Interesantul spectacol va avea loc la sfîrșitul lunei Mai, în sala Teatrului național.

❑ Citiți „Opinia", număr festiv-ilustrat, apărut cu ocazia sărbătorirei unui an de la Constituirea partidului Conservator-democrat, „Opinia" cuprinde următorul sumar:

„Opinia", *autograf scris pentru ziarul nostru de Dl. Take Ionescu șeful partidului.*
Un an de muncă, *de Al. A. Bădăreu.*
Take Ionescu *de Caragiale.*
„Opiniei, *de Neculai Fleva.*
Proclamarea șefului nostru, *de C. Cantacuzino-Pașcanu.*
Marea reformă, *de N. Xenopol, senator.*
Izbînda, *autograf, de C. Dissescu.*
Pentru „Opinia", *de Al. D. Xenopol.*
Egnime, *de C. Xeni.*
Doctrina în politică, *de Lascar Antoniu.*
Forța partidului nostru, *de D. Alexandrescu.*
A trecut un an *de Dr. Hurmuzescu.*
Adevărata democrație, *de Ç. Rădulescu-Motru.*
Acum un an *ee N. Canănău.*
Impresii, *de Ilie Bărbulescu.*
Partidul nostru se bucură de încrederea țărei, *de G. D. Șerban.*
Din necazurile șefului, *de Stefan Negruți.*
Expresiuni sociale, *de V. I. Radu.*
Geneza unui partid, *de G. Ghibănescu.*
Tineretul nostru, *de Em. Socor.*
D'acum un an, *de E. Herovanu.*
Credința, *de Osvald A. Teodoreanu.*
Partidul Conservator-democrat, *de N. I. Pogonat.*
Cum s'a format partidul nostru, *de V. Pella.*

Toate aceste articole sunt scrise anume pentru acest număr festiv al „Opiniei,

Pe lîngă aceste articole. „Opinia" mai cuprinde **o cugetare autografă** *a șefului nostru D. Take Ionescu.* Cuvintele def. Al Lahovari *despre șeful nostru,* Lista președinților Cluburilor noastre din țară, lista parlamentarilor noștri, lista ziarelor Conservatoare democrate din țară *precum* și o dare de samă de activitatea politică și electorală a partidului din cursul acestui an.

Ca ilustrații, „Opiniei", are executat într'un mod admirabil pe Dl. Take Ionescu, șeful nostru, Al. A. Badăreu, Caragiale, N. Fleva, C. Cantacuzino-Pașcano-N. Xenopol, Ç. Disescu. Al. D. Xenopol, Dr. C. Istrati, Al Lahovary. Ç. Rădulescu Motru, N. Cananău, Barbu Păltineanu, N. Economu, T. Cămărășescu, P. Brătășeanu, T. Cincu, I. Th. Florescu și V. Filoti.

Cu toată materia abundentă ce conține, acest număr se vinde tot cu 5 bani.

Persoanele din provincii, cari doresc să-și procure acest număr, se pot adresa Administrației noastre, trimițînd în scrisoare o marcă de 10 bani.

❑ **Carnet Sf. Teodor.** — Sîmbătă 14 Februarie.—D-nii: Teodor Negruzzi, Teodor A. Bădăreu (Paris), Teodor T. Burada, Teodor Mandrea (Vaslui), Teodor Pisoschi, dr. Teodor Stihi, Teodor T. Stihi, Teodor Ghiga, Teodor Lupescu, Teodor Maximovici, Teodor Alexandrescu, Teodor Grigoriu, Teodor Bonciu, Teodor Andrieș, Teodor E. Giurcăneanu, Teodor Gheorghiu, Teodor Burghelea inginer, T. Jellea, T. Mavromate, T. Beresco, T. Cristodulo avocat, Teodor Iliescu, Teodor Mihail, T. G. Moruzan, T. Neculau, T. Opriș nu diacon, Teodor Pantazi, Teodor Pavelescu, T. A. Pogor, T. D. Rișcanu, T. Rochia, diacon T. Stupcanu, Teodor Teodoru, T. Vasiliu deputat, T. Vătoianu, T. Crivăț magistrat, T. Dima, T. C. Ionescu, T. Manoliu, T. Moisiu, T. Stoenescu magistrat, T. Mincu, T. Vieru, Teodor Popovici dr.

❑ Membrii corpului didactic primar din localitate, vor organiza, după Paști, o frumoasă serbare, pentru mărirea fondului destinat pentru a rîdica statua marelui domnitor Alexandru Ioan Cuza.

❑ Studenții evrei din Iași, organisează un bal, care va avea loc în seara de 8 Martie, în saloanele clubului „Concordia", sub patronajul doamnelor: Rosalia Wechsler, Sophie Weisengrün, Marie doctor Burstin, Fani doctor Niemirower și Angela dr. Steuermann.

❑ Administrația cumunală a dat o ordonanță prin care pune în vedere acelora ale căror ogrăzi nu sunt pavate, să le paveze în campania anului 1909, —contrar vor fi dați ca contravenienți.

❑ Circulația în județul nostru, care fusese întreruptă, din cauza puternicului viscol de zilele trecute, s'a restabilit.

Cea mai mare cantitate de zapadă a căzut în nordul județului.

❑ Membrii societății viticole din județul Iași au fost convocați în adunare generală pentru poimîne Duminică 15 Februarie, la orele 2 p. m., în saloanele Camerei de Comerț.

❑ Spectacolul de mîine seară, Sîmbătă, de la teatrul național, se dă în onoarea artistului M. Popovici, care împ ineește un sfert de veac de viață artistică, petrecută pe scîndurile scenei teatrului nostru.

Se va da „Ruy-Blas" și artistul-jubilar va fi sărbătorit de public și de colegi.

❑ Luni 16 Februarie se va deschide la București congresul farmaciștilor din întreaga țară.

Congresul va dura 3 zile și se va ține în sala Clubului German.

LEONIDE ANDREIEF

5

Tăcerea

II.

Ochii săi închiși care au păstrat un tablou viu și neșters al acestei scene, văzură pe Vera rîdicîndu-se în pat, surizînd și vorbind. Dar ce zicea? și acest cuvînt pe care Vera nu-l pronunțase, care trebuia să decidă totul, părea așa de aproape, încât credea că-l va auzi, oprindu-și bătăile inimei și ascuțindu-și urechile—dar în acelaș timp cuvîntul era infinit și desesperant de departe. Părintele Ignace își părsiă patul, miluise mîinele, împreunate și sguduindu-le el strigă:

—Vera!.....

Și tăcerea îi răspundea.

Intr'o seară, părintele Ignace întră în odaia nevestei sale, pe care n'o văzuse de vre-o săptămînă, se așeza la căpătăiul ei și evitînd privirea ei întunecată el zise:

— Nevastă, vreu să vorbesc cu tine despre Vera. Auzi?

Ochii tăceau și preotul Ignace rîdicînd voacea începu să vorbdască cu un ton aspru și autoritar ca și cum s'ar fi adresat celor ce se spovăduiau.

— Știu că tu crezi că eu sunt cauza morții Verei. Dar gîndește-te, o iubiam eu care mai puțin decît tine? Judeci într'un mod ciudat de tot..... Am fost sever, dar asta n'a împiedicat'o de a face ce vroia ea. Am calcat în picioare demnitatea mea de tată, am plecat umil capul cînd a plecat... acolo, fără a-i fi teamă de blestemul meu. Și tu nu i-ai cerut tu să rămîi, și n'ai plîns, până cînd ți-am ordonat eu să taci? Am făcut'o eu atît de crudă. Nu i-am vorbit într'una de D-zeu, de umilință, de iubire?

Părintele Ignace aruncă o privire repede asupra ochilor nevestei sale, și-și întoarse capul.

— Ce puteam să fac, dacă nu vroia să-mi încredințeze durerea ei? Să-i poruncesc—i-am poruncit; să i-o cer? I-am cerut'o! Ei bine, după bine, trebuia să îngenunch'ez 'înaintea unei fetișcane și să plîng ca o femeie bătrînă? In capul ei..... cum puteam ști eu ce se petrece în capul ei?

Fiică denaturată, făr de inimă!

Preotul Ignace își lovi genunchiul cu pumnul.

— Ea n'avea un pic de dragoste. Iată! Nu vorbesc de mine, eu sunt un tiran... se știe aceasta.... dar pe tine, te iubia ea care? Pe tine care ai plîns, care te-ai umilit?

Preotul Ignace începu a rîde încet.

— Te iubia! Și pentru a te mîngîia și-a ales o astfel de moarte! O moarte crudă, infamantă! A murit în praf și în noroiu ca un cîne căruia îi dai o lovitură de picior în bot.

Voacea-i deveni groasă și regușită.

— Mi-e rușine! Mi-e rușine să ies in stradă! Mi-e rușine înaintea altarului! Mi-e rușine înaintea lui D-zeu! Fiică nedemnă și fără inimă și fără inimă, ar trebui să te blastem și dincolo de mormînt!

Cînd preotul Ignace se uita din nou la nevastă-sa, ea își perduse cunoștința. Nu-și reveni în fire decît după mai multe oare. Cînd se deșteptă ochii ei tot tăceau și nu se putea cunoaște de-și aducea aminte de cele ce spusese preotul Ignace.

In aceiași noapte—era o noapte de Iulie, calmă, caldă, liniștită, cu lună plină—preotul Ignace sui scara și pătrunse în odaia Verei, în vîrful degetelor, pentru a nu fi auzit de nevastă-sa și de gardiancă.

De la moartea Verei nu s'a mai deschis fereastra mansardei și aerul era uscat și cald, cu un miros ușor de pîrleala ce-l răspîndea acoperemîntul de tinichea, dogorît de soarele puternic. In această odaie unde nici o ființă omenească nu locuise de multă vreme, era par-că ceva care mirosea a părăsire; pareții mobilele și bibelourile exalau un miros de putregaiu. Razele lunei, pătrundeau prin fereastră într'o lungă rază de lumină, care se reflecta în podeala curată, spalată cu îngrijire și plutea prin colțurile odăiei într'o licărire de amurg; patul alb și curat cu două perne, una mică și una mare, părea ceva nereal ceva aerian.

Preotul Ignace deschise fereastra și în odaie întră un val de aer curat, care aducea cu sine aerul rîului apropiat și a teilor înfloriți: se auzia un cor duios; erau probabil oameni ce se plimbau cu barca pe rîu și cari cîntau. (Va urma.)

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

Dionisie Ionescu
fost magistrat
AVOCAT
Str. Bacău-Focșani. **BACĂU**

Ultime informaţii

❑ D. A. D. Xenopol, care a fost zilele trecute vizitat de un redactor al nostru, a fost găsit lucrînd la „Istoria partidelor politice". D sa a ajuns pînă acum la jumătatea volumului I, care merge de la origina partidelor politice în ţările romîne la constituţia din 1866. Bine înţeles d. Xenopol tratează chestiunea absolut din punct de vedere ştiinţific, lucrînd pe baze documentare şi citînd de unde şi ia informaţiile.

Credem că aceasta lucrare cînd va fi isprăvită va cuprinde cel puţin 5 volume va contribui mult la limpezirea acţiunei pe care diversele partide politice chiar şi cele dispărute sau pe cale de a dispărea, au adus-o întru consolidarea şi întărirea statului şi neamului romînesc.

❑ Din Belceşti a venit o infamie proaspătă inventată pe socoteala d-lui A. A. Badareu, cum că ar fi fost mituit de un evreu din această comună.

Dacă înregistrăm infamia este ca să spunem că ştim că autorii infamiei sunt preutul G. Movilescu şi notarul M. Sandovici.

❑ I. P. S. S. Pimen Georgescu a primit o telegramă de felicitare, de la Mitropolitul Bucovinei, cu ocazia alegerei sale ca Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, şi următoarea din partea facultăţei teologice din Cernăuţi:

„La alegerea I. P. S. Vóstre de archiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, facultatea teologică din Cernăuţi, în numele colegiului profesorul, vă aduce urările sale respestuase".

La aceasta, I. P. S. Mitropolitul a dat următorul răspuns:

„Alegerea mea de Mitropolit al Moldovei şi Sucevei se datoreşte şi scumpei noastre facultăţi de teologie din Cernăuţi unde am avut parte a-mi face studiile mele teologice, Voi păstra veşnică amintire şi admiraţiune iluştrilor profesori ai acelei facultăţi, pentru care vă rog să primiţi mulţumirile mele".

❑ D. Ed. Popovici, a fost numit învăţător la şcoala din com. Bucium, în locul vacant.

❑ Ministerul de resboiu a luat dispoziţiunea ca funcţionarii, cari fac parte din vreun element al armatei, şi anume din contingentele de la 1891—1907 inclusiv, cînd se duc la viza livretelor, să prezinte, odată cu livretul militar, un certificat netimbrat şi în dublu exemplar autorităţilor militare rînduite a face viza.

Pentru a nu se aduce suferinţe serviciului, ministerul a hotărît ca funcţionarii, care trebue să-şi vizeze livretul, să se poată prezenta pentru viză sau la cel mai apropiat cerc de recrutare, în tot cursul lunei Februarie, sau la reşedinţele de circumscripţie teritoriale militare în zilele ce se vor anunţa prin publicaţiuni de către fie care cerc de recrutare fără ca funcţionarul să ţină seamă de cercul de recrutare căruia el aparţine.

Unul din cele două exemplare de certificate, menţionate mai sus, prezentate de funcţionarul, care cere viza, va rămîne la autoritatea militară care a pus viza pe livret, iar al doilea exemplar se va înapoia autorităţei civile, din care face parte funcţionarul dispensat, spre a se servi ca act de dispensă faţă de autoritatea respectivă.

❑ **150 lei o baie simplă.**—Se ştie că Curtea de Apel din Iaşi, în vederea că rabinii de aci refuză să oficieze prestarea jurămîntului more-judaico, a hotărît ca să exporteze la Vaslui pe acei evrei care vor avea să jure, în vederea că rabinul din acel oraş consimte să presteze jurămîntul.

Eri a plecat la Vaslui d. consilier Sturdza, însoţit de grefierul Popescu, delegat să asiste la două jurăminte şi anume: la cel deferit de Froim Fischer lui Gold şi la acel deferit de cassa de economie unui alt evreu.

Se pare că Vasluienii, preţuind foarte sus faptul că Iaşul a ajuns să exporteze evrei în oraşul lor, au pus o taxă colosală — şi anume 150 lei —, pentru baia acelora care vor avea să preteze jurămîntul, căci se ştie că înaintea jurămîntului more judaico se face baie.

Cum unul din evrei şi anume acel din procesul cu cassa de economie n'avea asupra'şi costul băiei, el n'a putut depune jurămînt şi ast-fel a pierdut procesul.

Fără alt comentariu!

❑ Marea noastră poetă Riria (d-na Coralia Xenopol) după o absenţă de cinci luni de zile, petrecute în străinătate, se va reîntoarce Luni dimineaţă în oraşul nostru.

❑ In ziua de 18 Iulie vor avea loc mari serbări naţionale la Bruxelles, cu care prilej se va ţinea un mare concurs de fanfare, organizat de cercul Meyerbeer din capitala Belgiei.

D. locotenent I. Vlăduţi, capel-maestrul muzicei regimentului XIII din Iaşi, a fost invitat de cerc, prin o adresă foarte simpatică, să iee parte, cu fanfara muzicei la acel concurs.

❑ In curînd va apărea la librăria Charles d La grave din Paris volumul cu lecţiunile cele opt, pe care eruditul şi marele nostru istoric a. d. Xenopol, le-a ţinut la College de France.

Ediţia ce se va scoate în 3000 exemplare formează un volum *mic* de 160 pagini însă *mare* prin conţinutul seu.

❑ Subsemnarea suplicei către Ministrul de interne, pentru ca monumentul Unirei, ce este a se rîdica în piaţa cu acelaş nume, să conţină pe pedestal statuia lui Cuza Vodă singur, se subseamnă cu mare plăcere de toţi cetăţenii la care comitetul s'a adresat. Pînă acum, numai în cîte-va zile au subscris peste 2000 de persoane şi sperăm că până la încheerea subsemnăturei să se adune pe petiţie mai toţi eşenii.

In cît manifestarea dorinţei de mai sus va fi fără îndoială o manifestare a laşului, faţă cu care nu credem ca să se stăruiască 'n ideia ce e contrară cu adevărul istoric, de a despărţi statua lui Cuza Vodă de monumentul Unirei.

Ea trebuie să domine monumentul precum domnia lui Cuza Vodă faptul unirei *reale* a ţărilor romîne, îndeplinită în 62, în urma stăruinţelor sale personale prin contopirea camerei, ministerelor şi a capitalei.

❑ După cum am anunţat ieri examenul de capacitate pentru contabilitate a fost casat.

Casarea s'a făcut în urma probelor evidente, că un membru al comisiei, profesorul Marinescu, directorul Băncei Naţionale, a protejat prea pe faţă pe un nepot al său şi pe un alt candidat funcţionar al Băncei.

❑ Duminecă va fi extradat autorităţilor noastre prin punctul Burdujeni, banditul Burgheană, care şi-a terminat pedeapsa la închisoarea din Cernăuţi.

❑ D. Dimitrie Ciulei a fost numit agent sanitar la comuna Scobiţi.

— In comuna Mogoşeşti s'a ivit epidemia de tusă-convulsivă; iar în comuna Cotnari s'a ivit epidemia de febră-tifoidă.

❑ **Juraţii în Martie.**—D. prim-preşedinte al tribunalului a procedat astăzi la tragerea la sorţi a juraţilor, cari vor compune juriul în sesiunea din Martie.

Iată numele lor:

Iuga Ioan, Ibrăileanu Garabet, Cristea Al. Gh., Botezatu Const. Andrievici Al. Tuduri Gh; Boncescu N. Gh; Bărbulescu I. N; Botez I. Eugen; Lohan C. Gr; Miller A; Constanţius Ilie; Iliescu Gh; Alexandrescu Ilie; Konya Samoil, Baltă Ath; Dobias Gh; Arghiropol D. Const; Enghel I. Al. Alexa Gh. Petru; Ciorapciu Filip, Botez Mihail, Brăescu V. Nedelscki I. P., Mazere Ştef.; Oiaga V. Boureanu; Eug. Bogdan Gh.: Ţibincă V. Antoniu V: Alexandru, D. V.; Radu I. Negruţi Ştefan, Macovei Gh.

Suplimentari: Rohr Anton, Swiecinsky Iosef, Neculau Th., Jacotă Mihai.

❑ De 10 zile stă înzepedită linia Sărărie-Copou şi nici până azi direcţia n'a luat vre-o măsură pentru desfundarea liniei. E cea mai lungă stradă—3 chilometri—şi populată în mare parte de Romîni, pentru ca să cerem atenţie din partea direcţiunii pentru înlesnirea acelei populaţii din margina oraşului.

Universitare.—Consiliul facultăţei de medicină a delegat pe d. profesor dr. G. Bogdan, să-l reprezinte la congresul internaţional de medicină, ce va avea loc în Septembrie viitor la Buda-Pesta.

D. profesor dr. Bogdan a şi anunţat o comunicare la acel congres.

De asemeni consiliul universitar a delegat în unanimitate pe rectorul universităţei, ca să-l reprezinte la serbarea jubileului de 500 ani a înfiinţărei Universităţii din Leipzig.

— Au reuşit la examenul de licenţă în drept la d-nii profesori D. Alexandrescu, Stere, şi Gr. Demetrescu următorii candidaţi: Borcea Mihai, Diamant Carol, Georgescu N. Nicolae, Frătiţă D. Dimitrie, Soroceanu Constantin, Wilke Fr. Wilhelm.

— D. A. D. Xenopol, decanul facultăţei de litere care n'a ţinut examene în sesiunea de Octombrie din cauza absenţei sale din ţară, va examina pe studenţii sei Duminică 18 Februarie orele 9 dimineaţa.

❑ Au fost numiţi copişti pe lîngă tribunalul Iaşi d. I. Bottez la secţia I-a, d. Emil Silvestru la acelaşi secţie, în locul d-lui Petru Pascu care trece la secţia III-a.

❑ **Judiciare.** — Procesul falimentului Josef Leff, a fost soroсit astăzi pentru ziua 14 Aprilie, la secţia II-a a Curţei.

— Camera de punere sub acuzare a trimes pe următorii în judecata Curţei cu Juri:

Catrina Opreş, pentru loviri cauzatoare de moarte la Curtea cu Juri din Bucău. D. Cordoneanu şi V. Iordachi, care în ziua de 27 Octombrie, au assasinat pe soţii Gh. şi Marghioala Cordoneanu, la Curtea cu Juri din Dorohoiu.

— Preşedintele Curţei de Apel, în absenţa d-lui prim-president, a delegat astăzi pe următorii d-nii consilieri, pentru a presida Curţile cu Juri din sesiunea de Martie:

D. Gh. Sturdza Iaşi, Roman, Neamţ; d. Al. Gh. Hanna: Vaslui, Fălciu, Bacău; d. C. Grigoriu: Dorohoiu, Botoşani, Suceava.

— La secţia II-a a tribunalului urma să se judece astă-zi dar s'a amînat, procesul privitor pe numiţii Cimpianu, Herşeşu Lupu şi Savinescu, acuzaţi şi complici ai conductorului poştal Costăchescu, care a delapidat peste 60000 lei din vagonul poştal.

— Aceeiaşi secţie a amînat astă-zi cererea de moratoriu făcută de băcanul Antoniade.

❑ Mîine Sîmbătă 14 Februarie a. c. reîncep reprezentaţiile Cinematografice la Teatrul Circ Sidoli cu un mare Matineu la 3 ore ziua — preţurile pe jumătate—şi în seara aceleiaşi zile o reprezentaţie în scop de bine-facere. Noul program al acestor reprezentaţii, atît ziua cît şi seara, cuprinde drama lui Lemaître „Reîntoarcerea lui Ulysse" interpretată de d-ra Bartet, d-nii Lambert fils, Mounet, Delaunay etc. artişti societari ai — Comediei franceze.

Această piesă face parte din ciclul filmelor de artă la care contribuie toate somităţile scenelor pariziane. Lemaître, membru al Academiei franceze, a compus zisa piesă special pentru o interpretare cinematografică şi anume pentru aceşti artişti. Autorul a fost rugat de însăşi artiştii Comediei franceze pentru înscenarea piesei.

„Dorim şi noi să vedem jocul nostru, să fim şi noi spectatorii unei piese de la Comedie Française" care s'a grăbit a le satisface dorinţa.

Urmează apoi un mare număr de comedii pariziane, precum: Mi-am uitat umbrela, trebue să-mi fi socru, scene de pe natură: Neapoli şi îndeletnicirile Napolitanilor (în fund se vede Vezuviul, La ce se întrebuinţează gunoaele Parizului etc. etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 13 Februarie.

Accidentul generalului Budişteanu

Bucureşti.—Presidentul Senatului a fost ieri seara victima unui accident. Scoborînd scările clubului Regal, a alunecat şi a căzut jos, unde a fost găsit în nesimţire.

Chemat în grabă, d. profesor dr. Leonte a dat primele îngrijiri generalului, care a fost transportat acasă.

Astă-zi se va constata' dacă generalul n'are vre-o factură.

Agitaţia farmaciştilor

Bucureşti. — Dispoziţiile din noul proiect sanitar au produs o mişcare şi mai mare printre farmacişti. Ei au hotărît ca la congresul lor, ce va avea loc zilele viitoare, să învite pe ministrul de interne şi pe directorul general al serv. sanitar.

Comisiunea farmaceutică de pe lîngă ministerul de interne, compusă din d-nii: Ţinc, care e şi senator; Mihailescu şi N. A. Racoviţă (Iaşi), a demisionat, fiind-că n'au fost consultaţi la întocmirea proiectului sanitar.

In astă-seară farmaciştii vor avea o nouă consfătuire. Deputaţii şi senatorii farmacişti, au hotărît să demisioneze din Parlament, dacă nu se vor introduce modificările cerute.

*

Medicii s'au întrunit ieri seara în localul clubului lor, pentru a cere să se introducă unele modificări în proiectul sanitar.

D. dr. Sion, sub-directorul serviciului sanitar central, care se afla la cerc, a făcut scandal, declarînd că nici o modificare nu va fi admisă.

Consfătuirea majorităţilor

Bucureşti. — Majorităţile parlamentare au fost convocate la o consfătuire pentru astăzi, Vineri, ora 6.

Foarte mulţi senatori au declarat că nu vor partieipa, de oare-ce consfătuirele aceste au ajuns o batjocură.

Reorganizarea ministerului de finanţe

Bucureşti.—D. Costinescu a terminat proiectul pentru reorganizarea ministerului său. Prin noul proiect, sub-direcţiunea pensiilor, care era alipită la secţia datoriilor publice, va forma o direcţiune aparte.

Nu se vor mai primi funcţionari de cît absolvenţi de licee. Actualii funcţionari, absolvenţi a patru clase primare, nu vor putea fi avansaţi de cît la gradul I, iar acei cari sunt absolvenţi a 4 clase gimnaziale, vor putea fi avansaţi până la şefi de biurou.

Reorganizarea Artileriei

Bucureşti. — Cu toate dezminţirile ce s'au dat, d. general Averescu lucrează la un proiect pentru reorganizarea artileriei.

Ministrul de rezboiu a avut ieri, în privinţa acestui proiect, o lungă întrevedere cu M. S. Regele.

Agitaţia Cofetarilor

Bucureşti.—Cofetarii de aci s'au întrunit spre a protesta contra proiectului privitor la zaharul rafinat.

Au hotărît să se stabilească în societate şi să facă o fabrică de chocolată, rahat şi halva.

Restabilirea Constituţiei în Persia

Peris.—Agenţia Havas află din Constantinopol că Şahul a telegrafiat azi ambasadorului persan la Constantinopol, promiţînd să restabilească constituţia dacă'i se garantează viaţa.

Şahul a dat însărcinare ambasadorului de a negocia cu revoluţionarii.

CAMERA

Bucureşti.—D. Micescu depuse o petiţie a unui funcţionar care cere o pensie.

D. Graur depune un memoriu al podgorenilor, cari cer unificarea proiectului privitor la limitarea replantărei viilor.

D. Mustea, alt ilustru orator, apără proiectul Stelian.

SENATUL

Bucureşti. — D doctor Jugureanu anunţă pentru a doua oară interpelarea sa cu privire la arendarea staţiunelor balneare.

Se face haz de această nouă amînare.

S'a distribuit proiectul pentru complectarea legei repauzului duminical. Prin acest proiect se prevede că în comunele urbane repauzul să fie toată ziua şi în comunele rurale numai dimineaţa.

Agitaţia sufragetelor

Londra.—Sufragetele au încercat să pătrundă eri în localul parlamentului.

Poliţia a intervenit şi s'au produs atunci scene tumultoase.

S'au făcut 26 arestări.

*

Londra.—Sufragetele arestate au fost condamnate la închisoare de la una până la 2 luni.

Situaţia în Balcani

Petersburg. — Ziarul „Nowoie Wremja" sub titlu „suntem mînaţi într'o prăpastie", scrie: Radicalii împing la un rezboiu pe nenorocita Rusie, care dintre toate statele vecine, este cea mai puţin gata de rezboiu. Poporul rus aşteaptă de la puterea publică ca să nu se facă un pas aşa de mare, care ar însemna sinuciderea Rusiei. Pentru ce să ne svîrlim în prăpastie în interesul unor străini?

„Gazeta Bursei" declară că Rusia nu se poate aştepta la un ajutor din partea Franţei în caz de rezboiu. Nimeni în Rusia nu voeşte rezboiul: avem nevoie de o pace d rabilă în interesul reformelor noastre interne".

„Ziarul din Petersburg" şi „Herold" se exprimă cu energie contra rezboiului.

Ziarul „Slowo", organ al cadeţilor scrie: „Nu putem părăsi nenorocita Serbie, nu putem răbda ca trupe Austro-Ungare să intre în Belgrad,

*

Paris.—La consiliul de miniştri ţinut la Eliseu, d. Pichon, ministrul de externe a aratat colegilor săi care era stadiul înţălegerei dintre puteri relativ la Balcani.

D. Picard, ministrul marinei, a dat cetire răspunsului ce l'a redactat la obiecţiunile făcute de ministerul de finanţe, Caillaux, relativ la marină.

In această privinţă consiliul de miniştri a aprobat hotărîrea, suprimînd inconvenientele pieţelor pentru furnituri navale.

*

Petersburg. — Printr'un ukaz imperial rezerviştit anilor 1897—1905 sunt convocaţi pentru exerciţii în lagăr.

*

Belgrad —Skupcina. Galeriile sunt tixite de lume. Preşedintele adunărei a dat voe publicului să ocupe locuri şi în sala de şedinţă. Deputaţii abia mai găsesc locuri.

Şedinţa se deschide la ora 11. In momentul cînd se dă cetire ukazului relativ la formarea noului cabinet de coaliţie, urale izbucnesc din sufletele tuturor.

Ministrul preşedinte d. Novakovici şi ceilalţi membri ai cabinetului îşi fac apariţia în sala de şedinţe şi sunt primiţi cu strigăte de „zivio" entuziaste. Apoi a dat cetire unei declaraţii a guvernului relatînd că noul cabinet este alcătuit din reprezentanţii tuturor partidelor pentru că ceasul de azi impune în mod imperios un acord intern şi protecţiunea intereselor sărbeşti din afară. (mari aplause)

Skupcina aclamă cu entuziasm pe Rege şi pe guvern, pe porul sîrb, pe Bosnieni şi Herzegovineni.

Preşedintele adunărei Ivanovici propune să se afişeze această declaraţie. Propunerea este primită în unanimitate cu entuzisam.

Skupcina trece la ordinea zilei.

*

Belgrad.—Discursul rostit de primul ministru Novakovici, în Scupcină, care discurs nu este decît o chemare a poporului sîrb la rězboi, a fost afişat în toate comunele.

La Sava şi Belgrad s'au făcut mobilizări complecte.

*

Paris.—Din sursă autorizată se anunţă că Rusia, care joacă un rol plin de duplicitate în chestia Austro-Sîrbă se prepară mereu de rězboi.

Ziarele anunţă că Rusia ar fi trimes trupe d'ealungul graniţei dinspre Austria.

La Valotosc a sosit aseară un tren cu cazaci. De asemeni se comunică că şi Austria ar fi trimes trupe înspre fruntiera rusă.

*

Viena.—Studenţii serbi aflători în străinătate, pe la diferite Universităţi, au fost chemaţi telegrafic a se reîntoarce în ţară.

*

Constantinopol.—Se afirmă că Serbia şi Muntenegru prepară o lovitură în Sandjac. Ambele au trimes trupe acolo.

Austria aflînd despre aceasta a trimes şi ea azi dimineaţă un corp de armată în Sandjac.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură şi dinţi.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Lemne pentru Foc

PRIMUL DEPOZIT ROMÂN „SOCOLA"

In strada Socola, la capătul liniei tramvaiului, în stînga lîngă rampa drumului de fer, sunt depuse spre vînzare, o mare cantitate de lemne pentru foc, din diferite esenţe şi de cea mai bună calitate, clădite în figuri de cîte; 1 m. 40 cm. înălţime; 1 m. lăţime şi 2 m. lungime sau 2 m. 80 cm. cubi fie-care figură, adică 2 palme vechi. Patru asemenea figuri reprezintă 11 m. 20 cm. cubi sau stîngenul mare Moldovenesc.

Lemnele sunt sănătoase, drepte, fără cioturi sau putregai şi uscate; ele sunt bine clădite şi se vînd pe loc la depozit, chiar cîte o figură din ori-care esenţă, cu preţ avantajos, spre deplina satisfacere a tuturor cumpărătorilor.

ADMINISTRAŢIA

AGENŢIA TEATRALA „THALIA"

TEATRUL NAŢIONAL

Mercuri 25 şi Joi 26 Februar 1909

2 Reprezentaţiuni 2

date de celebra actriţă pariziană

Blanche TOUTAIN

de la teatrul „Vaudeville".

cu concursul trupei de sub direcţiunea D-lui LUGNÉ POE.

Duminică 1 Martie 1909

ora 9 seara

Un singur CONCERT

— dat de —

KUBELIC

Cel mai mare violinist al lumei.

De inchiriet o cameră mobilată, cu sau fără pensiune, *strada Albă 27.*

De vinzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

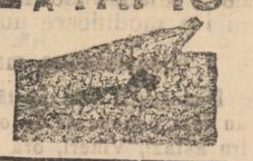

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veniamin No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 654 Duminecă 15 Fevruare 1909

Demagogie liberală

Colegiul unic.—Descentralizare administrativă

Viitorul de eri a publicat expunerea de motive a proectului de lege a d-lui Ionel Brătianu asupra colegiului unic. De la început, credem, că această titulatură pompoasă este cel puţin hazardată, pentru că proectul este referitor mai ales la organizarea, funcţionarea şi atribuţiunile consiliilor judeţene, iar nu la reforma electorală a colegiului unic.

Dar să vedem—după această expunere de motive, care conţine şi temeiurile şi justificările proectului, şi în acelaş timp scopul urmărit prin reforma ce se va introduce — cari sunt tendinţele politice şi sociale ale marii reforme atît de mult trîmbiţate de liberali. Căci dacă ar fi să credem interpretările şi laudele ce i se aduc în gura mare; dacă ar fi să dăm credit chiar laconi elor insinuări ale „Expunerii", ar trebui să zicem, că reforma aceasta va face în ţara romînească o adevărată şi profundă revoluţie politică.

Colegiul unic! Iată o reformă radicală, opusă în mod manifest actualului regim electoral, un pas serios către reforma Votului Universal.

Nu vom discuta oportunitatea acestei reforme, pentru că ea nu este pusă nici direct nici indirect în discuţiune. Ţinem numai să relevăm demagogia şi fanfaronada caracteristică în tot ce plănueşte şi în tot ce face guvernul liberal.

Două tendinţe, deopotrivă de interesante, se desprind din proectul de lege în chestiune. Una, în ce priveşte partea electorală a consiliilor judeţene, *colegiul unic*: cealaltă, în senzul dezideratului Constituţiei noastre: descentralizarea administrativă.

Să le luăm pe rînd.

„Va fi un singur colegiu—spune expunerea de motive — în care vor vota direct toţi cei cari ştiu carte; prin delegaţi, cei fără carte".

Va fi deci un singur colegiu, dar cu *două categorii de alegători* inventate anume, pentru a realiza în fapt efectul principiului înscris în proect. Căci ce înseamnă colegiul unic cu această diviziune, care înseamnă — sub o altă formă—două colegii. Singura deosebire între sistemul proectului şi sistemul legii în vigoare, este numai *criteriul* nou ce introduce proectul, ştiinţa de carte, şi atît. De fapt, vom avea două colegii: colegiul ştiutorilor de carte, pe care-l putem numi colegiul I, care va cuprinde *mai puţini alegători*, dar care va avea rolul deciziv, căci va avea *mai multe voturi*; şi colegiul neştiutorilor de carte, căruia îi vom zice colegiul al II-lea, în care se va vota prin delegaţi. Faptul, că ambele categorii de alegători vor avea a se pronunţa asupra *aceloraşi* candidaturi, încă nu este de esenţa colegiului unic.

Şi dacă mai adăugăm şi consideraţiunea, că:

„Membrii consiliului, al căror nume va fi în proporţie cu populaţia judeţului, vor fi aleşi prin *scrutin de listă*".

Apoi atunci ne putem da şi mai bine seamă de seriozitate a colegiului unic din proectul d-lui Ionel Brătianu.

A doua tendinţă a proectului este descentralizarea. Şi expunerea de motive spune:

„instituţiunile judeţiene fac un pas considerabil în calea descentralizării administrative fiind că li se recunoaşte o libertate de acţiune, pe care n'au avut-o nici odată într'o aşa de largă măsură, şi li se asigură toată autonomia trebuitoare, pentru a-şi îndeplini misiunea lor în organizmul nostru administrativ".

Foarte bine. Iată-ne în adevăr pe o cale bună. Dar de ce puţin mai jos, expunerea de motive adaogă:

„drepturile însă şi prerogativele puterii centrale, cari sînt funcţiuni esenţiale de stat, *se menţin în toată integritatea lor*".

Dacă drepturile şi prerogativele puterii centrale se menţin, şi încă „în toată integritatea lor", atunci în ce constă acel „pas *considerabil* în calea descentralizării administrative", pe care-l fac instituţiile judeţene cu acest proect de lege? Iată o contardicţie, care pune într'o lumină adevărată puţina seriozitate a proectului.

Şi nu doar, că ne-am fi aşteptat de la guvernul d-lui Ionel Brătianu la reforme serioase, mari, cari să intereseze toate straturile sociale ale poporului; dar ne aşteptam, şi aveam dreptul acesta, la mai puţină demagogie şi la mai multă modestie, care stă bine ori-cui, chiar oamenilor cu situaţii atît de *solide*.

De ce pompoasa titulatură de colegiul unic, de ce falsa tendinţă a descentralizării unui proect de lege, care nu merită această titulatură, care nu conţine această tendinţă? Nu găseşte şeful guvernului, că demagogia sa atît de vădită va deziluziona pe unii din partizanii săi şi-i va atrage dispreţul ţării?

Manoliu

„Habemus papam"

Clopotele tuturor bisericilor din Iaşi vor anunţa mîine, o dată cu ivirea zilei, că Moldova are Mitropolit că biserica a reintrat în linişte.

De această dată împlinirea vacanţei mitropolitane are această mare importanţă, că ea tălmăceşte dispariţia marelui Galeotti, care se ivise în biserică şi credinţă şi ameninţa existenţa lor.

Religia este marea mîngăetoare a sufletelor şi importanţa ei, în timpurile de anarhie prin care trece Romînia, este covârşitoare.

Educatorii răi ai poporului, găsind scut prielnic într'un guvern fără scrupule, stărue ca el să peardă credinţa în justiţie, doar această zguduire a temeliei dreptăţei va aduce partidului liberal o justiţie la ordinele ei.

Se batjocoreşte justiţia, se batjocoreşte armata; influenţi dezastroase ruşinează şcoala—un moment însăşi biserica era în pericol.

Infamiile au picurat contra ei, apoi ameninţară să devie mai evidente.

In mijlocul pericolului s'a implinit, în perfectă linişte, alegerea Mitropolitului şi liniştea aceasta este spre cinstea opoziţiei, care n'a turburat-o, precum ar fi făcut-o, cu siguranţă, partidul liberal.

Dongănitul clopotelor ne spun că vine noul Mitropolit şi noi salutăm cu respect întrarea lui Pimen în reşedinţa sa.

O salutăm în speranţa vie, că ea va însemna o eră de pace pentru biserică şi pentru credinţă.

STRADELE IAŞULUI

Actuala administraţie comunală are un merit neîndoelnic: nu face nimic. Nici bine, nici reu, nici nu miroase, nici nu face altfel.

Primarul—în statele de lefuri există primar—vine la primărie. Ar putea sta a casă—cu acelaşi desăvîrşit succes. Dar vine, se deplasează, meditează şi doarme. Această nonă durează de doi ani.

Ceilalţi—adevăraţii primari—se surmenează în viaţă sedentară. Stau pe loc. Ca bricul Mircea, spre pildă. Dar se chiamă că bricul Mircea ie vapor pe uscat şi se chiamă, iarăşi, că primarii noştri sunt gospodari—în de pus rezoluţii.

Opera lor este, deci, pentru moment, operă tainică. Ce rezolvesc de doui ani cei doi primari—cari nu suferă de nonă—viitorul va deslega. Cînd vor veni alţii la primărie, vor afla secretul.

Şi ce bine ar face domnii Fîntînariu şi Eraclide, dacă, macar acum, ar face preumblări prin oraş. Ar afla că Iaşul este împrejmuit de munţi de zapadă, că circulaţia în trăsuri sau pe jos, a ajuns literalminte periculoasă, că sunt strade, — foarte multe—în care nu mai poţi răsbate.

De ce-ar alerga să vadă aşa spectacol măreţ la cinematograf şi să creadă atunci că ie inchipuire—şi de ce n'ar vedea în natură asemenea scandal fără pereche.

Sunt zile întregi de cînd starea aceasta imposibilă ruşinează oraşul, stinghereşte circulaţia, aduce pagube mari comerţului. Şi încă n'am văzut picior de aprod, încă n'a întrat hîrleţul în munţii de zăpadă.

Nici măcar pentru respectul sărbătoarei de Duminecă, pentru respectul noului Mitropolit, nu s'a luat banala măsură ca stradele prin care va trece atîta public, să fie curăţite.

Nu ne vom coborî la obiceiurile scârboase de a face politică din asemenea caz

Dar atîta indolenţă, aşa patentă dovadă de crasă incapacitate—aşa administraţie comunală, n'a mai existat.

Cu o cheltuială de două mii lei s'ar fi economisit Iaşului spectacolul ruşinos la care asistăm şi pericolul evident al circulaţiei.

Nu s'a făcut nici atîta lucru, care nu cerenici experienţă, nici pic de inteligenţă. Avem o administraţie comunală ideală: ea nu face nimic.

Chestii judiciare

Apărătorii d-nului Stelian

Legea d-lui Stelian a avut darul să scoată la suprafaţă o samă de somităţi juridice în generala năpădire a Camerei

Camerile liberale abundă în avocaţi şi din cei 183 deputaţi aproape 2|9 sunt avocaţi, avocăţei cu patenta plătită sau nu, cu tăbliţe sau nu la uşă, dar fi avocaţi.

Pe banca ministerială miniştrii dau bir cu fugiţii; în locul celor 9 fotolii de miniştri se resfaţă în singurătatea băncii ministrul de justiţie; iar în faţă are o armată de avocaţi şi avocăţei, cari se întrec în a se gudura pe lîngă ministru, ridicînd diapazonul în ceia ce priveşte ocărîrea magistraturei.

Camera stă nepăsătoare la aceste diatribe, şi dacă n'ar fi opoziţia care să aibă respectul de sine şi de aşezămintele ţării, guvernul s'ar solidariza cu ocărîtorii, căci tonul anarhiei şi al nerespectului de legi l'a dat şi-l dă banca ministerială liberală.

Putrezicimea politică zace în cele 9 fotolii ministeriale şi rînd pe rînd au venit miniştrii liberali şi au înfierat cînd armata, cînd şcoala, cînd justiţia, cînd biserica.

Duhul răzvrătirei s'a întors de la banca ministerială la băncile majorităţei şi iluştri necunoscuţi, oameni a căror ghiozdan nu e încă roade productivitatea profesională, s'au erijat în Catoni ai dreptăţii, şi au transformat în tribună de bîlciu înalta tribună a parlamentului.

Trist rol joacă ministrul de resort! Trist rol joacă majoritatea liberală. Pentru ca să se pună cinstea şi reputaţia magistraturii Romîne la nechemata şi necerута apreciare a lui Georgel Mirzescu, ori Chiroalescu, insamnă că nu'şi înţeleg oamenii rostul şi situaţia lor şi îşi iau nasul la purtare.

Cînd avocatul are parapon pe magistrat e că nu i s'a dat cîştig de cauză în multele şi variatele procese. Se prea poate ca interesul avocatului pledant să se izbească în certe cazuri de duhul magistratratului pe care nici nu l'a fost convins nici învins cu argumentarea şi tăria de fond. De la această izbire insă de interese să te urci la tribuna tribunalului ţărei—am zis parlamentul—şi să arunci întregii magistraturi acuzarea că e *suspectă*, se întoarce porecla la adresa oratorului, care devine *suspect* în ochii ţării, căci ceva personal şi venal se ascunde în dosul acestei diatribe.

Marii oratori ai tribunei, parlamentarii, fruntaşii baroului, oamenii cercaţi în ale avocăturii au venit şi au înfierat uşurinţa acuzatorilor; şi nu atît interesul profesional a fost în joc, cît conştiinţa demnităţii celui mai ales aşezămînt al ţării *regnorum fundamentum*.

Iar spiritul de ordine, de respect justiţiei şi organelor ei ni l'a dat tot fruntaşii noştri, căci în ţinuta partidului nostru stă deviza: *ordine şi respect aşezămintelor ţărei.*

***

CATE-VA NOTE

Vasluiul cată să devină oraşul faptelor privitoare la... Iaşi. Un fel de Versailles al Parisului, un loc de refugiu pentru anumite evenimente ce nu găsesc teren prielnic în Iaşi.

N'a fost sala de şedinţi a consiliului judeţean din Vaslui spectacolul celui mai interesant proces ieşan? Partea civilă din acel proces ceruse Curţei de Casaţie strămutarea procesului, pentru suspiciune legală, în alt judeţ. Ii era teamă de magistraţii din Iaşi părţei aceleia civile, dar Curtea a refuzat cererea. După aceea a venit cererea parchetului general, căreia i era frică de partea civilă, să strămute afacerea şi astfel avu loc primul exod al evreilor ieşeni la Vaslui.

Acum se fac alte plimblări la Vaslui. Sunt excursiuni de more judaico, sub conducerea unui delegat al Curţei de Apel. Evreul din Iaşi, căruia i se deferă asemenea jurămînt, trebue să plece la Vaslui.

Prima excursiune a avut loc alaltăeri. Potrivit legei, cei doi evrei — excursionişti—urmau, înainte de jurămînt, să iee cîte o baie. Cînd veniră la, probabil, puţin apetisantul stabiliment de baie, evreii aflară că, la Vaslui, o banală baie de apă rece costă mai scump de cît cea mai scumpă din cel mai scump stabiliment balnear din lume: 150 lei.

— Asta ie hoţie, protestară evreii.

— Dacă îţi place! Aci ie staţie balneară pentru evreii din Iaşi şi tîrgul mînie n'are.

— Cu 150 lei, argumentă un altul, te poţi duce să iei baie la Viena.

Unul din evrei, ca să scape, plăti 150 lei; celalalt — fapt autentic — nepregătit pentru asemenea eveniment balnear, dete o poliţă—valoarea primită în baie.

Astfel nobilul oraş Vaslui, după ce a ajuns să reguleze acidul salicilic—a ajuns acum şi cea mai nobilă staţie balneară.

OAMENI ŞI LUCRURI

NATURĂ MOARTĂ

Vuietul tunător pe care călătorul îl auzi de la mari depărtări cînd se apropia de regiunea cataractei Niagara, a amuţit. Acolo unde masele asurzitoare de apă se azvîrliau cu furie şi cu spumă în prăpăstioase adîncimi, domneşte acum o tăcere, de... ghiaţă, iar în mijlocul cascadei ale cărei valuri enorme năvălia, prin o poartă de stînci, ţirie acuma doară o subţire dungă de apă, producînd un ecou slab, melancolic, ca o chemare blîndă la pace şi tăcere.

Chiar în apropierea locului nu se aude nimic, aproape nimic, şi locuitorii oraşului Niagara şi-au perdut somnul care le venia uşor, şi repede odinioară, cînd auzul le era leganat de ecourile căderilor mari de apă, iar acum foarte anevoie se pot obişnui cu liniştea curioasă a împrejurimii.

Numai de două ori, în lungul interval de timp, de cînd Europenii se duc să viziteze Niagara, s'a întîmplat să vadă acest spectacol, că massele colosale de apă dorm într'o mişcare complectă. In Martie 1849 şi în Martie 1903 fenomenul a mai fost văzut, deşi nu aşa de întregi ca acuma.

Vînturile teribile şi reci au bicuit masele de apă curgătoare, le-am frămîntat şi le-au abătut în toate părţile, pînă cînd au izbutit să oprească în drumul lor valurile puternice şi să le facă a încremeni într'o măreaţă şi superbă stare pe loc.

Superbă în adevăr trebuie să fie priveliştea Niagarei inghetate şi mii de călători curioşi vin zilnic să admire acel rar fenomen, vin să vadă razele soarelui răsfrîngîndu-se în enormul perete de ghiaţă scînteitoare, producînd străluciri orbitoare, lumini de brilante, în locul concertului asurzitor al valurilor—care era singura atracţiune pînă mai eri.

Privelişte mai rară şi nespus de interesantă pe care Americanii ştiu s'o exploateze cum ştiu—atît de bine!—să profite de toate curiozităţile, de toate originalităţile cu care i-a înzestrat natura.

Cuvînt vag, dar cuvînt magic care subjugă: natura! Şi cînd e vie şi cînd e moartă, ea ne oferă peisagii admirabile, ne prezintă imagini uimitoare, ne umileşte prin proporţile uriaşe în faţa cărora omul e atît de mic, atît de nesimţit şi de neînsemnat, în cît dispare aproape.

Fenomenul Niagarei înghetate, priveliştea acelui infinit de mişcare şi putere, înlemnit de odată sub tirania unei alte mişcări şi alte puteri a unor alte elemente naturale, face parte din manifestările de a tot puternicie a firii în veşnica luptă cu sine însăşi pentru creaţiuni şi transformări.

Natura moartă e tot aşa de frumoasă ca şi natura vie şi tot pe atît de admirabilă.

Rodion

Societăţile Cooperative

De multă vreme ni se spune că ar fi sosit şi că ar fi trăind printre oameni cele 3 iluzii frumoase din care se toarce şi se împleteşte toată fericirea neamului omenesc: *fraternitatea, libertatea şi egalitatea.*

Vă rog să credeţi însă că aceste fenomene sociale încă n'au apărut şi nici odată nu vor apărea, pe cîtă vreme la temelia vieţei sociale nu va exista activitatea economică, din care ele să resară; de oarece se ştie că viaţa morală a unui popor din orice timp şi loc este expresiunea vieţii lui economice.

Şi dacă din viaţa economică a popoarelor cari azi stau în fruntea progresului universal încă n'a răsărit adevărata fraternitate, apoi cu atît mai puţin putem pretinde să întîlnim acest fenomen în viaţa morală a unui popor, care la baza vieţii sale sociale posedă o activitate economică atît de primitivă, cum e aceia a poporului romînesc.

...Şi dacă ar fi să ne întrebăm asupra cauzei fundamentale, pentru care omenirea de zeci de mii de ani trece prin vămile vieţii tot dibuind, această explicaţie n'am putea-o găsi decît numai în defectuozitatea de organizare a speciei.

Omul nu este o fiinţă perfectă, ci numai perfectibilă; de aceia el greşeşte foarte de multe ori, până cînd ajunge să nimerească.

Actfel se explică pentru ce omenirea în mersul evoluţiunei sale progresive de şi ajunge în momente psihologice, cînd din complexul vieţii sale practice scoate cele mai solide principii de viaţă, totuşi ea greşeşte încă multă vreme în aplicarea acelor principii la viaţa ei zilnică.

După un sbucium de atîtea milenii, omenirea a ajuns în fine să vadă şi cu mintea, ceeace în fie care moment vedea cu ochii, adică să vadă, să înţeleagă că vtaţa e o veşnică luptă; şi atunci toată activitatea vieţei sale a turnat-o numai în trei cuvinte de bronz: *„Lupta pentru traiu"*.

Dar cîtă durere n'a vărsat şi nu varsă încă asupra omenirei această formulă absolută şi eternă, din cauza greşitului ei înţeles practic!

Din cauză că acest principiu universal s'a înţeles greşit, s'a crezut că e bine e drept şi echitabil ca individul în activitatea sa economică să fie lăsat absolut liber, pentru motivul fals că numai aşa se va oţeli el mai bine şi numai aşa se va realiza mai efectiv selecţiunea naturală, supraveţuind numai indivizii cei mai tari.

Greşala insă a fost cu atît mai dezastroasă, cu cît principiul din care ea a dirivat a fost mai general.

Din cauza acestei mari greşeli exploatarea dintre oameni nu numai că n'a dispărut, dar încă s'a accentuat mai puternic, crezîndu-se în practică şi sfinţîndu-se în teorie că acel ce va şti mai bine a înşela pe un altul, acela e mai înzestrat în „Lupta pentru traiu" şi numai el are dreptul să trăiască.

De aici toate relele din viaţa socială a omenirei de azi. Dar omenirea a început a se trezi, a început a-şi vedea greşala, a început să înţeleagă că dacă „Lupta pentru traiu" e legea de fer a evoluţiunei, apoi nu trebue să se înţeleagă că această luptă de exterminare trebue să existe şi între oameni şi oameni, ci numai între oameni şi natură. Asuma omenirea a dat în partea adevărului din viaţa practică şi din acest moment s'a început a se predica solidaritatea oamenilor, pentru a se lupta cu izbîndă în contra naturei, cucerindu'i rînd pe rînd toate elementele ei puternice şi tainice, pentru a le înjuga la toate nevoile camenilor.

Dar, trebuie să mai treacă încă multă vreme până cînd oamenii vor ajunge să lupte numai cu natura. Până atunci ei trebue să lupte mai întăi pentru a înlătura *lupta dintre dînşii.*

Acesta este scopul tuturor asociaţilor dintre oameni, cari poartă numele de „Societăţi cooperative".

Societăţile cooperative au menirea de a înlătura lupta dintre oameni. Societăţile coperative au menirea salvatoare de a face ca fiecare om să trăească numai prin munca lui cinstită.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 și 25 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

Societățile cooperative au menirea de a așeza economie vieții sociale pe marele principiu al *schimbului de servicii*, cînd se va vedea lămurit cum munesesc toți pentru unul și unul pentru toți.

Numai din această viață economică va răsări adevărata fraternitate, libertate și egalitate.

Această idee mîntuitoare a neamului omenesc s'a rîdicat azi la rangul de forță hotărîtoare și din țările mature a pătruns până și în țara noastră cea atît de tînără.

Un fenomen social curios ne prezintă însă faptul că ideia societăților cooperative în țara noastră prinde mai bine la sate, de cît la orașe.

Cum se explică fenomenul acesta? Foarte simplu. Ideile sănătoase răsărite din viața socială a popoarelor mature pătrund în viața socială a popoarelor tinere pe două căi: pe cale rațională și pe calea instinctului.

Ideia societăților cooperative nu prinde în viața orașelor noastre; din cauză că elementul nostru orășenesc de și eșit din faza instinctului—nu are încă cultura socială și economică destul de matură, cu care să poată asimila o idee atît de abstractă, cum e ideia societăților cooperative.

Ideia societăților cooperative, fiind însă cea mai puternică armă în „Lupta pentru traiu" din timpul în care trăim, sub presiunea nevoei de „a trăi" a pătruns în viața socială a satelor noastre pe calea instinctului și numai de aici se poate vedea cît de sănătoase și cît de puternice instincte posedă poporul acesta și ce viitor fericit îl așteaptă, în cazul cînd sănătoasele și puternicele lui instincte s'ar conștientiza.

Și cînd astfel ni se prezintă lucrurile în tabloul vieței noastre sociale, cînd un Romîn vrea să lusreze pentru fericirea neamului său, energia lui va fi cheltuită în mod desăvîrșit numai atunci, cînd va lupta pentru răspîndirea societăților cooperative și a culturei la sate.

C. Brudariu.

Litere-Științe-Arte

In cercurile muzicale se agită ideia de a se serba la 1 Martie, centenarul lui Chopin, ceea ce a rîdicat însă oare-care, neînțelegeri în aceste cercuri, e că unii pretind că data nașterii lui Chopin ar fi la 22 Februarie.

E de sperat că admiratorii celebrului maestru al armoniei, vor cădea ușor de „acord" asupra datei centenarului său.

*

Leo Tolstoi; a primit de curînd în Iasnaya Polijana, reședința sa, vizita episcopului Parfenye de Tula.

Tolstoi a avut o convorbire două ore cu înaltul prelat, care îi a reproșat că prin scrierile sale sdruncină credința oamenilor și l-a îndemnat a părăsi calea pe care a mers pînă acuma fiind în dauna omenirei. Tolstoi l-a contrazis susținînd că prin scrierile sale el tinde tocmai la edificarea credinței la oameni și refuză categoric a aduce vre-o schimbare în scrierele sale. Pentru întărirea celor susținute, el cită mai multe pasage din lucrările sale; dar episcopul repetă mereu că Tolstoi sdruncină credința oamenilor, ceea ce ar fi o acțiune rea. El se despărți foarte cordial de marele scriitor, însă, fără ai da bine-cuvîntarea. Se știe că Tolstoi printr'o decisiune a Sinodului rus, a fost scos din sinul bisericei ortodoxe.

*

La 21 Martie se va juca la Teatrul Național „Falimentul" de Bjoernson, cu artiștii de la teatrul din București și de la cel ieșan. Piesa a avut în Capitală un mare succes, făcînd serie.

*

Docentul *Clemens de Pirquet*, somitate medicală austriacă pe terenul boalelor de copii, a fost chemat la Baltimare pentru a ocupa catedra universității Hapkins pentru boale de copii, ca profesor definitiv; în acelaș timp îi se încredințează și direcțiunea spitalului de copii, care se construește acum.

Docentul Pirquet, are cercetări distinse asupra scarlatinei; a și colaborat cu dr. Maser la inventarea serului de scarlatină, a cărei eficacitate a avut ocazie să o experimenteze asupra-și.. In timpul cercetărilor se îmbolnăvise grav de scarlatină și a scăpat grație serului.

*

Sufragetele din Anglia au inventat un mijloc ingenios pentru a pătrunde la primul ministru Asquith.

Ele au.. împachetat două din colegele lor și le-au... expediat lui Asquith prin colet poștal.

Ideia nu se poate mai originală; păcat numai că planul le-a fost dejucat de șugubățul portar al prim-ministrului, care a refuzat să primsască ...originalul colet.

Astfel că: coletul cu nenorocitele sufragete împachetate au fost retrimese trimițătorului! Aventura e demnă de originalul colet.

*

Iată **Programul** concertului pe care celebra cîntăreață **Yvonne Dubel**, prima dona operei din Paris, îl va da Iași în sara de Sămbătă 7 Martie a. c. la Teatrul Național.

PARTEA I.—1). Massenet, Grand Air de l'Opéra, 2). a) G. de Saint Quentin Ballade de Barbarîne. b). Ch. Widor Chanson de Mer. c). Georges Hne Enchantement. d). Gounod, Biondina. 3) a) Reine Marie Antoinnette C'est mon ami. b). Princesse de Lamballe Menuet. 4). a) Jeanne Rivet, Ou êtes vous allez (Paroles de François I). b). Leoncavallo Mattinata.

PARTEA II.—1). Tosti, Si tu le voulais (Paroles de la Princesse Hélene Vacaresco). 2). Leon Delafosse Soupirs. 3). a) Claude Debussy, L'enfaut Prodigue (Air de Lia). b). Alfred Bruneau, L'heurenx Vagabond. c). Hirchmann, Nocturne de l'opera. Hernani. d). Paul Vidal, Ariette. 4) a). White, Demain. b). Gounod, Valse de Romeo et Juliette.

Biletele la agenția teatrală *„Carmen Sylva"* (Iliescu și Grossu).

*

In urma cererei stăruitoare a publicului ieșan celebra și dragalașa artistă parisiană **Blanche Toutain** va representa **„La Souris" în loc de „L'Abbé Constantin"**.

Vor fi 2 spectacole.

La 25 Februarie **»Yvette"**.

La 26 Februario **„La Souris"**.

In ambele Blanche Toutain, răsfățata publicului select parisian, are creațiuni sublime.

Toatelete d-rei Toutain sunt lucrate în atelierele casei Chary din Paris; pălăriile sunt de la Barault, Paris.

Biletele sunt la agenția teatrală *„Thalia"* (Maximovici).

*

❑ **Balul Crucea-Roșie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Npțional balul dat de Societatea Crucea Roșie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl așteaptă cu nerăbdare, sigură de reușita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obișnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

Informații

❑ Intr'un articol asupra Reformei magistraturei, „Voința Națională", spunînd lucrurilor pe nume—scrie:

Dacă nu s'ar lua măsuri îndestulătoare, dacă inamovibilitatea nu va avea corectivul neapărat trebuitor, care s'o împiedece de a degenera în impunitate și tiranie, va veni vremea cînd opinia publică va cere suspendarea; dacă nu desființarea ei.

❑ Prin noul proect de lege a modificărei legei sanitare Iașul și Bucureștii vor forma cîte-o unitate sanitară a parte.

❑ Noi am fost printre cei dintăi care am anunțat că d. dr. N Lupu, prefectul județului Fălciu va demisiona, pentru ca noua lege sanitară să'l găsească la postul seu de medic primar, pentru a fi numit inspector sanitar.

Demisia d-lui dr. Lupu e azi un fapt îndeplinit. Demisia i-a fost primită și d. Gh. Corbescu, actualul prim-șef de cabinet al primului ministru, a fost numit prefect al județului Fălciu.

❑ Revizorii și inspectorii școlari au fost convocați pentru ziua de 27 Februarie a. c. la ministerul de culte, în cancelaria inspectoratului, în vederea conferențelor generale ale corpului didactic primar.

Se vor discuta cu acest prilej, următoarele chestiuni:

1). Alegerea persoanelor cari vor avea să țină conferințele prevăzute pentru ziua de 4 Aprilie, la orele 3—4 și 4—5.

2). Alegerea institutorilor sau învățătorilor cari vor face lecțiunile în fața ajutorilor de învățători și a suplinitorilor în zilele de 5—11 Aprilie.

3). Celelalte chestiuni cari sunt prevăzute în programul conferințelor.

❑ Ministrul cultelor și instrucțiunei publice a adresat o circulară învățătorilor din județ, prin care îi învită să dea instrucțiuni și lecții practice sătenilor pentru stărpirea omizilor.

❑ Eri s'a semnat decretul pentru adoptarea unui nou model de sabie pentru ofițerii de artilerie și cavalerie.

Noua sabie e mai dreaptă de cît cea de acum, are mînerul și garda nichelată.

Sabia are două teci, din care una nichelată pentru ținuta de oraș și pentru serviciul în timp de pace și cealaltă brunată care servește numai la manevre și în campanie.

❑ Societatea de ajutor mutual „Munca" va organiza duminică 15 Februarie orele 3 p. m., în localul său din str. Ghica Vodă 32, o frumoasă șezătoare literară pentru sporirea fondului.

Se vor recita poezii de Coșbuc, de Goga, se vor ceti diferite schițe de ale lui Caragiale. Se va mai ține și o conferință cu subiect literar.

❑ Primărie a trimes clubului conservator democrat un număr de bilete de intrare în Mitropolie, mîine la solemnitatea instalărei noului Mitropolit Pimen Georgescu.

Bitetele se găsesc la club.

❑ **Legea pozițiunii ofițerilor.**—Ministrul de răsboiu se ocupă cu întocmirea unui proect care să modifice legea poziției ofițerilor.

Să proectează între altele, ca ofițerilor de rezervă și celor veterani să li se lase facultatea de a purta ori cînd vor voi uniforma ofițerească, pe care pînă azi nu o puteau purta de cît în anumite ocaziuni.

In ceea ce privește concentrările ofițerilor, de rezervă, de la cari pînă azi ei se puteau sustrage, se va prevedea o măsură prin care să se asigure chemarea lor la concentrări și să se înlăture ori-ce posibilitate de infracțiune la aceste chemări.

In ceea-ce privește reformarea ofițerilor, care pînă azi de fapt nu era în mod definitiv îngrădită se vor prevedea anume norme și modalități de reformă și se va preciza cît mai bine latitudinea pe care ministrul de război o are de a dărîma sentința consiliului de reformă, printr'un raport motivat de către Suveran.

Iar în ceea-ce privește limita de vîrstă pentru ofițeri, ce are în vedere principiul întineririi cadrelor, începînd se înțelege, de sus în jos.

In această privință însă, ministerul de război va trebui să pună dispozițiunile sale în perfectă concordanță cu prevederile nouei legi a pensiilor, pe care d. ministru de finanțe a depus-o pe biurourile Parlamentului.

Dar, asupra punctelor în cari se va modifica legea poziției ofițerilor, vom reveni la timp, adică după ce ante-proectul respectiv va veni în dezbaterile comitetului inspectorilor generali ai armatei.

❑ Examenul de capacitate pentru maestre în specialitatea „flori" care urma să se ție mîine 15 Februarie, s'a amînat pentru 5 Martie a. c.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului IV de armată va fi convocat pentru zilele de 25, 26 și 27 Februarie a. c. avînd a judeca cîte va procese militare.

❑ Autoritățile militare au fost înștiințate că locotenentul Ilie Stănescu, din Dorohoiu, a încercat eri să se sinucidă, trăgîndu-și două focuri de revolver în tîmpla dreaptă. Gloanțele au atins creierul.

Intr'o stare foarte disperată a fost transportat la spital.

Cauzele nu se cunosc.

❑ Astă-zi s'a oficiat cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei sf. Teodor-

A asistat un mare număr de credincioși.

❑ Pensiile civile și militare pe luna Februarie se vor plăti cu începere de Mercuri 18 c.

❑ Citiți „Opinia", număr festiv-ilustrat, apărut cu ocazia sărbătorirei unui an de la Constituirea partidului Conservator-democrat, „Opinia" cuprinde următorul sumar:

„Opinia", *autograf scris pentru ziarul nostru de Dl. Take Ionescu șeful partidului.*

Un an de muncă, *de Al. A. Bădăreu.*

Take Ionescu *de Caragiale.*

„Opiniei, *de Neculai Fleva.*

Proclamarea șefului nostru, *de C. Cantacuzino-Pașcanu.*

Marea reformă, *de N. Xenopol, senator.*

Izbînda, *autograf, de C. Dissescu.*

Pentru „Opinia", *de Al. D. Xenopol.*

Egnime, *de C. Xeni.*

Doctrina în politică, *de Lascar Antoniu.*

Forța partidului nostru, *de D. Alexandrescu.*

A trecut un an *de Dr. Hurmuzescu.*

Adevărata democrație, *de C. Rădulescu-Motru.*

Acum un an *ce N. Canănău.*

Impresii, *de Ilie Bărbulescu.*

Partidul nostru se bucură de încrederea țărei, *de G. D. Șerban.*

Din necazurile șefului, *de Stefan Negruți.*

Expresiuni sociale, *de V. I. Radu.*

Geneza unui partid, *de G. Ghibănescu*

Tineretul nostru, *de Em. Socor.*

D'acum un an, *de E. Herovanu.*

Credința, *de Osvald A. Teodoreanu.*

Partidul Conservator-democrat, *de N I. Pogonat.*

Cum s'a format partidul nostru, *de V. Pella.*

Toate aceste articole sunt scrise anume pentru acest număr festiv al „Opiniei,

Pe lîngă aceste articole. „Opinia" mai cuprinde **o cugetare autografă** *a șefului nostru D. Take Ionescu.* Cuvintele del. Al Lahovari *despre șeful nostru,* Lista președinților Cluburilor noastre din țară, lista parlamentarilor noștri, lista ziarelor Conservatoare democrate din țară *precum* și o dare de samă de activitatea politică și electorală a partidului din cursul acestui an.

Ca ilustrații, „Opiniei", are executat într'un mod admirabil pe Dl. Take Ionescu, șeful nostru, Al. A. Bădăreu, Caragiale, N. Fleva, C. Cantacuzino-Pașcano-N. Xenopol, C. Disescu. Al. D. Xenopol, Dr. C. Istrati, Al Lahovary. C. Rădulescu Motru, N. Canănău, Barbu Păltineanu, N. Economu, T. Cămărășescu, P. Brătășeanu, T. Cincu, I. Th. Florescu și V. Filoti.

Cu toată materia abundentă ce conține, acest număr se vinde tot cu 5 bani.

Persoanele din provincii, cari doresc să-și procure acest număr, se pot adresa Administrației noastre, trimițînd în scrisoare o marcă de 10 bani.

❑ Ni se comunică din București că pentru cele 5 reprezentații anunțate acolo de celebra artistă parisiană *Blanche Toutain*, s'au vîndut toate biletele de intrare, așa că s'a anunțat o a șăsa reprezentație.

Marea artistă va juca la Teatrul Național din Iași în zilele de 25 Februarie a. c. *„Yvette"* și de 26 Februarie a. c. *„La Souris"*.

La ambele reprezentații pot asista și domnișoarele.

Biletele la agenția „Thalia" (Maximovici).

❑ Zilele acestea consiliul de revizie al armatei va cerceta resursul făcut de locotenentul Rozescu, de la manutanța din Roman, contra sentinței consiliului de răsboiu al corpului IV de armată prin care a fost condamnat la un an închisoare.

DIVERSE

— Intr'o sală a caselor cu No. 36 din strada Anastase Panu, a fost găsit un copil abandonat.

Micuțul a fost dus la institutul Gregorian.

— D. Gh Iliescu a fost numit copist la secția II a Curței.

— Respuns unui cititor. Numai în cazul cînd acel unic fiu este și susținătorul familiei.

— Consiliul agricol superior a cerut inspectoratului din Iași să-i comunice cantitatea de nutreț ce se află de vînzare pe moșiile din județul Iași.

— In ședința de eri a Senatului s'a votat proctul de lege prin care se recunoaște ca persoană morală societatea „Jubileul Carol I" din Iași.

— La școala primară Carol I, din Toma Cozma, a reapărut iarăși scarlatina. Elevul Vasile Petraru din clasa a II-a a căzut bolnav. El a fost dus eri la spitalul de izolare Pașcanu — iar clasul din care făcea parte copilul a fost dezinfectat. Totuși, e de remarcat că din acea școală a murit copilul Minovici, alți 10 elevi au fost bolnavi—și cu toate că școala a stat închisă în urmă 10 zile—teribila scarlatină a reapărut din nou.

Nu sunt oare în drept să se plîngă părinții copiilor din acea școală?

— Membrii cassei de Economie, împrumut și ajutor a pensionarilor c. f. r., sunt convocați în adunare Duminică 7 Martie st. n. ora 2 p. m, în localul societății din strada de sus No. 168.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

Raportul comitetului de administrație despre mersul afacerilor Societății în cursul asului 1908, aprobarea bilanțului și descarcarea administrației de gestiunea acestui an.

Raportul comisiunei de control relativ la cele ce a constatat ea, cercetînd cărțile de contabilitate și starea averei societății cu ocazia revizuirilor de casa ce a făcut.

Alegerea unei comisiuni superioare de control conform. Art. 16 din statute.

Votarea budgetului societății pe anul social 1909

Alegerea unui membru în comisia de control în locul D-lui Pop demisionat.

Anularea Art. 12 din statut, intercalarea Art. 16 bis. cu atribițiunea comisiunei superioare de control, complectarea Art. 21 cu atribuțiunea casieilului și contabilului, modificarea art, 28, intercalarea Art. 31 bis, complectarea Art. 40 și intercalarea Art. 40 bis, intercalarea Art. 31 bis pentru jetoanele comitetului de administrație și a comisiunei de control.

LEONIDE ANDREIEF

6

Tăcerea

Cu picioarele goale, părăsind încet, preotul Ignace ca și o fantomă albă, se apropia de patul gol, se lăsă în genunchi, cu capul pe perne, strîngînd la piept locul unde se odihnise capul Verei. Rămase mult timp astfel; afară vocile cari cîntau deveniră mai nedeslușite, apoi încetară și preotul era încă acolo, cu pletele-i lungi împrăștiate pe pat și pe umeri.

Luna-și schimbase locul și odaia devenise mai întunecată, cînd preotul Ignace își ridică capul și cu voace-i plină de dragoste mult timp înăbușită și inconștiență, el murmură, ascultînd ca și cum nu el, ci Vera l'ar fi auzit:

— Fiica mea, Vera! Ințelegi tu ce vrea să zică asta: fiica mea! Anicuța mea fiică! Sufletul meu, sîngele și viața mea....

Bătrînul tău.... bătrînul și scumpul tău tată, sunt doacuma, slab....

Umerii preotului Ignace începură a tremura și corpul i se agită. Reluîndu-și un fior, el murmură cu duioșie ca și cum ar fi vorbit unui copil:

— Bătrînul său tată.... îți cere... nu Vera, te roagă. Plînge. N'a plîns nici odată supararea ta, suferințele tale, copilul meu, sunt și ale mele. Sunt mai mult de cît ale mele.

Preotul Ignace, dete din cap.

— Mai mult încă Veroltschka! Ce e moartea pentru mine care sunt deacum bătrîn? Dar tu.... De-ai ști cît ești de delicată și slabă și timidă! Ți-aduci aminte cînd împungîndu-te la un deget și curgîndu-ți sînge, ai început a plînge! Scumpa mea copilă! In fiecare dimineață îmi sărutî mîna. Spune-mi, spune-mi de ce ești așa tristă, voiu înăbuși cu mînele mele, supararea ta. Sunt încă tari aceste mîni Vero!

Părul preotului Ignace se agita.

— Spune-mi!

Totul era liniștit în odaie, și de departe răsuna șueratul prelungit și trist al unei locomotive.

Preotul Ignace își plimba în jurul său ochii dilatați ca și cum spectrul orbit al cadavrului niutilat ar fi apărut înaintea lui. Se rîdică încet și cu o mișcare nesigură își duse la cap mîna cu degetele-i închircite. Se retrase către ușă și aci murmură furios:

— Spune-mi!

Și tăcerea-i răspunse.

IV

A doua zi, dejună singur, devreme, pe urmă se duse la cimitir, pentru întăia oară, de la moartea fiicei sale. Era cald; totul era liniștit și pustiu ca și cum ziua arzătoare, n'ar fi fost decît o noapte clară: dar potrivit obiceiului său, preotul Ignace se înălță cu îngrijire cînd mergea; se uita sever cînd la dreapta cînd la stînga și credea că e acelaș ca înainte; nu observa slăbăciunea nouă, teribilă a picioarelor, nici albeața bărbii sale, pe care un ger crud părea c'o înălbise de odată. Mergea la cimitir pe un drum lung și drept care ducea la deal. La capătul lui se ridică arcul porței de întrebare: părea o imensă gură neagră veșnic deschisă, împodobită cu dinți strălucitori

Mormîntul Verei era în fundul cimitirului unde se sfîrșiau cărările așternute cu nisip; și preotul Ignace rătăci multă vreme pe cărările înguste care șerpuiau în linii întrerupte între movilile verzi, date uitării și părăsirei. Ici și colo monumente, pe care timpul le plecase, grilaje sucite și pietre mari adîncite în pămînt ca și cum ar fi vrut să-l înăbușe cu o răutate senilă și posomorîtă. Mormîntul Verei se afla lîngă o asemenea piatră. Era acoperit cu iarbă măruntă îngălbinită, dar în jurul ei, totul era înverzit. Soarba creștea alături de jugastru și o tufă deasă de alun își întindea pe mormînt ramurile elastice, cu frunzele foșnitoare și tufoase. După ce se odihnise puțin pe mormîntul vecin, preotul Ignace se uită în jurul lui, aruncă o privire pe cerul senin, fără nici un nour, unde strălucia într'o perfectă nemișcare discul aprins al soarelui; și de abia atunci simți impresia acestei adinci tăceri care nu poate fi comparată cu nici o alta, și care domnește în cimitir cînd nu bate vîntul și frunzele par moarte.

(Va urma.)

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

De inchiriet o cameră mobilată, cu sau fără pensiune, *strada Albă 27.*

Ultime informaţii

❑ *In procesul dintre Uzina Electrică de luminat şi Comuna Iaşi, tribunalul a găsit de cuviinţă, pentru clasificarea unor puncte de ordin tecnic, să numească o comisiune de trei experţi. Au fost numiţi d-nii: Dragu, inginer-inspector, profesor de maşini la Şcoala de poduri, Vasilescu Carpen, inginer profesor de electricitate la şcoala de poduri şi Radu, maior.*

Suntem în drept să întrebăm: oare Universitatea noastră este mai prejos de şcoala de poduri, în cît nu se găseşte un profesor demn şi competinte pentru a intra într'un astfel de juriu?

Este o scapare din vedere sau o nepricepere?

Cînd ştiut este că la facultatea noastră de ştiinţe avem un laborator de electricitate, foarte bine instalat, cum nu se află nicăeri în ţară, şi un profesor de această matorie, a cărui valoare şi competinţi sînt recunoscute de toţi oamenii de ştiinţi.

❑ **In urma raportului d-lui inspector sanitar doctor Slătineanu, toate şcoalele din Ia i vor fi închise timp de şapte zile, cu începere de luni 16 c.**

Dacă faptul închiderei şcoalelor va aduce o descreştere a scarlatinei, pe motivul că şcoalele vor putea fi desinfectate, închiderea se va prelungi încă cu opt zile.

❑ După d. Lupu a venit prefect la Fălciu tot unul cu nume din regnul animal: d. Corbescu.

D. Corbescu ie aproape minor şi are calitatea a fi fiul d-lui Matei Corbescu, colectivist brătienist.

D. Corbescu îşi va lua Luni postul în primire.

❑ Ministerul de finanţe primind zilnic rapoarte din partea administraţiilor financiare, prin care i se semnalează că unele din comunele rurale refuză să procure perceptorilor fiscali lemne pentru încălzitul localurilor percepţiilor, iar altele refuză chiar localul necesar percepţiei, ministerul de interne a trimis o circulară prefecturilor prin care le pune în vedere următoarele:

„In vedere că perceptorii fiscali sunt însărcinaţi prin legea de organizare a comunelor rurale şi cu funcţiunea de casieri comunali, servind astfel atît interesele Statului cît şi ale comunelor, să se permită perceptorilor să poată lucra în cancelaria primăriilor comunelor rurale".

❑ **In vederea solemnităţei de mîine a primirei şi instalărei noului Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, au sosit astă-zi un mare număr de preoţi din diferite judeţe din Eparchia Moldovei şi Sucevei.**

Din Galaţi au sosit, în vederea instalărei, P. C. S. Arhimandritul Victor Puiu, vicarul Episcopiei Dunărei de jos, Archimandritul Nicodem Munteanu, directorul seminarului din Galaţi şi preotul Gabriel Pîrvu, directorul Episcopiei.

De asemeni va veni să asiste şi o delegaţie a societăţei filantropice „Solidaritatea" a preoţilor din Galaţi, compusă din preoţii Ludovic Cosma, Gîdei şi Costin.

Odată cu d. Spiru Haret, va sosi mîine dimineaţă şi d. P. Gîrboviceanu, administratorul casei bisericelor.

❑ **In ziua de 15 Martie a. c. se va ţinea un nou concurs pentru capatarea dreptului de a putea ocupa posturile de notari în comunele rurale.**

❑ D. avocat Ştefan A. Drăghici a fost dat în judecata consiliului de resboi pentru că n'a venit, în calitate de sublocotenent, la concentrările de astă vară.

Procesul se va judeca la 25 c.

❑ Dirigintele poştei din Iaşi a fost înştiinţat, că pe ziua de 1 Aprilie trei zeci oficianţi vor fi scoşi la pensie.

❑ In zilele de 18 şi 19 Februarie c., se va ţine licitaţie la prefectura de judeţ, pentru darea în antrepriză a cariolelor postale şi a rîdicărei scrisorilor din cutii. Amatorii pot lua cunoştinţă de anunciul apărut în „Monitorul Oficial".

Din Huşi.—Iată ciclul conferinţelor ce vor ţinea membrii societăţii *Munca*, în sala Teatrului Naţional.

1) Marţi 10 Februarie, D. A. Teodor (Bucureşti) despre *Caritate*.

2) Duminică 15 Februarie N. Mocanu (revizor) „Săteanul ca pedagog"

3) Duminică 22 Februarie, d-ra Agripina Dima, învăţătoare „Şcoala şi Biserica".

4) Duminică 1 Martie, I. G. Duca deputat „Romînia şi chestia Dunării".

5) Duminică 15 Martie, Eern Coman Vasilescu „Vitejii neamului romînesc".

6) Duminică 22 Martie, C. I. Disescu directorul Prefecturii „Faimoasa fiară sălbatică".

7) Duminică 5 April, M. N. Tiron suprefect „Politica viitorului".

8) Duminică 12 Aprilie, Econ. Irimia Hagiu protoereu „organizarea bisericei romîne din Ungaria".

9) Duminică 19 April, d-na Lucia V. Gheorghiu, institutoare „Viitorul fetelor noastre".

10) Duminică 26 Aprilie, I. Dragomirescu, institutor „rolul social al corpului didactic".

11) Duminică 1 Maiu, Gr. C. Mărgărint funcţionar, „O zi de primăvară".

12) Duminică 17 Mai, dr. N. Lupu prefect „Jocul de cărţi".

13) Duminică 24 Maiu, d-na Adela Antonescu institutoare „O plagă socială: anonimală".

14) Duminică 31 Maiu, I. Jelea Codreanu „Să ne înarmăm copii pentru luptele de mîne".

❑ **Absolvenţii şcoalelor comerciale.** Din iniţiativa absolvenţilor şcoalelor comerciale superioare se înfiinţează în Iaşi o cooperativă de băcănie, capital iniţial de lei 200.000 în acţiuni a 25 lei. Primul vărsămînt de 10 lei de acţiune se va efectua de la 15 până la 30 Martie 1909, iar restul la datele ce se vor fixa ulterior de adunare.

Până 'n present s'au făcut următoarele subscrieri:

B. Stătescu	10	acţiuni	val. lei	250
Th. Stahi	10	„	„ „	250
N. Cristofor	8	„	„ „	200
Gh. Rezuş	4	„	„ „	100
N. Georgescu	10	„	„ „	250
C. Marinescu	10	„	„ „	250
St. L. Gheorghiu	10	„	„ „	250
L. I. Gheorghiu	10	„	„ „	250
Maior A. Vasilescu	8	„	„ „	200
El. maior Vasilescu	4	„	„ „	100
C. Meissner	10	„	„ „	250
Paul Ballo	2	„	„ „	50

Se adresează în special absolvenţilor şcoalelor comerciale superioare, profesorilor şi tuturor romînilor pentru subscriere de acţiuni cu încredere că se vor găsi pretutindeni bine voitori de a sprijini această iniţiativă pornită din dragostea de muncă a elementului romînesc.

Doritorii sunt rugaţi a se adresa cel mai tîrziu până la 15 Martie 1900 printr'o carte poştală de aderare pe adresa d-lui B. Stătescu strada de Sus No. 14 Iaşi prin care vor arata suma ce doresc a subscrie şi adresa exactă.

Indată ce se va subscrie 3 | 4 din capitalul iniţial propus, iniţiatorii vor înştiinţa data şi locul unde va trebui să se întrunească pentru a se sfătui, a discuta şi vota statutele precum şi toate chestiunile ce se vor crede utile acestei întreprinderi.

Inştiinţarea se va face prin revistele absolvenţilor şcoalelor comerciale superioare din Iaşi şi Bucureşti şi prin alte reviste şi ziare.

❑ D. doctor Lupu, fost prefect de Fălciu, va fi numit inspector sanitar la Bucureşti.

❑ Aseară a avut loc la Jockey-Club un asalt de arme, căruia i-a urmat o serată dansată.

De oare-ce presa n'a fost invitată, nu suntem în măsură să facem cuvenita dare de seamă.

❑ **Universitare.**—Studentul I. Andreescu, dela secţiunea istorică a facultăţei de litere, va expune lucrarea sa: „Un nou capitol în istoria culturei româneşti: codicele Hammurabi rege în Babilon (2250 î d. H.) în prezenţa d-lui profesor P. Răşcanu—Marţi, 17 a. c. orele 4—5 d. a.

— Membrii însărcinaţi cu redactarea memoriului facultăţei de ştiinţi sunt convocaţi a se întruni Duminică 15 Febr. orele 9 dim. în amfiteatrul de chimie de la uviversitate, pentru redactarea complectă a memoriului.

— D. profesor I. Petrovici restabilindu-se îşi va continua prelegerile azi Sîmbătă la 4—5 d. a.

— D. G. Ibrăileanu, suplinitor la catedra de limba şi literatura romînă, a obţinut un concediu de la 1 Februarie până la 15 Martie.

D-sa se află suferind în sanatoriul „Elisabeta" din Bucureşti.

— La Universitate a sosit astă-zi decretul de numirea d-lui Haralamb Vasiliu ca agregat definitiv la catedra de chimie agricolă, de la facultatea de ştiinţă.

— Astă-zi au sosit diplomele d-lor: d-ri Galaţeanu Samoil, Schwartz M. Sana, şi a licenţiaţilor: Mucenic Gh., Groholschi I. Grig., Costescu D. D-tru, Constantinescu H. Mihail, Cristofor G. V., Gheorghiade C. N., Vasiliu Eug.—Preut şi C. Marino.

❑ **Judiciare.** — D. Richard Eger, inginer de mine, stabilit în Bacău, avînd o neînţelegere cu d. Hablitschek, l'a ameninţat, prin scrisoare, că-l va împuşca.

Asupra raportului procurorului general, camera de punere sub acuzare a trimis pe d. Eger în judecata juriului din Botoşani.

— Curtea de Apel, secţia II, a lansat ieri mandat de aducere contra d-lui Giurgea din Bacău, fostul sechestru judiciar al interzisului V. Cocri.

❑ *In vederea actului important ce se va săvîrşi mîine în Iaşi—instalarea noului Mitropolit*—Opinia, *de şi Duminecă, va apare în ediţie excepţională, în număr dedicat exclusiv importantului act.*

Ziarul va fi pus în vînzare după amează şi va cuprinde între altele, o dare de seamă complectă asupra recepţiei şi instalărei Inaltului Prelat.

❑ Astă-seară Sîmbătă 14 Februarie reîncep reprezentaţiile Cinematografice la Teatrul Circ Sidoli. Noul program cuprinde drama lui Lemaître „Reîntoarcerea lui Ulysse" interpretată de d-ra Bartet, d-nii Lambert fils, Mounet, Delaunay etc. artişti societari ai Comediei franceze.

Lemaître, membru al Academiei franceze, a compus zisa piesă special pentru o interpretare cinematografică şi anume pentru aceşti artişti. Autorul a fost rugat de însăşi artiştii Comediei franceze pentru înscenarea piesei.

„Dorim şi noi să vedem jocul nostru, să fim şi noi spectatorii unei piese de la „Comedie Française" au spus ei autorului, care s'a grăbit a le satisface dorinţa.

Urmează apoi un mare număr de comedii pariziene, precum: Mi-am uitat umbrela, trebue să-mi fi socru, scene de pe natură: Neapoli şi îndeletnicirile Napolitanilor (în fund se vede Vezuviul, La ce se întrebuinţează gunoaele Parizului etc. etc.

Mîine Duminecă Matineu la 3 ore preţurile pe jum. şi seara reprezentaţie obişnuită.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 14 Februarie.

Sacrificarea generalului Averescu

Bucureşti.—Imediat după ce d. general Averescu va respunde la interpelarea junimisto-colectivistă a d-lui Marghiloman, va demisiona de la ministerul de răsboi.

D. general Averescu va fi numit ministru plenipotenţiar la Roma.

Sacrificarea d-lui Lupu

Bucureşti.—Generoşii susţin că d. doctor Lupu a fost sacrificat din postul de prefect.

D. Filipescu, în interpelarea ce va adresa ministrului de interne asupra socializmului în guvern, avea să vorbească despre isprăvile d-lui Lupu.

Spre a evita aceasta, s'a grăbit demisia d-lui Lupu.

Consfătuirea majorităţilor

Bucureşti.—In sala de şedinţă a Senatului a avut loc ieri seara, sub formă de consfătuire a majorităţilor, o mare rătuială între liberali.

Primul a vorbit d. doctor Enăşescu, deputat de Botoşani, care a imputat guvernului, că nu dă posibilitate parlamentului de a studia proiectele de legi şi citează ca exemplu proiectul privitor la modificarea legei sanitare, combătînd, tot-odată şi proiectul pentru mărirea taxelor pe viile de cîmp.

Ocupîndu-se de alegerea de la Creditul rural, spune că guvernul ar face bine să nu se amestece şi să lase pe acţionari în voia lor.

La această propunere se asociază şi d. Al. Constantinescu, senator de Bacău.

D. I. I. C. Brătianu, respunde că Creditul rural este o instituţie liberală şi deci amestecul actualului guvern este esplicabil.

Ministrul preşedinte a vorbit apoi despre nevoia reorganizărei partidului, de care ar trebui să se ocupe toţi liberalii, ţinîndu-se seamă de greutăţile prin care trece partidul.

Inainte de a termina, d. Brătianu anunţă că guvernul va mai presinta încă multe proiecte de legi, ceea ce va necesita prelungirea sesiunei pînă la 24 Martie.

Guvernul a hotărît să nu mai ţie asemenea consfătuiri, în urma eşecului de ieri.

Interpelarea d-lui Xenopol

Bucureşti.—Interpelarea senatorului de Tecuciu, asupra conflictului dintre direcţiunea generală şi consiliul superior sanitar — se va desvolta, probabil, Marţi. Interpelarea preocupă foarte mult pe cei de la serviciul sanitar, căci d. Xenopol are pregătite documente importante.

Consiliu de miniştri

Bucureşti. — Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri, la d. Al. Djuvara acasă.

D. Costinescu a cerut ca să fixeze cît mai curînd cota despăgubirilor pentru devastaţi.

Consiliul s'a ocupat şi cu alte chestiuni.

Proect de împrumut

Bucureşti. — A fost depus la Cameră proiectul prin care comuna Botoşani este autorizată să contracteze un împrumut de 600000 lei, necesar lucrărilor de edilitate.

Noua agitaţie a cîrciumarilor

Bucureşti.—Da cîteva zile cîrciumarii de aci se agită din nou. O consfătuire a lor a avut loc ieri seara, hotarî ca Vineerea viitoare să aibă loc o întrunire de protestare în care să ceară desfiinţarea legei băuturilor spirtoase.

Iminenta demisie a d-rului Cantacuzino

Bucureşti,—Proiectul pentru modificarea legei sanitare întîmpină mari împotriviri.

Luni va avea loc, în sala de şedinţi a Camerei, o consfătuire a doctorilor şi farmaciştilor, cari sînt deputaţi şi senatori, la care va fi invitat şi primul-ministru.

Ei vor declara că vor demisiona în cazul cînd proiectul nu va fi modificat în sensul cerut de ei.

Directorul general Cantacuzino, a declarat ieri, că dacă proiectul va suferi vre-o modificare, d-sa va demisiona.

Cum se afirmă că medicii şi farmaciştii au capatat asigurări bune de la guvern, se poate bănui cu siguranţă că d. Cantacuzino va demisiona.

Incidentul Costinescu-Carp

Bucureşti. — In secţiunile Camerei s'a petrecut astăzi un grav incident între d-nii Emil Costinescu ministrul finanţelor şi Anton Carp ministrul domeniilor.

D. Anton Carp intervenind la colegul seu de finanţe ca să sporească salariile avocaţilor, ministerului de domenii, d. Costinescu a bătut cu pumnul în masă şi a spus că aceasta nu o va face.

Prinţul Ferdinand la Ploeşti

Ploeşti. — A. S. R. Principele Ferdinand a sosit azi dimineaţă aci şi a fost întîmpinat la gară de autorităţile superioare militare, primarul şi prefectul judeţului. A. S. s'a dus apoi la batalionul 9 vînători, unde a făcut o inspecţie şi-a chestionat pe ofiţerii propuşi pentru înaintare.

Complot contra regelui Ferdinand

Belgrad.—Eri au fost arestaţi aci bulgarul Atanasoff şi sîrbul Popovici cari aveau insărcinarea de a săvîrşi un atentat la viaţa regelui Ferdinand al Bulgariei, care urmează să se întoarcă la Sofia, din Belgrad.

La interogatorul ce s-a luat numiţilor, ambii au declarat că fac parte din un comitet revoluţionar din Sofia şi că aşteptau aci pe o femeie care să aducă două bombe cu care să săvîrşească atentatul.

CAMERA

Bucureşti.—D. Anton Carp depune un proect de lege pentru deschiderea unui credit de 500,000 lei pentru cumpărarea de sămînţă de lucernă, spre a fi distribuită la ţărani.

D. Victor Filotti depune o petiţie a funcţionarilor din Buzeu, cari cer îmbunătăţirea soartei lor.

Deputatul Gheorghiu depune proectul pentru construirea căiei ferate Paşcani—Trg. Neamţ.

D. Radu Porumbaru anunţă o interpelare asupra unui fapt denunţat de ziarul „Ordinea", anume că un căpitan a făcut oare cari demersuri nepermise, în schimbul unor sumi de bani, fapt pentru care a fost adus înaintea tribunalului Ilfov.

Cere să se aducă dosariul de la tribunal.

D. Iunius Lecca stăruie să nu se ţie în seamă această interpelare.

D. Porumbaru repetă interpelarea.

Se continuă discuţia asupra proiectului Stelian. D. I. Lahovary vorbeşte în continuare. Combate dispoziţia privitoare la strămutarea judecătorilor inamovibili. Prin aceasta se desfiinţează neatîrnarea.

D. Costinescu depune un proiect pentru baterea monezilor de argint.

Mobilizarea Austriei

Munchen.— Un ziar local anunţă că corpul de armată 15 din Serajeva 13 din Agram, 7 din Temişoara şi corpul 10 din Iosefstadt, au primit ordin de mobilizare pe ziua de 1 Martie.

Corpul 12 din Sibiu şi corpul de armată din Gratz-Triest au primit ordin de mobilizare pentru ziua de 15 Martie.

Presa franceză şi situaţia

Paris.—Ziarele vorbind de situaţia din Balcani, invită Germania să pună toată influenţa ei pe lîngă Austro-Ungaria spre a o reţine de la răsboiu.

Dorinţa aceasta de pace e explicabilă de oare-ce Franţa, ca aliată a Rusiei, e în primejdie de a fi tărîtă într'un răsboiu cu Austria, în cazul cînd curentul panslavist ar învinge în Rusia.

Măsurile militare ale Muntenegrului

Paris.—„Le Temps" anunţă că Muntenegru continuă să ia măsuri militare şi a desfăşurat din nou trupele de a lungul graniţelor din spre Dalmaţia.

Manifestaţia studenţilor sîrbi

Belgrad.—Eri şi astăzi studenţii au ţinut cîte o mare întrunire, după care au făcut manifestaţii pe strade, în strigăte de: «Jos Austria», «Trăiască Serbia», Vroim răsboiu».

CALEA FERATA BUZĂU-NEHOIAŞU

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică că pentru exploatarea căiei-ferate Buzău-Nehoiaşu s'a adoptat regulamentul de transport al Căilor Ferate Romîne, ediţia II.—1908.

Direcţiunea

Lecţiuni de vioară

Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner.

Societatea Creditului Urban Iaşi

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa generală, că de la 23 Aprilie 1909, se va da în chirie **Otelul Naţional** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în oraşul Dorohoi, strada Grigori Ghica V. V. No. 26.

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori-ce informaţiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iaşi, cît şi la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

Direcţiunea

De vinzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Anunciu

Spre a se putea da unei afaceri infloritoare din Iaşi, o expansiune mai importantă, se caută ca tovarăş, om solid cu capital însemnat (100,000 lei), de preferinţă un Romîn şi doritor a lucra în ramura comercială.

Oferte sub P. I.

Poste restante, Iaşi

CABINETUL DENTISTIC

—CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2re, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

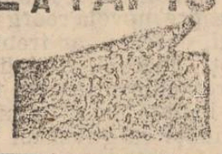

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraternul-Pitcuri* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50 —lei	1/4	Un sfert	9 —lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz întreg	36 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.— Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 655.—Luni 16 Fevruare 1909

BIBLIOTECA CENTRALĂ

Primirea și Instalarea Noului Mitropolit

Cuvînt către păstor

Mîntuitorul Iisus, în alegerea ce a făcut Ucenicilor săi, a zis că din vânători de pești i-a făcut să fie vânători de oameni.

Mare lucru e a fi păstor de turmă cuvîntătoare, căci harul lui Dumnezeu nu s'a scoborît asupra fie-căruia ca să-i facă păstori de oameni. Biserica lui Iisus, fiind zidită din duh și pe piatra credinței, datu-i-a fost, ca și păstorii ei să dirigniască turma prin duh și credință.

Temeiu al credinței pus-a Hristos Iisus fapta cea bună, căci credința fără fapte moartă iaste, și deci păstorul turmei cuvîntătoare să fie stăpânit de duh, să fie tare în credință și să-i fie credința sprijinită pre fapte bune.

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei

Așa ne învață mîntuitorul Iisus, să fie păstorul, asupra căruia a zis să ia duh și să meargă să propoveduiască cuvîntul adevărului. Mergînd, învățați... și norodul i-a urmat pe dînșii, și biserica a crescut, și a stăpânit pămîntul.

Duhul Evangelic, ce a fost dat păstorilor prin Iisus de la Tatăl să-l aibă cată să stăpînească și azi pe mai marii bisericei noastre. Dar potrivit timpurilor, în care trăim acest Duh Dumnezeesc să se înfăptuiască și din sufletul turmei, ce i-e dat astă-zi a dirigui. Păstorul să se scoboare în mijlocul turmei, ca luînd duh din duhul ei să poată a o înălța spre sine.

Luați duh, nu numai de la Tatăl vostru, ci și de la turma ce vă este vouă dată a o păstori. Și duhul acestei turme este stăpânit încă de credința în Cel prea Inalt. Același simț religios ce a stăpînit pe strămoșii noștrii ne stăpînește și pe noi astă-zi și cu toate formele credinței nouă, simțul religios, Duhul Dumnezeesc e prea adînc însădit în inimile turmei, spre a nu clădi pe el temelia credinței.

Turma așteaptă păstorul să-i dea Duh din duhul său cel ales, ca minuni să facă cu credința sa.

Și de ați avea voi credință, cît un fir de mușter, ați zice muntelui acestuia mută-te și el se va muta. Credința nu se caută prin întinderea sa, ci prin adîncimea sa; și turma lui Hristos e stăpânită de această credință, pe care valurile vieții n'au surpat'o, lumina minții n'a întunecat'o, duhul timpului n'a desrădăcinat'o. Ne trebue însă păstorul plin de duh dumnezeesc să o scoată la iveală, pentru a se muta munții cu dînsa.

De toate acestea norodul se înfiripează, cînd vede că de la scaunul Arhipăstoresc se împrăștie fapta cea bună. Și nu e bună numai fapta care stă în a ajuta pe nevoeș, a ușura greul vieții celui mișel; fapta bună stă în stăvilirea răului, prin surparea lenei și prin întocmirea de așezăminte prielnice obștiei.

Și-a zis Iisus: ce face dreapta să nu știe stînga; dar n'a înțeles prin aceasta să faci bine lui Ion fără să știe Vasile, ci să mijlocești ca toți Ionii și toți Vasilii să fie ușurați prin bunătatea faptei tale. In socialisarea binelui stă chezășia credinței și păstorul cel nou trebue în acest fel să inoade năzuințile spre fapta bună.

Iar azi cînd norodul cel moldovenesc din a două Capitală a țării, cum și din întreaga Moldova de sus își primește în cîntări de slavă pe noul său Arhipăstor, cere ca din jurul tronului, în care s'a înălțat, să se împrăștie raza Duhului celui dumnezeesc, să se împrăștie credința cea cristianicească și să se întărească temelia ei prin fapte bune.

Și mare și sfîntă îi e chemarea Arhipăstorului Moldovei. Glasul celor 75 de Arhipăstori, cari au luminat cu duhul Evlaviei și al Cucerniciei pe scaunul lui Iosaf, răsună prin Arhipăstorul de azi, că chemarea lui e mare, căci întrupează în el duhul, credința și dragostea creștină a atîtor rînduri de norod creștin.

Și la această înaltă chemare, pe cel mai vechiu scaun de Arhipăstor al bisericei lui Hristos, cel slab își găsește întărite puterile, cel vrednic își îmbogățește vrednicia prin pilda trecutului.

Și cîte pilde nu ne dă lunga și viforoasa viață a celor 75 de arhipăstori Moldoveni! Toți au fost pildă de cucernicie creștină. Potrivit metăniei lor de închinare, ei au dus pe scaunul arhipăstoresc fala și numele chinoviei lor de închinare. Neamțul, Săcul, Agapia, Putna, Solca, Probota, iată atîtea centre de devoțiune religioasă, cari și'au văzut rîdicată slava prin aleșii lor. Teoctist, Atanasie Crimca, Varlaam, Dosoftei, Veniamin, pentru a nu vorbi de cît de frunteași, iată pilde vii de măreția scaunului Mitropoliei Moldovei.

La picioarele acestui înalt scaun s'au văzut desfășurîndu-se toată istoria politică a Voevozilor noștri. — Unșii lui Dumnezeu în biserică, la poalele altarului au găsit alinarea viforului vieții și învîrtoșirea vitejiei. Tot către acest tron arhipăstoresc și azi ne îndreptăm cu evlavie și cucernicie, căci el întrupează în dînsul statornicia vieții noastre de stat, de neam.

Formele vechi ale statului s'au sur pat. Duhul cel nou a schimbat fața statului. Biserica a rămas aceiași, căci ea e clădită prin duh, nu prin interese de zi.

De cît altă chemare are păstorul de azi a dirigui păsurile turmei, lui încredințate. Numai cu molitfe, și ictenii, păstorul de azi nu-și îndeplinește pe de-antregul rostul său. Păstorul trebue și el scoborît în mijlocul turmei, ca gîndul ei să i-l cunoască, inima ei să i-o aline, voința ei să i-o întrarme, păsul său să i-l ușureze, viața ei să i-o îndulcească.

Și de la înălțimea scaunului arhipăstoresc, cuvîntul să fie către mai micii lui, ca eșind preutul din hăngașul bisericii să se amestece între poporani, ca văzîndu-i lipsurile să le ogoiască. De la înaltul scaun să fie îndrumarea spre o lucrare obștească de binele tuturor, preutul fiind pururi veghind, pururi lucrînd, pururi pilduind.

Arhipăstorul să-și vadă mai des turma, ca și turma să-și cunoască păstorul. Indepărtarea prea mare de la unul la altul n'aduce de cît rău tuturora, secătuind credința, golind inima, uscînd vroința.

Biserica să nu fie numai loc de rugi, ci și de propoveduire a cuvîntului Domnului. Ce pleacă de la gînd și inimă, merge la gînd și inimă și amvonul prea uitat nu încolțește credința, nici îmboldește spre fapte bune.

Și lucrînd astfel păstorul fi va ca sluga cea bună, care a înzecit talantul dat lui de la Dumnezeu, nu l'a ascuns în pămînt, ca furii să nu-l fure, nici rugina să nu-l prindă.

Mergînd, învățați, și luați duh de la Tatăl vostru din ceruri.

Păstorul e nou, turma însă e cea veche. Dînsa a mai văzut și alți păstori; cu aceiași dragoste creștină cu care fie-care drept credincios se apropie de tronul Dumnezeiesc, astăzi turma iese întru întîmpinarea păstorului său celui sufletesc și în cîntări de osanale și cu ramuri de finic îl petrece pînă la scaunul său, pentru ca de acolo să se răspîndească cuvîntul adevărului, dragostea de turmă și voința sprijinită pe credință.

Fie ca glasul trecutului să deschidă noi drumuri în taina viitorului, prin cel al 75 păstor al scaunului Mitropoliei Moldovei!

Gh. Ghibănescu

Noul Arhipăstor

Serbătorirea noului Mitropolit.—Amănunte din viața sa.—Apreciarea meritelor.—Cum va fi noul Mitropolit.—Activitatea sa viitoare.—Ce schimbări va face.—Reorganizarea mănăstirilor.—Noul Mitropolit și modificarea legei sinodului.

Noul Archipăstor al Eparhiei Moldovei și Sucevei I. P. S. S. Dr. Pimen Georgescu, pe care cetățenii vechei Capitale a Moldovei, îl sărbătoresc astă-zi este una din figurile cele mai distinse dintre înalții Prelați ai țărei.

Fiu din popor, Inaltul Prelat s'a urcat la Inalta treaptă bisericească prin munca și priceperea sa.

E în vrîstă de 55 ani. S'a născut la 24 Octombrie 1853, în satul Provița de Sus, județul Prahova, din părinți țarani.

Clasele primare le-a făcut în comuna sa natală. Numele său din botez era Petru.

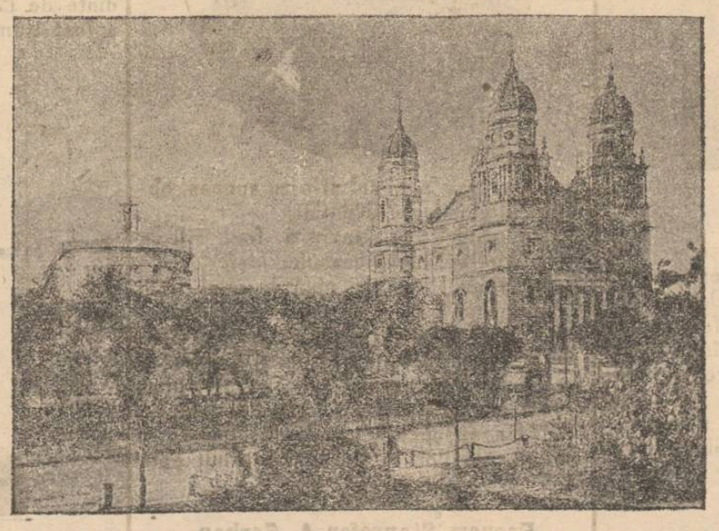

Catedrala Metropolitană

Terminînd cursul primar, tînărul Petru Georgescu, arătînd o deosebită dragoste pentru biserică părinții săi îl trimese la București ca să urmeze cursurile seminarului central.

Intre anii 1869 și 1874 a făcut cele 4 clase ale seminarului, după care se căsători și fu hirotonisit diacon pentru biserica din Ploești.

In 1875 îi muri soția și rămînînd văduv, reîncepu cursul superior al seminarului central, pe care 'l absolvi în anul 1880.

Tînărul diacon Petru Georgescu se distinse încă de atunci, prin aptitudine și talent, și fu trimes în acel an, pe cheltuiala statului, la Cernăuți, unde timp de 5 ani urmă cursurile de teologie la facultatea de acolo.

In 1885 se reîntoarse în țară cu titlul de doctor în teologie și fu chiar atunci numit diacon pe lîngă Mitropolia Ungro-Vlahiei.

După un an, în 1886, diaconul Petru Georgescu îmbrățișă schisma monachală, primind numele de Pimen. In același timp, fu numit predicator al Sf-tei Mitropolii. Predicele sale ținute de pe anvon, cu atîta căldură și erdițiune teologică ca și darul său oratoric, stîrniră multă admirație. Tot în acel an, fu numit profesor de teologie de la Universitatea din București.

In 1889 fu hirotonisit preot, iar în 1892 a fost numit director al Seminarului central din București.

Activitatea și talent său, continua să-l facă a fi admirat. La 28 Ianuarie 1895 fu ales Arhiereu cu titlul de Pitișteanu. Tot atunci a fost numit și locțiitor de episcop la Argeș. La 11 Februarie 1902 arhiereul Pimen Georgescu, fu ales episcop al Eparhiei de jos, în locul episcopului Partenie, care tot atunci fu ales Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

*

Atenția tuturor e îndreptată acum către noul arhipăstor, care e chemat să aducă o deplină liniște și pace în biserica noastră.

*

Cunoscută fiind activitatea Inaltului Prelat, cît timp a condus Eparchia Dunărei de Jos, nu ne putem aștepta de cît a vedea cultivarea clerului nostru și îndrumarea lui pe calea adevărului.

— „Acolo, a declarat Inaltul Prelat, mă duc în mijlocul iubiților creștini și frați, unde am toată nădejdea că cu ajutorul lui Dumnezeu și cu dorința ce avem de a ne îndeplini datoriile ce ni se impun, să conlucrăm la îndrumarea poporului pe calea binelui, pentru slava lui Dumnezeu și pentru mărirea neamului românesc".

Activitatea sa viitoare, de sigur interesează pe toți, dar mai ales clerul, care primește astăzi cu încredere pe noul Archipăstor.

După cum a declarat Inaltul Prelat, prima grijă a sa, va fi o reorganizare a mănăstirilor din Eparhia Moldovei și Sucevei.

Pentru a da un mai mare avînt activității preoțești în mijlocul poporului, noul Mitropolit va introduce și la Iași „conferințele pastorale", care se vor ținea de două sau de trei ori pe an,—conferințe asemănătoare cu conferințele generale ale institutorilor.

Va introduce de asemeni conferințele protopopești, la care vor fi convocați toți protoereii din Eeparhie, împreună cu revizorul eclesiastic și membrii consistorului și sub prezidența I. P. S. Sale, se vor ocupa cu chestiunile privitoare la buna administrare a bisericei.

La Galați, I. P. S. Sa a reușit să înființeze societatea „Solidaritatea", instituțiune filantropică, în care preoții își găsesc un sprijin și în caz de moarte familiile lor au ajutor.

Cei îndeaprospe de I. P. S. S. Mitropolitul, spun că o asemenea instituțiune filantropică va fi înființată și la Iași, tot din inițiativa I. P. S. Sale.

Are o deosebită grijă pentru populațiunea rurală și modul de trai al preoților.

I. P. S. S. a îndemnat în totdeauna în special pe preții de la țară ca să îmbunătățească starea intelectuală și economică a poporului rural, ca preoții să se intereseze în de apreape și să ia parte la conducerea cursurilor de adulți, cercurilor culturale și băncilor populare alături de învățătorii sătești.

E natural să pentru a aduce toate aceste îmbunătățiri, I. P. S. S. Mitropolitul va avea de făcut oare-cari schimbări în personalul administrativ bisericesc și în special în acel al mănăstirelor.

Odată cu începerea primăverei Inaltul Prelat va plesa să facă vizite Canonice, în județele care fac parte din Eparchia sa, vizite pe care le va repeta în cursul anului, pentru a cunoaște în de aproape turma ce are a o păstori.

Incepînd de astă-zi și continuînd în cursul săptămînei viitoare, va fi vizitat de preoți din localitate, de cei din județ și din întreaga Eparchie a Moldovei și Sucevei, precum și de stareții mănăstirelor.

Mulți fruntași cetățeni din localitate vor vizita de asemeni zilele acestea pe noul Archipăstor al Moldovei și Sucevei.

In ceia-ce privește părerea noului Mitropolit asupra reformei legei Sinodului. I. P. S. S. este partizan al reformelor propuse de guvern. I. P. S. S. a declarat ca este pentru mărirea numărului eligibilor.

Scaunul Metropolitan

— Al 46-lea Mitropolit al Moldovei —

Primul Mitropolit al Moldovei, a fost Teofan de la Rișca, care la 1564, fu adus în Iași de Alexandru Vodă Lăpușneanu, odată cu strămutarea Capitalei de la Suceava la Iași, cînd s'a strămutat și scaunul Archiepiscopal.

Acest Teofan a contribuit, după cum spune legenda, ca Alexandru Lăpușneanu să se călugărească, către sfîrșitul vieței lui.

Au urmat apoi după datele din „Istoria Metropoliei Moldovei" a d-lui Erbiceanu, următorii Mitropoliți:

La 1570 Gheorghe al III-lea, în locul lui Teofan, care fugi în munți. La 1572 Atanasie II de la Putna; în 1575 Teofil; în 1577 Atanasie al II-lea pentru a doua oară; în 1578 Eftimie Muateanul. In 1580 Grigorie al III-lea de la Mînăstirea Neamț; în 1581 Gheorghe Movilă al

Veniamin Costachi

V-lea, care nu după mult timp fugi în țara Leșească. 1582 Nicanor de la Agapia. La 1584 se reîntoarse Movilă al V-lea, cînd Nicanor s'a retras la metania sa. In 1590 veni Mitropolit Athanasie al III-lea de la Putna, în 1605 Teodosie Barbowsky, în 1609 Atanasie Kriruka al IV-lea care a zidit monăstirea Dragomirna; în 1617 Teofan al III-lea; în 1620 veni pentru a doua oară Anastasie Kriruka al IV-lea; în 1631 Atanasie al III lea. In 1632 Varlaam al II-lea de la monastirea Secu. Din îndemnul acestuia Vasile Lupu aduse din Țarigrad moașteie Sfintei Paraschiva.

In 1655 veni Ghedeon al II-lea de la Secu care după un an fu trimis într'o misiune clericală în Rusia; în 166[illegible] Sava I de la Secu; în 1673 Doroftei de la Probota, care pe vremea turburărilor din Moldova plecă în țara leșească, căruia îi urmă la 1674 Theodosie al II-lea fost Episcop de Roman.

La 1675 se reîntoarse Doroftei, care înființă o tipografie la Mitropolie unde se tipărea multe cărți bisericești. Peste 11 ani intrînd regele Sobiesky al Poloniei în Moldova, luă pe acest mitropolit și-l duse cu el, împreună cu moașteie Sf-lui Ioan cel nou, cu toate documentele mitropoliei, în țara leșească unde mitropolitul Doseftei muri. Au urmat apoi Ioan de la Rîșca și Teofan al IV-lea de la Slatina.

In 1691 fu mitropolit Sava al II-lea de la Putna, în timpul căruia s'a rezidit mitropolia din Iași, cu hramurile Nașterea Sf-lui Ioan Botezătorul și Intîmpinarea Domnului.

Au urmat apoi: în 1702 Misail de la Secu, în 1708 Ghedeon al III-lea, în 1722 Gheorghe al VI-lea de la Neamț, în 1728 Nichifor de la Neamț, care fu dascalul lui Grigore Ghika Vodă; în 1730 Antonie de la Putna, în 1740 Nichifor pentru a doua oară, iar în 1750 Iacob I de la Putna. Acesta în 1752 convoacă un Sinod la Iași, care hotărî cu blestem ca să nu se mai aleagă mitropoliți greci în Moldova. El a reînființat tipografia la Mitropolie.

In 1758 urmă Gavril Calimah, fost mitropolit la Tesalonic, fratele Domnitorului Calimah. Acesta a zidit biserica Sf. Gheorghe alăturea cu Mitropolia veche. In 1786 Leon Găeuca; 1788 Ambrosie

de la Pultava de origine rus; în 1729 Gavril al II-lea, care n'a păstorit de cît patru luni și căruia îi urmă Iacob al II-lea Stamate de la Neamț. Acesta a făcut să se zidească școala, palatul și casele ce au fost până în anul trecut in curtea Mitropoliei.

La 1803 s'a instalat Veniamin Kostachi. La 1808 retrăgîndu-se acesta în monastirea Neamț pe timpul cînd au intrat oștile rusești în Iași, veni pentru a doua oară Gavril al II-lea.

La 1812 revine Veniamin Kostachi, a cărui activitate este cunoscută și căruia i se datorește clădirea catedralei Mitropolitane de astăzi. Inființă școli romînești întru cît până atunci în școlile puține ce existau nu se învața de cît grecește.

Limba romînească era pe atunci disprețuită; întrebuințată numai de țarani, mahalagii, slugi sau robi; toți cei cu ranguri sau cu averi vorbeau numai limbi streine, ca grecește, rusește și franțuzește.

După îndemnul lui Veniamin, Constantin Moruzi Vodă institui o Eforie a școalelor, avînd pe Mitropolit ca președinte și ca membri trei boeri.

In anul următor, se înființează Seminarul preoțesc din Socola, căruia în urmă i s'a dat numele de Veniamin.

Mitropolitul Veniamin trimise pe spesele sale la studii în streinătate pe frații Asak, pe Gh. Săulescu, pe V. Seriban și alții ca să poată redeveni profesori pentru școalele ce le creia.

La 1820 înlocui pe toți egumenii greci de la monastiri prin egumeni romîni.

La 1842 demisionînd Veniamin Kostaki, se instituì un comitet clerical care conduse până la 1848 cînd fu numit mitropolit Meletie Episcopul Romanului. Acesta murind la 1848, locul de Mitropolit fu ținut de Arhierei până la 1851, cînd fu ales Sofronie Miclescu, care reorganizează cursul științelor bisericești.

La 1860 fu exilat la monastirea Slatina. Pînă la 1883 locul fu ținut tot de Arhierei. In acest an la 5 Mai fu ales mitropolit Calinic Miclescu.

La 1875 acesta fu ales Mitropolit primat și în locul lui, ca Mitropolit al Moldovei și Sucevei se alege ca Mitropolit fericitul întru pomenire Iosif Naniescu, care a restaurat, terminat și sfințit Catedrala Mitropolitană a Iașului.

La 1902, la moartea lui Iosif, fu ales Mitropolit Episcopul Partenie Clinceni, care se știe că a demisionat în Decembrie trecut și în locul căruia marele colegiu a ales pe I. P. S. S. D. D. Episcopul Pimen al Dunării de Jos.

Cuvîntarea de la Investire

Sire,

Primind din Augustele Voastre mîni acest Toiag archipăstoral, semn vădit al conducerii Eparchiei Sfintei Mitropolii a Moldovei și Sucevei, am deplina convingere că primesc o sarcină foarte însemnată în mersul afacerilor vieții sufletești a unei părți din poporul Regatului Romîniei.

Această însemnătate a sarcinei mele arhipăstorale reiesă din înaltul și sfîntul scop pe care Biserica noastră ortodoxă-națională este chemată a-l îndeplini în mersul regulat și bun al cetățenilor Statului, spre slava lui Dumnezeu și mărirea neamului nostru romînesc.

Invățăturile propovăduite de Biserică prin preoții ei avînd sancțiune dumezeiască, trebue să străbată, să lumineze și să povățuiască pe oameni în toate împrejurările vieței, pregătindu-i a fi buni creștini, convinși patrioți și harnici gospodari, ca astfel viața să fie înnobilată și Statul să fie fericit.

Sunt pe deplin convins, Maiestate, despre rolul preotului nostru în viața poporului și despre folosul ce el trebue să aducă societății mai ales în timpul de față, cînd din cauza propășirii noastre ca Stat înaintat, cerințele devin multiple și adesea grele și deci datoria fiecărui preot, în cercul păstoriei sale, este de a-i înlesni poporului calea pentru întîmpinarea și satisfacerea în chip cît mai ușor a acestor cerințe sociale.

Și am convingerea că atunci cînd preoțimea noastră va avea deplina pătrundere a datoriei ei, îmbrățișînd toate cerințele și nevoile poporului, va înlesni, în chip pașnic și fericit, desvoltarea lui morală și economică socială.

Cu aceste convingeri de datorii mă prezint, Sire, înaintea Maiestății Voastre și cu ele mă voi apropia de treptele Scaunului mitropolitan ocupat în vechime de ierarhi mari, prin cuviința vieții, prin iubirea de neam și prin munca pentru luminarea poporului, al căror nume de: Dositeiu, Varlaam și Veniamin, vor rămîne veșnic pomenite de noi romînii; iar pentru mine acești ierarhi vor fi călăuze în îndeplinirea sarcinei ce mi se impune.

Voi ruga pe Dumnezeu ca să adumbrească și să păzească sub atot puternicul Său scut Țara romînească, cu al ei popor și iubit Suveran, ca așa, pe calea păcii și a îmbelșugării mergînd mereu, să ajungă a fi înscrisă în cartea destinelor printre statele cele mai fericite din lume.

Să trăiți Sire!

Trăiască M. S. Regina!

Trăiască AA. LL. Regale Principii Moștenitori, dimpreună cu scumpii lor copii!

Trăiască Romînia!

CLERUL IAȘULUI

Clerul ieșean a salutat azi și a primit cu dragoste pe noul lor Arhipăstor:

P. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul

S'a născut la anul 1859. La 1875 a terminat studiile seminarului central din București, în care an s'a și căsătorit, devenind profesor de religie la azilul „Elena Doamna" și preot la capela Reginei de la Azil.

La 1877 fu numit profesor, prin concurs, la liceul „Mihai Bravul", iar la 1880 fu numit profesor la școala normală de

învățători a societ. pentru învățătura poporului romîn. A predat cursuri la a ceastă școală pînă la 1896, cînd a fost trimis la Paris, la capela romînă, unde a rămas pînă la 1902, cînd s'a reîntors în țară și cînd a fost rîdicat la rangul de archiereu. Din acel an și pînă în prezent funcționează ca vicar al Mitropoliei și ca egumen al bisericei Sf. Spiridon.

*

Econom Stavrofor Ștefan Ionescu

Șeful cancelariei Sfintei Mitropolii a Moldovei și Sucevei, Cavaler al ordinului Romîniei, s'a născut în orașul Galatz la anul 1858.

Studiile și lea făcut în Seminarul din Ismail, după care la 1876 a fost hirotonit diacon de reposatul Episcop Melchisedec; iar la 1880 a fost hirotonit preot de reposatul Mitropolit Primat Iosif Gheorghian, fost Episcop al Dunărei de jos.

La anul 1886 a fost numit sub-Protoiereu al județului Covurlui și la 1887 membru în consistorul Eparhiei Dunărei de jos, pînă la 1 Aprilie 1894, cînd a fost numit revizor Eparhial, funcționînd pînă la 1 Septembrie 1859, cînd a fost numit șef al cancelariei Episcopiei Dunărei de jos.

Iar la 1 Aprilie 1902 a fost numit șef al cancelariei Sfintei Mitropolii a Moldovei și Sucevei.

*

Economul Const. I. Știubei

Născut la 4 Iulie 1840 în com. Șendrești, jud. Tutova, fiu al preotului Ioan Știubeiu și al soției sale Maria, născută Balan. Inceputul învățăturei l-a făcut după Azbucoavnă la moșul seu dascalul Ioniță Borș, a cărui soție Ileana era soră cu preotul Ioan; școala primară a terminat'o la Bîrlad prin 1852; a fost unul din întăii elevi cu cari s'a înființat Seminarul Episcopiei din Huși în timpul Episcopului Meletie Istrati, fost mai întăi Arhidiacon la Mitropolitul Veniamin Costache, apoi Egumen la Monast. Slatina și în urmă Episcop la Huși, după Sofronie Miclescu, ales director la Mitropolia din Iași în 1851.

In toamna anului 1858, după terminarea Seminarului din Huși, elevul C. Știubeiu a fost trimis pe contul statului, împreună cu alți elevi, la Seminarul „Veniamin" din Socola, pe care l'a terminat cu deosebit succes în anul 1861, după care a fost numit în postul de șef-pedagog și profesor de muzică vocală la același Seminar, unde a profesat pînă la 1 Octombrie 1863.

In 14 Noembrie același an s'a căsătorit cu d-șoara Maria Gheorge Brandza de la Ștefănești jud. Botoșani.

La 7 Martie 1864 a fost hirotonit diacon și a doua zi la 8 Preot, în Paraclisul palatului Mitropolitan de către Mitropolitul Calinic Miclescu pe seama bis. sf. Mitropolii din Iași.

La 14 Decembrie același an a fost numit Protoiereu al jud. Iași apoi ales membru în Sinodul de la 1864.

Inființîndu-se școala de fete „Sfînta Maria" a fost chemat la catedra de Religiune, în 1867 la aceeași catedră de la „Institutul Academic, apoi la „Liceul Nou" și a continuat și după unificarea acestor două din urmă sub numele de „Institutele-Unite.

La 25 Februarie 1869, în urma unui concurs cu succes, a fost numit la a ceeași catedră la Liceul Național din Iași.

La 1883 Aprilie, a fost chemat la raposatul Mitropolit Iosif Naniescu la Direcția cancelariei sf. Mitropolii a Moldovei, unde—cu o mică întrerupere—a stat pînă după moartea Mitropolitului Iosif, demisionînd la 1 Aprilie 1902 și-a continuat la catedra de la Liceul Național, unde a iuncționat neîntrerupt timp de 34 și jum. ani pînă la 1 Septembrie 1903 cînd a demisionat, retrăgîndu-se la pensie.

*

Economul Pavel Savin

Directorul Seminarului „Veniamin Costache" este o figură populară și din cele mai însuflețite de înalte sentimente umanitare și religioase dintre clericii eparhiei Moldovei.

Fiu al poporului, de mic s'a devotat cultului bisericei și intrînd în seminar a făcut studii strălucite fiind în toți cei șapte ani de învățămînt, clasificat printre cei întăi.

Absolvind seminariul a fost hirotonisit preot, după care apoi s'a înscris la facultatea de Litere a Universității din

Iași, pe care a absolvit-o cu succes, obținînd diploma de licențiat.

Economul Pavel Savin a fost cîți-va ani și protoereu al orașului Iași.

De la anul 1893 și pînă la anul 1898 a funcționat ca sub-director al Seminarului, cînd după încetarea din viață a regretatului arhiereu Varlam Răileanu a fost numit director al acestei școale, post care-l ocupă și azi cu multă demnitate.

S. Sa se bucură numai de simpatii în cercul colegilor și tot atît de mult este iubit și de elevi.

*

Econom Stavrofor A. Șerban

Născut în 1860. Preot la biserica Go-

ia. Licențiat în teologie. Protoereu al județului din Octombrie 1908.

*

Econom Stavrofor Gh. Carp

— Revizor eclesiastic —

Născut în 1849 Ianuarie în 20 în Iași. Studiile le-a făcut în Seminariul „Veniamin (Socola). S'a căsătorit la 4 Februarie 1871, în acelaș an a fost hirotonit preot. La 1878 a fost numit sub-protoereu al Urbei Iași. La 1884 a fost numit membru în consistoriu, iar 1889 a fost numit revizor Eparhiei Mitropoliei Moldovei, post care'l ocupă și azi. Cavaler

al Coroanei Romîniei 1889. Stavrofor în 15 August 1902.

*

Econom Stavrofor N. Vereanu

paroh bis. Talpalari și membru consistoriului

Născut la 6 Martie 1849. Studiul l'a făcut în gimnaziul clerical din Huși, pe care l'a terminat la 1865. Hirotonit la 13 Martie 1874; preot la biserica catedrală a Episcopiei de Huși, la 1877. A fost onorat cu rangul de Econom la 1878.

La 1884 a fost numit protoereu al jud. Vaslui, iar la 1885 a fost onorat cu rangul de Stavrofor. Pînă la 1903, Sf. Sa era cel întăi stavrofor în Iași.

La 1891 a fost numit preot și apoi paroch la biserica Talpalari din Iași. In 1894 fu numit membru în consistoriul Eparchial al Mitropoliei Moldovei și Sucevei. Oficer al ordinului Coroana Romîniei la 9 Maiu 1902.

*

Econom Stavrofor Dimitrie G. Popa

(fost profesor)

Născut în Iași la 1859, Octombrie 10. Studiile le-a făcut în Iași, apoi la seminariul din Huși, pe care le-a terminat la 1880. A fost hirotonisit diacon la bis. Sf. Spiridon la 14 Septembrie 1881, iar preot la 6 Mai 1882, cînd a fost trimes ca confesor al spitalului din Hîrlău, pendinte de Epitropia Sf. Spiridon. La 1896 a fost transferat la biserica Sf. Spiridon

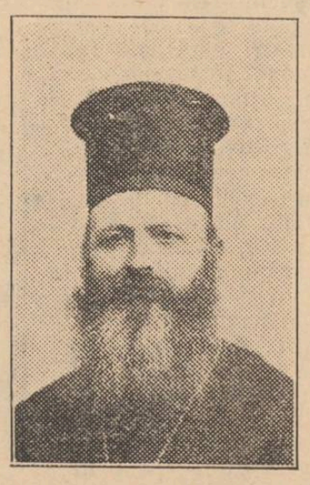

din Iași, unde e și azi și unde ocupă și postul de mare veștmîntar. In 1907 Decembrie 12 a fost rîdicat la rangul de Stavrofor. A fost institutor la Hîrlău, iar apoi profesor de religie la Liceul Național și în urmă la seminarul pedagogic universitar. Cavaler al ordinului Coroana Romîniei.

*

Econom Stavrofor Gh V. Florescu

S'a născut la 1860. In 1881 a fost hirotonisit diacon, iar la 1886 preot la bi-

serica monumentală „Golia" din Iași. Amploiant la cancel. Metropoliei de la 1882.

D. Dimitriu —Șeful Corului mitropolitan din Iași, născut în Comuna Galați la 22 Septembrie 1864, studiile secundare și l-a făcut la Liceul din Galați. Pe cînd era în anul ultim al studiilor sale, o fericită întîmplare a făcut ca celebrul maistru Muzicescu să fie însărcinat de Onor Minister al Instrucțiunei publise, să inspecteze școalele secondare din țară spre a constata ce progres a făcut muzica corală în acele școale și să avizeze ministrului cam ce sacrificiu ar mai trebui să facă pentru propășirea acestui studiu. Inspectînd și Liceul din Galați, a distins —cu acea acazie,—în persoana tînărului iscean D.Dimitriu un remarcabil talent pentru muzică; chemîndu-l la Iași, l'a înscris la Conservator și îngrijindu-se de aproape de el l'a pregătit atît la școală cît și în particular pentru arta corală. In Septembrie 1883 D-l Dimitriu a obținut prin concurs catedra de muzică vocală de la școala Normală de învățători din Galați, unde s'a distins prin organizările sale corale. *Corul Ceremonial al bisericei Catedrale din Galați, este opera sa;* înființat de D-sa în anul 1884, prin încrederea și din dorința reposatului Mitropolit Iosif Gheorghian, care în acel timp era Episcop al Eparchiei Dunărei de jos.

In Martie 1888 a fost permutat la catedra de muzică de la Gimnaziul Ștefan cel Mare din localitate.

D. Dimitriu e și un stîlp puternic al corului mitropolitan, ilustrîndu-l cu frumoasa sa voce de Bariton și cu atitudinea sa demnă, și tot de atunci a secundat de aproape pe maestrul său Muzicescu în toate manifestările artistice.

Acum cîți-va ani în urmă organizînd o asociație corală, a produs multe concerte în Iași și în mai multe orașe din țară, precum și în Suceava (Bucovina).

Ca șef al corului mitropolitan D. Dimitriu continuă în totul școala ilustrului Muzicescu, așa că, după părerea tuturor. Corul Mitropolitan este splendoarea mărețului templu.—

Catedrala Metropolitană

E interesant, credem, să facem un scurt istoric al catedralei Metropolitană, care e una din cele mai frumoase monumente alr Iașului și chiar a Moldovei.

De la venirea celui întăi Mitropolit în Iași, odată cu strămutarea reședinței domnești, la 1564, a fost nevoie ca acest cap al religiei, să'și aibă o reședință hotărîtă la o anumită biserică. Prima reședință a fost la biserica Domnească, cu hramul Sf. Neculai, așezată în coasta Curței Domnești de pe atunci. Unii pretind că cea întăi reședință Metropolitană a fost biserica cu hramul „Nașterea Sfîntului Ioan Botezătorul", pronumită biserica Albă, zidită în 1472 de Stefan cel Mare, pe locul unde se află astă-zi frumoasa Catedrală Metropolitană.

Pe timpul domniei lui Ioan Duca-Vodă, Doamna sa Anastasia născută Buhuș, văzînd că Bis. Albă se deteriorase cu totul, se hotărî să rezidească biserica. Eșind Duca din domnie, biserica rămase nezidită. Fiul acestuia însă, Const. Duca Voevod clădi o noua biserică „Stratenia",

Această biserică, nu dură de cît pînă la 1835, cînd ajungînd în ruină, Mitropolitul Veniamin Costache, se văzu nevoit a-o dărăma.

Temelia bisericei Stratenia sunt încă în ființă sub Catedrala actuală, unde s'a dat peste ele cu prilejul restaurărei acestei din urmă. Punerea pietrei fundamentaie a Mitrofioliei, s'a făcut de mitropolitul Veniamin Costachi, la 3 Iulie 1833.

La 1939 catedrala era aproape gata și numai mici podoabe mai trebuiau să i se adaoge, cînd din pricina unui defect de arhitectură neexplicat, cupola cea mare a Mitropoliei căzu și în pereți se produse niște crăpături de sus și pînă jos.

Abia în 1880 Corpurile Legiuitoare după propunerea ministrului Kogălniceanu, hotărîră să se reclădească această catedrală pe seama Statului, După stăruința fericitului întru pomenire Mitropolit Iosif Naniescu, clădirea a fost terminată după 8 ani și în ziua de Sf. Gheorghe, 23 Aprilie 23 Aprilie 1887 ea s'a inaugurat și sfințit, în prezența M. S. Regelui.

Cheltuiala primitivă a construirei Mitropoliei a fost cam de 5,000,000 lei vechi; restaurarea și ornarea din nou, a costat pe Stat 1,258,233 lei noi.

PRIMIREA și INSTALAREA NOULUI MITROPOLIT

— COMPLECTA DARE DE SEAMA —

La gară.—Mulțimea.—Măsurile de ordine.—Sosirea I. P. S. S. Mitropolitului.—In sala de așteptare.—Prezentările.—Cuvîntarea păr. Știubeiu.—Plecarea spre Mitropolie.—Formarea cortegiului.—Pe străzi.—La Mitropolie.—Primirea.—La scaunul Archipăstoresc.—Cetirea decretului.—Cuvîntarea I. P. S. Sale.—Ceremonialul instalărei.—După terminarea sf. Liturghii.—Conducerea la palat.—In palatul Mitropolitan.—Ectenia.—Felicitările.—Cuvîntările.—Amănunte complecte.

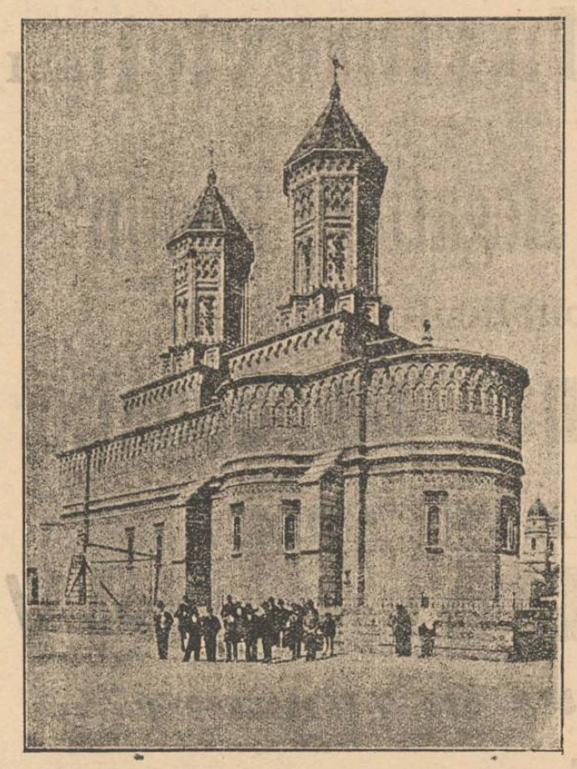

Biserica Trei-Erarhi

Iașul a fost astă-zi în plină serbătoare, cu ocazia primirei și instalărei noului Archipăstor al Moldovei și Sucevei, I. P. S. S. dr. Pimen Georgescu.

Străzile: Gara, Arcu, Piața Unirea, Golia și Stefan cel Mare, erau împodobite cu steaguri tricolore.

Incă de dimineață, de la orele 8, se observă o vie mișcare pe străzi. Unii se grăbesc spre gară, iar alții staționează în piața Unirea, alții pe strada Gărei, așteptînd trecerea cortegiului.

Din ce în ce lumea se adună în număr tot mai mare și pe la 8 și jumătate Piața Unirea e ticsită de lume, ca și peronul hotelului Trajan. Balcoanele caselor pe unde avea a trece cortegiul, sunt de asemeni pline de lumea, curioasă de a vedea pe cel ce e chemat a păstori turma din Eparhia Moldovei și Sucevei. Circulația trăsurilor pe toate străzile care dau în str. Gărei, Arcu, Golia și Stefan cel Mare, pînă în strada Primăriei, e oprită.

Numeroase trăsuri, cu reprezentanții autorităților, preoți și invitați, se îndreaptă spre gară, pentru a eși întru întîmpinarea noului Arhipăstor.

La gară

Peronul gărei este înțesat de lume. Autoritățile au luat măsuri de ordine pentru a evita îmbulzeala. Jandarmii pedeștri au format cordon de la marginea peronului, spre sala de așteptare a gărei, unde urmează a se face prezentările.

Din numeroasa asistență am remarcat:

D-nii: N. Gane, A. D. Xenopol, Gh. Kernbach, N. Leonescu procuror general, N. Cananău deputat, C. Chirilă, dr. Bottez senator, Buicliu senator, Gh. Săndulescu, Gh. Mărzescu, T. Crivătz, Scarlet, V. Erbiceanu, Velciu, Al. Zdrobici, M. Tomida, G. Bîrsan, I. Mitru, D. Sachelarescu, Dafinescu, V. Bottez, Anibal Ciurea. Em. Badasare, Al. Popovici, X. Eraclide ajutor de primar, Netter, Vîntu defensor ecliastic, iar dintre autoritățile clericale: Archimandritui Nicodim Munteanu, preoții: Al. Șerban, protoereu, Gh. Carp, revizor eclesiastic, Pavel Savin, rectorul seminarului, C. Știubeiu, protoereii Pavelescu-Botoșani, Cosma Petrovici Dorohoiu, V. Chirilescu-Suceava, Gh. Popovici Gh. Neamț, Dim. Popa, I. Gotcu, stareții mănăstirilor: Durău, Slatina, și Rîșca, precum și un mare număr de invitați.

La sosirea trenului, privirea tuturora e în dreptată spre vagonul, din care se scoboară I. P. S. S. Mitropolitul Pimen e însoțit de Episcopii: Gherasim Saferim al Romanului și Conon Arămescu Donici al Hușilor și de d. Spiru Haret, ministrul cultelor și instrucțiunei publice.

Inaltul Prelat, bine cuvîntînd mulțimea trece prin cordon condus de d. N, Gane primarul orașului, în sala de așteptare, unde se află autoritățile și un mare număr de invitați.

Primarul orașului prezintă Inaltul Prelat pe cei de față, după care Sf. sa Economul Stavrofor Constantin Știubeiu, parochul bisericei Bărboiu, fost director al Mitropoliei și fost profesor, rostește următoare cuvîntare:

Cuvîntarea Păr. Știubeiu

„Bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului". Cu aceste cuvinte, întreaga suflare romînească din Eparhia Sf. Mitropolii a Moldovei și Sucevei, salută pe Inalt Prea Sfinția voastră Arhipăstor.

Abia trei săptămîni au trecut de la marea serbare a jubileului de 50 de ani de la Unirea Principatelor Moldova și Valahia, atmosfera răsună încă de entusiasmul pentru iubirea, venerațiunea și recunoștința către Acel carii prin *Unire*ni-au adus Romînia de astăzi.

Cu aceeași iubire cu aceeași încredere, și cu aceliași speranțe salutăm respectuos și pe I. P. S. Voastră cu adăogirea cuvintelor Mîntuitorului nostru Isus Hristos adresate Apostolilor și urmașilor lor.

„Așa să lumineze lumina „voastră înnaintea oamenilor, că văzînd faptele voastre cele bune, să mărească pe Tatăl vostru cel „din ceruri". Sub auspiciul acestor sentimente vă zicem și noi cu toți: Bine ați venit sănătos în mijlocul nostru!

Să trăiți mulți ani! Ura!

Cuvîntarea părintelui Știubeiu a fost ascultată cu multă atențiune de Inaltul Prelat.

Ultimile cuvinte ale părintelui Știubeiu sunt acoperite de uralele mulțimei

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu răspunde întîmpinărei părintelui Știubeiu cu următoarele cuvinte:

Vă mulțumesc din inimă pentru dragostea ce'mi arătați. Voiu lucra cu multă dragoste împreună cu voi pentru binele obștesc. Dorința Voastră va fi și dorința mea.

Trecînd în sala de așteptare Inaltul Prelat s'a întreținut în mod foarte călduros cu d. N. Cananău deputat.

Se formează apoi un impunător cortegiu.

I. P. S. S. însoțit de d. N. Gane, primarul orașului ia loc în trăsura à la Daumont, trasă de 4 cai și corteginl pornește de la gară la orele 9 fără un sfert în ordinea următoare:

Trăsura cu d. Gh. Săndulescu, prefectul poliției, trăsura cu Preoții: Al. Șerban, protoereul județului și Gh. Carp, revizorul eparhial; excorta jandarmilor călări, sub conducerea d-lui căpit. Negruzzi, trăsura cu I. P. S. S. Mitropolit însoțit de d. Haret, G. Kernbach și primar, escorta, trăsurile cu P. P. S. S. Episcopi Sufragani și Archieri, veniți pentru instalare; trăsurile cu Deputații și senatorii Iașului, trăsurile invitaților, trăsurile cu d-nii P. Fîntănaru prim ajutor de primar și X. Eraclide ajutor de primar, trăsurile protoereilor județelor: Botoșani, Dorohoiu, Neamtz și Suceva: trăsurile preoților și trăsurile celorlalte autorități.

Spre Mitropolie

In ordinea de mai sus, cortegiul pornește de la gară, pornind în pasul cailor, pe strada Gărei, unde staționa o mare mulțime.

Odată cortegiul pus în mișcare clopotele bisericilor încep să sune. Semnalul de vestirea sosirei noului Archipăstor, e dat de clopotele de la biserica Talpalari.

Pe tot parcursul străzilor, mulțimea salută pe noul Mitropolit, care bine cuvîntează poporul.

Incet, încet, cortegiul parcurge străzile Arcu, Piața Unirea și Ștefan cel Mare, iar la orele 9 intră la Mitropolie.

La Mitropolie

Cortegiul intrînd în ograda Mitropoliei unde se află adunată multă lume, se oprește dinaintea intrărei principale a Catedralei.

Inaltul Prelat scoboară din trăsură, însoțit de d. ministru Haret, N. Gane, primarul orașului și Gh. Kerenbach, prefectul județului și intră în catedrală.

Mitropolia este arhiplină de lume; erau mii de persoane. Privirile tuturora se îndreaptă spre ușa cea mare, unde I. P. S. Sa Pimen Georgescu, este întîmpinat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei și locțiitor de Mitropolit, asistat de clerul catedralei, îmbrăcați în sfintele odăjdii. P. S. S. Archiereul Ghenadie prezintă Inaltului Prelat sfînta Cruce și Evanghelia pe care le sărută.

Clerul catedralei îmbracă apoi pe Inaltul Prelat în mantie, după-care I. P. S. S. Mitropolitul Pimen merge în mijlocul bisericei, iar apoi se închină la sfintele icoane, în care timp corul ceremonial al catedralei, de sub conducerea d-lui D. Dimitriu, întonează *„Cuveni-se dar cu adevărat"*.

Inaltul Prelat, după închinăciune, se așează în strana Archipăstorească, iar d. ministru Spiru Haret dă citire, în atențiunea generală, decretului regal, prin care I. P. S. S. Pimen Georgescu este întărit în scaunul mitropolitan.

Cuvîntarea I. P. S. Sale

După cetirea decretului de întărire, I. P. S. S. Mitropolitui Pimen Georgescu ținu următoarea frumoasă cuvîntare:

Bunilor Creștini,

In urma îndeplinirei tuturor cerințelor canonice și legale, mă văd astăzi, pe scaunul archipăstoral al Moldovei și Sucevei.

In aceste momente însemnate din viața mea, văzîndu mă întîmpinat cu atîta dragoste și bună voință de cetățenii Iașului unde sau conceput ideile cele mai fericite pentru țară, mă simt fericit, înconjurat de dragostea dv.

Am mulțumirea sufletească de a-mi fi găsit cîmpul de m u n c ă pentru neam, țară și biserică, la Iași. Aceasta dovedește misterioasa lui Dumnezeu hotărîre de a face să-mi consacru zilele și timpul meu în acestă parte a țerii, pentru rîdicarea sufletelor oamenilor și a propășirei pe toate căile omenești.

Mulțumesc din tot sufletul întregului oraș Iași, de această călduroasă primire ce bine a voit a-mi face.

Mulțumesc celor ce au luat parte la această solemnitate bisericească și voi ruga pe D-zeu să revarse darurile sale bogate asupra poporului romîn și asupra celor ce lucrează pentru neamul romînesc.

Bine cuvîntarea Domnului peste voi toți cu al său dar și a sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Inaltul Prelat bine cuvîntează asistența.

După aceasta corul intonează imnul „Arată-mi mie Doamne calea pe care trebuie să merg".

Se începe apoi slujba sfintei liturghii, în care timp autoritățile și invitații iau loc în ordinea următoare:

In strănile Archierești: deadreapta Mitropolitului P. S. S. Episcopul Gherasim Saferim al Romanului, în stînga P. S. S. Episcopul Conon Arămescu Donici, lîngă Episcopul Romanului d. ministru Spiru Haret, iar celelalte străni din spre altar sunt ocupate de P. P. S. S. Archierei: Calist Botoșăneanu, Calistrat Orleanu Bîrlădeanu, Archimandritul Nicodim Munteanu, vicarul Episcopiei Dunărei de Jos, Arhimandritul Teodosie Atanasiu de la Roman, stareții mănăstirilor și preoții.

In stînga scaunului Arhipăstoresc al I. P. S. S. Mitropolitului, au luat loc, d-nii: Gh. Kernbach, prefectul județului și Gh. Săndulescu, prefectul poliției; consulii, deputații și senatorii Iașului; epitropii cassei Sf.-lui Spiridon, avocații statului, Al. Zdrobici directorul prefecturei poliției și C. Moțet. directorul prefecturei de județ, consilierii județeni, S. Haița, inspectorul învățămîntului primar și normal, D. Sachelărescu și Dafinescu inspectori școlari, N. Ionescu revizor școlar, d-nii: M. Tomida dir. liceului internat, G. Bîrsan dir. liceului Național, Gh. Nădejde dir. gimnaziului Stefan cel Mare, Gh Scobai dir. gimnaziului Alexandru cel Bun, precum și directorii și directoarele școalelor publice cu corpul profesoral.

In fața scaunului I. P. S. S. Mitropolitului, au luat loc:

D-nii: N. Gane, primarul orașului, împreună cu întreg consiliul comunal, I. Burada prim-președinte al Curței de Apel, D. Sofian președinte de curte și consilierii: Al. G. Hina, Em. Cernătescu, C. N. Buzdugan, C. Grigoriu, Savel Zăharescu, D. Profiriu, Th. Crivătz, Gr. C. Sturdza, Anton Suciu, D. Grigorovici, N. Leonescu procuror general, T. Stoenescu și Istrati procurori de curte, Urlățeanu prim-președinte al tribunalului cu președinții de secții și d-nii judecători ai tribunalului și de ocol, M. Ghinea Ionescu prim procuror, Gh. Scarlet procuror, rectorul universității și d-nii profesori universitari, Al. Teodoreanu, decanul baroului de avocați, Petrescu administrator financiar, Gh. D. Șerban, președintele camerei de comerț și industrie, împreună cu membrii camerei, Teodorescu directorul fabricei de tutun, Baldovin, Alexandrescu, Popp, Ianoliu și Rîșcanu dirigiții poștei și telegrafului, Buicliu directorul creditului urban, Jellea comisar al guvernului pe lîngă credit, Marinescu directorul Băncii Naționale, Uhrinovsky directorul Băncei Agricole, iar în mijlocul catedralei a luat loc corpul ofițeresc în frunte cu d. colonel A. Musteață, comandant de brigadă, d-nii Al. Bădăreu, N. Cananău, Ghibănescu etc.

In partea dreaptă și stîngă a cordoanelor locurile erau ocupate de domni, iar galeriile de doamne.

In Palatul Metropolitan

Pe la orele 11 fără un sfert s'a terminat slujba sf.-tei Liturghii, și după ce I. P. S. S. Mitropolitul își face închinăciunea și bine-cuvîntează poporul, corul intonează „Prea stăpînul și Arhiereul nostru" și „Mulți ani trăiască"!

Apoi Inaltul Prelat, însoțit de ministrul cultelor și urmat de Episcopi, Archierei, de cler și de invitați, este condus în palatul mitropolitan.

La întrarea I. P. S. Sale, corul seminarului „Veniamin Costachi" intonează imnul *„Iată ora de serbare"*. Se oficiază apoi o ectenie cu Polichronion, iar corul intonează „mulți ani trăiască".

După aceia I. P. S. S. Mitropolitul rostește următoarele:

Domnule Ministru,

Este în obiceiul nostru strămoșesc ca la toate împrejurările din viața bisericească, ca și din cea cetățenească, toți să se strîngă la un loc ca să lumineze poporul pentru trăinicia lui.

Azi fiind o împrejurare deosebită pentru Eparchia Moldovei, gîndul meu este îndreptat către acela pe care D-zeu ni l'a hărăzit de a conduce Țara,—e vorba de M. S. Regele,—către El ne gîndim toți în toate împrejurările vieței noastre pentru că El este Acel ce întrupează în sine demnitatea de stat și viața noastră sub toate cerințele și aspirațiile pentru un viitor mărеț.

M. S. Regele nostru în timpul glorioasei Sale Domnii, s'a ocupat și de podoaba Bisericei noastre naționale.

Trei din aceste podoabe le avem în orașul nostru și s'au restaurat prin stăruința M. S. Regelui.

Mi-a fost dat să văd cu cîtă rîvnă și iubire părintească mi-a împărtășit ale Sale sfaturi cînd am pășit în a doua Capitală a țării.

Fericiți suntem cînd avem un așa Suveran, și să rugăm pe D zeu să trăiască mulți ani împreună cu M. S. Regina Elisabeta care este o glorie și o podoabă a neamului romînesc.

D. Haret, ministrul cultelor:

Sunt fericit că pentru a doua oară sunt chemat să asist la Instalarea I. P. S. Voastre. Acum 7 ani am avut onoarea de a vă instala la Eparhia Dunării de Jos. Țara e recunoscătoare acelora ce o slujesc cu credință. I. P. S. Voastră sunteți unul dintre aceștia și a-ți lucrat ca fiu harnic al țerii și v'ați făcut datoria cu prisosință Țara vede că v'ați făcut datoria și atunci cînd Eparhia Moldovei s'a găsit vacantă, s'a gîndit la I. P. S. Voastră.

Sunteți chemat pe un scaun ilustrat de cele mai mari nume între care și fericitul întru pomenire Veniamin Kostaki. Spiritul lui de 60 de ani a continuat să domnească în Eparhia Moldovei și îndreptările lui se simt și azi.

Sunteți chemat să puneți lucrurile la calea cea bună, aveți toate calitățile personale ca să împliniți această înaltă sarcină. Aveți tot ce trebuește ca să fiți unul din cei mai de seamă Mitropoliți care au onorat Moldova.

Rog pe D-zeu să vă dea mulți ani pentru ca să îndepliniți cu prisosință cerințele Bisericei Romîne. Rog pe toți cei de față să se asocieze la tuastul pe care-l ridic în sanatatea I. P. S. Voastre și pentru succesul Arhipăstoriei I. P. S. Voastre.

Discursul d-lui Gane

Inalt Prea Sfinte,

Cu mare bucurie cetățenii ieșeni vă adresează, prin mine, călduroasele lor urări pentru urcarea I. P. S. V. pe scaunul metropolitan al Moldovei și Sucevei.

Pe acest scaun s'au ilustrat marii Mitropoliți în vechime, ai căror fapte de înalt patriotism și de sfîntă cucernicie, formează și astăzi cele mai frumoase pagini ale Istoriei noastre bisericești.

I. P. S. V. care-ați venit pe urma lor, prin virtuțile alese de care-ați dat probă, și prin voința marelui colegiu, veți găsi aci un cîmp de activitate bisericească, rodnic și vast; veți găsi unpopor bun și blînd, care merită toată solicitudinea și dragostea I. P. S. V.

Intărind în inimă iubirea de Neam și iubirea sfintei noastre legi strămoșești, aducînd la calea adevărului pe cei rătăiți și vărsînd mîngîiere în sufletele celor nenorociți, veți îndeplini ceea ce-a făcut odinioară un Teoctist, un Varlaam, un Dosoftei, un Veniamin — ca să nu vorbesc de cît de cîte-va nume celebre, consacrate de Istorie și veți avea bine-cuvîntarea Cerului și întregului popor romînesc.

Cu toții știm, din cele ce-am învățat pe băncile școalei, că sub auspiciile Bisericei, s'a cultivat arta picturei și architecturei religioase; s'a înființat cea întăi tipoprafie în Moldova, că Biserica ne-a păstrat odoarele sfinte dăruite de Domnii din trecut odoare care sunt adevărate relicve i s t o r i c e că biserica ne-a păstrat limba strămoșească prin cărțile religioase, care astăzi sunt izvoarele nesecate pentru înnavuțirea literaturei noastre moderne, că Biserica ne-a păstrat instituțiile țărei prin însuflețirea luptătorilor noștri din vechime, care neputînd suferi ca mănăstirile și locașurile sfinte să fie ponegrite de hoardele păgîne, mergeau vitejește și'și vărsau sîngele pentru apărarea ei.

Prin urmare vedeți ce înrîurire covîrșitoare a avut odinioară Biserica sub impulsiunea marilor ei șefi și ce înrîurire va avea negreșit și în viitor în luptele ce unii aveau de susținut pentru întărirea și propășirea neamului nostru.

Dumnezeu să vă acorde sănătate și viață îndelungată pentru ca după pilda vechilor premurgători ai I. P. S. V. să păstoriți cu glorie turma ce vă este încredințată, formați din fii sufletești ale acestei turme, buni creștini și buni cetățeni gata la ori ce jertfă pentru țară.

Să trăești înalt P. S. V.

P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu: Serbătorim azi, instalarea I. P. S. Voastră pe tronul Arhipastoral al Mitropoliei Moldovei și Sucevei. Noi clerul avem prilejul să vă manifestăm tot ceia ce nutrește sufletul nostru, și să vă aducem prinosul nostru de recunoștință pentru munca desfășurată în Eparhia Dunării de Jos, lucrînd pentru desvoltarea simțimîntului romînesc.

Rîdic acest pahar în sănătatea I. P. S. Voastre, urîndu-vă sănătate și să trăiți mulți ani pentru gloria neamului romînesc.

P. S. S. Arhiereul Calist Botoșăneanu: Să-mi dați voie să vă aduc la cunoștință multe lucururi frumoase, ce se practică în această sf.-ta Eparhie, știind că I. P. S. Voastră aveți ca și noi dorul de a vedea propășindu-se biserica și înălțîndu-se Țara. Permiteți-mi să vă reamintesc, că pe lîngă toptele mari ce le veți face, să vă aduceți aminte, ca și la Eparhia Dunărei de Jos și de nenorociții părăsiți de soartă, și acolo a-ți știut așa de bine ca să faceți o societate „Solidaritatea" împrejurul căreia să grupați toată suflarea preoțească. Și aci în Iași e o societate „Sprijinul" a clericilor, dar predecesorii I. P. S. Voastră, au neglijat-o și n'au făcut nimic pentru ea. Nădăjduesc că I. P. S. V. veți lua-o în ocrotire și veți face din ea societatea clericilor din întreaga Eparhie.

După care, d. N. Gane primarul orașului, prezintă Mitropolitului pe persoanele de față.

*

O delegație a coloniei lipovenești din localitate s'a prezentat apoi I. P. S. S. Mitropolitului Pimen.

Delegația a prezentat odată cu felicitării Inaltului Prelat și, după obișnuință, un cozonac mare.

In urmă invitații s'au retras.

Și serbarea instalării a luat sfîrșit la orele 12.

N. D. P.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz întreg	36 -lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 656 —Marți 17 Fevruare 1909

Partidul Conservator-democrat și Reforma judecătorească

— Discursul rostit în Adunarea Deputaților de șeful nostru d. Take Ionescu —

Domnilor,

Nu este de mirare dacă discuțiunea unui proect de lege, care cuprinde întreaga organizare a magistraturei, într'o Cameră, unde o mare parte din membrii ei au suveniruri din magistratură, căci mulți au fost magistrați,—iar alții prin ocupațiile lor profesionale sunt în contact cu magistratura—nu e de mirare să provoace tot felul de păreri individuale, tot felul de propuneri și discuțiuni numeroase asupra tuturor punctelor proectului.

Eu cred însă că acum, după toate discuțiunile urmate, rolul nostru, al opoziției, este să luăm numai punctele esențiale din proectul de lege, și mai ales acelea asupra cărora nu este concesiune posibilă, fără ca în conștiința noastră să nu se producă o adevărată turburare relativ la soarta uneia din temeliile ordinei și legalității.

Critica făcută magistraturei

De aceea, d-lor, îmi veți da voe să nu mă ocup de cît foarte puțin de critica care s'a făcut de la această tribună magistraturii noastre. Eu sunt contra tuturor prejudecăților, și deci, ori ce critică, dacă este sinceră, admit să fie adusă la această tribună.

Trebue însă să nu uitați că nu este instituțiune omenească care să nu poată fi criticată, și cu spirit și provocînd aprobări, pentru bunul cuvînt că toate instituțiunile omenești nu numai că sunt relative dar au și cusururi speciale. Literatorii le cunosc foarte bine, de aceea una din predilecțiile literatorilor este să exagereze, să pună în lumină tocmai acele deformațiuni pe care exercițiul unei profesiuni le produce în psichologia fie-căruia, să arate tocmai acele slăbiciuni, cari fiind speciale unei anume profesiuni, fac să rîdă pe cei din alte profesiuni. Cine nu cunoaște verva nesfîrșită, cu care se pun în evidență cusururile militarilor, mai ales ale ofițerimei; cîți din cei cari nu fac parte din acest corp nu rîd cu hohot la descripțiunea, fie chiar nu prea spirituală, a cusururilor militarilor!

Dar membrii Parlamentului? Credeți d-voastră că nu avem și noi defecte speciale, cari firește, pe noi cari suntem înăuntru nu ne fac să rîdem, dar la cei din afară, cînd cineva le descrie cu nițică vervă, imediat provoacă rîsul?

De aceea, firește, se va rîde ori de cîte ori se va vorbi de o deliberațiune de magistrați și se va spune că unul lucrează și altul „moțăie", căci lucrul poate să fie cîte odată adevărat. Cine ați fost judecători v'ați dat seama,—eu n'am fost, am fost numai arbitru de cîte-va ori, dar a fost destul ca să-mi dau seama—ce greutate este să fii judecător, ce concentrare asupra întregei tale ființi trebue să realizezi, ca să poți să fii atent în continuu la lucruri pe cari pe tine de multe ori nu te interesează, și cari foarte adesea ori sunt și spuse fără nici un fel de interes.

Descripțiunea d-lui Mîrzescu putea să o facă și mai bine, dacă ne-ar fi citat ceva din Tolstoi, din „Renașterea", descripțiunea deliberării acelui faimos tribunal, unde nimeni nu era pentru condamnare, și unde cu toate acestea sentința a eșit pentru condamnare. Și vă aduceți aminte de ce? Judecătorul nu putea să sufere pe supleant și opina în contra tot ce spunea supleantul. Acesta își da părerea cel dintâiu; e pentru achitare?

Judecătorul care ar fi fost pentru achitare, fiindcă supleantul a fost pentru achitare, se declară pentru condamnare, iar președintele, care avea un rendez-vous galant la orele 3, impacient să nu piardă ora, se unește cu judecătorul, ca să se isprăvească discuția și rezultatul este sentința de condamnare.

Rare ori am citit o pagină mai măiastră? Dar concluziunea? Să desființezi justiția, ori să faci un singur judecător în loc de trei? Sau să desființezi curțile de apel, fiindcă această scenă se petrece la Curtea de apel? Toate concluziunile din epoca vieții în care logica pur formală ne stăpînește, sunt, d-lor, de felul acesta.

De ce m'aș mira de d. Mîrzescu, cînd acum 28 de ani, atunci cînd aveam numai 22 de ani și cînd logica formală mă atrăgea așa de mult, am visat și eu de judecătorul unic și de suprimarea apelului tot pe basa unui silogism: ori tribunalul e bun, și atunci de ce să fie apel; ori e rău, și atunci trebue să desființăm tribunalul.

Mai tot Parlamentul acum 28 de ani, marea majoritate a partidului liberal, era pentru electivitatea magistraturii, tot dintr'un silogism: puterea judecătorească trebuind să fie independentă de puterea executivă, ea nu trebue să fie nici măcar numită de către puterea executivă, dar să-și aibă originea în voința națiunii manifestată prin alegeri, căci numai așa va avea o independență absolută față de puterea executivă. Și așa mai încolo.

Magistratura la noi și aiurea

D-lor este cu atît mai ușor la noi acest fel de critică, cu cît, noi, fatal în dorința de progres—ceeace e una din caracteristicile, din însușirile frumoase ale noastre—în loc să comparăm instituțiunile noastre de astăzi cu instituțiunile noastre din trecut, noi comparăm mereu instituțiunile noastre cu instituțiunile țărilor din apus.

Ei, d-lor, mie mi se pare că aceasta e cam nedrept; comparînd instituțiunile țărilor peste care au trecut secole de viață civilizată cu instituțiunile noastre, veșnic vom fi nemulțumiți. Dacă însă vom compara și trebue să comparăm, ce e azi cu ceeace a fost la noi și mai ales dacă vom compara fie care instituțiune cu celelalte instituțiuni de Stat, vom vedea că se stabilește un fel de echilibru între nivelul diferitelor instituțiuni. Cîte odată una ia un avînt mai mare de cât celelalte, dar, încetul cu încetul, se așează și se îndeasă la nivelul comun, căci nepotrivirea prea mare între gradul de înaintare al unei instituțiuni în raport cu celelalte este și ea o anomalie, care fatal dispare.

Ei bine, d-lor, magistratura noastră cu cusururile ei firești și cum se poate să nu aibă, cu cusururile pe care le au toate magistraturile din toată lumea, pentru că sunt proprii instituțiunii, cu cusururile speciale de la noi, dacă o comparăm cu celelalte instituțiuni ale statului nostru, eu cred fără nici un fel de exagerațiune, că nu numai nu este mai jos de celelalte instituțiuni din Stat, dar cred că tot magistratura, dintre toate instituțiunile noastre de Stat este aceia care se află la un nivel mai ridicat.

De aceea, d-lor, să-mi dați voe să las de o parte cu desăvîrșire această chestiune, mai ales pentru un cuvînt și mai simplu: așa cum e magistratura noastră e opera vremii. Am făcut-o noi toți, toate guvernele și toate partidele politice. Aproape nu e magistrat vechiu în această țară ca să nu aibă decrete, fie de numire fie de înaintare, de la mai toate partidele politice, de la mai toți miniștrii de justiție, magistratura este produsul evoluțiunei noastre sociale; și nu numai că este produsul ei, dar nici nu am putea-o înlocui.

Presupuneți că mîine s'ar găsi cine-va să zică: „dau pe toți afară". Intreb: de unde ar găsi alții și ce siguranță ar fi dacă ar lua alții că magistratura, în totalitatea ei, ar fi superioară acesteia, care are cel puțin o veche experiență și un anume spirit de demnitate al corporațiunei. Căci, d-lor, dacă corporațiunea are unele defecte, dacă ea deformează oare cum spiritul, ea dă și unele sentimente de onoare, care nu se capătă de cît cu vremea, cari nu se improvizează de azi pe mîine.

Voi lăsa de asemenea afară din discuțiunea generală chestiunile cari fără a fi chestiuni de detaliu, sunt totuși chestiuni secundare. Nu voi zice nimic de exemplu de crearea secțiunei a IV-a la Curtea de apel din București, lucru care se explica la 1897, cînd a depus d. Djuvara proectul său de lege, dar care nu se mai explică astă-zi, în urma legei judecătoriilor de ocoale, care așa de mult a redus procesele de la Curțile de apel, în cît astăzi procesele se soroceșc peste o lună sau 40 zile în București și foarte rar este un termen mai lung. Dar fie cu trei secții, fie cu patru, temeliile justiției sunt aceleaș, organizarea socială este aceiași; lucrul acesta nu are însemnătate.

Mai las la o parte încă o chestiune foarte însemnată, căci mă rezerv să reviu asupra ei la discuțiunea pe articole, unde e permis să insisti și să diseci un anumit punct, chestiunea obligațiunei pe care o pune d. ministru de justiție judecătorului de tribunal, ca să poată înainta—afară de cei de astăzi, de cei pe cari îi găsește legea,—de a trece doi ani prin judecătoria de ocol, din care un an la judecătoriile rurale. O las inadins, fiind-că eșă din cadrul, din scheletul general al legei. De acum însă pot să spun că dacă rămîne, rezultatul ei va fi să scoată din magistratură multe elemente bune nu numai acelea pe care în nici un caz nu le-ați fi putut păstra în magistratură, elemente, pe care le-am avut altă dată în magistratură, atunci cînd magistratura în loc să fie o carieră, era un fel de noviciat în viața de toate zilele, cînd tinerii de la școală intrau de a dreptul la tribunal, ca să facă practică și pe urmă se duceau în politică, în advocătură și în celelalte ocupațiuni.

Așa se explică, cum oamenii cari azi dirig opinia publică, în diferitele partide mai toți au fost magistrați la începutul carierei lor.

Astfel de oameni nu se vor mai vedea de aci înainte, cînd magistratura a devenit o carieră, cînd înaintările au devenit atît de grele. Dar ceilalți, dar cei cari ar remîne în magistratură, dar cei cari ar avea atracțiune pentru această carieră, de ce să-i gonim? Căci obligațiunea de a-i trimite pe un timp nedefinit, —fiindcă nu știu cînd au să se întoarcă, —în postul de judecător de ocol rural, de sigur îi va goni. Veți face și mai grea recratarea magistraților și din acele elemente, și prin urmare vom avea numai pe acei cari sunt neveiți să fie magistrați, iar nu și pe acei cari fără de nevoie se simt înclinați să fie magistrați. Or eu, d-lor, dacă mi-ați da să aleg, prefer să mă judece acei cari s'au făcut judecători nu din nevoie, dar din înclinațiune.

Judecătorul unic

Tot asemenea, d-lor, deși este o chestiune foarte însemnată, nu voesc să discut acum chestiunea judecătorului unic.

D. B. Păltineanu a desvoltat-o în toată lărgimea ei. Dați-mi voe, însă se precizez una singură din obiecțiuni: pentru procesele civile, la urma urmelor, judecătorul unic la prima instanță nu este o primejdie așa de mare, cum e pentru procesele penale; căci în procesele penale, care dintre d-voastră nu știe că la prima instanță este în realitate singura judecată; acolo se văd și se ascultă martori, acolo se vede și se pipăe lucrul în toată întregimea lui, căci acolo se desfășură el sub acea formă care îți dă convingerea directă. Toată lumea știe că în penal nu este chestiunea de examen de titluri, de documente, ci chestiune de impresiune, pentru a cîntări culpabilitatea sau neculpabilitatea.

In materie penală, adică în chestiuni cari interesează mai ales pe cei săraci, pe cei mici, în materie penală prima instanță este cea hotărîtoare: acolo se face judecata. Și tocmai acolo d-voastră, cu judecătorul unic, vreți să luați oamenilor garanțiile de nepărtinire, garanțiile de înțeleaptă și bună judecată? Tocmai în asemenea materie voiți să-i trimiteți, deja cu pe trei sferturi lucrul judecat, dinaintea Curței de apel, unde se judecă după lucruri moarte, după depoziţiuni din dosare, fără viață, fără imaginea lucrului?

D-lor, s'a vorbit de Anglia și de judecătorul ei unic. Lasă-că acolo este și juriul pe lîngă judecătorul unic, dar, d-lor, dacă d-voastră îmi garantați că judecătorul unic va fi de o altă stofă decît judecătorul actual, care judecă în trei, dacă, de pildă, mi-ați da,—era aci mai alaltăeri d. Vasile Misir,—dacă mi l-ați da ca judecător unic în locul cutărui sau cutărui tribunal, din cutare sau cutare județ cu cei trei judecători, aș fi nebun să nu prefer să am judecata lui unică. Dar d-voastră credeți că judecătorul făcîndu-l unic va fi altul? Vor fi, d-lor, tot cei de astăzi, fiindcă nu putem avea alții, unii mai buni, alții mai răi, însă în loc să se lumineze reciproc, în loc să avem garanția neutralizării influenților de tot felul, vom avea unul singur supus și slăbiciunilor naturale, supus și tutulor influenților.

Judecătorul din Anglia, recrutat din avocații vestiți, plătit într'un chip strălucit, numit de puterea executivă, nici-odată fără a consulta pe șefii opoziţiunii, aceasta nu este scris în nici o lege, dar este unul din acele obiceiuri de bună cuviință care există în Anglia, și care se respectă fără a fi scrise, posibilitate de nici un fel de înaintare, de nici un fel de schimbare de situațiune! Ei, d-lor, dacă puteți să-l importați și dacă puteți să-l plătiți și dacă puteți să-l recrutați ca acolo, atunci să stăm de vorbă. Pînă atunci să-mi dați voe să admir judecătorul unic în Englitera și să regret că aici nu-l pot avea!

Numai asta este de admirat în alte țări? Iată d lor, instituțiunea președintelui Camerei, și vedeți vorbesc acum cînd avem un președinte excelent, toți suntem de acord. Cum este președintele din Englitera? Președintele din Anglia, pentru ca să poate conduce desbaterile în deplină independență, este recrutat tot d'auna dintr'un om, oare prin alegerea lui ca președinte, renunță pentru tot d'auna la viața politică.

Apoi, acest președinte este reales cît timp vrea el, cît timp puterile fizice îl iartă, și atunci cînd se retrage, i se creiază o frumoasă pensiune. Atît numai d-lor? Este de regulă,—și numai odată a fost o excepțiune,—că partidul care are să aleagă președintele, dacă s'a făcut vacanță, îl ia dintre rîndurile adversarilor, cînd alegerea se face de partidul conservator, alege un liberal, și cînd alegerea se face de partidul liberal, alege un conservator. Și atunci, firește am toate garanțiile.

De aceea prezidentul are și drepturi mari, el singur are dreptul să spună cînd după părerea sa, se poate pune la vot închiderea discuțiunii, și cînd trebue să fie refuzată, dacă în judecata lui crede că nu s'a discutat destul.

Dacă am importa din Anglia partea a doua, adică ca președintele să aibă dreptul să hotărască de închiderea discuției, recrutîndu-l însă tot din oameni politici, militanți, tot din majoritate, de sigur am face un lucru fără socoteală! Cum deci, nu putea avea președinții Camerii comunelor la București, să-mi dați voe să nu visez nici de judecătorul englezesc la palatul justiției; să rămînem dar cu cel romînesc și să potrivim organizațiunea noastră pentru el.

D-lor, eri—auzisem pe un tînăr deputat,—vreau să „individualizăm" pe judecător. Să mă iertați, d-lor, să individualizați pe administratori, fiind că ei fac acțiune, dar să nu individualizați pe judecător. Departe de a vrea individualizarea judecătorului găsesc că unul din cursurile organizațiunii justiției noastre este dreptul judecătorului de a rămîne de părere, și de a semna părerea lui deosebită.

Justiția trebue să fie impersonală, hotărîrile ei trebue să nu fie opera unuia sau altuia: justițiabilul care a pierdut, nu ar trebui să poată zice: am perdut cu două contra trei, dacă da Dumnezeu să se schimbe unul, cîștigam procesul!

De aceia hotărîrile Curței de casație, fiind-că se isăcălesc de toți, cu toată deosebirea de păreri care a putut să fie între ei, dar cari deosebiri nu ies din camera de deliberare și noi nu le cunoaștem, fac o altă impresie, produc o altă încredere de cît hotărîrea: doi pentru și unul contra.

Rîmînerile de păreri deosebite în Franța nu există, acolo sentința este a Curței, sentința este a tribunalului nu a judecătorului: x sau y, tocmai pentru că justiția nu vrea individualizare, justiția trebue să fie una, iar nu domnul cutare să rămîe de părere une ori numai ca să se scape de o presiune: „eu cel puțin am fost de părere".

Concursul pentru recrutarea magistraților

D-lor deputați, nu mă interesează nici recrutarea și să spun de ce. Ori ce măsură veți lua la recrutare, vom recruta aproape acelaș personal. Voiți d-voastre să puneți un concurs la început? Imi este indiferent să se pună; spuneam aceasta și amicului meu Greceanu, cînd și a depus proectul său de lege; foarte bine, o să puneți concursul, o să obțineți să nu intre în magistratură oameni prea ignoranți. Dar de calitățile celelalte ale magistraților, cari sunt mult mai interesante de cît știința; despre calitățile de bun simț, foarte necesare jndecătorului, despre calitățile de caracter, despre calitățile de independență, ce spune concursul? Nu spune nimic!

Dar, d-lor, cu concursul, îmi ziceți, nu o să se mai recrute magistrații din cluburile politice.

Este adevarat, d-lor, că astăzi se recrutează magistrații din cluburile politice, și fiind-că d. Mîrzescu amintea de aceasta, m'am dus imediat la un coleg al nostru de la Prohova și l'am întrebat: din clubul politic liberal de la Prahova cîți magistrați s'au recrutat de la venirea d-voastre la guvern acum? Mi-a răspuns: nouă; nouă într'un singur județ! Veți mărturisi că este destul de bine, nu e așa? (Aplauze).

Dar, d-lor, acuz eu că s'a recrutat din cluburile politice? De unde voiți să se recruteze, de alt undeva?

Intr'o vreme, este adevărat, magistrații noștri nu treceau întâiu prin cluburile politice; știți de ce? Fiindcă făceau școala în străinătate, și de la școală veneau drept în magistratură. De cînd însă tinerii așteaptă pînă să se găsească loc în magistratură, de cînd în cea mai mare parte magistrații se recrutează din licențiații noștrii, lucrul s'a schimbat. Dv. ați voi ca licențiații să nu intre în cluburi într'o țară în care mai toți studenții sunt împărțiți în partide politice și fac politică? Apoi buba cea mai mare a organizațiunii noastre sociale, eu pot să zic, d-lor, veninul care vestejește tinerimea noastră, este tocmai acest lucru, că studenții în universitate, în loc să fie tineri, se ocupă de politică.

Ințeleg, manifestațiuni trecătoare pe unele chestiuni, dar afiliarea la organizațiuni politice, amestecul lor sufletesc, chiar fără manifestațiuni, la toate împărțirile noastre politice, este vestejirea anilor francezi prin toate patimile noastre, este de sigur, una din bubele societății noastre. (Aplauze).

O voce: D. Bădăreu are altă părere de cît d-voastră.

D. *Take Ionescu:* Eu vă arătai nouă magistrați din clubul liberal de la Ploești.

D. *Titu Frumușeanu:* Eu am un copil în gimnaziu, care este takist. Ce să îi fac, nu-l pot convinge să nu fie! (Mare ilaritate).

D. *Take Ionescu*: Regret, rămîne d-lor în picioare observaţiunea pe care o făceam: pe cîtă vreme va fi această stare sufletească a noastră, pe cîtă vreme studenţii din Universitate vor avea deja aplecările lor politice, eşiţi din Universitate vor fi afiliaţi pe faţă, sau nu pe faţă, tot aia e, cu partidele politice şi recrutarea se va face tot dintre ei, cu concurs sau fără concurs. Concursul nu va schimba nimic; atît va putea să facă, va împiedica pe cei proşti de tot la carte, să intre în magistratură; vor intra cei cu ştiinţă de carte, dar toţi trecînd prin partidele politice.

Unde însă începe să fie lucru delicat, este cînd afiliaţia politică continuă pe urmă. In această privinţă de sigur, că s'au întîmplat cazuri. De exemplu nu voi uita nici odată impresiunea curioasă ce mi-a făcut o cînd am citit pe zidurile unuia din oraşele de reşedinţă a unei Curţi de Apel, nu din Bucureşti, un manifest al unui partid politic,—nu era partidul conservator,—în care printre ceilalţi fruntaşi ai partidului, era iscălit procurorul general al Curţii de Apel. L'am văzut d-lor, era iscălit. Rău d-lor, foarte rău, trebue însă să constatăm că aceste cazuri sunt foarte rare; foarte, foarte rare. In genere, cu toată afiliaţiunea de la început, ei găsesc în magistratură un aşa spirit în cît, dacă aţi face o statistică de simpatiile dinainte şi de indiferenţa de după urmă, cred că v'aţi linişti cu totul în această privinţă. De aceia d-lor, daţi-mi voe să spun că pentru mine, chestiunea recrutărei îmi este indiferentă. Dacă se pot lua oare-care garanţii ca să nu pătrundă de cît ce e capabil, cu atît mai bine; dacă s'ar putea lua şi alte garanţii, că să ne asigurăm de la început şi despre caracterul omului, şi mai bine, dar nu le văd.

Ce este magistratura şi ce reprezintă ea în stat

Chestiunea însă care ne preocupă este alta: odată ce a intrat omul în magistratură, ce fac cu el? Atunci cînd el a devenit judecător, atunci cînd ia parte în această mare instituţiune a judecăţei, ce ai de gînd să faci cu dînsul? Aici se pun cele două chestiuni: chestiunea înaintărei şi chestiunea inamovibilităţei. Cum trebuesc rezolvate aceste două probleme? Ei bine, pentru ca să arăt că proectul d-voastră de lege, mai ales în ceia ce priveşte inamovibilitatea, este un mare păcat pe care nu ştiu cît de scump îl vor plăti acei cari îl vor comite, să-mi daţi voe să ridicăm niţel chestiunea şi să ne întrebăm: ce e magistratura? Ce reprezintă ea în Stat? Este ea un corolar, un organ al puterii executive sau este putere de sine stătătoare; a treia putere în Stat?

D-lor, în această privinţă voi lua tot proiectul de lege al d-lui ministru şi-l voiu examina în toate detaliile lui şi voiu examina şi istoricul lui, pentru că de multe ori avatarurile unei fiinţe dă explicaţiunea firei ei intime. Tot proiectul d-lui ministru porneşte de la această concepţiune: *magistratura este un organ al puterii executive ca şi celelalte*, de aceea vedeţi că şi în forma exterioară le identitate; în administraţiune este un consiliu superior administrativ; în magistratură: consiliul superior judecătoresc; în administraţiune: inspectorul administrativ; la agricultură: inspector agricol; la finanţe: inspector financiar; la învăţămînt: inspector şcolar; la magistratură: *inspector judecătoresc!* (Aplauze pe băncile minorităţii).

In administraţiune: un consiliu compus aşa sau altminteri, pe lîngă ministru, cu avizul căruia, conform sau neconform, ia cutare sau cutare măsuri relative la profesori, ingineri, suprefecţi. In magistratură un consiliu compus din anumite persoane, lucrînd în chip permanent pe lîngă ministru şi care are disciplina tocmai ca la celelalte consilii administrative.

D-lor, nu aceasta e concepţiunea adevărată, nu aceasta e concepţiunea Constituţiunii, nu e aceasta concepţia acelora cari îşi dau seama de nevoia legalităţii, mai ales în ţările democratice, unde într'un moment dat voinţa unei majorităţi de ocazie e a tot puternică şi nu o stînjeneşte nimic.

D-lor, nu voiu să refac ceea ce s'a făcut de atîţia cugetători: teoria separaţiunii puterilor. Nimeni nu va tăgădui că pe separaţiunea puterilor în Stat se bizue echilibrul social, se bizue ideea de ordine, ideea de progres, şi ţin să adaug, pentru că sunt într'o Cameră a partidului liberal, şi mai ales, ideea de libertate. (Aplauze).

Deja, d-lor deputaţi, din pricina evoluţiunii politice, puterea executivă şi puterea legiuitoare sunt încălcite una prin alta în cele mai multe din ţări. Sunt ţări unde puterea executivă e aproape desfiinţată în folosul puterii legislative; pot să citez republica franceză de azi, unde Camerile pe cari nimeni nu va îndrăzni să le dizolve în urma experienţii lui Mac Mahon, au la discreţiunea lor puterea executivă, şi prin urmare se amestecă şi, se amestecă foarte mult în administraţiune, aşa că aproape pot zice: puterea executivă a devenit o simplă delegaţiune a puterii legiuitoare. Se întîmplă, d-lor şi contrariul, că puterea legiuitoare să fie stăpînită de puterea ei executivă; în toate ţările unde opinia publică nu e în stare să aleagă o Cameră în contra guvernului. Evident, d-lor, că atunci puterea executivă înghite a proape puterea legislativă şi cum nu voiu să fac nici o răutate, voiu cita Spania, care e îndepărtată, şi asupra ei putem vorbi în libertate. Toată lumea ştie că în Spania nici un guvern nu a căzut veriodată în alegeri — e adevărat că n'au fost chemate de cît guverne cu partide—toată lumea ştie, că toate guvernele au făcut Camerile, că prin urmare, acolo puterea executivă aproape a confiscat puterea legislativă.

D-lor, sunt însă şi ţări cu echilibru puterilor. Voi da 3 exemple deosebite, fiindcă reprezintă trei feluri deosebite de echilibru. Priviţi în Statele-Unite cum se produce echilibru? Puterea executivă, preşedintele e ales direct de naţiune şi e absolut independent de Camere; miniştrii sunt ai lui, nu ai Camerilor, şi Camera nu poate să se atingă de dînşii, nu poate nici să-i dea în judecată, căci responsabil e preşedintele; în schimb puterea legislativă este şi ea absolut independentă, căci preşedintele nu poate dizolva nici odată Parlamentul.

In Germania, echilibrul este altfel: puterea executivă este împăratul, puterea legiuitoare este Reichstagul şi Bundesrathul.

In Englitera, cu tot regimul parlamentar, tot se menţine un fel de echilibru, ştiţi de ce? Pentru că puterea executivă neavînd aproape nimic de dat, puterea legislativă are mare independenţă faţă de delegaţii ei. Acolo administraţiune de Stat mai că nu există, şi deci, nu există nici acele numeroase mijloace cu cari aiurea puterea executivă poate să înrăutăţească puterea legislativă. Ei bine d-lor, dacă aceste două puteri, din pricina tocmai a transformărei istorice nu mai pot fi păstrate absolut despărţite, cu atît mai mare cuvînt puterea judecătorească trebue să fie păstrată în integritatea ei, în absoluta ei neatîrnare de puterea executivă. Cu atît mai mult trebue să rămînă puterea adevărată, cu toate riscurile puterii, pentru că nu este putere aceia care e ţinută în lanţ. Puterea cu zgardă nu este putere, şi de aceia d-lor, cu cît un Stat este mai democratic, cu atît este mai multă nevoe de independenţă pentru puterea judecătorească.

Nu cunosc, nu ştiu un exemplu mai admirabil de disciplină voită, de cît al acelei Curţi federale din Statele-Unite, în care, acum— 4—5 ani, 5 judecători, 5 oameni, au putut să declare o lege a Congresului, a acelui Congres care reprezintă 12 mimilioane de oamani, cei mai civilizaţi de pe faţa pămîntului, este o lege în Contra Constituţiunii, s'o declare nulă, şi acest congres să se supună fără ertare celor 5 judecători! Da, d-lor, erau inamovibili aceşti judecători şi nimeni nu s'a gîndit să se atingă de dînşii, fiind-că lor le era dată paza legii chiar în contra legiuitorului! (Aplauze pe băncile minorităţii).

Ei, d-lor, dacă aşa este lucrul, dacă puterea judecătorească este o putere în stat, dacă magistratura, pentru păstrarea legalităţei şi a ordinei trebue vă fie absolut neatîrnată de puterea executivă, atunci, d-lor, trebue să primiţi această neatîrnare, cu cusururile, ei. Nu există putere pe lume, care cîte odată să nu fi trecut peste atribuţiunile ei; este în natura lucrurilor ca puterea prin ea însăşi cîte-odată să-şi iasă oare-cum din ţăţîni, să comită greşeli, dar atunci, în faţa greşelei, te întrebi: Ce este mai bine? O putere reală, cu cusururile exuberanţei de putere sau o ficţiune de putere, adică o minciună, o minciună cu toate cusururile minciunii, cu acea slăbiciune care face ca cuvîntul acela mare al lui Taleyrand „nu te poţi rezima de cît pe ceea ce rezistă", să fie critica cea mai amară a instituţiunilor noastre? (Aplauze din partea minorităţei).

(Va urma.)

KUBELIK

Jean Kubelik, fiul unui grădinar şi muzicant, s'a născut la 5 Iulie 1888, în oraşul Michle, lîngă Praga. Foarte de timpuriu, tatăl îşi dete samă de predispoziţiile muzicale ale copilului, aşa că la vrîsta de 5 ani Jean Kubelik căpătă prima leţiune de vioară.

Micul Jean făcu ast-fel de progrese, că deja la vrîsta de 8 ani, cu priiejul unui concert public din Praga, el execută cu mare succes compoziţiuni de ale lui Alard, Wieniawski şi Vieuxtemps. In anul 1892, Kubelik fu înscris în vechiul şi renumitul Conservator din Praga, ale cărui cursuri le absolvi cu deosebit succes în anul 1898.

Kubelik plecă apoi la Viena, debută în mai multe concerte şi făcu mare senzaţie. Celebrul critic vienez Richard Heuberger scrise atunci următoarele în „Neue Freie Presse": „Cu cîte-va sute de ani în urmă un talent cum e Kubelik ar fi fost luat drept vrăjitor—şi ars".

Puţin timp după aceia Kubelik primi ca dar, o vioară „Ioseph Guarnerius" şi întreprinse un turneu artistic mai mare. La începutul sezonului 1899 debută în Buda-Pesta, cu un succes fără pereche şi acestui concert îi urmară alte 14, tot în capitala Ungariei, în faţa unui public aşa de numeros, în cît tot-deauna poliţia trebuia să iee măsuri extra-ordinare, ca să nu se întîmple vre-o panică. Celebrul critic muzical August Behr a scris despre asele concerte: „Kubelik începe acolo unde alţii au isprăvit".

Apoi Kubelik se întoarse la Viena, unde absolvi o serie de 7 concerte foarte mult vizitate de publicul ales al Vienei. Referentul în „Neue Freie Presse" scria: „De la Paganini încoace o asemenea apariţie n'a mai umblat pe suprafaţa globului"; iar Max Kalbeck spunea în ziarul „Neues Wiener Tagblatt": „Nimeni ca dînsul, înaintea lui n'a înţeles să se pue în frantea violoniştilor din viaţă". Apoi Kubelik îşi continuă mersul său triumfal în Austria, Germania, Rominia, Italia,

Spania, Portugalia, Belgia, Suedia, Norvegia, Franţa. Anglia, excitînd pretutindeni cel mai mare interes. Regel Carol al Romîniei conferi lui Kubelik ordinul „Bene-Merenti" cl. I, Ordinul Coroanei Romîniei în gradul de ofiţer, numindu-l şi Virtuos al Curţei.

Papa conferi lui Kubelik insignele Sf-tului Gregorie; defunctul Rege Alexandru al Serbiei insignele ordinului Sava şi Regele Wurtenbergului marea medalie pentru artă ştiinţă In Franţa el fu numit ofiţer al instrucţiunei publice.

Filharmonia londoneză îl numi membru de onoare, conferindu-i şi marea medalie Beethowen—şi ast-fel tînărul Kubelik căpătă distincţiuni înalte şi numeroase cum nimeni nu le-a mai avut la vrîsta sa.

Extraordinare şi fără de exemplu sunt succesele lui Kubelik în Anglia şi în America. Cu prilejul primei sale călătorii dincolo de Ocean, Kubelik fu sărbătorit de Americani, cum nimeni, dintre artişti n'a mai fost.

Multe şi preţioase cadouri i-au fost oferite de Americani. Şi succesele materiale din America au atins recordul, aşa cele patru concerte din Cicago au produs 120.000 lei.

Şi călătoria artistică a lui Kubelik în Rusia fu un adevărat triumf şi se poate spune că de la Anton Rubinştein, nimeni în Rusia n'a mai avut asemenea succese strălucite.

Toată critica a fost entuziastă pentru Kubelik şi ovaţiunile publicului au fost fără de seamă. Ori cît de mare să fi fost sala de concert, locurile se vindeau în puţine ceasuri.

In afară de aceste succese materiale şi cele morale trebuesc subliniate: Ţarul invită pe Kubelik să concerteze în palatul Imperial şi oferi artistului ordinul Sf. Ana.

Incă de două ori Kubelik merse în ţara dolarilor şi deveni favoritul Americanilor.

In anul 1907 Kubelik întreprinse o călătorie în jurul lumei, veni în America de Nord, Australia, Nona Zeelandă şi Ceylon. Turneul dură 12 luni, în care timp Kubelik dădu 182 de concerte. Primul său concert din hypodromul din New Yok a fost divizate de 5325 persoane, producînd o reţetă de 28.000 lei.

In Sîidneii şi în Melbourne dădu serii de Concerte, iar autorităţile din Australia îi făcură recepţiuni regale şi ast-fel călătoria în jurul lumei a lui Kubelik s'a prezentat sub forma serii nesfîrşite de triumfuri.

Litere-Ştiinţe-Arte

In urma cererei stăruitoare a publicului ieşan celebra şi dragalaşa artistă parisiană **Blanche Toutain** va representa **„La Souris"** în loc de **„L'Abbé Constantin"**.

Vor fi 2 spectacole.

La 25 Februarie **„Yvette"**.

La 26 Februario **„La Souris"**.

In ambele Blanche Toutain, răsfăţata publicului select parisian, are creaţiuni sublime.

Toatelete d-rei Toutain sunt lucrate în atelierele casei Chary din Paris; pălăriile sunt de la Barault, Paris.

Biletele sunt la agenţia teatrală *„Thalia"* (Maximovici).

Beneficiul lui Mircea Pella

O victimă a iernei,
a plixisului şi a mizeriei,
salvată în mod miraculos!

Tot mergînd să cumpăr lemne,
Straşnic mi-am tocit şoşonii!...
In zadar, la Circ, bufonii
Spre rîs cată să mă 'ndemne.

Chiar şăgalnica mea Muză
Rece-i parcă-i o piftie,
Şi nu poate să 'mi renvie
Stinsul zîmbet de pe buză.

In zadar, la Bolta Rece,
Cu amici duhlii ca Jocu
Şi cu vin aprins ca focu,
Incercat-am a petrece.

Vrînd să potolesc amara
Inimoarei mele jele,
Incercat-am toate cele:
Citiiu chiar versuri de Smara.

Consultai, să scap de criză,
Doctori mari; ba chiar, sărmanu
'Mi-am trimes la Şumuleanu
Sufletul spre analiză.

Dar, zadarnic!... Sărăcia...
Iarna... ptiu, bătu-le-ar vina!...
Mă uscasem ca smochina
Şi perdusem veselia.

Incărcasem revolverul
Cu cartuşe... oarbe patru
Să mă 'mpuşc...
Da 'n zid la Teatru
Ce văd?... Se 'ndurase Cerul!

Ceru 'n fine se 'ndurase
Să nu'mi dau viaţa Mamonii:
Comedia **„Francmasonii"**
Mircea Pella anunţase!!!

Sunt salvat la sigur! Ura!
Cît ar fi iarna de lungă,
Rîde-voiu ca să'mi ajungă,
Pînă' să cad subt stal d'a dura!

Căci, a fost d'ajuns să vadă
Ochii 'nseninaţi afişul,
Şi 'ncepuiu să joc „matşişul",
Rîzînd vesel, chiar în stradă!

Cyrano.

Informaţii

❑ Iată textul adresei ministerului instrucţiunei către d. general Carcaleţeanu, preşedintele Societăţei „ofiţerii veterani", prin cari se scutesc de taxe şcolare copiii veteranilor, cari au luat parte în rezboiul pentru Independenţă:

Respunzînd petiţiunei d-voastră din 16 Ianuarie a. c., avem onoarea a vă face cunoscut, că, pe baza legei din 8 Aprilie 1894, am dispus ca veteranii, cari au luat parte în campania din 1877—78, să fie scutiţi de drept, pe viitor, de taxele de frequentare pentru copiii lor, în toate şcoalele unde se percep asemenea taxe şi am dat ordin circular, în acest senz, direcţiunilor şcoalelor publice.

Domnii ofiţeri veterinari, dar pentru asemenea dispense, vor prezinta cererea şi actele referitoare direcţiunilor şcoalelor respective.

❑ Publicăm următoarea scrisoare a d lui A. D. Xenopol:

Domnule Director,

Vă rog, a publica următoarea rectificare privitoare la *Cercul romîn din Paris*, pe care un rău voitor îl arată ca neavînd nici o existenţă reală, fiind compus numai din 6 studenţi şi un paraclisier.

Cercul romîn din Paris, abia înfiinţat, sub preşedenţia d-lui dr. în drept Ioan Manolescu Mladian, numără pînă acum 53 membri.

Cînd eram la Paris cercul mi-a dat un banchet, în care am avut bucuria a strînge mîna la mulţime de tineri Romîni, speranţa zilei de mîine şi am primit a fi proclamat ca preşedinte de onoare al Cercului.

La 24 Ianuarie cercul a dat o mare serbare, la care au luat parte ministrul Romîniei d. Al. Em. Lahovary şi mai mulţi domni din societatea romînă din Paris şi s'a executat un frumos program şi cuvîntări, cetire de poezii şi muzică. Toate acestea dovedesc că cercul romîn din Paris e o instituţie serioasă, care e chemată a da roade în viitor.

Primiţi, vă rog, mulţumirile mele.

A. D. Xenopol.

❑ Trenul de Bucureşti a sosit azi dimineaţă cu o întîrziere de 20 minute.

❑ D. general de brigadă Aslan A. comandatul de brigadă a 15-a de infanterie, a obţinut un concediu de 45 zile.

❑ Consiliul de reformă de pe lîngă corpul IV de armată va fi convocat în primile zile ale lunei Martie a. c.

❑ Aseară d. Spiru Haret, ministrul cultelor şi instrucţiuneipublice, care a venit să ia parte la instalarea noului Mitropolit, a plecat în Capitală.

❑ Scoalele din Tiganaşi şi Belceşti judeţul nostru, au fost închise din cauza epidemiei de scarlatină ce bîntue în acele comune.

❑ Duminica viitoare P. S. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu va oficia prima liturghie, în catedrala Mitropolitană.

❑ Consistorul Metropolii va ţinea şedinţe mîine Marţi 17 şi poimîne Mercuri 18 Februarie.

Consistoriul va judeca trei procese.

❑ D. Marinescu, profesor la şcoala comercială şi directorul Băncei Naţionale, din Iaşi, care s'a făcut vinovat de părtinirea, care a atras după ea casarea concursului de contabilitate, va fi dat în judecata consiliului permanent al instrucţiunei.

❑ Din Vaslui ni se scrie că Vineri şi Sîmbătă s'a ţinut la regimentul 7 Rachova examenul pentru caporal, a tinerilor cu termen redus.

Comisiunea compusă din d-nii: maior Bujinski, căpitan Aritonovici şi locot. Neagu, a înaintat pe următorii tineri la gradul de caporal: Anghel L, Gociu E, Anam Strul, Teafileanu N, Velic P, Dascalu G; Nedelcu Ilie, Platon P; Necula V; Pavlov Gr; Climescu G; Crăescu C; Bradea; C; Stănescu P; Dumitraşcu Gh; Negrea Al. Belenţă Gh; Ciobanu Gh; Cojocariu I. Ciolan, P; Beligan N; Popescu Mina, Poleovincu V, şi Mitru Vasile.

❑ Preşedinte al clubului nostru din Tulcea este d. Mateescu-Buzeu, fost primar.

Spre rectificarea unei erori strecurate în ziar.

❑ Din Paris ni se cumunică că la 9 Martie st. n., clubul „Tinerimea Romînă din Paris" va oferi un banchet în onoarea marelui compositor şi violonist Georges Enescu „membru de onoare".

D. St. Gheorghiu, preşedintele clubului, de acord cu membrii, au luat această hotărîre, în urma marelui succes ce l'a avut G. Enesco la sala Gaveau în ziua de 13 Februarie. Banchetul va avea loc la restaurantul Foyot.

❑ D. I. Lepadatu, impiegat cl. III-a la vama de la Sulina, a fost permutat în aceiaşi calitate la vama din Iaşi; d. N. Cheuca, impiegat clasa II-a la vama Iaşi, a fost înaintat clasa I-a.

D. Laurenţiu Stăcescu, impiegat cl. I-a la vama Burdujeni, a fost transferat la Predeal.

❑ Notarii Gheorghe Negrescu, din comuna Gropniţa şi Constantin Botez din comuna Holboca, au fost revocaţi din posturile lor.

❑ In urma măsurilor luate s'a stîns epidemia de anghină difterică din comuna Urieani şi comuna Cucuteni.

❑ D-ra Elena Ştefăniu, maestră la şcoala din Podul-Iloaia, a obţinut un concediu de două luni de zile, din cauză de boală.

❑ Ministerul de interne, a făcut cunoscut prefecturei de judeţ, că a aprobat oferta epitropiei Sf. Spiridon de a da 83 hectare de islaz, de pe moşia Cotnari, proprietatea Epitropiei, şi autoriză încheierea unui contract.

❑ Locurile medici primari al spitalelor Spiridoniei din Tg.-Neamţ, Tecuciu şi Tîrg.-Frumos, vor fi scoase la concurs.

❑ Bugetul Eforiei Sf. Spiridon este aproape terminat şi va fi trimes săptămîna viitoare ministerului de interne.

In budget va fi prevăzută o sumă foarte mare pentru clădiri, între care cele mai principale sunt: refacerea cu totul a spitalului „Precista Maria" din Roman; clădirea unui spital de boli contagioase în Iaşi şi instalarea la băile Slănic a unor camere pneumatice şi instalaţiuni de hidroterapie, cu care a fost însărcinată o casă specială din Münich.

❑ *Astă-zi a fost depus procuristul firmei Kohn şi Mittler, d. Hescheles, care a defraudat 36,000 lei.*

Detalii mîine.

❑ Preotul Dimitrie Călinescu, a fost numit învăţător suplinitor la şcoala din Horodiştea, comuna Cotnari, din judeţul nostru.

❑ D. Constantin Popovici, institutor de la şcoala de băeţi No. 2 din Tulcea, a fost detaşat la şcoala din Stînca, din jud. nostru, după cerere.

❑ O delegaţiune de studenţi, de la drept s'a prezintat eri d-nului ministru Haret, la Otelul Trajan, rugînda-l să desfiinţeze examenilor în bloc.

D. Haret le a făgăduit că nu admite desfacerea blocului, dar darea examenelor parţiale la cursurile la care au căzut.

❑ Consiliul de disciplină, întrunit Sîmbătă, a admis transferarea d-lui Vespasian Pella, din baroul de R.-Sărat şi înscrierea sa printre avocaţii definitivi ai baroului ieşan.

DIVERSE

— S'a aprobat retragerea din şcoala fiilor de militari din Iaşi a elevilor Casian Cezar, Grădineanu N. şi Ulic T. Const, după cererea familiilor lor.

— Alaltăeri a încetat din viaţă la azilul de bătrîne din strada Romînă, d-na Teodora Vereanu, mama părintelui Vereanu, de la biserica Talpalari.

— Aflăm că d. C. I. Motăş, fiul d-lui Ioan N. Motăş, mare proprietar din localitate, absolvind cu mare succes cursurile facultăţei de mine din Faiberg Saxonia şi căpătînd diploma de inginer diplomat cu cea mai mare distincţie, va pleca în străinătate la 1 April, spre a urma cursurile Universităţii din Lipsca, în scop de a se prepara pentru doctorat.

Asaltul de arme şi serata de la Jokey-Club

Vineri seara a avut loc, în saloanele Jokey-clubului, asaltul de arme dat de membrii salei de arme a clubului, cu concursul d-lor căpitan Sturza, Locotenent Skeletti, Locotenent Angelescu, Posa şi a tinerilor Brătianu şi Racoviţă.

Asaltul a fost deschis prin o frumoasă întîlnire cu floreta între d-nii Locotenent Skeletti şi Gh. Livaditi în care s'a remarcat mult jocul fin şi energia luptătorilor.

Foarte interesant asaltul cu sabia între locotenentul Angelescu şi profesorul Babeş, unde am admirat între alte mişcări o frumoasă lovitură la cap dată de locotenentul Angelescu şi mai ales la final o splendidă lovitură de oprire făcută de profesorul Babeş.

A urmat asaltul cu floreta între d. Căpitan Sturza şi d. Lascar Rosetti; acest din urmă prin un joc cam brutal a putut resista puternicului seu adversar.

Producţia dată de profesorul Babeş cu tinerii Racoviţă şi Brătianu, baston şi sabie, a încîntat publicul şi s'a terminat în aplausele întregei săli.

Foarte energic asaltul cu spada între locotenentul Skeletti şi Profesorul Babeş unde amatorul a opus o frumoasă resistenţă maestrului de arme.

Tînărul M. Posa a dat dovadă de multă fineţă şi judecată în asaltul cu d. G. Livaditi.

Dar fără îndoeală, asaltul între căpitanul Sturza şi profesorul Babeş, a fost punctul culminant al şedinţei; ambii trăgători consumaţi şi cu splendide mijloace fisice au arătat un joc plin de ştiinţă şi de autoritate.

Juriul a fost compus din d-nii: Dimitrie Greceanu, Colonel Orezeanu şi Gh. Rosetti Rosnovanu. Conducerea luptelor a fost încredinţată d lui Rosetti Rosnovanu.

După terminarea asaltului a început serata dansantă în cea mai veselă şi vie animaţie, luînd parte aproape toată societatea ieşană.

Remarcat şi admirat.

D-nele Lucia Greceanu, Princesa Maria Moruzi, Constance Ghika, Maria Ghica, Colonel Orezeanu, Dea Bogonos, admirabilă dansatoare, Alice Nanu, încîntătoare „en mauve", Lisette Juvara, Dumitrescu, Racoviţă, Tuduri, Konya, Sturza, Vincler, Liteanu, Negruzzi, Varlam, Ghica, Leonardescu, Doiciu, Văleanu, Verona, Ralet, Aslan, Melik, Emandi, Caligari, Hurmuzescu, etc.

D-rele Ralet, Leonardescu, Ghika, Manu, Tzoni, Drăghici, Gane, Caligari, Panopol, Melik, Paleologlu, Holban, Carp, etc.

S'a dansat până la ora 5 dimineaţa.

Supeul a fost servit de intendentul clubului, Ion Simionescu, care s'a distins prin calitatea consumaţiunilor şi promptiudines serviciului.

Ultime informaţii

❑ *In urma ordinului ministrului instrucţiunei publice, s'au inchis, cu începere de astă-zi, pe timp de 7 zile, şcoalele secundare din localitate externe şi 7 şcoli primare, unde s'au constatat cazuri de scarlatină: Carol I, Mihail Kogălniceanu, primară de fete Păcurari, Carmen Sylva, Principele Ferdinand, Trei-Erarhi, şcoala de fete din strada Baston şi şcoala Conţa.*

In aceste 7 zile se va face la toate şcoalele o complectă desinfectare a localurilor.

❑ Comisiunea medicală numită de ministerul instrucţiunei publice, a examinat astăzi, la Universitate, alţi 10 institutor şi învăţători, din diferite judeţe, cari urmează a fi scoşi la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie a. c.

❑ Prefectura de judeţ a primit din partea revizoratului şcolar un tablou de localităţile din judeţ, unde urmează a se construi localuri noi de şcoală, precum şi restaurările ce trebuie să se facă în campania acestui an.

❑ *Consiliul facultăţei noastre de litere a decis a se pune înţelegere cu consiliul facultăţei de litere din Bucureşti, pentru a interveni pe lîngă ministerul instrucţiunei publice în vederea armonizărei condiţiunilor de primire la examenele de capacitate, cu noile regulamente, în senzul ca licenţiaţii să fie primiţi a trece examene de capacitate, de specialitatea principală numai în materia prevăzută anume prin titlul de licenţă.*

❑ **Lipsa de nutreţ.** — La ţară e o mare sărăcie. Locuitorii, din cauza lipsei de nutreţ, îşi vînd vitele pe preţuri de nimic.

Ştim comune, unde ţaranii şi au vîndut aproape toate vitele. Preţurile sunt, după cum am mai spus, aproape de nimic. Vitele s'au vîndut cu 60 şi chiar 40 lei una.

In judeţul Neamţ, lipsa de nutreţ s'a simţit aşa de mult, în cît administraţia a fost nevoită să intervină la ministerul de interne.

In cele din urmă s'a decis ca să se trimeată pentru sătenii din acel judeţ 7 vagoane de paie, care se fie vîndute cu 2 bani kgr.

❑ **Preoţii la I. P. S. S. Mitropolitul.**— Cu începere de astă-zi preoţii din localitate au început să facă vizite I. P. S. S. Mitropolitului Pimen Georgescu, care şi-a manifestat dorinţa de a 'i cunoaşte pe fie-care în parte.

Azi dimineaţă s'au prezentat la noul Archipăstor: protoereul judeţului, membrii consistornlui, preoţii Mitropoliei preoţii din cancelaria Mitropolitană, revizorul eparchial şi stareţii mînăstirilor din Eparchia Moldovei şi Sucevei. I. P. S. S. Mitropolitul s'a întreţinut cu fie care în parte.

De mîine vor continua, în cursul acestei săptămîni, să se presinte preoţii de la toate bisericele din localitate şi mai pe urmă cei din judeţ.

❑ In darea de samă de eri a instalărei I. P. S. S. Mitropolitului Pimen, s'a omis a se spune că Inaltul Prelat a vizitat mormîntul fericitului întru pomenire Mitropolit Iosif Naniescu, depunînd o coroană pe mormînt.

❑ Camera de comerţ din Iaşi, în şedinţa sa de ieri, a dat autorizare d-lui Alex. Panopol de a deschide un birou de informaţiuni, agentură, comision şi traduceri oficiale în Iaşi, sub controlul camerei de comerţ.

❑ La examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor, care se va începe la 1 Martie a. c., dintre institutorii din localitate se va prezenta d-na Sofia Vignali, iar din judeţ 8 învăţători.

Comisiunea examinatoare va fi presidată de d. inspector general al învăţămîntului primar şi normal.

❑ In urma avisului comisiunei medicale orînduită de ministerul instrucţiunei publice, învăţătorii Mihai Damir de la Bărleşti şi I. Zavloschi de la Bărnova, vor fi scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie a. c.

❑ Consiliul facultăţei de litere a decis a interveni pe lîngă d. ministru de instrucţie, pentru a prevedea în noul budget un secretar şi pentru facultatea de litere şi care să îndeplinească şi funcţiunea de bibliotecar al facultăţei.

❑ Consiliul decanilor, întrunit sub preşedenţia d-lui rector al Universităţii, dr. G. Bogdan, conform art. 61 din legea instrucţiei, a validat diploma de bacalauriat ale d lor Unanianu D'Artagnan, de la Colegiul central din Bruxelles.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a luat dispoziţia ca în viitor să nu mai funcţioneze maistru de lucru manual la la şcoalele mixte, unde sunt învăţătoare.

Aceste vor fi obligate a preda elevelor lucrul manual.

❑ Casa şcoalelor a cerut revizoratelor şcolare să-i înainteze o dare de samă în mersul cercurilor culturale.

❑ Joui 19 Februarie are loc la Teatrul Naţional un mare concert, dat de muzica regim. Stefan cel Mare No. 13, sub conducerea d-lui lt. Vlăduţi.

Intre altele, muzica va executa: „Uvertura Fingalschoehle" (Peştera lui Fingal) de Mendelssohn.

Compoziţie cunoscută şi sub numele de *Uvertura Hebridelor*, nu e cum s'ar putea crede, prefaţa symfonică a unei drame muzicale rămasă, ca multe altele, în cartoanele lui Mendelssohn; e o simplă uvertură de concert scrisă, de maestru în amintirea călătoriei sale în Scoţia; aci, în insula Staffa (dintre Hebride) se află acea celebră peşteră, în care marea pătrunde până în fund, murmurînd. Locuitorii o numesc „Caverna muzicală".

Această bucată, plină de poezia nordului, a fost, lucru curios, scrisă în ţara „unde înfloreşte portocalul", în timpul şederei lui Mendelssohn la Roma (1830). Ea a fost executată pentru întâia oară la Londra în 1832.

De asemeni va executa „Intermezzo" şi Dans spaniol din „L'Arlésienne" de G. Bizet.

L'Arlésienne e o melodramă în 3 acte şi 5 tablouri, de Alphonse Daudet.

Muzica de scenă, symfonii şi coruri, care acompaniază această melodramă, e una din cele mai frumoase opere muzicale ale compozitorului G. Bizet (1839 — 1875). Ca şi în Carmen, muzica din L'Arlesienne seduce prin caracterul ei pitoresc şi prin adevărul expresiunei dramatice.

Apel.—Printre obiceiurile tradiţionale ale Romîniler, e şi asela de a purta mărţişor, care mai înainte consta într'o monedă, păstrătoare a amintirii unei date însemnate. In cursul vremurilor însă, mai ales la populaţia orăşănească, acest obiceiu s'a transformat pe nesimţite, întrebuinţîndu-se obiecte ce nu mai semănă cu monedele şi fără nicio semnificaţie.

Medalia „Unirea" oferă generaţiei de azi, prilejul de a purta ca mărţişor, un prea frumos obiect de care se leagă amintirea unei mari epoce din istoria poporului nostru.

Aceste medalii, pentru care s'au lansat în întreaga ţară liste de subscripţii, sunt de mărimea unei monede de aur de 50 de lei, adică de 40 milimetri, grosimea dublă, se găsesc *a un leu* aurite şi argintate; a *2.50* lei aurite, argintate şi bronzate oxidat; precum şi de argint şi aur curat.

Toate foarte fin executate, poartă pe avers efigia marelui „Vodă-Cuza" care a întrupat Unirea, iar pe revers o strălucită alegorie, reprezentînd generaţia trecută şi prezentă.

Apelăm dar la toate Doamnele şi Domnişoarele ca să-şi procure ca mărţişor această medalie, care pe lîngă că pastrează o aşa de frumoasă amintire contribuind astfel la întărirea sentimentului patriotic e şi ceva mai frumos, mai original şi mai demn decît toate nimicurile întrebuinţate pînă acum.

Comitetul medaliei „Unirea" Iaşi.

❑ **Banchetul de ieri.**—După recepţia de ieri de la palatul mitropolitan, a avut loc un banchet intim la care au luat parte următoarele persoane:

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen; Spiru Haret, ministrul instrucţiunei; P. S. S. Episcopul Canon al Huşului; P. S. S. Safirim Episcopul Romanului; P. S. S. Arhiereul Calist Botoşineanu; P. S. S. Arhiereul Meletie Gălăţeanu; P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu; Burada primul preşedinte al Curţei de Apel; N. Leonescu, procuror general; Urlăţeanu, primul-preşedinte al tribunalului; N. Gane, primarul oraşului; Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei; Gh. Kernbach, prefectul judeţului; colonel Musteaţă; Gussi, prefectul de Galaţi; Dincă Schileru, deputat de Gorj; Kiricescu, decanul facultăţii de teologie; Gîrboviceanu, administratorul casei bisericei; C. Pennescu prim efor Spiridonie; G. Bogdan, rectorul Universităţii; Eeonom P. Savin, rectorul Seminarului; Econom Ionescu, directorul mitropoliei; Econom Carp, revizorul eclesiastic; Arhimandritul Nicodim Munteanu.

La şampanie au tuastat: I. P. S. S. Mitropolitul Pimen pentru M. S. Regele sub al cărui gloriosă domnie s'a restaurat cele mai scumpe podoabe bisericeşti diu Moldova.

Apoi d. Spiru Haret, ministrul Cultelor, pentru I. P. S. S., urîndu-i viaţă lungă pentru a arhipăstori mulţi ani pe scaunul mitropolitan.

D. Bogdan, rectorul universităţii, închină pentru prosperarea şcoalei şi a bisericei.

D. N. Gane, închină pentru Mitropolit urîndu-i a duce mai departe operile întreprinse în Eparhia Dunării de jos.

Nea Dincă Schileriu: ca ţeran care reprezintă ţărănimea de aproape 30 de ani în parlamentul ţării şi pentru că ţărănimea este temelia şi talpa ţării, de la extremitatea cealaltă a ţerii, — căci şi Gorjul a fost totdeauna în fruntea ţării prin oamenii sei,—avînd cunoştinţă de aproape cu I. P. S. S. Mitropolitul Pimen încă de cînd era profesor la Seminarul Central din Bucureşti sunt aproape 20 de ani, i-am păstrat simpatia şi dragostea mea sufletească; chemat fiind să iau parte la această solemnitate, în numele ţerenimei îi aduc cele mai respectuoase felicitări, rugînd pe D-zeu să trăiască mulţi ani pentru fericirea neamului românesc.

Banchetul a luat sfirşit la ora 2 p. m.

❑ **Judiciare.**—La secţia II-a a tribunalului s'au întrunit astă-zi creditorii falitului Daniel Rechler din Iaşi, spre a se pronunţa asupra moratorinlui, pe care tribunalul l'a admis în principiu.

Moratorul a fost votat.

—Parchetul din Galaţi telegrafiază ca să se urmărească în Iaşi pe negustorul falit N. Bercovici care a dispărut de acolo. Cere arestarea şi trimitirea numitului la Galaţi, în caz cînd se află în localitate.

—La secţia II-a a Curţei urma să se judece astă-zi, dar s'a amînat pentru ziua de 20 Martie, importantul proces dintre d. Maer Goldştein cu ginerile său Adolf Hirschman, pentru restituiria dotei de 80.000 lei pe care Hirschman a reuşit să şi-o anexeze, punîndu-se sub scutul legilor austriace.

In proces pledează d-nii Matei Cantacuzino, Alex. A. Bădărău, V. Sculy, G. Nicoleanu şi Leon Sachelary.

Procesul vine de la tribunalul Bacău, unde a fost pierdut de Maer Goldştein.

— In sesiunea de Martie a Curţei cu Juri din Iaşi, se vor judeca următoarele procese:

Gh. Ruscarachi Rahaniuc, pentru tălhăris şi schingiuiri, care au cauzat moartea lui Petru Rusu; Haralamb Silion pentru arimă săvîrşită, dar neisbutită; Ion V. Moisă pentru lovituri cauzătoare de moarte; Vasile Gh. Belciug, pentru lovituri cauzătoare de moarte; trei procese de calomnie prin presă, intentate d-lui Stratin, două de d. Patraşcanu, intendentul Spiridoniei şi unul de d. Munteanu, funcţionar la intendenţia spitalului.

— Procurorul de Fălciu a făcut opoziţie la camera de punere sub acuzare, în contra ordonanţei definitive a judecătorului de instrucţie, care a scos de sub urmărire pe Ion C. Dimitriu, inculpat de lovituri cauzatoare de moarte.

— La secţia I-a a Inaltei Curţi de Casaţie se judecă astăzi recursul făcut de casa şcoalelor în contra decisiei Curţei de Apel din Iaşi, secţia II-a, prin care s'a anulat partea din testamentul lui Anastasie Başota, privitoare la legatul liceului din Pomîrla.

Pledează d. Mişu Antonescu pentru casa şcoalelor; d-nii Take Ionescu şi Mişu Ferekide pentru defendoarele Alice Nanu şi Florica Muzicescu.

❑ **Balul Crucea-Roşie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Npţional balul dat de Societatea Crucea Roşie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl aşteaptă cu nerăbdare, sigură de reuşita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obişnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 16 Februarie.

Intrevederea Brătianu-Lahovary

Bucureşti.—Simbătă după ce d. I. Lahovari şi-a terminat discursul în discuţia proiectului Stelian, o lungă întrevedere a avut loc între d nii Lahovari şi Brătianu în privinţa legei senatoriale de la 15 Martie.

Rezultatul întrevederei a fost, ca la acea alegere să se lupte contra candidatului conservator-democrat, iar la un eventual balotaj să se dee voturile acelui din cei doi candidaţi, cari la primul scrutin, va fi întrunit cele mai multe voturi.

Intrevederea cu d. Lahovari a avut de scop convingerea acestuia, că cei lalţi fruntaşi junimişti au consimţit mai de mult.

Mazilirea prefectului de Muscel

Bucureşti.—Ministrul de interne a acordat un congediu de 30 zile d-lui Cocăneanu, prefectului judeţului Muscel.

Conform obiceiului, se ştie că atunci cînd uu prefect obţine concedii, cu girarea afacerilor este însărcinat directorul prefecturei.

De data aceasta s'a procedat altfel: d. inspector administrativ Manolescu a fost însărcinat să gireze afacerile acestei prefecturi.

Această însărcinare neobişnuită este dovada de mazilirea prefectului Cocăneanu.

Starea generalului Budişteanu

Bucureşti.—Un consult de medici a avut loc aseară la d. Budişteanu, preşedintele Senatului, care se ştie că a fost victima unui accident, fracturîndu-şi piciorul stîng.

S'au făcut constatări cu razele X şi s'a observat că are o fractură serioasă care cu greu se mai poate îndrepta.

Fiind dată vrîsta înaintată a generalului şi complicaţiile ce se pot ivi, starea pacientului inspiră cele mai serioase îngrijiri, cu atît mai mult cu cît generalul poartă în el un glonte, din timpul războiului Independenţe.

Congresul Farmaciştilor

Bucureşti.—Congresul s'a deschis azi, în sala clubului german, sub preşedinţia d-lui farmacist Neculau care arată că acesta ie al doilea congres, primul a avut loc în 1903.

Vorbeşte apoi d. Augelescu, căruia i urmează d. Neculau care spune că se va întocmi un memoriu, prin care se va cere: 1) cîte o farmacie la fie-care 5000 locuitori; 2) între cei 11 inspectori sanitari să fie şi unul de farmacii; 3) Rudele să aibe dreptul de a dirigui farmaciile timp de 10 ani, cu drept de prelungire cînd vor fi copii minori; studenţii în farmacie să fie scutiţi de stagiul de cinci ani.

Se citeşte demisia d-lor Ţinc şi Mihailescu din comisia farmaceutică. D. Racovitză—Iaşi declară că va demisiona astăzi.

Vorbeşte apoi d. Jellea—Iaşi.

S'a expediat o telegramă M. S. Regelui.

Boala d-lui Horia Rosetti

Bucureşti.—D. Horia Rosetti questorul Camerei, se află de mai multe zile grav bolnav.

Funcţionar depus

Galaţi.—Funcţionarul Vasilescu, acuzat a nu fi străin de lipsurile de la serviciul maritim, a fost astă-zi depus.

In chestia interpelărei d-lui Marghiloman

Bucureşti.—Se afirmă că d. General Averescu, ministrul de rezboiu, ar fi avut o intrevedere cu d. P. P. Carp, asupra interpelărei anunţate de d. Alex. Marghiloman.

Se mai afirmă că însuşi d. Ionel Brătianu ar fi intervenit la d-nii Arion şi Olănescu, ca să stăruie pe lîngă d. Marghiloman să-şi retragă interpelarea anunţată, ceea ce nu se crede cu putinţă.

Soarta proiectului d-lui Stelian

Bucureşti.—Prin cercurile guvernamentale circulă versiunea că îndată după terminarea discuţiei generale a proectului de reformă judecătorească, Camera cu consimţimîntul ministrului de justiţie, îl va retrimete comitetului delegaţilor, pentru a fi supus unei noui examinări şi modificări.

Se crede că aceasta este modalitatea la care s'a recurs pentru a se înmormînta proectul, de oare-ce Camera se va ocupa după aceia cu budgetele şi alte lucruri urgente, aşa că sesiunea se va închide fără a mai fi timpul suficient ca proectul să fie readus din nou înaintea Parlamentului.

CAMERA

Bucureşti.—D. Stelian depune un proect de lege pentru reorganizarea generală a finanţelor statelor.

D. V. Filoti adresează o interpelare asupra faptului că s'a pus la dispoziţie scena „teatrului naţional unei trupe streine. După aceea se reea discuţia generală a reformei judecătoreşti.

D. Marghiloman constată că reforma d-lui Stelian nu corespunde neatîrnărei şi inamovibilităţei magistraturei.

Partidul conservator vrea o inamovibilitate întreagă pe cînd cel liberal o inamovibilitate limitată. limitată.

Combate cele susţinute de d. Mărzescu şi Chirculescu.

Şedinţa continuă.

SENATUL

Bucureşti. — D. Disescu cere să se dee mai multă atenţie memoriului podgorenilor din R.-Vîlcea.

D. N. Xenopol îşi desvoltă interpelarea privitoare la conflictul d'intre direcţia generală sanitară şi consiliul sanitar. Arată că la acea direcţie mai mare ie doctorul Sion.

Situaţia în Balcani

Petersburg.—Agenţia Westnic comunică cum că noul cabinet sîrbesc a adresat o comunicare guvernului rus, prin care îl asigură de sincera lui dorinţă de pace, de hotărîta voinţă de a se abţinea de la ori ce act de provocare, lăsînd în grija puterilor să delibereze asupra intereselor Sîrbiei atinsă prin criza actuală.

Răspunzînd acestui comunicat, guvernul rus a dat însărcinare ministrului său la Belgrad să dea guvernului sîrbesc sfat prietenesc de a se ţine de hotărîrea luată, de a observa o atitudine pacifică, hotărîre pe care guvernul rus a înregistrat'o cu o satisfacţie sinceră. Cabinetul din Petersburg este convins că o atare hotărîre este în interesul vital al Serbiei în actuala situaţie politică.

Pe de altă parte, guvernul rus ştie că declaraţia ce ar face Serbia cu privire la revendicări teritoriale, nu ar afla nici o simpatie, nici sprijin pe lîngă puteri şi că Serbia nu'şi va putea păstra simpatia puterilor, de cît dacă va insista la revendicări de natură a provoca un conflict cu Austro-Ungaria.

*

Roma.—Ziarul „Tribuna" declară că pretinsa scrisoare, pe care ar fi scris'o Regina Italiei mamei sale, principesa Milena a Muntenegrului şi al cărei text a fost publicat de unele ziare, este în întregime născocită.

Regina Italiei n'a scris acea scrisoare.

*

Buda-Pesta. — Serbia a mobilizat două corpuri de armată în vederes apropiatului rezboi cu Austria, iar Bulgeria a mobilizat două divizii.

*

Buda-Pesta. — După ultimele telegrame, ce au sosit, se pare că Rusia abandonează acţiunea Serbiei.

Situaţia în Persia

Paris.—Agenţia Havas, află din Constantinopol, că ambasadorul Persiei a primit o scrisoare de la şeful revoluţionarilor, declarînd că ei refuză tratativele cu Şahul şi că Şahul trebuie să negocieze direct cu revoluţionari la Taebris.

*

Teheran.—Agenţia Westnik află că ştirile din Persia sunt extrem de neliniştitoare. Revoluţionarii constituesc fortificări de-a lungul şoselelor şi încearcă a împiedeca o apropiere a trupelor, cu ajutorul unor mine. Transportul mărfurilor şi a călătorilor este aproape complect întrerupt la Teheran. Populaţia sleită de puteri, în urma necontenitelor greve, care sprijinul legaţiunilor straine.

*

Buda Pesta.—Trupe ruseşti au intrat în Persia spre a potoli răscoalele provocate de revoluţionari.

PRIMARIA COMUNEI IASI

D. Chr. Gheorghiu, şeful perceptor al comunei Iaşi, întocmind o situaţie de mersul incăsărilor pe intervalul de la 1 Aprilie 1908 pînă la 31 Ianuarie 1909, constată că incasările realizate din veniturile comunei Iaşi în aceste 10 luni sunt cu lei 61,548 peste prevederile bugetare la unele articole de venituri, iar excedentul bănesc, cu care se va solda budgetul anului curent 1908 | 9 va atinge, ţifra de 175,000 lei.

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am incredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Megisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT
— Strada Goia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vămdeniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicio cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17. —Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 657.—Mercuri 18 Fevruare 1909

Un prefect oglinda regimului

Regimul liberal de astă-zi cu mentalitatea sa și cu procedura sa se oglindește de minune în prefectura de Fălciu a fostului ei titular, dr. N. Lupu.

De 23 de luni dăinuește partidul liberal la putere. Venit în urma zgomotoaselor zdruncinări populare, pe care în foarte largă măsură le-a preparat prin anarhia procedurii lor; fără a putea fi parate la vreme prin indolența noastră, frunțașii partidului s'au văzut descoperiți în fața țării prin sila de a da cu tunul acolo, unde amenințau să nu se verse o picătură de sînge.

Ceia ce Haret scria în *Voința Națională*, dr. N. Lupu perora pe peronul gării Crasna soldaților Pitești, ce veneau să mențină ordinea la Huși. Si după cum frunțașii liberali de la București ar fi urmat să fie citați la parchet, pentru procedura lor anarhistă, așa și dr. N. Lupu, chemat telegrafic la București să răspundă, se întoarce a doua zi prefect al regimului, cum alții au luat decretul de miniștri în loc să fie ținuți a da samă.

Nepregătit partidul liberal de a lua puterea, nechemat era și prefectul de Fălciu pentru prefectură. De aici începe tragedia regimului, oglindindu-se în tragedia prefectului său. Un program mare în numele Regelui, făgăduieli cît marea cu sarea, atentaturi la constituție și proprietate, lacrimi și rugăminți țărănimei să se astîmpere.

Stilul baroc al miniștrilor. a ajuns stil patologic în condeiul *d-rului*. S'a încrucit țara de vorba miniștrilor, s'a încrucit Fălciul de stilul dr. N. Lupu, de lacrimile lui, de jurămintele lui, de sărutarea pămîntului de toate acele svărcoliri spasmodice, care arată cît e de greu a stînge focul, pe care tu l'ai ațîțat.

Rar județ a fost mai agitat pe tema doctrinarilor roșii, ca liniștitul județ Fălciu. Trei țărani—toți răzeși din Tăbălăești—și-au găsit moarte în svăpăiata lor provocare. Atita! Și cătă cerneală nu s'a vărsat să astămpere acest nerăsvrătit județ!

Regimul liberal la centru a ațîțat pofte; prefectul său la Fălciu a ațîțat pofte la săteni. Și nebunesc lucru e să ațîți pofte și năzuinți, acolo unde calea normală a suirei e alta! Liberalismul roș s'a întronat la Fălciu, ca la el acasă, și n'a fost organ administrativ, care să nu asmuțe pe țărani contra cui? Contra celor ce au, pare că, un stat ar fi al celor ce n'au nimic, iar cei ce au—rod al muncii, al economiei, al moștenirei, ar fi de dat peste granița ca niște terfe!

Și Fălciul e județul proprietății mici și mijlocii. Latifundii n'are județul, de cît unul și acela *domnesc*—al lui Cuza-Vodă! Incolo clacași, răzeși și proprietărași mijlocii! Oameni harnici, oameni muncitori, cu foarte mult bun simț, cuminți, supuși, respectuoși mai marilor; în sfîrșit oameni plini de calități.

Dar au fost asmuțiți!

Și prefectul regimului n'a știut de lege, n'a știut de nimic. Și-a transpus voința în loc de lege și a tiranisit 23 de luni un județ. A făcut să între cu plugul, unde a vrut și cît a vrut, a rupt hotărîri judecătorești; a oprit executări de sechestre, a administrat samavolnic, așa că țărănimea în formă proteguită și-a întors cu dispreț fața de la prefectul despot, cum țara și-a întors fața de la regimul liberal de azi.

Chiar binele ce l'a făcut, l'a urzit pe căi nelegale și fără forme legale!

Mai departe! Tot nămolul de patimi, de gelozii, de întreceri, de competițiuni, de care se izbește regimul, s'a izbit și prefectul N. Lupu. Pe liberalii hușani nu i-a împăcat, căci în loc de a-i face colaboratori, a căutat să-i surplanteze; în tocmai cum în mare face clica brătenistă față cu vechii liberali.

Această năzuință de surplantare a făcut să îndure o situație lamentabilă, ridiculă. Pierde în alegeri generale scaune din Parlament; uzează de cea mai ordinară armă de lupte, calomnia, răzbunarea și intimidarea, el purtătorul stindardului emancipării cetățeanului! Bătut la alegeri comunale, îndură o primărie dușmană cu scene ce numai el le-a putut suporta! Se teme să disolve consiliul județean; și după cum regimul liberal de la centru se teme de alegeri, face tot felul de compromisuri, și a ajuns ridicul, aidoma la Fălciu, a fost prefectul dr. N. Lupu!

Urît regim! urîtă prefectură!

In alte împrejurări, un prefect cu o leacă de obraz, fie acela chiar Michiu, își impunea altă ținută. Regimul liberal însă îndură situația la centru, prefectul său a îndurat'o la Fălciu.

Naționalismul de paradă al liberalilor și-a găsit culcușul la Fălciu. După ce se face raport de izgonire în masă al Evreilor din Răducăneni, trebue să primească bobărnacul centrului că procedura e și samavolnică și nelegală! Dar îngădue ca jîdovii puși în slujba prietinilor săi politici să stea în sate, să facă comerț clandestin și să sfideze pe ai noștri, pentru că așa vrea don prefect.

Dar prefectura de Fălciu a d-rului N. Lupu mai oglindește o stare generală bolnavă. Regimul, care aduce în fruntea celor mai grele trebi pe cei nechemați, pe cei nepregătiți, arată că buba regimului nostru politie s'a copt. Pentru un biet notar și încă se cer examene, pregătire, și la prefectura regimului politica aduce pe cel dintîiu venit.

Și cum vrem dar, să meargă lucrurile bine în țara aceasta. Regimul liberal a inventat o seamă de prefecți de cea mai ordinară speță! Regim inventat cu prefecți inventați, cu administrație inventată!

Regimul dr. N. Lupu la Fălciu a încetat! Un răsuflu lung de la un capăt la altul al județului, că s'a scăpat de tirania socialistă.

Cîte o pietricică cade din bolta edificiului roș, pînă ce și piatra din capul unghiului se va prăbuși odată cu regimul.

Fost-a dat ca Arsura să producă un prefect, cum și Florica ne-a dat un prim-ministru.

Prefectul se oglindește în primul său ministru!

Gh. Ghibănescu

ANARHIE

Tînărul Georgel Mârzescu, deputat al Iașilor, încălzit de succesul ce crede că a avut la Teatrul Național din Iași în fața auditorului lui Iorga, a ținut și Camerei Deputaților un discurs în care se pare că a luat pe deputați drept auditorii obicinuiți ai conferințelor naționaliste.

In adevăr, discursul rostit de d. Mârzescu, afară de părțile în care susține cu o argumentație aproape copilărească proiectul d-lui Stelian, nu este de cît o reeditare a insultelor ce s'au adus magistraturei în toamna trecută, cu deosebire că de rîndul acesta gestul seu este mult mai ordinar și nu ne va da de gîndit decît asupra mentalității sale și a partidului din care face parte.

Pentru un debut parlamentar, junele Georgel s'a prezintat cu totul mediocru; nu s'a văzut în cuvîntarea sa nici studiu, nici idei personale.

Singurul element cu care a crezut să facă senzație, este insulta magistraturei și de aceasta s'a ocupat aproape în tot discursul său. Din acest punct de vedere toleranța cu care a fost primit, pare un fenomen cu totul curios și condamnabil.

Este însă îngrijitor pentru mentalitatea d-lui Mârsescu, ca, trăind într'un partid în care patrimoniul patern este singura monedă în curs, să nu aibă pentru intrarea sa în viața parlamentară, de cît cea mai uricioasă eșire împotriva magistraturei.

Intrarea în viața politică, însă, cere un fel de sedimentare a inteligenței, un fel de așezare a minței; multe din ideile tinereței le lăsăm în cadrul amintirilor cînd ajungem la cumințenia politică și ne facem liberalii cei mai sinecuriști, deși am fost socialiștii cei mai aprigi. Este dat numai minților desordonate, ca, atuncî cînd nu se pot ridica peste comun, să scoată numai drojdiile minței, să atace în dreapta și în stînga, ca să facă sgomot în jurul personalității lor șterse.

Tineretul neștiutor poate să aplaude tiradele lui Iorga sau Cuza: cine are, însă pretenții de a juca un rol în viața politică, trebue să aștepte ca mintea lui să se limpezească și să nu considere parlamentul țărei drept o întrunire electorală de mahala.

Este îngrijitor, însă, pentru mentalitatea partidului liberal, ca să se facă din nou ecoul unor insulte atît de nesăbuite, după ce în toamna trecută Ministrul său de Justiție a mai umilit o dată magistratura. Pe noi. ieșenii, purtarea partidului liberal ne idignează, căci după ce magistratura noastră locală a fost purtată în gura țărei întregi, acum vine un reprezentant al Iașilor, ca la fie care cuvînt în parlament să pretindă a'și găsi exemple tot din magistratura Iașilor.—Un partid întreg tolerează ca în sînul său să se ridice glasuri ca acel al d-lui Murzescu, glas care ar trebui să se audă numai acolo unde se discută „potul", cum, prin o foarte lădabilă greșală de tipografie a „Universului". s'a pus acest cuvînt în gura d-lui Mârzescu. Este o nouă dovadă de anarhia morală ce domnește în partidul liberal și dacă în parlamentul țărei se poate permite ca un tînăr de talia d-lui Mârzescu să debiteze tirade ca acea care atacă una din puterile fundamentale ale Statului, parlamentul care'l tolerează și partidul care'l adăpostește, nu provoacă de cît indignare și desgust. *G.*

PANAMALE

De astă dată nu e vorba de cea de la ministerul de războiu—ci de alta.

Primăria Capitalei, mai drept: d. Vintilă Brătianu, a hotărît să exproprieze, se înțelege prin bună învoială, grădina așa zisă Ioanid, și iarăși se înțelege, cu un preț nu se poate mai generos.

Prețul acestei operații patriotice este că primăria vrea să deschidă strade pe locul acesta—motivul, însă, *cel adevărat*, este că grădina în chestie e a d-lui Toma Stelian, ministrul justiției.

Exproprierea unei grădini cu superbi arbori fructiferi, pentru a face strade inutile din acea pepinieră a Capitalei—este o idee care din capul locului trebuia să dea de bănuit. Actul de hipotecă pe care îl reproducem mai jos, va explica, însă, lămurit, scopul pe care îl urmăresc patrioții cu operația liberală proiectată de d. Vintilă Brătianu.

Citiți, numai, și faceți-vă reflecțiile:

Act de Hipotecă

Subscrisul George Ioanid proprietar domiciliat în București strada Polonă No. 126, declar și recunosc că datoresc d-lui Toma Stelian, domiciliat în București calea Victoriei No. 132, suma de 60,000 (șase-zeci) mii lei, drept onorariu de advocat, pentru însemnatele servicii de advocat ce d-sa a bine-voit a-mi face, în procesul ce am avut cu fratele meu, Nicolae Ioanid, pentru grădina Ioanid (fostă Breslea) și șapte locuri din strada Țăranilor.

Această sumă de șase-zeci mii lei mă oblig a o plăti d-lui Toma Stelian, la domiciliul d-sale cel mai tîrziu la 1 Octombrie 1906 (una mie nouă sute șase).

In caz de neplată la termen, îi voi plăti *procente de 10% pe an*, pentru ori ce întîrziere pănă la desăvîrșita plată a datoriei mele.

Pentru a asigura plata sumei de șasezeci mii de lei (60,000) și a procentelor, constituesc în folosul d-lui Toma Stelian Ipotecă asupra 10.000 m. p. din grădina și locuința ce stăpînesc în București strada Polonă No. 126, și a căror proprietate mi-a fost recunoscută de Curtea de Apel din București Secția III prin deciziunea No. 101 | 902, consfințită de Inalta Curte de Casație prin deciziunea No. 373 | 903 și anume: porțiunea de teren de la față strada Polonă, dinspre proprietatea vecină No. 124 din acea stradă, pe o întindere, la fața stradei, de 100 metri, măsurați de la colțul cu Imobilul vecin No. 124, și pe adîncimea necesară pentru a forma locul de 10,000 metri pătrați.

Toate construcțiunile existente și ori care s'ar mai face pe acest loc sunt supuse hipotecei.

Pe o parte din acest teren, și anume: 52 m. la stradă, 30 m. adîncime și 47 în fund precum și pe casele aflătoare pe această parte, există deja o primă ipotecă în folosul Creditului Urban, astfel în cît pe această parte ipoteca d-lui Toma Stelian va fi în al doilea rang.

La caz de neplată a sumei la termenul de 1 Octombre 1906, datoria mea va deveni exigibilă de-a dreptul fără nici o punere în întârziere, la care renunț expres; și fără nici o judecată, d. Toma Stelian va putea învesti acest act cu formula executorie și urmări imobilul ipotecat pănă la desăvîrșita d-sale despăgubire, în capete și procente.

Subscrisul Toma Stelian advocat declar că primesc toate stipulațiunile acestui act.

(ss) **George Ioanid** proprietar.
strada Polonă 126

(ss) **Toma Stelian** advocat
Victoriei 132

Trib. Ilfov Secția de Notariat.
1903 Octombrie 12 No. 8010.

Proces Verbal

Urmează Inscripția la No. 606 din 17 Octombrie 1903.

Doss 6225 | 903.

Și acum, cititor, mai ești curios, să știi de ce vorbesc liberalii despre cinste, și cum se face că e destul să fie cineva din tagmă ca să ajungă om cu stare?—zice *Ordinea*.

Partidul Conservator-democrat și Reforma judecătorească

Discursul rostit în Adunarea Deputaților de șeful nostru d. Take Ionescu—

II

Cazul primului prezident al Curței de apel din București

D-lor, ia să lămurim lucrul. Tînărul deputat de la Iași va citat ca exemplu de „eșire" ca un abuz din partea magistraturei cazul primului președinte al Curței de apel din București. D-lor, primesc foarte bine pilda și o primesc mai ales pentru că abuzul de putere al primului președinte s'a exercitat rînd pe rînd, întâiu contra noastră și pe urmă în contra d-voastră. D. deputat de Iași iată cum a interpretat faptul. A zis: „Două direcțiuni consecutiv contradictorii". Știți de ce vi s'a părut că sunt două direcțiuni consecutiv contradictorii? Find-că sunteți un om politic și a-ți examinat lucrul ca un om politic și fiind că l'ați văzut că la 1906 a făcut abuz de putere în contra conservatorilor și în 1907 abuz de putere în contra liberalilor, a-ți zis: două direcțiuni consecutiv contradictorii! N'ați judecat drept.

A fost o singură direcțiune consecutiv armonică, a fost un abuz de putere, recunoscut, dar un abuz de putere în aceiaș direcțiune, din plenitudinea neatîrnărei lui, el și-a arogat dreptul de a critica puterea executivă în acțiunea ei, dar pentru el puterea executivă era una, fie că am deține-o noi fie că a-ți deține-o d-ta. Nu sunt două direcțiuni consecutiv contradictorii, ci o singură direcțiune consecutiv armonică. A fost însă ceva consecutiv contradictoriu. A fost ecoul pe care l'a produs în d-tră și în noi abuzul lui de putere. Cînd primul prezident de la București ne-atacat pe noi, presa d-voastră, care nu se gîndea că se poate întîmpla și un consecutiv armonic iată ce spune. Și cine? „Voința Națională", jurnal oficial din 6 Sept. 1906:

„Este cert că magistratura trece prin o criză acută.

Insă, atît timp cît vom avea înalți magistrați ca aceia cari, urmărind numai binele și progresul magistraturei, vor ști fără ezitare, făcînd abnegație de interesele lor personale, să desvălue și să dezaprobe în public toate nemerniciile cari tind să atingă demnitatea ei; atît timp de sigur că speranța îndreptărei va licări în mintea tuturor celor drepți".

Acum, d-lor, consecutiv contradictorii; cînd v'a atacat și pe d-voastră și cînd va atacat nu pentru exercițiul dreptului guvernului, nelimitat pănă astăzi de nici o lege, de a înainta cum crede, ci pentru ceea-ce pretinde el că fusese subjugarea parchetului de către prefect, cînd v'a atacat pentru aceasta, noi nu l'am aprobat. Aceasta da, este un consecutiv contradictoriu.

La d-voastră, poftа de-a ne vedea isbiți, v'a făcut să închideți ochii la abuzul de putere și să permiți acest concurs de opoziție chiar cînd venea din o sferă de unde nu trebuie să vină! La noi, grija de interesul permanent al Statului ne-a făcut să nu aprobăm ceea ce era un abuz de putere. (Aplause pe banca minorității).

Dar, d-lor, nu este numai atît, a mai fost un consecutiv contradictoriu: a fost răspunsul nostru la această dovadă, că puterea judecătorească, cînd este putere neatîrnată, se poate întîmpla să-și iasă cîte odată din cercul atribuțiunilor ei.

A venit d. Greceanu cu o lege asupra magistraturii; propunea el prin acea lege să se restrîngă garanțiile inamovibilității de pănă atunci? Vedeam noi în acțiunea primului președinte al Curții—care pănă atunci pe d-voastră nu vă atacase, așa că numai noi aveam amărăciunea, nu este așa?—vedeam noi un imbold, ca să îngenunchiem această neatîrnare, care făcuse un păcat și pentru un păcat trecător să răsturnăm un principiu social? Nu proiectul lui Greceanu cum voiu dovedi, departe de a slăbi garanția neatîrnării, creștea această garanție.

La d-voastră, la cel dintâiu dezagrament de a fi avut ceea ce avusesem și noi, s'a născut proiectul de lege actual, care nu este altceva de cît suprimarea fără încheiere a neatârnării magistraturii.

Chestiunea înaintărilor

D-lor, vă ziceam că pentru mine neatîrnarea puterii judecătorești stă în două lucruri: în chestiunea înaintărilor și în chestiunea inamovibilității.

Cestiunea înaintărilor era pănă acum cu desăvîrșire, dar cu desăvîrșire lăsată la discrețiunea ministrului. Era un bine? Evident că nu. De aceea, d-lor, toate proectele de reformă judecătorească, toate fără excepție, au tins să îngrădească dreptul de înaintare așa cum îl avem noi, absolut în mîna ministrului. Imi veți zice atunci în partea aceasta,—nu este așa?—nu mai aveți nimic de zis!

Ei, și în această privință, d-lor, să-mi dați voie ca, în locul proectului d-nului ministru de astăzi, să vă laud proectul unui alt ministru liberal, care și astăzi este pe banca ministerială, dar care nu este ministru de justiție, al d-lui Djuvara.

D-lor, proectul d-nului Djavara de la 1897, vedeți, ni s'a spus într'o zi de un d. deputat că a fost o eclipsă în partidul liberal, între anii 1889—1901, acestea sunt însă chestiuni interne ale d-voastre, d-voastră să vă explicați cum eclipsa a ocupat cea mai mare parte din vremea d-lui Sturza, pentru mine, care sunt în afară, eu nu pot să admit că astrul liberal a avut o eclipsă așa de lungă, și trebue să iau cariera partidului liberal în întregimea ei.

D-lor, la 1897 d. Djuvara, care văd că a eșit bine din eclipsă, fiindcă se găsește ministru și în perioada acaasta de strălucire, a făcut și el un proect de lege asupra organizărei magistraturii, și s'a ocupat și el de chestiunea înaintărilor.

Și iată cum a organizat-o d. Djuvara: liste de prezentare întocmite de către instanțele judecătorești și din listele de prezentare, dreptul de alegere pentru ministru. Că este așa, să-mi dați voe să vă citesc cîte-va rînduri din expunerea sa de motive:

„Instanțele judecătorești vor avea deci după noul proiect, să alcătuiască în viitor liste de prezentare pentru fiecare grad ierarhic inamovibil, recomandînd pe cei mai distinși dintre cei cari sunt în condițiuni de a aspira la ocuparea locurilor vacante. Puterea executivă neputînd totuși să fie lipsită de ori ce drept în această materie; s'a rezervat pe acela de opțiune de pe listele înfățișate de magistratură. Cu chipul acesta, prin dubla selecțiune făcută de corpul judecătoresc pe de o parte, și de ministrul justiției pe de alta, se va asigura în practică și mai bine, dreapta apreciere a titlurilor și a meritelor fie-cărui candidat".

Ei, d-lor, eu cred că listele de prezentare—și dacă nu mă înșel, n'am avut originalul proectului lui Stătescu, dar mi se afirmă că era tot așa și în proectul lui Stătescu,—eu cred că aceste liste de prezentare, cari au pentru ele dubla autoritate a celui mai vechiu și de mai multă durată ministru de justiție al partidului liberal a lui Stătescu, și aceia a celui din urmă ministru de justiție, d. Djuvara, cred, d-lor că aceste liste sunt cu mult superioare avizului consiliului superior al magistraturii, și să vă spun de ce. Intâiu, sunt foarte sceptic asupra neatîrnării consiliului superior, ori cît de superior ar fi, cari văd că lucrează într'un mod aproape permanent pe lîngă ministru, cari îl prezidează ministrul, în care ministrul are delegat ba pe inspector, ba pe delegatul lui, și cari d-lor, chiar dacă s'ar fi ales fără de nici o legătură cu ministrul, fatal desvoltă legături.

Răposatul Kogălniceanu zicea: „Alege-mi o companie de infanterie în Cameră și după trei ani voiu avea o opoziție". Eu zic, d-lor, trimeteți-mi la un minister într'un consiliu pe cel mai groaz-

nic opozant, şi peste cîtva timp va fi armonie. (Aplauze pe băncile minorităţii).

De aceea, d-lor, crediţi-mă, cu consiliul acesta superior, care lucrează cu ministrul, care trăeşte cu ministrul, care se întîlneşte cu ministrul, pe care îl prezidează ministrul, nu vă faceţi nici o iluzie, n'aţi făcut nimic în privinţa înaintărilor. Dar nu e nimic atît. Chiar dacă ar vrea aceşti oameni să'şi ia rolul în serios, nu pot, şi ştiţi de ce? Pentru că nu cunosc magistratura. Ce ştiu cei 3 consilieri de la Casaţie despre judecătorii din munţii Buzăului sau din şesurile Ialomiţei?

De Ştefănescu, Vasilescu, Petrescu, cari se găsesc acolo, ce ştie ei? Atunci cine face tabloul înaintărilor? Il va face inspectorul judecătoresc şi delegatul ministrului, căci pentru ceilalţi toţi Ştefăneşti, toţii Petreştii la urma urmelor sunt tot una, căci nu-i cunosc şi nu poate să-i cunoască.

Cunoaşteţi atracţiunea pe care o exercită Soarele ori cărui sistem solar asupra astrelor dimprejur, tot aşa o va exercita ministrul asupra membrilor consiliului superior; nu e cu neputinţă să fie ast-fel. Credeţi-mă n'aţi făcut nimic!

Şi, de unde prin proiectul lui Stătescu şi al d-lui Djuvara, menţinut în această privinţă şi de d. Greceanu, dar eu sunt hotărît astăzi să nu mă pun de cît sub scutul predecesorilor din partidul liberal ai d-lui ministru de justiţie.

O voce: E un progres.

D. *Take Ionescu*: Dacă acest progres ar avea şi rezultatul să vă convingă am fi în cea mai bună dintre luni, am fi cu toţii liniştiţi. (Ilaritate).

Iată dar, d-lor pentru ce şi în privinţa înaintărilor nu sunt mulţumit, fiind-că nu îmi fac iluziuni şi nu vreau să mă plătesc cu aparenţe.

Dar merg mai departe, şi aceasta va fi singura propunere pe care o voi face în afară de critica proectului ministrului.

Cred chiar că sistemul prezentării listelor tot nu e destul şi să vă spun de ce: Domnilor, nu e destul ca să nu înaintezi de cît cei mai meritoşi, mai trebue ceva pentru ca în adevăr neatîrnarea magistraturii să fie întreagă, trebue d-lor să scădeţi, pe cît posibil, pofta înaintării.

Chiar atunci cînd vor fi prezentaţi de colegii lor, încă mulţi magistraţi vor rămîne în sufletul lor, cu ideia că au fost nedreptăţiţi, că n'au fost nedreptăţiţi de ministru, dar au fost nedreptăţiţi de superiorii lor ierarhici.

Ce e dar de făcut. Pe lîngă toate garanţiile de înaintare, să mai faceţi un lucru: să introduceţi gradaţia la lefuri în corpul judecătoresc, să scădeţi cel puţin în partea materială regretul neînaintării, aşa că setea de înaintare, să rămînă sete de înaintare pentru cestiunea morală, de a fi la o instanţă superioară; să nu mai fie legată această sete de înaintare şi de interesele materiale, de interesul îmbunătăţirei poziţiunii materiale a magistraţilor.

De aceia d-lor, eu cînd am alcătuit un program de partid la aceste două idei m'am oprit, pentru că le credeam practice.

„In justiţie partidul conservator-democrat crede că este absolută nevoie ca toţi judecătorii să fie inamovibili. Şi pentru a întări mai mult neatîrnarea judecătorilor, noi credem să se întindă şi la dînşii sistemul gradaţiunii, ca ispita înaintării să devină mai mică".

Cred că, dacă ne întoarcem la sistemul propus de d-nii Djuvara şi Stătescu, şi primim în această privinţă listele de prezentare pentru înaintări, şi dacă admitem gradaţia la lefurile magistraţilor, ca să poată ajunge şi judecătorul de la tribunal după un număr de ani, să fie egal în leafă cu cel dela Curte, iar înaintarea să fie mai mult o chestiune de satisfacţie sufletească, decît de nevoie materială; cred că am făcut tot ceeace se poate face, în ceeace priveşti această primă garanţie a neatîrnării judecătorului.

—Şedinţa se suspendă.

Inamovibilitatea

Şedinţa se redeschide sub preşedinţia d-lui preşedinte, M. Pherekyde.

D. *preşedinte*: D. *Take Ionescu* are cuvîntul.

D. *Take Ionescu*: D-lor deputaţi, intru acum în ceeace este în realitate adevărata chestiune, căci modul de numire, garanţiile pentru înaintare, toate acestea sunt cu desăvîrşire secundare, pe lîngă chestiunea pe care am să o tratez acum. Numit, înaintat, cu speranţe, fără speranţe, judecătorul, pentru ca să fie o putere, toată lumea înţelege, că trebue aă fie neatîrnat. Prin urmare, d-lor, inamovibilitatea, este de sigur, lucrul esenţial, este inima chestiunii, pe lîngă care toate celelalte, sunt lucruri secundare, trecătoare.

D-lor, proectul de lege fase două lucruri: întinde inamovibilitatea şi pune atîta apă în vin, în pivniţa inamovibilităţii, în cît inamovibilitatea aceasta, pe care o întinde, rămîne o adevărată „orangeadă" pentru toată lumea!

D-lor, că întinde inamovibilitatea, foarte bine face. Toate proectele de reformă, toate, fără deosebire, au coprins această întindere a inamovibilităţii şi, d-lor, dacă ar mai fi nevoe încă de un argument, v'aş cere permisiunea ca să vă arăt că într'adevăr magistratura are nevoe de întinderea inamovibilităţii. Am luat statistica şi am luat statistica celor două guverne din urmă: a guvernului actual şi a precedentului guvern conservator, guvernul Cantacuzino. Şi, d-lor, am luat, pe de o parte, toţi judecătorii amovibil, din tribunal: judecătorii de şedinţă, judecătorii de instrucţiune, judecătorii sindicii supleanţii, o categorie; altă categorie: procurori şi substituiţi, şi am văzut cîţi au fost scoşi de un guvern, cîţi au fost scoşi de celalt guvern. Şi pentru statistica să fie şi mai dreaptă, am făcut şi statistica celor cari au demisionat. De ce? Pentru că de multe ori, ştiţi bini, demisiunile sunt o adevărată eliminare, căci se fac acele mutări în interes de serviciu de care voiu vorbi mai pe urmă, cari în realitate nu sunt de cît eliminări politicoase, eliminări deghizate.

Sub precedentul guvern conservator au fost scoşi dintre magistraţii amovibili 21; sub actualul guvern liberal au fost scoşi 20. Va să zică, cam tot atîţia.

D. *V. Sassu*: Ar fi interesant să ştim cîţi a scos d. Bădăreu.

D. *Nestor Cincu*: Şi d-ta eşti o victimă.

D. *Take Ionescu*: Fireşte, d-nule Sassu am luat statistica de căţi a scos un guvern liberal şi un guvern conservator, guvernul actual, în care este ministru d. Stelian şi guvernul precedent. Sub guvernul conservator Cantacuzino—Bădărău la ministerul de justiţie—au fost scoşi 21 dintre magistraţii amovibili, iar de ministrul actual au fost scoşi 20.

Acum să luăm pe demisionaţi: au demisionat 14 sub precedentul guvern, au demisionat 22 sub actualul guvern; total, scoşii cu demisionaţii 35 sub ministerul Bădărău, acela care interesează aşa de mult pe d. Sassu, iar 42 sub d. Stelian; în tot cazul, nu vă puteţi plînge; aţi trecut cu 7 peste măsura predecesorilor.

Acum, d-lor, dacă iau membrii parchetului, procurorii şi substituţii, scoşi şi demisionaţi: 47 sub precedentul guvern, 37 sub actualul guvern. La procurori v'am bătut noi, la magistraţi inamovibili ne-aţi bătut d-voastre!

Totalitatea, vedeţi: 79 fostul guvern, 72 actualul guvern.

D-lor, de ce am făcut această statistică? Numai pentru plăcerea de a arăta că mai aselaş precent de scoateri şi demisionări se produc la toate schimbările de guvern? Dacă uneori numărul are aerul mai grav de cît în alte cazuri, aceasta nu atîrnă de numărul în sine, ci de sgomotul care se face în jurul numărului.

Nu, d-lor, dar am făcut-o pentru ca să vă dovedesc, că şi în contra guvernului din care am făcut parte şi în contra guvernului d-voastre, măsura întinderii inamovibilităţii, judecătorilor este o măsură echitabilă şi care trebue luată.

Acum că s'a lămurit nevoia, şi că întindem inamovibilitatea la toţi—fireşte nu la parchet—să vedem cum concepeţi d-voastră neatîrnarea judecătorilor inamovibili prin proectul d-voastră de lege în comparaţie de cum s'a conceput această inamovibilitate de toată lumea, şi de legiuitorul de la 1890 şi toţi miniştrii de justiţie, cari au depus vre-un proect de lege în această privinţă afară de actualul ministru de justiţie, vă zic, de absolut toţi.

D-lor, toţi miniştrii ca şi legiuitorul de la 1890, au fost pătrunşi de acest adevăr aşa de simplu, în cît în limbagiul filozofic s'ar numi truism, adică face parte de acele axiome, cari nu au nevoe de desvoltări ca să le pricepi. Ca de exemplu: lumina este contrariul întunericului.

Un truism cunoscut de toată lumea, respectat de legiuitorul de la 1890, respectat de toţi miniştri de justiţie care au formulat proecte de legi în această privinţă, este acesta: ca să fie magistratura neatîrnată de puterea executivă, controlul asupra ei trebue să l aibă magistratura ea însăşi; alt fel nu poate fi puterea neatîrnată, dacă controlul asupra ei îl are cealaltă putere. (Aplauze).

Nu se poate concepe ideea de putere deosebită, dacă e pusă sub o formă sau alta, sub controlul celeilalte; nu mai este putere deosebită, ci este un supliment subordonat la cealaltă putere. Şi atunci d-lor iată cîte-va adevăruri foarte simple: întăi magistratul inamovibil nu poate să fie mutat fără voia lui. Pentru ce d-lor? Pentru că mutarea, în cele mai multe cazuri, pentru un magistrat este o atingere aşa de mare, adusă rostului vieţii lui, în cît teama de mutare îi ridică independenţa sufletească şi face din el un supus al puterii executive, iar nu un magistrat neatîrnat. (Aplause).

Mutare prin înaintare

Toate proectele de lege—şi le voi examina şi voiu intra în detalii—să mă ertaţi dar trebue s'o fac—toate au spus: mutarea nu se poate face fără voia magistratului. Mutare prin înaintare nu se poate fără consimţimîntul lui scris. Şi d-lor, ca să nu intru înexaminarea altor proecte, iată pe al d-lui Djuvara: Ei nu pot fi transferaţi, nici chiar prin înaintare, fără consimţimîntul lor înscris.

De ce d-lor, şi d. Djuvara şi Stătescu şi d. Greceanu şi toată lumea zice: nu pot să fie transferaţi?

O voce: Citaţi şi proectul d lui Stoicescu.

D. *Titu Drumuşeanu*: Noi suntem lăsaţi la o parte (ilaritate).

D. *Take Ionescu*: N'am citat pe d. Stoicescu pentru că ştiu că este înscris şi voesc să-l las să-şi desvolte singur principiile din proectul său de lege.

D-lor, deputaţi, de ce în legea de la 1890, de ce în lege al d-lui Djuvara magistraţii nu pot fi mutaţi nici prin înaintare, fără consimţimîntul lor înscris?

D-lor, dacă în alte ţări aceste lucruri, ar putea să fie o chestiune de teorie, la noi fără o mare doză—să zic un cuvînt parlamentar—fără o mare doză de diplomaţie, nu se poate susţine, că nu ştim ce este mutare prin înaintare.

D-lor, au fost miniştri de justiţie, dintre cei mai temuţi, şi eu nu cred, că este o mare calitate pentru un minisrru să fie temut, care nu scotea nici odată dar transfera prin înaintare, şi magistratul îşi da demisiunea.

De acea şi eu adineaori am pus pe lîngă scoşi şi pe cei demisionaţi fiind că altminteri statistica mea ar fi o statistică ipocrită, o statistică falşă.

Şi cari din d-voastră nu ştie, că pe un prezident de tribunal din Bucureşti, dacă d ta pentru a-l înainta l-ai muta prim-preşedinte la Severin, sau pe un judecător din Bucureşti, pentru a-l înainta l-ai muta preşedinte la Huşi. sau la Vîlcea, care din d-voastră nu simte, că ar fi aci o eliminare sub o formă care fireşte, este diplomatică şi politicoasă, dar ştiţi că diplomaţia grozav se apropie şi de duplicitate, aşa că forma este mai diplomatică, dar şi mai puţin cinstită, de cît simpla eliminare, directa eliminare.

Dar d-lor, noi în Romînia unde s'au practicat lucrurile, unde mutarea prin înaintare a fost unul din mijloacele de a scoate pe un magistrat care îţi displace, dar căruia n'aveai nimic să-i impuţi de ce să ne ascundem şi să zicem că este neatîrnat magistratul, cînd poţi să-l muţi sub forma şi sub pretextul de înaintare! D-lor daţi-mi vacanţa unui prim-preşedinte din provincie şi atunci pe toţi cei şase preşedinţi de secţii de la tribunalul Ilfov îl poţi da afară, căci rînd pe rînd le vei oferi şi rînd pe rînd puteţi să fiţi siguri că o vor refuza! Ii veţi elimina foarte frumos, prin înaintare pe cîte şase.

D-lor crediţi-mă, prefer de o mie de ori să nu se întindă inamovibilitatea de cît să se întindă o inamovibilitate aşa de frelatată ca aceasta.

Voiţi dovadă că este aşa? Legea exceptează de la această putinţă de a 'i înainta pe toţi actualii consilieri de Curţi de apel, preşedinţii Curţilor de apel, şi primul preşedinte al Curţei de pel, adică d-lor, actualii consilieri au o inamovibilitate, cum să zic, mai frumoasă, mai înaltă de cît viitorii, căci dacă e inferioară nu văd pentru ce le-am rezerva un asemenea fel inferior de inamovibilitate! Cînd acelaş articol recunoaşte că mai e o neatîrnare, mai superioară de cît aceea în care puteţi să mutaţi un om sub pretext de înaintare, şi cînd acea inamovibilitate superioară o păstraţi ca un prilej celor cari au avut norocul să devină neatîrnaţi pe baza legilor vechi pe cari acum le distrugeţi, ce omagiu mai frumos vreţi pentru superioritatea legei vechi şi critică mai severă vreţi pentru inovaţiunea d-voastră? (Aplause prelungite pe băncile minorităţi).

Pentru preşedinţii tribunalelor însă, cari şi ei erau inamovibili după legea veche, pentru dînşii această excepţiune nu se face. Aceasta îmi aminteşte, d-lor, cum atunci cînd s'a anexat Oltenia Austriei, s'a trimis o comisiune la Viena, ca să se examineze cum ar putea să se dea boerilor noştri titluri, cari să corespundă cu ierarhia nobiliară austriacă, şi s'au împărţit în: boerones primae classis, boerones secundae classis (ilaritate) boerones tertiae classis.

Actualii preşedinţi de Curţi de apel şi membrii de Curţi de apel, sunt boerones primae classis, în privinţa neatîrnării; iar preşedinţii de tribunale şi cei numiţi de aci înainte, boerones secundae classis!

Eu, d-lor, vă rog: faceţi-i pe toţi „primae classis" nu ne mai amăriţi cu neatîrnarea magistraturii în clasificaţii de boerii! (Aplauze pe băncile minorităţii).

D-lor, mi se va spune însă: mutarea prin înaintare nu o face ministrul singur; o face ministerul cu consiliul superior.

V'am spus adineaori ce e consiliul superior şi voiu avea ocaziunea să mai analizez chestiunea consiliului superior mai la vale, cînd voiu veni la partea disciplinară. Dar, d-lor, eu nu mă ocup decît de un singur lucru: de sufletul magistratului; eu vreau ca magistratul să ştie că, dacă el n'a făcut nici un păcat, nimeni nu-l poate turbura în situaţiunea lui fără voia lui. (Aplauze pe băncile minorităţii). Că această turburare se face cu concursul unor colegi, cari au avut norocul să ajungă într'un consiliu numit superior, cari vor trăi în relaţiuni sper legitime 2 ani cu ministrul de justiţie, aceasta îmi este indiferent. Conştiinţa turburată a magistratului, care ştie că, chiar dacă se poartă ca un sfînt, sub pretext de a fi preamărit şi înaintat, el poate fi zdruncinat fără voia lui, această conştiinţă turburată împiedică neatîrnarea lui sufletească şi împiedică încrederea noastră în neatîrnarea lui sufletească, or eu aceasta nu voesc.

(Va urma.)

„Opinia în provincie"

(Corespondenţă part. a ziarului „Opinia")

DIN R.-SARAT

O arestare ilegală.—Vă comunic un îndrăzneţ caz de abuz de putere comis de Procurorul Stamatopol, prin arestarea ilegală a locuitorului Dumitrache Oprişan din comuna Tăbărăşti jud. Buzeu.

In ziua de 14 Februarie a. c. era fixat pentru judecare procesul unui grup de inculpaţi daţi judecăţei pentru furturi de vite.

Printre aceşti inculpaţi era şi Dimitrache Oprişan din comuna Tăbărăşti judeţul Buzeu.

In această zi de 14 Februarie, procedura nu era complectă cu inculpatul Dumitrache Oprişan, pentru că nu venise de la Primăria com. Tăbărăşti dovada de înmînarea citaţiei sale.

Dumitrache Oprişan însă primise citaţia şi a venit la Tribunal.

Pentru ca procesul să se poată judeca, trebuia însă ca să se prezinte înaintea Tribunalului la apelul nominal şi să arăte citaţia spre a dovedi astfel identitatea lui cum şi dorinţa de a se judeca în acea zi.

Avocatul G. Cernat, apărătorul lui Oprişan, găsind că e în interesul apărărei clientului său de a nu se prezenta Tribunalului în acea zi, îi spune acestuia să nu răspundă la apelul nominal şi pentru mai multă siguranţă îl îndeamnă să şi plece de pe sala Tribunalului.

După vre-o zece minute de la plecarea lui Oprişan, avocatul Cernat este însă informat de alţi clienţi ai săi tot din acelaş proces şi cari asistaseră la sfatul ce d-sa dăduse lui Oprişan de a pleca, că îndată ce acesta a plecat din Tribunal a fost luat de guler de jandarmul Ciupercă şi dus la parchet unde e deţinut.

Imediat, avocatul se duse la parchet unde în adevăr găsi în biuroul secretarului pe Dumitrache Oprişan, care'i comunică că a fost întors îndată după plecarea sa de jandarmul Ciupercă, şi închis în acel biurou de d. Procuror de vre-o 10 minute.

Avocatul Cernat trecu îndată la cabinetul prosurorului, unde găsi pe d. Procuror Stamatopol pe care îl întrebă ce rost are clientul său în biuroul secretarului?

D. Procuror răspunse acestei întrebări, cu multă furie, că e arestat de d-sa. La întrebarea de ce, procurorul răspunde că vrea să-l prezinte Tribunalului pentru ca ast-fel să nu se mai amîne procesul.

Avocatul G. Cernat remarcă atunci că fapta d-lui Procuror e un abuz de putere întru cît prin ea se atinge dreptul de apărare pe care clientul său 'i l-a încredinţat numai d-sale şi care drept după lege nu poate fi atins de nimeni, adăogînd tot odată că fapta procurorului lovește în dreptul de libertate asigurat tot de lege clientului său.

D. Procuror nerespunzînd nimic la acestea, avocatul îl întrebă dacă a emis vre-un mandat contra lui Oprişan şi anume ce No. are mandatul.

Neprimindu-se de avocat nici la această întrebare un răspuns, s'a reclamat telegrafic faptul d-lui ministru de justiţie.

In urmă luă cunoştinţă de fapt şi d. Prezident al Tribunalului, Teodor Rădvan, care intervenind se dispuse imediat liberarea lui D. Oprişan care părăsi îndată Tribunalul, amînîndu-se prin acest fapt judecarea procesului.

Faptul a produs senzaţie în cercul avocaţilor cari aprobau atitudinea d-nului avocat Cernat şi mai ales a mulţimei ce abunda în acea zi sala Tribunalului.

Ştirea s'a răspîndit cu iuţeală în tot oraşul, unde se aşteaptă cu nerăbdare rezultatul telegramei adresată ministrului de justiţie.

Până acum nu se ştie ce măsuri a luat d. ministru.

Sperăm că nu se va face muşama afacerea, pentru a se dovedi astfel că în sala unui Tribunal poţi fi puţin mai sigur ca în Codrul Vlăsiei. G. M.

Informaţii

❑ **Reorganizarea ministerului de finanţe.**—După cum anunţat d. Emil Costinescu a prezentat consiliului de miniştri, proectul de lege pentru reorganizarea ministerului de finanţe.

Expunerea de motive al acestui proect arată că la direcţia contabilităţei s'a alăturat şi serviciul datoriei publice. Din sub direcţia pensiilor s'a făcut un serviciu deosebit.

Din direcţia contribuţilor directe şi a contribuţiilor indirecte s'a format o singură direcţie a contribuţiilor şi fondului comunal.

Din direcţia creditului agricol şi din casa creditului viticol s'a format o singură direcţie: a creditului şi creditului agricol.

Retribuţiile directorilor de la Creditul agricol şi viticol şi de la cassa centrală a Băncilor populare s'au echitat cu ale directorilor din administraţia centrală a ministerului.

S'a fixat numărul inspectorilor financiari la patru spre zece pentru toate serviciile dependinte de ministerul finanţelor. S'a mai prevăzut că patru din inspectori pot să fie ingineri din corpul technic al Statului.

S'au prevăzut condiţii de admitere pentru avocaţii ministerului de finanţe

In acelaşi timp s'au dat şi acestor funcţionari stabilitate.

Secţia creditului agricol, precum şi secţia regiei s'au pus snb controlul adminastrului financiar.

Nu vor fi admişi ca funcţionari de cît acei ce au diploma de licenţiat.

Prin proectul de faţă se dă ministrului putinţa de a rechema în serviciul pe foşti, funcţionari ai finanţelor fără diplome de studii; această facultate este însă mărginită, căci rechemarea se poate face numai dacă foştii funcţionari n'au fost destituiţi sau revocaţi, dacă au servit cel puţin cinci ani şi dacă n'au trecut cinci ani de la eşirea lor din administraţia finanţelor.

Din afară de administraţia finanţelor nu nu vor puteasă fie numiţi funcţionari de cît cei mult în gradul de sub-director în administraţia centrală sau de şef de secţie în serviciul exterior.

Pentru numirile în celelalte funcţii s'a stabilit următoarele:

Cei cari n'au nici o diplomă, dar sunt în administraţia finanţelor, pot să înainteze pînă la gradul de impiegat cl. I, cu 200 lei lunar. Cei care au patru clase gimnaziale pot să înainteze până la gradul de subşef de birou sau subşef de secţie, cu 250 lei lunar. Cei cari au absolvenţa liceului pot să înainteze până la gradul de şef de birou în administraţiile centrale şi de administrator financiar în serviciul exterior general. Cei cu şcoala superioară de comerţ pot să înainteze până la gradul de inspector financiar. In fine, cei cu diplome academice pot să ajungă în toate gradele din administraţia generală a finanţelor.

Pentru numirile noi, ce se vor face dela punerea în aplicare a legii propuse, nu vor mai putea să fie primiţi în administraţiile centrale de cît cei cari vor justifica absolvenţa a cel puţin patru clase liceale.

S'au prevăzut şi pentru perceptori condiţii de admitere în funcţie şi în acelaş timp au fost trecuţi cu lefuri fixe în buget, în loc de a fi plătit remiză asupra încasărilor.

❑ In numărul viitor al „Nouei Reviste Romîne, de sub direcţia d-lui C. Rădulescu Motru, d. Coco Dimitrescu-Iaşi răspunde d-lui N. Filipescu, printr'un sîngeros articol, la învinuirea ce-i aduce de-a fi ateu.

Rectorul universităţii de Bucureşti ironizează în chip nu se poate mai drastic, creştinizmul păgîn practicat de d. N. Filipescu şi face aluziuni foarte străvezii la nenorocitul duel al d-lui N, Filipescu, cu regretatul Gh. Em. Lahovary.

Ne vom face plăcerea a reproduce la timp articolul d-lui Coco Dimitrescu-Iaşi.

❑ In cursul săptămînei viitoare, I. P. S. Mitropolitul Pimen va începe să viziteze bisericele din localitate.

❑ D. Bălteanu, prefectul poliţiei Galaţi, va fii numit prefect al judeţului Neamţ.

❑ D. dr. Dim. Iamandi, medic la circ. Soleşti (Vaslui), a fost transferat la circ. Copou-Turia, din judeţul Iaşi, în locul d-lui Savu Matei.

D. dr. Savu Matei, a fost transferat la circ. Zapodeni, din judeţul Vaslui, d na dr. Natalia Aronovici, medic la circ. Zapodeni, a fost transferată la Goleşti în locul d-lui D. Iamandi.

❑ D. Const. Graur a dat la lumină o broşură întitulată: „Factorul cel nou"—înainte şi după răscoale.

Ne vom ocupa de lucrarea publicistului Gălăţean.

❑ Prin reînfiinţarea postului de medic comunal la disp. I din Iaşi, va fi numit d. dr. G. Botez.

❑ Pentru ziua de 20 Martie a. c. se anunţă o reprezentaţie extraordinară, cu concursul maistrului scenei romîneşti, d. Const. Nottara.

Se va juca „Hoţii".

❑ D. Coco Dimitrescu-Iaşi, rectorul universităţii de Bucureşti, îşi sărbătoreşte, la 25 Februarie, cea de-a 60-a aniversare a naşterei sale.

❑ Printre copiii din comuna Bucium, s'a ivit epidimia de difterie.

S'au luat măsuri pentru combatere.

❑ **Balul Crucea-Roşie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Naţional balul dat de Societatea Crucea Roşie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl aşteaptă cu nerăbdare, sigură de reuşita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obişnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

❑ **Cu insepere de la 1 Aprilie a. c., inspectoratul şcolar al circumscripţiei Iaşi va avea local propriu, în casele de lîngă universitate.**

❑ **După cum am anunţat eri, examenul institutorilor şi învăţătorilor, pentru obţinerea titlului de definitivat, se va începe la 1 Martie a. c.**

Examenul se va ţinea în localul seminarului „Veniamin".

DIVERSE

— D. locotenent Dimitrie Bijulescu comandantul închisoarei militare de la Galata, a obţinut un concediu de două săptămîni. D-sa este înlocuit de subofiţerul Tomiţa.

— D. Dim. Ciulei a fost numit provizor agent sanitar la comuna Scobinţi, judeţul Iaşi, în locul d-lui M Halunga.

— D. comisar Argintoianu şi subcomisarul Lisievici au făcut o percheziţie la locuinţa soţilor Panaite Luchian, din str. Frumoasa, unde au găsit mai multe lucruri de furat.

Ei au fost înaintaţi parchetului.

Ultime informaţii

❑ *Se ştie că consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţi, de la Universitatea noastră, a cerut, prin rectorat, ministrului cultelor şi instrucţiunei publice, ca să înfiinţeze o şcoală de farmacie în localitate.*

D. Spiru Haret, ministrul cultelor, cu ocazia prezenţei sale în Iaşi, a declarat Duminică, că nu va înfiinţa şcoala cerută.

Motivul? Probabil dragostea cea mare, ce o are d. Haret pentru Iaşi!

❑ **Neregule.**—Chipul cum s'au închis unele şcoli publice în Iaşi, constitue o mare neregulă din partea autorităţilor şcolare. Fără ordin circular anume, unii directori au dispus închiderea şcolii lor, pe cînd la alte şcoli publice, unde s'au constatat cazuri, nu s'a luat nici o măsură. Medicii comunali în zgîrcenia lor pentru starea sanitară şi în dorul de a nu se da de gol de neglijenţă au oprit anume constatarea cazurilor, şi iubitori ce sunt pentru cei de jos, nu s'au sfiit a spune, că n'au ce să facă că au murit 2—3 copii de familii bune, căci de ceilalţi din mahala nu-i dor nici spetele. Mai mult încă, chemat nn medic de dispărţire la o femee nevoeşă a refuzat să se ducă, şi biata femee—o spălătoreasă—a trebuit să se împrumute şi să cheme un doctor evreu.

Halul serviciului sanitar, oglindeşte destrăbălarea ce domneşte la comuna Iaşi.

❑ **O expertiză importantă.**—Astă-zi s'a discutat în divergenţă la Tribunalul secţia I-a procesul cîrciumarului Hersch Fastlich, inculpat că ar pune în consumaţie vin falşificat cu acid salicilic.

După cererea d-lor avocaţi C. B. Pennescu şi Lascar Antoniu, care asistau pe Fastlich, Tribunalul a admis a se face o expertiză de către d-nii profesori doctor Riegler, N. Racovitza şi dr. Conya senior asupra următoarelor importante puncte:

1) Dacă acidul salicilic nu se poate găsi în vinuri în mod natural;

2) Dacă un buletin de analiză, cum este acel privitor pe contravenient, care arată numai „acid salicilic" sau „urme de aci salicilic", poate conchide că vinul analizat a fost hrănit în mod artificial cu acid salicilic;

3) Dacă chiar într'un vin absolut curat nu poate fi o-substanţă ce reacţionează întocmai cu acest acid salicilic, fără ca să fi avut loc un adaos de acid salicilic la acel vin;

4) Dacă se analizează un vin roş, cum este vinul lui Fastlich cel analizat, reacţiunea acidului salicilic cu perclorura de fer nu perde din eficacitatea sa, cînd se operează în prezenta taninului din vin; şi aceasta nu este de natură a induce în eroare pe un chimist, prin aceia că ar face confuzie între reacţiunele colorante ale taninului, cu reacţiunele acidului salicilic;

5) Dacă pentru a se certifica că unui vin i-a fost adăugat acid salicilic, nu se se cere ca chimistul să prevadă în buletinul de analize doza cantitativă a acidului salicilic găsit, pentru ca numai astfel să se poată apresia dacă e vorba de o salicitare naturală sau una artificială.

6) Dacă un vin natural nu ar putea căpata acid salicic din cauză că vasul în care a fost pus, nu avuse înainte acid salicilic.

7) In ce scop un comerciant sau un producător ar adăuga acid salicilic unui vin.

De alt-fel să ştie, că tribunalul secţia II-a a admis o identică expertiză în şedinţa de la 2 Ianuar a. c. în procesul lui Avram Iţicovici.

Chestia fiind foarte importantă, şi interesînd atît pe comercianţi cît şi pe producătorii de vinuri, vom publica la timp rapoartele experţilor numiţi de tribunale.

❑ D. maior Ciocazan, care a fost achitat de consiliul de rezboi de invinuirile ce-i s'au adus, a fost înaintea consiliului de reformă, pentru aceleaşi fapte—şi va fi judecat în ziua de 27 c.

Consiliul va fi presidat de d. general Lambrino, comandant de brigadă, asistat de d-nii: colonel Cruţescu, comandantul brigăzei 16; colonel Vlădoianu, comandantul brigăzei 14; colonelii de intendenţă Vârtejanu şi Zaharia, de la ministerul de rezboiu.

In ziua de 28 Februar, consiliul de reformă va judeca pe căpitanul Guriţă, administrator cl. II, invinuit că n'ar fi dat de ştire Generalului despre afacerea privitoare la d. maior Ciocazan.

❑ **De la cercul didactic.** — Membrii cercului didactic s'au întrunit aseară Luni, în localul cercului, din strada Lăpuşneanu.

Membrii cercului cu discutat chestia sporirei salariilor şi a îmbunătăţirei stărei lor materiale.

In legătură cu aceasta, s'a hotărît ca membrii cercului să se adune în fie-care Mercuri seara, în localul cercului, spre a discuta: sporirea numărului orelor la şcoalele secondare, de la 12 la 16; dacă liceele şi gimnasiile să aibă cursuri suprapuse sau nu; dacă e bine să fie catedre, ori grupe de catedre, impuse direct de ministru, sau hotărîte de consiliul profesorilor.

S'a mai decis a se discuta chestia examenului de înaintare pe loc a învăţătorilor, trecerea lor de la sate la oraşe, chestie care prezintă multe dificultăţi de procedură.

❑ Soldaţii bacalaureaţi din regimentul 13 Ştefan cel Mare au depus eri examenul de caporali.

In seara de 28 Februarie ei vor pleca la Ploeşti, la batalionul 9 vânători, unde vor urma şcoala de ofiţeri în rezervă.

❑ Ministrul Cultelor şi instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar că dispensează pe învăţătorii şi învăţătoarele de la şcoalele de aplicaţie, de pe lîngă şcoalele normale, de la şedinţele cercurilor culturale.

❑ **In locul d-lui A. Naum,** demisionat la catedra de limba şi literatura romînă va continua să ţie cursurile d. decan al facultăţei de litere, A. D. Xenopol.

❑ Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de medicină se vor întruni Marţi, 24 Februarie, pentru a da cetire raportului comisiunei pentru examinarea lucrărilor candidaţilor la catedra de higienă, de la facultatea de medicină din Iaşi, comisiune care se compune din d-nii profesori: dr. Riegler, Puşcariu şi Manicatide.

Candidaţi la această catedră sunt, după cum se ştie, d-nii d-ri: V. Roşculeţ, Slătineanu, Săbăreanu şi Spineanu.

Se crede că comisiunea va cere ţinerea unui concurs pentru această catedră.

După cît ştim, se va mai ivi un candidat.

❑ D. judecător de instrucţie V. Erbiceanu şi dr. Grossi, vor pleca poimîne la Erbiceni, pentru a proceda la facerea autopsiei cadavrului locuitorului I. Raţă, care a încetat din viaţă acum două luni, şi a cărui desgropare a fost ordonată de parchet.

❑ Tribunalul a declarat în stare de faliment pe bacanul Al. Antoniade din strada Palatului.

❑ Astă-zi a avut loc primul examen de doctorat în drept în Iaşi.

D. I. Boncescu, candidatul, a reuşit.

❑ Procesul pentru anularea testamentului Başotă, va continua astă-zi şi mîine la secţia I-a a Casaţiei.

❑ **Defraudarea de la casa de export.**—După cum am anunţat eri, judecătorul de instrucţie d. Sculy a lansat un mandat de arestare contra d-lui Adolf Hescheles, procuristul cassei de export pe acţiuni, foastă Kohn şi Mitler cu sediul central în Viena, şi care are filiale în Iaşi şi în alte oraşe mari din Romînia.

Hescheles, care este un mare specialist în afaceri de export, a fost angajat acum un an de cassa Kohn şi Mitler, şi spre mirarea tuturor, care erau convinşi de onesitatea sa, a fost dovedit că a delapidat suma de 36.000 în urma unei anchete, făcută de şeful centralei din Bucureşti şi de avocatul Oppenheimer, care a fost trimes aci de cassa din Viena.

Hescheles a declarat judecătorului de instrucţie că recunoaşte a fi delapidat 21,000 lei, iar 15,000 lei, susţine că ar fi dat, cu cec asupra casei „Dickin" din Bucureşti, comerciantului I. B. din Iaşi cu care Kohn şi Mitler se află în relaţii de afaceri.

Dar nici această alegaţiune nu este adevarată şi secre de că Hescheles ar fi pordut banii în speculaţiuni nenorocite.

In momentul în care scriem aceste rînduri, tribunalul secţia II-a în camera de consiliu, cercetează dosarul spre confirmarea sau infirmarea mandatului.

Tribunalul a confirmat mandatul.

❑ **După cum am anunţat I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu, a declarat că va introduce şi la Iaşi conferinţele pastorale.**

Primele conferinţe ale preoţilor, după cît ştim, se vor ţinea după Paşti, în cursul lunei Apriiie a. c.

❑ **A fost adus din Ţigănaşi şi înaintat parchetului individul Bucur Stan Oas, care în seara de lasatul secului, Duminică 8 Februarie, înarmîndu-se cu un ciomag, s'a dus la administraţia moşiei Perieni a d-lui Tandaburu şi intrînd în camera servitorului Ioan Crăciun, i-a aplicat acestuia mai multe lovituri de ciomag în cap, frasturîndu-i şi o mînă.**

Criminalul s'a dus apoi la viziteul Zaharia Marcu, la care se aflau mai mulţi servitori cărora le spuse că „a scapat de Ioan". Unul din cei de faţă făcîndu-i imputări, furiosul criminal se repezi cu ciomagul să'l lovească.

Servitorul Alex. Ioan a reuşit să'l dezarmeze, luîndu-i ciomagul. Bucur a scos atunci un cuţit ce'l avea la brîu, aplicîndu-i o lovitură în cap. De asemeni a mai aplicat două lovituri de cuţit viziteului Marcu Zaharia, care intervenise în ajutorul lui Ioan.

Nu s'a mulţumit însă cu acestea, ei, împreună cu nevasta ss, Bucur s'a dus în apartamentele d-nei Tandaburu, începînd a cetrobăi prin casă. D-na Tandaburu, prinzînd de veste, împreună cu nepotul d-sale s'au refugiat în grajdul curţei.

Servitorii înştiinţînd autorităţile, au sosit la faţa locului şeful secţiei de jandarmi Gh. Bottez, care a arestat pe criminal şi pe care l'a adus la Iaşi.

❑ **Vizita preoţilor la I. P. S. S. Mitrrpolitul.**—In urma dorinţei I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei şi Sucevei, preoţii de la b sericile din localitate, s'au dus astă-zi dimineaţă la orele 9 şi jumatate la Mitropolie, spre a se prezenta noului lor Archipăstor.

Preoţii s'au adunat în sala corului, şi la orele 9 şi jumatate Inaltul Prelat a venit în mijlocul lor.

I. P. S. S. Mitropolitul s'a întreţinut cu fie-care în parte, făcăndu-le cunoştinţa.

In urmă I. P. S. Sa a ţinut preoţilor o frumoasă cuvîntare, plină de sfaturi şi învăţături.

Inaltul Prelat a început prin a spune că a venit la Iaşi, în scopul numai de a munci, cu concursul bine înţeles al preoţilor, pentru rădicarea prestigiului bisericei noastre şi pentru întărirea credinţei creştine.

„Va trebui să lucrăm împreună a spus I. P. S. Sa,—aşa cum am făcut la Galaţi, în Eparchia Dunărei de Jos".

Inaltul Prelat a dat apoi sfaturi preoţilor cum trebue să se poarte în societate, lucrând pentru binele obştesc şi pentru demnitatea tagmei preoţeşti, anunţând că este dispus să'-i primească pe ori-care din ei, ori-când, pentru a le da sfaturi folositoare şi a le asculta nevoile lor.

Şi-a manifestat dorinţa de a-i cunoaşte pe toţi în deaproape, arătînd că nu va căuta să facă despotism, ci să conlucreze cu toţii împreună. A sfătuit pe preoţi să nu se amestece în luptele politice, ci fie care să'şi exercite drepturile de cetăţean.

In urmă, Inaltul Prelat, a relevat că cu procedeul introbuinţat la Episcopia Dunărei-de Jos, a reuşit să facă multe opere folositoare, cum e societatea „Solidaritatea", instituţie de bine-facere, care are acum un fond de aproape 100,000 lei, şi de la care văduvele preoţilor şi copii minori, pot avea un ajutor. I. P. S. S'a a spus că va lucra ca şi la Iaşi să înfiinţeze o asemenea instituţie de bine-facere şi folositoare.

Continuînd I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a spus că pentru ca activitatea preoţească să ia un mare avînt, va trebui să se introducă şi aci conferinţele păstorale, — preoţii să se întrunească pentru a discuta diferitele chestiuni privitoare la bunul mers al bisericei, precum şi conferinţele protoereilor, care să se ocupe cu buna administraţie a bisericei.

I. P. S. S. Mitropolitul a cerut încă odată concursul preoţiior, şi terminînd i-a îndemnat ca fie-care să-şi facă datoria şi să lucreze pentru întărirea credinţei în Dumnezeu şi pentru îmbunătăţirea stărei morale a poporului.

Cuvîntarea a fost asculată cu multă atenţie de preoţi şi ea le-a produs o plăcută impresie.

In cursul acestei săptămăni, I. P. S. S. Mitropolitul va continua a primi pe preoţi din judeţ.

❑ Vineri sara profesorii şcoalei Normale „Vasile Lupu" se vor întruni din nou în conferinţă didactică de a discuta între alte chestiuni cu referinţa la organizarea învăţămîntului normal, şi activitatea extra-şcolară a învăţătorilor, motivaţi fiind prin „Revista Invăţătorilor" din Romînia.

❑ Azi dimineaţă la 8 jum. un tren al lucrărilor de construirea nouei linii ferate Podul-Iloaia—Hîrlău, a deraiat în faţa şoselei naţionale.

Vagonul de manipulaţie a fost sfărămat. Trenul avea în total 6 vagoane. Cauza e defectuozitatea liniei.

Mecanicul a fost uşor rănit.

❑ Un îndrăzneţ furt s'a comis la cercul didactic din strada Lăpuşneanu.

Nişte rău făcători, s'au introdus Vineri noaptea în localul cercului şi cu nişte instrumente au spart un saltar, din care au furat suma de 109 lei, în hîrtii de bancă şi în argint.

Poliţia a fost avizată şi a făcut mai multe arestări.

❑ Aflăm cu părere de rău încetarea din viaţă la Roman a d-lui At. Popovici, maestru la gimnaziul de acolo. Cruda boală l'a răpus lăsînd în urmă o soţie întristată şi mai mulţi copii.

Trimetem îndureratei familii condoleanţele noastre.

❑ Pe ziua de 1 Martie a. c. se va face o mişcare printre notarii din comunele rurale din judeţul nostru.

❑ Poliţia de siguranţă din Capitală, cere autorităţilor locale să cerceteze dacă în oraşul nostru se află tînărul Flechter Bernard, din Statele-Unite, muzicant, bun orator, şi diplomat de la mai multe Universităţi, care ar fi intrat la noi în ţară din 1905.

❑ Toţi şefii secţiilor de jandarmi rurali din judeţul nostru au demisionat, din cauză că după noua lege ei urmează a fi transferaţi în alte judeţe, neputînd funcţiona în judeţul unde au proprietăţi.

❑ Din rapoartele ce sosesc la prefectura de judeţ rezultă că viscolul din săptămîna trecută a făcut mari stricăciuni şi a cauzat mari pagube, în unele părţi.

Aşa, pe moşia Bădeni au pierit 40 de vite. In satul Bădărei s'a prăbuşit o şură a locuitorului Neculai Bădărău, omorînd mai multe vite.

❑ **Judiciare.**—Firma Hammer şi Thomson din Dundee (Scoţia), prin reprezentantul ei în Romînia, d. Taubman din Bucureşti, a cerut declararea în stare de faliment a firmei manufacturiere din Iaşi Donnenfeld şi Becker.

Tribunalul a fixat termen pentru ziua de 27 c.

— După cum am anunţat eri, creditorii s'au întrunit şi au votat moratoriul cerut de firma Daniel Rechler. Eri a intervenit însă o cerere a firmei de Mayo din Paris, care se opune la acordarea moratoriului şi tribunalul a hotărît să se ocupe de această cerere în ziua de 24 curent.

— Zilele trecute parchetul a fost sezizat de o cerere a d-lui E... de a descinde într'unul din hotelurile de mîna a doua din Iaşi, spre a constata un flagrant delict de adulter al soţiei d lui E., cu un tînăr din Iaşi, care se îndeletnicește cu asemene afaceri.

Flagrantul delict a fost în adevăr constatat şi atît d-na E., cît şi d. I., au fost daţi azi în judecata tribunalului.

Afacerea a fost repartizată la secţia I.

— Academia Romînă a reclamat contra firmei Iiescu şi Grossu din Iaşi, că n'a trimis Academiei mai multe din cărţile apărute în tipografia „Dacia" din localitate.

Tribunalul a condemnat pe d-nii Iliescu şi Grossu la 770 lei daune către Academie cu sancţiunea transformărei amenzei în închisoare, în caz de insolvabilitate—şi la 50 lei amendă căire Stat.

— D-nii supleanţi Hipolit Mărzescu şi Vasile Iamandi au fost desemnaţi de sorţi să figureze ca asesori la Curtea cu Juri, în sesiunea de Martie.

— La secţia II-a a Curţei s'a judecat astăzi apelul făcut de Isidor Steinberg, care a fost condemnat de Trib. Neamţ la un an închisoare pentru bancrută frauduloasă.

Curtea i-a respins apelul.

— Aceiaşi secţie avea să judece astăzi procesul privitor pe d. Popovici, fost poliţaiu de Botoşani,—dat judecăţei pentru că în mod abuziv, ar fi arestat pe d. prof. Tufescu, actualminte director al liceului din Botoşani.

După ce s'a luat interogatorul inculpatului precnm şi al reclamantului Curtea a amînat procesul din cauza lipsei martorilor acuzărei, admiţînd totodată martori şi reclamantului.

❑ Seria scenelor teatrale-artistice se succedă regulat pe pînza cinematografului din Sala Teatrului Circ-Sidoli, Joi 19 Febr. noul program cuprinde o comedie a lui Labiche „Vechi prietini" interpretată de cei mai buni artişti ai Parizului precum Laudrin de-la „Nouveautes". Madam Guitty dela Palais Royal, Jaquet de la Parisiana, etc.

Acest nou gen de Cinematografie obţine cele mai mari Succese în Paris chiar cu toate că artiştii care interpretează piesele adoptate la Cinematograf sunt admiraţi pe scenele teatrelor de acolo. Aşa „Cirque Chiver" „Salle Charras" etc. Sunt Inţesate de lume cînd se desfăşoară acele sujete, numite acolo „Les films d'art".

Programul nou din astă-seară cuprinde multe vederi sportive, precum: Pescuitul broaştelor ţestoase, Toate sporturile din Savoia etc,—comedii inedite, precum: Goana Cînelui, A greşit băiatul, Vrea să devie hoţ cu ori ce preţ, urmiază apoi dramatice feerii etc.

Se repetă după îndemnul mai multora şi pentru ultima oară: Şcoala Italiană de Cavalerie din Pinerolo.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 16 Februarie.

D. Take Ionescu la Craiova

Craiova.—D. Take Ionescu a fost ieri la clubul conservator-democrat de aci, s'a întreţinut cu mai mulţi prietini, şi a făcut şi unele declaraţiuni însemnate: în ce priveşte legea clerului mirean, guvernul vrea să înfiinţeze două categorii de preoţi: una care va fi plătită de stat, o a doua, care va fi plătită de enoriaşi. In privinţa viitorilor episcopi, d. Take Ionescu a zis că ştie că guvernul va susţine candidaturile arhiereului Ghenadie Georgescu din Iaşi, pentru episcopia de Rimnic şi a arhiereului Nifon din Bucureşti, pentru episcopia Dunărei de jos.

Asupra viitorului Sinod, care vrea să-l înfiinţeze guvernul, şeful nostru a declarat că este de parere, ca acest Sinod să aibă şi conducerea administraţiei Casei bisericelor.

In privinţa reformei magistraturei a declarat că are credinţa, că proiectul Stelian va suferi multe şi însemnate modificări.

Grevă de lucrători-tipografi

Bucureşti.—Lucrătorii-tipografi de la ziarele *Voinţa*, *Viitorul* şi *Independenţa*: s'au pus astă-zi în grevă şi cer reducerea orelor de muncă şi îndepărtarea numitului Sake Petreanu, care terorizează pe lucrători.

D. Procopiu, administratorul general al ziarelor colectiviste, a îngăduit să reducă orele de lucru şi a promis că va îndepărta pe Petreanu, dar lucrătorii cer îndepărtarea lui imediată.

Ziarele „Voinţa" şi „Viitorul" nu vor apare astă-zi, iar „Independenţa" se tipăreşte numai pe o „jumătate coală.

Noul prefect

Huşi.—Noul prefect, Corbescu, soseşte mîne în localitate, spre a şi lua postul în primire.

Proiecte de legi

Bucureşti.—S'au depus pe biroul Camerii proectele: pentru organizarea ministerului de finance şi altul pentru reabilitarea condemnaţilor.

Călătoria Regelui Ferdinand

Viena.—Regele Bulgariei a sosit eri din Petesburg.

PACEA ASIGURATĂ

Paris.—Cercurile oficiale anunţă că Serbia ar fi renunţat, în urma intervenţiei Rusiei, la pretenţiunile de revindecări teritoriale, aşa că este speranţă că pacea nu va fi tulburată.

Moartea unei princese

Cannes.—Principesa Maria Teresa de Hohenzolern a încetat din viaţă.

Material de rezboi oprit

„Gazeta de Colonia" află din Belgrad, că în urma reprezentaţiilor făcute de către Franţa, Turcia ar fi interzis transportul materialului de rezboiu pentru Serbia.

Condemnarea atentatorului contra lui Fallières

Paris.=Tribunalul corecţional a condemnat la 4 ani de închisoare pe chelnerul Mattis, care a atacat pe preşedintele Fallières.

Societatea Creditului Urban Iaşi

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa generală, că de la 23 Aprilie 1909, se va da în chirie **Otelul Naţional** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în oraşul Dorohoi, strada Grigori Ghica V. V. No. 26.

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori-ce informaţiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iaşi, cît şi la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

Direcţiunea

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Anunciu

Spre a se putea da unei afaceri infloritoare din Iaşi, o expansiune mai importantă, se caută ca tovarăş, om solid cu capital însemnat (100,000 lei), de preferinţă un Romîn şi dorior a lucra în ramura comercială.

Oferte sub P. I.

Poste restante, Iaşi

De vinzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

CABINETUL DENTISTIC

—CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

De inchiriet o cameră mobilată, cu sau fără pensiune, *strada Albă 27.*

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. 1-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. 1-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. 1-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciul cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 658 —Joi 19 Fevruare 1909

Partidul Conservator-democrat

Partidul conservator-democrat implinind un an de la alcătuirea sub actuala lui formă, a sărbătorit zilele trecute această aniversare. Cu ocazia aceasta s'a scris şi s'a vorbit despre partidul conservator-democrat, ca de un partid cu totul nou.

Eu cred, că propriu zis, partidul nostru, ca idee şi concepţie politică, este mult mai vechiu de cît acest scurt spaţiu de timp. Căci de şi în aparenţă e un partid nou, totuşi partidul conservator-democrat de sub şefia d-lui Take Ionescu, nu este de cît vechiul şi întregul partid conservator, alcătuit de marele şi nemuritorul Lascar Catargi, adus natural în curentul noilor probleme politice şi sociale, care agită lumea modernă. Evoluţiunea ideilor de guvernămînt a adus în mod fatal şi evoluţiunea partidelor politice. Or, partidul conservator-democrat nu este de cît vechiul partid conservator în forma lui modernă evolutivă, mărit şi fortificat prin noua generaţiune de tineri, armata de luptă a partidului.

Formele de guvernămînt ca şi programele politice ale unui partid nu pot sta impietrite în starea lor primitivă. Noile curente sociale, noile trebuinţe economice, le silesc în mod fatal, ca ele mărindu'şi cercul lor de acţiune şi orizontul lor politic şi social, să urmeze pas cu pas curentul evolutiv al gîndirilor şi problemelor sociale şi economice contemporane.

Partidul conservator, în forma lui de azi, de partid conservator-democrat, a isvorît dintr'o adîncă necesitate politică, firească vremurilor grele prin care am trecut şi trecem încă.

Dacă ne uităm la celelalte partide, unul care ne guvernează acuma cellalt cu pretenţiuni de a guverna în viitor, cu durere trebue să constatăm starea de degenerare în care se află, lipsa unei orientări politice serioase şi lipsa de curaj în lupta pentru rezolvarea marilor probleme economice moderne.

Partidul liberal, care a corespuns odinioară unei chemări istorice, este minat de germenii dizolvanţi ai socialismului, care mai ales astă-zi sub şefia d-lui Ion I. Brătianu, au devenit cu atît mai periculoşi, cunoscută fiind ascendenţa foştilor socialişti asupra actualului prim-ministru. Ce să mai zicem de gruparea anemică şi lipsită de entuziasmul luptei a aşa numitului partid conservator-carpist, grupare lipsită de forţa numerică şi morală necesară?

Şi în faţa acestui haos de idei şi de conştiinţi, partidul conservator alcătuit de marele Lascar Catargi a luat forma evolutivă modernă de conservator-democrat, rămănînd însă continuatorul firului istoric al adevăratului partid conservator.

Cred că în modul acesta trebuie explicată constituirea partidului conservator-democrat, iar nu ca o nouă înjghebare de partid, atribuindu-i idee şi concepţie politică cu totul nouă şi distinctă de a partidului conservator istoric. Iar dacă partidul conservator în forma lui de democrat şi-a ales ca şef pe d. Take Ionescu, aceasta s'a făcut tocmai din cauză că şeful nostru a fost acela, care cel dintăi a conceput ideia îndrumărei conservatorismului romîn în spre democraţie, în spre popor, adevăratul isvor al forţelor şi energiilor noastre naţionale. Astăzi democraţia, ca adevărat fenomen social se impune cu forţa fatalităţei în viaţa politică modernă, şi probă despre acest adevăr este triumful ideilor democratice la mai toate statele. Era firesc dar, ca şi partidul conservator de la noi să recurgă la sprijinul şi adeziunea maselor, căci viaţa publică a unei ţări nu mai poate fi monopolul unei clase privilegiate, care nu reprezintă de cît tradiţia şi legătura sîngelui cu vechea oligarhie a ţărei.

De aceia partidul conservator, luînd forma de conservator-democrat, s'a pus în fruntea ideilor progresiste care au de bază rîdicarea poporului, care este entitatea etnică cea mai curată ca unul ce reprezintă forma materială de conservare naţională.

De aci se poate vedea că partidul conservator-democrat nu trebue luat în înţelesul de partid înjghebat cu totul din nou, ci de adevăratul partid conservator istoric, îndrumat numai cît mai mult de concepţia modernă a ideei conservatoare, bazată pe progres şi evoluţiune.

E bine ca să se ştie şi să se reţie aceasta.

Lascar Antoniu

Interpelarea d-lui N. Xenopol

Fruntaşul nostru, d. N. Xenopol şi-a desvoltat în maturul corp, interpelarea sa privitoare la anarhia ce domneşte în sînul serviciului sanitar.

Senatorul de Tecuci a pus în relief, nu se poate mai bine, sistemul practicat de colectivişti şi procedeurile la cari recurg, din clipa în cari aceste sisteme nu corespund aşteptărilor guvernului liberal.

Sistemul e următor: pentru a se pune la adăpost şi pentru a putea lucra sub paravan, în diferitele noastre instituţiuni şi ramuri de administraţie, liberalii inventează cîte un „consiliu superior". Astfel, ne-au miluit cu un consiliu superior administrativ, cu un consiliu superior al agriculturii, ba d. Toma Stelian vrea să înzestreze ţara cu un consiliu superior al magistraturei.

Consiliile acestea superioare sunt astfel întocmite încît devin nişte simple instrumente în mîinile liberalilor; de cîte ori însă aceste consilii nu vor să fie pe placul guvernului, proecte de desfiinţare sau cel puţin de modificare încep să-şi facă drum.

Astfel s'a întîmplat cu consiliul sanitar superior. Fruntaşul nostru, d. N. Xenogol a arătat, la Senat, că consiliul sanitar superior se compune din medicii şi farmaciştii cei mai iluştri ai ţărei, aparţinînd tuturor partidelor politice.

Cu toate că consiliul sanitar superior şi-a făcut în totdeauna datoria, cu toate că nici un fapt articulat nu se poate cita împotriva activităţei acestui consiliu, sub directorul serviciului sanitar a găsit de cuviinţă să „persecute" pe iluştrii membri ai acestui consiliu şi să întrebuinţeze toate mijloacele pentru a înlătura „bărbile albe" de pe scaunele consiliului sanitar şi a le înlocui cu „tovarăşi", cărora d. Sion le zice pe nume, ca unui simplu Cantacuzino.

Cuvîntarea d-lui N. Xenopol a fost pe cît de ascultată, pe atît de aprobată, dacă nu aplaudată, de membrii majorităţii. Ba, d. dr. Rîmniceanu,—al cărui spirit de independenţă a dat mult de lucru guvernului — a luat o atitudine hotărît ostilă... nervosului sub-director Sion, a titudine care şi-a ajuns punctul culminat în clipa în care d. dr. Rîmniceanu a dat ordin uşierului să dea afară din incinta Senatului, pe inconştientul sub-director al Serviciului Sanitar.

Interpelarea d-lui N. Xenopol a avut darul să rîdice un colţişor din vălul ce acopere tendinţele anarhiste ale „tovarăşilor" de la guvern, cari ne guvernează azi sub firma „poporanismului".

HALUL STRADELOR

Budgetul comunei Iaşi se va solda cu un excedent de 175.000 lei.

Administraţia comunală a vestit prin ziare această îmbucurătoare veste; a făcut-o fără paradă mare, fără să-şi cînte osanale.

Si cînd întrebi pe aceeaşi fericiţi în ale excedentului, de ce lasă stradele în neruşinata tualetă în care se găsesc; murdare, absolut imposibile de traversat, bălţi infecte—ţi se respunde cu lacrămi:

— N'avem bani, n'avem cai, n'avem care.

Bilanţuri false, cu cifre umflate, cu activ fantesist—acest arsenal al firmelor în faliment este de modă vechie.

Nu ne închipuim că comuna noastră a ajuns în stare să-şi fabrice situaţiuni financiare false.

Din contra: credem că este perfect adevărat că. pînă în lanuarie, excedentul a fost de 65.000 lei şi că se va realiza, pînă la sfîrşit, cifra de 175.000 lei.

In cazul acesta, însă trebue să constatăm un nou soi de bilanţ fals: neguţitorul în faliment îşi ticluеşte o situaţie neexistentă, se preface că are; administraţia comunală a ajuns la excedente —dar îşi închipue că n'are.

Chiar dacă n'ar avea acel plus de 175.000 lei şi dacă—ar fi intervenit viscolul, care a adus stradele în halul în care se găsesc încă, faţă de cazul de forţă majoră, ar fi trebuit să găsească suma necesară de prevenire. Dar cînd ai 175.000 lei.

Cu cîte-va mii lei totul s'ar aranja.

Administraţia, autoarea marelui excedent, zice că n'are parale. Ar fi aceasta un nou soi de halucinaţie. Dar să ne închipuim că intervine un prilej extra-ordinar, şi că primăria, ar fi obligată să facă serbări, să pavoaseze oraşul, să dee un banchet—lucruri ce—ar necesita o cheltuială tot de cîte-va mii lei.

Atunci administraţia n'ar mai trăi între rîs şi plîns: n'ar mai rîde de bucurie că are, cum asigură perceptorul comunei, un excedent de 175.000 lei şi n'ar mai plînge de scîrbă, că n'are 3000 sau 4000 lei pentru curăţirea stradelor.

Ruşine mare aşa administraţie.

CATE-VA NOTE

Sfîrşitul egal cu începutul: stagiunea teatrală în Iaşi a fost un balamuc şi s'a încheiat cu piesa Balamucul.

*

D. Lupu, fostul prefect de Fălciu, încă de pe cînd era în funcţie, anunţase o prelegere publică, pentru luna Martie, cu sujetul: „Jucătorii de Cărţi".

D. doctor Lupu a perdut dar partida înainte de-a o fi început.

*

Programul noului prefect de Fălciu va consta într'o localizare de proverb: „Corb la Lup nu-şi scoate ochii".

*

Dintr'un oraş din America a dispărut un anume Flechter, muzicant şi bun orator—şi autorităţile cer urmărirea lui şi în Romînia.

Dacă ar fi fost muzicant şi prost orator, dispărutul ar fi putut fi identic cu d. Mustea de la Roman.

OAMENI ŞI LUCRURI

IDEALURI APUSENE

In ultimul timp agitaţiunile regaliste au urmat mereu la Paris. Cu deosebire tineritul părea foarte agitat şi gata să dee tot concursul ocultei mişcări anti republicane. Epizode mici, uneori ridicule, colorează această veche mişcare tinerească şi ziarul „Matin" e bine inspirat cînd publică următoarea satiră în lumea saloanelor regaliste, sub forma unui dialog familiar:

Contele: „Adhéaume nu s'a întors încă; ce-o fi oare. Trebue să fi plecat cam de mult de la liceu".

Contesa: Ai uitat că astăzi băiatul iea parte pentru prima dată la o manifestaţie socialistă... Numai de ar avea noroc să-l aresteze.

Contele: Arestat! Dus între gardişti! Zvîrlit în închisoare! Drăguţul nostru băiat! Vai, dacă ar fi să ţi se împlinească cuvîntul!

(El se confundă din nou în cetirea ziarului, în timp ce contesa îşi continuă lucrul de broderie început pentru „azilul iubirii părăsite". Trece o jumătate de ceas).

Contele: Nu se întoarce.

Contesa: Imi spune inima că pot să am speranţe. Sunt sigură că a atacat un gardist, că a insultat pe comisarul de poliţie şi că a dat cu pietre în „carul roşu". Cine ştie! Poate în momentul cînd vorbim el se şi află în arestul poliţiei...

Contele: Ori-şi cum băiatul mai are încă vreme. Adhéaume are 15 ani, poartă un nume celebru, a fost crescut cu îngrijire... Cu toate acestea n'a reuşit încă să fie arestat pentru insultă, agitaţie sau bătaie contra agenţilor de poliţie. La un moment dat am început a disperă: toţi prietenii noştrii au copii de vrîsta lui cari au avut conflicte cu autorităţile. Fericiţi părinţi!

Contesa: Poate vom intra şi noi în rîndul părinţilor fericiţi.

(Trece încă o jumătate de oară. Contele şi contesa sunt plini de speranţă. Probabil băiatul e arestat La un moment însă Adhéaume apare).

Contele: Ce, aici eşti? De unde vii? N'ai fost dus la poliţie?

Adhéaume: Iartă-mă, papa! Am făcut ce mi-a stat în putere. Am atacat sergenţii, am insultat un ofiţer; dar nimeni n'a dat ordin să mă aresteze.

Contesa: Fricosule!

Contele: Iată cine e fiul meu! N'ai putut striea vre'un monument, ori să dai foc unui minister, să culci la pămînt un gardist, ca să intri şi tu în rîndurile copiilor distinşi?! Tu n'o să fi arestat niciodată, te cunosc eu! Dar şi eu o să-ţi vin de hac. Nu capeţi de mîncare astăseară. Să-ţi fie de învăţătură pe altă dată..."

In exagerarea ei necesară, satira zugrăveşte o stare de spirit existentă. Cînd oare vor deveni acele idealuri apusene, — idealuri apuse?

Rodion

Partidul Conservator-democrat şi Reforma judecătorească

—Discursul rostit în Adunarea Deputaţilor de şeful nostru d. Take Ionescu—

III

Mutarea din cauză de rudenie, interese şi legături

Trec acum la a doua ciopîrtire a neatîrnării.

Foarte bine. Dar nu tot-d'auna avem mijlocul ca să-i scoatem sub pretext de înaintare; căci nu tot-d'a-una sunt vacanţe; să-i scoatem prin transferare.

Să vedem alte pretexte; pretextul de rudenie, de interese, de legături. D-lor, era în legea de până acum, era pentru preşedinţii de tribunale, cînd preşedintele este localnic, şi pe lîngă acest fapt că e localnic are rude sau legături, el poate fi transferat.

Cînd a venit d. Djuvara cu proectul său de lege de la 1897, a păstrat lusurile acestea toate, dar numai pentru acei de la tribunale: „Magistraţii inamovibili ai tribunalelor vor putea fi transferaţi cînd vor fi localnici etc., din judeţul unde tribunalul îşi are reşedinţa". Pentru ce, d-lor? Lucrul e natural pentru preşedintele localnic al tribunalului, dar lucrul nu se concepe pentru consilierii Curţilor de apel. Pentru că tribunalele noastre, multe din ele, sunt în localităţi aşa de mici, cu o societate aşa de restrînsă, în cît dacă preşedintele e şi localnic şi are şi legături, poate fatalmente să devină un fel de satrap al justiţiei.

Dar, d-lor, Curţile de apel din cele 4 oraşe? Dar legăturile lor? Are judecătorul legături în oraşul unde reşade? Dar el nu judecă numai pe oamenii din oraşul în care reşade, şi judecă oamenii din 7—8 judeţe! Şi pe acela să-l transferaţi care are legături în oraşul lui de reşedinţă? Care e romînul care nu are rude în Bucureşti? Dar, d-lor, cu legea aceasta cei mai fruntaşi magistraţi ai ţării nu ar fi putut figura în magistratura noastră! Unde ar fi fost magistraţi ca Schina cu această lege? Unde ar fi fost magistraţi ca Giani cu această lege? Şi eu vorbesc de Alexandru Giani magistratul, iar nu de ministrul, căci atunci m'aş isbi de un discurs al d-lui ministru de justiţie actual şi nu aş vrea să introduc nici un element dezagreabil în discuţiunea noastră. (Aplauze).

D. *Toma Stelian, ministrul justiţiei*. Eu nu am spus nimic contra d-nului Giani.

Take Ionescu: Atunci, d-le ministru, dacă aluziunile din acel discurs nu erau nimic atunci îmi explic şi eu multe din gîndurile din acest proect de lege. (Ilaritate).

D-lor, unde ar fi fost Giani? Unde ar fi fost Pherekyde? Şi credeţi d-voastră că faptul că am putut să avem în magistratura din Bucureşti. magistraţi ca Giani, ca Pherekyde, ca Schina, credeţi că aceasta a fost în detrimentul magistraturii noastre?

Cu legea d-voastră nu este magistrat pe care să nu-l puteţi muta. Absolut nici unul. Fîndcă nu este magistrat în ţara noastră care să nu aibă rude, care să nu aibă legături. Dar se va zice: transferarea nu o face ministrul singur, ci o face cu consiliul superior.

Şi lucru curios d-lor, este foarte complicată legea, cu consiliul superior, care de astă dată nu este tocmai un consiliu superior, ci este un tribunal disciplinar, voi arata pe urmă mica deosebire. D-lor, lucru curios! îl pot înainta fără ştirea lui, fără voia lui, prin consiliul superior ordinar. Cînd omul acesta nu vrea ca să-l înaintez şi cînd vine şi îmi zice: d-le ministru lasă-mă în pace! Nu vreau să mă înaintezi! Atunci d-lor mai puţine garanţii: consiliul superior ordinar! Cînd însă se întîmplă cazul că are rubedenii, că are interese, atunci mai multe garanţii: consiliul disciplinar, care ceva,—ceva este mai bun de cît celalalt? Eu aşi fi crezut contrariul.

Iată un om care nu are nici un cusur, dar nu vrea înaintarea,—este un om modest, care se simte mai bine în sfera primei instanţe, care nu vrea să treacă în instanţa superioară, care şi-a organizat un trai al lui într'un oraş de provincie, unde poate trăi o viaţă liniştită, unde leafa lui îi ajunge, unde viaţa externă nu este, unde nu are nevoe să aibă şi cheltueli de aparat, ei bine, fiindcă vroi îl permut, cu acest consiliu al magistraturii: acela cu ministru preşedinte, cu un inspector şi cu un delegat, căci este interesul justiţiei! Dacă însă are rubedenii, legături? Atunci d-lor, se chiamă consiliul disciplinar pe care-l voi examina.

Ei d-lor, această inovaţiune, căci inovaţiune este, nu o găsiţi nici într'un proect de lege, absolut nici într'unul, această inovaţiune a d-lui ministru, este absolut desfiinţarea deghizată a neatîrnărei magistraturii!

D-lor, consiliul superior, sau consiliul disciplinar, cînd mi s'o imputa un lucru, pe care nu l'am comis, tot va ezita, este o oare care garanţie sufletească că nu va voi să spună că sunt vinovat. Dar cînd este vorba să aprecieze, dacă este sau nu este „în interesul justiţiei" ce vast! Ce larg! Să mă mute? Aceiaşi oameni cari poate ar refuza un verdict de condamnare, în contra unui magistrat inocent, aceiaşi oameni vor da cu înlesnire un aviz de mutare, de transferare pentru legături de rubedenie, căci rubedenii au toţi. Putem să măturăm imediat tribunalul de Ilfov dacă căutăm la rubedenii pe cei mai buni şi pe cei mai admirabili magistraţi ai tribunalului.

N'aşi voi aci să supăr pe d. preşedinte al nostru, dar aş putea cita pe propriul său fiu, care este unul dintre cei mai distinşi magistraţi din tribunalul de Ilfov. Mai rubedenie de cît fiul preşedintelui Camerei deputaţilor!

De aceea zic, aci e un mare pericol. Acelaş tribunal disciplinar, care nu va îndrăsni cîte odată să-şi dea consimţimîntul, să zică că un om nevinovat este vinovat, cu mare înlesnire va consimţi la o mutare pentru faptul că are rude.

Disciplina

Vin acum la partea din urmă: disciplina. Magistraţii sunt oameni, pot să comită greşeli, trebuie cineva să-i judece, fireşte. D-lor, cum au conceput toţi legiuitorii de la 1890 şi toţi acei cari au depus proiecte de legi pînă la d. ministru actual? Cum au conceput ei judecarea magistraţilor? Foarte simplu; au zis: magistratura fiind o putere în Stat, ea se controlează pe ea însăşi, tribunalul disciplinar nu se compune decît din magistraţi şi acest tribunal nu-l compune decît tot magistratura, iar nu ministrul, căci vrem judecată, iar nu tribunal ad-hoc iar nu „comisii mixte", ca după lovitura de Stat a lui Napoleon al III-lea.

Lovitura de Stat mi-o aminteşte o citaţiune a d-lui raportor în raportul său. Foarte frumos raport, dar eu găsesc că se putea lăsa la o parte Abbatucci, nu trebuia citat.

Pe la 1851—1852 raporturile cari se făceau primului preşedinte al republicei franceze nu erau tocmai rapoarte cari tindeau la întărirea independenţei organelor Statului în republica franceză. Primul preşedinte medita o lovitură de Stat medita introducerea, pentru a doua oară, a cezarismului. Abbatucci era dintre prietenii primului preşedinte şi grozav n'aşi vrea să judec instituţiunile şi independenţa instituţiunilor noastre după ideile cari aveau curs în 1851 în anturajul

primului preşedinte al republicei franceze.

D-lor deputaţi, zic: toţi au conceput aşa: magistraţii să fie judecaţi de superiori lor erarhici.

Şi întâi Curtea de Casaţie; Curtea de Casaţie să judece ea însăşi pe membrii ei. D-lor, este de conceput ca membrii Curţii de Casaţie să fie judecaţi de alţi judecători, de altcineva de cît de Curtea de Casaţie? Este de conceput? Cum, d-lor, a-ţi dat Curţii de Casaţie dreptul să judece pe miniştri, adică cea mai mare autoritate din Stat şi vă închipuiţi că pe membrii Curţii de casaţie poate să-i judece altcineva de cît această Curte de casaţie, care judecă pe miniştri, adică organele cele mai superioare ale puterii executive?

Ei, d-lor, cum concepuse d. ministru tribunalul său disciplinar?

A avut trei faze, şi dacă examinez aceste faze este ca să-mi dau şi mai bine seama de firul conducător, căci în sfîrşit, cineva nu se poate învîrti de cît în un anumit cerc de idei, şi chiar, d-lor, cînd ideile evoluează, totuşi poţi să găseşti înţelesul lor, ducîndu-te la isvor.

Primul proiect prevedea că consiliul superior al magistraturei, compus de 3 membri aleşi de Curtea de Casaţie, doi de Curtea de apel din Bucureşti; un delegat al ministrului şi un inspector judecătoresc să judece pe toată lumea, chiar şi pe membrii Curţii de casaţie.

Aceasta era prima concepţiune. Mă rog, vă închipuiţi d-voastră o subjugare mai mare; o mai extra-ordinară suprimare a independenţei magistraturii de cît aceasta?

Curtea de casaţie, care dă ultimul cuvînt în toate interpretările legii, Curtea de casaţie, din care prin diferite legi ale d-voastre aţi luat cîte un delegat în diferite instituţiuni pentru a le da o mai mare strălucire şi o mai mare fală, membrii ei însă, unul cîte unul îi judecă inspectorul judecătoresc, delegatul ministrului şi doi membri de la Curtea de apel cari vor moşteni locurile lor, dacă se va face vacanţă, în urma judecăţii!

La această extraordinară concepţiune s'a renunţat în sfîrşit, dar credeţi că definitiv? Credeţi că cel puţin s'a lăsat prin proiectul acesta de lege, ca membrii Curţii de Casaţie să-i judece Curtea de casaţie? Nu.

Ştiţi cine-i judecă? Un tribunal disciplinar, compus din cei 3 membri ai Curţii de casaţie, cari fiind aleşi în consiliul superior al magistraturii, au avut o prealabilă conlucrare doi ani cu ministrul justiţiei şi în numiri şi în înaintări. Va să zică, îi judecă o Curte de casaţie disciplinară, domestică.

Pe noi, pe miniştrii, ne judecă Curtea de casaţie întreagă, pe judecătorii de la Curtea de casaţie îi judecă o Curte de casaţie mitigată; primul-preşedinte, pe care ministrul şi-a rezervat dreptul să-l numească, fără să consulte consiliul său superior, căci pe primii preşedinţi îi numeşte de-a dreptul, cei trei, cari au deja o viaţă domesticită, oamenii au intrat în relaţiuni de 2 ani şi au căpătat fatal o turnură mai administrativă,—şi încă trei membri de la Curtea de Casaţie traşi la sorţi!

D-lor, nu este acesta tribunalul disciplinar, care se cuvine celei mai înalte instanţe judecătoreşti din Stat? Şi mă pun sub pavăza tuturora, cari au venit cu un proiect de lege înaintea d-voastră. Iată pe al d-lui Djuvara: art. 123 (vezi 117). „Cînd acţiunea disciplinară se exercită în contra unui consilier al Curţei de casaţiune, tribunalul disciplinar care judecă, se compune din secţiunile unite ale Curţei de casaţiune, sub preşedinţia primului preşedinte.

„Tot asemenea se urmează cînd acţiunea se exersită în contra unei Curţi întregi, sau un tribunal întreg, sau în contra unei secţiuni de Curte sau de tribunal".

D-lor, proiectul cel din urmă al d-lui Greceanu este tot aşa.

Tot aşa proectul lui Stătescu; tot aşa toate proiectele de lege, tot aşa d-niloр toată lumea, care a avut în vedere adevărata neatîrnare a puterei judecătoreşti; iar nu transformarea puterei judecătoreşti într'un ruaj administrativ, anex pe lîngă ministrul de justiţie.

Trec acum d-lor la disciplina asupra Curţilor de apel şi tribunalelor. Cum este d-lor astăzi? Astăzi, pe consilierii şi pe preşedinţii Curţei de apel îi judecă Curtea de casaţiune, pe preşedinţii tribunalelor, în viitor fireşte, şi pe judecătorii de tribunal, căci devin inamovibili, îi judecă Curtea de apel, din resortul respectiv.

Tot acelaşi principiu, aceiaşi ideie! Puterea judecătorească controlîndu-se singură. Cum propunea d. Djuvara? Tot aşa îmi daţi voe să citesc: art. 124 (vechi 118).

„Cînd acţiunea se exercită contra unui magistrat de la Curtea de apel, tribunalul disciplinar se compune dintr'o delegaţiune de 5 membrii, dintre cari unul ca suplinitor al Curţei de Casaţie; iar cînd se exercită în contra unui magistrat de la prima instanţă sau de la o judecătorie de ocol, el se compune dintr'o delegaţiune tot de 5 membrii, dintre care unul iarăşi suplinitor al Curţei de apel respective. Şi într'un caz şi într'altul membrii acestei delegaţiuni sunt desemnaţi cu scrutin secret, la începutul fiecărui an judecătoresc. Ei judecă în număr de 5, sub preşedinţia primului-preşedinte. Suplinitorii nu judecă de cît în caz de lipsă sau de împiedicare a verinuia din titularia"

O voce: Aceasta nu e bine.

D. Take Ionescu: D-lor, înţelegeţi bine, eu nu mă ocup de detalii, mă ocup de principiul conducător. In proectul d-lui Djuvara, aceiaşi idee este: pe consilierii Curţilor de apel îi judecă Curtea de casaţie, pe cei de la tribunal îi judecă Curţile de apel respective.

Proectul d-lui Grecianu d-lor este mai larg decît al d-lui Djuvara.

„Consiliul de disciplină al magistraturii se compune din 9 membri, traşi la sorţi de primul preşedinte al Curţei de casaţiune în ajunul zilei fixate de el pentru judecarea afacerii, în şedinţa publică şi plenară...".

Pentru ce d-lor, această ideie din proectul d-lui Grecianu? Se zisea: să unificăm tribunalul disciplinar, să fie unul pentru toţi magistraţii, să le facem onoarea de a-i judeca pe toţi. Curtea de casaţie, cea mai înaltă instituţiune a Statului, şi pentru ca să nu se poată exercita nici un fel de intervenţie, nici un fel de rugăciune şi nici să nu punem în mişcare tot corpul de 24 de consilieri, pentru un judecător de tribunal, dat în judecată, se vor trage la sorţi din ajun 9 consilieri, care vor judeca fie pe consilierii Curţilor de apel, fie pe membrii de la tribunal. Aşa dar şi aci acelaş principiu, chiar mai lărgit de cît în proectul d-lui Djuvara, adică: ideia asigurănţii unei judecăţi superioare, isrăşi magistratura independentă de înrîurirea puterii executive.

(Va urma.)

Opinia în provincie

(Corespondenţă part. a ziarului „Opinia")

PAŞCANI.

După o funcţionare neîntreruptă de un an şi jumătate, comisiunea interimară e pe cale de a lua sfîrşit la noi. Prefectul judeţului, după cum a spus-o şi d. Fleva în interpelarea sa, ţine cu ori-ce preţ să aleagă ca primar pe un oare care individ, Anton Popovici, destituit din funcţiuni publice pentru delapidări de bani (Ord. Minist. de Finanţe 3688 din 11 Aprilie 1905) şi condamnat de mai multe ori. Şi fiind că acest cinstit personagiu nu e agreat de nici un alegător cinstit şi conştient din toată comuna, administraţia din fruntea judeţului nu se dă în lături de la nici o ilegalitate pentru a'l face să fie ales în contra voinţei alegătorilor, contra opiniei publice sfidată de acest individ.

Comuna rurală Paşcani, una dintre cele mai mari din ţară, e împărţită în 2 secţiuni de votare: secţiunea I, compusă din 3 cotuni din extremităţi diferite, ale comunei, a votat totdeauna în localul primăriei, iar secţiunea a II-a, compusă din 5 cotuni de la centru, votau în localul judecătoriei. De data aceasta însă spre a'şi asigura reuşita şi în acelaş timp pentru a putea opera absolut fără nici un control, onorata comisiune interimară, condusă de onoratul domn Anton Popovici a strămutat localul de vot al secţiunei I la şcoala din cotuna Sodomei, depărtare de 4 chilometri de tîrgul Paşcani şi de 6 chilometri de gara Paşcani. O infamie mai mare şi o ilegalitate mai mare ca aceasta nu se putea. Cu procedarea aceasta vor fi lipsiţi de dreptul de vot *308 alegători din gară*, cei mai conştienţi din toţi alegătorii, pe care onor. comisiune a avut grija să-i treacă pe liste ca făcînd parte din secţiunea I Sodomeni. Căci nici unul din aceşti alegători, slujbaşi la drumul de fier, nu-şi va putea părăsi serviciul pentru a se duce peste cîmpii întroenite de zăpadă, distanţă de 6 chilometri, pe drumuri neumblate ca să voteze. Şi unde mai punem că alegerea, contrar art. 4 din procedura electorală, s'a fixat pe Mercuri 25 Februarie, nu în zi de Duminică sau sărbătoare cum prevede mencionatul articol şi aceasta cu scop vădit de a lovi în lucrătorii din atelier.

Iată mijloacele de care se serveşte cea mai stupidă din administraţiile ce avem în comunele rurale, pentru a se impune conştiinţei cetăţenilor. Iată în ce hal ne găsim abea la 2 ani după reprimarea sin geroaselor răscoale.

Dar uitasem se menţionez că între colaboratorii lui Anton Popovici un loc de onoare îl ocupă şi preotul D. Iordăches cu din Sodomeni. Tocmai acum, cînd toate privirile sunt aţintite asupra îndreptărilor ce trebuesc de adus bisericei, Sf. Sa, metamorfozat în agent electoral „pur sang", cutrieră satele şi îndeamnă pe bine credincioşii creştini „în numele Domnului"... prefect, să voteze lista guvernului şi a bisericei noastre. Pentru respectul ce credincioşii îl au pentru Mitropolitul nou ales, s'au hotărît a nu-i mai reclama cazul deocamdată.

De obicei la sate preotul nu prea merge mînă 'n mînă cu învăţătorul în chestiunile ce-i privesc; la Sodomeni, însă, d. Dimitrie Pescaru, învăţător, în politică merge mînă în mînă cu popa Iordăchescu.

Cel puţin acesta are dreptate, căci e cumnat cu cinstitul domn Anton Popovici. Şi-i face onoare.

Despre cele ce se petrec la Paşcani vom vorbi mai pe larg în alt număr.

Cor.

Cumparaţi Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 şi 25 Februarie 1909

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plată cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 68. - jumatate loz Lei 34. Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

Litere-Ştiinţe-Arte

Finis.—Pe ziua de 15 Februarie stagiunea oficială a Teatrului Naţional a fost declarată închisă. Acest period al activităţii teatrale e poate epoca cea mai sufocantă, pentru cele mai multe elemente ale teatrului iaşan şi nu vroim să discutăm acuma şi în acest loc cauzele acestui fapt real, nici să căutăm de partea cui e vina în acest fenomen—care e dintre curiozităţile instituţiunii.

Ceea ce însă vroim să relevăm e faptul că de acuma înainte începe adevărata activitate în culise; pentru perioada teatrală care începe, s'au rezervat surprizele, s'au păstrat senzaţiile, s'au ţinut în umbră — „bombele" menite să aducă lume în sală şi bani în casa teatrului.

Dacă stagiunea oficială n'a fost toomai fericită, urăm din toată inima artiştilor—beneficii norocoase.

*

Ziarul Daily Mail vorbind de actorul englez Charles Warner se exprimă astfel: Toţi acei cari l-au văzut jucînd, spun că acest artist plin de căldură îşi cheltuia puterile sale fără să ţie vre-o socoteală şi se extenua printr'un joc în care sistemul său nervos, extrem de încordat. parvenea să mişte pe spectatori prin efecte de groază"...

De sigur că ori cine a cetit aceste linii şi-a zis „Sărmanul om!... trebue să fi închis de tînăr ochii... Incă o victimă a artei"...

Cu toate astea Charles Warner a murit la vrîsta înaintată de 93 ani, şi acest artist care a trăit aproape un veac nu numai că nu s'a stins ca o fiinţă uzată de surmenaj, dar a avut atîta energie cît să se sinucidă.

*

La Paris s'a făcut o descoperire... remarcabilă: linia ferată subterană a devenit periculoasă monumentelor şi statuelor. Prin sguduiturile provocate de vagoanele „Metropolitanului" se slăbeşte fondamentul monumentelor care încep a se clătina. O statue a şi trebuit să fie scoasă de pe fondament. In general aspectul prezentat de statuele oamenilor celebri, e cît se poate de grotesc. S'ar zice că statuiele unor oameni cari nu s'au închinat nici odată,—se închină acum înaintea trecătorilor miraţi.

*

Coquelin care ar fi declamat, fără să obosească, cele 2 mii de versuri din Chantecler, găsea că unele role deşi mici sunt destul de obositoare şi ca exemplu dădea pe acela al d-lui Cesar din Ruy Blas.

„Negăsind, spunea el într'o zi printre caracterele lui Victor Hugo acel tip profund omenesc, care îl întîlnim în fie-care din personagiile lui Mollére, actorul e obligat să se extenueze în căutarea de efecte exterioare. Cînd am început să repetăm Ruy Blas, am încercat să personific pe Don Cesar, dar n'am găsit în acest rol nimic alt ceva de cît o tiradă nesfîrşită, Don Cesar nu apare de cît în 2 acte. Are o scurtă apariţie în actul I şi duce în spinare întreg actul al 4.

Ori de cîte ori joc acest rol, sunt prăpădit de osteneală.

„In teatru nimenea nu mă consideră ca delicat şi mlădios; joc rolul lui Mascarille din l'Etourdi, cel mai obositor din rolurile lui Molière, şi nu mă simt obosit".

„Dar ies extenuat după actul al patrulea din Ruy Blas. Dacă autorul n'a făcut un rol, în zadar se munceşte actorul, să scoată ceva din el".

*

A apărut No. 11—12 al revistei bisericească şi didactică „Viitorul" pe 1 şi 15 Februarie, cu următorul sumar:

Virtutea şi felurile ei.—Obştiile săteşti.—Ceva despre pace.—Scrisoare.—Cum îmi dau îndreptările faţă de atacurile d-lui Potop de la „Vestitorul". Cronica bisericească.—Cronica literară şi artistică.—Pedica la întîmpinarea Domnului.—Corespondenţă.—Informaţiuni. — Bibliografie.—Foileton.

*

Faenza oraşul natal al celebrului fisician Torricelli a intrat în posesiunea unui instrument fisical, construit de călugărul iesuit Alfani.

Este vorba de cel mai mare barometru din lume. Barometrele obicinuite, se compun dintr'un tub de sticlă umplut cu mercur pînă la înălţimea de 760 mm. deasupra căruia se aşează renumitul „Wacuum Torricelli" dacă în loc de mercur se umple tubul cu unt de lemn din care s'a extras complectamente aerul se poate prelungi tubul la înălţime de 11 metri.

Alfani a reuşit să execate acest barometru original, care este într'adevăr cel mai mare barometru al lumei.

Informaţii

❑ Se afirmă, că chiar zilele acestea se va face complectarea cabinetului.

Se zice, că d. Const. Stere va lua portofoliul industriei şi al comerţului, în locul d-lui Al. Djuvara, care va trece la ministerul afacerilor străine.

❑ Astăzi dimineaţă s'au întrunit mai mulţi comercianţi, cari vor să se cotiseze spre a depune suma pe care Hescheles a delapidat-o de la cassa Kohn şi Mittler.

S'a constatat că Hescheles a plătit datorii, contractate în trecut, cu banii delapidaţi. La percheziţia corporală ce-i s'a făcut, s'a găsit un revolver.

D. dr. D. Boroianu, profesor la facultatea de teologie din Bucureşti, a sosit astăzi în Iaşi şi a făcut o lungă vizită I. P. S. Sale.

❑ Ministerul instrucţiei a trimis învăţătorilor din ţară o circulară prin care îi sfătueşte să intre în legătură cu Federala cooperativelor săteşti pentru a putea desface cu înlesnire produsele şcoalei.

❑ Soldaţii bacalaureaţi din batalionul 4 vînători, au terminat eri examenul de caporal,

❑ După toate probabilităţile plecarea soldaţilor bacalaureaţi din regimentele din localitate, la batalionul 9 vînători din Ploeşti, unde vor urma şcoala de ofiţeri în rezervă, se va amîna pentru ziua de 15 Martie a. c.

❑ Printre inspectori militari şcolari s'a făcut următoarea mişcare:

D. maior V. Urdăreanu, din bat. de vînători, a fost numit inspector militar şcolar, în locul d-lui maior Kiriţescu, transferat la regimentul 14 Roman.

D, maior Ilie Nicolescu fost inspector ajutor şi şef al marei regimi a corpului II de armată, a fost desărcinat din aceste funcţiuni şi numit revizor militar şcolar al judeţului Ilfov.

D. maior Presan a fost numit inspector ajutor al instructorilor şcolari.

D. maior Toma Constantinescu fost revizor militar şcolar al judeţului Ilfov, a fost numit şef al marei regimi a corpului II de armată şi însărcinat provizoriu cu funcţiunea de casier al inspectoratului militar şcolar, în locul căpitanu-Duţescu, suspendat.

❑ La începutul lunei viitoare d. general Al. Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, va inspecta trupele din garnizoana locală.

❑ La palatul mitropolitan se lucrează de cîte-va zile la facerea inventariului de averea Mitropoliei şi a palatului.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar a aprobat înfiinţarea unui post de agent sanitar la dispărţirea a IV-a.

Postul va fi prevăzut în budget cu începere de la 1 Aprilie a. c.

❑ Agenţii sanitari au început să desinfecteze localurile şcoalelor din localitate, care au fost închise, în urma ivirei cazurilor de scarlatină.

Eri a fost desinfectat localul liceului Naţional.

❑ P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, vicarul Mitropoliei, şi-a dat demisia din această demnitate.

Demisia i-a fost primită. Se crede că în locul P. S. Sale va fi numit vicar Archimandritul Nicodem Munteanu, de la Galaţi.

❑ Ministerul de interne, printr'o circulară, învită prefectura de judeţ să puie în vedere delegaţiei judeţene, ca asupra contestaţiilor primite contra alegerilor să se pronunţe în termenul prevăzut de art. 57 al. 2, din legea procedurei electorale, adică în cel mult două săptămîni de la înregistrarea contestaţiunilor.

❑ La proba scrisă a examenului de capacitate de limba elină specialitatea principală, au reuşit în ordinea alfabetică, următorii candidaţi: Barbu I.; Lişcu Marin; Petrovici Gheorghe; Popescu I.; Ştefănescu Tudor; Ţapu Chr.; Vasiliu Simeon.

❑ Membrii consiliului judeţean se vor întruni poimîne Vineri 20 Februarie, la orele 3 p. m., pentru a continua cu discuţiunea asupra budgetului drumurilor.

❑ Archimandritul Nifon, starețul M-rei Sinaia, care a încetat din viaţă la Tebaida, a fost înmormîntat alaltă-eri la Ie-Rusalim.

Testamentul defunctului superior al M-rei Sinaia a fost deschis El lasă numai 3000 lei, din care 1500 lei eforiei spitalelor civile şi 1500 lei familiei.

❑ Din Predeal ni se comunică că d. dr. Lascu, condamnat la 6 luni închisoare de stat pentru un articol publicat în ziarul „Tribuna", a fost arestat eri, la reîntoarcerea sa din România şi internat în închisoarea tribunalului din Braşov, de unde va fi transportat la Oradea-mare, iar mai tîrziu în una din închisorile statului.

❑ D. general C. I. Brătianu a dat la lumină un volum întitulat „ce este cu Era Nouă în oştire."

❑ Consiliul central de administraţie a regiilor monopolului statului a admis suma de 300000 lei pentru clădirea unei cantine şi locuinţelor pentru funcţionarii regiei din Iaşi.

Lucrările vor începe de la 1 Martie.

❑ **Din Huşi.**—Noul prefect de Fălciu soseşte mîne la Huşi, pentru a lua noul post în primire. Lumea politică din Fălciu aşteaptă cu nerăbdare primul pas administrativ al noului prefect, grupările liberalilor nefiind de acelaşi avis asupra ţinutei d-lui Corbescu. Unii cred că noul prefect va continua politica arbitrară a d-lui dr. N. Lupu; alţii—cei mai cuminţi şi neinteresaţi—cred că noul prefect va aduce o schimbare în regimul administrativ, moderînd zelul subalternilor aşa de tare ascuţit de dr. N. Lupu.

Noi dorim ca noul prefect să ne aducă un regim de adevarată administraţie, de respect legilor, de stimă cetăţenilor şi scaunul prefectorial să fie locul de dreptate şi legalitate.

*

O mică parte din membrii partidului conservator-democrat aflători în oraş s'au întrunit Joi sara la o mică agapă supt preşedinţia d-lui Em. Buznea fost deputat şi au serbătorit în cerc intim primul an de existenţă al partidului.

❑ **Din Tg.-Frumos.**—Cetăţenii din Tg. Frumos, au adresat ministrului de interne următoarea telegramă, cu privire la purtarea scandaloasă a d-lui N. Drăguţescu, şeful poliţiei din Tg.-Frumos:

Aseară la orele opt, şeful poliţiei din localitate d. N. Drăguţescu, în centrul oraşului, dînd alarmă de foc, au sosit pompierii, un număr considerabil de cetăţeni întrebînd cu îngrijire unde este focul, şeful Poliţiei Drăguţescu drept răspuns, cu insulte şi înjurături ne'ameninţat cu arestare.

Conduita acestui om în mijlocul nostru e revoltătoare. Nu este cetăţean în acest oraş, căruia să nu-i fi făcut cele mai mari ne ajunsuri. Ni-a insultat până şi soţiile noastre.

Un lanţ de procese înaintea instanţelor judecătoreşti dovedeşte cu prisosinţă calităţile acestui om; chiar astăzi numitul este chemat înaintea Tribunalului Iaşi pentru insultă.

Respectoşi cerem anchetă şi dreptate.

Dembinschi, farmacist, N. Andriescu, avocat, I. Voicu, preot, I. Prales, pensionar, C. Timuş, M. Cerdăcescu, N. Ionescu, şi N. Guriţescu consilieri comunali, Al. Nedelcu, proprietar, Oto Rusi, droguist, Gh. Ionescu, comerciant, C. I. Popovici, proprietar, C. Samoil, comerciant, C. Paiu Em. Tesaro, Alex. Botez şi Ioan I. Voicu proprietari, Ioan Cuţureanu, V. Prigoreanu, M. Mocanu, Neculae Gh. Ionescu, D. I. Popovici, Petru Neculau, Ioan Ionescu, Gh. Ionescu şi Vilcu.

DIVERSE

Răsplată. — Plutonierul Profiriu Ioan, din Reg. 13 Ştefan-cel-Mare, împlinind 20 ani de serviciu, şi-a regulat drepturile la pensie. Felul cum Profiriu îşi făcea datoria de reangajat, a făcut să-şi cîştige simpatiile şefilor şi a camarazilor sei.

Din iniţiativa d-lui maior Petala, s'a hotărît ca, retragerea din oştire a acestui conştiincios plutonier să fie serbătorită printr'o serată dansantă, care va avea loc Duminecă 22 Februarie 1909 în sala Turn-Verein, pusă sub patronajul ofiţerilor din regim. 13 Ştefan-cel-Mare.

Atenţiunea dată de d. colonel Băltăceanu, comandantul regimentului, inferiorilor săi, este bine privită de aceştia, dîndu-le mai mult curaj în îndeplinirea datoriilor prevăzute de regulamentele militare.

— Astăzi au fost arestaţi la circ. I pe indivizii Dim. Jitariu şi Teodor Costăchescu, servi la Liceul Internat, pentru că a furat nişte mandate de ale elevilor, din dormitor.

— La 1 Martie se eliberează sergentul Vasiliu Gh., după 25 de ani de serviciu.

— Azi dimineaţă, a încetat din viaţă în mod subit d-na Hocingescu, soţia arhivarului de la secţia I a, a Curţei de apel.

— „Monitorul Oficial" de azi publică statutul şi regulamentul societăţii de bine facere „Jubileul Carol I-iu" din Iaşi.

— Amintim publicului eşan că mîine seară Joi, are loc la teatrul naţional, concertul pe care eminenta muzică militară a regimentului 13 Ştefan cel Mare l-a anunţat.

Programul frumos, greu şi variat şi numele maestrului Vlăduţi vor face o sală plină şi selectă.

Ultime informaţii

❑ *Comenduirea a fost înştiinţată ieri, că A. S. R. Principele Ferdinand va sosi în Iaşi, în inspecţie militară, în cursul lunei curente şi că, potrivit unui uz, ziua exactă a sosirii va fi vestită cu 24 ore înainte.*

Informaţiuni precise asigură, că A. S. va veni în dimineaţa zilei de 21 sau 22 Februarie şi că va pleca în seara sosirei.

O primire oficială propriu zisă nu va fi făcută. Cazărmile vor fi pavoazate şi, în acest scop, comandantul regimentului de roşiori a cerut administraţiei comunale să-i pună steaguri la dispoziţie.

❑ **Demisia tuturor protoereilor.**—*I. P. S. S. Mitropolitul a convocat pe cei cinci protoerei din eparhia Moldovei, invitîndu-i să respundă, în scris, la următoarele două chestiuni: 1) dacă au cuvenita autoritate morală, ca să continue a funcţiona ca protoerei şi 2) care le ie activitatea pastorală din timpul cît au funcţionat?*

Toţi au respuns dîndu-şi demisiunea, fără a scrie respunsurile ce li s'au cerut. Numai părintele Al. Şerban, protoereul de Iaşi, a scris: „de şi în scurtul timp al activităţei mele n'am a-mi reproşa nimic din punctul de vedere al cinstei sau al autorităţei morale—totuşi, fiind chestie de încredere, îmi presint demisia".

In eparchia Moldovei sunt cinci protoerei şi anume: Al. Şerban-Iaşi, Pavelescu-Botoşani, Cosma Petrovici-Dorohoi, V. Chirilescu-Suceava şi Gh. Popovici-Neamţ.

— I. P. S. S. a primit de asemenea demisiunile directorului cancelariei Mitropoliei, părintele St. Ionescu, şi a membri lor consistorului.

— Se crede că şi revizorul eclesiastic, economul Carp, va demişiona.

— Noul Mitropolit, lucrează actualminte la o Pastorală, ce o va adresa credincioşilor din eparhia sa.

— Profesorii Seminarului, vor fi primiţi mîine, Joi, de I. P. S. S.

❑ *Că uzina electrică din Iaşi frustrează pe abonoţi cu modul cum a reuşit să-şi aşeze contoarele, ie lucru cunoscut.*

Un fapt nou vine să ilustreze această delicată stare de lucruri: făcîndu-se contul Teatrului Naţional pe luna trecută, a eşit, spre mirare, că s'a consumat cu 600 lei mai multă lumină de cît în luna trecută—de şi numărul spectacolelor a fost cu mult mai mic.

Ancheta a stabilit că, din eroare, s'a pus plusul de 600 lei. Mai puţin nu pune nici odată!

❑ D. Nestor Cincu este zilnic bombardat de atacurile meschine ale ziarelor „Conservatorul" şi „Epoca".

Intr'o scrisoare pe care d. Ion Lahovari o publică astă-zi în ziarul „la Patrie", fostul ministru îşi exprimă tot regretul că d. Nestor Cincu a părăsit partidul conservator.

Am subliniat faptul spre a învedera halul ziarelor carpiste.

❑ *Expirînd contractul pe care trunchierii îl au pentru furnizarea cărnei cazarmelor, intendenţa a refuzat reînoirea lor, pe motivul că preţul ie scump şi calitatea proastă.*

S'a intervenit la Minister, ca să se cumpere vite şi tăierea să se facă în regie. Cererea a fost admisă şi un credit de 20.000 lei deschis în acest scop.

Rezultatul ie foarte îmbucurător şi ar putea servi de exemplu excelentei noastre administraţiuni comunale.

❑ Eri consistoriul Mitropoliei s'a întrunit pentru a judeca procesul preoţilor Aristotel Popescu, din judeţul Roman şi Parfene din judeţul nostru.

Ambele procese au fost amînate.

Astă-zi consistoriul judecă procesul preotului V. Patron, de la biserica ziua crucei, din localitate, despre care am vorbit la timp.

❑ D. Maior P. Minovici, ajutor de intendant al corpului IV de armată, a plecat aseară la Roman, într'o anchetă.

❑ Aseară prefectul poliţiei a concentrat pe toţi comisarii din localitate şi agenţii poliţiei de siguranţă, orînduindu-le a face o razzie în oraş, în scopul unor cercetări.

Razzia a avut loc astă-noapte.

Pentru a nu zădărnici cercetările ne oprim de a da amănunte.

❑ Se zice că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen ar fi dorind ca preoţii să nu mai ocupe şi funcţii civile.

D. C. Dafinescu, inspector al învăţămîntului primar particular a plecat în inspecţie la Roman.

❑ **Balul Crucea-Roşie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Naţional balul dat de Societatea Crucea Roşie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl aşteaptă cu nerăbdare, sigură de reuşita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obişnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

❑ D. A. A. Badareu va lua cuvîntul, în Senat, la desbaterile proiectului Stelian şi întroducerea colegiului unic la alegerile judeţene.

❑ Cassa şcoalelor a acordat un premiu de 50 lei învăţătorului C. Dimitriu, din comuna Brăeşti, pentru înfiinţarea unei gospodării model.

❑ Satele de pe marginea Prutului şi a Jijiei sunt ameninţate a fi inundate. Zapada a început să se topească, formîndu-se şivoaie mari de apă.

Dintre toate, Bosia este cea mai ameninţată.

Sătenii sunt foarte îngrijaţi.

❑ *D-nii profesori doctori Buicliu din Bucureşti şi V. Negel din Iaşi, au fost chemaţi la Piatra-N., la Domniţa Elena.*

Profesorii au constatat că ilustra bolnavă sufere de pneumonie şi că, graţie funcţionărei normale a inimei, starea nu este periculoasă.

❑ **Universitare**—Au reuşit la examenul I de licenţă în drept d-nii: Borcea Mihai, Vike N. V. Georgescu N Nini, Soroceanu C-tin, Diamant Carol Resmeriţă Vasile, Zipa I. şi Burghele Ştefan toţi obţinînd cîte 3 bile roşii.

La examenul anului al II-lea de licenţă au reuşit d-nii: Raicu Stănescu; cu trei bile roşii, Mogoş I. N., cu 4 roşii; Marcu Emil cu 5 roşii; Frăţică V. cu 5 roşii; Petrescu Ştefan cu 4 roşii; Bastache Marcel cu 1 albă şi 4 roşii; Pioneanu Aureliu 1 albă 4 roşii şi Cucu I. C-tin, cu 4 bile albe şi 1 roşii.

D. Cucu, a fost felicitat de membrii comisiunei examinatoare.

— D-nii studenţi ai Universităţii, care iau masa la cantina universitară sînt chemaţi în dimineaţa zilei de 27 Februar orele 9 — 11 în cancelaria rectoratului spre a-şi primi subvenţiile.

—Marţi, orele 5 şi jum., se vor întruni Senatul Universitar şi consiliul facultăţei de ştiinţi spre a se ocupa de titlurile candidaţilor la catedra de chimie tecnologică din Bucureşti.

Candidează domnii: St. Bogdan, V. Dimitriu, M. V. Sassu, şi I. Rădulescu.

Raportul îl vor face domnii: P. Poni, V. Baţureanu, şi Obreja.

—Consiliul facultăţei de drept s'a întrunit ieri seara, în scopul de a desbate asupra proiectului Haret, privitor la noile catedre.

Nu s'a luat nici o deciziune.

—D. Spiru Haret, cu prilejul prezenţei sale în Iaşi a declarat rectorului că prevede, în noul budget, jetoane de prezenţă, a zece lei, pentru membrii Senatului universitar ca imbold ca să vie mai regulat la şedinţă.

❑ Pleduarile în procesul pe care d. doctor Marcel Brandia l'a intentat ministerului de domenii, care, pe nedrept, la destituit de la catedra sa de la şcoala de agricultură, s'au terminat ieri.

Pronunţarea la 20 c.

❑ Pentru ziua de 20 Martie a. c. se anunţă o reprezentaţie extraordinară, cu concursul maistrului scenei romîneşti, d. Const. Nottara.

Se va juca „Hoţii".

❑ **Judiciare.**—Procesul fostului protoereu Stamate se va judeca, în continuare, la 26 c., la secţia II a tribunalului.

— Numitul D. V. Silvestru a fost trimis în judecata curţei cu juri din Botoşani pentru tălhării, cu violenţe, asupra numiţilor Ioil Grosu şi Leizer Coter.

— La 23 c., la secţia I-a, continuarea desbaterilor pentru instituirea unui consiliu judiciar d-nei Adela Kogălniceanu.

— Camera de punere sub acuzare a admis opoziţia procurorului de Fălciu şi menţinut în cauză pe I. C. Dimitriu, invinuit de lovituri cauzătoare de moarte.

❑ In urma cererei stăruitoare a publicului ieşan celebra şi dragalaşa artistă parisiană **Blanche Toutain** va representa **„La Souris" în loc de „L'Abbé Constantin"**.

Vor fi 2 spectacole.

La 25 Februarie »**Yvette**".

La 26 Februario „**La Souris**".

In ambele Blanche Toutain, răsfăţata publicului select parisian, are creaţiuni sublime.

Toatelete d-rei Toutain sunt lucrate în atelierele casei Chary din Paris; pălăriile sunt de la Barault, Paris.

Biletele sunt la agenţia teatrală *„Thalia"* (Maximovici).

❑ Seria scenelor teatrale-artistice se succedă regulat pe pînza cinematografului din sala Teatrului Circ-Sidoli. Mîne Joi 19 Febr. noul program cuprinde o comedie a lui Labiche „Vechi prietini" interpretată de cei mai buni artişti ai Parizului, precum Landrin de-la „Nouveautés". Madame Guitty dela Palais Royal, Jaquet de la Parisiana, etc.

Acest nou gen de Cinematografie obţine cele mai mari successe în Paris chiar, cu toate că artiştii care interpretează piesele adaptate la Cinematograf sunt admiraţi pe scenele teatrelor de acolo. Aşa „Cirque d'hiver" „Salle Charras" etc. sunt înţesate de lume, cînd se desfăşoară acele sujete, numite acolo „Les films d'art".

Programul nou de mîine, Joi, cuprinde multe vederi sportive, precum: Pescuitul broaştelor ţestoase, Toate sporturile din Savoia etc,—comedii inedite, precum: Goana Cînelui, A greşit băiatul, Vrea să devie hoţ cu ori ce preţ, urmează apoi scene dramatice, feerii etc.

Se repetă după îndemnul mai multora şi pentru ultima oară: Şcoala Italiană de Cavalerie din Pinerolo.

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa III-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 17 Februarie.

Boala Domniţei Elena

Ni s'a telegrafiat ieri din Piatra-N. tîrziu după apariţia ziarului, că Domniţa Elena s'ar afla greu bolnavă.

Adresîndu-ne astăzi unui prietin din Piatra-N., în măsură de a cunoaşte adevărul, am primit de la acesta telegrama ce urmează:

Piatra-N.—Domniţa Elena sufere de o pneumonie foarte grea la partea stîngă a pulmonului. Boala s'a declarat acum cinci zile şi înalta Doamnă se susţine cu inhalaţii de oxigen.

Eri a fost prima noapte că bolnava a putut dormi puţin.

Astăzi starea s'a mai îmbunătăţit şi sunt speranţe că bolnava se va însănătoşi.

D. Theodor Rossetti, fratele Domniţei şi d-na Rossetti sunt la patul ilustrei suferinde.

Intreaga populaţie ia vie parte şi face rugi pentru însănătoşa ea Doamnei.

Audienţă

Bucureşti.— D. Take Ionescu a fost primit ieri seara în audienţă de M. S Regele.

CAMERA

Bucureşti.—D. doctor Ţurcanovici depune o petiţie a funcţionariler din Roman, cari cer o lege care să garanteze stabilitatea în funcţiuni.

Se reia discuţia legei Stelian.

D. Stoicescu propune mai multe amendamente. D. Stelian cere respingerea.

Grevă terminată

Bucureşti.—Greva din tipografiile ziarelor colectiviste s-a terminat prin excluderea administratorului Rubinstein.

DUMA

Petersburg.—Duma a început discuţia budgetului.

Ministrul de finanţe şi-a exprimat satisfacţia, în urma cuvîntărei preşedintelui comisiunei budgetului, care a amintit că populaţia n'a fost împovorată cu imposite. Cheltuielele pentru apararea naţională sunt mari într'adevăr şi nu mai pot fi sporite, fiind-că cheltuiele trebuie să fie subordonate încasărilor.

Vorbind de creditul Rusiei, ministrul aminteşte că cu toate condiţiile defavorabile împrumutul de 14 milioane era absolut necesar, fiind-că bonurile de tesaur din 1904 trebuiau amortisate. Guvernul imperial a respins emisiunea de 5 lasută, ceia ce arată o ameliorare a creditului Rusiei.

Apoi ministrul asigură Duma că nu s'ar putea, în momentele actuale, obţine la Paris un împrumut cu condiţii mai favorabile, dar din cauza evenimentelor politice din orient, guvernul Imperial, n'a put aştepta un moment mai favorabil.

Alegerea de la Oraviţa

Buda-Pesta.—Astă-zi la Oravitza a fost ales deputat, în locul regretatului Coriolan Brediceanu, candidatul susţinut de guvernul maghiar Iosef Seegescu, care a întrunit 1840 voturi. D. Gh. Popp de Basşti, candidatul naţionalist al Romînilor a întrunit 1087.

Chestia conflictului austro-sîrb

Belgrad.—Cercurile politice asigură că guvernul sîrb va lua în consideraţie sfaturile Rusiei să nu mai stăruiască asupra revendicărilor teritoriale, dar să primească de acum hotărîrea puterilor, în care Serbia să aibă cea mai mare încredere.

*

Paris. — Agenţia Havas desminte ştirea că ministerul de externe francez ar fi fost înştiinţat noaptea trecută că în urma sfaturilor Rusiei, Serbia ar fi renunţat la ori ce compensaţii teritoriale. Nici azi n'a sosit o asemenea ştire.

Camera Comunelor

Londra.—In camera comunelor, deputatul Ashley a întrebat pe ministrul de externe Sir A Grey dacă Anglia, fie singură, fie în mod colectiv cu alte puteri, a făcut demersuri spre aplanarea paşnică a diferendului dintre Austro-Ungaria, Serbia şi Muntenegru.

Ministrul A Grey răspunse că întradevăr marea Britanie a avut împreună cu alte puteri schimburi de vederi spre a ajunge la o soluţie paşnică. Deputatul Ashley ceru atunci dacă ministrul n'ar putea fără a vatama negocierele în curs, să informeze Camera de progresele lor. Syr A Grey a răspuns că negocierile dintre puteri avînd un caracter informativ, el nu crede că ar fi bine să se facă vre-o declaraţie de acest fel în momentul de faţă.

Atitudinea Porţei

Constantinopol.—Ziarul „Ikadam" află că Poarta a respuns mahomedanilor din Gusinie, care au cerut distribuire de arme spre a se apara în mod eventual în contra Serbilor şi Muntenegrenilor, că astfel de măsură, nu se va lua fiind-că domneşte o amiciţie sinceră între Turcia Serbia şi Muntenegru.

Proect respins

Berlin.—Comisiunea financieră a Raichstagului a respins proectul de împozit pe moşteniri.

Ciocnire de trenuri

Coblantz.—La Lutz, un tren de persoane s'a ciocoit cu un tren de marfă.

Sunt 3 morţi şi 7 rîniţi.

Nenorocire

Franţa.—O depeşă anunţă că 25 soldaţi şi 6 ofiţeri tiraliori austriaci, mergînd de la Kaldonazzo la Lavorone, au fost cuprinşi de o avalanşă.

Vespasian I. Pella
Doctor în drept, avocat
Strada Anastasie Panu No. 20

CALEA FERATA BUZĂU-NEHOIAŞU
Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţa publică că pentru exploatarea căiei-fierate Buzău-Nehoiaşu s'a adoptat regulamentul de transport al Căilor Ferate Romîne, ediţia II.—1908.

Direcţiunea

Dr. Louis Mendel
Specialist în boli de gură şi dinţi.
Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.
A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

TEATRUL NAŢIONAL
Sîmbătă 21 Februarie 1909
BENEFICIUL
MIRCEA PELLA
FRANCMAZONII
comedie bufă în trei acte
Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Lemne pentru Foc
PRIMUL DEPOZIT ROMÂN „SOCOLA"
In strada Socola, la capătul liniei tramvaiului, în stînga lîngă rampa drumului de fer, sunt depuse spre vînzare, o mare cantitate de lemne pentru foc, din diferite esenţe şi de cea mai bună calitate, clădite în figuri de cîte; 1 m. 40 cm. înălţime; 1 m. lăţime şi 2 m. lungime sau 2 m. 80 cm. cubi fie-care figură, adică 2 palme vechi. Patru asemenea figuri reprezintă 11 m. 20 cm. cubi sau stîngenul mare Moldovenesc.
Lemnele sunt sănătoase, drepte, fără cioturi sau putregai şi uscate; ele sunt bine clădite şi se vînd pe loc la depozit, chiar cîte o figură din ori-care esenţă, cu preţ avantajos, spre deplina satisfacere a tuturor cumpărătorilor.
ADMINISTRAŢIA

Lecţiuni de vioară
Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner.

AGENŢIA TEATRALA „THALIA"
TEATRUL NAŢIONAL
Mercuri 25 şi Joi 26 Februar 1909
2 Reprezentaţiuni 2
date de celebra actriţă pariziană
Blanche TOUTAIN
de la teatrul „Vaudeville".
cu concursul trupei de sub direcţiunea D-lui LUGNÉ POE.

Duminică 1 Martie 1909
ora 9 seara
Un singur CONCERT
— dat de —
KUBELIC
Cel mai mare violinist al lumei.

BIROUL TECNIC
din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al
Inginerului I Schwartz
care se va deschide în luna Ianuarie 1909
După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de
Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme
Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.
Informaţiuni, Devize şi Explicări
Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la
BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

De inchiriet o cameră mobilată, cu sau fără pensiune, *strada Albă 27.*

Sanatoriul „S-ta MARIA"
Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)
— TELEFON —
Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.
Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.
Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.
Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.
Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscrierile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Publicaţiune de vînzare

Subsemnatul Dimitrie Botez avocat, domiciliat în Iaşi, Secţia 3-a, Strada Şcoala de arte No. 8 bis in calitate de lichidator al firmei sociale Isidor Gruber et. Comp. pentru comerţul de băuturi gazoase sub denumirea „Unirea“, numit prin sentinţa Tribunalului Comercial Iaşi Secţia 2-a No. 14 din 30 Ianuarie 1909.

Public spre cunoştinţa generală că Joi 26 Februarie a. c. orele 11 a. m. se va vinde averea numitei Societăţi în localul fabricei din strada Arapu No. 79, prin licitaţiune publică şi cu bani număraţi pe dată adjudecîndusă asupra aceluia ce va oferi un preţ mai avantajos.

Averea ce se va vinde consistă în maşini pentru fabricat apă gazoasă şi limonăzi cu ustensilele necesare maşini cu aburi, sticle de limonăzi, sifoane, trăsuri, cai şi altele anume specificate prin inventarul din 7 Februarie 1909.

Vînzarea se va face succesiv după inventar şi pe categorii cît se va putea mai specificat, iar concurenţii sunt obligaţi a depune o garanţie de 10 la sută din valoarea categoriei ce se va fixa.

In ce priveşte sticlele de limonăzi şi sifoanele se specifică că cea mai mare parte din ele se găsesc pe la diferiţi crîşmari şi vînzarea lor se face cu dreptul pentru cumpărători de a le scoate singuri de pe la debitanţi după liste şi chitanţele ce se vor încredinţa.

Inventarul poate fi văzut în fiecare zi la orele 9 dimineaţă la domiciliul meu sus indicat.

Lichidator, **D. BOTEZ**

10 Februarie 1909.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	lox intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 659. – Vineri 20 Fevruare 1909

Cine incurajează dezordinile

Atmosfera de dezordine în care viețuește de doi ani guvernul liberal, s'a întins și asupra serviciului sanitar. Lucrul era de așteptat, căci în fruntea administrațiunei însărcinată cu îndeplinirea măsurilor sanitare generale, se găsesc doi medici cunoscuți prin ideile lor revoluționare.

Atît d. dr. Cantacuzino, directorul general al serviciului sanitar, cît și sub-directorul seu, mult cunoscutul dr. Sion, au făcut tot posibilul ca să se pună în conflict cu consiliul sanitar, care este autoritatea sanitară superioară în Statul nostru.

De la 1885, de cînd avem o lege de organizare sanitară și de cînd funcționează consiliul sanitar superior, nu s'a pomenit un conflict cu caracter așa de grav și cu urmări atît de neplăcute pentru starea sanitară a țărei.

A trebuit, ca d. I. Brătianu să încredințeze greaua sarcină a conducerei serviciului sanitar acestor doi generoși amici, pentru ca să asistăm la acest rezboiu rușinos, dintre două organe de administrație și utilitate publică.

Direcțiunea sanitară, nu voește să țină seamă de consiliul sanitar superior, și printr'o serie de fapte arbitrare, a trecut peste drepturile și atribuțiunile ce-i sunt conferite prin lege acestui consiliu.

Din această pricină, s'a iscat acest conflict, care a degenerat într'o uricioasă polemică de presă între Direcția serviciului și membrii consiliului, și care a fost adusă și în discuția Senatului cu prilegiul interpelărilor d-lor N. Xenopol și dr. Rîmniceanu.

Nu ne vom ocupa aci de întregul procedeu brutal și ilegal al Direcției Sanitare, față de consiliul sanitar superior și pe care atît amicul nostru N. Xenopol, cît și d. dr. Rîmniceanu, vice-președintele Senatului, l'au făcut în deajuns cunoscut Senatului. Concluziunea ce s'a putut trage din înșirarea tutulor faptelor săvîrșite de Direcția Sanitară în potriva Consiliului sanitar superior, este, că pentru tovărșia Cantacuzino-Sion, nu mai există în țară lege sanitară, atunci cînd dispozițiunile ei nu se potrivesc cu ideile și sentimentele lor; și că mai presus chiar de cît ori-ce lege în stat, este propria lor voință, care, cînd e tradusă în fapt, devine lege, și trebue ascultată!!

Ceia ce voim însă să relevăm aci, este răspunsul extra-ordinar de îndrăzneț, pe care d. I. Brătianu, l'a dat celor doi fruntași membri ai Senatului, și care a pus în evidență complicitatea sa cu cei doi răsvrătitori din capul administrației sanitare.

Ministrul de Interne, care este cel dintîiu chemat să respecte prin organele sale, ori-ce lege în stat, indeferent de lacunele ei, a declarat și proclamat de pe înălțimea băncei ministeriale, principiul nesocotirei legilor, și a dat dreptate Direcțiunei Sanitare, pentru toate ilegalitățile săvîrșite.

O asemenea conduită din partea unui Ministru de Interne, care e în același timp și primul-ministru al țărei, trebue să revolte și pe cel mai pașnic om din această țară; căci la înseamnă introducerea pe față a dezordinei în stat și întronarea unui sistem de viață politică periculos, pentru toate instituțiunile statului.

De aceea ne rîdicăm cu toată energia în potriva nesocotitelor cuvinte rostite de Ministrul de Interne și prin care se aprobă toate actele ilegale săvîrșite de subalternii săi și cari au indignat cu drept cuvînt toată lumea.

D. I. Brătianu ar trebui să se gîndească, că ori-cît de ilustru ar fi numele pe care îl poartă și ori-cît de mare ar fi norocul, pe care tot acest nume i-l'a adus în viață, nu are dreptul să nesocotească legile și să turbure ordinea și liniștea în stat;—că mai presus de toate, are imperioasa datorie de a veghea la respectarea legilor și a cere justiției pedepsirea cu toată rigoarea a acelora cari le-ar nesocoti.

Cînd un consiliu sanitar superior, compus din ilustrațiuni medicale ca d-rii: Severeanu, Rîmniceanu, Leonte, Toma Ionescu, Babeș, etc., se plîng în potriva unei Direcțiuni, care și-a însușit și atribuțiunile consiliului, și a devenit ast-fel prin bunul ei plac și Direcție și consiliu în același timp, Ministrul de Interne, era obligat să retragă de îndată delegațiunea și încrederea sa acestor doi medici răsvrătitori, cari îl compromit, și să redee consiliului întreaga libertate de acțiune consfințită prin lege.

Să nu ne vorbască d. Brătianu de imperfecțiunile legei sanitare, în ce privește alcătuirea consiliului superior și să atribue cauzele conflictului acestei imperfecțiuni.

Prin fruntea Direcțiunei sanitare, au trecut pînă în present numeroși directori, medici de mare valoare, spirite de inițiativă și de muncă, și nimănuia din ei nu le-a trecut prin minte, ca să se pună în războiu cu consiliul sanitar superior, care tocmai prin selecțiunea de medici din care el se compune, apare ca cel mai luminat și util sfătuitor și colaborator al Direcției sanitare.

Cine nu-și aduce aminte de mult regretatul dr. Felix, care zeci de ani a condus Direcția sanitară cu cel mai mare tact, pricepere și devotament, și care totd'auna a lucrat în deplin acord cu consiliul sanitar superior și și-a marcat trecerea sa prin capul administrației generale a serviciului sanitar, cu cele mai frumoase și folositoare acte.

Prin urmare, spiritul de *răsvrătire* sau *de anarhie*, nu trebue căutat, după cum a zis d. Brătianu, în defectuoasa alcătuire a consiliului sanitar, care așa cum a fost înjghebat a lucrat în liniște zeci de ani și și-a îndeplinit cu rost toate atribuțiunile sale, ci trebue căutat în creerul și sufletul actualilor Directori ai serviciului sanitar, al căror temperament ciudat și irascibil, a dat mult de vorbă lumei în ultimul timp.

Vespasian I. Pella

Apărătorii reformei judecătorești

In Cameră, s'a terminat discuția generală a proectului de reformă judecătorească.

Opoziția, și-a făcut datoria, și prin glasul celor mai iluștri reprezentanți ai ei, ca Take Ionescu, Lahovary, Marghiloman etc, a formulat obiecțiunile de critică împotriva proiectului.

In schimb, cine din partea majorității liberale, a apărat reforma guvernului, și a respuns judicioaselor observațiuni ale membrilor opoziției?

Un oare care Chirculescu, față de un Take Ionescu, un altul Mustea față de un Ion Lahovary și un altul, pare-mi-se, Niculescu sau Sima față de un Alexandru Marghiloman!

In ce hal a ajuns partidul liberal, ca prin glasul celor mai iluștri necunoscuți să'și sprijine cea mai importantă reformă.

Pe cine să plîngem mai întîi? Pe ministrul de justiție, care n'a găsit alți susținători de cît pe acești trei avocați de judecătorii de pace de prin Roman, Tîrgoviște sau Focșani; sau partidul liberal, în jurul căruia oamenii de valoare încep să facă un simțitor gol?

In tot cazul tristă este situația și a partidului și a guvernului, dacă fruntașii și eminențiii jurisconsulți ca: Basile Misir, Al. Djuvara, Pherichide, etc. etc., n'au găsit un cuvînt bun pentru reforma magistraturei și au lăsat'o în sprijinirea unor tineri ca: Mirzescu, Mustea, Chirculescu sau Niculescu, cari ocupă un rol tot atîta de obscur în viața juridică a țărei ca și în cea politică.

Am ținut să remarcăm această ridicolă împerechere de nume în susținerea marei reforme judecătorești, pentru că ea ne invederează cît de puțin preț au pus pe ea însăși fruntașii de seamă ai partidului liberal, cînd au lăsat sarcina delicată a apărărei reformei unor ignoranți avocăței, cari au pledat cu aceiași pricepere și autoritate morală și pentru o diurnă de 20 lei proiectul înaintea Camerei, cum apără de obicei pentru o piesă de 5 lei, cine știe ce gîlceavă, înaintea judecătorului de pace!

Eroul unei interpelări

Cel care scrie aceste rînduri a asistat la ședința Senatului, în care fruntașul nostru d. Xenopol și-a desfășurat interpelarea în chestia serviciului sanitar.

Vorbirea liniștită, fraza sigură, ironia incisivă și rafinată, dau oratoriei d-lui N. Xenopol un farmec în același timp atrăgător și grozav.

Cu prilejul interpelării desvoltată de d. N. Xenopol la Senat, senatorul de Tecuci, a dat în vileag aceleași calități de înaltă elocință, ne-a făcut să trăim aceași înălțătoare atmosferă a ironiei și a spiritului.

Dar dacă d. N. Xenopol ar fi ridicat ochii ceva mai sus de capul d-lui Ionel Brătianu, în loja diplomatică, ar fi zărit acolo ghemuit pe o bancă, un om mic, rachitic, adus de spate, cu capul mare, părul lățos, sub care totuși ghicești conturul craniului,—omul acesta mic, cu înfățișarea răutăcioasă, care rînjește răutăcios ori de cîte ori interpelatorul rostește numele doctorului Sion,—e însăși doctorul Sion.

Dacă d. N. Xenopol ar fi ridicat ochii de asupra băncii ministeriale și ar fi zărit cei doi ochi tătărești, lucioși și circuiți vînăt ai micului Sion, cîte gînduri de înaltă umanitate n'ar fi trecut prin mintea d-lui Xenopol! Dînd drumul gîndului spre trecut și-ar fi amintit de paharnichul Sion, care neavînd la îndemînă coloanele *Voinței Naționale*, și a calomniat întreaga generație de mari moldoveni în *archondologia Moldovei*, și-ar fi amintit de „Sion apă de aur" și dacă cunoștințiile personale i-ar fi îngăduit, interpelatorul și-ar fi amintit de multe cazuri așa de bine cunoscute de noi ieșenii. Și în străfulgerarea aceia de compărtimire, omul de inimă ar fi învins poate în d. Xenopol pe omul politic, și senatorul de Tecuci ar fi scoborît tribuna maturului corp, mulțumit de tăcerea sa mai mult de cît a cel mai maestru discurs pe care d. Xenopol l'a rostit vre-o dată în bogata-i carieră politică.

CATE-VA NOTE

In orașul Banilor s'a petrecut un fapt puțin banal: ziarul junimist „Timpul", refuzînd inserarea unui articol, autorul l'a bătut pe reporterul acelui ziar.

Articolul cu pricina trata despre Madona-Dudului—așa că bătăușul are pentru el, o circonstanță ușurătoare.

*

— Cum se poate, ma chère, atîta imprudență: să te afișezi cu amantul tău pe stradă?

— Doar am venit la putere—noi, babele cum ne spune lumea: în Iași trăim sub regimul... apelor.

*

Anunciu de băcănie: „caracude proaspete din piața Unirei".

*

Chestia stradelor.

— Ce stare mizerabilă—se plîngea un cetățean: orașul ie sub apă. In ce vremuri trăim?

— Simplă inovație, explică un altul: înaintea zilelor babei, au venit zilele Paștilor.

OAMENI ȘI LUCRURI

CARAN D'ACHE

Pierdută între tot feliul și nenumărate știri de actualități și de fapte diverse a apărut în una din aceste din urmă zile știrea morții artistului Caran d'Ache.

Pentru toți acei cari au cunoscut de aproape viața Parisului în ultimele decenii, pentru acei cari au urmărit-o—viața aceasta—în formele ei de originalitate și de intelectualitate, cari au gustat-o în vizitele nocturne ale cafenelelor din Montmartre ca și în coloanele marilor ziare, ale Parisului,—numele desenatorului Caran D'ache era nu numai popular, dar aproape un simbol.

Cu toții știau dinainte că sub această suggestivă semnătură aveau să găsească nu numai o schiță interesantă și amusantă, o actualitate sau un tip,—ci o întreagă, situațiune concentrată și concretizată, redată în cîte-va lovituri de crayon groase, pline de umbre, dar și pline de lumină.

Caran d'Ache era unul din cei străini cari vin să cucerească Parisul și cari izbutesc s'o facă grație unor calități de originalitate în producțiuni, unei puteri de a inova: și cine cunoaște fecunditatea fără sfîrșit a intelectualității pariziane, a geniului parizian care, a atins toate coardele, toate genurile, care a epuizat toate comorile gîndirii și creării, își poate închipui că cine reușește, cine se impune repede Parisului,—poartă în sine pecetea adevăratei originalități.

Caran d'Ache reușise și reușise degrabă, pe deplin.

De crayonul lui se legase după o oare care vreme nenumărați cetitori ai ziarelor, cari „cetiau" în desemnurile lui Caran d'Ache, în cele cîte-va cuvinte cu care el le însoția de obiceiu, întregi legende asupra unor oameni și lucruri, descoperiau adevăruri interesante, instructive și satire mișcătoare asupra unor însemnate întîmplări sociale.

La ordinea zilei era vre-un eveniment, în afară ori în lăuntru: abonatul lui „Figaro" sau „Le Journal" se aștepta neaparat ca să-i dee „Caran d'Ache" caracterizarea cea mai plastică, să i descopere nota cea mai picantă și mai eloquentă în același timp.

Desemnul, sub multipele lui forme, a devenit astăzi una din primile necesități ale publicisticei.

Satira e mai necesară ca ori cînd, față de corupțiunea socială, și de atmosfera vițiată a epocei.

De aceea simți neaparat un profund regret cînd un talent superior, cum era humoristul Caran d'Ache moare de o boală de inimă în vrîstă de 49 de ani, în plina vigoare a creațiunii.

Rodion

Partidul Conservator-democrat și Reforma judecătorească

Discursul rostit în Adunarea Deputaților de șeful nostru d. Take Ionescu — IV

Cele trei faze ale proectului

Ce face acum d. ministru al justiției? Aci au fost trei avataruri: prima ideie să-i judece pe toți consiliul superior al magistraturii, trei consilieri de la Curtea de casație, aleși pe 2 ani și trăind cu ministru doi ani, doi de la Curtea de apel din București, aleși pe doi ani, un inspector și un delegat al ministrului și lucru curios, să prezidezo însuși ministrul! Vedeți d-voastră judecata magistratului? El e dat în judecată de ministrul și judecat de un trebunal prezidat de ministru! Și aceasta se chiamă, la 1909, neatîrnarea magistraturii și întinderea inamovibilității! (Aplauze din partea minorității).

Cum însă, d-lor, lucrul era greu de înghițit, a venit al doilea avatar; cînd magistratul va fi dat în judecată de către procurorul general, îl judecă acest consiliu. Dacă însă ministrul îl dă în judecată, în locul celor doi, adică delegatul ministrului și inspectorul, comisiunea se complectează, pentru cei de la Curtea de apel, cu doi membri de la Curtea de casație. Atunci toată lumea a zis: dar ministrul nu va mai da nici odată în judecată direct, ci prin procurorul general, ca să fie judecați de delegații și inspectorii lui, și astfel am ajuns la al treilea avatar, în proectul de lege pe care îl discutăm, dar care face o îmbunătățire așa de neînsemnată, în cît critica rămîne întreagă și nu merită onoarea să insistăm malt. Nu!

Magistratul va fi judecat de tribunalul disciplinar, dar acest tribunal disciplinar nici nu se compune prin sorți, pentru fie-care împrejurare, nici nu se alege pe un an, ca în proectul d-lui Djuvara, de către fie-sare Curte, sau Curtea de casație. Nu, d-lor! In acest tribunal, majoritatea de cinci inși din șapte, sunt cei din consiliul superior al magistraturei, magistrații domesticiți, cei cari au trăit doi ani de zile cu ministrul, căci cu ministrul au făcut numirile și înaintările cu el le vor mai face și poate că și doresc să aibă ocazia să mai facă. Și în acest parc de cerbi domesticiți, mai vin și doi salbatici, cari însă nu pot schimba nimic, și anume: cînd este vorba de cei de la Curtea de apel, doi consilieri de la Curtea de casație, trași la sorți, iar cînd este vorba de tribunal, doi consilieri din Curtea de apel respectivă, unul tras la sorți și altul numit de ministru, nici macar trași la sorți amîndoi, unul numit de ministru.

E un tribunal domestic, un tribunal administrativ ministerial, pentru ca să se facă o asemuire și mai mare cu epistații din legea lui Vasile Lascar, cărora voia să le deie un început de stabilitate. Așa în cît bine s'a zis, că în loc a se face din administrațiune, o a doua magistratură, s'a făcut din magistratură o a doua administrațiune. Acesta este progresul! (Aplause din partea minorității).

Dar, d-lor deputați, credeți că este numai atît? Mai este ceva. Credeți măcar că acest consiliu disciplinar, care nu este în realitate de cît o glumă, suprimarea fără curaj a inamovibilității magistraturii, credeți că el judecă numai vina magistratului? Nu, d-lor! dacă ministrul a dat trei pedepse unui magistrat—și poate să-i dea—acest consiliu poate da afară din magistratură pe magistrat, fără vre-o vină nouă, destul că, pentru o vină mică un ministru să-i fi dat trei pedepse, pentru ca consiliul să aibă dreptul a-l da afară, pe baza acestor trei pedepse.

Cu alte cuvinte, d-lor, după trei pedepse date de ministru—și două le poate da într'un an, iar a treia în al doilea an—magistratul se duce înaintea acestui consiliu și consiliul acesta domestic, de casă, are să fie pus în alternativa, sau să spue că ministrul nu a dat bine cele trei pedepse disciplinare, sau să tragă consecința celor trei pedepse, și fiind că sunt trei, să dea ca sancțiunne eliminarea magistratului din magistratură. Aceasta este d-lor, organizarea tribunlului disciplinar. Aceasta este, d-lor deputați, concepțiunea proiectului de lege în privința neatîrnării magistraturii!

Puneți această concepțiune față de concepția d-lui Djuvara, față de concepția lui Stătescu, față de concepția d-lui Greceanu. Aștept să o văd și pe a patra, a d-lui Stoicescu, cînd va lua cuvîntul și se va vedea că aveam dreptul să zic că nimeni nu a putut concepe un asemenea sistem de distrugere a neatîrnării magistraturii până la actualul proect de lege.

Dar, d-lor, să presupunem din contra, că acest consiliu disciplinar, care în marea lui majoritate de cinci din șapte, e tot consiliul superior, deși trăind în legături cu ministrul doi ani de zile, că poate să fie un consiliu absolut rebarbativ, asupra căruia conviețuirea produce din potrivă, se pot întîmpla cazuri, nu zic ba, produce din potrivă o excitare a sentimentului de neatîrnare. Iacă nu vă primesc proiectul de lege. Nu învoesc nici măcar ca cei cinci magistrați aleși, cei cinci inși să aibă în mîna lor toate înaintările, toate numirile și toate eliminările.

Ar fi o tiranie împărțită, dar tot o tiranie, și nu sub tranie se poate desvolta neatîrnarea magistraților noștri. (Aplause din partea minorității.

Așa că una din două: sau acest consiliu al d-veastre, la urma urmelor se va muta, la r o l u l la care fatal se va muta, de o rotiță administrativă pe lîngă un ministru de justiție și atunci ați închinat această putere judecătorească, puterei executive, sau va fi din potrivă „un petit tyranneau par lui même" și atunci iarăși a-ți făcut să tremure conștiința magistraților înaintea acestui tribunal de „Cinci", care amintește tribunalul de „Zece" și care are în mîna lui totul, și înaintările și numirile și eliminările.

Și știți se grav este ca aceia care fac înaintările, să poată face și eliminările, pentru că de multe ori se potrivesc eliminările cu înaintările.

D-lor, concepțiunea d-voastră e așa de departe pe concepția cea sănătoasă, în cît a-ți introdus încă un lucru care, să-mi dați vee, e extraordinar. Care e propriul unui tribunal disciplinar, care e caracteristica unui tribunal disciplinar? E ca sentințele lui să fie nemotivate. De ce d-lor? Pentru că una din două: ori magistratul trebuie eliminat și atunci se poate motiva, ca să se știe de ce a fost eliminat, ori nu este eliminat și pe cîtă vreme un magistrat rămîne magistrat, nu trebuie să rămînă nici o urmă despre vina lui.

Toate sentințele dissiplinare, afară de cele cari pronunță eliminarea, în toate corpurile se dau fără motivare, se dau fără majoritate, se dau fără minoritate (Intreruperi).

Văd, d-lor, mirare la un d. deputat. Dați-mi voe să citesc nu numai legea actuală, dați-mi voie să citesc proiectul d-lui Djuvara:

Art. 128 (vechiu 122).— „Desbaterile sunt secrete și judecătorul nu-și poate prezenta apărarea de cît în persoană sau prin memoriu scris. Pledoariile prin avocați nu sunt admise.

Hotărîrea se pronunță fără arătare de motive, afară de cazul cînd se pronunță destituirea. Ea e semnată de toți membrii chiar și de aceia cari au rămas în minoritate și fără ca aceștia să-și poată indica părerea lor".

Așa este, d-lor, în armată, așa este pretutindeni unde există un tribunal disciplinar. Camaradul care rămîne în corp, poate căpăta o pedeapsă; dar motivare, dar majoritate, dar minoritate, în chestiune de disciplină nu poate să fie, fără ca să nu tulburi adînc tot prestigiul corpului.

D-voastră, în lege ați introdus majoritate și minoritate, și a-ți mai introdus un lucru: motivarea pentru ori ce pedeapsă dată de tribunalul disciplinar.

Motivarea de sigur că este o simplă greșală. Majoritatea și minoritatea, d-lor, într'un consiliu disciplinar domestic,—în care parte din membri sunt în relațiuni directe și continue cu ministrul—majoritatea și minoritatea are un scop: este ca să se știe, cari din membri sunt cei ce au refuzat să dea cuvînt acuzațiunilor, și prin urmare să se poată avea în vedere în raporturile cotidiane dintre consiliu și ministru,—cari sunt membrii consiliului disciplinar, cari din adevărata lor apucătură de magistrați au rămas nedisciplinați, cu toată convieţuirea de doi ani, au organul puterii executive, care se numește ministrul justiției.

Concluziune

D-lor deputați, am terminat cu examinarea proiectului de lege, și pentru mine cum vă ziceam de la reluarea ședinței, adevăratul miez al chestiunii este în chestiunea neatîrnării.

Atunci, d-lor, dați-mi voe să vă spun că dacă d-voastră urmăriți în adevăr, dacă alergați după năluca de a îndrepta magistratura cu această măsură, dați o dovadă de mare nesocotință a lucrurilor omenești. D-lor, nu există nimic pe lume care să aibă calități fără cusururi. Totul este să știi cari sunt deasupra: calitățile sau pericolele?

Este adevărată copilărie să-ți închipuești că poți să ai avantajele unor lucruri, fără dezavantajele lor. Toți adversarii regimelor liberale, cînd fac critică regimului acestuia constituțional, al guvernării țărilor prin ele însăși, vă pun în lumină cusururile, păcatele, greșelile, uneori greșeli late, ale acestui regim.

Apărătorii însă știu că nu se poate lucrurile fără relele lor, nu pot să am libertate fără cusurile ei, și chiar cîte odată fără excesele ei, pentru că așa pot s'o am, altfel nu pot s'o am.

Nu pot să am neatîrnarea puterii judecătorești, fără să se strecoare și cusururile ei, nu pot să am magistrați inamovibili, fără să nu se întîmple între ei unii cari să nu merite această neatîrnare. Nu pot să am putere judecătorească liberă, putere judecătoreasca stabilă în Stat dar sub lege, pentru apărarea ordinei și dreptății, fără ca uneori această putere judecătorească să nu facă și ea greșeli. Este permis unui tînăr peste care n'a trecut experiența vieții să-și facă iluziunea că se poate să o pue sub control pentru ca să o apere de rele, și că acest control nu-i desființează neatîrnarea, dar nu este permis la oamenii, cari au avut experiența vieții să-și facă iluziuni că se poate să ai ceea ce nu se poate avea, că poți să ai o instituțiune omenească cu calitățile ei, fără ca, din cînd în cînd, să nu suferi și de cusurile ei.

Tocmai în societatea noastră modernă, astăzi cînd valurile democrației turbură foarte adesea așezămintele sociale, tocmai atunci vroiți d-voastră ca puterea judecătorească, aceea care este păzitoarea legii, în loc să fie o putere prin ea însăși, o putere neatîrnată care să se controleze prin ea însăși, să fie un anex al puterii executive? S'o îngenunchiați dinaintea puterii executive? Eu d-lor, prefer să am în fața mea organe independente cari, cîte odată să mă turbure, să mă stînjenească chiar în acțiunea mea de guvern, de cît să am în fața mea o ființă plecată pentru că: pe ceea ce se pleacă nu se poate rezima, nu se poate zidi nimic.

Și acum aș vrea să vă întreb dacă călindu-l prin foc, d-voastră veți creea acest satir cu care puteți să retezați cu desăvîrșire magistratura, cu care puteți să desfințați toată neatîrnarea ei după capriciul d-voastră? Bine faceți? Chiar din puntul de vedere al d-voastră, bine faceți? Credeți d-voastră că va fi tot așa de ușor să întrebuințați ghilotina, cum e ușor s'o puneți în lege?

Nu, d-lor! Caracteristica opiniunii noastre publice este că foarte puțin se mișcă în fața chestiunilor de idei generale. La cele d'intâi aplicațiuni însă, la cele d'intâi „coupes sombres" pe care le pregătiți ca un asemenea proect de lege, ca un asemenea parodial tribunal disciplinar, veți avea una din acele sguduiri cari vă va împiedica să mergeți mai departe, și armă d-voastră gigantică va rămîne neputincioasă și fără ascuțiș în mîna dvs. debilitată de mișcarea opiniei publice! Na veți fi făcut de cît un singur lucru: veți fi reușit să tarorizați conștiințele, veți fi reușit să faceți un pas înapoi în opera desvoltării Statului nostru, pasul înapoi va fi tot așa de trecător în cît instruiți prin exemplul acesta, dacă firește legea va eși așa; eu vorbesc de proectul de lege, se vor găsi oameni cuminți care nu numai să nu vă respecte opera, căci nimeni nu poate să respecte dispoziţiunile relativă la disciplină pe cari le introduceți d-voastră, dar cari să-și zică că într'un Stat în cari după 19 ani de la acordarea inamovibilității, să poate să fie desființată pe căi așa de pieziș, prin măsuri așa de străvezii, trebuesc luate chezășii mai mari.

Numai un lucru de aci înainte poate să fie o pavăză pentru neatîrnarea puterii judecătorești: înscrierea acestei neatîrnări cu toate garanțiile ei în însăși Constituțiunea țării, ca cel puțin așa să fie respectată. (Aplauze pe băncile minorității.

DIN PAȘCANI

Suntem în toiul luptei pentru alegerile comunale. Administrația procedează cît se poate de infam. Au fixat localul de vot al secției I, din care face parte gara într'o cotună depărtată, ca doar va împedica pe lucrătorii din atelier, ce simpatizează cu opoziția, să voteze. O comisiune de lucrători a reclamat cazul Prefectului în mod verbal, dar de prisos. Ei au cerut ca biroul de votare să nu fie nici în cotuna Sodomeni și nici în cot. Gara, ci la centru cum s'a obișnuit in totdeauna. Și știți ce-a respuns prefectul? — „Comisiunea interimară a aranjat; mie nu'mi dă dreptul legea a mă amesteca în treburile ei". — Pe de altă parte noi suntem informați că chiar de la prefect pornesc aceste. — O altă ilegalitate e aceia că alegerea e fixată în zi de lucru.

Dar ca culme e următoarea:

Administratorul de plasă, Tabacu, în urma unor denunțuri, cercetate de instrucție e dat în judecată de parchetul general pentru abuz de încredere și mituire.

Prefectul Ghițescu caută toate chipurile să'l scape. E în zadar însă; martorii au depus zdrobitor contra lui. Au fost vre-o 3 termene pănă acum. La termenul ultim trebuia cu siguranță să fie condemnat, depuseseră vre-o 3 martori și mai erau 3 de ascultat, judecătorul de ședință *Ioan*, a amînat procesul și a fixat termen de judecată pe ziua de 26 Februarie c.

Din sorginte sigură aflăm că ziua de 26 s'a transformat în 25 cînd e alegerea și că pentru toți martorii între care sunt și candidații conservatori-democrați s'au lansat mandate de aducere care vor fi executate în ajunul zilei de 25 sau chiar în ziua de 25 de către jandarmi.

Așteptăm cu nerăbdare s'o vedem și asta. **Coresp.**

Litere-Științe-Arte

Francmasonii.—Ar fi de ajuns să anunțăm că reprezentația de poimîneseară e în beneficiul lui Mircea Pella și lumea ar fi pe deplin lămurită și—mulțumită.

Cu toate aceste de astă-dată cel mai simpatic artist al scenei a găsit și un titlu extrem de atrăgător pentru atrăgătorul său beneficiu.

„Francmasonii" — iată un cuvînt plin de mister și de farmec, plin de înțelesuri și fără de înțeles, — căci nici eroii hazlii ai comediei nu știu nici dînșii ce sunt francmasonii, deși se ascund sub numele și sub masca teribililor și anonimilor sectari ai francmasoneriei. Dar să nu divulgăm prea mult din ce fac eroii delicioasei comedii. Putem spune numai că vor face publicul să rîdă cu hohote.

*

De cînd cu faimosul proces intentat d-lui Jules Claretie de către autorii pieselor »Foyer și „Furie", directorii teatrelor din Paris au devenit foarte rezervați și nu-și mai manifestă admirația pentru nouile producțiuni dramatice la ordinea zilei, de cît doar verbal — în cercul amicilor. Aceasta pentru a nu se mai angaja formal și a face iluzorie o acțiune înaintea tribunalelor. Autorii dramatici, la rîndul lor, nu se prezintă înaintea directorilor de teatru, decît în tovărășia a doi martori patentați.

*

Marea senzație artistică a zilei rămîne apropiata sosire în Iași a marelui violonist Kubelik. Agenția „Thalia" a înregistrat pînă acum numele celor mai distinși iubitori de muzică înscrişi pentru acea unică seară.

*

Byron! Afișe mari și colorate anunță din nou pe zidurile orașului cuvîntul sugestiv dar cam... amăriu: Bir!

Era de prevăzut că sub regimul acesta birul—va fi mereu la ordinea zilei..

*

Prof. Ludvig Gurlit unul din campionii reformelor pedagogice a ținut de curînd o conferință asupra lui Goethe ca reformator școlar. El ne dovedește prin scrierile și biografia acestuia că el nu numai că el de pe atunci e partizan al celor mai îndrăznețe reforme pedagogice actuale dar că a și pus în practică ideile sale pe acest teren.

Aceasta ne-o dovedește metoda întrebuințată în educarea fiului mult iubit de dînsul, al Charlotei Stein și a propriului seu fiu August. Idealul lui Goethe, în educațiune, constă în desvoltarea liberă a individualității fie-cărui copil în parte, conform aptitudinilor și cerințelor sale. Goethe vedea de pe atunci în educațiunea englezilor, idealul educațiunei practice și admira în tineretul din Weimar crescut în armonie și libertate, siguranța purtărei lor și încrederea de sine. De alt-fel Goethe a acordat copiilor din jurul lui, privirea liberă și colaborarea la lucrările sale. Se știe că el dicta scrierile sale, cavalerului de Stein și primea parerile sale relative la lucrările sale; considerîndu-l ca îndreptățit a-și exprima vederile sale.

*

—In urma cererei stăruitoare a publicului ieșan celebra și dragalașa artistă parisiană **Blanche Toutain** va representa **„La Souris" în loc de „L'Abbé Constantin"**.

Vor fi 2 spectacole.

La 25 Februarie »**Yvette**".

La 26 Februario „**La Souris**".

In ambele Blanche Toutain, răsfățata publicului select parisian, are creațiuni sublime.

Toatelete d-rei Toutain sunt lucrate în atelierele casei Chary din Paris; pălăriile sunt de la Barault, Paris.

Biletele sunt la agenția teatrală „*Thalia*" (Maximovici).

*

MIRCEA PELLA și FRANCMASONII

Francmasonii, sunt zidari liberi?
Cum? Vrea Pella să zidească?
Dar nici gînd băiatul n'are,
Vrea.. chiria să-și plătească..

Informații

❑ **O broșură.**—Un modest institutor din Iași, Emil Manoliu a scos în broșură conferința, ce a ținut în ziua de 11 Ianuarie 1909 la secția I a conferințelor Institutorilor din Iași, sub titlul „*Rolul Istoriei și al vizitării localităților și monumentelor istorice în desvoltarea sentimentului național și patriotic.*"

Negreșit, merită toată lauda munca ce depun institutorii noștri ca și învățătorii pentru formarea și desvoltarea simțului național. Aceasta dovedește că ne înțelegem cu toții iuteresul și datoria. Și e cu atît mai frumos, cu cît în o broșurică, ca cea scrisă de d. Manoliu răsar cuvinte de îndemn la muncă în acest sens.

E cu atît mai înălțător cu cît din mijlocul prosaismului vieții de astăzi, vezi arătîndu-se oameni cu multe greutăți, mînați de focul sacru al patriotismului.

D. Manoliu găsește că pentru a se întreține totd'auna vie flacăra acestui sentiment, trebue să cultivăm istoria neamului și să vizităm monumentele istorice. Arată însă din acest din urmă punct de vedere, un regret și anume că nu prea suntem bogați în monumente de felul acesta.

Pentru a comemora rezistența garnizoanei din Belgrad cu ocazia războiului din 1870, francezii au ridicat monumentul „Le lion de Belfort".

„Acest monument, zice d-sa, trezește atîta patriotism cît n'ar putea-o face cea mai frumoasă poemă epică asupra acestui episod din Răsboiul Franco-German din 1870—71." Așa ar trebui să facem și noi pentru multe fapte de seamă ale istoriei noastre.

Dl. Manoliu e de laudă pentru că a adus și la cunoștința generală prin publicitate, ideile sale, idei pe care le împărtășește colegilor săi. In conferințele institutorilor se spun de multe ori lucruri frumoase și interesante, și e cu atît mai bine, cînd cele ce se vorbesc acolo se aduc și la cunoștința publicului.

V. I. Radu.

❑ Știrile sosite din județ continuă de a fi neliniștitoare.

Din cauza topirei zăpezei apele devin din ce în ce mai mari și amenință cu revărsarea.

❑ Duminică 22 Februarie a. c. va avea loc în capitală un congres al tuturor cîntăreților bisericești din țară, spre a discuta asupra măsurilor ce trebuesc de luat pentru îmbunătățirea soartei lor.

❑ Două familii din localitate: a d-lui Dim. Gheorghiu, consilier comunal și Dimitriu, vor face împreună cu d. T. T. Burada la 15 Martie a. c. o călătorie la Ierusalim, la sf-tul Munte.

Pelerinii vor fi găzduiți la palatul lui Menelik din Ierusalim.

❑ Am vorbit acum cîte-va zile despre îndrăznețul furt comis la cercul didactic din strada Lapușneanu. Se știe că hoții s'au introdus noaptea, au spart un saltar și au furat suma de 109 lei.

Din cercetările ce s'au făcut pănă acum, se presupune că autorul ar fi un oare-care Ștefăniu și nici servitorul cercului n'ar fi străin de furt.

Acest Ștefăniu ar fi venit noaptea și a spart ușa, apoi s'a introdus înăuntru și spărgînd saltarul, a găsit suma de 109 lei. El a mai spart un saltar căutînd suma de 500 lei ce se mai aflau în casă, pe care din întîmplare nu i-a găsit, cu toate că această sumă se afla în acelaș saltar unde a găsit cei 109 lei.

Poliția continuă cu cercetările.

❑ D. Emil Miclescu, fost director general al C. F. R. a publicat o broșură în care dă seamă despre gestiunea și despre cauzele demisiei sale.

In această de pe urmă privință, d. Miclescu zice:

Demisiunea din postul de Director general mi-am dat-o motivată.

Textul ei se găsește în arhiva Direcțiunei Căilor Ferate și trecue să se afle și în aceea a Ministerului lucrărilor Publice.

Ea nu a fost publicată și cred că nu-mi este permis de a o publica fiind un act oficial petrecut pe cînd mă aflam încă funcționar.

Nu mă cred însă oprit de a arăta acuma motivul demisiunei cu atît mai mult că unele ziare, l'au spus, greșit zicînd sau lăsînd să se înțeleagă că aș fi demisionat petnru că mi-ași fi regulat drepturile la pensie.

Nici etatea, nici starea sănătății nu m'au silit a întrerupe așa de brusc o carieră de peste 35 de ani de serviciu din cari peste 31 în Căi ferate și au fost cuvinte puternice cari m'au silit a lua o asemene hotărîre.

Am demisionat, după cum se vede mai departe pentru că nu puteam păstra răspunderea unei funcțiuni atît de importante cînd mă vedeam pus în neputință de a îndrepta relele cari puteau compromite mersul administrației și cu gîndul că atrăgînd în acest mod asupra lor băgarea de seamă a celor în drept, voiu obținea îndreptarea pe care nu o puteam dobîndi ca Director al ei. Am demisionat deci numai în speranță că voi fi și în acest mod folositor căilor ferate.

❑ D-nii major Const. Paianu și locotenent Priboianu au trecut prin Ungheni, ducîndu-se în Rusia, pentru a alege și a cumpara caii necesari armatei noastre.

❑ De cîtva timp furturile au început din nou că se comită în număr mare în Iași.

Din cercetările făcute de poliție s'a constatat că autorii ar fi desertorul Ursu, care a evadat din închisoarea de la Galata și mai apoi din arestul poliției, precum și un alt dezertor I. Saviu, din regimentul de roșiori.

Se crede că aceștia doui operează împreună.

Acum cîte-va zile s'a comis un îndrăzneț furt în strada Păcurari. Nici nu mai încape îndoială că furtul a fost comis de desertorul Savie, căci la locul furtului s'a găsit hainele lui de uniformă. In schimb el s'a îmbracat cu un rînd de haine noui, pe care le-a furat cu această ocazie.

Poliție a făcut razzie aseară și alaltă seară, însă hoții n'au putut fi prinși.

❑ **De la Arhiva.**—Aseară Mercuri a avut loc la societatea științifică literară Arhiva, obișnuita ședință săptămînală.

S'au cetit versurile „Mamei" de C. Doboș și un articol al d-lui dr. Miliți din Craiova asupra „sinuciderei în viața juvenilă" un studiu sociologic foarte important. De asemeni s'a mai cetit un articol al d-lui dr. I. Naum, directorul închisoarei din Focșani asupra „îmbunătățirei stărei pecuniare".

S'a discutat apoi asupra numărului festiv al revistei „Arhiva" care între altele va cuprinde: Stagiunea 1850—1851 de d. T. T. Burada, Farsa de d. Gh. Ghibănescu, Trecutul și prezentul de d. D. m. Loaginescu, Mentalitatea Romînilor de dr. L. Cosmovici, Versuri de d-nii Gh. Botez Gordon și C. Doboș etc.

❑ Societatea podgorenilor „Centrala" Odobești, a înaintat prin harsicul ei vice președinte N. Teodor Odobișteanu, președinților Corpurilor Legiuitoare o petiție-memoriu cu privire la delimitarea terenurilor viticole și impunerea viilor ce se plantează la cîmp.

Domnule Președinte al Camerei,
Domnule Președinte al Senatului,

Societatea podgorenilor „Centrala" Odobești, reprezentînd podgorenii din județul Putna, respectuos vă rosgă ca cu ocaziunea discuțiunei în Cameră și Senat a proectului de lege pentru „delimitarea terenurilor viticole și impunerea viilor ce se plantează la cîmp", să le aduceți la cunoștința d-lor deputați, și vederile noastre în această mare chestie pentru noi.

Acest proect de lege—așa cum este conceput, 'l aprobă toată suflarea podgorenilor serioși, precum trebue să'l susțină și reprezentanții acestora din Camere, căci el răspunde la necesitatea de a preveni și înlătura o criză viticolă sigură și la fel cu aceea care a bîntuit și bîntue încă actualmente Franța, și care a avut de consecință în această țară, cunoscuta vărsare de sînge din vara anului 1907.

*

In adevăr, proporțiile colosale ce a luat plantațiunea viilor la cîmp în anii din urmă și pe terenuri de acele cu desăvîrșire improprii acestei culturi,—sunt dovezi destul de elocvente, că mergem repede și noi către acea epocă nenorocită, care trebue înlăturată cu or ce preț.

Dacă luăm statistica viilor indigene existente la 1884—data invasiunei filoxerei în țară, vom vedea că avem atunci 198,428 hectare de vii,—după fonsierea ce se percepea de stat.

După proectul depus de d. Ministru de Finance, această colosală întindere de teren în care aproape nu intră cîmpul, poate să fie replantată de proprietarii respectivi, fie pe del, fie pe șes.

Printre acești proprietari, țaranii compteză pentru 70 la sută cu micele lor proprietăți.

Adăogîndu-se la această cifră și plantațiunile ce s'a făcut pe alte terenuri noi de deal și șes de la 1884 în coace, pe care legea ce va să vie le găsește plantate și le respectă, vom avea deci în ori ce caz putința legală să replantăm podgoriea țării într'o întindere mai mare ca aceia ce o aveam la 1884—și în care vremuri, să știe că am avut crize viticole în anii cînd mai cu seamă nu bîntuia așa ziua „părpoală", sau perenospora de astăzi—ca să înjumătățească recolta.

Astăzi știința a descoperit mijloace suficiente pentru a se apara podgoriile contra unor asemenea desastre, și dat fiind pe lîngă aceasta și abondența produsului viilor americo—europene, vom ajunge cu siguranță la o producțiune anuală—în ori ce caz mai mare de cît putem consuma în interiorul țării, și în acest caz, producătorii vor fi siliți să reducă din ce în ce prețul produsului lor, pentru ca să'i forțeze desfaceroa sau consumațiunea, pe care atîtea legi și taxe se întrec pe de altă parte, a le îngreuia pentru motive de ordin moral sau fiscal.

Cît despre export nici vorbă nu poate fi, căci alte țări năzuesc ele însăși să ne vîndă vinurile lor, ast-fel: Turcia Franța și altele.

*

Pentru aceste motive, podgorenii din județul Putna și din toată țara, salută proectul adus de onor. guvern—cu observațiunea numai, să taxa pe hectarul de vie ce se va planta la cîmp, să se urce la 500 lei în loc de 100; maximum întinderei ce poate să se planteze fără plata de taxă, va fi de 1000 m. p. căci dacă prin mencionatul proect s'a vizat împedecarea plantațiunilor de vii la șes, apoi nu vedem de ce nu s'ar uza de măsuri de acelea care în adevăr ar duce sigur și—drept la scop.

Vice-președinte, Soc. Podgorenilor „Centrala" Odobești.

N. Teodor Odobișteanu

❑ Teatrul din Vaslui, din nou restaurat și mobilat de casa Brociner din Iași, va fi inaugurat la 22 c.

❑ Revista franceză „Questions practiques de legislations ouvrière et d'Economic Sociale" din Paris, No. 1 și 2, pe lunile Ianuarie și Februarie 1909, conține un articol de amicul nostru V. I. Radu, intitulat „La loi sur les contrats agricoles en Roumanie". Vom reveni asupra acestui important articol.

❑ **Balul Crucea-Roșie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Național balul dat de Societatea Crucea Roșie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl așteaptă cu nerăbdare, sigură de reușita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obișnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

DIVERSE

— Au fost numiți debitanți pentru vînzarea produselor R. M. S. doamna Elena Popovici, în comuna Iași, județul Iași; Vasile Oraucius, în comuna Fîntînele, jud. Iași; I. Mihailescu, în comuna Lungani și Gheorghe Corute, comuna Andrieșeni.

— La examenul de capacitate a ofițerilor de poliție în funcțiune, a reușit, din Iași, d. Gheorghe Vasiliu, sub-comisar cl. II.

— Membrii comitetului organizator al balului costumat, care a avut loc la Societatea de gimnastică, în seara de 31 Ianuarie, sunt rugați cu insistență a se întruni, în localul societății, Duminică, dimineața, orele 10. Se vor prezenta socotelile balului.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 și 25 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 68. - jumatate loz Lei 34 - Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

Ultime informaţii

❑ *D. Toma Stelian a consimtit să introducă o modificare în proectul seu, în ce priveşte judecătorul unic: se vor specifica anume cazurile în care va putea judeca un singur judecător.*

Cererile de constituiri de sechestre judiciare, divorţurile ş. a. nu vor putea fi cercetate de un singur judecător.

❑ *Cu toate aparenţele de linişte, situaţia în partidul liberal local este din cele mai rele.*

La începutul lunei viitoare se vor produce demisiani nuoi din clubul liberal ieşean.

Faptul, că nici pînă azi nu s'a procedat la complectarea vacanţelor din comitetul executiv, invederează situaţia grea.

❑ Liberalii demisionaţi din club, se vor întruni Sîmbătă seară, la d. G. Sendrea acasă.

Toţi—în afară de d-nii G. Sendre şi N. Neculaide—sunt de părere să se înscrie în alt partid politic. Cei doi citaţi stărue pentru espectativă!

❑ Un magistrat inamovibil al tribunalului Iaşi, a primit o misiune foarte curioasă faţă cu demnitatea ce o ocupă: proprietara unei case, a cărei imobil este ipotecat la Credit, a dat procură acelui magistrat ca să voteze pentru ca la alegerea din Martie.

Dorim ca informaţia noastră să fie eronată.

❑ In urma durerosului eveniment al decesului cumnatei Sale, inspecţia militară în Iaşi a A. S. Regale, va avea loc în primele zile ale lunei Martie.

❑ Stagiunea Teatrului Naţional din Iaşi s'a încheiat cu un deficit de *14,000 lei*, faţă de veniturile din stagiunea trecută.

Anul trecut s'au putut distribui societarilor peste 7000 lei, dividente şi să se cumpere şi decoruri pentru 3000 lei.

Anul acesta, însă, teatrul a fost biruit de repertorul d-lui Lecca.

❑ Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare a fost angajată, cu un onorar de 7.500 lei, pentru sesiunea de vară la băile Slănic.

Muzica vînătorilor va cînta la grădina Copou.

❑ **Islazurile comunale.**—Ni se scrie din Bucureşti că la ministerul de interne se procedează la ultimile formalităţi necesare pentru cumpărarea de islazuri de către comunele rurale.

Se afirmă că peste o lună, adică la începutul campaniei agricole actuale, comunele vor avea deja efectuate cumpărăturile a 150 islazuri comunale. Din ofertele celor 1000 de islazuri comunale, consiliul superior al agriculturei au fost deja aprobate aproape 800.

Diferitele formalităţi pentru cumpărăturile acestor islazuri vor fi terminate în cursul anului şi în primavara viitoare, comunele vor avea cumpărate cele 1000 de islazuri.

❑ In urma mai multor neregule ce-au fost constatate la abatoriul din Tg.-Frumos, prefectul judeţului a luat administraţiunei comunale dreptul de control, însărcinînd cu aceasta poliţia.

Prefectul a mai însărcinat poliţia să controleze biletele de proprietate pentru vitele ce le elibează administraţia.

Frumoasă situaţie!

❑ **Moşii arendate obştiilor săteşti.**—Până în prezent se găsesc arendate la obştii săteşti 83 moşii de ale statului, aşezemintelor publice şi instituţiilor de binefacere. Intinderea acestor 83 de moşii e de 86,000 Ha; garanţie depusă pentru arendare e de 1000963 lei; iar totalul arenzilor anuale e de 2078687 lei!

In intinderea arendării de moşii la obştile săteşti ministrul care a dat cea mai mare extindere a fost dl. Ion Lahovari, ministrul de domenii, ceia ce arată că partidul conservator fără zgomot a făcut mai mult pentru săteni de cît reclamagii liberali.

❑ D. lt.-colonel dr. Palausu a fost eri în inspecţie la Botoşani.

❑ Şeful siguranţei anchetează cazul unui reprezentant al unei casse din Capitală, care ar fi comis mai multe excrocherii şi fapte incorecte în localitate.

❑ Distinsul nostru prieten, d. dr. D. Boroianu, profesor universitar, care a fost eri în oraşul nostru, a plecat aseară la Fălticeni.

❑ Aflăm, cu o deosebită plăcere că d. Dim. Donici, senator de Vaslui, care se afla suferind, s'a însănătoşit pe deplin şi peste cîteva zile va pleca în Capitală, spre a lua parte la desbaterele maturului cor.

❑ De la Vaslui ne vine vestea că, prin îngrijirea valorosului nostru fruntaş d. A. A. Bădăreu, fost ministru de justiţie, Clubul conservator-democrat a fost complect organizat.

Pentru inaugurarea frumosului local în care membrii Clubului îşi vor ţine întrunirile, va avea loc la Vaslui în ziua de 1 Martie o mare întrunire la care vor participa mai mulţi fruntaşi din Moldova ai partidului nostru.

❑ Ceasornicarul David Goldştein din str. Ştefan cel mare, a fost declarat astăzi în stare de faliment.

Furtul şi atentatul din strada Buna Vestire

La D-na Cozadini.—Atentatul.—Cum s'a comis.—Cercetările.—Arestarea lui C. Bottez.—Confruntarea.—Ce spune d-na Cozadini.—Cine e Botez.—Alte amănunte.

Un îndrăzneţ atentat, care a avut de mobil furtul, s'a comis eri la orele 5, la d-na Victoria Cozadini, muma d-lui Nicu Cozadini, ce locueşte în strada Buna Vestire 25.

Rău făcătorul, profitînd de ocazie că bătrîna d-nă se afla singură, a pătruns în apartamentul locuit de ea şi după ce se năpusti asupra sa, torturînd-o a furat suma de 2000 lei, ce-i găsi,

*

Din cercetările ce s'au făcut pînă în prezent reese că autorul este individul Constantin Bottez, soţul servitoarei d-nei Victoria Cozadini.

Acesta a venit eri pe la vreo 3 şi jum. la locuinţa numitei doamne şi după ce stătu de vorbă cît va timp cu soţia sa ambii plecară în oraş.

Nu trecu mult timp şi Constantin Bottez, se reîntoarce înapoi; la d-na Cozadini, şi după ce se asigură că nu fu observat de nimeni pătrunse pe furiş în camera în care se afla stăpîna nevestei sale

Zărind pe îndrăzneţul individ doamna Cozadini îl întreabă:

—Pe cine cauţi şi ce vrai?

—Unde'ţi sînt banii? răspunde individul? Şi odată cu aceste vorbe Bottez se repede la d-na Cozadini şi o ameninţă cu moartea dacă nu-i va mărturisi unde şi ţine ascunşi banii.

Bătrîna doamnă înceresă la început să reziste, cerînd să cheme ajutor. Individul însă, o apucă de gît şi trîntind-o jos începu s-o maltrateze. In căderea pricinuită de o izbitură a individului, d-na Cozadini se lovi foarte greu la faţă năpustind-o şi sîngele pe nas.

In spaima şi groaza ce a cuprinsese şi văzînd că nu-i mai vine nimeni în ajutor doamna Cozadini scoase cheile de la casetă şi le dădu individului cu rugămintea de a o lăsa 'n viaţă.

Acesta, după ce luă suma de 2.00 lei din casetă, mai aplică nefericitei victime cîte-va lovituri, iar după ce o văzu leşinată, crezînd-o moartă, dispăru.

Din întîmplare intră sus o servitoare, care găsi pe d-na Cozadini, căzută jos în nesimţire. Ea îi dădu primile ajutoare şi apoi dădu de ştire şi poliţiei.

*

Agenţii siguranţei făcură imediat cercetări prin oraş, şi în cele din urmă, pe înserate, izbutiră să aresteze pe individul Const. Bottez, contra căruia erau îndreptate toate bănuelile.

Acesta dus la siguranţă şi la interogatorul luat de d. comisar Costescu neagă faptul de a fi el vinovatul.

D. Costescu, întovărăşit de doi agenţi, se transportă la locuinţa d-nei Victoria Cozadini, în str. Buna-Vestire, şi cu toată starea dureroasă de boală şi spaimă în care se găsia d-na Cozadini care abia mai putea vorbi, izbuti să obţie următoarele interesante declaraţii, asupra felului cum a fost făptuit atentatul.

D-na Cozadini declară, că pe cînd se găsea singură în casă, se ivi în uşă un individ tînăr, îmbrăcat în haine cenuşii, care se năpusti asupra-i lovind-o şi cerîndu-i bani.

D-sa spuse, cum i-a dat cheile şi l-a rugat să-o lese în viaţă, după cum am povestit la început, noi că s'au petrecut faptele.

D. Costescu, introduse a oi pe un agent, rugînd pe d-na să spuie dacă nu-i acesta autorul; dar d-na Cozadini spuse, că nu e acesta. Introducînd apoi pe bănuitul atentator, d-na Cozadini foarte emoţionată, zice că e acesta, că-l recunoaşte. Bottez totuşi stărui în a nega, că ar fi el vinovatul.

*

Cine e acel Constantin Bottez? Constantin Bottez e de loc din Iaşi, unde are şi un frate în tîrguşorul Păcurari, care e măcelar.

El a făcut armata aici în Iaşi în regimentul 7 calaraşi, iar după eliberare se căsători şi'şi deschise un debit de tutun în Tataraşi.

Mergîndu-i rău afacerile se desfăcu de debit şi fiind în sărăcie, acum o lună îşi trimise nevasta în serviciul d-nei Cozadini, unde el se ducea adese-ori s'o vadă.

Acest Bottez adese ori, să dădea drept agent de siguranţă, drept fochist la căile ferate, slujbe pe care nici odată nu le-a ocupat. însă.

*

De la d-na Cozadini, el fu din nou dus la siguranţă, unde i se luă un alt interogator, la care el continuă a nega faptul.

De asemeni nevasta sa a fost astănoapte arestată la siguranţă, de asemeni neagă faptul.

Astă-zi au urmat din nou cercetările poliţiei, pentru a se stablli modul în care şi-au petrecut întreaga zi soţii Botez şi în ora la care s'a săvîrşit atentatul unde se aflau amîndoi.

Bottez a fost arestat de poliţie la locuinţa sa din strada Spancioc.

*

Starea sănătăţii d-nei Cozadini deşi nu e cu totul gravă; totuşi dată fiind vîrsta sa de 82 ani, şi spaima colosală prin care a trecut, are nevoe de îngrijiri serioase.

D. Nicu Cozadini, fiul d-nei Cozadini, inspector agricol al judeţului Roman a fost chemat telegrafic la Iaşi.

D-na Cozadini e şi mama d-nelor dr. Peridi şi Papadopol.

Mîne amănunte,

❑ **Circulările telefonice.** Se ştie că ofiţerii de poliţie obişnuesc să dea circulări telefonice autorităţilor din ţară pentru prinderea diferiţilor autori. O asemenea circulară telefonică costă pînă la 3 lei.

Ministerul de interne, observînd că unii poliţişti uzează şi abuzează de acest fel de înştiinţări costisitoare, chiar cînd e vorba de autori de furturi mici, mijlosit pe lîngă d-nii prefecţi să pună în vederea organelor poliţieneşti să nu mai dea circulări telegrafice decît numai în cazuri mai însemnate: crime, spargeri mari, etc.

In alte împrejurări ofiţerii de poliţie se vor servi de corespondenţă poştală pentru urmărirea bănuiţilor. Cu toate acele ordine, date în anul 1905 şi 1906, totuşi abateri de asemenea natură s'au mai săvîrşit în numeroase rînduri.

Pe de altă parte direcţiunea poliţiei şi siguranţei generală a statului, din ministerul de interne, a trimis d-lor prefecţi un ordin prin care, atrăgîndule atenţiunea cînd trebuesc date asemenea telegrame, le aduce la cunoştinţă că, pe viitor „Ministerul va imputa ofiţerilor de poliţie costul telegramelor circulare, cari s'ar expedia din oficiul poliţiei, fără cauză bine cuvîntată, iar cînd s'ar expedia de un subaltern atunci se va imputa şi acestuia în mod solidar".

Restituirea costului telegramei se înţelege că nu va scuti de pedeapsă pe vinovaţi.

❑ Amintim că în astă seară are loc la Teatrul Naţional concertul muzicei militare a regimentului 13 Ştefan-cel-Mare, sub conducerea d-lui locot. I. Vlăduţi

❑ Ministerul de interne fiind informat că pe alocurea, în judeţe, se vînează încă cerbi, căprioare şi capre negre, a adresat o circulară prefecturilor de judeţe prin cari le strage atenţia că acest vînat este cu totul oprit de la 1 Februarie.

❑ Prefectura de judeţ a dat ordin autorităţilor comunale să ia măsuri de a nu se face abuzuri cu colectele ce se strîng sub motiv de bine facere.

❑ Membrii consiliului general al judeţului se vor întruni mîne după amiază.

❑ Casa cu No. 17 din strada Muntenimei, propietatea doamnei Elena Vasiliu, a fost inundată astă noapte de apă. Apa a întrat în toate şase odăile şi lucrurile n'au putut fi salvate.

❑ **Judiciare.**—Intre d. Gr. Găluşcă şi Eforia spitalelor Sf. Spiridon există un vechiu proces cu privire la nuda proprietate a moşiilor Lungani şi Brătuleni din judeţul Iaşi.

Curtea, secţia I-a în audienţa de ieri, a dat cîştig din cauza d-lui Găluşcă.

— Simha Klein din Botoşani, inculpat că a falşificat registrele falitului fraudulos Baras, a fost scos de sub urmărire de judecătorul de instrucţie.

Procurorul trib. Botoşani a făcut opoziţie la Cameră.

— Ilie Vornicu zis şi Minu, acuzat de tălharii la drumul mare, a fost trimis în judecata Curţei cu juri din Dorohoi.

❑ Seria scenelor teatrale-artistice se succedă regulat pe pînza cinematografului din sala Teatrului Circ-Sidoli. Astă-seară Joi noul program cuprinde o comedie a lui Labiche „Vechi prietini" interpretată de cei mai buni artişti ai Parizului, precum Landrin de-la „Nouveautés". Madame Guitty dela Palais Royal, Jaquet de la Parisiana, etc.

Acest nou gen de Cinematografie obţine cele mai mari succese în Paris chiar, cu toate că artiştii care interpretează piesele adaptate la Cinematograf sunt admiraţi pe scenele teatrelor de acolo. Aşa „Cirque d'hiver" „Salle Charras" etc. sunt înţesate de lume, cînd se desfăşoară acele sujete, numite acolo „Les films d'art".

Programul nou de astăzi, Joi, cuprinde multe vederi sportive, precum: Pescuitul broaştelor ţestoase, Toate sporturile din Savoia etc,—comedii inedite, precum: Goana Cîinelui, A greşit băiatul, Vrea să devie hoţ cu ori ce preţ, urmează apoi scene dramatice, feerii etc.

Se repetă după îndemnul mai multora şi pentru ultima oară: Şcoala Italiană de Cavalerie din Pinerolo.

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa III-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA

TH. P. MAXIMOVICI

Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 18 Februarie.

Intre d-nii Haret şi Brătianu

Bucureşti.—Se ştie că d. Haret a riscat să obţie, un vot de blam la Senat.

Foarte, furios de aceasta, d. Haret s'a dus la cameră, unde a avut o explicaţie cu d. Brătianu, căruia i-a imputat că el a pus la cale amendamentul.

Boala Domniţei Elena

Piatra N. — In starea sănătăţei Domniţei se constată a ameliorare sensibilă. Ilustra pacientă a petrecut bine noaptea. E însă, slăbită. Ingrijirele medicale i le dă d. doctor Flor. Nici un alt medic, contrar zvonurilor, n'a fost consultat.

Afacerea Stelian-Ioanid

Bucureşti. — D. Pavel Brătăşanu, în scop de interpelare, a cerut astă-zi, la Senat, dosarul expropierei grădinei Ioanid, în care ministrul Stelian are partea sa de onorar.

CAMERA

Bucureşti.—D. Moisescu depune o petiţie a funcţionarilor C. F. cari cer sporire de lefuri.

D Chirculescu depune o petiţie a învăţătorilor pentru înbunătăţirea soartei lor.

Se întră în ordinea zilei: votarea pe articole a legei Stelian.

Domnii Lahovari şi Stoicescu depun amendamente pentru modificarea punctului judecătorul unic. Se primeşte amendamentul Lahovari, care specifică în ce anume cazuri va putea fi numai un judecător.

D. Zanfir Filotti propune un amendament prin care cere ca judeţul Tutova să nu fie trecut în resortul jurizdicţiei curţei deoapel de Iaşi.

Amendameutul se respinge.

D. Take Ionescu se opune la crearea secţiei IV la Curtea de Apel de Bucureşti, ca fiind inutilă. Dacă sunt buni să spoorească lefurile magistraţilor.

D. Stelian respunde că este nevoie de secţia IV. Amendamentul Take Ionescu se respinge.

SENATUL

Bucureşti.—In şedinţa de ieri, la proiectul pentru militarizarea şcoalelor normale, la art. II, d. Costăchescu-Comăneanu a depus un amendament în sensul ca normaliştii să facă un an serviciu la trupă.

Amendamentul n'a putut fi pus la vot, întru cît Senatul se descomplectase. D. Haret, care era contra amendamentului, a lucrat în tot timpul nopţei, a telegrafiat după senatorii cari locuesc în apropiere Bucureşti şi a convins pe unul din semnatarii amendamentului să-şi retragă iscălitura. Atunci s'a asociat d. Brătăşanu. Amendamentul a întrunit 22 voturi pentru şi 40 contra.

Demisiunea întregului consiliu sanitar superior

Bucureşti —In urma conflictului ivit între consiliul sanitar superior şi direcţia generală sanitară, care precum se ştie, şi a arogat toate drepturile, au intervenit interpelările d-lor N. Xenopol şi doctor Rîmniceanu.

Ministrul de interne respunzînd la aceste interpelări că anarhia domneşte la consiliul sanitar—întreg consiliul şi-a prezintat astăzi demisia.

*

—Membrii consiliului sanitar superior sunt numiţi prin decrete regale. Din el fac parte cei mai distinşi profesori, ca domnii Severeanu, Toma Ionescu, Rîmniceanu, Leonte, Babeş, Mirinescu; veterinarul Locusteanu şi farmăcistu Roşu.

Demisiunea a urmat în urma unei întruniri, pe care membrii serviciului sanitar superior, au ţinut-o ieri seara.

Iată textul demisiei:

Domnule Ministru,

In urma răspunsului ce l'oţi dat în şedinţa Senatului, de la 16 c., cu prilejul interpelărei d-lui N. Xenopol, noi membri consiliului sunitar superior cari am fost acuzaţi de Dv., că prin memoriul ce v-am înaintat în ziua de 24 Noembrie 1908, am săvîrşit acte anarhice, vă rugăm a primi demisiunea acestui consiliu.

Nu v'am înaintat demisia în ziua de 7 Februarie, ţinînd să vă dăm observaţiile noastre asupra proiectului, pentru modificarea legei sanitare.

Primiţi etc.

Semnaţi: prof. dr. Babeş, Rîmniceanu, Leonte, Toma Ionescu, Locusteanu şi Roşu.

D. dr. Rîmniceanu, vice-preşedintele Senatului, într'o convorbire particulară, a declarat că ministrul a adus injurii grave consililui, n'a mai putut rămînea la locul seu.

Situaţia în Balcani

Berlin.—Telegramele sosite cu privire la situaţia din Balcani sunt foarte contrariate.

Aşa, o telegramă din Belgrad anunţă că aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri care au hotărît în mod definitiv ca Serbia să nu renunţe la pretenţiile ei teritoriale

Ministrul de răsboiu, întrebat dacă armata Serbiei se simte în stare să'şi facă datoria, acesta a respuns:

— Armata în faţa lui D-zeu şi a patriei, îşi va face datoria şi va lupta pînă ta unul".

*

Ziarul „Fremdenblatt", vorbind de diferendul austro sîrb, zice că faţă de atitudinea nedesluşită a Serbiei, Austria ştie ce are de făcut.

Să mai acordă Serbiei încă un ultim termen scurt, spre a se pronunţa definitiv.

*

Berlin.—Alte telegrame aduc vestea că Serbia ar fi renunţat la pretenţiile ei.

Faţă de ştirile aceste contrariate, situaţia e socotită ca foarte gravă.

CELEBRA ACTRIŢĂ PARIZIANĂ

Blanche Toutain

De la teatrul „Voudeville" care va apărea pe scena Teatrului Naţional din Iaşi *Mercuri 25 Februarie* a. c., în **„Yvette"** una din sublimele sale creaţiuni şi *Joi 26 Februarie* a. c. în **„La Souris"** unde marea artistă atinge culmele artei, încunjurată fiind de o trupă demnă de renumele marei artiste.

Ziarele din Bucureşti, unde joacă acum Blanche Toutain, conţin entusiaste dări de samă în care se arată marele ei succes şi extraordinarul ei talent.

Tot ce-i distins şi doritor de artă bună în Iaşi ş'a dat întîlnire la spectacolele de Mercuri şi Joi sara de la Teatrul Naţional.

Biletele la *„Thalia"* (Maximovici).

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Lemne pentru Foc

PRIMUL DEPOZIT ROMÂN „SOCOLA"

In strada Socola, la capătul liniei tramvaiului, în stînga lîngă rampa drumului de fer, sunt depuse spre vînzare, o mare cantitate de lemne pentru foc, din diferite esenţe şi de cea mai bună calitate, clădite în figuri de cîte; 1 m. 40 cm. înălţime; 1 m. lăţime şi 2 m. lungime sau 2 m. 80 cm. cubi fie-care figură, adică 2 palme vechi. Patru asemenea figuri reprezintă 11 m. 20 cm. cubi sau stîngenul mare Moldovenesc.

Lemnele sunt sănătoase, drepte, fără cioturi sau putregai şi uscate; ele sunt bine clădite şi se vînd pe loc la depozit, chiar cîte o figură din ori-care esenţă, cu preţ avantajos, spre deplina satisfacere a tuturor cumpărătorilor.

ADMINISTRAŢIA

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Publicaţiune de vînzare

Subsemnatul Dimitrie Botez avocat, domiciliat în Iaşi, Secţia 3-a, Strada Şcoala de arte No. 8 bis in calitate de lichidator al firmei sociale Isidor Gruber et. Comp. pentru comerţul de băuturi gazoase sub denumirea „Unirea“, numit prin sentinţa Tribunalului Comercial Iaşi Secţia 2-a No. 14 din 30 Ianuarie 1909.

Public spre cunoştinţa generală că Joi 26 Februarie a. c. orele 11 a. m. se va vinde averea numitei Societăţi în localul fabricei din strada Arapu No. 79, prin licitaţiune publică şi cu bani număraţi pe dată adjudecîndusă asupra aceluia ce va oferi un preţ mai avantajos.

Averea ce se va vinde consistă în maşini pentru fabricat apă gazoasă şi limonăzi cu ustensilele necesare maşini cu aburi, sticle de limonăzi, sifoane, trăsuri, cai şi altele anume specificate prin inventarul din 7 Februarie 1909.

Vînzarea se va face succesiv după inventar şi pe categorii cît se va putea mai specificat, iar concurenţii sunt obligaţi a depune o garanţie de 10 la sută din valoarea categoriei ce se va fixa.

In ce priveşte sticlele de limonăzi şi sifoanele se specifică că cea mai mare parte din ele se găsesc pe la diferiţi crişmari şi vînzarea lor se face cu dreptul pentru cumpărători de a le scoate singuri de pe la debitanţi după liste şi chitanţele ce se vor încredinţa.

Inventarul poate fi văzut în fie-care zi la orele 9 dimineaţă la domiciliul meu sus indicat.

Lichidator, **D. BOTEZ**

10 Februarie 1909.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz întreg	36 lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 660 — Sîmbătă 21 Fevruare 1909

Guvern fără autoritate

Cele ce se petrec la Cameră și Senat, discuțiile încinse asupra legilor ce se supun votului, părerile ce se emit, răspunsurile date de pe banca ministerială, felul cum Camera și Senatul primesc aceste răspunsuri, toate aceste tradează că lipsește guvernului actual puterea morală, autoritatea necesară asupra majorității și că se resimte lipsa unui adevărat șef, căci prezența d-lui I. Brătianu, este numai a unui conducător.

In discuția legii magistraturii guvernul și-a declinat solidaritatea cu ministrul de resort. Cei 8 colegi s'au simțit foarte ușurați de acest răgaz dat lor, prin discuția legii d-lui T. Stelian. Cu ce ar fi ajutat vaza ministrului de resort, greutății oratorilor, autorității cuvîntului parlamentar, dacă ceilalți 8 miniștri ar fi făcut cerc în jurul autorului legii!

Tot ce a fost mai pleavă ca greutate parlamentară, tot ce a fost mai fără cuvînt în organizare de justiție; tot ce a fost mai neînsemnat în carul politic al Camerii s'a erijat în apărători ai operei Ministrului de justiție; iar membrii cu greutate, foști miniștri de resort, ori au tăcut ignorînd opera de reformă, ori au rădicat obiecțiuni temeinice contra duhului în care s'a întocmit legea.

Mai slăbit guvern ca acesta nu a fost altul. Golirea băncii ministeriale avea aspectul unui mormînt, în care Camera cînta prohodul legii.

Dar lipsa guvernului de la Cameră nu era numai o lipsă de omogenitate în guvern; nu era numai semnul vădit al unei lipse de orientări în guvern; nu era numai oglinda stării sufletului guvernului, nu era numai indiciul nedestoinciei șefului partidului în arta de a conduce un partid și un guvern; lipsa aceasta de la Cameră arăta că la Senat atmosfera era și mai încărcată, și că cel puțin prezența șefului guvernului era imperios cerută, pentru a nu se prăbuși regimul cu totul.

Ce se petrecea la Senat? Vice-președintele Senatului, d. dr. Rîmniceanu interpela guvernul și în special pe șeful guvernului, pe Ministrul de Interne I. I. C. Brătianu, asupra neorînduelilor de la direcția Serviciului Sanitar. De 2 ani de zile domnește cea mare neorînduială la Direcția servicilului sanitar. Un membru al dinastiei, ca director, și un zăpăcit nervos ca sub-director, și-au bătut joc de lege, de personal, și au adus cea mai mare turburare în bunul mers al sănătății publice Destrăbălarea aceasta generală se resfrînge asupra țării și a partidului care o tolera.

Atmosfera Senatului, era foarte încărcată, și se simțea ministrul cu guvern cu tot la mare strămtoare. Majoritatea a fost foarte crudă cu vicepreședintele său și în ședință prelungită a impus bătrînului parlamentar să desvolte interpelarea. Banca ministerială era consternată. Adevărurile crude ce se spune u, sinceritatea și adînca convingere cu care apăra o cauză dreaptă, resentimentul majorității Senatului față cu anarhia de la direcția serviciului sanitar, toate acestea făcuse mititel pe ministrul președinte.

Discuția încinsă, răspunsul nesocotit al ministrului președinte, toate acestea au rîdicat tonul discuției și au arătat în toată golăciunea sa vaza politică a guvernului. Ca un prim-ministru să se rîdice și apărînd administrația nesocotiților săi subalterni să pleftureasca un întreg consiliu compus din somitățile științei medicale romîne, și în strîngerea de inimă a Senatului, să mențină tonul de diatribe, arată că șeful guvernului nu e la înălțimea situației sale și că voacea tatălui trăește în gura fiului. Șeful dinastiei de exploatare se face apărătorul din oficiu al tuturor exploatatorilor statului, pentru a sfirși mai rău de cum a început'o.

Lipsa de autoritate agu vernului a mai dovedit'o și mersul discuției legii militarizării școlilor normale. Ministrul Haret dus de spiritul de a plăti zelul subalternilor săi, a căutat ca prin lege să creeze privilegiu normaliștilor scutindu-i de cazarmă.

A fost dat ca o cameră liberală să voteze o lege de privilegii, dezicîndu-și prin aceasta rațiunea politică de a se mai intitula liberală. Glasuri autorizate au pus în iveală acest non-sens politic, și membrii opoziționii conservatoare din ambele corpuri legiuitoare au protestat contra creării de privilegii învățătorilor în numele școalei.

Experiența ce o repetă astă-zi d. Haret, s'a mai făcut și acum 10 ani în urmă, dar fără succes. Deci d. Haret n'a învățat minte din această experiență, căci el avea de plătit polițe corpului didactic rural docil și e.

Ce e vinovată școala Normală să înghită atîtea suprapuneri de disciplină, pentru a crăpa și orarul și programul! Cu actuala organizare școalele normale nu pot suporta și instrucția militară, fără a suferi celelalte discipline intelectuale și recreative; și apoi ori-cîtă silință își va da legiuitorul nu se va împăca o școală civilă cu spirit laic și cetățenesc în educație cu disciplina militară.

Experiența s'a făcut, iar dacă d. Haret n'o bagă în samă, îl privește.

Ei bine, Senatul în dorul de a ține la tradiția partidului a cerut prin amendament ca normaliștii să facă un an cazarmă.

Privelișteа de la Senat a fost dureroasă pentru ministru, pentru guvern. S'au adus mamelucii cu depeșă, ca să salveze situația guvernului și cu toate acestea rana politică căsunată de Senat arată că guvernul n'are autoritatea cerută.

Zi de zi se înăspresc raporturile dintre majoritate și guvern; zi de zi miniștrii își pierd din autoritate, și cînd banca ministerială nu mai reprezintă încrederea majorității, răceala și golul produs arată că guvernul nu face de cît să gireze afacerile, iar mai mult nu.

Numai două luni de șefie a lui Ionel Brătianu și s'a arătat cît de nechemat e pentru înalta situație, ce partidul i-a dat-o. **Gh Ghibănescu**

Curtea de Apel din Iași

Actualul ministru al justiției de și cunoaște foarte bine pe consilierii Curței apelative din Iași, cu care, în bună parte, a fost coleg de magistratură, înaintea cărora a pledat o viață de om — a jurat totuși, resbunare acelor oameni.

O lege rea și un compromis rușinos cu junimiștii vor realiza, foarte curînd, visul negru al d lui Stelian. Junimiștii, cari au creat stabilitatea consilierilor de Curte, s'au dedat la un pact ca să desființeze această singură breaslă de slujbași inamovibili din țara romînească.

Inamovibilitatea a fost, de fapt, desființată. Ea va deveni, cu punerea în aplicare a legei Stelian, de felul stabilității funcționarilor de la finanțe și celor polițienești: o pretinsă inamovibilitate, pe care ministrul o va învîrti după plac.

Consilierii de la Curțile de Apel vor putea fi transferați pentru motive de ordine publică, cînd vor avea legături familiare în orașele lor.

Magistrații nu sunt călugări. Oameni înaintați în vrîstă, cu copii și rude—care este consilierul, care să n'aibă legături familiare în orașul seu?

Nici o Curte alta de cît cea de la Iași, nu este visată în proiectul Stelian Patima politică, infamia și intriga, stau la baza ei și nu este de mirat că junimiștii s'au înfrățit cu liberalii și la această lovitură.

Legenda infamă a „magistraturei lui Bădăreu", singeroasa minciună pe care anarchiștii au aruncat-o în lume, a fost inflată de cele două partide politice ticăloase, care sub motiv că vor să distrugă partidul conservator-democrat, atacă și zgudue legile cele mai temeinice ale țărei.

Și contra acestui atac monstruos protestăm noi - nu contra transferărei propriu zise a unor oameni. Căci oamenii aceia, că sunt la Iași, că mîine vor fi aiurea — faptul acesta ne lasă perfect indiferenți.

Fapt este că, de aci încolo, cuvîntul justiție va capata înțelesul seu odios de acum două-zeci ani; că inamovibilitatea a fost zguduită de cea mai urîtă asociație politică ce-a existat vre-o dată: de junimiștii-colectiviști.

Demisia consilierilor sanitari

Proverbul cu piatra pe care n bunul o aruncă și pe care o sută de deștepți n'o pot ridica — tălmăcește perfect întorsătura gravă ce-a luat-o anarhia de la direcția generală a serviciului sanitar.

Sub-directorul acelei direcțiuni le un nebun. Polemicele publice ca și faptele sale denotă perfect pe individul epileptic. După ce sub formă de sub-director, face oficiu de director-general, s'a vazut incomodat de serviciul sanitar superior, care se compune din cele mai distinse ilustrațiuni medicale ale țărei— și s'a hotărît să fie el și consiliu sanitar superior.

Pentru o mentalitate desperată, necăjită de boală—voința aceasta de a se supra-pune, de a fi dictator general —ie naturală cu boala de care sufere necăjitul.

Dar că nebunul are și aderenți, că acei chemați să-l lege, i dau vînt—aci începe partea gravă, care a adus perturbare între medici, între farmaciști și în consiliul sanitar superior, care, pentru prima oară de cînd există a fost supărat în lucrările sale.

Manifestațiunile epileptice ale bărbatului sanitar—unic, au provocat congresul farmaciștilor, interpelările d-lor N. Xenopol și dr. Rămniceanu—au provocat, însă, și acel răspuns impertinent, socotit sau nesocotit, al ministrului Brătianu, care a provocat cea mai senzațională manifestațiune de demonstrare: demisia membrilor consiliului sanitar superior.

Acel ministru—care s'a făcut vinovat de cel mai anarhic act politic, de proclamarea sa, ca șef în condițiuni extra-ordinar de anti-constituționale, acel ministru s'a asociat cu un funcționar epileptic, tratînd de anarhiști pe cei mai de seamă medici ai țărei.

Noi trăim deci sub un regim de guvernămînt, în care toți Sionii, toți A. C. Cuza, toți Iorga, găsesc îmbrățoșare pentru actele lor de anarhism!

Grație lor se desființează inamovibilitatea, în magistratură, se aduc injurii celor mai însemnați oameni ai țărei, se desființează constituțiunile cele mai mari.

Cînd va fi trăit asemenea regim de profundă ticăloșie—totul va fi de refăcut pe urma rușinei și a vandalismului.

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iași se va întruni Dumineca, 22 c, ora 4 jum. p. m., în localul clubului, spre a continua desbaterile începute în ședința trecută.

D. A. A. Badareu și alți oratori vor lua cuvîntul.

D. Stelian și inamovibilitatea

Prin actuala lege de organizare judecătorească, pentru ca un magistrat inamovibil să poată fi pus în posițiunea de a se retrage din postul seu, trebuie ca în cursul unui an să se fi făcut vinovat de fapte cari să-i fi adus din partea Ministrului de justiție *trei avertismente.*

Negreșit că și aceste avertismente magistratul nu le primea de cît în urma unor anchete sau a unor rapoarte motivate.

D. Stelian a găsit că actuala lege judecătorească, nu îngrădește în deajuns inamovibilitatea magistraturei și prin noul proect prevede că cele trei avertismente lovesc pe un magistrat inamovibil dacă le primește în cursul întregei sale cariere de judecător.

Se înțelege, deci, că prin această inovație a marelui reformator al justiției, purificarea judecătorilor inamovibili se poate face foarte ușor, căci cine este judecătorul acela, care să nu fi avut cel puțin un avertisment de la începutul carierei lui, pentru ca să nu primească și pe celelalte două din partea Ministrului de justiție, cînd va voi acesta să 'l scoată din magistratură.

Și aceasta mai ales cînd Ministrul de Justiție își arogă dreptul de a putea da în cursul unui an, numai, două avertismente magistraților inamovibili pe simplul raport al inspectorilor judiciari.

Iată ce înțeleg liberalii prin inamovibilitatea magistraturei.

Și cînd te gîndești că pentru a întări această faimoasă inamovibilitate, d. Stelian și'a asigurat și concursul d-lui Marghiloman care și-a făcut totd'auna o fală că a lucrat ca Ministru de Justiție pentru inamovibilitatea magistraturei.

Să nu uite însă tovărășia liberalo-junimistă că sabia cu care vor să tae așa în inamovibilitatea justiției are două tăiușuri.

CATE VA NOTE

Felicitări provinciale — extrase din noul și energicul confrate „Rațiunea" (Focșani):

„Aflăm cu plăcere logodna d-rei... cu d..., conductor de *ponți* din Focșani.

Felicitări din inimă, felicitări sincere".

*

Același nou confrate are o rubrică în care scrie d'ale septămînei—în versuri: Vineri—i-am luat Miței ghete pe picior; Simbătă mi-a dat un moștenitor".

Așa cibotar—mai rar.

OAMENI ȘI LUCRURI

COMORI PIERDUTE

După aproape două mii de ani săpăturile întreprinse din cînd în cînd din inițiativa diverselor comisiuni oficiale. scot la lumină reliquii de ale foastele orașe Pompei și Herculanum, îngropate în anul 79 după Christos prin enormele revărsări de lavă ale Vezuviului. Rămășițe ale unei civilizațiuni vechi, manifestări primitive ale unei culturi relative, obiectele scoase, la lumină atragi luarea aminte a curioșilor, provoacă interesul privitorilor—dar nu mai dau nimănui emoțiunea întîmplărilor, nu mai trezesc spaima în sufletele celor moderni, căci faptele sunt prea vechi, catastrofa e de mult ștearsă din cartea gîndurilor și doar în paginele istoriei de mai trăește, în rîndul nenumăratelor fapte pe care le învață copii cu indiferență.

Mai practici și mai exprimentați, italienii de astăzi n'au mai așteptat să se scurgă vremea și uitarea de asupra orașelor pe cari nu de mult le-a înmormîntat sub ruine teribila catastrofă din Sicilia.

Morții se uită repede; dar unde nu mai sunt oameni,—au rămas însemnate averi de regăsit. De-aceea se lucrează fără preget prin ruinele Messinei și o corespondență din Roma arată că pînă lă 10 Februarie s'au dezgropat mari bogății, fie în bani, fie în pietre prețioase, fie în obiecte de valoare.

Bani—s'au scos două-zeci de milioane în monedă și în hîrtii: mormane întregi de piese vechi, originare din veacul XVI. Toate averile salvate sunt rînd pe rînd depuse pe bordul vaporului Daudolo unde sunt păzite de aproape; tot acolo s'au transformat un număr de lăzi de fier cari au rezistat tuturor încercărilor banditești căci nimic n'a înflorit cu atîta abundență pe urma dezastrului ca specia tîlharilor, lacomi de a profita de zăpăceală și a trage foloase de pe urma nemaipomenitei nenorociri, poate cea mai mare ce a înregistrat omenirea!

Scule de aur și de briliante, coliere de perle, inele de aur și diamante—se dezgroapă mereu dintre ruine; mai dăunăzi s'a regăsit un serviciu de tabla de aur masiv pentru trei zeci și șase de persoane, un serviciu care purta încă numele unei cine cupioase care avuse loc în seara dinaintea catastrofei

Serviciul s'a regăsit—nici unul însă dintre cei care mîncase n'a scăpat cu viață; milioanele s'au regăsit și s'au depus sub pază,—dar puțini mai trăesc dintre cei cărora le-au aparținut banii; sculele, brilantele se regăsesc,—dar unde sunt acele figuri pe cari le împodobeau odinioară, unde sunt ochii cari străluciau în lumina diamantelor, unde sunt trupurile albe pe cari se refecta strălucirea lor, unde e grația, frumusețea acelor ce le purta cu mîndrie și vanitate; unde e atîta viață,—care—nu se va mai reîntoarce!

Rodion

Foamea mîntuitoare

O teorie medicală.—La ce e bună foamea.— Paza de infecțiuni. — Fiziologie și industrie.— Un doctor curagios- Dejunul frugal.—Fericirea pe pămînt-

Am auzit așa de mult zicîndu-se că toate boalele și relele provin din causa supra alimentației, încît găsim foarte natural ca în bolile așa zise de supra-nutrițiune să fim supuși unui regim sever de restrîngere a alimentațiunei.

Regimul lactat și regimul vegetarian așa de întrebuințat astăzi într'aceasta își are ființa.

Se poate oare merge mai departe pe această cale?

Doctorul Guelpa, într'un articol publicat în „Revue" și acum de curînd la „Societatea terapautică" a susținut ideia că postul periodic, adică abținerea totală de la orice alimentație, repetată la intervale ar face minuni în anumite boale bunăoară: guta, obesitatea, artritismul și mai ales diabetul.

Efectul curativ al foamei a fost constatat de dr. Guelpa de nenumărate ori la bolnavi cari au avut curagiul să se supună acestei cure puțin costisitoare în adevăr dar care cere o putere de voință neobicinuită.

Căci acest post sever pentru a fi efisace nu trebue să dureze numai 12 oare ci trebue prelungit cel puțin 24 oare și chiar 2—3 zile! Închipuiți-vă chinul ce trebue îndurat pentru a sta două trei zile absolut nemîncat?!... Doctorul Guelpa care s'a supus în repetate rînduri acestei cure afirmă că suferința îndurată în asemenea caz e minimă însă cu o condițiune aceea de a lua cîte un purgativ puternic în fiecare zi de post.

*

Sistemul preconizat de Guelpa în tratamentul diabetului, ar fi deci postul absolut în una, două, sau trei zile consecutive și purgațiuni violente.

Sistemul are un caracter paradoxal și extravagant; dar are cel puțin o bază științifică? Se poate crede că da, de vreme ce a format tema de discuție într'o societate așa de serioasă ca „Societatea terapeutică".

Dar să redăm mai bine explicațiile doctorului Guelpa asupra eficacității terapeutice postului.

In boalele de nutrițiune precum este diabetul, organismul este încărcat de resturi și otrăvuri provenind din alimentele absorbite, dar rău asimilate.

Ce se întîmplă deci cînd se suspendă alimentațiunea pentru 24 sau 48 de ore? Bolnavul fie un obes sau un diabetic va arde o parte din grăsimea sa, a parte din mușchi, dar va arde și acele vătămătoare substanțe toxice care încarcă țesuturile sale.

Prin această ardere, el operează un fel de curățenie a întregului său organism, și reîntinerește țesăturile și organele sale cari vor începe a funcționa mai normal.

Evident că această curățire energică slăbește momentan organismul și se obiectează că l'ar expune la infectare prin miile de microbi ai intestinelor; dar purgativele violente înlătură acest reu expulzînd în masă bacteriile intestinale ba pune chiar bolnavul la adăpostul infecțiilor obicinuite fisiologice.

Lucrul se întîmplă ca și în cazul cînd un industriaș ori un comerciant își simte magazinele supra-încărcate de mărfuri și provocă el însuși o stagnațiune spre a-și mai ușura depozitele, cu riscul unei suferințe momentane.

*

Pentru a judeca în conștiință o nouă metodă terapeutică trebue avut în vedere două puncte, rezultatele ce dă, prețul cu care se obțin; adică modul cum bolnavii suportă cura.

In ce privește rezultatele trebue să spun că observațiile clinice, citate de doctorul Guelpa sunt foarte sugestive.

Diabeticii cari consimțeau a se supune în fie care lună sau la fie care două luni la un post de 24 sau 48 ore, vedeau în fiecare dată zahărul lor reducîndu-se sau dispărînd cu totul, iar dispariția zahărului era urmată de o ameliorare a stărei generale.

*

Cît pentru modul cum bolnavii suportă postul, doctorul Guelpa ne afirmă că sensația de foame dispare foarte ușor dacă se iau regulat purgative; și face loc unei sporiri a energiei, unei sensații de ușurare și bună dispoziție. Aceste ni le afirmă bazat pe declarația bolnavilor săi și din propria sa experiență de cîte ori s'a condamnat la post.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 și 25 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, - jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8.50

„Anul trecut scrie el, în comunicarea făcută „Societăței terapeutice", făcînd un voiaj la Maroc am hotărît să revin din Tanger la Paris, postind tot parcursul. In acest scop am luat ultima masă Joi seara 27 Iunie 1907 și n'am mîncat până Marți 2 Iulie, la prînz, după 112 ore de post.

In acest interval am luat două purgative, unul la Tanger și altul la Madrid, și am băut în total patru cești de ceai, patru limonade, două cafele și o sticlă. N'am avut de cît o sensația minimă de sete, fără cea mai mică indispoziție și am sosit la Paris așa de sănătos, în cît după ce am făcut o baie m'am ocupat de bolnavi până la prînz, fără să-mi fi permis un dejun cît de frugal".

Acestea sunt faptele foarte curioase pe cari am ținut să le semnalăm. Pot fi ele oare acceptate sau trebuesc supuse criticei? Aceasta lăsăm să o spună specialiștii, căci noi nu facem de cît să înregistrăm ca noutate și curiozitate cele de mai sus.

Fericiți cei flămînzi!...

DIN BARLAD

(Conferența d-lui Prof. I. Petrovici)

In multe privințe, orașul nostru iesă din rîndul multor orașe de provincie, nu numai prin instituțiile sale publice de cultură și de caritate, ci și prin acele datorite inițiativei private.

Printre aceste cea mai veche este *„Societatea de binefacere a doamnelor romîne din Bărlad"* întemeiată la anul 1880, recunoscută ca persoană morală în 1907, care dispune actualmente de un capital de 61296,50 lei, din venitul cărora se ajută copiii sau bătrînii saraci și se susțin două paturi la spital.

In al doilea rînd este societatea corală *„Armonia"* cunoscută Ieșenilor de cînd a participat la festivalul Caudella; această societate, în fie-care an, odată sau de două ori, se produce înaintea Bărlădenilor cu bucățile cele mai noi și mai frumoase din literatura muzicală romănească, răspîndind în chipul acesta operile maeștrilor noștri.

In al treilea rînd este banca *„Cooperativa din Bărlad"* cari condusă de la început cu cea mai deosebită răvnă de fostul director al sucursalei băncei naționale din localitate, d. I. Dimitrescu, a juns să scoată, în chip demn și pacinic, din mîinele streinilor comerciul de bani și să procure bărlădenilor un credit eftin și la îndămînă.

Sub auspiciile acestei societăți s'a întemeiat o nouă societate cooperativă, *„Avîntul"*, care a deschis un magazin de coloniale, aducînd adevărate servicii bărlădenilor, prin regularea normală a prețului articolelor de băcănie.

Cea mai nouă dintre instituțiile datorite inițiativei private din Bărlad este cercul cultural *„Tutova"*, care de și are numai un an și jumătate de viață, poate fi considerat ca una din cele mai frumoase manifestări ale trebuințelor de cultură românească ce se simt în timpul nostru.

Acest cerc a luat asupra-și, între altele, rolul vechiului Atheneu din Bărlad, inaugurînd în Ianuar 1909 o serie de conferințe publice, care se continuă și în prezent.

Comitetul cercului pentru a-și mări fondurile, a apelat și la unele persoane streine de orașul nostru ca să țină conferinți, la Universitarii noștri din Iași și București, punînd la conferințele d-lor o mică taxă de intrare.

Printre cei cari au avut bunavoința să răspundă la apelul cercului a fost și tînărul profesor docent de la Universitatea din Iași, d. *I. Petrovici*, care, în ziua de 2 Februarie a. c. și-a desvoltat în aula liceului local, înaintea unui public numeros, alcătuit din tot ce are Bărladul mai distins și mai cult, interesanta d-sale conferință, despre **scepticizm**.

Credem că facem cetitorilor acestei gazete un adevărat serviciu, rezumînd în trăsăturile ei generale această conferință.

Conferențiarul definește scepticismul ca o doctrină filozofică, ce afirmă că adevărul, în toate direcțiile gîndirei omenești, nu se poate afla.

După această definiție analizează izvoarele scepticizmului, reducîndu-le la 3: a) o greșală de logică, b) un fel de fudulie intelectuală rău înțeleasă, c) greutățile vieții.

Trecînd la analiza primei cause, arată că omul a scos doctrina scepticizmului din observarea că noi luăm cunoștință despre lume prin *simțurile* noastre; însă e dovedit că simțurile nu sunt niște informatori credincioși despre starea reală a lucrurilor și că prin ele realitatea se deformează. Multă vreme s'a crezut că lucrurile sunt așa cum se arată și a trebuit o întreagă muncă a spiritului omenesc ca să despoaie realitatea de elementele ce se păreau că există în ea. Astă-zi se știe că un lucru, în sine, n'are nici coloarea, nici mirosul, nici gustul ce ni se pare totuși că-t are.

Filosoful grec Zenon din Elea (n. 495 a Cr.) afirma chiar, pe baza unei greșeli de raționnment, că n'ar exista nici mișcare.

Deci întru cît simțurile ne informează în chip greșit despre un lucru, și întru cît ele sunt singurul instrument de observare, urmează că nu putem cunoaște adevărul.

D. conferențiar arată că datele simțurilor sunt corectate de rațiune și că deci prin acest nou instrument, adevărul se poate cunoaște măcar în parte, și arată exemple în cari adevărul e cunoscut, dînd ca dovadă faptul *prevederei* în științe.

Afară de aceasta, chiar afirmarea sceptică conține în ea sîmburile propriei sale distrugeri, căci dacă știi, ești *convins*, că adevărul *nu se poate ști*, ești în posesiunea unui adevăr, care, la rîndul lui, poate da naștere, prin activitatea neobosită a minții omenești la alte adevăruri, după cum floarea, poartă în ea putința de a împodobi lumea cu alte flori.

Trecînd la analiza cauzei a doua, fudulia intelectuală rău înțeleasă, conferențiarul arată cum în anumite momente, omul crede că se ridică mai presus de cum fusese înainte, dacă se uită cu un fel de compătimire, de sus, la propriile sale convingeri.

Acest mod de înălțare însă nu însemnează nimic și-ți face impresia celui care voia să se scoată din adîncul apei în care căzuse, trăgîndu-se de păr.

De fapt e mult mai preferabilă o afirmare greșită de cît lipsa ori-cărei afirmări, căci ori-ce afirmare e o determinare, e o caracterizare, și cum realitatea e determinată urmează că cel ce o determină, numai prin faptul determinării, fie ea chiar greșită, e mai aproape de adevăr de cît cel ce se abține de a o determina.

Trecînd la analiza celei de a treia cauze, conferențiarul arată cum omul din cauza greutăților vieții, e adus adeseori în situația de a face lucruri pe care altă dată credea că nu trebue făcute, și atunci își face ca un fel de paravan din această credință: „de unde știu eu că e rău ceia ce fac? Parcă poate cunoaște cineva ce e bun și ce e adevărat?"

Sfîrșind, conferențiarul arată că viața e o luptă, o durere care are nevoie de mîngăere.

Cea mai mare durere e frica morții, iar cea mai mare mîngăere e aceia care potolește această frică.

Dar ceia ce poate micșora această frică, e credința că în viața ta ai folosit la ceva și această mîngăere nu se poate obține prin doctrina scepticismului.

Prin bogăția de imagini, prin claritatea, sonoritatea și admirabila corectitudine a vorbirei sale, conferențiarul a provocat admirația celor mai pretențioși din sală.

Din parte-ne felicităm pe acest tînăr profesor, cu care Universitatea ieșană se poate mîndri și pe care am dori să-l mai vedem în mijlocul nostru.

Bărlad 14 Febr. 1009. **Gallus.**

Litere-Științe-Arte

O cartă de vizită.—Nu e vorba de piesa d-lui I. Găvănescul, dar e vorba tot de—teatru. Pe o cartă de vizită a amicului Mircea Pella,—una din acele cărți pe care le împrăștie cu abundență acum în ajunul beneficiului—am cetit numele imprimate: Penel & Pella. E desigur o cartă de vizită din anul trecut, sau din anii trecuți, căci o serie de ani, cei doi artiști atît de simpatici și de iubiți au avut beneficiile lor în comun pînă cînd surveni boala—trecătoare din fericire—care despărți pe Penel de nedespărțitul său tovarăș, care își are mîne seara beneficiul cu „Francmasonii".

Să sperăm că în curînd asociația va fi din nou în plină activitate pentru marea plăcere a publicului ieșan și că vor mai servi încă de multe ori cărțile de vizită comune care mi au suggerat aceste reflecții—R.

*

Kubelik! Magicul nume al genialului artist e astăzi pe buzele tuturor. Nu poate fi ieșan iubitor de muzică cine nu s'a interesat să contribuie cu obolul său la unicul concert al acestui uriaș cîntăreț.

*

„Margareta la Farmera" este titlul unei noui mari opere spaniole compusă de cunoscutul componist Chapi. Ea a plăcut așa de mult la prima reprezentație dată în „Teatro Real" din Madrid, în cît se crede că va pune baza operei naționale în Spania. Textul tratează legenda lui don juan după versiunea din Palencia.

*

Aseară pe scena Teatrului Național din București, celebra Blanche Toutain a apărut în *„L'Amour veille"*, comedie în 4 acte de Caillavet și Flers *obținînd un succes atît de colosal în cît rare-ori s'a văzut. Dînsa a entusiasmat pînă la delir întreaga asistență compusă din tot ce era mai elegant și cult din București. Sala era archiplină nemai fiind nici un loc disponibil.*

Din această cauză s'a schimbat la Iași ordinea spectacolelor: **„Yvetle" va fi a II-a reprezentație Joi 26 Februarie, iar „L'amour veille" prima Mercuri 26 Februarie.** *Biletele pentru „Yvetle sunt valabile Joi seara, celelalte pentru Mercuri seara.*

Cum sunt foarte numeroase cereri de bilete de intrare, persoanele care s'au oprit locuri sunt rugate să se grăbească a le rîdica de la agenția „Thalia" (Maximovici).

*

D Th. reau-Daugin secretarul perpetuu al Academiei a comunicat colegilor săi în ultima ședință a Nemuritorilor că generalul Bouval își retrage candidatura de la fotoliul lui Emile Gebhard.

Rămîn dar, singuri candați la acest fotoliu d-nii: Gustav Schlumberger, Raymond Poincare, Frederic Plenis și Emile Bergerat.

Alegerea va avea loc în ziua de 18 Martie stil nou. Tot atunci vor alege și pe succesorul la fotoliul lui Ludovic Halevy.

Reamintim cetitorilor noștri că pentru acest fotoliu candidează d-nii: Eugene Brieux, Georges de Porto Riche, Alfred Capus, Emile Bergerat și Jules Delafosse.

*

Japonezii au hotărît să-și clădească un Parlament care să poată rivaliza cu cele mai grandioase clădiri de asemenea natură. In acest scop o misiune de architecți Japoni au sosit în Europa să studieze Senaturile Europene. Această misiune a părăsit actualmente Parisul. După ce au luat planul palatului Medicis s'au îndreptat spre... Messina.

Ghiciți oare în ce scop s'a îndreptat misiunea spre orașul dărîmat?

Ideia este cu totul japoneză, ei merg să studieze asupra locului, legile mecanice în urma arora pietrele se macină și se desfac în caz de cutremur. Japonia fiind o țară vulcanică, japonezii vor să garanteze istituția lor contra isbucnirilor sismice. Trebue menționat de alt fel că parlamentul japonez va costa 125 milioane și este deci de priceput să vor să pună edificiul la adăpostul cataclismelor geologice.

*

A apărut No. 422 al *„Bibliotécei pentru toți"* institulat *„Pentru pîine"* de Sienkievicz. E o nuvelă realistă în care Lorento și Marișia, tatăl și fica sa, polonezi, părăsesc patria lor plină de amintiri duioase, pentru a merge în America în căutarea pîinei. Ademeniți de făgăduința înșelătoare a celor două elemente de reslățire a neamului Polonez, pornesc spre New-York. Mintea bătrînului clădește o lume de fericire și noroc. Se crede cel mai avut om, cu care nu se mai asemănă nimeni din patria sa. Călcînd pămîntul dorit tot palatul fericirei se prăbușește, se scutură visurile ca florile de Mai. Sbuciumarea în făurirea unui trai îmbelșugat le sleesc puterile. Nenorocirea îi urmărește pretutindenea. Furtuna, sărăcia și revarsarea de ape în pustiurile americane închid ochii bătrînului îndurerat, că nu-și mai poate vedea draga Polonie. Fica, nebună, se sfîrșește în portul New York, frămîntată de dorul năvalnic după iubitul său Iasko din Lipiusk.

Citind-o, ochii picură lacrimi de milă.

*

Marele concert al celebrei cîntărețe *Yvonne Dubel* primadona de la opera mare din Paris, s'a fixat definitiv pe ziua de 7 Martie.

Biletele s'au pus în vînzare la agenția „Carmen Sylva" (Librăria Iliescu Grosu) și după graba cu care s'au început reținerile, se prevede o sală arhiplină.

*

Anunțăm apariția *ediția III a* e interesantului și folositorului studiu *„Cauzele criminalității"* de *C. S. Ballan*, distinsul magistrat de Putna. Autorul a îmbogățit cu această prețioasă lucrare literatura noastră științifică; prin stilul curgător și exemplele atît de bine alese, prin importanța chestiunilor despre care tratează cu atîta claritate și corectitudine,—lucrarea aceasta ce-a umplut un gol bine simțit a atras repede atenția publicului cetitor, — explicîndu se astfel epuizarea repede a edițiilor anterioare.

Informații

❑ *Un cetățean din Sărărie ne descrie halul în care se află acel centru al orașului, care a devenit absolut impracticabil.*

Asemenea plîngeri primim din toate părțile orașului. Cititorii știu, că ne-am făcut, în două rînduri, ecoul tuturor plîngerilor lor, că am subliniat crasa incapacitate a celor din administrație.

Administrația, însă, nu vrea să iee nici o măsură. In statele podarilor sunt inscriși colectiviști, cari încasează lefurile curățitorilor de strade; în capul treburilor comunale se află oameni incapabili—și trebue, ori să mergem cu ciomegele la primărie, ori să tolerăm actuala stare de lucruri, pînă ce alte vremuri, vor chema alți oameni la Primărie.

❑ La înalta Curte de Casație, s. I, s'au terminat ieri pleduariile în importanța speță pentru anularea și revocarea testamentului Bașotă, în ce privește liceul din Pomîrla.

Inalta Curte își va da Luni, 23 c. decisia.

❑ Plecarea d-lui dr. Lupu de la prefectura Fălciu va fi sărbătorită printr'un ospeț, a 5 lei tacîmul, ce va avea loc în seara de 22 c., în sala teatrului din Huși.

Ca simplu document omenesc, dar umoristic, reproducem aci invitațiunile ce-au fost lansate pentru comicul prilej—și numele celor din „comitetul de inițiativă":

Mult Stimate Domn,

D. dr. N. Lupu, demisionînd din postul de prefect al județului Fălciu, este chemat de noua sa situație să părăsească județul nostru.

Știut fiind că d-sa, în tot timpul cît a stat între noi, a luptat cu hotărîre și energie pentru progresul neamului nostru din acest colț al țărei, subsemnații credem că ne facem o datorie de prieteni și cetățeni, luînd inițiativa de a-i oferi un ospăț de despărțire, la care sunt rugați să participe toți bunii romîni ai acestui județ, fără deosebire de culoare politică.

La acest ospăț Vă rugăm a lua parte și D-voastră.

Comitetul de inițiativă: D. Il. Monasterianu, Andrei Brighiu, Dr. P. Serbănescu, N. N. Cișman, M. Gh. Ghiriți, Ioan Zelea-Codreanu.

❑ **O gravă sciziune la Cameră.** Se știe că pe biroul camerei s'a depus un proect de lege privitor la plantarea și replantarea viitor de cîmp. Prin acel proect d. ministru de finauce prevăzuse să se plătească o taxă de 100 lei la hectarul de vie plantată la cîmp.

Comitetul delegaților Camerii compus din deputați cari au vii la dealuri, a rîdicat taxă de 500 lei pentru hectarul de vie plantată la cîmp.

*

Sunt însă în Cameră și d-ni deputați cari nu împărtășesc aceste propuneri.

Intre aceia sunt și d-nii Nae T. Popp, N. Răutu. D. Boicescu, Iuniu Lecca, dr. D. Goilav. dr. A. Stăncescu, Ștefan St. Șendrea, Ion Isvoranu R. Savinescu și N. Enășescu.

D-lor au convocat pe mulți alți d-ni deputați la o consfătuire ce se va ține astă seară, Vineri, la oarele 9 în sala hotelului Bulevard din Capitală.

*

In această consfătuire se va decide asupra modificărilor ce vor fi propuse la discuția legei privitoere la viile de cîmp.

❑ Se crede că d. Procopiu, secretar general al ministerului de justiție, va fi numit inspector judiciar.

❑ **O crimă.**—Vineri 13 Februarie orele 9 din zi a fost împușcat în mijlocul Răducănenilor locuitorul *Petre Roca*, ungur, de către consătenii lui, cari nu mai puteau sufert potlogăriile lui.

Glontele îi străbătu trupul, dar Petre Roca mai trăi până la orele 5 din zi, cînd își dădu sufletul. La autopsia făcută la spitalul din Răducăneni, s'a cîntărit cerierul lui Roca, care a cîntărit 1430 de grame!

In jurul acestui omor săvîrșit ziua amează mare de către consăteni se învîrt toate conversațiile.

Toți se întreabă de motivele, cari au adus la disperare pe locoitorii din Răducăneni și jur. De 20 de ani acest Petre Roca a terorizat lumea și autoritățile locale prin pungășiile sale. Supt ochii unei administrațiuni tembele și lașe Roca își făcea operațiile sale pe față. Nu era furt săvîrșit prin jur care să nu fie operat sau autorizat de el. Furturi de vite și cai mai ales erau dese și o întreagă ceată de hoți era înjghebată la și peste Prut. Chiar boii popii Lupul, tatăl fostului prefect dr. N. Lupul, tot de acești cetași au fost furați.

E trist spectacol că față cu indolența administrației, sătenii au trebuit să'și facă singuri dreptate!

❑ La Mihaileni, județul Dorohoiu, a încetat din viață Duminică d-na Enescu, mama marelui nostru artist George Enescu.

Inmormîntarea a avut loc eri.

❑ La Mossova se pregătesc mari serbări pentru ziua de 18 Martie a. c., cu ocazia aniversărei marelui poet și scriitor rus Nicolae Gogol.

E vorba ca la aceste serbări să ia parte și mai mulți scriitori romîni.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei va fi convocat în cursul săptămînei viitoare la ministerul de răsboiu, spre a se ocupa cu mai multe chestiuni.

❑ Eri d-nii procurori Livaditi, judecător de instrucție V. Erbiceanu și d-rul A. Grossi au fost la Erbiceni pentru a face autopsia cadavrului locuitorului Ioan Rață, mort acum cîte-va luni și care a fost desgropat din ordinul parchetului, în urma unui denunț că moartea numitului locuitor n'ar fi fost naturală.

Din autopsia ce s'a făcut, s'a constatat că denunțul era neîntemeiat și d. procuror Livaditi a dat ordin pentru reîngroparea cadavrului.

❑ Am vorbit eri despre isprăvile deserorului I. Ursu, evadat din închisoarea militară dela Galata.

Ursu e urmărit și de autoritățile comunale din Prisacani, de unde e de loc, și unde a comis numeroase furturi, de cînd a reușit să evadeze.

❑ Din Arad ni se comunică că Sâmbătă și Duminică s'au întrunit la reședința episcopală, sub președinția P. S. Tale Episcopului Ioan I. Papp, membrii delegațiunei congresuale și jurisconsulții proceselor mănăstirești, spre a stabili textul definitiv al replicei bisericei române.

Cu fost de față P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp, arhimandriții Filaret Musta, Augustin Hamsea și Vasile Mangra, protosingelui Ramau, R. Ciorogar și d-nii Dr. Nicolae Oncu, Emanoil Ungureanu, Dr. Emil Babeș, Titu Hateg, Petru Truța și Vasile Goldis.

❑ **Pentu serviciul sanitar.**—Cu ocaziunea topirei zăpăzii toate necurățeniile strînse de mai mult timp es la iveală și infectează aerul. In Iași sunt multe locuri unde necurățenia e proverbială, dar nu cred să găsească un altul ca la otelul Misir din Podul vochiu. Un prieten care a trecut astăzi pe acolo și a intrat în curtea acelui otel, a rămas înmărmurit de cele ce a văzut. Murdăriile de tot felul stau gramadă în mijlocul curței, aerul e așa de viciat că e de mirare că pot trăi oamenii acolo.

Primăria noastră se laudă că are excedente. N'ar face rău de sigur dacă o parte cît de mică din ele o va da pentru desinfectări și curățiri. Poate că și contribuabilii merită o mică atențiune din partea domnilor de la Primărie. Dar și poliția ca și serviciul sanitar de ce nu iau măsuri contra acelor, cari din rea voință ori neglijență pot aduce epidemii asupra orașului? Le am arătat locul, să caute a îndrepta starea lucrurilor, dar să mai concentreze și prin alte părți.

❑ La Mentone a încetat din viață d. Emanoil Butculescu, fost deputat.

❑ D. Liviu Sadoveanu a fost autorizat să îndeplinească formalități de vămuire în calitate de expeditor, la vama Iași.

❑ Revizoratul școlar a distribuit cărțile date de casa școalelor pentru școalele de adulți din localitate: „V. Conta", „V. Alexandri", „Cuza Vodă" și „Hatmanul Nicoara".

❑ D. I. Gheorghiu a fost numit brigadir silvic la pădurea Borășești.

❑ Un îndrăzneț furt s'a comis astănoapte la depozitul de gaz al d-lui Steinbaum, din strada Arcu No. 8.

Hoții au spart oblonul de fier al depozitului și introdusîndu-se înăuntru au spart saltarul tejghelei și au furat suma de 296 lei, în hârtii de bancă și argint.

Se crede că furtul ar fi fost comis de banda de minori.

DIVERSE

— Eri s'a distribuit la Senat proectul de lege prin care Epitropia generală a Casei spitalelor și ospiciilor Sf. Spiridon din Iași este autorizată a ceda comunei Vlădeni, pentru școala din satul Borșa cătuna Borșa, comuna Vlădeni, județul Iași, de veci și în mod gratuit, suprafața de 3.386 metri patrați teren din fondul moșiei Borșa, județul Iași, proprietatea Casei spitalelor și ospiciilor Sf. Spiridon din Iași, situat în satul Borșa, comuna Vlădeni, județul Iași, spre a se construi pe el un local de școală în acel sat Borșa.

— Locuitorul Dumitru Romanescu din comuna Cornește, foastă Miroslva, roagă pe autorități sau pe acei ce știu de existența fratelui său Anastase Romanescu care a dispărut acum 20 de ani din Galata unde s'a născut și care era maistru cojocar, să'i facă cunoscut în numita comună.

Se crede că Anastase Romanescu s'ar afla în București și acei ce știu de existența lui sunt rugați a înștiința pe Dim. Romanescu din comuna Cornești, județul Iași.

— La secția I-a a fost arestat supusul otoman Lghi Jorghi, care de mai bine de un an locuia în strada Zugravilor, fără a avea actele în regulă.

— Societatea cooperativă „Renașterea" din Iași face cunoscut că a deschis un atelier de croitorie bărbătească în strada Alexandri, casa Pașcanu, și roagă pe onorabilul public să-i deie concursul necesar pentru reușita întreprinderei sale, asigurîndu-l că va fi pe deplin mulțumit, atît în ce privește croiala, cît și calitatea superioară a stofelor.

Se primesc comenzi și cu stofa clienților.

Ultime informaţii

❑ *Potrivit contractului d'intre societatea „Union" şi primărie, lucrările pentru aducţia apei în Iaşi, urmau să fie isprăvite în Noembrie 1909, iar nivelarea să se facă în Februarie 1910.*

Din sorginte bună aflăm, însă, că societatea nu va putea termina lucrările la epocele fixate, ci va cere să-i se admită o prelungire.

Multele ploi de astă-vară, apoi faptul că iarna s'a ivit deja în primele zile ale lui Octombrie—ar fi împedicat executarea lucrărilor.

❑ **Noul Mitropolit.**—*Economul Popovici, protoereul judeţului Neamţ, care şi-a dat demisia din acea demnitate, a fost destituit telegrafic de I. P. S. S. Mitropolitul.*

Economul Popovici făcusè raport pentru destituirea unui preut dintr'o funcţie. Mai tîrziu, prin alt raport, recomandă numirea aceluiaşi preut în altă slujbă. Acest fapt i-a determinat destituirea.

— Preutul Const. Dinescu, sub-protoereul judeţului Iaşi, a fost invitat să demisioneze.

— Directoratul cancelariei Mitropolitane a fost oferit d-lui Parvu, actual director al Episcopiei Dunărei de jos.

D. Parvu, care ie şi doctor în drept, profesează şi avocatura la Galaţi şi a declarat că, numai atunci va consimţi să primească postul, cînd consiliul de disciplină al baronului din Iaşi, i va îngădui să pledeze şi aci.

— La orele 11, astă-zi dimineaţă Mitropolitul a primit vizita d-lui dr. Niemirower, predicatorul comunităţei israelite din Iaşi.

— Am fost în raporturi foarte bune cu evreii din Galaţi, a zis I. P. S. S. predicatorului, şi sper că aşa va fi şi în Iaşi. Am făcut parte din societăţi de bine-facere în care erau şi evrei şi păstrez în special, cea mai frumoasă amintire armatorului Mendl.

Invitat să cinstească cu presenţa instituţiile evreeşti din Iaşi, Inaltul Prelat respunse.

— Voi veni cu plăcere. De-o cam dată însă, prea sunt ocupat cu desordinile ce le-am găsit aci.

— Preuţii cari slujesc la două biserici, vor fi siliţi să renunţe la una din ele.

— Cercuri informate cred că protoereu al judeţului Iaşi va fi numit preutul Constanţiescu, actual protoereu al judeţului Brăila.

❑ Un... apetisant schimb de adrese a avut loc între administraţia comunală şi o judecătorie de ocol din localitate.

Serviciul barometric făcîndu-şi datoria la acea judecătorie, administraţia, dornică să ştie dacă operaţia s'a făcut în regulă, făcu adresă judecătorului cu rugămintea să-i comunice „dacă sondajul s'a făcut până în fund".

Judecătorul respunse: „fiind-că la noi nu se află un om destul de lung pentru asemenea sondagii, vă rugăm să delegaţi pe unul de la Primărie?

Apetisantă polemică—nu-i aşa?

❑ Consiliul facultăţei de litere, întrunit ieri, a recomandat pe d. A. D. Xenopol ca suplinitor al catedrei de limba şi literatura franceză, în locul d-lui A. Naum, demisionat.

❑ **Concentrarea rezerviştilor.** — M. S. Regele a semnat decretul, în virtutea căruia se concentrează oamenii din congediu şi rezerviştii, în vederea perioadelor de instrucţie, după cum urmează:

Primul contingent va fi concentrat în cursul primului an de congediu, pentru a complecta trupele în timpul manevrelor de toamnă.

Celelalte contigente de oameni în concendiu şi rezerviştii vor fi chemaţi în ambii doui ani.

Primul contingent de oameni în concediu va fi instruit de unităţile active, în care au fost concentraţi în timpul manevrelor; celelalte contigente vor urma exerciţiile în batalioanele de rezervă.

Oamenii cari fac parte din batalioanele de vănători din cavalerie, din artilerie, din pioneri, din jandarmarie şi din companiile de subsistenţă şi administraţie, vor forma unităţi separate de instrucţie.

Pentru armele speciale şi pentru serviciile auxiliare nu vor mai fi concentraţi, de cît oameni, cari vor avea atribuţii speciale în mobilizare.

Perioadele de instrucţie, ca şi efectivul, care va fi mobilizat, se vor fixa în fie-care an, prin decisii ministeriale.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a făcut eri cîte-va vizite în oraş.

❑ Astă-zi s'a ţinut la prefectura de judeţ licitaţie publică pentru vînzarea spre explotarea a mai multor păduri ale statului.

❑ D. Leon Manoliv, învăţător la şcoala din Ghiorţeni, judeţul Dorohoi, a fost permutat la şcoala din Fîntînelele din judeţul Iaşi.

❑ Ministerul cultelor a luat dispoziţia ca directorii şi diriginţii, care sunt detaşaţi în funcţii administrative şcolare să plătească 50 la sută din chirie şi combustibil suplinitorilor lor.

Furtul şi atentatul din strada Buna Vestire

— Noui amănunte —

Urmarea cercetărilor poliţiei.— Ce spune C. Bottez.— Ce spune amanta lui. — La bărbierul din piaţa Sf. Spiridon.— Contrazicerile.—La d-na Cozadini. — Alte detalii.

Indrăzneţul atentat comis alaltă eri ziua în amiaza mare, în una din străzile din centrul oraşului, a produs, cu drept, cuvînt, o adîncă impresie şi în acelaş timp o vie îndignare de modul cum ştie poliţia d-lui Săndulescu să facă paza oraşului.

Inainte de a da noile amănunte cu privire la acest fapt, ţinem să facem o mică rectificare,—anume că servitoarea de la d-na Cozadini, nu era soţia lui C. Botez, ci amanta acestuia.

*

Eri toată ziua, ca şi astăzi, s'a continuat cu cercetările în ce priveşte pe C-tin Bottez, presupusul autor al îndrăzneţului atentat.

El continuă de a nega faptul şi spune că în adevăr, alaltă eri după amiazi, pe la orele 3 şi jumătate a venit la amanta sa, servă la d-na Cozadini şi după înţelegerea avută cu ea, s'au dus împreună la o cunoştinţă a lor din strada Gărei. Botez ar fi spus amantei sale să'l aştepte să vine imediat, avînd oare cari mici afaceri în oraş.

Zis şi făcut, Botez a plecat şi nu s'a întors de cît abia peste vre-o două ore, cînd au pornit apoi împreună în Tataraşi.

Botez mai pretinde că nici nu cunoaşte pe d-na Cozadini şi că nici nu cunoaşte intrările în apartamentele locuite de numita d-na.

După cum am anunţat însă eri, la confruntarea ce s'a făcut la d-na Cozadini, aceasta a recunoscut pe hoţ, pe care şeful siguranţei d. Costescu îl aşezase între doui agenţi îmbrăcaţi la fel.

*

După cum am anunţat eri, a fost arestată şi amanta lui Const. Botez servitoarea d-nei Victoria Cozadini.

Şi aceasta, ca şi amantul ei, la interogatorul ce i s'a luat, se face străină de faptul săvîrşit la stăpîna sa, d-na Cozadini.

Ea mărturiseşte, că în adevăr a venit la ea alaltă-eri pe la 3 şi jumătate, amantul ei, Const. Bottez, spre a-o lua la o petrecere, la un cumnat al acestuia, din Tataraşi.

A mers, zicea ea, împreună cu Bottez, la o cunoştinţă a lor din str. Gărei, de unde Bottez a plecat pentru cît-va timp, iar apoi s'a reîntors şi împreună au plecat în Tataraşi, unde au fost arestaţi.

Ea spune că nu ştie unde anume a plecat Bottez, după ce o adusese pe ea în strada Gărei.

Din cercetările făcute de poliţia de siguranţă, s'a constatat că Bottez, după ce a condus pe amanta sa în strada Gărei, şi cum ştia că d-na Cozadini se afla siugură acasă, a apucat drumul spre locuinţa numitei d-ne, din str. Buna-Vestire No. 25, spre a'şi pune planul în aplicare.

In trecerea lui pe strada Romînă, Bottez s'a oprit la bărbierul din piaţa Sfîntul Spridon unde sa bărbierit, iar apoi s'a dus la locuinţa D-nei C-o zadini.

Bottez însă merge pînă acolo cu tăgăduiala, că nu recunoaşte că ar fi fost la bărbier.

Eri d. Costescu a adus la siguranţă pe bărbierul din piaţa Sfîntu Spridon pentru al confrunta cu Constantin Bottez.

Acesta a fost aşezat între patru indivizi străini şi bărbierul l'a recunoscut imediat. I-a amintit chiar ce fel de monede ia plătit. Chiar băetul din bărbierie a cunoscut imndiat pe Bottez, stabilind şi ora, pe care de alminteri Bottez vroia s'o tăgăduiască, neputînd dovedi însă unde şi-a petrecut el timpul în acel interval.

In cursul declaraţiilor sale însă Bottez, a avut mai multe contrazideri şi se crede că astăzi va mărturisi faptul.

Aseară el a început a plînge, rugînd pe şeful siguranţei să-l pue în în libertate, căci nu e vinovat. Botez e o fire foarte perversă şi de un cinismu ne mai văzut.

De asemeni, e contradictorie şi a doua declaraţie făcută de amanta lui Bottez.

*

Astăzi după amiazi d. Costescu şef al siguranţei s'a transportat din nou la locuinţa d-nei Cozadini, din strada Buna-Vestire, pentru a obţine o nouă declaraţie de la numita doamnă, care se află încă suferindă.

D. N. Cozadini, fiul victimei, a sosit aseară de la Roman.

E probabil că se va face a doua confruntare între Bottez şi victimă.

*

In privinţa sumei furată,—ea se urcă la suma de 1300 lei.

Până acum însă nu s'a găsit la Botez nici un ban.

Totuşi, se zice că ar exista indicii cum că Bottez ar fi ascuns banii.

❑ Astă-zi 20 Februarie, consiliul de revizie, va judeca recursul administratorului cl. II Ioan Rozescu, din manutanţa Roman, care a fost condemnat la un an închisoare pentru delapidări.

Consiliul este ast-fel compus: general M. Boteanu, preşedinte; colonel Aurel Saegiu, colonel Gh. Solacolu, maior Const. Demetriade şi maior Mihail Cioranu membri.

Locotenentul Teodorescu va pleda pentru recurent.

*

Acelaşi consiliu a judecat şi respins ieri următoarele recursuri făcute în contra unor verdicte pronunţate de consiliul de rezboi al corpului IV de armată: soldatul Timofte Gh. din regimentul 8 Dragoş, condemnat la 15 luni pentru desertare, sergentul Chilianu Vasile, din regimentul Rahova 25, condemnat la trei luni pentru falşuri în acte publice; soldatul a Lenmăriţei Dumitru, din regimentul 13 Ştefan cel Mare, condemnat la cinci luni, pentru că nu s'a supus la ordinul de chemare; V. Chirian, sergent furier din batalionul 2 Huşi, condemnat la 4 luni.

❑ In poliţia Iaşi s'au făcut următoarele numiri: d. C. Dimitriu, sub comisar, cl. I, domnii Emil N. Bobeica, I. I. Ghiulea şi N. G. Sălcianu, sub-comisari clasa II-a.

❑ La alegerea de ieri de la Banca Naţională din Bucureşti, au fost realeşi domnii: T. Ştefănescu, director, C. Nacu censor.

❑ **Mîine seară Sîmbătă va avea loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, din str. Şcoalei de Arte, obişnuita serată dansantă săptămînală.**

❑ **Indrăzneţul dezertor I. Ursu. autor al mai multor furturi comise în oraşul nostru, care a evadat din arestul poliţiei locale, a fost prins eri la Prisacani, locul lui natal, unde de cîteva zile comitea prădăciuni.**

El a fost prins de jandarmi şi a încercat să fugă. S'a descărcat un foc de carabină asupra lui şi hoţul a fost uşor rănit.

Astăzi el va fi adus la Iaşi.

❑ **Ministerul instrucţiunei, în înţălegere cu cel de finanţe, a dispus ca în viitor perceptorii fiscali, sau agenţii să se ducă la şcoală pentru achitarea lefurilor.**

Revizoratul şcolar va anunţa pe perceptori în prima Duminică de la expediarea chitanţelor.

❑ **Din Cernăuţi ni se scrie că Curtea cu juri de acolo a condemnat la moarte prin streang pe Gavril Hancek din Toporăuţ, pentru crimă de omor şi calomnie.**

❑ **Inundaţiile.**—*Apa Bahluiului şi a Nicolinei, în urma topirei zăpezei, a crescut aşa de mare, în cît ameninţă cu inundarea,—prin unele părţi chiar s'au revărsat.*

Mahalalele Trei-Calici, Morilor, Nicolina, Lipovenimeni sunt ameninţate. Bahluiul a ajuns la nivelul malului. Nicolina a revărsat la locul numit „Sălcii", iar Bahliul s'a revărsat lîngă Moara de foc.

Podul cel mare dintre abator şi şoseaua Ţuţora a fost luat de apă.

In mahalaua Ţuţora sunt mai multe case inundate. Locuitorii de pe malul Bahluiului şi al Nicolinei au fost avertisaţi să fie pregătiţi pentru ori ce eventualitate.

S'a dat de asemeni ordine pompierilor din Nicolina de a fi gata să dea ajutoare în cazul eventual.

Primăria a făcut plute care circulă pe Bahlui pentru a da ajutoare.

In numărul de mîine vom publica o anchetă făcută la faţa locului.

❑ D. G. Constantinescu, doctor în drept de la Bruxelles, şi-a trecut ieri echivalenţa la facultatea din Iaşi.

❑ Biblioteca „Păcurari", creiată din iniţiativa studenţească, va fi inaugurată în curînd.

❑ Alegerea efectuată la societatea studenţilor în medicină din Iaşi, a fost confirmată astăzi de rector. Comitetul societăţei se compune din d-nii: A. Trosc, Ionescu-Govora, N. Iancu, I. Dinescu, E. Mironescu, M. Buzenchi, V. Roşean, E. Răut, şi I. Costăchescu.

❑ In ziua de 16 Februarie a avut loc la regimentul 13 Ştefan cel Mare examenul de caporal al soldaţilor bacalaureaţi, din acel regiment.

Comisiunea examinatoare s'a compus din d-nii: Maior Liciu, căpit. Ionescu, căpit Constantinov, locot. Veseli şi locot. Lăzărescu.

Au fost declaraţi reuşiţi la acest examen, soldaţii bacalaureaţi: Poclitariu V. din comp. VI, Dimitriu Dofan şi Tuffli Eduard, din comp. VII şi Dascalu Const,

❑ O delegaţie a fruntaşilor romîni din Cernăuţi, compusă din d-nii: dr. Alex. baron Hurmuzachi, cons. Cornel Homuica, prof. Grigore Halip, prof. univ., Vasile Gheorghiu şi dr. Sextil Puşcariu şi prof. Ioan cav. de Cuparencu, s'a prezentat alaltăeri la I. P. S. S. Mitropolitul Bucovinei, rugîndu-l să stărue pentru transformarea şcoalei gr. or. de fetiţe din Cernăuţi, într'un liceu de fetiţe.

❑ **Judiciare.**—**Importantul proces d'intre d-nii Ghica-Deleni şi Carl Weintraub s'a terminat eri la secţia I-a a Curţei prin respingerea ambelor apeluri. Curtea a respins deci rezilierea contractului moşiei Deleni cerută de d. Ghica şi despăgubirea de 400.000 lei cerută de arendaşul Weintraub.**

— **Domnii St. Dragu, Vasilescu-Carpen şi maior Rădulescu, numiţi experţi în procesul d'intre primărie şi uzina de electricitate, vor depune jurămînt la Bucureşti, prin comisie rogatorie.**

— **D. Albineţ, copist la secţia I-a a tribunalului, demisionînd, au fost recomandaţi la alegere d-nii: Tironovici, Popescu şi Gherassim.**

Pentru ocuparea locului de copist în grefa secţia I-a a Curţei, vacant prin demisia d-lui Ianculescu, se va publica consurs, îndată după întoarcerea d-lui prim-preşedinte al Curţei.

❑ „Balul negru" drama lui Cărré, interpretată de artişti celebri ai scenelor pariziane—o adevărată capo-de-opera cinematografică—se desfăşoară astă-seară Vineri, la Teatrul-Circ Sidoli. Noul program mai cuprinde şi o comedie a lui Labiche „Vechi prietini" interpretată asemenea de cei mai buni artişti ai Parizului, precum Landrin de-la „Nouveautés". Madame Guitty dela Palais Royal, Jaquet de la Parisiana, etc.

Acest nou gen de Cinematografie obţine cele mai mari succese în Paris chiar, cu toate că artiştii care interpretează piesele adaptate la Cinematograf sunt admiraţi pe scenele teatrelor de acolo. Aşa „Cirque d'hiver" „Salle Charras" etc. sunt înţesate de lume, cînd se desfăşoară acele sujete, numite acolo „Les films d'art".

Programul nou de astăzi, Vineri, cuprinde multe vederi sportive, precum: Pescuitul broaştelor ţestoase, Toate sporturile din Savoia etc,—comedii inedite, precum: Goana Cînelui, A greşit băiatul, Vrea să devie hoţ cu ori ce preţ, urmează apoi scene dramatice, feerii etc.

Mîine Sîmbătă matineu la 3 ore—preţuri pe jumătate—şi mîine seară reprezentaţie obişnuită.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 19 Februarie.

Neregulele de la ministerul de război

Bucureşti. — O telegramă din Berlin anunţă că, după intervenţia poliţiei din Bucureşti, poliţia de acolo a arestat astăzi pe fraţii Beer, învinuiţi că ar fi mituit pe un ofiţer superior, funcţionar la ministerul de războiu din Romînia, cu prilejul unor furnituri.

Ziarele berlineze adaugă, că arestarea acelui funcţionar superior este iminentă.

Situaţia devine foarte delicată şi un comunicat oficial se impune—mai ales că guvernul a desminţit ştirile ce circulară în privinţa neregulelor.

Remaniare ministerială

Bucureşti.—Guvernul a căzut de acord asupra unei remaniări ministeriale: d. Djuvara va lua portofoliul externelor; d. Stere pe acel al industriei şi comerţului: d. I. I. C. Brătianu va lua interimatul resboiului, în locul d-lui general Averescu, care în urma celor petrecute la ministerul de rezboi, se va retrage.

Cartelul

Bucureşti.—D'intre junimişti, numai d Lahovari i'a parte la votarea pe articole a legei Stelian. In această privinţă d. Lahovari a exclamat ieri: „am rămas orfan".

O intervedere a avut loc astăzi la Cameră între d-nii: Carp şi Brătianu. După aceia aceşti doi şi d. Lahovari s'au retras, în consfătuire, în cabinetul de la Cameră al primului ministru.

Un junimist spunea astăzi:

— Am convenit cu Stelian să nu ne opunem la reducerea unui procuror de la Curtea de Casaţie, ca să scăpăm de procurorul Sadoveanu, o rudă a lui Badareu.

REGELE BULGARIEI IN BUCUREŞTI

Bucureşti.—Faptul că, pentru prima oră de cînd vine la Bucureşti Ferdinand al Bulgariei, penrru prima oară, eri, Regele nostru a mers în întimpinarea lui, se tălmăceşte ca o recunoaştere a Regatului Bulgariei de România.

De altmintreli, Regele Ferdinand s'a înscris la Palat sub titlul acèsta, iar cei doi adjutanţi ca „adjutanţi ai. M S. Regelui Bulgariei".

Regele este găzduit la palat în apartamentele numite „Wachmann".

Eri seara a avut loc un dineu la Palat la care au asistat: cei doi Regi, Regina noastră, A. S. R. Principesa Maria şi Principele Carol.

Astă-zi a avut loc un dejun la Cotroceni. Cu trenul de 1, Regele Bulgariei a plecat. O intervedere de 20 minute, pe peronul gărei Bucureşti, a avut loc între Regele Bulgariei şi primul-ministru Brătianu.

CAMERA

Bucureşti.—D. Ferekide ameninţă din nou că va face un al doilea apel nominal la orele 5.

D. Rusaveţeanu depune o petiţie a funcţionarilor judeţeni de Buzeu, cari cer stabilitatea în funcţiuni.

D. Lahovari cere o lege care să reducă taxele de transport al furajului.

La votarea pe articole a legei Stelian, d. Barbu Păltineanu propune amendamente, cari, natural, se resping.

Material de rezboiu pentru Serbia

Salonic.—Legaţiunea Sîrbă a făcut demersuri pentru obţinerea permisiei de a trece 170 tone material de răsboiu venind din Franţa, între care 733 lăzi de proectile.

Tratatul turco-muntenegru

Cetinge.—Ministrul de externe şi ministrul turciei au semnat azi tratatul de comerţ turco-muntenegrean.

Măsuri militare în Serbia

Sofia. — După ştiri demne de crezare, primite din Serbia s'au trimes în zilele din urmă o divizie din Valea Timocului şi din Niş, spre graniţa austriacă; un regiment de cavalerie din Niş spre Belgrad, 1500 de cai, parte din cei cumpăraţi de Serbia din Rusia, ar fi în drum din Odessa spre Vama.

Atitudinea Serbiei

Paris.—O notă a agenţiei Havas spune că Serbia a remis ministrului rus o notă şi ar fi comunicat puterilor, că dispoziţiile sale sunt pacifice şi atribue pregătirile sale militare numai apărărei şi doreşte restabilirea stărei normale pe graniţele Serbiei şi nu cere nimic.

*

Petersburg.—Agenţia Westnik află din izvor autentic că guvernul sărb, după ce a deliberat asupra proectului rus, a răspuns că Serbia nu are intenţia de a da loc la un răsboiu austro-ungar, nici de a modifica relaţiile sale normale.

Sanătatea Domniţei

Piatra N.—Domniţa Elena merge mult mai bine. A început să se nutrească şi somnul este bun. Slăbiciunea persistă însă şi aceasta în mod natural.

In afară de d-nă Cleopatra Rosseti şi de d. Teodor Rosseti, cumnata şi fratele ilustrei Doamnei, se mai aflu acolo: d-na Ana Rossetti, o altă cumnată a Domniţei, soţia regretatului Dim. Rossetti şi generalul Lambrino, o rudă apropiată a Domniţei.

In preajma locuinţei Domniţei, publicul numeros, setos de ştiri bune, continuă să vie după informaţiuni.

Ilustra bolnavă nu admite alt medic de cît pe doctorul Flor. Buletine telegrafice se expediază zilnic la ministerul de interne spre a fi comunicate la Palat, care se interesează de aproape de starea ilustrei paciente

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 21 Februarie 1909

BENEFICIUL

MIRCEA PELLA

FRANCMAZONII

comedie bufă în trei acte

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură şi dinţi.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Lecţiuni de vioară

Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de ham. LE MÈTRE 0f30

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5 f.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vămii No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ servicia cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoru electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 661 — Duminecă 22 Fevruare 1909

Liberalii și Colegiul unic

Liberaiii au specialitatea lucrurilor *unice*, în materie de reformă politică.

Pentru a îndrepta magistratura țărei, ne-au dat între altele pe *judecătorul unic*.

Acum pentru a complecta îndreptarea situației clasei țărănești, ne vorbesc de... *colegiul unic*.

Reforma aceasta, liberalii ne-au aanunțat-o prin mesagiul de astă-toamnă al deschiderei Parlamentului.

Presa liberală, ne-a vorbit prea puțin despre dînsa; ne-a vestit doar că o comisiune de foști prefecți și din membri ai consiliului superior administrativ, a fost alcătuită, pentru înjghebarea proectului de reformă, și de aceea toată lumea îl aștepta.

In linii generale, noi știm că proectul tinde la uniformizarea actualelor 3 colegii electorale, și aplicarea lui în materie electorală județiană.

Va fi o încercare ce se va face pentru întrarea în viață politică și în mod mai direct a clasei țărănești — și o expermentare a spiritului de independență și de interes pentru luptele cetățenești ale populațiunei rurale

Va fi chiar un pas antimergător al marei reforme electorale' *votul universal*, care formează idealul politic al partidului liberal!

Așa, ne spun liberalii de la anunțarea acestei reforme, care e menită ca alături cu legile agrare, să contribue la fericirea sătenilor.

Cît vor contribui la rîdicarea stărei materiale a țăranilor, reformele agrare, începe deja să se întrevadă. Țăranii se găsesc astă-zi mai reu sub raportul libertății și independenței muncei, de cît înainte de reforme.

Toată legiuirea agrară liberală, n'a fost de cît un praf în ochii mulțimei, iar vestita Casă Rurală n'a servit și nu va servi de cît la înavuțirea coriteilor liberali, cari au dat navală să între într'insa.

Incolo, peste tot, nemulțumire și deziluzie.

Tot ast-fel se va petrece și cu colegiul unic, ca îndreptare a situației morale și politice a țăranilor. Reforma proectată va fi o mare decepție pentru acei cari o așteaptă, și în folosul cărora se spune, că se va face. Faptele liberalilor în materie de luptă electorală din cursul acestor 2 ani de guvernare ne întăresc această credință.

La 1907, au făcut alegeri generale, la 3 luni după înspăimîntătoarele revolte.

Care a fost conduita guvernului, față de țărani, cari prin colegiul al III-lea au dreptul să trimeată în parlament un număr în parlament un număr de 38 de deputați?

A impus pretutindeni candidaturi oficiale, și pentru susținerea și alegerea lor s'a uzat de întregul aparat administrativ de opresiune a voinței sătenilor, în chipul cel mai arbitrar, și brutal, așa că voinței lor, s'a substituit voința guvernului și clasa țărănească a trimes în Parlament, nu pe cine a voit ea, ci pe cine a voit guvernul, un oare-care număr de tineri generoși și de prinți, amestecați cu cîți-va săteni de carnaval.

Același sistem s'a practicat și mai pe urmă cu ocazia alegerilor parțiale ivite la acest colegiu.

La Dorohoi, s'a amenințat cu moartea—sistem pur și simplu rusesc—pe ori-ce candidat care va lupta în potriva candidatului impus de guvern—și astfel barbați politici cuminți și iubitori sinceri ai țaranilor ca amicul nostru d. Moruzzi, nici nu s'au mai amestecat în alegere.

La Romanați, au dus cea mai sălbătică luptă în potriva țăranilor cari nu voiau să aleagă tocmai pe prefectul care a asistat și cooperat la potolirea prin sînge a revoltelor din 1907.

Și guvernul nu s'a dat înlături de la nici o infamie și de la nici o nelegiuire pentru a-și impune voința sa, liberei voinți a sătenilor Romanățeni.

Dar oare numai aceste exemple avem?

Citiți zilnic „Monitorul Oficial", și vă veți speriea de dezolvările pe care le fac în fie-ce zi Prefectul cu consiliile comunale rurale.

Toate consiliile au fost prefăcute, autoritățile comunale schimbate și oamenii prefecților impuși cu forța pretutindeni.

Acolo unde urgia administrativă n'a prins din primul moment și sătenii și-au ales la comună, tot pe oamenii lor, consiliile au fost din nou dizolvate — și dizolvarea s'a repetat într'una pînă s'a întronat voința prefectului.

Apoi dacă astfel stau lucrurile, la ce ne putem aștepta de la liberali de pe urma colegiului unic?

Cînd ai în minte și în suflet o concepție și o dorință pentru realizarea unei asemenea reforme electorale, începi în primul rînd prin a respecta actuala legiuire deși o crezi imperfectă și lași deplina libertate țaranilor să-și manifeste cum vor ei voința lor în luptele electorale ivite.

Acesta ar fi cel mai sigur și prețios indiciu de sinceritatea intențiilor liberale în materie de reforme politice democrate.

Cea mai mare reformă politică pe care ar face-o liberalii în această țară ar fi respectarea desăvîrșită a legilor actuale.

Și fiind-că vorbirăm de *colegiul unic*, apoi ne-am mulțumi de o mie de ori mai bine cu *actualele trei colegii electorale*, lasate liber să se manifesteze, de cît *cu un colegiu unic* pus sub călcîiul mizerabil și brutal al forței guvernamentale.

Vespasian I. Pella

„Omul dreptății"

La colectiviști fie-care ministru ie om aidoma potrivit pentru portofoliul seu și pentru situația sa: d. Haret, capul anarhiștilor din România, autorul dezastrelor din 1907, este „omul școalei"; d. Costinescu, fiindcă a fost ziua țiitor de scripte pe la uzurarii evrei și noaptea scripcar, d. Costinescu este „omul finanțelor"; d. Brătianu fiind că l-a rușinat pe Schroeder cu șansa sa, este „omul indicat pentru situație"; iar d. Stelian, care ia pentru o viitoare expropriare 60.000 lei onorar și 10 la sută procente de întîrziere, d. Stelian ie „omul dreptății".

Ca „om al dreptății", d. Stelian s'a mîndrit cu puținile sale numiri în magistratură, cu faptul că-a lasat la locul lor judecători amovibili numiți de alți miniștri.

„Omul dreptății" a abandonat în adevăr, în mare parte, măturoiul, dar a reușit, sub formă de lege criminală, cu ajutorul junimiștilor, să facă din magistratura inamovibilă o simplă legendă, să-și pregătească numiri numeroase și să scape, tot prin lege, de magistrații cari nu-i convin.

Dreptul de strămutare ai magistratului inamovibil, inființarea, fără nevoe, a unei secțiuni în plus la Curtea de Apel din București, inființarea posturilor de inspectori și desființarea unui loc de procuror la Casație—sunt atîtea reale dovezi că nu dreptatea, nu asigurarea unei justiție ideale—mai ales nu aceste două—au prețuit la intocmirea faimoasei legi stelianiste.

Că junimiștii s'au pretat la jocul acesta—tot trecutul lor politic, toată activitatea lor de astăzi, explică ușor fapta lor.

Existînd încă prin rancună—ca sleitul care se susține prin inhalații de oxigen—junimiștii au renunțat la unicul lor bun pămîntesc—la inamovibilitatea magistraturei — spre a vedea preumblați, din loc în loc, oameni bănuiți a fi takiști; iar pentru un blid de linte—junimiștii trăesc din mituire—au admis lux de noui posturi, ca să vadă numiți și calici de ai lor.

Și astfel „omul dreptății", în colaborare cu „asanatorii" lucrează la stîrpirea „takismului imoral".

D. Carp tratează

Pămîntul ne va fi acoperit pe toți, cari trăim astăzi, cînd pe scena teatrelor noastre se va prezinta tragedia „P. P. Carp".

Despre d. Carp se va ocupa un dramaturg, căci viața tragică a acestui om îl va interesa mult. Căci toată viața politică a acestui incontestabil mare barbat de stat, se prezintă sub forma unui moment tragic.

Firea n'a fost sărăcăcioasă cu șeful junimiștilor. L'a dotat, din contra, cu calități așa de superioare, că înțelegem bine de ce atîta timp, d. Carp, om făcut pentru țări cu experiență, n'a fost înțeles în țara sa tînără.

Dar momentul tragic în viața d-lui Carp constă în aceea că d-sa nu știe ce vrea. D. Carp încă nu este înțeles cu sine, încă este în căutarea necunoscutului. După mai bine de jumătate de veac de căutare, d. Carp n'a ajuns încă în stare să formeze un minister al seu propriu, să îndrăznească să guverneze, să știe ce vrea. Doar la aceasta l'au adus studiile și explorările sale politice, că a ajuns decanul venerabil al diletanților politici.

O viață întreagă de tratări — iată activitatea sa. Anii dispar și d. Carp tratează. O viață de om a tratat cu Ion Brătianu, acum tratează cu fiul acestuia, care încă nu era născut cînd d. Carp trata cu tatăl seu. Poate va ajunge să trateze și cu nepoții lui I. Brătianu..

Tratînd, d. Carp a reușit să-și facă un partid de tratați. Acum d. Carp tratează pentru colegiul I de Senat de Ilfov, în senzul că d. T. Rossetti să fie tratat cu mandat de senator.

Firește, ie foarte tragic ca un om superior să trăiască din tratative și tratări și să reprezinte pe opozantul fericit, dar milogit.

E tragic ca, după o viață lungă în politică, după atîta vreme de experiență, d. Carp să nu poată da lupta pe față, să nu poată guverna, să nu îndrăsnească să guverneze.

Și dacă noi privim la politica d-lui Carp ca la o comedie, istoricul viitorului o va tălmăci ca o tragedie, va vedea o pedeapsă cerească în neputința d-lui Carp de a nu fi putut trăi, politicește, de cît prin mila altora, din tată în fiu; va vedea pe ologul politic căruia, spre a putea umbla, alții au trebuit să-i împrumute picioarele.

CATE VA NOTE

Punctul din proiect privitor la judecătorul unic a fost modificat în senzul, că procesele de divorț nu vor putea fi judecate de un singur judecător.

— De ce această modificare?

— Fiind-că, în materie de divorț, sunt totdeauna doi vinovați.

*

Consilierii inamovibili se vor numi, începător de la 1 Aprilie, consilieri inamovibili-ambulanți.

*

La Bacău apare un ziar nou: *Alarma*.

Intr'un vehement articol contra poliției, protestînd contra faptului că asasinul unei doamne din Bacău, n'a putut fi descoperit, noul confrate exclamă: „victima strigă și vă întreabă: cine este asasinul meu"?

Iar poliția, asemenea telefonului Iași-București—n'aude.

UN IMPAS

D. A. Sturza în ultima lui guvernare a făcut apel la voturi de încredere de vre-o 7 ori, căci simțea că Ionel Brăteanu cu ai lui îl lucra pe supt mînă. Cu toate voturile de încredere, revolta parlamentară a izbucnit în Decembrie, lucru care a provocat imediata retragere a guvernului în 20 Dec. 1904.

Astă-zi lipsește din vîrtejul luptelor politice personalitatea d-lui D. A. Sturza; în schimb a ramas Ionel Brăteanu cu nedestoinicia lui și cu grandomania numelui moștenit, care e sorocit să conducă stîngaciu partidul și guvernul.

Ionel Brăteanu a rămas cu un mare *petroiu*, moștenire de la d. D. A. Sturza. Petroiul e Senatul, care reprezintă pe bătrînii liberali, oameni cari și-au început cariera politică supt Ion Brăteanu, și cari pretind a reprezenta și tradiția și doctrina liberală.

Senatul n'a desaprobat alegerea lui Ionel Brătianu ca șef de partid și guvern, dar a ținut de la început ca dorința vie a sa este ca șeful să se descotoroseasca de clica socialistă, care a acaparat pe Ionel Brăteanu, și deci a impus partidului o nouă linie de conduită, străină de vechea tradiție a partidului din zilele lui cele bune.

Ionel Brăteanu hotărît se vede că nu se poate desface de clica socialistă. Socoteala îi e foarte simplă: cu tineretul liberal socialist el va duce casă cel puțin 20 de ani de azi înainte, pe cînd cu Senatorii, mîne poimîne moartea îi seceră, deci se scapă de dînșii, și cine știe cîți din guralivii Senatori de azi vor mai avea zile la viitoarea revenire la putere.

Socoteală simplă, socoteală curată.

Din ce în ce Ionel Brăteanu înoată mai mult în apele socialismului; chiar ultima remaniare ce se va face, va da nota socialistă cabinetului, prin introducerea d-lui C. Sterea, care întrupează în el mișcarea socialistă din Moldova.

Culoarea socialistă a guvernului va mări desacordul dintre guvern și Senat Cele 2 incidente de la Senat sînt preludiul unor viitoare răfueli, ce vor merge crescînd în scurta vreme pentru a mări impasul politic al guvernului.

Ce scădere mai mare politică poate avea un guvern, ca cel de acum, în incidentul cu direcția serviciului Sanitar! Ce scădere mai mare politică poate avea un guvern, ca incidentul cu amendamentul la votarea art. 2 din legea militară a d-lui Spiru Haret!

Bombagii de la serviciul sanitar, apărați de *bombagi-bașa*, primul ministru, a adus demisia colectivă a consiliului sanitar superior, lăsînd țara în prada necunoscutului și pe mîni exploatătoare a celor doi bombagii. Cătă lume a murit până acum cu zile; va muri și de azi înainte; căci ce i pasă guvernului lui *bombagi bașa* de sănătatea publică!

Iar nuanța socialistă din guvern, asociindu-și pe anarhistul în gîndire Spiru Haret, a căutat să întroneze regimul privilegiilor pentru unele categorii de slujbași, puși în slujba regimului. Contra acestor năzuinți ale guvernului lui bombagi-bașa s'a ridicat un alt vice-prețedinte al Senatului și în accente de adevărat liberalism a combătut tendința reacționară din legea lui Haret.

Iată impasul politic de la Senat.

Doi din vice-prețedinții Senatului s'au arătat pe față ostili doctrinelor profesate de guvern. Dar vicepreședinții sînt alegii majorității, deci la spatele lor ei au asentimentul marii majorități a Senatului. Cele 2 incidente sînt prologul altor serii de impasuri politice pentru guvern, căci desacordul acum abia începe a se agrava.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

PLUTIND....

Nu pot deosebi anume,—dar se face ca o ceață sură a unui amurg trist sau —par'că—lumina șovăitoare a unei dimineți, înnourate...

Orizontul e strîmt, iar cît cuprinzi cu ochii departe, e numai o întindere de apă, o bataie de valuri, nu tare adînci, căci oamenii mai vonici pășesc și răzbat în potriva lor, acoperiți numai pînă la jumătatea trupului, sau poate și mai puțin...

Pe noi ne-a scos cine-va, cu de-a sila, din casă unde ne cuprinsese înnecul, unde pătrunsese apa furioasă a Bahluiului revărsat pe neașteptate, într'o primăvară.

Furăm treziți din somn de pleoscăitul undelor și cînd încercarăm o scăpare, fu totul în zădar.

Jur împrejur șesul întins era tot o apă de par'că ne-ar fi azvîrlit soarta în mijlocul unei mări, căsuțele mici—sunt numai mici și sărăcăcioase preste tot—pe jumătate scunfundate, de par'că ar fi răsărind dintr'o adîncime luptîndu-se să se înalțe fără putere, cum fără putere ne luptăm și noi cuprinși de infiorarea morții.

Stam zgribuliți pe paturi sub care se aude bătaia apei în creștere; apoi suntem urcați pe cuptoare de unde vedem apa încercîndu-se să pătrundă prin ferestruici. Inconștienta vrîstei dispare, primejdia morții e prea mare ca să nu trezească instinctul vieței și ast-feliu întovărășim cu plînsetele și vaetele noastre ecourile de același feliu ce vin de departe, din toată împrejurimea.

In sfîrșit—suntem scoși din casă, încărcați pe plute mici și duși de soldați. In drum ne încrușiăm cu altă lume, vedem cai și vite luptîndu-se cu apa; vedem obiecte de gospodărie plutind, risipîndu-se; apoi ne aflăm în casă străină pînă la încetarea potopului.

E mult, foarte mult și aproape nu-mi vine să cred că revărsarea a avut loc aevea.

Dar sunt sigur c'am trăit-o și-am simțit-o, căci de cîte ori, ca acum în primă vară aud despre topirea zepezilor și înnecăciuni, mă cuprinde ca o veche spaimă din întăia copilărie și trăiesc senzația de acum trei zeci de ani, e toată senzația puternică a înnăbușirii, toata groaza unui sfîrșit apropiat; toată priveliștea luptei cu elementul năvălitor, a luntrelor și scîndurilor cari transpoartă oameni și obiecte.

Toate aceste le revăd ca și cum s'ar fi întîmplat eri; le revăd în imaginație, plutind pe valul amintirii.

Rodion

FEMEI... AERIANE

Clubul „Stella".—In cucerirea aerului.—Ei și ele.—Femei curagioase.—Succese istorice.—Ascensiuni de rău augur.—Nava înflorită.—Serbări și catastrofe. Femenism aeronautic.

Femeile aeronaute nu sunt o creațiune a secolului nostru, după cum este credința generală.

In vremurile vechi însă ele se mulțumeau a se înălța în aer sub egida tovarășilor lor de sex bărbătesc, iar astăzi ele ambiționează a conduce singure balonul în calitate de „piloți" luînd în acelaș timp parte activă la mișcarea de inițiare a marelui public în navigația aeriană.

In acest scop s'a fondat la Paris un club aeronautic femenin, dîndu-i numele suggestiv de «Stella». Membrele acestui club, presidat de curagioasa d-na Surcouf, prima femeie care o obținut brevetul de pilot aerian, vor să iee parte la lupta pentru cucerirea aerului, făsînd din „Stella" o școală de curagiu și poesie.

De alt-fel societarele „Stellei" au înaintea ochilor exemple edificatoare despre curajul și temeritatea celor d'intâi femei aeronaute, celor d'intâi... cuceritoare ale aerului.

Recent este încă în amintirea publicului memorabilul act de curagiu al d-nei Nadar (de curînd decedată) care înfruntă alăturea de soțul ei pericolul ascensiunei mult agitate a balonului „Geant" în cursul sărei ascensiuni era cît pe ce să-și piardă viața împreună că intrepidul ei tovarăș. Balonul li svîrli tocmai la Nienbourg în Hanovra.

*

Dar răsfoind istoria balonului, de la invențiunea sa găsim menționate mai multe nume de femei.

Insă în 1785, la 21 Septembrie drăgalașa d-na de Sage sbură pe firmamentul Londrei, în mașina căpitanului Luwardi, însoțită de aceasta și de cavalerul Biggen. Ei își propuneau să facă o supriză baronului Dick, în castelul reședinței sale de vară; căzură într'adevăr lîngă un castel dar pe o proprietate cu totul opusă celei a baronului Dick.

La Paris, în timpul imperiului, Elisa Garnerin, sora celor doui mari aeronauți —urmi mulțimea cu îndrăzneala ei.

In decursul a cinci ani de la 1815—1820 ea a făcut mai mult de 40 de ascensiuni; de altminteri începuse a se înălța în aer împreună cu frații ei încă din 1802.

*

Cea mai cunoscută femee aeronaută a acestei epoce cea mai simpatică în acelaș timp prin activitatea ei specială și prin tragicul morței ei este d-na Blanchard. Ea avea o situațiune semi-oficială; fiind funcționară a guvernului, cu însărcinarea de a se înălța într'un balon luminos în timpul serbărilor publice, pentru a trage focuri de artificii.

Cu această funcțiune fusese investită înainte de Garnerin, dar aceasta căzuse în disgrația împăratul din cauza unui accident aeronautic, care a făcut multă senzație. In seara încoronărei, el se înălță într'un balon ornnat artistic cu stiele colorate ast-fel că desina în aer o coreană strălucitoare.

Poporul din Milan primi balonul cu adevărate ovațiuni, dar un vînt defavorabil abătu străcitorul aerostat spre „campania romană" unde căzu a doua zi pe mormîntul lui Neron deasupra căruia coroana se sfărmă.

Intreaga Italie văzu într'aceasta un accident nenorocit, o prevestire de reu augur.

Reîntors la Paris, Garnerin fu concediat și d-na Blanchard prelua însărcinarea iluminării aeriene în timpul serbărilor populare.

Ea se achită de minune de funcțiunea sa, și în ziua căsătoriei împăratului cu arhiducesa Maria Luisa ea presăra flori asupra cortegiului din nacela-i inflorită; de altfel ea semănă flori și în calea lui Ludovic al XVIII-lea la intrarea sa în Paris.

Dómnna Blanchard s'a inițiat în aeronautică, acompanînd pe soțul ei în voiajurile sale aeriane. Blanchard este acela care traversă cel d'intâi canalul la Manche în balon.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 24 și 25 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 68, ½ jumatate loz Lei 34- Un sfert de loz Lei 17. Una optime lei 8 50

El avea chiar în construcție un balon al său, în momentul cînd frații Montgolfier îi anunțară invenția; muri în urma unei căderi suferite la Haga în cursul unei ascensiuni și soția sa rămasă fără mijloace, continuă a se înălța în aer pentru a-și agonisi existența.

Ea își găsi peirea într'a 77 ascensiune la 7 Iulie 1819.

In cursul unei serbări populare, se înălțase într'un balon iluminat din „Grădina Tiivoli" și planînd deasupra mulțimei împroșca aerul cu feerice focuri de bengal. De odată răsună în aer sinistrul sgomot al exploziei și balonul dispăru în flacări.

Supapa balonului rămasă deschisă luase foc, iar nenorocita femee fu asvîrlită împreună cu nacela și își găsi moartea izbindu-se de un acoperiș.

Moartea ei nu împiedică însă alte femei de a se ridica în ascensiuni periculoase, și mai ales americanele își dispută laurii aeronauticei.

Una din ele, d-na Ro lă parte în 1872 la ascensiunea lui Roberston, Porni din New-Orleans și traversă Mississipi cel mai mare fluviu al lumei în sbor.

Cu timpul furia aeronausticei se calmă, și veniturile provenind din ascensiuni devenind cu totul restrînse femeele părăsiră breasla.

De cîți-va ani femeile au recăpătat pasiunea ascensiunilor și astăzi cele mai distinse dame iau loc alături de bărbații lor în baloanele care se înalță falnic în atmosferă.

*

Anglia posedă un aero-club femenin în floare, Germania are atașate la fiecare din cele nouă societăți aeronautice cîte o secție pentru dame, iar în Franța patria aerostația a umplut această lacună cu întreprinderea „Stella".

Nu ne îndoim că femeile moderne, cari știu să se distingă azi în toate ramurile, vor fi curînd apreciate în acest sport care se apropie de știință și desvoltă frumoasele calități de inițiativă, voință și energie; și avem convingerea că vor eși din sînul lor valoroase colaboratoare ale aeroteției, care vor cuceri gloria de a fi cucoritoare ale aerului.

Litere-Științe-Arte

Cuvîntul maestrului.—Mulțumită unei notițe literare rău redactată și care a apărut în această rubrică, avurăm plăcerea de a primi cîte-va rînduri de la maestrul Carageale. Ilustru nostru confrate e atît de pătruns de misiunea înaltă a presei în cît, cu drept cuvînt, nu lasă să scape ocaziunea de a ne mustra pentru o notiță echivocă, de teama unei... contagiuni stilistice. El are datoria de a nu uita nici-odată că este creatorul celei mai perfecte fraze literare romînești și să atragă necontenit luarea aminte asupra greșelilor, ori a neglijenților ce pot pătrunde în opera zilnică și fugitivă a ziaristicei, unde repeziciunea dă loc la multe neajunsuri și echivocuri.

Maestrul Carageale este nu numai cel mai bun scriitor, dar și cel mai bun cetitor al nostru. De aceea binecuvîntăm ocaziunea, care ne procură prilejul unei observațiuni ori a unei mustrări, totdeauna folositoare și instructive, și înainte de toate spirituale.

*

Astă seară, Sîmbătă 21 Februarie, lașul va rîde mult și ieften: beneficiul lui Pella cu «Francmasonii» e un prilej pentru aceasta.

*

Numai cîteva zile ne despart de sosirea genialului Kubelik. Aviz puținilor amatori cari încă nu și-au reținut bilete.

*

Cedînd rugăminților amicilor sei „Lew Tolstoi" a început a lucra la o nouă operă literară, al cărei subiect este luat din ultima revoluție rusă, răscoalele din Moscova, Sevastopol, Cronstadt și Sweaborg, rebeliunile în Pehita și Taș-Rend, ziua din Ianuarie, și greva cea mare vor fi descrise și comentate în această lucrare. Bagatul material adunat în timpurile de agitație de către Tolstoi își găsește acum prielnică întrebuințare și va constitui o operă vrednică de geniul autorului „Annei Karenina" și atîtor alte capo d'opere.

*

Berlinul, are actualmente un mosafir interesant.

Este prințul Obrenovitch Christitch, fiul regelui Milan și al iubitei sale contesa Orteniza.

Ultimul Obrenovitch acel pretendent la tronul Serbiei dă în timpul din urmă mult de lucru publicității.

El a hotărît a deveni artist, pentru a-și cîștiga de o cam dată ast-fel existența, și în acest scop se găsește el actualmente la Berlin. Foarte ramantică este viața acestui prinț. Ani de zile el fu răsfățat de Milan în Konak, trecînd drept fiul legitim al ambasadorului turc, bărbatul contesei Orteniza.

Mai tîrziu, regina Natalia aflînd cum stau lucrurile isgoni în mod rușinos pe rivala ei, ceea ce aduse după sine divorțul între regele Milan și Natalia.

De atunci prințul Christitch, duce o viață furtunoasă.

El fu purtat mereu prin lume, ba în orașele Germania, ba în Constantinopole ba prin Paris.

Astă-zi are două zeci de ani și posedă un fisic atrăgător, cunoștințe linguistice vaste și știe să povestească drăgalaș asupra trecutului său și speranțelor sale viitoare. El se poartă cu visul că va fi reîntronat și într'o zi va părăsi cariera artistică pentru sceptru.

Oare nu va sfărîma viitorul speranțele adolescentului?

Atentatorul din strada Buna Vestire mărturisește faptul

Perversitatea lui Bottez.—Confruntarea cu bărbierul — Percheziția la locuința lui Bottez.— Aflarea banilor. — Bottez mărturisește faptul. — Complectele declarații.— Complicitatea amantei.— Alte amănunte — Starea d-nei Cozadini.

Atentatul îndrăzneț, săvîrșit în strada Buna Vestire, la d-na Victoria Cozadini, a dat mult de lucru poliției de siguranță, cu atît mai mult, cu cît a avut de-a face cu o fire perversă, cum rar se vede.

Const. Bottez, amantul servitoarei de la d-na Cozadini, asupra căruia căzuse bănuiala, din primele momente, continua cu pervesitatea lui, căutînd să induce în eroare poliția,—aci plîngînd, aci rugîndu-se să fie pus în libertate, căci nu e vinovat.

Confruntarea lui însă cu bărbierul din piața Sf. Spiridon, l'a cam încurcat și în zadar se încerca el să stabilească că la ora cînd s'a comis atentatul și furtul, era cu amanta sa în strada Gărei.

Aceasta interogată eri din nou, a făcut aceliași declarații, arătînd că e străină de fapt, ceia ce e posibil să fie așa, de oare ce nu știa unde a plecat amantul ei Bottez, după ce o dusese în strada Gărei.

D. Costescu, șeful siguranței, după cum am spus eri, a fost din nou la d-na Cozadini spre a putea obține o nouă declarație de la numita doamnă.

*

Bănuitul Const. Botez a fost și el interogat eri de mai multe ori. Cu firea lui perversă continua veșnic să nege și să spună că e străin de faptul comis în strada Buna Vestire, căutînd să inducă în eroare pe cercetători.

In declarațiile lui însă, Botez începu să se contrazică din ce în ce.

Eri pe la orele 5 și jumălate, d. comisar Costescu reuși să scoată de la Botez oare cari indicii. Luat de scurt, Botez făcu mai apoi cîte-va mici declarații.

D. Costescu însoțit de agenții săi se transportă din nou la locuința lui Botez, din strada Spancioc No. 7.

Aci făcu o minuțioasă percheziție în scopul de a găsi banii furați de la d-na Cozadini, de oare ce se știe că Botez cînd a fost arestat, nu s'a găsit la el nici un ban.

Percheziția făcută de d. Costescu a avut rezultate bune, căci banii au fost găsiți.

Botez ascunse banii și pungile furate la d-na Cozadini în cotețul porumbeilor, situat în curtea caselor locuite de el în strada Spancioc No. 7.

D. Costescu, care nu găsi nimic în casă, avu abilitatea de a face o percheziție și în cotețul porumbeilor și reuși să afle banii ascunși, pe care Botez îi vîrîse sub niște paie.

Suma era aproape intactă așa cum o furase, căci probabil Botez nu cheltuise din ea de cît vre'o cîti-va franci.

Intors la siguranță, d. comisar Costescu arătă banii și pungile lui Botez,—la vederea cărora acesta nu mai putu scoate un cuvînt.

Pungile conțineau hîrtii de bancă, monede de aur și multe monede de argint.

Prezentate d-nei Cozadini, victima recunoscu pungile, precum și sumele aflătoarele în ele.

*

După toate acestea Bottez fu supus la iguranță, unui nou interogator și văzîndu-se descoperit pe deplin, începu să mărturisească faptul.

El povesti, cum în adevăr a venit mai întăi la amanta sa, în bucătărie la d-na Cozadini și îi spuse să meargă cu el la o cumătrie la o rudă a sa din Tatarași. Aceasta conveni și după ce'și ceru permisie, întovărăși pe amantul ei la o cunoștință a lor din strada Gărei.

Aci Botez spuse amantei sale să'l aștepte că se întoarce imediat. El porni direct spre strada Buna Vestire, spre a'și pune în aplicare planul care probabil mai de mult își propuse să'l sevîrșească.

S'a dus apoi la bărbierul din piața Sf. Spiridon, așa cum am povestit noi eri și de acolo direct la locuința d-nei Victoria Cozadini, din strada Buna-Vestire No. 25.

E cercă să nege cum că ar fi maltratat pe numita d-nă.

Astă-zi dimineață Bottez a făcut mărturisiri complecte.

Poliția face acum cercetări spre a stabili dacă Bottez n'are cumva complici.

Amanta lui, din cercetările ce s'au făcut pînă acum, pare în adevăr a fi străină de fapt.

Totuși se crede că ea ar fi aceia care a dat lămuriri amantului său Bottez, de poziția camerilor caselor locuite de d-na Cozadini, pe unde sunt intrările, unde ține stăpîna sa banii și se mai presupune că tot ea ar fi încunoștiințat pe Bottez, Mercuri cînd s'a sevîrșit atentatul și furtul, că stăpîna sa se află singură acasă.

De asemenea poliția mai are bănueli că Bottez ar mai fi și autorul altor furturi și spargeri sevîrșite în oraș, căci după cum am spus alaltă-eri, el după ce se desfăcuse de debitul de tutun din Tatarași nu avea nici o ocupație, ci se dădea cîtva timp ca agent al poliției de siguranță, și mai apoi lucrător la căile ferate.

*

In ceia-ce privește starea sănătății d-nei Victoria Cozodini, d-sa se află mai bine.

Numita d-nă se află în îngrijirile d-lui dr. Bottez.

Mahalalele inundate

In mahalalele: Țuțora, Socola, Crucei, Broscăriei.—Case inundate.—Revărsarea Nicolinei.—Inundația Bahluiului. Măsuri eventuale.—Revărsarea Calcainei.

Cu topirea zăpezei apa Bahluiului și aceia a Nicolinei au crescut simțitor, și după cum am anunțat eri, primele părți s'au revarsat.

Tot din cauza topirei zăpezei, prin unele părți, păraiele s'au revărsat, inundînd mahalalele, ogrăzile și chiar casele bieților locuitori.

Așa, bună oară, în mahalaua Țuțora s'a concentrat atîta apă, în cît au fost inundate vre-o 10 case ale unor familii nevoiașe; ogrăzile și strada sunt pline de apă, așa că nici cu trăsura nu poți trece.

Podul cel mare din spre bariera Țuțora și abator a fost cuprins de apa Bahluiului, împiedecîndu-se comunicația.

In mahalaua Socolei de asemeni sunt inundate mai multe case și acea apă rezultată din topirea zăpezei a dat naștere la părîie mari.

In mahalaua Broscăriei sunt de asemeni numeroase case și ogrăzi inundate de apă. Familiile sarace de prin partea locului au remas pe drumuri.

*

Pârâul Nicolina a crescut așa de mare cum încă nu s'a văzut. Cîteva podețe au fost rupte de apă.

Pârâul s'a revărsat la locul numit Salcii". Cum apa continuă se crească, locuitorii din partea locului au fost preveniți pentru orice eventualitate.

Bahluiul a devenit și mai mare. Eri apa trecuse de mal și se revărsase în dreptul Moarei de foc.

De asemeni îndreptul podului de piatră, de lîngă moara Taxier, apa a ajuns deasupra malului și eri amenința să se reverse.

Mai multe podețe mici au fost rupte și luate de apă. Locuitorii de prin mahalale mărginașe s'au retras, de teama de a nu fi cuprinși de apă.

Pericolul devine cu atît mai mare, cu cît pînă acuma apa mergea deasupra gheței iar acum topindu-se și ghiața, apa e crescut și mai mare și azi dimineață Bahluiul s'a revărsat, umplînd șesul.

Din mahalalele Morilor, Adunații, Lipovinimei, Crucei etc. etc., surg de asemeni numeroase pîraie, care toate se varsă în Bahlui.

In mahalaua „Sf-ta Cruce" de asemeni sunt foarte multe case inundate, unde după cum se știe nu locuiesc de cît familii sarace.

Administrația comunală a luat măsuri de a se construi 6 plute, care umblă pe apa Bahluiului și mai mulți oameni de la serviciul curățirii stau în permanență pentru a da ajutoare în caz eventual.

De asemeni, secția de pompieri din Nicolina, a primit ordine să fie gata de a da ajutoare de salvare.

Eri, d. N. Gane primarul orașului, a fost la fața locului.

Apa Calcanei de asemenea a venit foarte mare și aseară s'a revărsat în unele părți inundînd cîteva locuințe din mahalaua Sf. Ștefan și mahalaua Albinetz.

Ni se mai comunică că și iazul Ciricului a crescut așa de mare, în cît amenință cu revărsarea.

Pericolul, după cum se vede, este mare, și locuitorii care locuiesc la marginea orașului, pe unde curge Bahluiul, sunt foarte îngrijorați.

Informații

Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iași se va întruni Dumineca, 22 c, ora 4 jum. p. m., în localul clubului.

D. A. A. Badareu și alți oratori vor lua cuvîntul.

❑ Consiliul de revizie a respins ieri, cu trei voturi contra două, recursul locotenentului I. Rozescu, care a fost condamnat la 1 an și perderea tuturor drepturilor, de consiliul de rezboi al corpului IV de armată.

Zilele viitoare Rozescu, care se află închis în Iași, va fi degradat.

❑ Consiliul miniștrilor, în ședința de la 7 a. c., a acordat avantagiile legei industriale fabricei de unt-de-lemn și uleiuri vegetale, pe care d-nii N. Cananău și Comp. urmează s-o înființeze în Iași, Str. Zugravilor 66.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei, va pleca mîne seară duminică, în Capitală, unde va rămînea cîte-va zile.

❑ Comitetul superior al cavaleriei a fost convocat pentru poimîni Luni dimineață, la ministerul de război, avînd a se ocupe cu multe chestiuni.

❑ Numirile de medici și ofițeri recrutori, pentru recrutările clasei 1910, ce se va începe la 1 Martie a. c., se vor face în cursul săptămînei viitoare.

❑ Alaltă-eri seara a avut loc la Teatrul Național concertul muzicei militare a regimentului 13 Ștefan-cel-Mare, sub conducerea talentatului capel maistru d. locotenent I. Vlăduți.

Din cauza abondenții de materie, vom face Luni o dare de samă.

❑ După cum am anunțat, jandarmii din comuna Prisacani au reușit să prindă alaltăeri pe dezertorul Ștefan Ursu, care are la activul său, în afară de evadarea din închisoarea militară de la Galata, și un mare număr de furturi, comise în orașul nostru.

Prinzînd de veste că e urmărit de poliție, Ursu a părăsit acum cîte-va zile orașul, ducîndu-se în satul său natal, Prisacani.

Și aici însă era urmărit pentru mai multe furtari ce le comisese Jandarmii au reușit să'l prindă, împușcîndu-l în picior.

El a fost adus la Iași și înaintat comănduirei.

❑ Consiliul tecnic superior studiază proiectul pentru alimentarea cu apă din Timișești a comunei urbane Podul-Iloaei.

Lusrările sunt în valoare de 53.000 lei

❑ D-na Anastasia Pantazi, maistră de rutărie la școala profesională de fete din Vaslui, a fost transferată în aceiași calitate, la R-Sarat.

❑ Examenul de capacitate pentru matimatici, care s'a ținut în Capiatală, a luat sfîrșit.

Din cei 26 candidați, au reușit numai 13, Intre cari și d. I. Bulai din Iași.

❑ Mîine va avea loc la societatea comercianților romîni, adunarea generală a membrilor societății.

La ordinea zilei darea de samă.

❑ D. C. Cerchez, avocat, a fost însărcinat de ministerul de interne cu supravegherea și verificarea lucrărilor întocmite de comisiunile instituite pentru alcătuirea tablourilor de pămînturile, s'au bunurile ce aparțin, sau trebue să aparție comunelor.

❑ Membrii consiliului general al județului s'au întrunit eri după amează la orele 3. Consiliul n'a admis împrumutul cerut de 30.0000 lei, necesar construirea unui local nou pentru penitenciarul central.

Astă-zi după amiază consiliul s'a întrunit din nou, pentru a se ocupa cu budgetul liniei ferate în construcție Podul-Iloaia-Hîrlău și cu budgetul drumurilor.

❑ Din Podul-Iloaia a venit știrea că Bahluiul a venit așa de mare, că o revărsare este iminentă.

Pompierii din localitate au primit ordin de a fi gata de plecare pentru a se duce să dea ajutoare la timp.

❑ I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen Georgescu a dispus ca corurile, ca și preoții să nu mai cînte melodii în limbele străine, în timpul liturghiei.

❑ Consiliul de administrație al Creditului Funcționar Urban din Iași, a fost convocat pentru astăzi, Sîmbătă, spre o delegație unui societar în consiliu, în locul d-lui G. Niculescu, care, încetînd a fi societar, a demisionat.

❑ Eri după amiazi, la orele 3, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, a vizitat monumentala biserică Trei Erarhi.

Inaltul Prelat n'a rămas mulțumit de modul cum este îngrijită monumentala biserică, constatînd că pereții prin interior sunt umezi și pieturile încep a se strica.

❑ Ministerul agriculturei a comandat la casa Felix Blain din Provence patru vagoane de sămînță de luțernă, pe preț de 180 lei suta de chilograme, franco Constanța; la casa Gebrüder Boschan din Viena tot patru vagoane de luțernă pe preț de 175 lei suta de chilograme, franco București și două vagoane la o casă ungurească pe preț tot de 175 lei suta de kilograme.

Această sămînță va fi împărțită gratuit la țărani pentru formarea izlazurilor artificiale.

❑ In astă seară Sîmbătă, are loc la societatea de gimnastică, ultima frumoasă și mare serată dansantă săptămînală.

❑ Locuitorul Dumitru Romanescu din comuna Cornește, foastă Mirosiva, roagă pe autorități sau pe acei ce știu de existența fratelui său Anastase Romanescu care a dispărut acum 20 de ani din Galata unde s'a născut și care era maistru cojocar, să'i facă cunoscut în numita comună.

Se crede că Anastase Romanescu s'ar afla în București și acei ce știu de existența lui sunt rugați a înștiința pe Dim. Romanescu din comuna Cornești, județul Iași.

❑ **Balul Crucea-Roșie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Național balul dat de Societatea Crucea Roșie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl așteaptă cu nerăbdare, sigură de reușita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obișnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

❑ La secția II-a a Curței se judecă astăzi cererea de eliberare provizorie făcută de I. V. Coteanu, fost agent perceptor al comunei Bucium—Roman, condemnat la un an în hisoare pentru delapidare.

❑ Inaintea Curței de Apel din Iași, secția I-a, a venit astăzi, pentru prima oară, o afacere privitoare la anularea unui contract, ca fiind în descorcodanță cu legea trustului.

Procurorul tribunalului Dorohoiu ceruse și tribunalul admise, anularea contractului de arendă a moșiei Hudeștii Mari, ținută în arendă de d. Frank, care mai are și alte moșii.

Cererea procurorului a fost admisă și Curtea a consfințit astăzi acea sentință.

❑ Țăranii din Ungheni au reclamat contra primarului lor, că ar refuza să formeze islaz.

Inspectorul regional a plecat astăzi acolo în anchetă.

❑ Camera de punere sub acuzare a menținut în cauză pe numitul Klein, din Botoșani, învinuit că a falșificat registrele comerciantnlui falit Baras.

❑ D. căpitan Roșu de la serviciul intendenței corpului IV de armată, va pleca Luni, în inspecție administrativă la Vaslui.

❑ *După știrile sosite din județ, apele Prutului și ale Jijiei s'au revarsat azi dimineață, inundînd satele: Costuleni, Bosia, Moreni și Prisacani.*

❑ „Balul negru" drama lui Cărré, interpretată de artiști celebri ai scenelor pariziane—o adevărată capo-de-opera cinematografică—se destășoară astă-seară Vineri, la Teatrul-Cire Sidoli. Noul program mai cuprinde și o comedie a lui Labiche „Vechi prietini" interpretată asemenea de cei mai buni artiști ai Parizului, precum Landrin de-la „Nouveautés". Madame Guitly dela Palais Royal, Jaquet de la Parisiana, etc.

Acest nou gen de Cinematografie obține cele mai mari succese în Paris chiar, cu toate că artiștii care interpretează piesele adaptate la Cinematograf sunt admirați pe scenele teatrelor de acolo. Așa „Cirque d'hiver" „Salle Charras" etc. sunt înțesate de lume, cînd se desfășoară acele sujete, numite acolo „Les films d'art".

Programul nou de astăzi, Vineri, cuprinde multe vederi sportive, precum: Pescuitul broaștelor țestoase, Toate sporturile din Savoia etc,—comedii inedite, precum: Goana Cînelui, A greșit băiatul, Vrea să devie hoț cu ori ce preț, urmează apoi scene dramatice, feerii etc.

Mîine Sîmbătă matineu la 3 ore—prețuri pe jumătate—și mîine seară reprezentație obișnuită.

Carta Pastorală a Noului Mitropolit PIMEN

Activitatea I. P. S. S. — Datoriile preuţilor. — Preuţii în politică şi în societate. — Conferinţi pastorale. — Înfiinţarea unei societăţi filantropice.

Avem satisfacţia să putem publica, în întregul ei, Carta pastorală pe care noul Mitropolit al Moldovei o va adresa zilele acestea preuţilor din Eparhia Moldovei şi Sucevei.

Iată textul:

PIMEN

Din Mila Lui Dumnezeu Arhiepiscop şi Mitropolit al Moldovei şi Sucevei; tuturor preoţilor din oraşele şi satele acestei Eparhii, Har şi pace de la Domnul Nostru Iisus Hristos, iar din partea Noastră binecuvîntare şi Salutare de:

„BINE V'AM GĂSIT"

Domnul Nostru Iisus Hristos ocărmuitorul Cel vecinic al bisericei, prin aleşii naţiunii noastre, a hotărît să Mi se încredinţeze Cîrma Sfintei Mitropolii a Moldovei şi Sucevei; şi, după îndeplinirea tuturor cerinţelor Canonice şi legale, şi confirmarea M. S. Regelui, în ziua de Duminică 15 Febr., am sosit la Iaşi, în reşedinţa vechii Mitropolii a Moldovei şi Sucevei şi în catedrala Mitropolitană, cu cuvenitul ceremonial am rîdicat treptele tronului Metropolitan. La această solemnitate bisericească a fost de faţă P. P. S. S. Episcopi: de Roman şi Huşi, precum şi alţi P. P. S. S. Arhierei. d. Ministru de Culte şi Instrucţiune, ca reprezentant al Onor. Guvern, demnitarii tuturor autorităţilor civile şi militare din acest oraş, mulţi preoţi şi foarte mult popor.

La intrarea Mea în Sfînta Mitropolie şi întronarea pe scaunul pe care au şăzut mulţi Mitropoliţi mari ai Moldovei, pătruns şi îngrijat de însămnătatea acestei înalte poziţii bisericeşti şi de îndatoririle ce sunt legate de ea, pentru ţara şi neamul nostru, m'am plecat cu umilinţă lui Dumnezeu Cel slăvit în Treime şi l'am rugat să mă lumineze şi să mă învrednicească a păstori cu cuviinţă şi şi a-mi da spor la muncă pentru folosul poporului nostru iubit din aceste părţi ale ţării.

In această stare de cugetare, pentru înplinirea îndatoririlor ce mi se impun, gîndul meu a fost îndreptat către voi toţi Onoraţilor preoţi din oraşele şi satele Moldovei, căci fie-care în parte şi toţi la un loc avem îndatoriri canonice de îndeplinit în biserică şi în afară de biserică, pentru luminarea şi pentru rîdicarea poporului.

Dacă ni se povesteşte că în vremurile vechi preoţii ţării noastre şi mai ales aceia din părţile Moldovei, începînd de la mitropolit şi pînă la preoţii satelor, că în timpurile cele mai grele care au trecut peste neamul şi biserica strămoşească, au fost propoveduitorii poporului şi luminători lui, cu cît mai mult se cere astăzi de la noi toţi ca să povăţuim pe poporul nostru pentru a întimpina cu bine toate cerinţele vieţei omeneşti.

Preotul, prin însuşi firea chemării lui preoţeşti, are cea mai bună şi mai lesnicioasă ocazie de a învaţa şi a îndruma pe popor către toate acele cunoştinţi care-i fac viaţa fericită.

In biserică, prin săvîrşirea cu toată evlavia şi pompa cuvenită a slujbei Sfintei Liturghii, ca şi a celorlalte Dumnezeşti slujbe, se cade ca fie-care preot, în o limbă curată şi populară, să ţină cuvîntări sau sfătuiri pastorale, împărtăşind poporului învăţături privitoare la înbunătăţirea vieţei morale şi celei economice, cum şi la ridicarea simţimîntului iubirei de ţară şi de neam.

In afară de biserică, preotul la diferite slujbe pe care este chemat ale săvîrşi în casele enoriaşilor lui, are cel mai bun prilej de a aduce însemnate servicii populaţiunei noastre romîneşte şi în deosebi celei de la ţară. O împrejurare bine-venită pentru un Preot harnic este vechiul obicei ca la începutul fie-cărei luni să meargă pe la casele enoriaşilor cu botezul. Cu această ocasie el face o vizită pastorală în toate casele satului observînd lipsurile de care suferă ţăranul nostru în privinţa curăţăniei şi va putea da toate poveţele pentru cazuri de boală, mai ales în timpuri de epidemii care adesea bîntue ţara noastră şi mult popor moare cu zile.

Buna creştere şi educaţie a copiilor precum şi îndemnul la o bună nutrire a ţeranului muncitor şi dispensa bolnavilor de a posti încă, trebueşte să preocupe pe păstorul cel bun.

Gospodăria ţărănească trebue să fie una din cele întăi preocupaţiuni ale preoţilor de la ţară; poveţele lor în această privinţă ca şi gospodăriile lor să fie modele de imitat pentru ţăranul nostru.

In biserică, şi mai ales în cercurile culturale şi în şcoalele de adulţi, *preoţii vor învăţa pe ţărani, şi pe ţărance cît mai mult de a întrebuinţa cu folos tot timpul de muncă în meşteşuguri şi lucări casnice care îmbogăţesc pe popor*; iar economiile cîştigate să le depună la Banca Satului spre a forma fie-care un capital bănesc pentru creşterea copiilor şi pentru timpuri de bătrîneţe.

Cucernicilor Părinţi!

Dacă în cea d'intăi a mea epistolă pastorală care o întreptez către voi toţi, vă amintesc despre datoriile cele mai de căpitenie, care ca preoţi avem datoria de a le îndeplini pentru binele obştesc; şi dacă vă îndemn cu tot dinadinsul şi cu toată puterea mea, să vă interesaţi foarte de aproape de poporul ce vă este încredinţat, iubindu-l din toată inima voastră şi ajutîndu-l din toate puterile voastre şi cu cuvîntul şi cu fapta, nelăsîndu-l a fi prada mizeriilor care îl slăbesc şi îl prăpădesc, apoi tot aşa cred de bine, de a vă atrage băgarea de seamă **să vă feriţi de acele patimi prin care deveniţi uriţi de popor.**

Lăcomia, întreprinderea diferitelor afaceri de negustorie, reaua purtare şi alte patimi cunoscute, să fie cu desăvîrşire depărtate de la voi.

In deosebi vă atrag cea mai mare băgare de samă şi vă invit cu toată energia, **se vă feriţi de amestecul vostru în luptele politice;** căci dacă totdeauna de către adevăraţii noştri oameni de stat, amestecul preotului în luptele electorale a fost considerat ca o rea şi greşită pornire, astăzi această părere este împărtăşită pe deplin de toţi oamenii cari îşi dau samă despre starea şi moravurilor poporului nostru şi despre rostul ce îl are preotul în societate.

Amestecul preutului în luptele politice este cu desăvîrşire nejustificată şi acest *amestec poate fi luate ca o mare îndrăzneală din partea preotului contra ordinei de stat şi a moralităţei publice.* Preotul, de şi este cetăţean al statului, totuşi el se deosebeşte de ceilalţi cetăţeni prin misiunea preoţească ce o are de la Dumnezeu, în temeiul căruia societatea omenească încă din timpurile cele mai vechi i-a acordat unele scutiri şi privilegii care nu le-au ceilalţi cetăţeni.

Preotul în biserică şi afară de biserică este tot preot, prin urmare vrînd ne vrînd, trebue să fie pătruns pănă în adîncul sufletului că caracterul lui preoţesc domină peste personalitatea lui de cetăţean şi aceasta tocmai în interesul şi buna orînduială cetăţenească care trebue să fie în statul şi în ţara noastră.

Ar fi o adevărată nenorocire dacă preoţii noştri ar continua şi mai departe de a se amesteca în luptele politice şi **a mai fi agenţi ordinari electorali.**

Armata şi preoţimea trebue să fie în afară de luptele politice; alt-fel vom fi ameninţaţi de o slăbire morală civică foarte îngrijitoare.

Indeletnicirea preoţilor pentru a cunoaşte cît mai bine lipsurile poporului şi nevoile de care el este cuprins, precum şi mijloacele pentru îndreptarea acestor rele, cer ca preotul pe lîngă cunoştinţele capatate în şcoală, necontenit să şi le înmulţască prin cetirea de cărţi folositoare atît în ce priveşte ridicarea morală a poporului, cît şi aceea a îndrumării lui pe o cale bună şi sănătoasă ca cetăţan, ca părinte de familie şi ca gospodar. In acest scop am luat hotărîrea ca în acest an să întroducem în mod obligator şi conform cu legea, *conferinţele pastorale între toţi preoţii acestei Eparhii.*

Tezele pe care sunt obligaţi a le lucra preoţii în decursul anului şi ale dezvolta în conferinţe, să vor da de noi înşine în timpul cel mai apropiat.

Tot aşa pentru ajutorarea preoţilor bolnavi şi infirmi cum şi pentru familiile lor, în caz de moarte a preotului, am hotărît *a înfiinţa o societate filantropică,* în care să intre toţi preoţii acestei Eparhii, spre a-şi găsi mijloace de uşurare în timpuri grele, pentru el şi familia lui, cum şi un îndemn de cultură şi de lumină.

Statutele acestei Societăţi vor fi alcătuite din o comisiune întocmită de Noi şi nădăjnuesc că la prima întrunire a preoţilor în conferinţele pastorale vor fi aduse şi aceste statute pentru a fi discutate şi aprobate.

Despre toate aceste foloase am vorbit tovarăşilor voştri de preoţie din Iaşi a treia zi după sosirea mea aici şi nădăjduesc, că bunul Dumnezeu îmi va ajuta, ca în timpul cel mai scurt, să am bucuria de a vorbi şi cu voi faţă către faţă atît la conferinţele pastorale, unde voi veni, cît şi în vizitele mele pastorale pe care le voi face prin oraşele şi satele din cuprinsul Eparhii S tei Mitropolii.

Repetîndu-mi Salutarea mea Arhiepiscopală de „bine v'am găsit— Vă doresc de la Bunul Dumnezeu sanatate deplină, ca astfel în pace să lucraţi pentru binele şi fericirea poporului ce vi s'a încredinţat a-l păstori.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu să fie cu voi cu toţi. Amin.

Dată în reşedinţa noastră mitropolitană din Iaşi în anul mîntuirii 1909, luna Februarie în 20 zile.

† PIMEN, Mitropolit al Moldovei şi Sucevei

Ultime informaţii

❑ *Mitropolitul a hotarît ieri, ca bisericele Trei-Erarhi şi Sf. Neculai Domnesc, să fie deschise pentru enoraşi.*

❑ *Potrivit pastoralei I P. S. S. Mitropolitul Moldovei, preuţii din Iaşi, care fac parte din cluburile politice locale, vor demisiona din acele cluburi.*

❑ *D. Take Ionescu va sosi luni în Iaşi, spre a pleda într'un procès la tribunal.*

❑ **Clericale.**—Superiorul capelei romîne din Baden-Baden, archimandritul Iuliu Scriban, va fi rechemat de I. P. S. Mitropolit al Moldovei.

La Baden-Baden va fi numit S. S. Ciserone Iordăchescu din Galaţi.

Capela romînă din Baden-Baden, clădită de defunctul Mihai Sturza, aparţine, după testament, eparhiei Moldove.

— Au fost numiţi, pe ziua de ieri, protopopi: preutul Dărîngă, licenţiat în teologie, din Tg. Frumos, la judeţul Suceava; Economul Victor Gervescu, de la biserica sf. Ioan din Piatra N., licenţiat în teologie, protoereu al jud. Neamţ; Economul Const. Sbîrnea, fost membru al consistorului, de la biserica sf. Ilie din Botoşani. protoereu al jud. Botoşani; Economul Sandovici, din jud. Dorohoi, protoereu al acelui judeţ.

Aceste numiri s'au făcut în mod provizor şi cu titlu de încercare.

Actualul protoereu al judeţul Iaşi, economul Al. Şerban, a fost invitat să mai rămîe cîtva timp la postul seu.

Revizorul eclesiastic Carp a rămas la postul seu, dar Mitropolitul i-a spus că nu crede ca el să fie la înălţimea chemărei sale.

— Serviciul divin de mîine Duminică, la Mitropolie, va fi oficiat de noul Mitropolit, care e cerut poliţiei să iee măsuri pentru menţinerea ordinei în biserică.

❑ Acuzarea în procesul Iorga-Dragomirescu va fi susţinută de d. St. Sihleanu, inspector general al învăţămîntului secundar şi superior.

❑ D. Anibal Ciurea s'a înscris în baroul avocaţilor din Iaşi, prestînd şi cuvenitul jurămînt înaintea Curţei.

❑ Băcanul Antoniade, pe care tribunalul Iaşi l'a declarat în stare de faliment, a presintat un inventar la activul căruia figurează, între altele, „doi ciini dresaţi—în valoare de 1400 lei."

D. Antoniade şi-a greşit, deci, cariera: în loc să dea reprezentaţii cu ciinii sei — s'a făcut băcan.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 21 Februarie.

Cartelul

Bucureşti.—Faptul că d. Bibicescu candidatul colectivist la colegiu I de Senat, n'a fost la nici o întrunire pe culori, pretesînd boala, de şi se află zilnic la Banca Naţională—şi asigurările junimiştilor că d. Rosetti va roşi în alegere, de şi se află la Piatra—se explică acum prin un nou şi ruşinos cartel: d. Bibicescu va fi candidat de paie voturile colectiviste vor trece la junimişti, iar, în schimb, d. Filipescu va renunţa la interpelarea sa privitoare la socialismul guvernului şi d. Marghiloman la acea privitoare la neregularităţile de la Ministerul de război.

Convenţia cu Austria

Bucureşti. — Contele Boroney, însărcinat cu pregătirea lucrărilor pentru convenţie, a avut ieri o consfătuire cu ministrul de comerţ al Austriei.

Se crede că convenţia se va încheia.

Regulament modificat

Bucureşti.— Regulamentul examenelor de capacitate a şcoalelor normale va fi modificat.

Răsboi inevitabil

Belgrad.—Ziarul personal al ministrului de comerţ sîrb, într'un articol asupra situaţiei, spune că resboiul cu Austria a devenit inevitabil.

Consfătuire la Minister

Bucureşti.—Privitor la modificarea legei sanitare, o consfătuire a avut loc ieri la Ministerul de Interne. D. dr. Manolescu, fost director general, a făcut mai multe observaţiuni.

Banchet

Bucureşti. — In onoarea misiunei siameze, se dă astă-zi un banchet la otelul Bulevard. Primul-ministru, ministrul Morţun şi Generalul Averescu iau parte.

Înrăutăţirea sănătăţei Domniţei Elena

Piatra-N. — De ieri seara a întrat o mare înrăutăţire în starea sănătăţei Domniţei. Ilustra bolnavă a petrecut o noapte foarte rea. N-a putut dormi un moment Debilitatea ie în continuă creştere.

Incontinuu la patul suferindei, d. dr. Flor i face inhalaţii de oxigen şi injecţii de cofeină.

Populaţia, desperată, face rugi pentru însănătoşirea Domniţei.

Demisia procurorului general de la Casaţie

Bucureşti.—D. Ciru Oeconomu, procuror-general delegat la Inalta Curte de Casaţie, s'a demis astăzi de la această însărcinare. Cauza este următoarea: în proiectul pentru reorganizarea judecătorească este un articol care opreşte pe procurori să facă parte din consilii de administraţie. Cum d. Ciru Oeconomu este în consiliul fundaţiei Slătineanu, a demisionat.

CAMERA

Bucureşti.—D. Take Ionescu va adresa astă-zi d-lui ministru de interne o importanta interpelare asupra anarchiei de la direcţiunea generală a serviciului sanitar.

E probabil că d. Take Ionescu îşi va dezvolta interpelarea chiar azi.

Moartea lui Rofik-Paşa

Constantinopol.—Ziarele anunţă că Refic-Paşa, ministrul justiţiei a încetat din viaţă.

Noui Cutremure

Reggio de Calabria.—O puternică zguduitură de pămînt a fost simţită eri pe la 12 şi jumatate, iar la 1 şi 20 a fost o altă sguduitură mai slabă.

Populaţia este înfricoşată.

*

Mileto.—Aci s'a simţit eri un puternic cutremur de pămînt, pe la ora 1 şi 20.

Situaţia în Serbia

Belgrad. — Ştirea publicată de ziarele vieneze şi după care guvernul sîrb ar fi hotărît să nu mai stăruie asupra compensaţiilor teritoriale şi nici asupra autonomiei Bosniei şi Herţegovinei şi să dezarmeze, dacă Austria va dezarma, a pricinuit aci o mare iritare.

Părerea generală este, că o atare atitudine a guvernului sîrb ar fi un act absurd, care ar împinge poporul să răstoarne imediat acest guvern.

Nota Serbiei cere în viitor compensaţii, dar aşteaptă cu încredere concesii şi compensaţii de la spiritul justiţiei puterilor europene.

In chestia conflictului austro-sîrb

Colonia.—„Gazeta de Colonia" scrie în privinţa conferenţei, că ar fi foarte periculos de a chema pe Austro-Ungaria în faţa unui tribunal internaţional. Monarhia nu poate fi silită a-şi schimba părerea de cît printr'un resboiu, iar acest pericol european se poate evita numai prin intervenţia unei mari puteri. Această putere nu e de cît Rusia şi imperiul rusesc nu poate dori acum un resboiu şi de altminteri ea n'are pentru moment nici un diferend cu Austro-Ungaria.

Călătoria Regelui Eduard

Londra.—Regele Eduard al Angliei a plecat spre Paris. Dar trenul regal a trebuit să fie oprit lîngă Bicley, din cauza unei ciocniri întîmplată între 2 alte trenuri, lîngă Tonbridge. Regele şi-a continuat călătoria prin Chatham.

In urma acestei ciocniri au fost 11 morţi şi numeroşi răniţi.

Anunciu

Spre a se putea da unei afaceri infloritoare din Iaşi, o expansiune mai importantă, se caută ca tovarăş, om solid cu capital însemnat (100,000 lei), de preferinţă un Romîn şi doritor a lucra în ramura comercială.

Oferte sub P. I.

Poste restante, Iaşi

De vinzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Avis Teatral

O ŞTIRE EXTREM DE SENZAŢIONALĂ

Loja masonică din Capitală, a sărbătorit săptămîna trecută a 30-a aniversare de cînd marele *Maestru Moroiu* se află în capul *Masoneriei Romîne.*

Au participat membrii masoni din toate oraşele ţărei şi s'au rostit discursuri ocazionale.

S'au primit asemini numeroase telegrame de la masonii din: Lipsca, Viena, Paris, Petesburg, Zurick, Neapole, New-York, etc. etc.

Ziarele din Bucureşti descriind această frumoasă serbare, care s'a terminat printr'un mare banchet, ne comunică că la sfîşitul banchetului, unul din membrii masoni au propus, *ca toţi participanţii de la serbare să asiste în corpore* la reprezentaţia *Franc-Masonă,* pe care artistul societar **Mircea Pella,** o dă astă seară Simbătă 21 Februarie în beneficiul seu, la Teatrul Naţional din localite.

Propunerea a fost primită cu urale nesfîrşite şi cu des repetate strigăte de *Ura!*

S'a telegrafiat imediat artistului Mircea Pella, pentru a reţine toate locurile libere.

Artistul beneficient, uimit de această extra ordinară atenţiune, a Lojei Masonise, a răspuns tot telegrafic — cu toată cheltuiala mare ce reclama acest răspuns — că „regretă din tot sufletul seu, că nu poate satisface cererea masoniilor Bucureşteni, de care ce după Franc-masonii săi a alergat tot publicul Ieşan, — şi că ultimele bilete ce i-au mai rămas le păstresză tot pentru simpaticii şi scumpii Ieşeni cărora le poartă multă recunoştinţă pentru modul cum l'au încurajat tot deauna la reprezentaţiile sale de beneficiu.

D. Mircea Pella, s'a oferit cu multă plăcere — credem şi noi — ca să dee o a doua representaţie a Francmasonilor, specială pentru Masonii din Capitală. Artistul beneficient comunicîndu-ne această extrem de senzaţională ştire, ne roagă să atragem în ultimul moment serioasa atenţie a amatorilor de spectacole mari, ca să nu'l facă de ruşine şi să se grăbească să'şi procure ultimele bilete rămase, pentru a nu fi desmirţit în afirmarea sa' cu plasarea biletelor, cum s'ar putea să fie desmînţit în afirmarea solicitărei biletelor de Loja Masonică.

Din această pricină şi noi, ca organ serios de publicitate, suntem siliţi să dăm această ştire autentică sub toată rezerva, întru cît ne vine de la un artist, care pentru asigurarea materială a unui beneficiu teatral uzează de toate mijloacele spre a se rîdica la înălţimea succesului moral, pe care şi l-a asigurat atît cu concursul colegilor săi din Teatru cît şi prin lipsa de concurs a directorului Teatrului.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 14 Martie a. c. se va ţinea în camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru antrepriza furnizării materialelor necesare serviciului Tehnic Comunal pe timp de un an cu începere de la data semnărei contractului.

Garanţia provizorie 500 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Dispoziţiunile Art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sînt aplicabile acestei licitaţiuni.

Seria de preţori cu aratarea materialelor de care Comuna are nevoe, să poată vedea în fie care zi de lucru la serviciul administrativ.

No. 02880 17 Feb. 1909.

CABINETUL DENTISTIC

— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor:* Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de protéză dentară:* coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Vespasian I. Pella

Doctor în drept, avocat

Strada Anastasie Panu No. 20

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30

Maym. **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

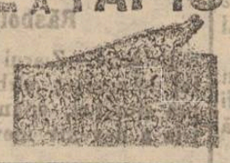

R. GARIEL
2, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric.

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—8 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veniamin No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 12 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciul cel mai Prompt şi constincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motore electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 662 — Marți 24 Fevruare 1909

IAȘUL INUNDAT

Pe podul de piatră care leagă cartierul Socolei de stradele Palat și Sf. Lazăr, tramvaiul nu circulă,—probabil din cauza prea slabei rezistențe a podului constatată în ultimele zile. Cu trăsura însă trecem în siguranță, de-și nu fără oare-care emoțiune: căci micul și inofensivul Bahlui are acum apucături și aspecte de... fluviu, atîta e de voluminos și zgomotos, atîta e de impozant și de maiestos cît îl cuprinzi de aici cu ochii între frumoasa biserică lipovenească din dreapta și uriașă „Moară Nouă“ din stînga.

...Curînd apucăm pe „Șoseaua Națională“ unde trăsura circulă anevoie, căci noroiul e adînc și calul de abia înaintează. Trebuie în adevăr să străbați șoseaua foarte încet, căci priveliștea de aici e nespus de interesantă și de variată. Primele clădiri de-oparte și de-alta a șoselei sunt înecate de apele lor proprii, după topirea abundentă a zăpezilor de dăunăzi. Intre ele se află și fabrica de mobile „Scînteia“ complect încunjurată de o apă mioasă în care s'a... stîns ori-ce scînteie de activitate. Foarte curînd priveliștea interesantă în stînga șoselei, unde căsuțele sunt mai numeroase și unde au ajuns în adevăr valurile îndrăznețe ale Bahluiului în revoltă.

In,dreptul primei case asediate găsim ca spectator al dramei pe fostul primar al Iașilor, d Gh. Lascar, împreună cu inginer Vărlănescu. S'ar părea că-și continuă încă rolul de neobosit părinte al orașului, preocupat în primul loc cu rezolvarea problemelor mari: aducerea apei, rectificarea cursului Bahluiului, începute sub administrația și privigherea d-sale.

De aci încolo toate, absolut toate locuințele, în dreapta și în stînga, stau înecate. In unele din ele, apa a pătruns cu mare abundență; altele dispar pînă la înălțimea prispei; puține în sfîrșit, zidite din piatră și nu din vălătuci, rezistă mai temeinic și stau numai încunjurate de apă, dar nu propriu zis inundate.

Pretutindeni oamenii lipsesc; numai ici colo au mai rămas puțini locuitori pe la casele lor, comunicînd cu lumea din afară pe cîte o punte improvizată, legată cu funii, ori prin plute de scînduri. Gardurile mai slabe sunt încovoiate sau trîntite; s'ar zice că gem sub bătaia apei; cele mai zdravene stau cufundate pe jumătate; cotețe, poiete, gaște de cîni, toate sunt cuprinse de apă. Intr'un mic cerdac al unei case părăsite și inundate a rămas un singur locuitor: un cîne. Se plimbă nerăbdător de colo-colo, privește masa de apă dimprejur, ciulește urechile, iritat, dar nu se gîndește să fugă. El e păzitorul credincios al casei și n'o va părăsi, chiar dacă ar fi să piară de foame. Cine se va ocupa oare să aducă de mîncare unui biet cîne devotat?

Le e foame și bieților soldați, căci e ceasul mesei. Strînși în grup în mijlocul șoselei; fie-care din ei strînge cîte o pîne subțioară și rupe din ea cîte o bucată ca s'o înghită repede, în așteptarea ordinelor. Soldații sunt trudiți, cu toții tîrîie după ei niște cizme încărcate de noroiu pînă peste turetce, dar nici ofițerii pe care-i întîlnim n'au stat de petrecanie. Unii pe jos, alții călări, sunt nu numai de nerecunoscut din pricina noroiului, dar și istoviți de muncă. Firea militarului ie făcută să înfrunte focul, — cu apa însă, lupta e mai puțin eroică și mai puțin frumoasă....

*

Acțiunea principală întreprinsă din primul moment a fost salvarea oamenilor. După explicațiunile ce ne dă d. Eraclide, ajutorul de primar, care conduce operațiunile împreună cu d. capitan Dumbravă, lucrul n'a fost tocmai ușor.

Deși amenințați de pericol unii n'au vrut să-și lese casele decît silți, de teamă că în lipsa lor o să li se prăpădească puținul avut. Nici vederea apelor crescînde, nici plînsetele copiilor—cei mai mulți adăpostiți prin poduri—nu i-au făcut să se hotărască ușor la plecare. In momentul cînd vizităm locul dezastrului, sunt golite însă peste 200 de locuințe, iar familiile scoase au fost găzduite pe la hotelurile din apropiere, cari n'au fost tocmai grăbite să dea sdăpostul cerut. In schimb s'au arătat mult mai binevoitori pitarii orașului cari s'au grăbit a oferi pînea necesară spre distribuțiune, afară dacă, în schimb, nu au scumpit pînea ca să-și scoată... sacrificiile.

— Mai aveți pîne, nene Vasile? Să ne păstrați și nouă!

— Poate or mai aduce!

Micul dialog are loc dela cerdacul uneia din căsuțele înecate la celălalt, depărtat de vre-o 20 de metri. Și una și alta are pluta ei improvizată și locuitorii lor par mai binișor dispuși. Numai pînea lipsește și e ceasul mesei...

Cînd Iașul avea hrană, n'a avea apă; acum îl înneacă apa și nu are pîne. Dumnezeu nu dă de toate odată.

Am trecut și de fabrica „Moldova“ am lăsat în urmă moara Taxier,—una ca și alta în... neactivitate febrilă și ambele naufragiate; acum psuntem în dreptul marelui pod al „Balaiei“. In drum ne-a izbit vederea trăsurilor de ambulanță ale serviciului sanitar. Ele au scos pînă acum și transportat câți-va bolnavi, infirmi și lehuze; ele simbolizează partea cea mai dramatică a întîmplărilor: gîndul că apa inconștientă nu cruță nici vrîsta, nici boala. Operațiunile de salvare continuă. Inginerul Cugler secundat de comisarul Bonciu comandă o serie de plute conduse de lipoveni; dacă n'ar fi vederea Mitropoliei ce tronează în dreapta și straja Cetățuei pe dealurile înzăpădite din stînga, te-ai socoti undeva în vre-un port sau la vreun cheiu de mare... In stînga șoselei, pînă departe sub poalele dealurilor aspectul e în adevăr impozant.

Apa e uniformă, vastă, fără nici o licărire de soare, întreruptă doar de ghețari plutitori și întretăiată de un brîu de linie ferată pe care manevrează cîte un tren pufăind un nour de fum ca să mai înoureze văzduhul. După stîlpii de telegraf poți măsura adîncimea apei, care a cuprins și mahalaua Morilor toată și Calicimea și Ipsilanti, întinzîndu-se pînă în jurul gării și a uxinelor electrice. Ceea ce a dat putere înecului a fost *contopirea Bahluiului vechiu cu cel nou* într'o duioasă și viguroasă îmbrățișare...

*

In adevăr vechiul Bahlui a făcut acum o ultimă sforțare. Pînă în primăvara anului 1910 el va fi încarcerat în leagănul de piatră unde va dormi somnul de veci, iar noul Bahlui, adăpostit de o albie adîncă și largă. Revarsarea va fi cu neputință. Astă-zi însă ambele Bahluiuri au fraternizat și despărțirea trebuie așteptată să se facă de bună voe, căci e prea disperată încleștarea și prea furioase navala de ape.

*

Părăsim locurile triste, aruncînd încă o privire îndărăt. E multă lume venită din oraș ca să vadă „spectacolul“, rar în adevăr—căci de 30 ani n'a fost în Iași o inundație atît de întinsă;—vin echipagii elegante, vin doamne din lumea mare, cari privesc prin lorgnoane cu mînere aurite, vin copii trimeși sub conducerea unor bone,—copii de elită pe care e bine, poate să-i impresioneze vederea unor privelești de mizerie, vederea unor cartiere sărăcăcioase unde n'ar fi calcat nici odată și unde nu i-ar fi purtat gîndul neștiutor de suferințe; dar vin—mai cu seamă—valuri noi, vin ape mari, trimise din depărtările Jijiei, din coastele dealurilor. Și cine știe ce potop o să mai fie!...

Vîntul ne bate acum în față, un vînt care ustură, umed și pătrunzător. In jurul unora din căsuțele pustii stau vitele flămînde cu peile zbicite neputînd să ajungă pînă la hrană,—fînul și strujenele sunt împresurate și apa e adîncă, numai rațele orăcăiesc, gîștele gîgîe, bucuroase că pot înnota în apele lor... Noi însă dăm goană calului roib să ieșim mai repede din atmosfera tristă a dezastrului și din biciurile vîntului de pe șes.

*

Mai avem un cartier de vizitat: acel din jurul „Podului lui Berou“ unde Bahluiul ie deasemenea amenințător și unde găsim iarăși un mare număr de militari, priveghind operațiunile de salvare în cartierele dimprejur. Inginerul Savul a reușit pînă acum să sfărâme un mare număr de blocuri de ghețuri și în momentul cînd sosim reușește să scape podul—nu tocmai voinic—de un alt pericol.—Un pod de lemn smuls de apele Bahluiului s'a oprit de-a curmezișul cestuilalt pod: dacă au fraternizat cele două Bahluiuri, de ce nu s'ar îmbrățișa și podurile? Dar podarii comunei, nemiloși de voinici, smulg cu funii și cîngi, pe unul din brațele celuilalt și cînd ultima grindă a podului îmbucătățit e scoasă la mal, un chiot de veselie isbucnește din piepturile lor ușurate, iar d. Savul privind cu mulțumire isprava săvîrșită își aprinde liniștit țigara pe care i-o stinsese umezeala vremei...

Din toate aceste întîmplări din cîte au fost și or să mai fie, e cineva care ar putea să facă o frumoasă bucată de proză, spre aducere-aminte:—d. N. Gane al cărui talent descriptiv ar trebui să dee--ca și torentul apei bătrîne o nouă dovadă de putere.

E momentul cînd se închee cartea Iașului vechiu, a Iașului fără apă dar mereu amenințat de apele dealurilor și ale Bahluiului în agonie, cartea Iașului sărac în preajma unei înălțări economice care întîrzie să sosească... Și un asemenea moment nu e de trecut cu vederea.

După tăcerea prozei să vorbească poezia...

Dumineca, amează. **Rodion.**

Curajul d-lui Stelian

Toată lumea va recunoaște că nu-i este îngăduit d-lui Stelian să fie obraznic față de d. Take Ionescu. Și, iarăși, va recunoaște toată lumea, că un Stelian, cînd dă luptă contra d-lui Take Ionescu, nu poate să se servească de cît de o armă: obrăznicia.

Omul de două sprezece la duzină—și doar de speța aceasta ie d. Stelian—nepregătit pentru lupte mari, cată să învingă prin impertinențe. D. Stelian nu este înarmat ca să și apere legea și la observațiile judicioase și calme ale d-lui Take Ionescu, el respunde cu amenințări și obrăznicii.

Din toată Camera s'a găsit un ridicol trio, s'a format o firmă „la trei băieți“, ca să apere legea. Nici d. V. Missir, nici d. Stere, nici d. Porumbaru, nici unul din corifeii liberali, cu chemare în chestia specială, n'au voit să se amestece în discuție.

Atmosfera înălțătoare ce au produs o în Cameră discursurile celor trei gagiști: Mîrzescu, Mustea și Chirculescu—n'a fost turburată de nici un alt liberal. Dar s'a convenit ca legea să treacă și acest fapt a dat curaj d-lui Stelian.

De atunci a devenit obraznic și amenințător față de d. Take Ionescu. Acesta n'are voie să facă nici o observație, n'are voe să prezinte nici un amendament, ci, ar trebui, dacă ar vrea să-i placă ministrului—să de bir cu fugiții—junimiști.

Firește, o lege căreia d. Muste de la Roman i-a cîntat marșul eroic; o lege, care a dat nou prilej de cărdășie între colectiviști și junimiști, a emenea lege este anti-takistă și deci trebue să treacă fără discuție

Pînă aci a ajuns furia anti-takistă. Și a ajuns așa de departe, la așa grad exagerat de rușine, că pînă și un ziar junimist—*la Patrie*—**se arată scandalizat de trecerea peste limită a impertinenței lui Stelian.**

Dar junimiștii sunt acei, cari au dat nas pînă și acestui Ivan.

Cazul Ciru Oeconomu

Nu demiterea din delegație a d-lui procuror general de la Casație—nu dînsa va însemna recordul inconstanței omenești.

In această țară exemplară a prieteniilor false, a exploziilor dușmănești, cari, peste noapte, se evaporează ca simple jocuri de sopon—în țara caracterelor neformate nu va produce mirare mare, că d. Ciru Oeconomu, înaltul magistrat de la Casație, „nu mai are încrederea d-lui ministru al justiției“.

O avea doar, cu vîrf și îndesat, numai cu vre-o trei luni în urmă, cînd, făcînd pe placul d-lui Stelian, s'a făcut vinovat de cea mai urîtă pagină din cartea magistraturei romîne: de raportul asupra anchetei judecătorești de la Iași.

Acel raport al procurorului general a avut să fie temelia legei îndrăzneț a lui Stelian, care se votează acum între scandal, amenințări și inconștiență; raportul Oeconomu a dat curaj ministrului să zdruncine din temelia neatîrnarea judecătorească.

Iar cînd se votează legea cînd noul edificiu al nerușinărei colectiviste ie aproape să fie acoperit, d. Oeconomu își scrie demisia, motivată „pe neîncrederea ce-i arată ministrul“.

Increderea a existat, însă, cu trei luni în urmă. A existat în vremuri furtunoase atunci cînd sabia anarhiei, la care d. d. Stelian a privit cu ochi buni, se îndreptase contra magistraturei de la Iași.

Trebue să insistăm asupra „încrederei“, căci demisia d-lui Oeconomu ne explică tot înțelesul ei. Ne explică, evident, că n'ajunge ca ministrul să aibă încredere—în înțelesul ideal al cuvîntului—în capacitatea și în energia procurorului general. Ci el trebue să fie omul de încredere al ministrului, omul lui de casă, să judice după interesele politice ale ministrului.

Asemenea om în împrejurări furtunoase, a fost d. Oeconomu numai cu trei luni în urmă.

Astă-zi... Astă-zi trece legea, opera omului de încredere și acesta este constrîns să se demită, să scrie ministrului „nu mai ai încredere în mine“, iar *Adevărului* i scrie: „demiterea mea n'are nici un motiv special“.

Din romanul acesta se vor găsi mulți, cari vor sublinia lipsa de recunoștință a d-lui Stelian. Ea cade, însă, pe planul al doilea. Pe noi ne interesează mai mult trecuta încredere și morala care se deduce din trecut și din present și această măsură invederează, că d. procuror general de la casație nu este făcut din aluatul magistraților ideali, precum d. Stelian a dovedit odată mai mult, că este un ministru foarte rău.

OAMENI ȘI LUCRURI

ARTA FOAMEI

Mai zilele trecute s'a putut ceti în ultima coloană a ziarului unui articol științific asupra foloaselor ce poate aduce organizmului bolnav o cură de... foame.

Din Paris se anunță că la spitalul „Charité“ se poate vedea și admira cazul straniu al unei oare-cari Miss Claire de Serval, fiica unui profesor și care este o adevărată artistă a foamei. Nu o artistă în înțelesul artificial al cuvîntului nu o artistă care se produce înaintea publicului pentru a atrage admirațiune și foloase, ci o pacientă care s'a spus unei cure de foame și sete, din cauza suferințelor ce-i produce o migrenă îndărătnică și de care—în mod obișnuit scapă numai atunci cînd renunța la ori-ce alimentație.

Pornind de la această îndelungată observațiune asupra sa însăși pacienta s'a oferit medicilor pentru a se supune unui post lung, pe care-l supoartă sub directa și servea observație a lor, stînd închisă într'o cameră de sticlă care e aerisită regulat și alimentată cu oxigenul necesar.

Doctorii speră că din studiul cazului pomenit să obțină un număr de observațiuni folositoare, în interesul omenirii suferinde și pentru tratamentulunor anumite afecțiuni.

Primele zece zile de post n'au cauzat nici un rău; miss de Serval pare că va putea prelungi cura pînă la 20 de zile, în care timp își comunică impresiile și observațiile în scris, afișîndu-și buletinele sale proprii pe pereții transparenți ai camerei de sticlă.

Care va fi rezultatul definitiv al experienței vom vedea și vom împărtăși cetitorilor. Dar mi se pare că în afară de elementul medical, se poate găsi un important element de filosofie în această recentă înălțare și apoteozare a—foamei.

Dacă omenirea ar primi prin o nouă educațiune, cultul foamei; dacă lumea s'ar obișnui a nu privi ca degradat și înjosit pe omul care—în mod absolut sau sclativ—*poate* răbda foamea,—cîte nu s'ar schimba în bine și cîte nu ar lua forme nuoi superioare! Omul ar deveni mai virtuos, mai bun, mai vrednic, dacă nu l'ar îmboldi acea eteruă foame care începe de la lăcomia gurmandului și sfîrșește cu nesațiul de avere pe care latinul o numea „auri sacra fames“—sfînta foame de aur!

Cînd am ști să ne înfrînăm furia ce ne inspiră numai gîndul că am putea suferi de foame, dacă am învăța din timp arta foamei, am scăpa de atîtea păcate, am putea fi ertători și generoși—căci virtutea cea dintăiu ar fi acea a omului care știe să *nu* mînînce de cît ceea ce-i trebuie ca să nu moară de foame.

Și atît de puțin i-ar trebui omului în raalitate **R.**

Din ale zilei

Sunt acum cîte-va zile, am citit în ziarul „Viitorul“ un interview cu d. N Filipescu, în chestia proectului de reformă sinodală.

Acest interview mi-a produs o îndoită surprindere. In primul loc m'a surprins faptul că într'o convorbire asupra oportunității unei reforme a Sinodului, găseam numele meu amestecat; și în al doilea loc faptul să ziarul tinerilor liberali găsea cu cale să publice cu inima ușoară,—fără nici o rezervă,—un atac contra mea și nedrept și cu neputință de dovedit; de care ce era o chestiune de conștiință.

Hotărît, cum sunt pentru moment, a nu face politică militantă, trec și eu ușor peste acest din urmă incident.

Nu pot face tot așa cu atacul ce mi se face într'o chestiune de conștiință; de aceia voi spune cîte-va cuvinte.

*

Să incep cu chestiunea de fond care era obiectul convorbirei d-lui Filipescu cu redactorul „Viitorului“. Era vorba despre anteproiectul d-lui Haret pentru reforma organizărei Sinodului.

Nu cunosc acest anteproiect de cît în mod fragmentar din informațiile strecurate prin ziare. Și cum e vorba de un anteproiect, se zice și e firesc ca el să fie primit și să mai primească unele modificări isvorîte din consultațiile ministrului, atît cu oamenii politicei, cît și—mai ales—cu membrii Sinodului.

Principial însă pot spune că sunt două puncte, în cari încercarea de reformă e pe deplin îndreptățită. E netăgăduit că în fruntea bisericii romîne și în înaltele demnități ale acestei biserici trebuesc să ajungă bărbații cei mai vrednici ai bisericei; oameni cari pe lîngă studii adînciite în materiile religioase, pe lîngă viața lor cuernică, pe lîngă natura blîndă creștinească, să aibă și înaltele însușiri ale energiei de muncă, precum și conștiinta rolului bisericei în îndrumarea vieții naționale.

Cînd în legea existentă s'a stabilit ca alegerea înalților demnitari ai bisericei să se facă de un colegiu alcătuit din Sinod și camerele legiuitoare, s'a avut în vedere acest îndoit interes: al bisericei și al națiunei.

Ambele interese trebuesc sa se combine în deplină armonie la fixarea persoanelor chemate pentru înaltele demnități bisericești.

— Și evident, legea prepusă de d. Haret va fi cu atît mai bună, cu cît va îngădui accesul—cum am zis deja—celor mai vrednici bărbați ai bisericei—bine înțeles în marginile îngăduite de canoane. Din acest punct de vedere încercarea de reformă e îndreptățită.

Mai e încă o a doua chestiune:—a clerului mierean.

Preoții de mir merită de sigur o deosebită atențiune din partea statului romîn. In păstorirea sufletească înalții prelați au îndemnul și controlul; dar cei cari lucrează direct, cari vin în contact zilnic cu poporul, sunt fără contestare preoții de mir. Și apoi ei îndeplinesc o îndoită funcțiune socială: pe lîngă păstori sufletești, ei poartă în acelaș timp sarcina întreagă a greutăților cetățenești. Avînd o familie, suportă toate greutățile sociale pe cari le suportă în stat și cetățenii păstoriți.

Incă de la începutul constituirei sinodului s'a produs o mișcare de revendicare de drepturi și de ocrotire a situațiunei lor, mai mult de cît le este acordată prin legea în ființă. Dacă actualul ministru al cultelor s'a gîndit la această problemă—bine a făcut.

Nu cunosc nici formulele la cari se va fi oprit domnul Haret în consultațiunile sale și nu e nici rostul meu să mă pronunț întru cît e sau nu canonică reforma proiectată.

In astă privință un tînăr agregat al facultății de teologie, d. Dobrescu, cu competința'i specială în materie de istoria bisericei, a încercat de repețite ori în zilele din urmă să intervină prin ziare pentru a elucida cestiunea.

Dar un lucru îmi pare cert, a priori, că de vreme ce ministrul a căutat și caută să se pună în înțelegere cu membrii Sinodului și prin urmare cu șefii bisericei

—formulele la cari se va fi oprit nu pot fi de cît în conformitate cu prescripţiunile canoanelor.

*

Şi acum să venim şi la cestiunea personală, ridicată din senin de către d. N. Filipescu. D-sa, îngrijorat de soarta seminariilor, se miră: cum un ateu poate fi profesor într'un seminar de teologie.

Dar o acuzare de ateism în secolul al XX-lea e un adevărat anacronism. Acuzări de felul acesta mai erau încă posibile la sfîrşitul veacului de mijloc.

Pentru ateism a fost acuzat filosoful Anaxagoras în timpurile Periclecie, unul dintre puternicii idealişti ai sec. V înainte de Chr. Pentru a scăpa de prigoniri, Anaxagoras a fost silit să părăsească Athena şi să se retragă la Lampsacus, în Asia minoră.

Pentru ateism a fost acuzat la începutul timpurilor moderne şi condamnat la ardere Giordano Bruno, cel mai puternic gînditor din zorii timpurilor moderne.

Nu cităm de cît două exemple la distanţă de aproape două mii de ani unul de altul. Dar cîte victime în acest interval n'au plătit cu libertatea sau viaţa lor—nenorocirea de a nu fi fost înţeleşi de veacul în care au trăit!

Astăzi aşa ceva nu se mai poate întîmpla. Progresul continuu al luminilor în timpul celor din urmă patru veacuri a făcut cu neputinţă reînvierea acuzaţiunilor de felul acesta.

Nu e vorba numai de principul de toleranţă în materie de credinţă, nici de oprirea de a scruta conştiinţa intimă a unui om din acest punct de vedere.

E ceva mai mult.

In evoluţia progresivă a gîndirei, problemele minţii se schimbă continuu. Unele îşi schimbă formularea, punîndu-se în concordanţă cu ştiinţa positivă a momentului; altele pentru aceleaşi motive nu mai au raţiunea de a fi.

Şi aşa s'a întîmplat şi cu concepţia ateistă.

Atît analiza faptelor naturei cît şi analiza vieţii sufleteşti şi mai cu seamă pătrunderea mai adîncă în înţelesul legilor gîndirei—fac imposibilă ori ce încercare de a explica natura şi viaţa fără legea cauzalităţii.

După lucrările celor doi mari filosofi ai veacului al XVIII-lea: Hume şi Kant, pentru minţile în curent cu progresele gîndirei acuzarea de „ateism" devine o absurditate.

*

Dar vreau să fiu şi mai precis faţă cu acuzarea domnului N. Filipescu — nu numai că nu sunt ateu, dar sunt creştin — şi poate mai creştin de cît d-sa.

Studiile mele de istoria comparativă a religiunilor m'a făcut să pătrund mai bine adîncul înţeles al învăţăturilor lui Christ.

Şi apoi eu practic aceste învăţături, în marginele în care e dat unei slabe naturi omeneşti să se îndrumeze pe calea înaltelor idealuri ale vieţii, propovăduite de Mîntuitorul omenirei.

Iubirea aproapelui şi respectul dreptăţei altuia sunt punctele cardinale după cari cerc să'mi orientez viaţa. Fac binele ori de cîte ori mi se prezintă ocazia; dar mai cu seamă mă păzesc de a vătăma persoana sau interesele drepte ale ori cui, fie chiar duşmanii mei. Eu nu caut să mă resbun şi nu admit ca resbunarea să meargă până la sînge.—Ştiu că e greu.

Dar atît m'am deprins să'mi înfrîng voinţa şi să nu dau curs liber patimelor în raporturile mele sociale, în cît şi cei cari nu'mi sunt prieteni, dar sunt drepţi sunt nevoiţi să'mi recunească acest temperament creştinesc.

Dar să nu lungim vorba; e totdeauna neplăcut să vorbeşti despre tine însuţi.

Şi pentru că vorbim de „creştinism", voiu încheia cu un sfat creştinesc, amintind d-lui N. Filipescu, cuvintele Mîntuitorului spuse în Grădina „Gethsemani" în momentul arestării:

Văzînd pe apostolul său Petru că scóte sabia pentru a'l apăra, Christ îi zice: Petre, bagă sabia ta în teacă, pentru că cine scoate sabia, de sabie va muri.

Sapienti sat.

4 Februarie 1909 **C. Dimitrescu-Iaşi**

ORAŞUL SUB APA

Zapada de acum două săptămîni.— Topirea.— Creşterea apelor.— Revărsarea Nicolinei.— In Mahahalele.— Inundaţiile Bahluiului.— Inundaţiile de la 1877.— Acum trei zile.— Prima revărsare.— Panica.— Sosirea autorităţilor.— Ajutoarele de salvare.— Mahalalele inundate.— Pe şoseaua Naţională.—La moara Taxier. — Numele celor inundaţi.— In mahalaua Trei-Calici.—Inălţimea Bahluiului.— Ce s'a făcut cu familiile.— Accidente.—Alte noui detalii.— La podul de fier.— Pe şes — Spre Cucuteni — Cantoanele inundate.— La Leţcani.— Inundaţiile din Podul Iloaia.— 40 de case inundate.— Ajutoarele.— Complecte amănunte.

Enorma cantitate de zapadă, căzută, acum două săptămîni, cînd circulaţia a fost întreruptă timp de cîte-va zile mai aproape pretutindeni, a pricinuit acum o mare nenorocire, mai ales asupra mahalalelor situate în partea de jos a oraşului, în spre partea pe unde curge Bahluiul şi părăoaşul Nicolina, mahalale care, ştiut este, sunt locuite numai de familii sarace, de familii lipsite de ori-ce sprijin.

A fost earnă greu, cum de mult n'am avut, şi această populaţiune care a avut de luptat cu frigul cel groaznic, e întîmpinată acum de o mare nenorocire: apa le-a cuprins locuinţele şi ogrăzile; le-a nimicit avutul şi le-a lăsat pe drumuri, fără adăpost, fără hrană, fără nimic.

Zăpada a început să se topească; numeroase părae, atît, din oraş, cît şi pe cîmp, s'au format şi au alimentat Bahluiul, care a trecut peste maluri şi s'a revărsat.

Apa Nicolinei

Acest părău, care curge la periferia oraşului, din spre Galata şi Frumoasa, care n'a ajuns nici odată la înălţimi mai mari de aproape un metru, a fost alimentat din scurgerea apelor, rezultate din topirea zăpezei de pe dealurile din împrejurimi şi din mahalale vecine, şi alaltă-eri, după cum am spus, crescuse aşa de mare, la o înălţime de un metru jumătate şi mai apoi chiar doui metri, ajungînd până la nivelul malurilor.

Locuitorii de prin partea locului unde cei mai mulţi îşi au construite şure şi grajdiuri pentru vite, erau foarte îngrijiţi!

Apa a crescut Joui noaptea şi Vineri dimineaţa şi cu repeziciunea cu care venea, a rupt mai multe podeţe şi punţi de lemn, care serveau de trecătoare.

Alaltă-eri dimineaţă apa s'a revărsat inundînd un teren, de la locul numit „Sălcii". Locuitorii au fost avizaţi ca să fie gata pentru ori-ce eventualitate, — cea mai mare parte şi-au transportat vitele pe locuri înalte; pompierii din Nicolina primiseră ordin în acelaş timp să aibă grijă ca la un caz eventual să dea ajutoare de salvare.

Din fericire, însă apa Nicolinei a început să scadă în ultima zi, în schimb însă Bahluiul a crescut atît de mult că a inundat întregul şes şi mahalalele, pe unde îşi are cursul.

*

O vizită făcută acum două zile în mahalalele din partea locului, mi-au putut procura ocazia să văd mizeria în care trăeşte populaţiunea din aceste părţi ale oraşului.

In Mahalaua Broscăriei, circulaţia nici cu trăsura nu se putea face; străzile, ca şi ogrăzile din această din această parte sunt pline de apă. Acelaş lucru şi în mahalaua Crucei şi în mahalaua Lipovenimei e şi prin împrejurimi. Case absolut improprii, cu pereţii crapaţi şi susţinuţi de proptele, sunt împrejmuite de apă şi ameninţă cu dărîmarea.

Te cuprinde în adevăr mila cînd vezi situaţia acestor familii nenorocite.

Inundaţiile Bahluiului

Bahluiul, deprinşi a-l vedea mic şi secat, a pricinuit însă acum o mare nenorocire, o adevărată catastrofă, am putea zice.

De la podul de piatră, de lîngă moara Taxier, dacă'ţi arunci privirile în spre cîmpia largă, ce se întinde în spre dealul Galata şi continuînd spre Valea Lupului,—ai înaintea ochilor o apă ce ţi se pare că nu mai ia sfîrşit. Întregul şes, pornind de la calea ferată şi până cît poţi zări cu ochii, e acoperit de apă.

Nu mai lipseşte mult pentru ca apa să se urce şi peste linia ferată.

Dacă-ţi întorci însă privirile, din partea stîngă a şoselei, spre oraş,—ai înainta ochilor o privelişte tristă, care te mişcă, te înduioşază.

De la podul de piatră, din faţa morei Taxier, de unde Bahluiul îşi schimbă cursul, şerpuind prin mahalalele de la periferia de jos a oraşului.

Apa a trecut peste maluri şi s'a întins în toate părţile, pătrunzînd până la fabrica de scaune, ce vine în dosul străzei Perju şi până aproape de strada Moţoc, şi mai departe prin mahalaua Lipovenimei până la biserica Lipoveneacă şi în partea dreaptă întreaga mahalaua Trei-Calici şi şesul ce se întinde în această parte.

Apa care s'a întins până la poalele dealului Galata, a cuprins cîte-va bordee de pe cîmp şi se crede că ar fi cuprins şi îneca multe vite. Nenorocirea e că zapada de pe acest deal continuă a se topi şi apa se scurge mereu la vale, în spre cîmpia plină de asemeni de apă revarsată din Bahlui.

Iazul lui Baldiman, care se ştie că deasemeni scăzuse şi de multe ori era aproape să sece, a crescut atît de simţitor în cît de asemeni s'a revarsat pe şes inundînd-se cu apele revărsate de Bahlui.

Inundaţiile de la 1877

Inundaţii ca cele de azi, pricinuite de revărsarea Bahluiului, nu s'a văzut de multă vreme.

Acum 15 ani, la 1894, Bahluiul, în urma unor torenţiale ploi, s'a revărsat în adevăr, dar inundaţiile de atunci nu se pot compara cu cele de azi,

La 1894 Bahluiul a inundat o parte din şesul din împrejurări şi cîte-va case din mahalaua Lipoveneacă şi de pe şoseaua Naţională.

Bahluiul a venit acum mult mai mare şi inundaţiile de ari, care au lasat pe drumuri atîtea familii nevoiaşe, ar putea fi asemănate întru cît-va cu cele de acum 32 de ani, din la 1877, cu toate că după cum se povesteşte, au fost mult mai mari.

In 1877, era vara, cînd Bahluiul venind foarte mare, după ce a umplut de apă cîmpiile din împrejurimi, s'a revărsat asupra oraşului, inundînd mahalalele cari şi astăzi au fost inundate şi apa a pătruns până la al doilea trotuar a străzei Moţoc de astăzi, până în valea unde se sfîrşeşte strada Seulescu.

Apa pătrunsese de asemeni până în strada sf. Andrei. Actualele case locuite de d. profesor V. Castano, din acea stradă, erau cuprinse de apă. De asemeni apa năvălise până în ograda bisericei sf. Andrei, unde staţiona în cantitate mare.

Dacă astă-zi apa n'a ajuns în aceste părţi ale oraşului, în schimb însă a pricinuit un mare dezastru în mahalalele ce nu se depărtează mult de locurile inundate în 1877.

Şi în afară de aceasta, acum 32 de ani inundaţiile s'au produs în timpul verei şi apa s'a scurs repede şi a intrat în pămînt.

Pe lîngă toate altele, acum însă se mai prezintă şi inconvenientul că pămîntul atît pe şesul care a fost inundat, cît şi în mahalale, este îngheţat şi nu e deci ca în timpul verei, cînd poate absorbi apa.

Acum trei zile

Incă de Lunea trecută, zapada care acum două săptămîni căzuse în cantitate atît de mare, în cît în unele părţi ajunsese la înălţimi de cîţiva metri, a început să se topească.

In decursul zilelor din săptămîna trecută, datorită neglijenţei şi indolenţei fără seamă a celor din fruntea comunei, circulaţia în oraş se făcea cu mare anevoinţă din cauză că nu s'a avut grijă de a se împrăştia şi ridica zapada la timp,—străzile erau complectamente inundate de apă, care prin canaluri, s'a scurs în Bahlui.

Bălţile din afară de oraş de asemeni s'au scurs în Bahlui, care de şi era îngheţat, începu să crească simţitor.

Cu toate acestea administraţia noastră comunală, căreia îi e încredinţată gospodăria acestui oraş, n'avea nici o grijă şi probabil ar fi continuat ca indolenţa, dacă locuitorii din partea locului, îngrijeţi de faptul că Bahluiul creştea mereu nu le-ar fi atras atenţia.

Vineri Bahluiul crescuse până la o înălţime de un metru şi mai apoi de un metru jumătate.

Spărgîndu-se ghiaţa,—căci după cum am spus Bahluiul era îngheţat,—Bahluiul a crescut şi mai mult şi Vineri noaptea, prin unele părţi a ajuns la o înălţime de doui metri şi chiar de doi metri şi jumătate.

Administraţia comunală provăzuse acum pericolul şi puse de se lucră mai multe plute de lemn, care în caz eventual să servească la salvarea inundaţilor.

Revărsarea — Panica

Sîmbătă dimineţă Bahluiul crescu şi mai mare şi în unele părţi ajunse acum până la 3 metri.

Jijia, care de asemeni crescuse considerabil aşa că prin unele părţi, după cum am anunţat s'a revărsat şi nu mai putea primi debitul de apă adus de Bahlui.

Acesta continua să crească mereu şi apa venea cu o furie mare.

Sîmbătă după amiazi Bahluiul se revărsă în dreptul Moarei de Foc, inundînd cîmpiile.

O mare panică se născu între locuitorii din mahalalele, printre care şerpueşte Bahluiul, căci vedeau că catastrofa e inevitabilă.

Cei care locuesc chiar pe malul Bahluiului începură să'şi scoată vitele de prin grajduri şi lucrurile de prin case.

Cei din mahalaua Trei-Calici, care vine dinspre malul drept al Bahluiului, la o depărtare destul de mare de apă, nu credeau a fi ameninţaţi.

In schimb, în partea stîngă, la cotul de la podul de piatră, panica devenea şi mai mare, căci apa ajunsese la nivelul malului.

Valurile veneau din ce în ce mai mari şi până cînd în cele din urmă apa debordă peste maluri, inundînd casele din strada Moara de foc, în număr de vre-o 10, între care a lui Vasile Vechiu, Popovici I. Constantin Iftodi precum şi carele din mahalaua Podul de Peatră.

Biţii locatari alergau care 'ncotro, pentru a-şi salva avuturile. Ţipete desperate şi plînsete de copii şi femei auzeai din toate părţile.

Valurile mari continuau să vie şi cu furie se răspîndeau, în dreapta şi în stînga, inundînd toate mahalalele ce se întind de-a lungul şoselei Naţionale, începînd de la podul de Piatră, de lîngă moara Taxier.

In acest punct, apa ajunsese la o înălţime de mai bine de trei metri, ograda morei i Taxirer, care cu toate că e situată pe un loc ceva mai înalt, fu cuprinsă de apă.

Sosirea autorităţilor

Oamenii de la serviciul comunei, cari se aflau acolo, detaşaţi pentru cazul de nenorocire, li era peste putinţă de a putea da ajutoare de salvare.

Pe de oparte era marea învălmăşală se se produse, iar pe de altă parte împotrivirea multora dintre locatari, care refuzau să părăsească locuinţele, ameninţate de a fi înghiţite de apă.

Au sosit la faţa locului comisarul despărţirei a I-a şi comisarul despărţirei a II-a şi cîţi-va sub-comisari, ajutoarele însă erau insuficiente. S'a dat de ştire imediat în oraş.

Peste puţin timp au sosit la faţa locului d-nii: N. Gane, primarul oraşului, Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, P. Fîntînaru prim-ajutor de primar, Al. Zirobici, directorul poliţiei, X. Eraclide ajutor de primar, oamenii dela serviciul curăţirei străzilor Iaşi, apoi întreg regimentul 13 Ştefan cel Mare şi mai apoi cîte va companii din batalionul 4 vînători, care începură să dea ajutoare nenorocitelor familii, ale căror locuinţe erau cuprinse de apă.

Se adunară de asemeni la faţa locului şi o mare mulţime căci vestea se răspîndise imediat în oraş.

Plutele începură să circule pe apă şi a transporta lucrurile şi pe biţii locatari, cupriaşi din toate părţile de apă.

Mahalalele inundate

Apa se revarsă mereu şi după cum am spus, toate mahalalele de pe malul stîng au fost inundate, începînd de la podul de piatră, mahalaua Moara de foc, apa a trecut în străzile Silvestru, Perju, si Bălţi, pătrunzînd pînă la fabrica de scaune, şi continuînd mai departe în şoşaua Ipsilante, Malu, Podu Iancu Bacalu, stradela Ipsilante, mahalaua Lipoveneacă, soşeaua Naţională. De asemeni, Bahluiu s'a revărsat şi în mahalaua Lăutarilo,r din cuprinsul circ. a III-a. Intre biserica Lipoveneacă şi podul de piatră, zis podul roş, apa a ajuns la o înălţime de cîţi-va metri şi datorită numai faptului că aci casele sunt pe înălţimi. mari, nu au fost inundate.

Bahluiul a rupt toate podeţele care se aflau în această parte şi a debordat.

Mahalaua Trei-Calici a fost în întregime cuprinsă de apă. Această mahala este cuprinsă de jur împrejur cu apă, ca şi cum ar fi o insulă.

Se zice că aci pornind spre moara Taxier şi în spre podul de fer, apa ar avea cea mai mare înălţime.

*

Pe Soşeaua Naţională

Şoseaua Naţională stă înconjurată şi de-o parte şi de cealaltă, de apă. Puţin mai trebuia ca apa să cuprindă şi aceastăşoşea, care se ştie că e mai sus cu vre-un metru, de cît nivelul malului Bahluiului.

Moara taxier, de lîngă podul cel mare de piatră, după cum am spus, a fost inundată. Ograda morei e plină de apă, prin unele părţi adîncă chiar.

Un depozit de saci de grîu, situat în ograda moarei, a fost inundat de apă. Aci, se zice că înălţimea apei ar fi de doi metri şi jumatate.

Fabrica de tricotaje „Moldova" a d-lui Geller, situată între soşeaua Naţională şi mahalaua Lipovenimei, de asemeni a fost inundată.

In partea, din spre biserica Lipoveneacă, adică pe unde curge Bahluiul, fabrica avea un gard înalt de vre-o trei metri Apa, care a inundat toată ograda fabricei, e aci la înălţimea acelui gard.

De pe soşeaua Naţională de asemeni mai sunt inundate şi casele crîşmarului Eismann, precum şi vre-o 15 căsuţe mici, din partea dreaptă a soşelei.

Atît eri, cît şi astă-zi, pe această soşea s'a întreprins un adevarat pelerinaj. Sute de persoane au venit la faţa locului, îngrozindu se de trista privelişte ce se înfăţişează înaintea ochilor.

In mahalaua Perju

Incepînd de la podul de piatră, de lîngă moara Taxier, după cum spuneam, apa a inundat toate casele cuprinse de la podul de piatră, între străzile Moara de foc, Bălţi, Perju şi ajungînd până la fabrica de scaune.

O parte din ograda acestei fabrici, care după cum se ştie, corespunde în strada Moţoc, a fost de asemeni inundată.

Străzile Moara de foc, Perju şi Silvestru erau locuite în cea mai mare parte de mici funcţionari şi lucrători de la calea ferată şi cîte-va familii sarace evreeşti.

Casele sunt izolate una de alta, de apă, prin unele părţi avînd adîncimi mari, aşa că foarte cu greu se putea salva avutul bieţilor locatari. Soldaţii şi oamenii comunei scoteau lucrurile de prin case, transportîndu-le pe plute; cu foarte mare greutate se puteau scoate vitele. In cele mai multe părţi păsările au pierit, fiind cuprinse de apă.

Prin unele părţi din această mahala, apa a intrat şi prin case.

In cuprinsul dintre podul de piatră şi pănă în strada Ipsilante, unde se termină circumscripţia I-a, sunt inundate aproape 100 de case.

O biată femee din strada Morilor, Elena Filip, care era bolnavă, a căzut în apă. Transportată la spitalul sf, Spiridon nenorocita femee a încetat din viaţă.

De asemeni, din această parte au mai fost transportaţi la spital încă vre-o 4 locuitori bolnavi.

Intre casele inundate din această parte care au suferit mai mari pagube sunt acele ale lui Raschil Feldman, Rosa Rotcovici, Pavel Ilie, pietrar, din strada Morilor, precum şi aceia locuită de o bătrînă, care avea la gazdă pe elevele: Ermina, Aneta şi Maria Galinescu şi elevii Vasile şi Ioan Galinescu, din str. Morilor No. 43.

De asemeni, au fost complect inundate casele lui: Grigore Dimitriu, Neculai Dimitriu, Anica Niculescu, Lisaveta Gaftovici, Maria Navrasachi, Elena Popovici, Alecu Tabuşca, Vasile Gescu, Vasile Grcsu, Ioan Scutariu, Valiţa Constantinescu, Maria Ciobanu, Zamfira Obadă, Elena Călin, Vasile Rădulescu, Pavel Cantea, Smaranda Lungu, Vasile Grigoraş, Elena C. Balan, Marghioala Balan, etc.

In mahalaua Trei-Calici

In mahalua aceasta, absolut toate locuinţele au fost inundate.

Salvarea avutului nenorociţilor locatari din această parte, s'a făcut foarte cu greu, căci departarea de la o casă la alta e mare. Fie-care casă îţi dă aspectul unei insule.

In afară de aceasta, cea mai mare parte din locuitorii de aci, refuzau să'şi părăsească locuinţele, cu toate că pericolul îi ameninţa. Foarte multe păseri şi vite ale locuitorilor din această mahala au perit.

Poliţia, cu multă greutate, a reuşit să convingă pe locatari să'şi părăsească locuinţele.

Au fost inundate, în această mahala casele următorilor:

Constantin Sava, Mantu Stan, Mantu Daraban, Gheorghe Hilişeanu, Const. Pieptănariu, N. Murgaşanu, N. Liciu, Teodor Liciu, Gh. Popescu, Ioan Melinschi, Const. Boghean, Anghel Lefter, Cazacu Gheorghe, Profira Cracană, Mihai Ciubăr, Gheorghe Ciobanu, I. Pieptănariu, Const. Ion, Gheorghe Cristea, Gr Alexandrescu, Gheorghe Dabija căruţaş, I. Puntea, D. Pricop.

Mai multe bordeie ţigăneşti din această mahala de asemeni au fost inundate. Parte acestea erau locuite, iar parte nu.

Mahalaua Ipsilante I. Bacalu

Din strada Perju şi Bălţi apa a străbătut după cum spuneam în strada şi stradela Ipsilante şi mahalaua Iancu Bacalu.

O punte mare de lemn, de unde se termină mahalaua Iancu Bacalu, a fost ruptă şi luată de apă.

Si în această parte au fost inundate aproape toate casele cu şurile şi atenansele lor. Ca şi în celelalte mahalale, şi aci au fost cuprinse de apă stoguri de fîn şi de paie, coşere şi hambare cu pupuşoiu şi alte cereale şi au pierit un mare număr de vite.

Intre cei care au suferit mari stricăciuni din această parte, sunt! P. Enea Kaiserman, Aronovici Iosub Iaptar, Gh. Aroneanu, Leon Burăh, Iţic Weinştain, Teoder Costin, Avram Iţic, Vasile Călin, Morariu, Anghel Vasile, Antochi I. etc, etc.

In Mahalaua Lipoveneacă

Aspectul în această mahala de asemeni e trist

Apa a ajuns aci la înălţimi de 2 metri şi 2 metri şi jumatate şi prin unele părţi a trecut chiar de 3 metri.

Din faţa bisericei Lipoveneşti şi pînă unde se termină ograda fabricei de tricotaj a d-lui Geller, ce vine la margina soşelei Naţionale, apa a format un fel de lac, inundînd toate casele aflătoare aci. Şi ograda bisericei lipoveneşti a fost inundată.

Cîte-va case din această mahala, care erau de mai înainte şubrede, în urma inandaţiei ameninţă cu dărîmarea.

Şi aci circulaţia se face cu plutele şi din toate părţile vezi alergînd familiile nenorocite, silindu-se să-şi salveze puţinul lor avut.

In această mahala au fost inundate casele cu următoarelor persoane:

Vasile Cosma, Dimitrie Baciu, Irina Bantaş, Constantin Ciubotariu, Vasile Gaiţă, Lupu Dogariu, Profira Georgescu, Maria Soroceanu, Vasile Arghir, Ştefan Dimitriu, Ştefan Andriev, Iulia Caluci, Gheorge Bărlădeanu, Ioan Teodorescu,

Vasile Zmău, Ivan Ivanov, Ştefan Zidarov, Foca Balan, N. Ivanov şi după cum am anunţat mai sus, fabrica de tricotage „Moldova a d-lui Gheller.

Şi aci poliţia a avut de muncă cu mulţi din locatori, care se împotriveau şi nu voiau să-şi părăsească locuinţele.

D. sub-comisar Gheorghiu, de la dispărţirea II-a a desfăşurat o mare activitate în această mahala.

La Podul de piatră zis podul roş apa a ajuns le o aşa înălţime, că nu lipseşte mult de a trece peste pod şi de a inunda casele din împrejurimi.

Ce s'a făcut cu familiile

Cea mai mare parte din familiile din mahalalele care au fost inundate, sunt după cum spuneam la început, nevoiaşe şi fără sprijin.

Multe din aceste familii au fost cuprinze de valuri, pe nesimţite, şi parte din lucrurile casnice au fost luate de apă.

Foarte puţine din aceste familii au rude în alte părţi ale oraşului şi la care au putut găsi un ajutor.

Poliţia, după cum spuneam, a intervenit ca nenorociţii să 'şi scoată lucrurile de prin case şi să părăsească locuinţele. Acei puţini care au rude, au fost plasaţi pe la aceştia, iar ceilalţi au fost eri aşezaţi pe la hanuri şi pe la hotelurile: Vanghele, Moldova Dacia, Bristol Svartz, Naţional etc.

Accidente

Ca în totdeauna, în ocaziuni de acestea, fantazie publicului şi exagerările nu mai iau sfîrşit.

Exagerările publicului au mers pînă acolo că eri în oraş nu se vorbea de cît despre „victimiile" de la inundaţii.

După aceste exagerări ar rezulta că spitalul Sf. Spiridon, este aproape pe jumătate ocupat numai de victimele de la inundaţii, iar morga cam tot pe atîta cu nenorociţi înecaţt scoşi din apă.

Din fericire, accidente o eneşti n'au fost, de cît doar bătrîna Elena Filip, din strada Morilor, despre care am vorbit mai sus şi care a murit mai mult de spaimă.

Au mai fost internaţi la spital vre-o 4—5 nenorociţi, care au fost găsiţi bolnavi în locuinţele lor şi în afară de aceştia e accidentul unui biet soldat din cavalerie, care se afla eri calare, prin apropiere de moara Taxier şi care alunecînd a căzut jos, fracturîndu-şi un picior. Nenorocitul a fost imedint transportat la spital.

Starea lui nu este tocmai gravă.

Soldaţii au făcut cartier la moara Taxier, şi au stat în permamenţă de Sîmbătă după amiază, pentru a da ajutoare şi pentru a salva locuinţile înundate.

Alte amănunte

Apa, după-cum spuneam, a venit pînă nu tocmai departe de linia ferată.

La podul cel mare de fier, apa s'a rîdicat pînă la un metru mai jos de acest pod.

Un adevărat pelerinaj a fost eri, pe întinderea şoselei Naţionale şi pe linia ferată, începînd de la gară şi pînă la podul de fier.

Multe din familiile inundate au venit să'şi vadă locuinţele, cuprinse din toate părţile de apă.

Aci vedeai o femee bătrînă plîngînd că a rămas pe drumuri, în altă parte un nenorocit plîngînd că şi-a perdut vitele, singura lui avere, alţii cari se rugau de agenţii poliţiei să le îngăduie să intre în locuinţele lor pentru a'şi scoate restul de lucruri ce nu leau putut scoate în momentul cînd au fost cuprinşi de apă,— şi multe scene de acestea, care te mişcă.

Te înduioşează în adevăr cînd îţi arunci privirile asupra mahalalelor inundate şi cînd vezi sutele de case pustii şi înprejmuite de apă, iar bieţii locuitori stînd pe mal şi plîngînd.

Soldaţii călătoresc veşnic cu plutele pe apă, pentru a observa să nu se întîmple accidente, să nu cadă victime în apa, care prin unele părţi, cum e în mahalaua Lipovinimei şi la trei-Calici, a ajuns lă înălţimi mai mari de cît statura unui om.

Pe şes

Spuneam mai sus că şesul pornind din faţa gării şi pînă în dealul Galatei, iar de la capătul acestui deal, cît poţi privi cu ochii, e numai apă.

Bahluiul s'a revărsat şi de o parte şi de alta pe acest şes şi s'a unit cu apa iazului Beldiman; care de asemeni s'a revărsat.

Apa a ajuns pe şes pînă aproape de linia ferată şi întreaga cîmpie, spre Podul Iloaia şi Tg.-Frumos, de o parte şi de alta a liniei, e inundat de apă.

In satul Leţcani, de lîngă gara Cucuteni, de asemenea s'au produs inundaţii.

Cantoanele de pe această linie, au fost de asemeni inundate.

Multe vite care se aflau pe şes au pierit.

La Podul-Iloaei

Podul-Iloaei a fost inundată de jur împrejur de apa Bahluiului. Şi aci locuinţele multor familii nevoiaşe au fost cuprinse de apă. Ajutoarele date de autorităţile Comunale au fost insuficiente.

Incă de Joi Bahluiul venise mare, dar, nici aci autorităţile n'au luat nici o măsură din timp şi Sîmbătă noaptea pe la oarele 3 Bahluiul a început să se reverse, inundînd atît şesul de pe malul stăng cât şi casele situate pe malul drept al Bahluiului în partea despre satul Scobălţeni.

Bieţii locatari, surprinşi noaptea, au fost treziţi din somn, şi în ţipete disperate alergau care încotro pentru a-şi putea salva puţinul lor avut.

Cotiugarele aduse de administraţia comunală au început să transporte lucrurile inundaţilor. Multe vite şi paseri n'au putut fi salvate.

Eri dimineaţă Bahluiul a venit şi mai mare, fiind alimentat de părăele ce s'au format din topirea zăpezii de pe dealuri, şi s'a revarsat din nou, inundînd partea de la deal a tărguşorului dinspre noua linie ferată Podul-Iloae—Hărlău, trecînd chiar peste aceasta linie şi ajungînd la Podul de fier de lîngă gară, până la nivelul liniei ferate.

La cotitura ce o face spre Iaşi după podul de fier, Bahluiul s'a revarsat peste ambele maluri, inundînd şesul din faţa gărei precum şi fabrica de cherestea Wüuc. Aci apa a inundat curtea fabricei şi a ajuns la înălţimea ferestrelor care de altmintrelea se află destul de sus.

In strada Broscăriei şi în strada stejar apa a ajuns la înălţimi mari, inundînd ogrăzile şi toate casele.

O plută de la fabrica de cherestea pe care se afflau mai mulţi lucrători ce voiau să dea ajutoare de salvare, s'a resturnat, iar lucratorii au căzut în apă. Din fericire ei au fost salvaţi.

In partea tărguşorului din spre satul Erbiceni, apa a venit cu atâta furie, că a rupt podul de lemn şi a luat înainte mai multe movili de pietriş.

Casele inundate

Peste 40 de case după cum spuneam, au fost cuprinse de apă, suferind mari stricăciuni.

Locuitorii au fost mutaţi pe la vecini şi pe la hanuri.

In partea dinspre satul Scobolţeni, apa a inundat fabrica de cherestea Wück, împrăştiind lemnăriile şi scîndurile din curtea fabricei.

Trenul funicular care circula dela fabrică la pădurea Popeşti, din cauza inundaţiei nu mai poate circula. Pagubele la această fabrică sunt foarte mari.

In strada broscăriei au fost inundate de asemenea multe case, cauzînd mari stricăciuni, între cari casele locuitorilor: Costache a Balaşei, Leon Popovici, Catinca Belcescu, Şapsa Cotiugar, fraţii Cuciureanu, Vasile a Babei, Gheorghe Apostol, Costache Brumă, Haralamb Halvian, Gheorghe Hulub, Gheorghe Negruş, Manole Pădure, Dumitru Pădure, Petrache Ionescu, Dumitru Tahuc, Toader Ştirbeţ, Ioan Tudose, Vasile Bilancea, Ion Ştefănescu; iar în partea dinspre satul Erbiceni Leon Sofica, Dumitru Fuior, Moara Brill, Moara cu motor de benzină a lui Leiba Marcovici. In strada Stejar feredeul evreiesc şi casa lui Ion Rotaru.

De asemenea este inundat şi abatorul comunal. Pagubele cauzate aci sunt foarte mari.

*

Pe toată întinderea liniei ferate Iaşi Podul-Iloaie apa e întinsă pe şes ameninţînd linia ferată. Sunt aproape inundate cantoanele 104, 105, 106 şi 107.

De asemeni înspre Tg. Frumos şesurile sunt inundate, lazul Paharnicul de la marginea oraşului dinspre Strunga s'a rupt şi ameninţă cu inundarea.

Intre Lungani şi gara Sîrca comunicaţia e întreruptă din cauza inundaţiei şoselei Naţionale.

Comunicaţia de la P.-Iloaie cu satul Cărăzeni este de asemenea întreruptă.

De asemenea ştirile sosite din judeţ, sunt foarte îngrijitoare. Numeroase sate au fost de aseminea inundate şi au perit multe vite. Aşa bună oară la Erbiceni 30 de vite au perit. La Brăeşti erau ameninţate de apa ce se scurge din pădure vitele arendaşului Haralamb Ioanide. Sătenii făcînd canaluri de scurgere, vitele au fost salvate.

Informaţii

❑ *Azi dimineaţă Bahluiul a crescut din nou.*

Prin unele Părţi a trecut de 3 metri. Sunt temeri de o nouă revărsare. Soldaţii stau în permamenţă pentru a da ajutoare de salvare.

❑ *In satul Jora, din comuna Brăeşti s'a rupt o iezătură de la Bahluieţ, inundînd casele locuitorilor. Cîte-va case au fost dărmate.*

Apa le-a luat nutrețul vitelor şi popuşoiul de prin coşare. Au suferit pagube mari locuitorii: Vasile Pînzariu, Ilie zugravu, Vasile Adam, I. Dabija, N. Mîndru, Alex. Cozma, V. Mihai, Teodor Cozma şi Gh. a Ivănoaei.

❑ Opinia *publică astă-zi, în prima pagină, răspunsul d-lui Coco, Dimitrescu Iaşi, rectorul Universităţei din—Bucureşti la atacurile ce i-au fost adresate de d. N. Filipescu.*

❑ *Din judeţ continuă să sosească ştiri neliniştitoare.*

Jijia s'a revărsat prin unele părţi, inundînd cîmpiile şi mai multe sate. Intre Ungheni şi Golăeşti, circulaţia este întreruptă.

Tot şesul de la Dumeşti, pînă la hotarul comunei Cucuteni, este inundat. Circulaţia între Dumeşti, Hoiseşti şi Căcărăzeni, este de asemenea întreruptă din cauza inundaţiilor.

Satul Căcarăzeni e complect inundat.

Sătenii sunt foarte îngrijoraţi. Multe vite le-au pierit.

Procesul Adela Kogălniceanu

Incidentul Skarlet Mârzescu

Azi a venit înaintea Tribunalului secţ. I-a procesul de punere sub consiliu judiciar a d-nei Adela Kogălniceanu.

Tribunalul a fost compus din d-nii: Iuliian Teodorescu, ca preşedinte asistat de d-nii judecători Suţu şi Chesim. Fotoliul ministerului Public a fost ocupat de d. procuror Scarlet.

D-na Kogălniceanu, s'a prezentat în persoană, fiind asistată de d-nii advocaţi Take Ionescu, Toncescu şi Ciorapciu.

Din partea reclamantului Anton Roznovanu, s'au prezentat, cu procură, dnii avocaţi Sculi şi Mârzescu.

*

După citirea acţiunei, d. Sculy ridică un incident relativ la constituirea de azi a Trib. D-sa spune că procesul este în continuare şi că astfel a fost citat clientul său pentru ziua de azi. Ca atare trebue judecat de acelaşi complect al Trib. care l'a început la trecuta înfăţişare;— deci d-sa cere amînarea procesului.

D. Take Ionescu, răspunde că dacă s'ar admite un asemenea mod de procedare în rezolvarea proceselor, nu s'ar mai ajunge niciodată să se termene un proces, că complectul unui Trib. se poate schimba foarte uşor dela o înfăţişare la alta, fără ca prin aceasta să se împedeco cu ceva mersul procesului.

Că fiind vorba de o continuare, judecătorii cari constituesc complectul de azi, numează a se pronunţa asupra chestiunilor noi ce se vor aduse în discuţiune, cele vechi fiind deja rezolvate şi ne mai putînduse reveni asupra lor.

Ca atare d-sa cere a se respinge incidentul şi a se da cuvîntul reclamantului spre aşi desvolta temenicia cererei, afară numai dacă, înainte de a ajunge la fond, nu mai are şi alte incidente de rîdicat.

D. Procuror Scarlet este de asemeni de părere să se respingă incidentul, întru cît chiar d. Sculy, după ce şi-a epuizat rîndul trecut, toate incidentele, a implorat tribunalului amînarea procesului din pricina lipsei colegului d-sale, d. Mîrzescu, la care se aflau toate actele procesului şi din causa căruia nu putea pune concluziuni în fond—iar tribunalul a amînat pentru azi judecarea fondului.

Tribunalul, a respins incidentul de amînare.

*

D. Sculy rîdică din nou incidentele de la trecuta înfăţişare, relative la reaua constituire a consiliului de familie şi interogatoriul pîrîtei — şi pe cari tribunalul le-a respins odată, şi îşi motivează această nouă discuţiune ce face azi pe faptul că se găseşte în faţa altor judecători.

D. Take Ionescu, respunde că incidentele fiind deja rezolvate—nu se mai poate pune din nou în discuţiune, Tribunalul fiind legat de ele, ca instanţă, de judecată, iar nu ca judecători, singură Curtea de Apel putea să le examineze din nou ca instanţă apelativă. D-sa cere respingerea lor.

D. procuror Scarlet arată că obiecţiunile d-lui Sculy nu au alt scop, de cît de a zădărnici rezolvarea unei cereri pe care după ce au introduso înaintea justiţiei, acum par a fugi de rezolvarea ei.

*

Se naşte un viu schimb de cuvinte între d. procuror Scarlet şi d. Mărzescu, care reproşează d-lui procuror că nu trebue să pătrundă şi să tălmăcească intenţiile părţilor în modul cum înţeleg să-şi apere causa.

D. Scarlet obiectează d-lui Mărzescu:

— *Aveţi cuţitul în mînă şi puteţi să'l întrebuinţaţi în potriva mea cum voiţi— însă prin aceasta nu mă veţi putea împedica de a-mi face datoria în conştiinţă, cît timp mă găsesc pe acest scaun!*

— **Mai mult de cît cuţitul, cu satîrul,** replică d. Take Ionescu, în mijlocul indignărei publicului din sală, din pricina eşirei violente şi nejustificate a tînărului deputat, în potriva acestui magistrat.

Tribunalul respinge şi acest incident, pe motiv că jurnalele date la înfăţişarea trecută, fiind *interlocuitorii*, iar nu preparatorii, ele nu mai pot forma obiectul unei noi discuţiuni.

Desbaterile continnă.

❑ **Clericale.**—Archimandritul de scaun al Episcopiei Dunărei de jos, P. C. S. Nicodem Munteanu, a fost recomandat astă-zi telegrafic în postul de vicar al Mitropoliei Moldovei, în locul arhiereului Ghenadie Georgescu, demisionat.

După terminarea serviciului divin de ieri de la Mitropolie, I. P. S. S. a ţinut o predică, al cărei cuprins este identic cu acel al enciclicei. I. P. S. S. a convocat apoi pe toţi preoţii titraţi, obligîndu-i ca să ţie predici în fie-care Duminică, cu rîndul.

— Conferinţele pastorale vor începe la 15 August şi vor dura până la 20 Septembre.

— Taxele decretelor ce se percepeau pentru rangurile preuţeşti, au fost desfiinţate.

— Directorului Mitropoliei i s'a acordat un congediu până la numirea unui titular.

— Cu inventariarea averei mitropolitane au fost însărcinaţi P. C. I. Nicodem Munteanu şi defensorul eclesiastic Vîntu.

❑ Fostul Mitropolit Partenie cumpărase un teren la băile Slănic pentru a-şi clădi o vilă.

Eforia, în vedere că P. S. S. n'a fost următor cu achitarea ratelor, l'a somat să revie asupra cumpărăturei.

❑ D. Take Ionescu, care a sosit astăzi în Iaşi, se va întoarce seara la Bucureşti.

❑ D. Profesor P. Bujor, însărcinat să ancheteze la societatea stud. „Solidaritatea" şi-a depus raportul.

Transpiră că raportul excelentului profesor ie un document important asupra unor anumite moravuri.

❑ Eri s'a inaugurat societatea cooperativă „Renaşterea", pentru confecţiuni de haine bărbăteşti.

Sfinţirea apei a făcut'o economul Florescu. D-nii profesori L. Cosmovici şi A. C. Cuza şi d. Mladian-Manolescu, au rostit cuvîntări ocazionale.

❑ In cererea de moratoriu făcută de firma Daniel Rechler din Iaşi, tribunalul a numit experţi pe: d. E. Hette, pentru cercetarea registrelor, pe d. Spiegel, pentru evaluarea mărfei—şi apoi se va pronunţa.

❑ La examenul de caporal al soldaţilor bacalaureaţi din batalionul 4 vînători, au reuşit d-nii: Bottez G. Dim., Florea Gh., Christea Artur, Bantaş Aurelian, Cristofor V., Ionescu Ioan, Ior Dimitrie Martean Camil şi Pavlov Gh.

Comisiunea examinatoare s'a compus din d nii: maior Nădejde, căpitan Dumbravă şi locot. Jippa.

❑ Şcoalele care fuseseră închise pe timp de 7 zile, din cauza scarlatinei, au fost redeschise astă-zi

❑ Astă-noapte un fant s'a comis la magazinul de sticlărie a fraţilor Hirschensohn, din str. Anastase Panu No. 63.

Hoţii au striat o fereastră şi introducîndu-se înăuntru, au furat din saltarul tejghelei o sumă de bani.

❑ Darea de seamă a concertului muzicei militare o vom publica-o mîine nedispunînd astă-zi de spaţiu.

❑ Din Hîrlău ne vine vestea că şi acolo Bahluiul a început să se reverse, inundînd o parte din mahalalele Bojica şi Burdujeni.

❑ Consiliul de război al corpului IV de armată îşi va începe şedinţele la 25 Februarie s. c.

Consiliul va fi prezidat de d. colonel I. Cruţescu.

❑ Zilele acestea se va face o mişcare printre administratorii de plasă din întreaga ţară.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul al Moldovei şi Sucevei va începe să viziteze mănăstirile din Eparchia sa, după serbătorile paştelui.

❑ Noii sub-comisari numiţi, au fost repartizaţi ast-fel: I. Ghulea la disp. V E. Săleeanu la disp. I, şi Bobeică la dispărţirea a II.

❑ D. St. Gheorghiu, impiegat auxiliar la administraţia financiară, a fost transferat la Bucureşti, în locul d-lui M. Truşculescu, care trece la Iaşi.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu, Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, a plecat aseară la Bucureşti.

❑ **Congresul podgorenilor.** — Eri s'a ţinut în Capitală congresul podgorenilor din întreaga ţară, convocat de societatea viticulturilor din Prahova.

Preşedinte al congresului a fost ales d. dr. Cosma, preşed. societăţei Prahova.

La sfîrşitul congresului s'a citit o moţiune, prin care se cere ca actuala lege a monopolului să fie abrogată, sau să fie modificată în sensul ca producţia şi desfacerea vinului să fie avantajată faţă cu celelalte băuturi spirtoase.

❑ **Banchetul de eri.**—Noul prefect de Fălciu, a fost întimpinat în gara Crasna cu automobilu—(linia ferată fiind inundaţă)—de fostul prefect Lupu.

Presenţa noului prefect în Huşi a făcut ca oare-care lume să iee parte la banchetul dat ieri în onoarea vechiului prefect, de oare-ce mulţi funcţionari au fost invitaţi la banchet.

N'au luat parte la banchet—în mod ostentativ—deputaţii Irimia Gheorghiu şi Al. Rîşcanu, iar d, Cişman, suparat de întorsătura politică luată la Bucureşti, crezînd că fiul său va lua prefectura, abia a bine-voit să îngădue finlui său N. Cişman, participarea la banchet.

❑ Cu începere de la 25 Februarie, la cercul didactic din Iaşi vor avea loc consfătuiri septămînale, la cari se va desbate despre: 1) salariile profesorilor recrutarea personalului administrativ; situaţia înv. şi institutorilor faţă de legea înaintărei pe loc şi despre gimnazii şi iicee.

❑ **Balul Crucea-Roşie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Naţional balul dat de Societatea Crucea Roşie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl aşteaptă cu nerăbdare, sigură de reuşita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obişnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

Ultima Oră

Bucureşti, 23 Februarie.

O cerere a profesorilor superiori

Bucureşti.—Un comitet compus din şepte profesori universitari se agită, pe cale legală, spre a obţine sporirea salariilor lor. In acest scop, colegiul universitar a fost convocat pentru ieri seara. Au vorbit d-nii: Burileanu, Toma Ionescu, Onciul, Em. Antonescu, Mehedinţi şi alţii. Au hotărît să ceară ca salariile lor să fie sporite în raport cu rangul lor social, adică să fie plătiţi ca magistraţii Curţilor de Apel şi colonelii.

Micimea salariilor sileşte pe profesori să cumuleze alte profesiuni, în disproporţie cu chemarea lor.

Domnita Elena

Piatra N.—Starea Domniţei s-a agravat şi mai mult. Insomnia persistă. Ilustra bolnavă sufere cumplit; medicul 'i dă într'una calmante.

Se nutreşte foarte rău. In 48 ore a abia a putut lua o cafe cu lapte, din care cauză slăbiciunea progresează.

Un desnodamânt fatal pare, din nenorocire, inevitabil.

Viitorul consiliu sanitar

Bucureşti.—Ministrul internelor s'ar fi hotărît să numească, în noul consiliu sanitar, pe domnii profesori doctori: Buicliu, Stoicescu, Drăghicescu, Angelescu, Proca şi veterinarul Udriţchi, pe lîngă profesorii Severeanu şi Teodori, cari nau demisionat.

Guvernul şi agitaţia farmaciştilor

Bucureşti.—Nereuşind cu momeală şi cu promisiuni, d. Brăteanu a hotărît să persecute pe farmacişti. Cum cei mai mulţi din ei sunt ofiţeri în rezervă, ministerul a hotărît să-i mobilizeze.

Requiem

Focşani.—Mîine se împlineşte un an de la moartea neuitatului nostru prietin Gogu Constantinescu, cu care prilej un requiem va fi oficiat la biserica Săponaru.

CAMERA

Bucureşti—D. Marghiloman cere să-i se fixeze ziua pentru desvoltarea interpetărei ce-a adresat-o ministrului de rezboi.

Continuă discuţia, pe articole, a legei Stelian. Amendamentele Păltineanu şi Stoicescu se resping toate,

Pe viitor se vor ţinea căte două şi trei şedinţi pezi, spre a se vota toate proiectele

Criza balcanică

Petersaurg.—Criza balcanică a atins acum punctul extrema al posibilului. Se incumbă puterilor, să aducă pe Anstro-Ungaria, şi Serbia la un compromis.

Pronunţare amînată

Bucureşti.—Inalta Curte secţia I-a a amînat astăzi pentru Mercuri, pronunţarea decisiei în procesul casa şcoalelor-Nanu.

Nenorocire

Stohaunimpouga.—In valea Anlauf o barcă cu 30—40 lucrăiori, au fost acoperită de o avalanşă.

Pînă aseară au fost 27 din ei, între cari 15 morţi, iar ceilanţi grav rîniţi.

Familiile Georges Alexandrescu, Neculai Alexandrescu şi Stati, anunţă pe toţi prietinii şi cunoscuţii de perderea dragei lor

PUICA MARIANA

Inmormîntarea va avea loc Marţi 24 Februar, ora 2 p. m. la cimitirul „Eternitatea" unde se află depus corpul defunctei.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREALE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

AGENŢIA TEATRALA „THALIA“

TEATRUL NAŢIONAL

Mercuri 25 şi Joi 26 Februar 1909

2 Reprezentaţiuni 2

date de celebra actriţă pariziană

Blanche TOUTAIN

de la teatrul „Vaudeville“.

cu concursul trupei de sub direcţiunea D-lui LUGNÉ POE.

Duminică 1 Martie 1909
ora 9 seara

Un singur CONCERT

— dat de —

KUBELIC

Cel mai mare violinist al lumei.

GRILLAGES 1 m. de haut. la mètre 0f30c.

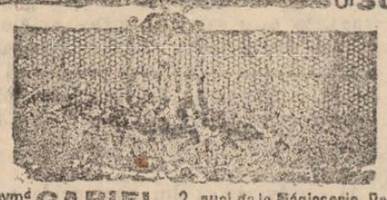

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f.

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

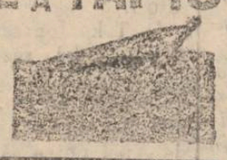

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— *Strada Golia 77* —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— *Strada Vevideniei No. 1* —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— *Str. Bărboi No. 19* —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— *Strada Spinţi No. 8* —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17.— Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 663 —Mercuri 25 Fevruare 1909

Judecătorul unic

Chestia judecătorului unic nu e vidată încă, căci Camera, modificînd textul proectului ministrului, a schimbat și intenția legiuitorului liberal.

Intenția rămîne, căci dacă n'ar fi fost greutatea obiecțiunilor rîdicate de cei mai autorizați membri ai opoziției, căci 4 foști miniștri au combătut ideia judecătorului unic, actualul logofăt al dreptății ar fi legiferat ceia ce își făcuse un credo de doctrină. Ion Lahovari, Alex. Marghiloman, C. Stoicescu și Tache Ionescu, toți au combătut ideia judecătorului unic, și răspicînd legislația engleză, unde se găsește fiinţînd judecătorul unic, au analizat mediul social și politic din Anglia, pentru a justifica nu protestarea contra judecătorului unic *în sine*, ci imposibilitatea de fapt și de moment a introducerii la noi a unei asemenea instituții.

Incă-odată s'a dat prilej de a constata că liberalismul romîn nu ie pătruns atîta de stările de fapt de la noi, cît caută să fure de la străini forma așezămintelor lor, și că tot conservatorismul e doctrina care sprijinindu-se pe stările de fapte de la noi, pe analiza stărilor noastre sociale și politice inovează atîta cît ne convine nouă, fără să facă sărituri.

Cea mai bună legiuire este aceia care se inspiră din nevoile prezentului, căutînd izvodirea lor în trecut, căci numai din îmbinarea prezentului cu cerințele faptelor se legiferează cuminte și sănătos.

S'a zis că starea noastră socială și politică nu s'a rîdicat încă la acel nivel ca să asigurăm judecătorului unic neatîrnarea, nici cea materială nici cea morală.

S'a zis prin aceasta un foarte mare adevăr.

Să legăm trecutul cu prezentul, ca să îndreptăţim în mod mai viu critica.

Impărţirea dreptăţii din vechi la noi era lăsată pe sama divanului pus sub preşedenţia Domnului. *Luminata minte* a Inălţimei sale era cîntarul dreptăţii în trecut. Se mai recurgea și la *mila* Măriei sale.

Divanul îmbrăca forma exterioară a împărţirei dreptăţii prin mai mulţi, dînd simulacrul unei deliberări, de și cuvîntul celui mai mare era cel mai puternic și hotărîtor.

In această fază împărţirea dreptăţii era cam *volitivă*, și îndreptarul *pravilei* și al *zacoaului* cădeau pe al doilea plan. Incetul cu încetul pravila ţării deveni normativul justiţiei, și boeri pravilişti se impuse ca necesari divanului pe lîngă veliţii boeri.

Alte instanţe judecătoreşti mai vechi au fost toate bazate pe ideia judecătorului *unic*. Aşa vel logofătul era marele boer, care judeca pricinile trimese în pără de la isprăvnicii. Voinţa vel logofătului era hotărîtoare și înrîuririle materiale și morale asupra acestui vechiu judecător erau prea eficace. Aşa era în sistemul timpului. ca judecătorul vechiu unic să primească *pocloane*: stoguri de fân, poloboace de vin, haine, odoare și altele. Și o parte și alta se credeau obligate să aducă asemenea pocloane, judecătorul vechiu unic creîndu-și venituri din aceste daruri.

Nu ie samă răzeşască ori boerească de cheltueli de judecată, care să nu cuprindă asemenea condee:

„10 lei un poloboc cu vin dumisale vel logofătului".

„O dulamă de postav supţire tij".

„O solniţă de argint și un brîu de ibrişin datam *Gheanghei* logofătului pentru sate *să ţie cu mine*"... și altele și altele.

Aşa însămna stolnicul Neculachi, ginerele Agafiei Booaei în catastiful de cheltueli din 1628 pentru soacrăsa, și fu aşa de sincer stolnicul, că spune cum marele logofăt Ghenghea a primit o solniţă de argint și un brîu de ibrişin *ca să ţină cu dînsul*. In adevăr, pentru satele în judecată au fost 5 procese de *feráe*, și aflarea adevărului în păra pentru Nisporeşti și alte sate a curs peste 30 de ani la diferiţi domni, învingînd în cele din urmă răzeşii băştinaşi.

Deci judecătorul *unic* din vechi — vel logofătul—fiind plătit direct, nu garanta împărţirea dreptăţii de cît în foarte slabă măsură și trebuia multă trăgănare.

Dacă ne scoborăm mai jos la cel de al doilea ispravnic de ţinut, care judeca pricinile, ca și la ceilalţi boerinaşi rînduiţi cu cercetările, iarăşi trebue să admitem, că era prea volitivă distribuirea dreptăţii și că deci dreptatea cam umbla cu capul spart.

Și cu toate acestea, cu tot sistemul dăunător unei nepărtinitoare împărţiri a dreptăţii, totuși prigonitoarele părţi îşi puteau căpăta dreptatea, după multe trăgănări, redeschideri de procese și cheltueli mari, căci în sistemul pocloanelor și al justiţiei volitive, poclonul sau darul atingea punga logofătului, fără să-l angajeze în totul cu judecata minţei.

Nici o hărtie de judecata veche nu trădează vădita părtenire a cui-va, în toatese vede năzuinţa aflării adevărului prin probele cerute de legi, fiind singura preocupare.

In sistemul vechiu romînesc al judecătorului unic, se putea menţinea independenţa conştiinţei cu toată plata directă și darul în natură, și cu toate acestea legiuitorii noştri cei vechi—domni și adunări obşteşti — au căutat să înlocuiască judecătorul unic prin înfiinţarea departamenturilor de mai mulţi judecători, cum a făcut Ipsilante Vodă, și apoi Regulamentul organic să înfiinţeze tribunalele de judeţe.

Astă-zi judecătorul e salariat; părţile prigonitoare n'au a-l mai plăti direct și cu daruri—pocloane—deci neatîrnare materială de împricinaţi o are.

Dar astă-zi a venit altă atîrnare, *cea morală*!

Puterea executivă are o prea vădită înrîurire asupra magistraturii, care a devenit prea politică. Procurorul de eri. ales deputat astă-zi; procurorii iscălind manifeste electorale; și altele. Corpul politic al avocaţilor, a înrîurit asupra magistraturei și *de la club la tribunal este o punte de trecere prea vădită*. Numai din clubul liberal de la Ploeşti d. T. Stelian a numit 9 magistraţi. Ori cît s'ar sili acei 9 magistraţi să fie în litera legii, legătura de duh politic cu clubul, care i-a dat fiinţa de magistrat, va fi prea puternică, pentru a nu se lăsa înriurit.

Fiind astfel lucrurile, și starea politică a ţării noastre înlesnind asemenea fapte, a decreta acum judecătorul unic, ar fi a înrăi situaţia magistraturii și a stînjeni mai mult împărţirea dreptăţei.

Iar dacă m'ar întreba cine va: ce sistem preferi d-ta, nu m'aşi sfii a respunde că prefer sistema veche care atingea punga numai a boerului judecător unic, lăsîndu i libera conştiinţă, decît sistemul de azi care atinge snfletul magistratului și deci îl împedecă de a împărţi nepărtenitor dreptatea.

Cînd numirile, înaintările în magistratură se fac după *preferinţi politice* e imprudent lucru a legifera că interesele impricinaţilor să fie lăsate *pe toată linia* unui singur judecător, căci el e om în carne și oase, cu suflet și preferinţele lui și impricinatul va pierde atunci încrederea în judecător, în judecată, în legile ţării.

Și iată de ce șeful nostru analizînd existenţa judecătorului unic în Anglia e avut acea sinceră isbucnire sufletească, că salută cu veneraţie existenţa lui în Anglia, dar regretă că nu-l poate aduce și la noi. Una e a dori ceva, alta e a legifera în materie. Și căştigul moral datorit criticei fruntaşilor conservatori a fost că s'a condiţionat și diminuat atribuţiile judecătorului unic, ştergîndu-i-se din lege raţiunea sa de a fi ca instituţie aparte.

Gh. Ghibănescu

Să intindem mâna inundaţilor

— Un apel către oameni pentru ajutorarea semenilor lor —

Populaţia săracă a Iaşului este imensă ca număr și mizeria ei este imensă. Nu există în ţară alt tîrg în care sărăcia să se fi încuibat cu mai mare furie și persistenţă ca în Iaşi.

Anul acesta, în special, poate fi privit ca o pedeapsă cerească: acei cari n'au avut, cari mai trăiau din dărnicia altora, au rămas cu totul în nevoie; și acei, cari mai puteau lupta pentru existenţă, au fost zdrobiţi de tot dezastrul ce s'a acumulat la olaltă: recoltă rea, iarnă venită înainte de vreme și în putere încă, acum cînd primăvara avea să vie.

Făcut pentru necaz și făcut ca să se necăjească, omul, în cursul vremurilor, s'a oţelit în lupta pentru traiu. —Vremea, care este făcută ca să înveţe pe alţii, a învăţat pe om să ştie că numai pentru puţini a fost făcută calea trandafirilor: că viaţa este imens de scurtă, dar că imens de mare ie greutatea de a resbate în ea.

Și omul suportă nevoia și necazul, cum suportă și alte greutăţi mari; ura, invidia și nedreptatea. Dar vin nenorociri, vin dezastre, cînd omul cade invins, cînd nu mai poate lupta.

Contra focului și contra apei ce poate face omul? Sunt trei zile de cînd apa a venit mare în Iaşi, inundînd casele sărace a celor săraci, căci cine, dacă nu săracii, locuesc în acele părţi ale oraşului, eterne focare de boli; case expuse furiei apelor?

Mii de oameni au rămas pe drumuri: goi și flămînzi. Pînă a deveni pericolul iminent, ei au stat acolo, strajă mizeriei lor, micului lor avut. Instinctul de conservare a gospodăriei le era mai mare de cît pericolul de-a se vedea luaţi de apă.

Nimic n'a rămas acelor oameni, acelei mase de muncitori, temelia societăţei.

Este mare nevoie să se vie cît mai repede în ajutorul celor nenorociţi, pe care o soartă rea i-a despuiat de tot avutul lor, cari trăiesc astăzi din milă oficială, din mila unei comuni săracă ea însăşi.

Din parte-ne—facem călduros apel la oameni ca să ajute pe ai lor, să-i ajute repede; căci dă de două ori, zice proverbul bătrîn, cine dă repede.

Lista de subscripţie a *Opiniei*, pentru toţi cei loviţi de dezastru, deindiferent naţionalitatea lor—este deschisă.

Chestii actuale

UN BANCHET

La Huşi a fost serbătoare!

La inundaţiile, pe care Domnul Dumnezeu le-a revarsat asupra văilor, în sala Teatrului din Huşi a fost inundaţie de veselie, de fericire, de bucurie.

Și mă rog de ce atîta elan de bucurie? Sporitu-s'a bunul traiu cu ceva? Măritu-s'a averea săteanului cu un palmac de pămînt? Lărgitu-s'a linia ferată Crasna-Huşi?

Nimic din toate acestea. Aceiaşi nevoe stăpîneşte și azi judeţul; aceiaşi cultură înfloreşte și astăzi; aceleaşi drumuri rele și stricate; aceleaşi şosele nepetruite; aceiaşi dreptate cu capul spart; aceiaşi procedură de samavolnicie ca și în trecut; ba a fost ceva mai mult; vechile angarale, vechile zile de beilic, vechile cărături cu zapcii la spete au reînviat; și toate acestea în numele unor noui principii, în numele unei nouă şcoale; în numele unei nouă doctrine. Iar ispravnicul ca și cei din vechime s'a făcut el singur samaş, el singur cărăaş, el singur plătitor, el singur socotitor și controlor!

Linişte și pace în judeţ n'a adus: armonie și frăţie în partid n'a îndeplinit; și cu toate acestea s'a crezut de cuviinţă ca eşirea din prefectură a doctorului, duşmanul poporului, să fie sărbătorită cu un banchet.

Ca și altă dată bătrînul Vodă Calimach, vechiul prefect a stat să instaleze în post pe noul prefect, după cum bătrînul Vodă Calimach a fost cel întăiu și din urmă Voevod, care a pus corona pe capul fiului său. Cel dus din slujbă cu toată zizania hrănită în juru'i, la ai săi a ţinut să dovedească celor locali că iţele politicei liberale se ţes dincolo de Lohan, și că ori ce ar face, ori-ce ar drege cei locali nu pot schimba mersul lucrurilor de la centru, și că dar supt ochii nemulţumiţilor liberali administraţia socialistă a organizat o serbare cu masă și lăutari.

Ori cine ar fi iniţiatorii banchetului nu de hatîrul lor administratorii de plasă au adus pe căprării cîte doi-trei oaspeţi a 5 lei tacîmul, săteni, preuţi, învăţători, ci de porunca că aşa trebue să facă, că prefectul eşit să-și păstreze în ochii judeţului toată greutatea politică, că noul prefect e în apele sale și că liberalii locali n'au nici un rost în trebile politice ale judeţului.

Iniţiatorii au ţinut să dea banchetului coloritul *naţionalist*, un curent frate de cruce cu *poporanismul*. Poporanismul s'a înfrăţit și la Huşi ca și pretutindeni aiurea cu naţionalismul de paradă, și servicii îşi fac reciproce.

Și fiind vorba de servicii iată înrudirea lor poporanistă-naţionalistă. D. I. Mănăstireanu, proprietar de berărie a fost înlesnit în lăţirea lui *Esperanto*. Iohan Zelinsky naţionalist leah a fost rînduit director de gimnaziu pentru a spori armonia din corpul didactic și ascedentul profesional. M. Gh. Chiriţă, avocat, prin canalizările și irigaţiunile tuturor proceselor spre sine în dauna colegilor din barou; N. N. Cişman apelpisit candidat la prefectură măgulit cu atenţia clicei socialiste și a lui C. Stere în special; Andrei Brighiu înlesnit cu închirierea caselor sale pentru judecătorie cu 1500 lei din 600 cît era mai înainte.

Iar pe cînd mesenii ospătau, beau și mîncau, o mînă nevăzută scria soarta puţin statornică a fericiţilor zilei, căci, ori cît ar domni iţele politice de la centru dar și politica din dosul năsiposului Lohan poate prăbuşi pe cei inventaţi în politică ca și în ştiinţă.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

FOC ȘI APĂ

Aseară am trecut din podul vechi de piatră, care duce spre cartierele joase ale Socolei, ale Nicolinei și ale Ţuţorei. In timp ce trăsura trecea, în pasul măsurat al calului, auzeam apa uruind cu răsunete largi sub podul încăpător, iar de-oparte și de alta a lui vedeam nivelul înalt, massa umflată, în continuă creştere, a apei furioase. De sus oamenii priveau atraşi de curiozitatea fenomenului rar. Mă gîndeam, însă, fără de voie la partea cealaltă a oraşului care stă acum, scufundată în tăcere, cu viaţa dispărută în urma întinselor revărsări.

Tocmai în acel moment veniau dinspre Nicolina cîteva trăsuri și săcăli pompiereşti,—de sigur pentru a da ajutor la vre un incendiu într'un alt colţ al oraşului. Sacalele grele trecură cu multă băgare de seamă preste acelaşi pod în timp ce eu le perdeam din vedere mergînd în direcţie opusă.

Focul și apa! Reflectam fără de voie asupra celor două elemente extreme și cari—fie-care în alte împrejurări—terorizează spiritul omenesc.

Vi s'a întîmplat vr'o dată, în timpul nopţii, să vedeţi camera plină de o lumină intensă, venită fără să ştiţi de unde, străbătînd din spaţiul dimprejur? Cîteva momente de nedumerire, apoi vine senzaţia de spaimă, sentimentul de groază în faţa realităţii.

In genere însă primejdia focului îţi îngăduie salvarea la timp. Afară de întîmplări nenorocite, cînd incendiul îţi tae ori-ce cale de eşire, ori-ce comunicaţie cu exteriorul,—te poţi adăposti la vreme fugind de locul dezastrului și pierzîndu-l din vedere.

Cu totul altfeliu însă e pericolul apei care te inundă. E un element curgător, insinuant, care cotropeşte cu o repeziciune vertiginoasă, care adeseori nu-ţi dă nici un răgaz și care-ţi închide întreg orizontul de jur împrejur, îţi răpeşte ori-ce speranţă de scăpare, izolîndu-te de toată lumea.

Focul e un element superior; năzuinţa lui este către înălţime și legenda ne vorbeşte despre focul creator care s'a răpit din ceruri. Apa însă se tîrîe pe jos și te îngroapă, furişîndu-ţi-se sub picioare pînă izbuteşte să te întreacă și să te acopere.

Nivelul apei se măsoară de la pămînt în sus, iar înălţimile nu-i priesc și de aceea le părăseşte pentru a înneca locurile joase ale pămîntului.

Fără îndoială; dintre cele două elemente stăpînitoare ale universului focul e superior în acţiunea lui distrugătoare. Apa e trădătoare, —poate— pentru că e de genul femenin...

Rodion

ASCUNDEŢI INIMA

— Observaţii și parodoxe —

Marele naturalist Bossuet zicea: cînd Dumnezeu a creat inima omului, cea dintăi însuşire care a pus'o ca bază a tuturor virtuţilor a fost bunătatea.

Dumnezeu însă a uitat să o ascundă, aşa în cît să fie cunoscută numai de acel ce o posedă, ca să rămîie aparată de atingerile perversităţei și de seducaţiunea hipocriziei.

Această particularitate morală a vieţei fizice, care în jocul sentimentelor umane devine principalul element de interes, ar trebui să se producă într'un mod discret, iar toţi cei înzestraţi cu această sfîntă slăbiciune, să fie înarmaţi cu o mască severă și să le fi pus în voace un accent de ameninţare, căci ori cît de savant ar fi condus sonoritatea unui organ dacă îi lipseşte gestul dominant, nu póte să lumineze expresia figurei.

Toate creaturile de elită ar trebui să fie înzestraţi de această înţeleaptă precauţiune de spirit, care duce lumea pentru a o prezerva contra tuturor abuzurilor de natură inferioară.

Acest secret de contradicţie aparentă, îl remarcăm la unii oameni mari în acţiunile lor, atît de inseparabili de ordinul legal.

Aceşti înţelepţi nu au acea vanitate exasperată a oamenilor speciali, ce guvernează atît de prost; opiniunile lor ating cel mai înalt punct de maturitate și sunt mai geloşi de independenţă, de cît aplauzele altora fiindcă nu caută onoruri ci libertate.

Toată persoana lor schimbătoare manifestează energiea pasiunei, ei ştiu a se tempora la distanţe și prin o analogie secretă traduc cu o combinaţie destul de rafinată, cele mai diverse nuanţe de sentiment, fără să iasă din raionul umbrei, pentru a trece de la o delicateţă exprimată prin transparenţă, la o brutalitate care ar comunica și simţi greutatea despotismului.

Dacă evenimentele ce se succed sunt de natură a te converti, atunci devii sever de nevoie mai ales cînd ai noştri deconsiderează și ruinează legalitatea și iarăşi pentru a face ca aceşti îndrăzneţi să-și piardă efemera lor celebritate, trebue să judeci cu o fineţă deosebită și să dai curs liber spiritului dominator, aşa că totul să cedeze dinaintea ta fără să fii bruse fără să cauţi mărirea înălţimei în maniera sau relaţiuni.

Pe cît natura ta e simplă, fără nici un fel de complexitate, pe cît eşti bun, cordial, uman, familiar în intimitate, pe atît trebue să te schimbi și să devii tăcut, stoic, laconic și chiar îndărăptnic.

Contradicţia ta e aparentă; nu poate să fie luată în serios de cît de acei vulgari cari consimt a numi aspru ceia ce e spirit, serios sau tărie de caracter; ei nu ştiu că, ori cît te-ai arăta sub trăsăturile dintăi, eşti totdeauna figura imaginei a doua și e natural că în persoana ta nu sunt doi oameni distincţii, fiindcă această dedublare, care te face să iei o figură de comandă, nu prezintă un caracter cu feţe multiple, care să ne facă a gîndi la omul ambulant a lui Montaigne.

*

Acum după ce am pus aceste principii generale să venim la o altă serie de idei.

Eşti cel mai eminent servitor al societăţei, fidel regimului constituţional, care e legea și condiţia vitală a viitorului; ai un senz superior de jurisprudenţă cu o supremă calitate: de a ştii să aperi și să calculezi tot ceea ce poate servi intereselor celor asupriţi; nu refuzi nici odată sprijinul liber al influenţei tale: posezi expresiunea care ştii să o dai sentimentului naţional

Dar poţi tu, ca om loial care nici o dată n'ai salutat forţa, sub ori ce aparenţă ţi se prezintă, poţi oare vieţui cu prestigiul tău tradiţional în mijlocul unor obiceiuri cu calcule atît de egoiste ca la ai noştri, cari ameninţă a distruge dreptul prin forţă, parcă am fi sub domnia unei legi ce alternează regulat justiţiei?

Evident că nu, pentru că ai noştri fac puţin caz de lume, ei cred că opinia publică se poate cumpăra, mai ales de cînd au simţit că lumea s'ar putea diviza în trei părţi: „les trompeurs, le trompés et les trompettes...“

Sunt caractere, care au atîtea legături cu pămîntul şi cu toate acestea nici natura nu le mai poate satisface; rare ori au putut gusta bucuriile pămîntului nostru, fiindcă prin formule goale şi banale nu-i poate surprinde secretul; pe ei nu-i leagă nici amintirile, nici regretele favorilor perdute, nici angajamentele opiniunilor, nici obligaţiunile personale şi nici odată nu respectă talentele care ne onorează.

Aurul este toată istoria inimelor, cari îşi întind rădăcinele în trei sentimente. La aşa capete de pigmei nu pot locui suflete gigantice.

Să trecem la un alt ordin de idei: dacă eşti făcut dintr'o bucată în cît nuanţe schimbătoare nu există în tine, şi prin diverse faze ce treci nu'ţi poţi transforma felul tău de a fi misterios şi ingenios; delicat şi forte, pe cît de mlădios pe atît de resistent, ar trebui cel puţin să ştii a-ţi învăli unitatea complexă în judecata opiniunilor, fără să confiezi impresiunile, interesele, gîndirea şi proectele.

*

Dacă în mijlocul acestei vieţi de muncă, de lupte, de succese, de emoţiune, ai sentimentul cel mai înalt despre onoarea profesiunei pe care o exerciteşi, pe atît de delicat pe cît de desinteresat, ce-ţi dă mai multă oneare de cît avere şi dacă mai ai încă acel sentiment atît de superior de a pricepe pe omul cu gîndirea sonoră şi astele vizibile, atuci ai rezolvat mai mult sau mai puţin una din cele mai interesante probleme sociale.

Nimic mai greu de cît să cunoşti omul!

Eşti fiul societăţei moderne, porţi în sufletul tău sentimentul voinţii şi al libertăţii totdeauna cu generozitatea şi independenţa unei inimi calde, ajungi prin instinct, un instrument de reparaţie naţională ca o garanţie a instituţiunilor generoase; nu te dai în lături dinaintea datoriei pentru a te supune unor prejudiţii, examinezi cu îngrijire sistemul social şi cosmogonic.

Natura ta nu oferă nici un echo cît de slab sentimentelor de revanşă, pentru că există un acord în acea sensibilitate delicată şi talentul tău atît de superior care-şi păstrează graţia personală şi bunătatea caracterului in o afectuoasă melancolie.

Sufletul tău nu are nici o înjurie de răsbunat, nici o pasiune de satisfăcut, nici o ambiţiune personală.

Morala ta are un ideal metafizic şi teologic al filosofiei moderne cu o afinitate intimă a credinţei creştine de a iubi şi a ajuta pe aproapele; urechea ta e totdeauna deschisă la strigătul de suferinţă şi cu toate acestea, cine realizează cu o aşa tristă preciziune acel cuvînt atît de crud al lui Tacit care sună într'o traducere franceză astfel: „on hait qui l'on a offensé“?

Cine altul, de cît acel umbrit de profunda ta milă socială?

*

Cea mai mare boală a imaginaţiei e laşitatea.

Cît e de trist cînd multa sau puţina instrucţie ce o are cineva, nu e precedată de educaţie pentru a scoate omul din om!

Stima e un sentiment foarte anevoe de analizat şi prea complex; dar omul bun şi cult uită şi trece înainte. Poate că această greşală de a erta e şi din cauza educaţiei lui prea universitare.

Cred că nu trebue să facă cineva o crimă din aceste legitime regrete pentru că onoarea omului cu inima bună stă în sinceritate; iar sentimentul superiorităţii şi spiritul de justiţie socială fac calităţile lui naturale. Obosit de zile şi decepţiuni nu mai are de cît o căldură care se stinge, el a ostenit în deajuns de sgomotul multor evenimente pentru ca urechile lui să mai fie speriate de cîntecul de victorie acelor „ingineri“ ce-şi permit a judeca totul; el cunoaşte vocea adevărului fardat şi înţelege acea comedie logică, fiindcă a auzit de mult timp profeţia gîndirei ca nişte trompete de îngeri cari sună oravde triumf. Singura lui dorinţă este de a-i se respecta repausul.

Dacă forţele îl părăsesc din zi în zi, lumina spiritului şi conştiinţa nu-i vestejesc. El se duce în linişte fără tulburare cu acea expansiune augustă, sublimă de bunătate, către infinit cu o gravitate religioasă, lăsînd timpului şi ţărei un mobil suvenir ca cea mai delicată nuanţă din viaţă prin care s'a manifestat totdeauna dispariţiunea sufletului său.

Inima lui cea bună ar dori ca şi după moarte să fie util societăţii; de aceea nu ar vrea ca vezindu-i ultima oră, să fie îngropat la cimitir, ci într'un ogor unde se ară; sub o brazdă să fie culcat; el crede că viu nu a putut face nimic, dar consolat va fi în mormînt, dacă ar da ca să producă, un fir de grîu pe acest pămînt.

Dr. I. Antoniu.

MEMORIUL

Perceptorilor fiscali din jud. Iaşi adresat d-lui Ministru de finance

D-lui Ministru,

Subsemnaţi Perecptori fiscali a judeţului Iaşi, văzînd că prin decisia dv: No. 390 şi 391 publicate în Monitorul Oficial No. 24 din 1 Mai 1908 şi comunicată nouă Ad-ţiei financiare Iasi No. 423 din 1908 înprima decisie art. 1 al. ultim ni s'a fixat salar lunar de lei 150 în locul remizei ce primeam pînă acum, prin art. 2 însă acordă cheltueli de cancelarie 30 lei art. III la finele anului financiar afară de acest salar mi se plăti o remiză de 6% asupra încaserilor ce trece de 75% din debitul total pînă la 85% şi de 9% pentru partea încaserilor ce trec de 85% osebit la finele anului financiar însă mai bonifică o remiză la fondul comunal aşa cum s'a plătit pînă acum, faţă de aceste facem următoarea întimpinare;

1) Salarul fiscat lunar în loc de remiză cum s'a plătit pînă acum suntem relativ mulţumiţi faţă însă de împrejurările şi greutăţile noastre în raport cu circumscripţile acestui judeţ enumerate mai jus, ne vedem puşi în imposibilitate ca cu acest modest salar să putem corespunde cheltuelilor strict obligatoare lunar, iar resplata muncii noastre să o aşteptăm la finele anului, resultată din avantajile oferite prin art. III pe motivele următoare:

a) Majoritatea a 14 circumscripţi din judeţ ne sunt compuse din 3, 4, şi 5 comuni fie-care avînd un debit de remăşită şi curent de la 200,000 la 350,000 lei şi mai mult, plus urmărirea fondurilor comunale care au debit anual între 40,000 şi 50,000 lei anual, distanţa comunilor ce compun cir. este între minium 10—25 km. iar raza lor cu cotuni, este între 40—50 km., şi pentru a putea parcurge o asemenea distauţă executînd de aproape urmărirea constatarea diferitelor succesiuni, diferite legi şi regulamente, supravegherea de aproape a agenţilor, puşi pe a noastră răspundere, supravegherea şi controlul fondului comunal, încasarea debitului de prestaţie pe sama judeţului obligaţi de art. 29 din legea drumurilor, încasarea tuturor veniturilor comunale impusă prin art. 143 din noua lege pentru organizarea comunilor rurale, şi care venituri, s'au îngreuiat mult mai mult prin înfiinţarea de noi dări pusă dreptat în aplicare, iar perceptorul în toate legile este de drept ale executa, aşa că pentru a putea corespunde serviciului ne trebueşte lunar strictul necesar şi acesta e următor:

b) In permanenţă avem nevoi de 2 cai trăsură şi om de serviciu toate aceste lunar ori cît am căuta să le restrîngem cheltuelile lor să rezumă ast fel:

c) Intreţinerea a 2 cai ne costă cît de economicos 60 lei.

Plata unui unui servitor plătit a 25 lei lunar plus 50 bani pe zi 40 lei.

Chiria casei ce parte din noi o plătim pe lună costă 25 lei.

Cheltuiala noastră în circumscripţie socotit cît de puţin a 1 leu pe zi lunar ne costă 30 lei,

Cheltueli de cancelarie obligatoare faţă de cîte comuni compun circ. cu hîrtie registre şi alte 30 lei.

Reparaţii trăsuri potcovitul cailor şi alte mărunţuşuri şi alte ne costă 10 lei.

d) Afară de aceste cheltueli strict obligatori mai avem iarăşi cheltueli cu varsarea la ad-ţia financiară, care cîtuşi de puţin faţă şi de No. comunilor ce compun cir. trebue să stăm cîte 3 şi 4 zile cu verificările pe la Biurouri şi în special domenialele, unde fie-care perceptor are în circ. de la 200—1000 loturi, şi arenzi dijme cheltueli cîte 5 lei pe zi, iar acei ce venim la varsare cu trenu cheltuim şi cu transportul condicilor şi a agenţilor 20 lei.

e) Aproape toţi suntem familiari parte cu cîte 3 şi copii aşa că şi acasă mai necesită o cheltuială minimum lunar de 60 lei.

f) In timpul încaserilor (toamna) pe lîngă strînsu banilor de la agenţi apoi zilnic trebue să facem consemnări ne fiindu-ne permis a ţinea în casă numerar mai mult de 1000 lei toate acestea mai dă o cheltuială lunar de 10 lei.

Total 285 lei.

Faţă de această cheltuială obligatoare lunar şi pentru a putea corespunde serviciului cu modestul salar de lei 150 lunar şi 30 lei cheltueli, ar trebui să recurgem la împrumuturi sau economi ce trec de putinţa omenească, căci din explicaţia modului de a putea face servicu la 4 comuni, însărcinaţi cu executarea tuturor veniturilor Statului, judeţului comunei, şi altor case speciale, ne rămîne lunar un pasiv de 105 lei, cît pentru resplata muncei noastre ruinarea sănătăţei, umblînd vecinic prin cir. muncind zi şi noapte, fără oră şi nici o zi repaos, fie timp bun sau rău, fie ploaie sau ger, sărbătoare, ori zi de lucru, cum şi îmbrăcămintea noastră şi a familiei urmează să o avem atunci cînd după un an de zile vom ajunge a trece de 75% partea încasărilor şi dacă din această remiză ne va mai rămînea ceva în urma plăţi pasivului de lei 1260, munca despre care am vorbit mai sus nu ne dă nici o economie, rămînînd la un moment de boală infirmitate provenită din cauza serviciului, bătrîneţe peritori de foame atît noi cît şi familiile noastre, ba şi garanţia perdută ce au fost strînsă din altă parte.

(Va urma).

Litere-Ştiinţe-Arte

Carmen Sylva la Berlin. — Ca şi în anul trecut un cerc de admiratoare ale operei literare şi filantropice a M. S. Regnei Elisabeta a organizat sub un înalt patronaj princiar o „serată Carmen Sylva“ în beneficiul „Vetrei Luminoase“. Part a literară, recitările, au fost consacrate poeziei Augustei scriitoare; în programul muzical al seratei a figurat şi violonistul George Enescu. Iată cum încheie un ziar german darea de seamă.

„In toată acea strălucire şi bogăţie domnia o umbră de mihnire; o sută de orbi veniseră la serată, pentru care li se oferise locuri gratuite, odată cu programele tipărite pentru dinşii cu alfabetul special al orbilor. Mai multe dame tinere încîntătoare, îmbrăcate în costume naţionale romîneşti, vindeau loxuri de tombolă şi programe ilustrate de mari maeştri donatori.

Serata a produs un însemnat venit în folosul „Vetrei Luminoase“ şi a aratat înainte de toate de cîtă veneraţiune se bucură Carmen Sylva în înalta societate a Berlinului“.

*

Kubelik! — iată cuvîntul de ordine şi marele eveniment în lumea iubitorilor de muzică a Iaului. Foarte puţine zile ne-au mai rămas pînă se va îndeplini visul, — de a admira pe genialul artist.

*

Cel mai mare horn din lume a fost pînă acum de curînd cel din Freiberg. (Saxonia) măsurînd 140 metri înălţime

Actualmente, această clădire a fost întrecută cu 14 metri de una americană în Greatfals, cursul de sus al lui Missouri.

Ca şi colegul seu german uriaşul horn american a fost clădit pe o colină.

*

Cu ocaziunea aniversării lui Victor Hugo care a avut loc acum cîteva zile un ziar din Paris citează următoarea anecdotă puţin cunoscută dar foarte curioasă.

Autorul lui Hernane avea o profundă oroare pentru versurile puse în muzică: îi era teamă, desigur, ca armonia notelor să nu-i distrugă armonia perfectă a rimelor sale de aur.

Intr'o zi compusese o poemă de care era foarte mulţumit şi ca precauţiune marele poet a scris în josul versurilor următoarele cuvinte;

„Cu rugămintea să nu se pue în muzică aceste versuri“.

*

A apărut „ARHIVA“, an. XX, No. 1 —Ianuarie 1909 cu următorul sumar:

A. D. Xenopol, Unirea.—Botez-Gordon, la miezul nopţii (versuri.—Gh. Ghibănescu, Geneza ideii de unire.—Dimitrie Longinescu, Trecutul şi prezentul.—Dr. Leon C. Cosmovici, Cum s'a sărbătorit 24 Ian. la Iaşi.—Romulus Sevastos, Unirea Mărei Mediterane cu Marea Neagră. —A. D. A, Comitetul unionist.—Arhiereul Narcis Creţulescu, Cîntecul lui Cuza-Vodă la Unirea Ţărilor, în 1859.—D. Longinescu, Viaţa Romînească. Ilustraţiunea. Les Documents du progres. Noua revistă romînă. Comoara satelor. Belşugul.—A. „La Croix“ şi unirea ţărilor.—G. T, Calendarele.

Ilustraţii: Cuza-Vodă.

Comitetul unionist: Mihail Cogălniceanu, Anastasie Panu, Petru Mavrogheni, D. Cozadini, C. Hurmuzachi, Arhiereul Neofit Scriban, Manolache Costachi Epureanu, D. Kracti şi d. A. Sturza. 29, 39, Medalia în onoarea lui Anastasie Panu şi Vasile Sturza.

*

In editura „Minerva“ a apărut: „Valea Albă“ de Gh. Silvan, o primavară de Natalia Iosif, precum şi în biblioteca „Minervei“ No. 21 poveşti vînătoreşti de Turgheniev, No. 20 Visuri instelste de Flamarion, No. 24 Scrieri dese, No. 25 Catachismul bisericei Budiste de Miază-zi.

De asemini au apărut: Departe de lume de C. Hodoş, şi Poezii de Vlăduţă

Reprezentaţiile „Blanche Toutain“

Mercuri şi Joi seara, Iaşul, va avea fericirea să vadă pe scena Teatrului Naţional pe marea artistă parisiană Blanche Toutain, care însoţită de o excelentă trupă, va juca admirabilele piese *L'Amour Veille* şi „Yvette“ cari au avut un extraordinar succes la Paris.

Prima reprezentaţie va fi a piesei *L'Amour Veille* pe care marea artistă după cererea generală a trebuit să o joace de două ori în Bucureşti. Iată în ce mod se exprimă ziarul „L'Indépendance Roumaine“, care e foarte sever în criticile sale teatrale despre modul cum celebra artistă şi trupa sa, au interpretat această frumoasă piesă.

— „*L'Amour Veille*“ este desigur cea mai frumoasă piesă ce s'a reprezentat în iarna aceasta la Bucureşti. D-ra Toutain cu trupa sa de comedie a jucat aseară la Teatrul Naţional comedia d-lor G. A. Caillavet şi Robert de Flers. Subiectul se poate resuma în două cuvinte: *Amorul veghează asupra femeei care îşi iubeşte bărbatul şi o împedecă să comită greşala ireparabilă.*

O fată Jacqueline (d-ra Blanche Toutain) se mărită din dragoste, şi-şi adoră pe bărbatul ei, André. După patru luni de căsătorie află de la o prietenă — se găsesc în totdeauna printre prietene, suflete caritabile — că bărbatul ei o înşeală.

Jacqueline jură să se răsbune făcînd la fel; şi-şi alege pentru aceasta pe timidul Ernest, un savant care o iubeşte de mult. Ii dă întîlnire, se duce la el, dar în ultimul moment îşi dă seama că-şi iubeşte barbatul ca să poată merge pînă la sfîrşit în planul ei, şi sfîrşeşte prin a ierta infidelului André, după ce a obţinut bine înţeles de la el promisiunea că nu va mai reîncepe.

Subiectul nu este tocmai nou, originalitatea piesei residă în felul cum este tratat.

„L'amour veille“ a fost admirabil jucată. D-ra Toutain cu vocea-i muzicală şi cu un prodigios instinct de scenă, are toate calităţile unei mare artiste. Are secretul de a trece în mod natural de la rîs la plîns, de la sensibilitate la pasiune şi ştie să comunice cu o facilitate surprinzătoare nuanţele cele mai delicate ale suferinţei şi veseliei.

D. Pramont a captivat aseară publicul în rolul nenorocitului, Ernest Vernet, care e destinat totdeauna a pierde trenul. De asemenea au fost bine în rolele lor d-nii Violet (André), Savoy, (l'abbé Merlin), Baissac (carteret), d-rele Jeanne Loury (marquisa de Juvigny), Baecilly (Sophia) Pagandet (Lucienne) şi Suzanne Theray (baronua de Saint Hermine).

Se adăogăm că toaletele artistelor sînt splendide ca eleganţă şi bogăţie.

Informaţii

❑ **Pentru inundaţi.** — D. Primar al comunei Iaşi trimite *Opiniei* apelul ce urmează:

Domnule Redactor,

Faţă cu nemai pomenita inundaţiune ce a cuprins părţile de jos ale oraşului Iaşi lăsînd mulţime de oameni fără adăpost, cred că este ae datoria fie-cărui bun Romîn de a veni în ajutorul nenorociţilor inundaţi.

De aceea încrezător în bunele dv. sentimente, vă rog să bine-voiţi a deschide liste de subscripţiune în folosul lor trimeţînd Primăriei banii ce-i veţi încasa cu indicaţiunea sumei şi a numelui fie-cărei persoane ce va fi subscris.

Primiţi vă rog încredinţarea deosebitei mele consideraţiuni.

Primar, **N. Gane**

❑ D. Al. A. Bădăreu, a cerut, printr'o petiţie, biuroului Senatului să intervină pe lîngă ministrul justiţie pentru a'i pune la dispoziţie tabloul celor reuşiţi şi celor respinşi la examenul de judecători de ocoale, precum şi tabloul magistraţilor stagiari.

Fostul ministru de justiţie va adresa o interpelare d-lui Toma Stelian asupra acestor examene.

❑ S'a pus în vedere tuturor absolvenţilor seminariilor pedagogice din Iaşi şi Bucureşti că certificatele eliberate pînă acum de direcţiunile acelor seminarii nu mai sunt valabile.

In consecinţă toate persoanele cari posedă asemenea certificate, vor trebui să le prezinte ministerului instrucţiunei, pînă la 15 Aprilie, spre a primi altele în locul lor.

❑ In recursul făcut de d. dr. Marcel Brandza contra destituirei sale de la şcoala de agricultură, contenciosul administrativ s'a pronunţat ieri făcînd divergenţă.

Recursul se va judeca din nou la 22 April.

❑ Concursul pentru ocuparea catedrei de desemn de la şcoala Artelor frumoase din Iaşi, a fost casat.

Un nou concurs va fi publicat.

❑ Mîine soseşte în Iaşi celebra artistă parisiană „*Blanche Toutain* cu întreaga ei trupă.

Dînsa vine din Bucureşti, unde a fost călduros sărbătorită, obţinînd un adevărat triumf.

❑ **Casa rurală.**—Peutru ziua de 8 Martie, oarele 2 d.a. a fost convocată o adunare generală a casei rurale, în localul Băncei Naţionale.

Vor putea lua parte la adunare toţi acei profesori de acţiuni nominale ale căror titluri vor fi transcrise cu 15 zile înainte de adunare, adică pînă în ziua de 25 Februarie.

*

Pînă în ziua de 31 Decembrie 1908, casa rurală cumpărase următoarele cinci moşii: 1) Tărnăuca, judeţul Dorohoi proprietatea „Naţională“, în întindere de 500 hectare, cu preţ de 2.255.000 lei. Pădurea de pe acea moşie a fost cumparată de ministerul domeniilor pentru un milion lei; 2) Crevedia-Zădăriani, judeţul Vlaşca 738 hectare a 780 lei, 3) Pleşoiu jud. Dolj, 722 hectare a 650; 4) Beluţa şi Brătăşani, districtul Romanaţi, 260 hectare a 850 lei; 5) Gura-Sărăţei Fălciu, 1.700 hectare cu 400 lei hectarul.

Negocierile sunt terminate pentru următoarele zece moşii, ale căror acte definitive vor fi făcute în Martie: Nazaru (Brăila), 275 hectare; Cucuteni (Iaşi), 6500 hectare; Holmu (Iaşi) 261 hecfare; Parincea (Bacău) 2052 hectare; Voiceşti (Vîlcea), 51 hectare Valea Rea (Bacău), 1075 hectare Glogova (Mehedinţi), 4784 hectare Plătăreşti (Fălciu), 1426 hectare, Mîngina) Covurlui).

❑ Ministerul finanţelor a însărcinat pe administraţia comunală cu facerea exproprierilor necesare construirei liniei de garaj, care va lega gara cu antrepozitele.

Lucrările au şi început.

❑ Consiliul de reformă, care va judeca pe căpitanul Guriţă, în ziua de 28 Februarie, va fi presidat de d. colonel Cruţescu, asistat de domnii: loct.-colonel Băltăceanu, loct.-colonel Engherliu şi sub intendanţi Polizu şi Ciorica.

❑ **Clericale** I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu a hotărît să dea o deosebită îngrijire şcoalei de cîntăreţi bisericeşti, de la Mitropolie.

I. P. S. S. a intervenit la consiliul judeţan de a subvenţiona această şcoală cu 1000 lei anual.

— La Mitropolie I. P. S. S. a hotărît să numească numai diaconi licenţiaţi în teologie. Vor fi aduşi doi diaconi din Galaţi.

— De asemeni I. P. S. S. Mitropolitul a decis ca preoţii să ţină predisi în fiecare Duminică şi sărbătoare, în faţa credincioşilor.

Duminică la Mitropolie va ţinea predică Sf-Sa Păr. Pavel Savin, rectorul Seminarului „Veniamin Costachi“.

❑ Duminică se va începe examenul de definitivat al învăţătorilor şi institutorilor din circumscripţia Iaşi.

Comisiunea examinatoare va fi prezidată de d. Solomon Haliţa, inspector general al învăţămîntului primar şi normal.

❑ Se comunică că astă noapte a nins în intreg judeţul nostru.

❑ D. maior Constantin Petela, din regimentul Ştefan-cel-Mare No. 13, a fost numit ajutor şef al acestui regiment, în locul d-lui maior Engherliu, care a fost numit la consiliul de rázboi al corpului IV de armată.

❑ Pe ziua de 1 Martie a. c. se vor face cîte-va nouă numiri de notari în comunele rurale, din judeţul nostru.

❑ Societatea de gimnastică, sport şi muzică va organiza o mare escursiune pentru ziua de 3 Mai a. c. la Bîrnova.

❑ Din Cernăuţi ni se comunică că Consistoriul a decis transformarea şcoalei superioară de fetiţe gr. or, într'un liseu, ceia ce era de mult aşteptat.

Aseară studenţii romîni din Cernăuţi s'au întrunit în sala „Armonia“, discutînd asupra intervenţiei ce trebaie de făcut pentru creiarea catedrei de istoria Romînilor la Universitatea din Cernăuţi.

❑ **Sporirea soldelor ofiţerilor.** — După cum se ştie, d. general Averescu, ministrul de resboiu a întocmit un proect de lege prin care se prevede sporirea soldelor ofiţereşti.

Prin acest proect soldele au fost fixate ast-fel:

Sub-locotenent, 275 lei; locotinent 310 lei; căpitan 400 lei; căpitan cu 6 ani 450 lei; maior 550 lei; maior cu 5 ani 600 lei; lt.-colonel 700 lei; colonel 900 lei; general de brigadă 1200 lei; general de divizie 1400 lei.

Şefilor de muzică li se prevăd două gradaţii: la 5 şi la 10 ani, ajungînd la mazimum 300 lei.

Indemnizaţiile de serviciu au fost fixate astfel:

Locot.-colonel, comandant de regiment 100 lei; colonel, comandant de brigadă, 100 lei, generalul de brigadă comandant de divizie, inspector de armă, comandantul cetăţei Bucureşti şi acela al regiunei F. N. G. (Focşani-Nămoloasa-Galaţi) 150 lei; generalul de brigadă, comandant de corp de armată şi şef de stat-major general, 200 lei.

Pe cale bugetară, se va prevede o indemnizare lunară, pentru harnaşament, de 15 lei, pentru ofiţerii cu cal.

Proectul de lege va mai prevedea şi indemnizări de reprezentare, începînd de la comandanţii de regiment, în sumă de 100—300 lei lunar, cari se vor acorda exclusiv pentru reuniunile ofiţerilor la comandanţii respectivi.

❑. D. N. Brunner, consulul Rusiei în localitate, a plecat, în virtutea unui concediu, la Petersbur.

DIVERSE

— Nişte hoţi au furat d-lui Botez, primarul din Podul-Iloaia o mare cantitate de untrez pentru vite, ce'l avea pe moşia Erbicenu.

Cazul se cercetează de şeful jandărmăriei din Podul-Iloaia, C. Zăhărescu.

— Poliţia din Focşani a cerut autorităţilor noastre prindezea şi arestarea băiatului de prăvălie Ioan, de la d. I. Tecuceanu, care a fost trimes de stăpînul său cu un grop de 4,500 lei pentru a'l preda la Poştă şi cu care băiatul a dispărut, luînd drumul spre Iaşi.

— D. Hristea Zănceanu a reclamat poliţiei că aflîndu-se eri la poşta centrală, i s'a furat din buzunarul paltonului o pungă în care avea suma de 12 lei şi nişte bilete de loterie.

— Răi făcători spă gînd o fereastră a debitului de tutun Andoniu, din strada Cucu şi întrodusîndu-se înăuntru au furat mai multă marfă.

— De asemeni de la ceasornicul Jank Natan din strada Palat No. 74, s'a furat prin spargere mai multe bijuterii..

Inundaţiile din judeţ

Situaţia la ţară — La Tg-Frumos,— Casele inundate.— La Podul-Iloaia.— O cerere a locuitorilor.— Soseaua distrusă.— La Şipote.— Podurile rupte:— Revarsarea Jijiei.— Comunicţia întreruptă.— Situaţia la Ţiganaşi.—Cereri de ajutoare.— Pagube mari.

Nenorocirea care a venit asupra locatarilor din mahalalele Iaşului, a căzut şi asupra locuitorilor din multe sate, situate pe malul Jijiei, cara de asemeni s'a revărsat.

Rapoartele sosite la prefectura de judeţ cu privire la inundaţii, sunt foarte neliniştitoare.

In multe părţi, apa a inundat casele bieţilor locuitori şi grajdurile cu vite. Situaţia la ţară este din cele mai triste.

*

La Tîrg.-Frumos, după cum am anunţat eri, iazul Paharniculul, din marginea oraşelului, a crescut aşa de mare, în cît s'a revărsat, umplînd cîmpia de apă.

In afară de aceste, părăoaşul Bahluet, cere curge prin marginea oraşelului care nici odată n'a crescut atît de mare ca să ajungă până la nivelul malului, a venit acum aşa de mare încît eri dimineaţă s'a revărsat în ambele părţi inundînd marginea oraşelului şi o parte din mahalale mărginaşe.

Prin unele părţi apa a pătruns chiar până în case. Mulţi din ei au fost surprinşi de apă şi cu greu şi-au putut salva avutul.

Intre aceştia sunt: Moise Fandolica, V. Fîntînariu, Avram Haler, V. Axinte, P. Axinte, Gh. Enescu, David Notescu, Iţie Iosub Merariu, Eleonora Varlaschi, D. Mandachi, Dm. Crăescu, Iancu Hotin şi Sorion Hotin.

Inundaţia a cauzat aci mari stricăciuni.

*

La Podul-Iloaia situaţia e aceiaşi, care am aratat'o eri. Prin unele părţi apa s'a mai retras. Fabrica de cherestea Wüc, şi-a suspendat lucrul din cauza inundaţiei. Nu se poate pătrunde în ograda fabricei, de cît cu plutele.

Locuitorii din Podul-Iloaia au cerut ajutoare la prefectura de judeţ.

Ei se plîng că gîrla din spre satul Erbiceni, fiind astupată de terasamentul nouei linii ferate în construcţie, Podul-Iloaia—Hărlău, impiedecă scurgerea apei, care ameninţă de a le inunda coşarele cu porumb şi nutreţul pentru vite.

Ei au cerut prefecturei să le îngăduiască a sparge gîrla şi a face un canal sub terasamentul liniei, pentru ca apa să se poată scurge.

Cămpiile de prin împrejurimi sunt complect inundate.

Soseaua dintre Podul-Iloaia şi Cucuteni este de asemeni cuprinsă de apă. Autorităţile din Cucuteni comunică că apa vine foa te mare din spre Podul-Iloaia şi din această cauză soseaua a început să se strice. Pietrişul este aruncat şi împrăştiat de apă. Două poduri au fost de asemeni stricate şi luate de apă.

*

La Şipote de asemeni inundaţia e mare. Intreaga cîmpie şi gîrlele sunt pline de apă, care continuă a lua proporţii mari. Sătenii sunt foarte îngrijoraţi.

Podul de piatră numit „a lui Caşcaval" de pe teritoriul comunei Plugari, s'a surpat în întregime, din pricina marei cantităţi de apă.

Comunicaţia între comuna Şipotele şi comuna Plugari, şi între satele vecine, este întreruptă.

*

In partea din spre Jijia şi Prut situaţia este şi mai gravă. Bahluiul care a venit atît de mare s'a revărsat în Jijia, crescută şi ea în mod simţitor.

Din Holboca se comunică că apa Bahluiului s'a revărsat pe şesul Tomeşti—Holboca, aşa că circulaţia în această parte a devenit imposibilă. Podul de peste Bahlui, din acest punct ameninţă cu surparea; podul de peste gîrlă s'a stricat şi a fost luat de apă.

Autorităţile comunale din Ungheni comunică de asemeni lucruri foarte triste.

Pe teritoriul comunei Bosia, unde se întîlneşte Bahluiul cu Jijia, e o adevărată catastrofă. Atît Bahluiul cît şi Jijia s'au revărsat, distrugînd fîneţurile şi imaşurile locuitorilor.

Mai multe case de asemeni au fost inundate.

Şesul Costulenilor e acoperit de asemeni de apă, care a trecut peste soseaua Prisacani—Costuleni şi Costuleni—Oseiu. Comunicaţia între satele Costuleni şi Prisacani e întreruptă. Abia calare se poate parcurge această distanţă.

*

Pe de altă parte din Ţiganaşi vine vestea că Jijia revărsîndu-se a inundat complect şesurile: Ţiganaşi şi Blîndeşti, de pe teritoriul comunei Ţiganaşi, Epureni, Ţipileşti şi Corba, de pe teritoriul comunei Rediul-Mitropol ei. 80 căpiţe de mohor ale d-lui dr. Ilie Stroici, situate pe teritoriul Ţipileştilor au fost luate de apă.

Şesurile dintre satele Lăzăreni, Chişărei, Medeleni şi Coada Stîncei, de asemeni sunt complect inundate. Au mai fost inundate mai multe case ale locuitorilor din aceste sate.

Primarii din comunele Golăeşti şi Sculeni, unde de asemeni s'au produs inundaţii, au cerut ajutoare de salvare la prefectura de judeţ. Apa a venit de asemeni mare la Cilibiu şi prin împrejurimi.

Locuitorii lucrează la sfărîmarea sloiurilor de ghiaţă, de lîngă podul de peste Jijia.

In cîte-va părţi vitele au fost cuprinse de apă şi bieţii locuitori se căznesc să le salveze.

In multe sate, casele inundate ameninţă să se dărîme. Autorităţile comunale dau ajutoare de salvare.

Inundaţiile au produs pagube mari, împrăştiind şi puţinul nutreţ pentru vite, ce'l mai aveau agonisit bieţii locuitori.

*

Prutul de şi nu s'a revărsat încă, totuşi a crescut considerabil şi se prevede un mare perico'.

Locuitorii de prin satele de pe malul Prutului au început să-şi părăsească locuinţele şi să-şi strămute vitele.

Din Basarabia vine vestea, că acolo s'au produs mari inundaţii.

*

La noi Bahluiul a mai început a scădea de azi dimineaţă. Apa s'a retras cu aproape 85 c. m.

La Bădeni şi Cepleniţa Bahluiul de asemeni s'a revărsat.

Situaţia după cum se vede este foarte rea şi sunt temeri că vor urma inundaţii şi mai mari, în urma topirei zăpezei ce a căzut în ultimul timp.

Ultime informaţii

Scandaiul de la Universitate

Aseară, cu ocaziunea judecărei procesului preutului Morăraşu, învăţător din com. Drăcsîni din jud. Botoşani de către consiliul disciplinar s'a întîmplat un foarte regretabil scandal,

Mai mulţi studenţi, printre cari figurau şi diferite persoane străine de universitate s'au adunat în acest local, pentru a influenţa prin manifestări zgomotoase asupra constituţei membrilor comisiunei de judecată, că să obţină o sentinţă de condemnare a preutului.

Scandalagii din Universitate s'au dedat şi la acte violente din îndemnul profesorului A. C. Cuza împotriva d-lui Emil Socor, avocat, care în calitatea sa de secretar al d-lui A. A. Bădăreu, apărătorul înculpatului preot, se găsea la Universitate.

Graţie numai prezenţii sale de spirit de a avertiza la moment, că va face uz de armă spre a-şi apăra viaţa, dacă va fi atacat de mulţime, amicul nostru, d. Socor, a putut scăpa de a nu fi maltratat de numeroşii sălbateci, care se năpustiseră asupra sa.

Deşi, consiliul disciplinar a condamnat pe preotul Morăraşu la excluderea sa din învăţămînt, totuşi aceşti scandalagii au rămas, în universitate prin ce toleranţă vom vorbi la timp, şi s'au dedat la manifestaţiuni ostile impotriva d-lui A. A. Bădăreu la eşirea sa din palatul Universităţii.

Este inutil să calificăm asemene fapte, cari cu drept cuvînt au indignat pe toată lumea ieşeană fără deosebire de culoare politică.

Constatăm deocamdată, că în aşa stare de anarhie am ajuns în acest oraş în cît un inculpat nu are dreptul a fi aparat, — dacă se opune la aceasta cîţi-va studenţi, adăpostiţi în societatea „Solidaritatea", sau trecuţi prin statele de măturători ai primăriei sau gardişti ai poliţiei. De asemene mai constatăm, că nu există nici autoritate şcolară, nici autoritate poliţienească pentru a preveni şi înfrîna atari fapte, cari dezonorează deopotrivă şi universitatea şi viaţa publică a Iaşului.

Este imperios să se pună capăt acestor apucături, cari după cum se prezintă, par a găsi încurajare tocmai de la organele chemate a menţine ordinea atît în universitate cît şi în oraş; şi promitem a reveni pe larg asupra tuturor celor petrecute, pentru a stabili odată pentru tot-deauna toate răspunderile acelora cari le patronează.

❑ *Rectorul se demască.*

In urma scandalurilor ce s'a petrecut ieri la Universitate, rectorul Bogdan s'a adresat astăzi parchetului, denunţînd cu o complectă denaturare a faptelor, pe d. avocat Socor că-ar fi scos, nemotivat, revolverul, denunţînd şi alte persoane, străine de Universitate, care ar fi făcut scandal.

Parchetul a trimis afacerea în cercetarea judecătorului de instrucţie. Dar rectorul s'a demascat: el, care s'a făcut apărătorul anarhiştilor, acuză pe acei, cari cată să se apere.

D. rector a declarat rezboiul deschis între noi şi el.

Ne vom rezboi.

❑ *Domniţa Elena, care-şi dă perfect seamă de situaţia sa, a cerut să fie înmormîntată la Soleşti.*

In biserica de acolo se află înmormîntaţi părinţii Domniţei şi sora ei, doamna Lambrino, mama d-lor general şi căpitan Lambrino.

Moşia Soleşti, proprietatea d-lui Rosetti-Solescu, ministrul ţărei la Petersburg, nepotul Domniţei, se află situată la 15 kilometri departe de Vaslui.

Administratorul moşiei a fost zilele trecute la P.-Neamţ, unde a luat instrucţiuni de la d, T. Rossetti.

❑ *Apele Jijiei an ajuns astăzi pînă la Cristeşti, proprietatea prinţului M. Sturdza, inundînd şesul pînă aproape de cantonul C. F.*

Partea oraşului Iaşi, d'inspre Abator, este grav expusă şi măsuri urgente se impun.

Apele Bahluiului au scăzut cu exact 84 cm.

❑ *D. N. Gane, primarul oraşului, se va prezinta ministrului de interne, pentru a-i cere ca Parlamentul să voteze o sumă pentru ajutorarea victimelor inundaţiei din Iaşi.*

❑ *Din judeţul Iaşi numai două-zeci şi cinci de proprietari rurali au făcut oferte pentru formarea islazurilor.*

Consiliul agricol superior n'a admis de cît două oferte aşa cum preţul lor a fost fixat de proprietari în unire cu comisia regională. Preţurile celorlalte oferte au fost reduse de la 600 lei hectarul la patru sute.

Fireşte, că proprietarii au refuzat batjocura.

❑ După ştirile sosite până acum, Prutul, de şi a venit foarte mare, încă nu s'a revărsat.

Jijia însă a trecut peste maluri, înundînd şesurile şi cîte-va sate.

❑ Din cauza inundaţiilor, trenurile care circulă pe linia Iaşi-Paşcani, sosesc în gara Iaşi cu mari întîrzieri.

❑ Duminică 8 Martie a. c. se va începe la Bucureşti examenul de capacitate pentru giminastică.

❑ *Secolul*, ziar liberal, afirmă că d. Al. Marghiloman **s'a resgîndit** şi că va interpela în privinţa neregularităţilor de la ministerul de rezboi.

Vrea să zică d. Marghiloman *s'a răsgîndit.*

❑ Un nou liberal afurisit este d. Ţiţu Frumuşeanu, deputat, care s'a asociat la interpelarea pe care d. Take Ionescu o va desvolta, în Cameră, joi—cu privire la anarhia de la direcţia generală a serviciului sanitar.

❑ La Tîrgu-Frumos a fost descoperită astă-zi o periculoasă bandă de hoţi, care opera furturi de cai, tăind apoi cozile cailor, ca să nu fie recunoscuţi de proprietarii lor. In fruntea bandei se afla vestitul hoţ Gh. Pantelimon.

Descoperirea furilor se datoreşte subcomisarului Leahu.

❑ Se ştie că la Erbiceni au fost găsiţi ucişi doi bulgari, cari aveau bulgărie în Iaşi.

Crima se instrueşte la cabinetul d-lui judecător de instrucţie Kessim, care, culegînd convingerea că asasinatele au fost comise de tovarăşii bulgarilor, cari s'au întors în ţara lor, a intervenit la parchetul de Sofia, cerînd urmărirea bănuiţilor.

❑ Muncitorul Toader Filip, de 75 ani, domiciliat str. Morilor, una din victimele inundaţiilor din Iaşi, a încetat astă-zi din viaţă.

❑ **Judiciare.**—In procesul de ieri de la secţia I a a tribunalului, pentru instituirea unui consiliu judiciar, doamnei Adela Kogălniceanu, tribunalul după ce, privitor la proba cu martori, cerută de reclamanţi, a unit incidentul în fondul—a ascultat pleduariile cu fond şi a amînat pronunţarea pentru Vineri 27 c.

Banca comercială romînă din Galaţi a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului Filip Bercovici din Iaşi, str. Toma Cozma 22.

Tribunalul a fixat termen la 26 Februarie, obligînd pe părît să aducă registrele şi bilanţul.

— Numitul Şmilovici, care a comis un fapt imoral asupra unei fetiţe a croitorului Belinski, a fost condemnat la un an închisoare şi cinci sute lei amendă. Cu apelul numitului şi al părţei civile, afacerea se va judeca astă-zi la secţia II a a Curţei.

— Sesiunea curţei cu juri, în Iaşi se va deschide în ziua de două Martie cu procesul de calomnie prin presă pe care intendentul Spiridoniei, d. Patraşcanu, l'a intentat d-lui Stratin.

— Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata curţi cu juri din Dorohoi pe numiţii lordache, Olariu, Neuclai Doroftei, Maxim Ciubotariu, Iancu I. Grigore zis Gh. Burgheană, pentru că cu violenţă, a atentat la pudoarea numitei Sura Noech.

❑ **Listă de subscripţie pentru ajutorarea inundaţilor din Iaşi** (lista Primăriei) Doamnele: Constanţa Gr. Ghika 14 lei, Sofia N. Gane 30 l, Maria Moruzi 40 l., Elena C. Manu 10 lei, Elena doctor Riegler 10 l., Ortansa Drose 5, Elisa Gh. Văleanu 10, Lucia I. Bogdan 40, L. C. Vrabie 5 l, Eugenie Condurato 2 l, El. I. Ralet 5, Maria Doiciu 20, Iosephine Dimitrescu 10 l., Pulcherie M. B. Cantacuzino 10, Lucia M. Cantacuzino 10 l. Maria V. Iamandi 10 l., Prinţesa Aglaia Moruzi 20 l., Antoineta dr. Russ 20 lei, Malvila D. Bulgaru 5 l., Olga G. Nicoleanu 20, Elisa D. Mavrocordat 5 l., Eleonora N. Volenti 20 lei. Total 311 lei.

❑ Agenţia teatrală „Thalia" (Maximovici) face cunoscut persoanelor care şi-au reţinut bilete pentru concertul Kubelik, să le ridice de la agenţie, până cel mult Joui, căci în cas contrar se vor pune în vînzare.

❑ Simbătă seara a avut loc în saloanele societăţei de sport muzică şi gimnastica ultima serată septămînală din iarna aceasta.

Din numeroasa asistenţă am remarcat:

Doamnele: dr. Buteanu, dr. Cestin, Marie Heraclide, Marie Vasiliu, Cernătescu, Theodorescu, Constanţius, Rober, Popovici, Patraşcu, Dimitriu, Manole, Petrovici, Pompilian, Panu, Andrei, Beressu, Ghiulea, Deleanu.

Domnişoarele: Augusta Heraclide, Lenuţa Bădărău, Seraphine Bălăcescu, Amelie Brenner, Rober, Cecilia Vasiliu, Popescu, M. Vasiliu, Aglaia şi Ecaterina Popovici, Marie Ciudin, Manole, Panu, Zira, Georgescu, Nichifor, Ghiulea, Chirilă, Deleanu, Nebuneli, Cardaş.

Domnii: Dr. Buteanu, dr. Nimereanu, Georges Heraclide, Gh. Vasiliu, Constanţius, C. Vasiliu, Th. Beressu, N. Georgescu, St. Georgescu, V. Cernătescu D. Manoliu. N. Vasiliu, Const. Motăş, Al. Simionescu, G. Popazu, V. Stoenescu, Eugen Ionescu, Al. Gheorghiu, Stamatopol, V. Ionescu, I. Rang, Gall, Dimitriu, Finichi, Gheţu, Manole, Rober, Panu, Teodorescu, Breviman, Decusară, Berea, Radacovici, lt. Gheroulescu, subit: Ştefănescu, Zissu, Ciucureanu, Carp, Softa.

Cadrilurile au fost conduse de d-nul Constanţius şi s'a petrecut de minune până la ora 2.

❑ **Balul Crucea-Roşie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Naţional balul dat de Societatea Crucea Roşie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl aşteaptă cu nerăbdare, sigură de reuşita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obişnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

Ultima Oară

Bucureşti, 24 Februarie.

LOTERIA

Bucureşti.—Azi s'a început tragerea clasei a III a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

5000 lei No. 32363
2000 „ „ 17296
1000 lei No. 36095, 44507, 18634
500 lei No. 47961, 4085, 35034, 23076.
300 lei No. 50895, 29314, 33397, 18808.
250 lei No. 41295, 8010, 17232, 31796, 21142, 22382, 6866.
200 lei No. 23876, 19894, 12041, 11033, 806, 180, 8961, 5948, 57689, 47337, 32097, 34693, 14710, 31441, 19150, 18520.

Tragerea va urma mîine.

In chestia consiiului superior sanitar

Bucureşti.—După cum am anunţat d. Ionel Brătianu s'a hoătrît să numească noii membri ai consiliului sanitar superior.

Dintre cei cari şi-o propus să-i numească d. Brătianu, au primit numai d-nii prof. d-ri: Buiciu, Proca, Drăghiescu.

Se afirmă, că vor fi numiţi, în locul celor cari au refuzat, d-nii d-ri Măldărescu şi Minovici.

D-nii d-ri Anghelescu din Buzeu şi Stoicescu, au refuzat să primească a fi numiţi.

Domniţa Elena

Piatra-N. – Stare desperată. Slăbiciunea în plin progres. Ilustra pacientă nu se mai poate nutri, somnul a părăsit-o cu totul.

Din moment în moment s'aşteaptă desnodămîntul fatal.

Schimbările de la creditul rural

Bucureşti.—Se ştie că consiliul de administraţie al creditului rural a hotărît scoaterea la pensie a d-lui Dim. Sturdza, care ocupă postul de director al creditului.

Consiliul se va întruni zilele acestea pentru a stabili quantumul pensiei.

Unii afirmă că i se va fixa o pensie de aceiaşi măsură cu leafa.

Ca director al creditului va fi numit d. Dinu Brătianu, actualul sub-director.

In locul acestuia, se afirmă că va numit un tînăr generos.

DENUNŢAREA CONVENŢIEI

Bucureşti.— Din Berlin se comunică că ziarul „Vossiche Zeitung" publică o telegramă din Bucureşti, prin care anunţă că tratativele pentru încheiarea convenţiei comerciale între Austro-Ungaria şi Romînia, n'au reuşit şi guvernul romîn va denunţa actuala convenţie cu acel stat.

Soc. istorică romînă

Bucureşti.—Societatea istorică-romînă în scopul de a descoase din negura vremurilor trecutul neamului, a hotărît să se puie în contact direct cu cei interesaţi prin conferinţe publice ţinute de membrii soc. istorice.

Societatea a cerut membrilor societăţei să-i dea concursul, rugîndu-i să arăte comunicarea ce vor să o facă.

Cu privire la însemnătatea istorică şi vieţuirea naţiuuilor şi pentru apărarea naţională.

Referitor la învăţămîntul ce naţiunea poate trage din vre-un eveniment istoric.

Asupra vre-unui fapt din trecutul neamului.

Ceva din viaţa domnitorilor ţării şi a marilor căpitani ai naţiunii, a bărbaţilor de Stat, cronicarilor şi a publiciştilor cari au ilustrat literatura romînă.

Relativ la învăţămîntul istoriei ţărei în şcoalele noastre civile şi militare.

Şi în fine asupra modului pe care dv. îl crediţi.

CAMERA

Bucureşti.—S'a fixat pentru Vineri, 27 c. ziua în care d. Marghiloman îşi va desvolta interpelarea sa relativă la neregularităţile de la ministerul de război.

Se continuă discuţia, pe articole, a legei Stelian.

SENATUL

Bucureşti.—La ordinea zilei proiectul pentru modificarea legei clerului şi seminariilor.

Vor lua cuvîntul domnii: C. Disescu, Arion şi Grădişteanu.

Interzicerea exportului grîului din Serbia

Constantinopol.—Ştirea despre interzicerea exportaţiunei grîului din Serbia în Turcia, a produs o mare nelinişte în ţinuturile de la hotar, şi mai cu seamă în Sandjakul din Novi-Bazar.

La Plevleje, la Berone, la Ippek şi la Gussinje domneşte o mare nelinişte din cauza pretinselor preparative de resboiu în Muntenegru.

Autorităţile se silesc a linişti populaţia, amintind relaţiile amicale dintre Tuvcia şi Muntenegru.

Transport de dinamită

Paris.—Agenţia Havas află din Constinopol că în urma cererei făcută de către ambasada Franţei, Poarta a autorizat trecerea prin Salonic a 15 tone de dinamită, destinată minelor de aramă din Serbia.

Duminică 1 Martie 1909
ora 9 seara

Un singur CONCERT
— dat de —
KUBELIC
Cel mai mare violinist al lumei.

Lemne pentru Foc

PRIMUL DEPOZIT ROMÂN „SOCOLA"

In strada Socola, la capătul liniei tramvaiului, în stînga lîngă rampa drumului de fier, sunt depuse spre vînzare, o mare cantitate de lemne pentru foc, din diferite esenţe şi de cea mai bună calitate, clădite în figuri de cîte; 1 m. 40 cm. înălţime; 1 m. lăţime şi 2 m. lungime sau 2 m. 80 cm. cubi fie-care figură, adică 2 palme vechi. Patru asemenea figuri reprezintă 11 m. 20 cm. cubi sau stîngenul mare Moldovenesc.

Lemnele sunt sănătoase, drepte, fără cioturi sau putregai şi uscate; ele sunt bine clădite şi se vînd pe loc la depozit, chiar cîte o figură din ori-care esenţă, cu preţ avantajos, spre deplina satisfacere a tuturor cumpărătorilor.

ADMINISTRAŢIA

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizĭ refractare, POMPE, Ţevĭ, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor efectuate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

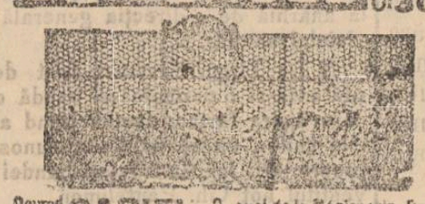

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veridiniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazĭ serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 664 — Joi 26 Fevruare 1909

Scandalul de la Universitate

O luptă vrajnică, şi de care autorităţile şcolare respective aveau deplină cunoştinţă, datează de ani de zile, într'o comună din judeţul Botoşani, între doi membri ai învăţămîntului rural, Preotul Morăraşu şi Pauca.

Acesta din urmă, dominat de uriciosul sentiment al invidiei şi călăuzit de dorinţa satisfacerei unor meschine interese personale, a jurat pieirea colegului seu de şcoală Morăraşu.

Şi pentru a reuşi în scopurile sale, Pauca îşi asigură în primul rînd sprijinul revizorului scolar al acelui judeţ, Ficşinescu, fratele cunoscutului socialist-escroc, condamnat de justiţie, şi tot aşa de anarhic ca şi dînsul în idei şi temperament.

Denunţări anonime în potriva Preotului, şi recunoscute apoi de Pauca, ca fiind făcute în casa sa, sunt trimise autorităţei şcolare superioare—şi cum totul era pregătit de mai înainte, revizorul Ficşinescu întovărăşit de inspectorul Sachelărescu, sosesc pe neaşteptate în comuna Drăcşeni, şi fără a interoga pe Preot şi a-i da putinţa să-şi facă apărarea, dresează un simulacru de anchetă, promiţînd a reveni din nou pentru continuarea cercetărilor.

Dar în loc de a reveni, preotul, se pomeneşte chemat înaintea comisiunei de judecată—pentru a respunde de faptele ce i se imputau.

Cum însă ancheta era prea unilateral făcută, acuzarea se temea de insuccesul operei sale—şi atunci, a recurs la sprijinul cîtor-va spirite anarhisto-revoluţionare din Universitatea noastră, spre a crea curent de antipatie împotriva preotului, şi a influenţa astfel asupra liberei conştiinţi a judecătorilor.

O anchetă, paralel cu cea oficială, se organizează de aceşti tovarăşi de idei ai socializtului Ficşinescu şi pornesc in jud. Botoşani.

Pe de altă parte, pregătiri de manifestaţiuni sgomotoase pentru ziua procesului, se organizează, în însuşi palatul Universităţei,—toate în scop de a se obţine cu orice preţ condamnarea preotului.

In timpul procesului, socialiştii d-lui Ficşinescu, trimet petiţii preşedintelui consiliului de judecată, de modul cum trebue să procedeze în conducerea procesului; organizează martorii cum trebue să depueşi merg pînă acolo, că ameninţă pe însuşi apărătorul preotului, cu manifestaţiuni ostile, pentru crima ce a făcut de a lua apărarea unui acuzat înnaintea comisiunei de judecată.

Acestea sunt faptele pe scurt, cari au dat naştere regretabilului scandal întîmplat alaltă-eri la Universitate, în presenţa rectorului Universităţei a d-lui Stere, conducătorul partidului liberal-socialist Ieşan, şi a d-lui Prefect al poliţiei celei de a doua Capitale a ţărei.

Vom descri mîine în corpul ziarului întreaga machinaţiune a înscenatorilor acestui proces pentru ca oamenii de bună credinţă să vadă şi să judece nu numai procedeurile salbatice întrebuinţate de socialiştii de la Universitate şi la cari s'au alăturat apoi şi anarhiştii de la *Solidaritatea*, pentru obţinerea unei sentinţe de condemnare a preotului, dar şi la ce se reduc invinuirile aduse în potriva sa, şi cari au presentat pe acest Preot ca pe omul cel mai imoral şi odios.

Ceea ce voim să constatăm aci este că, spiritul de anarhie care a cuprins întreaga atmosferă a Iaşului, a ajuns la aşa grad, în cît loveşte în cele mai sfinte drepturi ale omului.

De cînd există omenirea dreptul de apărare, a fost considerat pînă şi la cele mai salbatice popoare, cel mai sacru drept pămîntesc.

De azi înainte socialiştii şi anarchiştii Iaşului, al căror ideal în viaţă, consistă în apărarea celor mai mari principii de libertate, dreptate şi egalitate, — nu admit dreptul de apărare al inculpaţilor înaintea justiţiei!

Şi nu numai inculpaţii îşi agravează situaţia înaintea judecăţei, prin împrejurarea că-şi iau apărători, dar însuşi apărătorii devin vinovaţi şi trebuesc pedepsiţi, pentru că au primit sarcina de a susţine înaintea justiţiei nevinovăţia inculpaţilor.—

Trăim în grele timpuri şi cu multă îngrijorare trebue să privim viitorul.

Dar să avem încredere în conştiinţile oneste şi sănătoase şi să nădăjduim că ne găsim în faţa unor manifestări bolnave şi trecătoare cari nu vor avea decît un efect pasager.

Un tîrg ruşinos

Am dovedit tot-d'auna că partidul d-lui Carp nu trăeşte de cît graţie liberalilor şi că opoziţia lor e o opoziţie miluită.

Pentru a se menţine azi ca partid, junimiştii sunt în stare să renunţe la ori-ce principii, şi să-şi renege toate ideile lor din trecut. Slăbiciunea lor politică îi împinge la această atitudine sau conduită, fără de care n'ar putea trăi.

In chestia magistraturei, junimiştii au dat dovada celei mai mari laşităţi de cugetare şi acţiune politică.

După ce au combătut de formă prin glasul d-lui Marghiloman, proectul d-lui Stelian, acum au dezertat de la Cameră şi au lăsat orfan pe bietul d. Lahovari, care ne-avînd nici mentalitatea, nici trecutul unei vieţi junimiste, mai ţine pieptul proectului cu ocazia discuţiei lui pe articole.

Explicaţiunea acestei dezgustătoare atititudini, o găsim în faptul că, între junimişti şi liberali s'a încheiat un tîrg ruşinos ca să nu se mai împotrivească reformei în schimbul cîtorva locuri din magistratura inamovibilă şi consiliul sup rior.

Ne găsim în faţa unei murdare vînzări de conştiinţă politică care dezonorează complect un partid şi 'l face pentru totdeauna nedemn de a mai ambiţiona la conducerea frînelor Statului.

„DE LA 6 LA 8"

D. D. A. Grecianu a fost primit în audienţă de M. S. Regele. Audienţa a durat de la 6 la 8.

Scrisă la fel, punctuată la fel, zeţuită cu caractere identice, notiţa de mai sus a apărut ieri în toate ziarele junimiste şi colectiviste,

In cele junimiste — înţelegem perfect. D. Grecianu este un fruntaş al carpismului, un leader incontestabil, fost ministru. Nu e minune mare, că M. S. Regele l'a primit în audienţă — dar ie grav de tot, pentru takişti, că audienţa a durat punct două ore, de la punct şase, pănă la punct opt.

Dar că notiţa, la fel, a apărut şi în ziarele colectiviste, că şi ele au înregistrat acel mare eveniment cronometric—de la 6 la 8—de aci deducem gravitatea audienţei

Nu gravitatea audienţei ca atare — ci ca afacere de contra balansare, cu o zi în urma audienţei de la „6 la 8", fusese primit la Palat d. Take Ionescu. Audienţa aceea a fost anunţată numai de ziarele „takiste", dar fără de marcare de ceasornic: de la şi pănă la—a lipsit.

Find-că ori ce mişcare takistă trebueşte repusă, s'a recurs la audienţa d-lui Grecianu şi s-a zis că ea a durat, potrivit consultaţiunelor marilor celebrităţi — două ore: de la 6 la 8.

Audienţele pe cari oamenii de stat — şi d. Grecianu ie un om de stat — leau la Palat, rămîn mistere pentru marele public. Va transpira doar, că Regele a dat a înţelege d-lui Grecianu, că, foarte curînd, va face apel la un guvern Carp, în care, fireşte, d. Grecianu va lua portofoliul justiţiei.

Dar enunţarea aceasta n'a putut dura de la 6 la 8. Şi ne întrebăm — recunoscînd indiscreţia—ce-a putut vorbi Regele cu d. Grecianu timp de două ore — de la 6—8?

Suveranul, cînd se întreţine cu cine-va în audienţă, nu-l lasă la un moment, ca să se ducă să vorbească cu altul.

In două ore poţi face 160 km. cu trenul; poţi pleda un proces mare, poţi pune la cale o declarare de resboi.

Dar.... Nu că am fi geloşi de lunga conversaţie, dar ne intrighează grozav acest eveniment de cronometru şi ne gîndim dacă nu suntem în faţa unei erori, dacă minutele n'au fost luate drept ore — căci... de, junimiştii sunt cam grăbiţi.

Şi ne întrebăm: de la 6—8 sau de la 6 şi 8 minute?!

CATE VA NOTE

După ce-a sfeclit-o cu interpelarea în chestiuni interne, d. Diamandi, fostul tovarăş al lui Piţurcă, s'a apucat de comicării în afaceri din afară. Deputatul de Tutova are acum accente calde, comparaţii gigantice, împunsături fine la adresa concertului Europei şi... bursei de la Buda-Pesta—pe toate acestea şi o demerlie altele—le are pentru Serbia!

Mă gîndesc la ţara anemiată — scrie d. Diamandy, gîtuită brutal. Serbia ţipă prea în apropierea noastră, ca să n'o auzim.

O ţară anemiată, gîtuită brutal, care ţipă de s'aude pănă în Severin—iată o observaţie interesantă pentru lumea medicală — mai ales că ţipătul extraordinar al Serbiei gîtuite brutal are o raţiune: »Serbia, scrie deputatul, vrea s'ajungă la mare—şi vai de ţările cari n'au mare."

Concertului Europei nu-i convine, însă, ţipătul Serbiei—şi iată de ce şi cum:

Şi concertul European, care ie în deplină armonie numai cînd tace, e speriat de nota discordantă a Serbiei.

Concertul European ie de două feluri: cînd tace şi cînd nu tace. Cînd tace ie minunat. Şi d. Diamandy era minunat, cît a tăcut. Cînd nu tace concertul vai de lume. In tăcerea lui—şi era natural să tacă în postul mare—concertul a fost deranjat de ţipătul Serbiei brutal gîtuite, căci, spune d. Diamandi, „nu se poate tolera ca o ţară aşa de mică să ţipe aşa de tare."

De la execuţia concertului, deputatul de Tutova dă năvală în „cancelariile transcarpatine" şi le spune româneşte pe neînconjuratele:

Să-şi amintească «cei» din cancelariile transcarpatine cuvîntul unui gastronom sentimental: «mi-ar fi cu neputinţă să mănînc o stridie dacă a-şi au.i-o ţipînd.»

Serbia ie ceva mai mare ca o stridie şi strigă ca o mustrare Europei jenate, disperarea ei.»

Acum nu trebuie de cît un interpret, care să explice toată harababura aceasta — „celor" din „cancelariile transcarpatine."

*

Citim în „Monitorul oficial": „d. Cohen, fabricant, este autorizat să intrebuinţeze femeile din fabrică, cîte unsprezece ore pe zi."

D. Cohen se va surmena, de sigur, dar va avea cel puţin scuza oficialităţei: se va fi surmenat cu aprobarea consiliului de miniştri.

OAMENI ŞI LUCRURI

GLOSSA TALHARILOR

Despre multe întîmplări interesante s'a vorbit în presa locală în aceaste din urmă zile. S'ar zice că la Iaşi n'a fost numai o inundaţie de apă, ci şi o inundaţie de evenimente, de osebită importanţă sau varietate.

S'a vorbit şi de diverse hoţii între cari acea intîmplată în casa d-nei C., unde n'a fost vorba numai de un furt de bani, dar şi un adevărat atentat. S'a scris chiar numele de „Sherlock" cu privire la o foarte ingenioasă combinaţie a şefului serviciului de siguranţă d. Costescu, iar unele ziare au relevat că abilul funcţionar a izbutit să descopere adevărul fără să întrebuinţeze.... bataia.

Numele de Sherloch Holmes a devenit astăzi simbolic şi întocmai cum odinioară se abuză de numele eroilor din „Muşchetarii" lui Dumas ori din „Mizerabilii" lui Victor Hugo, tot ast-feliu acum se abusează de eroul lui Conan Doyle în toate ocaziunile.

E însă cu adevarat remarcabil şi lăudabil cînd autorităţile izbutesc să descopere tîlhăriile sau chiar atentatele fără tradiţionalul mijloc al bătăii, care are dezavantagiul esenţial că poate fi aplicată unui om nedovedit încă sau chiar nevinovat: şi într'aceasta vedeau şi văd încă mulţi argumentul pentru complecta ei desfiinţare dintre sistemele de cercetări sau de anchete şi înlocuirea ei pe cît posibil prin ingeniozitate prin abilitate, şi inteligenţă.

Cel mult ea poate fi admisă ca pedeapsă pentru vinovaţi. Ni s'a spus bună oară că poliţia iaşană a surprins în aceste zile triste ale inundărilor, un număr de indivizi cari s'au întrodus—cu plutele! în locuinţele părăsite şi le-au jăfuit. Tîlhăria ori cît de condemnabilă în general, îşi are şi ea une-ori rostul ei —ba se găsesc chiar cazuri scuzabile: un flămînd fură o pîne, un înnamorat fură o floare rară pentru a o da iubitei.

Dar categoria aceasta a hoţiei practicată în casele unor familii nenorocite, ni se pare cea mai cinică şi mai păcătoasă. Este, în proporţii mici, ceea ce s'a petrecut şi la Messina şi ori unde au fost catastrofe.

Tîlharii, întocmai ca păserile de pradă ce pîndesc cadavrele, se aruncă asupra celor loviţi de soartă pentru a jăfui puţinul avut ce le-a rămas pentru a-şi în suşi ceea ce nici dezastrul n'a reuşit să consume.

In atari cazuri, în adevăr, ni se pare că o pedeapsă platonică, închisoarea bună oară e prea slabă şi s'ar îndreptăţi neaparat pedeapsa corporală, care face să sufere, care provoacă dureri fizice. Ingeniozităţile şi fineţele n'ar fi echivalente aci cu obiectul cercetărilor şi n'ar satisface simţul dreptăţii, faţă cu lipsa de simţire şi de suflet a făptuitorilor.

Rodion

NE VOM APARA

Universitatea din Iaşi a fost teatrul unor scene de cumplit anarhism.

Se judeca, în localul rezervat proceselor institutorilor, pricina privitoare la un învăţător-preot, invinuit de fapte imorale.

In care parte a lumei, în care alt oraş al ţărei, asemenea proces ar fi dat dreptul studenţilor să se amestece, să dicteze, să ameninţe? Un proces al unui popă de sat—ce legătură poate avea el cu „entuziasmul" studenţesc?

Dar la Iaşi, oraşul căruia anarhia stăruie să-i batjocurească cumplit legenda nobilă de altă dată, la Iaşi toate sunt cu putinţă.

O studenţime svăpăiată, trîndavă, profită de ori-ce imprejurare, spre a turbura liniştea; se agită, dictează în împrejurări în care n'are chemare, caută să impună sentinţi — numai carte nu învaţă.

E o anumită studenţime, la care anii studioşi—petrecuţi în scandaluri —devine o profesie şi care, în asemenea rentabile împrejurări, prelungeşte anii de studiu pînă la veteranism, pentru ca, la urmă, să-şi treacă examenele cu rugăminţi, cu lacrimi, cu bileţele.

*

Ce rost au avut ticăloşiile de zilele trecute de la Universitate?

Doi profesori universitari şi doi consilieri ai Curţei de Apel, formau juriul de judecată a unui învăţător, invinuit de fapte imorale.

Mai încăpea oare indoială, că oameni cu asemenea înaltă situaţie socială, vor infiera precum va trebui, de va fi vinovat, faptele uricioase ale unui asemenea om?

Suntem noi ţară aşa ticăloasă, că am ajuns la falimentul moral al oamenilor mai mari, că, cum era cazul special, profesori superiori şi judecători superiori, vor erta ticăloşiile unui preot?

Dacă nu contra juriului, dacă încredere în judecată exista, contra cui au fost îndreptate acele manifestaţiuni, acele ameninţări?

Contra acuzatului? Contra avocatului său?

Contra acestuia, cu toată siguranţa? Carnetul de procese al d-lui Bădăreu, urmează să fie cenzurat de studenţi! Studenţii au să dee aprobarea sau desaprobarea lor—fără de voia lor d. Bădăreu n'are voe să profeseze.

Aici am ajuns cu anarhia. Cu un rectorat fără prestigiu, cu un parchet în totală decădere, cu o poliţie pentru care descoperirea unui simplu fur constitue un act de eroism—cu asemenea arsenal — era natural să ajungem aci.

*

„Politica" aceasta a anarhiei-tolerate se duce contra noastră, a conservatorilor-democraţi.

Este o politică de slugi devotate în inconştienţa lor: rectorul—care ne datoreşte nouă postul seu—crede că face junimism; procurorul general—ni ie silă să ne ocupăm de el—face operă rea—ca totdea-una—ca să'i complacă ministrului; prefectul poliţiei..., nici nu se ştie dacă există unul.

Nu vom cita, în sprijinul argumentărei noastre, numai faptele reprobabile din trecut, cari toate au rămas nepedepsite—dar, pentru cazul special, vom sublinia, că tot scandalul a fost pregătit, fără ca să se fi luat vre-o măsură.

De aceea ne vom apara singuri: ne vom apara contra duşmanului, contra duşmanului care există graţie anarhiei tolerate.

Universităţile femenine în Japonia

Japonia ne-a uimit în ultimul timp prin pregresul enorm realizat în ultimele decenii şi prin repeziciunea cu cari şi-a însuşit elementele binefăcătoare ale civilizaţiunei.

In special pe tărîmul cultural rivna şi seriozitatea cu care a lucrat tineretul japonez a făcut posibilă o regenerare complectă a imperiului; dînd lumei întregi un exemplu strălucitor de puterea voinţei unui popor.

Dar cu toată actuala cultură înaintată a Japonezilor femeea „soarele casei" în aceasta ţară în toată puterea cuvîntului, a continuat să fie desconsiderată şi tratată ca un fel de sclavă a bărbatului.

De cîtăva vreme însă, femeele, secondate de cîţi va oameni de inimă au început lupta pentru schimbarea acestei stări de lucru, şi lucrează cu vigilenţă pe tărîmul cultural prin intermediul căruia tind să isbîndească.

*

Actualmente există în Japonia două universităţi femenine organizate după sistem japonej şi cea laltă după sistem european.

Departe de sgomotul oraşelor situate într'o poziţiune pitorească, aceste instituţiuni fondate şi întreţinute de particulari cărora statul le lasă toată libertatea organizărei constituesc o mică republică autonomă.

Una din aceste universităţi numeră peste 800 eleve iar cealaltă la vre-o 800. Unite cu gimnazii de fete şi grădini de copii, fetele japoneze pot fără a părăsi aceste ziduri să urmeze cursurile de la învăţămîntul elementar pănă la cea mai înaltă treaptă a învăţămîntului obţinînd titluri academice.

Cu drept cuvînt, spune un profesor european, care a organizat învăţămîntul acestor instituţiuni.

Din aceste ziduri eşă femeea nouă a Japoniei, peste cîţi-va ea ne va fi aşa de necunescut precum Japonezii de azi sunt de necunoscut Europenilor.

*

Aspirațiunile elevelor acestor universități sînt libertatea și egalitatea femeei. Ele au fondat „Uniunea femeei viitoare“ a căror membre se obligă a se mărita numai cu un barbat care ar fi abdicat prejudecata familiei sclave, ar fi hotărît a renunța la rolul seu de stăpîn atotputernic, și dispus a-și trata soția sa ca o egală și camaradă și dat fiind tenacitatea acestui popor se poate prevedea că studentele membre ale „Uniunei“ își vor ținea obligațiunea.

In Japonia universitățile femenine au un rol tot atît de important înăuntrul țărei ca și reformele politice înafară.

Una din aceste universități este considerată ca un fel de școală normală și accesibilă elaselor celor mai sărace.

Costul internatului inclusiv instrucțiunea, este de 13—15 lei pe lună și în caz de lipsă de mijloace statul plătește taxa de student care se obligă în schimb a servi la terminarea studiilor 3—4 ani, ca institutoare primind un salariu de 75 88 lei lunar, în cealaltă universitate taxa variază între 25—32 maximum de altfel și dintre studentele bogate ale acestei universități multe ofer serviciile lor statului pentru instrucțiunea poporului.

Consiliul de administrație al acestor universități se compune din profesorii și deputații studentelor.

Ele fac de două ori pe an adunări publice pentru a supune criticei... învățămîntul.

Dacă se ajunge la concluzia că unul din profesori, nu-și îndeplinește misiunea destul de bine, se face o cerere Senatului cerînd înlocuirea celui neapt de catedra sa; și nimănui nu-i trece prin minte a pune studentelor în discuție dreptul de critică cîtă vreme i se pretinde zelul pentru învățătură.

Această nu produce de altfel nici o neorînduială și nici agitații în rîndul elevelor, mai mult disciplina spiritul de liniște și pace precum și demnitatea studentelor sunt vrednice de admirație.

Nici odată nu s'a întîmplat, ca un profesor să fie refuzat de eleve din cauza prea marei severități, în schimb ușor provoacă nemulțumiri, acela care nu poate satisface potopul de întrebări al elevelor.

Intrebările elevilor japonezi sunt groaza profesorilor europeni.

Profesorul este obligat să stee ori cînd la dispoziția elevilor săi pentru a le da lămuririle necesare. Nu numai în orele și în localul școalelor dar chiar și în locuința sa privată este oricînd expus invasiunei prea zeloșilor elevi, cari fac uz cu prisosință de prerogativa lor, adresîndu-se direct profesorului, la ori ce îndoială survenită în timpul lucrului.

Caracteristic în acelaș timp pentru femeea japoneză este că cu toată cultura înaintată, tradiția ceremoniei ceaiului s'a păstrat neatinsă de peste două mii ani, și se transmite cu sfințenie de la mamă la fică; iar în localul universităților există un pavilion special pentru predarea ceremoniei ceaiului pe care studenta îmbrăcată în haine festive o execută cu religiositate și fast.

*

Mișcarea culturală a femeei este vădit încurajată de curtea domnitoare, Impărăteasa vizitează adesea universitățile, și apare în incinta școalei, unde îi place să privească la lucru, tinerele fete zeloase de învățătură.

Ea se întreține prietenește cu fetele și totuși trece în ochii lor drept „divină intermediară între zeul soarelui și Mikado.

Mi Kado are la rîndul său preferință, pentru grupul de eleve compus din descendente ale celor mai nobile familii din provinciile de sud; cu tendințe speciale de europenizare din care cauză sunt și poreclite „gulere înalte“.

O nouă generație înflorește în gimnasiile și universitățile actuale de la ea se așteaptă o transformare complectă a familei.

Sunt semne prevestitoare în Japonia a închierei domniei barbatului și a rîdicărei nivelului femeei culte.

MEMORIUL

Perceptorilor fiscali din jud. Iași adresat d-lui Ministru de finance

III. Prin vorbita decisie, se mai face o deosebire între preceptori de țară și oraș, între preceptori de Ilfov și noi, credem Domnule Ministru, că aceleași servicii le aducem Statului și noi ca și ei, dacă nu mai mult. Iată cum un perceptor de oraș are a încasa numai dările următoare: imposit personal, patente, licențe, fonciar, taxe militare, succesiuni și amenzi, pe cînd noi încasăm absolut toate ramurile de venituri *ale Statului*, a caselor comunale, Credit Agricol, Județului și altor case speciale, iar cheltuiala și munca unui perceptor de oraș și a unuia de țară, nu se potrivește celui de oraș, nu'i trebuește cai și trăsură, are oară de cancelarie, anumit personal suficient, plătit relativ bimișor și o singură condică de chitanțe pentru încasări, nefiind nici odată expuși la falșuri și delapidări, pe cînd noi la ori și ce moment, nu întîmpină greutățile noastre la încasarea dărilor Statului, avînd contribuabili culți și toți la centru, pe cînd noi, trebue să întrîngem zilnic greutăți aproape uriașă, fiind contribuabili inculți, necunoscători de legi și saraci, credem Domnule Ministru, că poate la aceștia ați avut în vedere mijloacele de trai, că trăind la oraș cheltuelile lor le-ar fi mai mari, credeți că noi suntem mai fericiți? Ne putem oare bucura de cel mai mic avantaj, prin faptul că trăim la țară, nu, viața de funcționar e tot atît de fericită fie oraș sau țară, că noi pentru a ne procura hrana, trebue să venim la oraș sau tîrgul cel mai apropiat, credem că pentru noi ați mai avut în vedere, că trăind la țară suntem cu toți numiți perceptori în localitatea unde avem pămîntul nostru sau cumpărînd am face sămănături și de aci np sar mari venituri, nu, și aceasta, căci ordinile Domnieivoastre și art. 45 din legea pentru organizarea finanțelor Statului, ne oprește, plus că fiind funcționar timpul nu ne mai permite să ne mai ocupăm de altele; în pămîntul nostru propriu ce parte din noi posedăm nu putem samana strictul necesar, așa că totul să rezumă în bani ca și la cei de la oraș, cît pentru perceptorii fiscali rurali de Ilfov nu putem ști ce ați bine voit ale lua în considerație de li s'a fixat 180 lunar.

IV. A). Tot prin vorbita decisie ni se fixează o remiză de 6 la sută asupra încaserilor ce trec de 75 la sută din debitul total pînă la 85 la sută și de 9 la sută pentru partea încaserilor ce trec de 85 la sută fără să fim asigurați prin această decisie, că dacă nu primim nici o remiză de la comuni județ, Credit Aericol și alte case după cum prevede art. 5 din decisie, sumele se contează la acel debit total.

B) Nu cunoaștem din ce anume sumi s'ar compune acel debit total, să contează numai debitul anului curent? sau și remășița, să scad sumile rele de încasat care nu provin din neglijența noastră ci din cauză că avem date în debit, lozuri, moșii în dijmă. Loturile fiind părăsite de cei în drept de la împroprietărire au amenzi, plus alte debite cunoscute de d-voastră, iată deci că nici prin facerea unui singur grad de urmărire (somație) nu ni s'a ușurat serviciul după cum ne ați inconștiințat prin administrație financiară, căci debitele de care am vorbit vin la diferite epoci ale anului, cît privește despre salaru ce primeam de pe la comuni, nu beneficiem noi căci avem agenți speciali puși pe a noastră respundere și plătiți cu sumele prevăzute în budget, putînd ast-fel corespunde serviciului îngreuiat, de lucrări, iar cu cele alte remize de la vorbitele case conpensau spesele de transport și cheltuiala de varsare a agenților, făcînd aceasta după cum vi s'a expus numai pentru a nu cădea victima falșurilor și delapidărilor, mai adăugăm că dacă comuna și cele alte case speciale afară de Stat nu ne servesc nici o remiză cu toate că prin legile lor sunt obligate, nu am putea fi răspunzători nici de conturi. Sfîrșitul pe mîne.

Opinia în provincie

(Corespondență part. a ziarului „Opinia“)

DIN HUȘI

Banchetul dr. N. Lupu ex prefect.— Duminică seara a fost banchetul oferit d-lui dr. N. Lupu de administrația locală. E primul banchet de acest fel oferit unui prefect eșit din prefectură, ceia ce arată originalitatea banshetului, cum și mentalitatea bolnăvicioasă a doctorului.

Lumea s'a întrebat în ce scop s'a dat banchetul? Ce crede ilustrul serbătorit, care recurge la asemenea procedeuri de iarmaroc pentru a produce desgust judeșenilor. Iar ca atitudine morală, pentru ce s'a organizat poliția nouă și corpul de administratori de plăși ca să ia cu sila parale de la oameni pentru banchete, a căror rost nu-l prisep? Ori cum s'ar vedea lucrul iese rău pentru serbătorit și dovedește odată mai mult că dr. Lupu e un bolnav, un maniac, un om anormal.

Toată lumea politică a lipsit; toată pătura administrativă a luat parte, căci i s'a fost impus acest banchet în scop de viitor politic ulterior. Gălagioși s'au găsit repede care să se aprindă pentru tîmbălău.

Pregătirea banchetului e o epopee întreagă; valoarea comesenilor luată din punct de vedere politic de partid e o negațiune politică. Nici un om cu greutate socială n'a fost; nici un deputat ori senator liberal n'a fost; nici un profesor nici un institutor, nici un slujbaș comunal. Prefectura cu serviciile sale supuse a ținut să ia parte cu de-a sila.

Deci chiagul viitoarei organizări liberale-naționaliste în Hași stă în banchetul d-rului Lupu. Toată actuala poliție, toți actualii doctori, toți actualii administratorii de plasă nu sunt nici liberali nici conservatorii dar nici ai serviciului, ci sunt *Lupiști*, socialiști, naționaliști, *bombagii*, etc. etc.

Notarea lor politică e o datorie de corectitudine dintre partide și se va face.

Banchetul s'a făcut ca să se dea o reclamă persoanei dr. Lupu. Naționaliștii i-au făcut-o; știința medicală hușană i s'a închinat; administrația polițienistă l'a secondat, iar neresponsabilii au fost tîrîți la alaiul administrativ;

Ceia ce s'a făcut la Huși nu s'a petrecut nicăieri aiurea, căci nicăierea n'a fost fericirea să fie prefect ca cel de la Huși.

Un banchet cu gol dar și cu norod; cu oameni dar nu cu persoane; cu mese dar fără mîncări, căci s'a împlinit vorba: mîncarea e o fudulie, băutura este ce este.

La masă s'a oferit mîncare de post: fasole prăjite cu chiperi murați, pilaf cu hribi, halva loso, masline mici conserve, mere de la Arsura și Moșna, mazere cu păstăi. Vin Risling altoit.

Doctorii au fost avizați să dea asistență medicală pe dată în caz de stricare de stomah, întru cît vinul altoit pe fasole prăjite putea produce efecte drastice.

Serviciul a fost făcut de sergenții de oraș, jandarmi rurali, aprozii de prefectură, vătăjii de pe la țară, polițaiul, comisarii, subcomisarii și căpitanii de serjenți.

La așa masă așa servicii, curat vorba ceia: la așa cap așa căciulă; la așa județ așa prefect

Toasturile au început de la înghițitura a doua, căci președintele lui *Esperanto* a vorbit mult, lung, lat, despre sine, de trecutul său, de magistratura sa, de *puiuții*, de berăria sa, de *omni re scibile*, și la urmă de Lupu căci l'a încurajat la berărie.

Administratorul pe plasă Ionescu *ot* Roșiești vorbind oferă un ceas de aur în numele celor 10 odministratori; avocatul Chiriți ot Stănilești, fire de clacaș, a botezat pe Lupu *steaua Moldovei*.

Preotul catolic Just a tras ibrișin pe la nas cu răscoalele provocate și potolite Revizorii școlari D. Dimitriu și N. Mocanu pentru școalele clădite cu zile de beilic. Aci au fost proteste din partea comesenilor, ca unii ce fusese pățiți cu angarelele beilicului.

Dr. N. Lupu vorbind considera banchetul nu ca o preslăvire a persoanei sale ci a ideilor sale și ca o dovadă citește o scrisoare a d-lui Nec. Ioan de la Dolhești, care a dat 10000 lei pentru clădire de școală și crede că dr. N. Lupu n'a fost dușman proprietarilor. Califică că banchetul a fost a opincei nu a surtucarilor speculanți.

P. S Banchetul a ținut pînă la 8 dim.; pe 2 caspeți scandalagii i-au dus la poliție de la banchet; cei cu chef au spart pe la 3 dim. pităria lui Melicson furîndu-i pîne. Cu trenul de 8 dim. banchetești s'a dus cu tren special pînă la Crăsna; și așa cu chiu chiu și tralala s'a dus prefectura dr. N. Lupu. *Coresp.*

CRONICA MUZICALĂ

Concertul Muzicei Militare

După cum am prevăzut, acest concert a fost un nou succes pentru excelenta muzică a Regim. 13 și mai cu seamă pentru șeful ei d. locot. Vlăduți; ce prin o muncă stăruitoare și inteligentă, prin un simț artistic într'adevăr superior, a știut s'o rîdice la gradul de perfecțiune, la care a ajuns astăzi. Muzica Regim. 13, cum ni s'a prezentat și de astă-dată nu-ți face efectul, ca alte muzici similare, a unei bande de muzicanți cu dibăcie instruiți, să execute fie-care partea ce i s'a încredințat, ci ai impresia unui ansamblu de executanți ce interpretează cu convingere, cu gust și cu pricepere o operă muzicală înțeleasă pe deplin.

La așa rezultat nu poate ajunge de cît o natură de artist și locot. Vlăduți îmi pare generos înzestrat de fire cu toate însușirile ce face pe eminentul șef de muzică, însușiri pe care cultura le dezvoltă și le afinează, dar cu care trebue să te nești: temperamentul de artist, gustul sever și impecabil, sensibilitatea fină, inteligența ce pătrunde în gîndul și inima compozitorului ce'l interpretează, imaginație vie și pe lîngă aceste energia atît de trebuitoare unui conducător.

Ca să-ți explici progresele mereu crescînde, succesele bine meritate ce le repurtează la fie-care ocazie muzica ce-o dirigează d. Vlădutzi e destul să'l vezi în mijlocul muzicanților sei, vibrînd sub impresia frumuseților operei muzicale ce-o interpretează și comunicînd această impresie anturajului seu muzical pe care îl domnează.

Intregul program al concertului de Joui de la Teatru a fost admirabil de frumos executat, program bogat și variat, alcătuit din bucăți de toate genurile muzicale, de la briliante *Polka Concertantă* pînă la grandioasa muzică Wagneriană. Toate au fost redate cu o justețe ireproșabilă, potrivit cu caracterul lor, cu intensitate de expresiune uimitoare: și *Intermezzo din „L'Arlésienne“* de Bizet, muzică pitorească și captivantă prin coloara și căldura meridională, și admirabila *Rapsodie I de Liszt*, în care sunt atîtea dificultăți tecnice de învins, și *Dansurile ungare* de Brahms, pline de vervă și de pasiune, frumoasa *Fantezie națională* de maestrul Caudella, în care duioasele melodii alternează cu rytmuri săltărețe. Dar mai presus de toate cele 2 bucăți de Wagner: *Fantazia din Walkyrii* și Uvertura din *Der fliegende Hollander*.

Semeața încercare a d-lui Vlăduți de a famialieriza publicul nostru cu concepțiunile mărețe ale lui Wagner, acest geniu uriaș care a revoluționat întreaga muzică, a avut un deplin și strălucit succes. Nu cred că a fost în întreaga sală o fire cît de saracă în simțire artistică, care să nu fi fost puternic impresionată de splendoarea acestei muzici atît de suggestive care a fost executată la perfecțiune.

Lume multă și aleasă a aplaudat cu entuziasm toate bucățile din program, bisînd unele din ele. Nu putem găsi destule cuviute de laudă pentru muzica reg. 13 care poate rivaliza cu cele mai reputate muzici militare din centrele mari din apus, și pentru d. Vlăduți care pășește din succese, în succese, spre un viitor strălucit. **Storojinel.**

Litere-Științe-Arte

Yvette.—Ieri seara au început la Teatrul Național, reprezentațiile artistei Blanche Toutain, steaua pariziană a teatrului Vaudeville cu trupa sa ne comedie, sub direcțiunea d-lui Lugné Poé.

S'a jucat Yvette de Guy de Maupassant.

Subiectul piesei este descrierea sufletului unei fete Yvette (d-ra Bl. Toutain) care a rămas pură, cu toate că fusese crescută într'un mediu vicios, mediu pe care îl frequenta muma sa, o aventurieră compromisă. Yvette iubește cu tot sufletul pe Jean Sewigny (M. Violet), care la rîndul său o iubește și el sincer, însă amorul lui e cu totul diferit de al ei.

Yvette iubește cu inimă curată și nu înțelege amorul de cît ca o legătură eternă, care unește două suflete consfințite prin căsătorie.

Pentru Sewigny însă, amorul este unirea materială, el nu vrea legături' cari într'o zi ar putea deveni genante.

Condițiunea socială a Yvettei, pe care ea o ignora, și pe care mama ei i-o descopere, se rîdica în fața ei ca un obstacol, peste care nu poate trece, și nu voește să urmeze statul mamei sale, care o consiliază să ducă aceeași viață ca ea, care singură îi este posibilă. Ea preferă să se omoare.

D-ra Blanche Toutain a făcut din rolul Ywettei una din cele mai frumoase creațiuni ale sale. Naturalul jocului, farmecul veseliei sale pe un fond de melancolie, cînd veselă, cînd tristă, cînd revoltată, cînd resemnată, au fost calitățile acestui rol dificil. Ori-ce elogiu ne pare inutil. Presa parisiană și streină i-a recunoscut calitățile artistice și au clasat-o în primul rang al artiștilor.

Ensamblul trupei este excelent. D. Violet în rolul lui Jean Sewigny s'a remarcat prin jocul său degageat.

O bună mențiune d-nei Pagandet, care a făcut pe marquisă.

*

Marea artistă Suzana Desprès este așteptată din nou la Berlin unde va apare și în „Elektra“ de Hoffmansthal. Suzanna Desprès a devenit astăzi artista favorită a publicului berlinez.

*

A apărut No. 11 pe Februarie din *„Indrumarea“* sub direcțiunea d-lor Sebastian Moruzi și Dr. P. Zosin cu următorul cuprins:

Dr. P. Zosin, Școala & Biserica.—Laura Vampa, Răzbunarea (nuvelă).—Ion Nicolescu-Radu, Din memoriile unui Institutor: Cîte-va observațiuni asupra învățămîntului primar cu o notiță de dr. Zosin.—Sebastian Moruzi, D-l Fleva în Parlament.—I. Neagu, Din viața de la țară: De ce mor copiii.—Matei Rusu, Turnul (poezie).—Artur Gorovei, Documente asupra chestiei țărănești: Budgetul țăranului.—M. Petrov, Cîntec uitat (după Verlaine).—C. Bîrnoveanu, Cuza-Vodă și Alecsandri (anecdotă).—Recenzent, Revista revistelor romîne: Viața romînească (Rescriptul împăratului Iosef II din 1787 cu privire la bucovineni de d. Radu Roseti). Noua revistă romînă (Arivistul politic de d. N. Zaharia).

Bibliografie: Industria aurului în țările romîne de d. C. G. Costa-Foru.

Informații

† **Leonida Panopol.** —Una din cele mai simpatice figuri ale Iașului a dispărut dintre noi, prin decesul survenit astă noapte al lui Leonida Panopol.

O boală grea, complicată de sigur, prin amărăciuni personale, a pus capăt unei vieți, foarte necăjite la sfîrșit—a luat Iașului pe unul din cetățenii sei iubiți.

Fost căpitan în cavalerie, Leonida Panopol, care întră apoi în partidul liberal, a ocupat funcțiuni însemnate: de două ori prefect al poliției Iași, prefect al județului Roman, efor al Spiridoniei și comisar al guvernului la Credit—în toate aceste funcțiuni Panopol s'a distins prin gentileța și serviabilitatea sa.

Decesul său va fi regretat de toți cari l'au conoscut, ca și de acei cari au auzit de la alții despre prietenia, veselia și inima bună a lui Panopol.

Inmormîntarea va avea loc mîine la cimitirul „Eternitatea“ unde corpul va fi depus astă seară.

Presintăm familiei cele mai simpatice condoleanțe.

❑ Ziarul local al carpiștilor, pus sub o direcție cu mănuși albe, aprobă scandalul ce s'a petrecut alaltăieri.

Aceasta este natural. Este natural să aprobe manifestațiuni ostile d-lui Badareu și este, iarăși, natural, ca direcția cu mănuși albe să nu difere de foasta direcție, care n'avea mănuși de loc, căci aceasta este soarta ziarului carpist local: să fie, ori cum și ori cînd, un pamflet murdar.

Dacă scrim aceste rînduri este spre a învedera situația delicată, pe care d. M. Cantacuzino o are la acel ziar: sunt abia două septămîni, d. Cantacuzino, în consiliul de disciplină al senatului universitar, a înfierat, foarte violent, ținuta unei anumite studențimi, cerînd ca măsuri energice să fie luate contra ei. Aceiași studențime, complectată cu oarecari socialiști, este aplaudată astăzi, pentru fapte detestabile, de ziarul d-lui Cantacuzino.

D. Bădăreu a apărat pe un învățător, acuzat de imoralități. O parte a studențimei a crezut că are dreptul să dicteze unui avocat ce fel de clienți trebue să aibă.

Acum aproape un an, un magistrat inamovibil, acuzat de luare de mită și de rupere de sechestre, a fost tradus și condemnat de Curtea disciplinară din Iași.

Pe magistratul acela l'a apărat d. M. B. Cantacuzino. Să ni se arăte dacă noi am zis ceva cu această ocasiune, sau dacă am inscenat, cu acel prilej, vre-o manifestație împotriva avocatului, care apăra pe magistratul imoral?

❑ Eri seara s'a celebrat logodna domnișoarei Cleopatra Gheorghiu, fiica doamnei Cleopatra Gheorghiu, directoara școalei profesionale de fete și a d-lui I. Gheorghiu, fost profesor, cu d. Bottez, inginer la C. F.

Facem urări de fericire și trai lung viitoarei perechi.

Clericale.—I. P. S. S. Mitropolitul Pimen nu va începe vizitarea Mînăstirelor din Eparhia Moldovei și Sucevei de cît după sărbătorile Paștelui.

Inaltul Prelat va vizita întăi mănăstirea Neamț.

In drumul ce 'l va face de la o mănăstire la alta, I. P. S. S. Mitropolitul va inspecta și parochiile rurale.

— Duminică, după terminarea slujbei religioase, I. P. S. S. Mitropolitul s'a întreținut cît-va timp d. D. Dtmitriu, șeful corului Mitropolitan, spunîndu-i că corul i-a last cea mai frumoasă impresie și că se va interesa în de aproape de bunul mers al corului.

❑ Examenul pentru obținerea titlului de definitivat al institntorilor și învățătorilor din circumscripția Iași care după cum am anunțat se va începe Duminică 1 Martie a. c. se va ținea la Seminarul „Veniamin Costachi“ și la Liceul Național.

Din județul nostru se vor presenta la acest examen 8 învățători, iar din localitate o institutoare.

❑ In a doua jumatate a lunei viitoare se va ținea un nou concurs pentru obținerea dreptului de numire ca notar în comunele rurale.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen Georgescu al Moldovei și Sucevei care a plecat Duminică seară în Capitală, a făcut alaltăeri o vizită I. P. S. S. Mitropolitului Primat Atanasie Mironescu.

❑ Desertorul Ștefan Ursu, care a evadat din arestul poliției și despre ale cărui peripeții am vorbit la timp, a fost prins după cum am anunțat de jandarmii din Prisacani.

S'a constatat că el e autorul mai multor spargeri și furturi săvîrșite în localitate.

El a fost înaintat autorităților militare

❑ „L'AMOUR VEILLE“. *Extraordinarul succes al Blanchei Toutain.* — *„L'Amour veille“* — spune „L'Indépendance Roumaine“ în darea de samă ce o face asupra representației acestea dată acum 4 zile la București cu Blanche Toutain — ie desigur *cea mai delicioasă piesă care a fost reprezentată iarna aceasta la București.* Incomparabila artistă *Blanche Toutain a repurtat un adevarat triumf care a electrizat întreaga asistență.*

Dînsa posedă toate calitățile unei mare artiste. Ea are secretul de a trece în chipul cel mai natural de la rîs la lacrimi, știe să comunice cu o ușurință surprinzătoare nuanțele cele mai dificile ale suferinței și ale bucuriei. Mai adăugim la aceste că *toaletele pe care artistele le purtau în L'Amour veille“ ca și în cele lalte piese erau minuni de eleganță și bogăție.* Toate locurile, de la cele dintăi fotolii pînă la cele din urmă bănci ale galeriei, erau ocupate; *chiar și culoarele gemeau de lume.*

Aceste le spune Cronicarul ziarului bucureștean în No. 10055 cu data de Vineri 20 Februarie a. c.

Blanche Toutain va representa „L'AMOUR VEILLE“ la *Iași în astă sară, Mercuri 25 Februarie a. c.* la Teatrul Național. Succesul ei ie un adevarat triumf. A doua representație la Iași va fi Joi 26 Februarie a. c. cu „YVETTE“ *creațiunea sa la Paris.*

Ieșenii doritori de artă aleasă s'au dat întîlnire la Teatrul Național pentru Mercuri 25 și Joi 26 a. c.

Biletele de intrare mai sunt puține la agenția *„Thalia“* (Maximovici).

❑ **Procesul întreitei crime de la Galata.**—Astăzi s venit înaintea tribunalului secţia II-a, judecarea procesului celor trei ţigani minori: St. Stavăr, V. Căpăţină şi Vas. Vizir, autorii întreitei crime de la Galata.

S'a dat citire ordonanţei, din care rezultă următoarele:

Soţii Andrei Morariu şi Maria Morariu erau angajaţi de aproape un an ca vieri la via bis. Catolice din comuna Galata, cotuna Balciu, iar cu ei împreună sta şi băiatul de 13 ani, Ştefan Cucuteanu un frate al vieriţei. In toamna trecută cu ocazia culesului poamei, dînşii avuse în vie mai mulţi lucrători, între care erau şi trei băetani ţigani: Ştefan Stavăr şi Vasile Simion originari din Dagîţa şi V. Căpăţină zis Teodorescu, originar din Ţibana. După terminarea culesului poamei, lucrătorii au părăsit via, afară de Ştefan Stavăr, care se angajase servitor cu leafă la vier.

După 2 luni, la 10 Noembrie 1908, parchetul de Iaşi a fost înştiinţat că la via bis. catolice au fost găsiţi omorîţi prin lovituri de topor, vierul Andrei Morariu, soţia sa Maria, precum şi fratele acesteia St. Cucuteanu.

D. judecător V. Erbiceanu, medicul legist dr. Tudor şi procurorul Scarlet s'au dus la faţa locului spre a face cercetări, găsind cadavrul vierului Andrei Morariu întins pe patul din odaia de locuinţă, avînd o plagă mare la cap, produsă prin o lovitură de topor. Cadavrul vieriţei Maria s'a găsit sub o şură de lîngă case, avînd răni multiple produse prin lovituri de topor, iar cadavrul băietului St. Cucuteanu s'a găsit atîrnat de toarta cinturei fîntînei, care era lăsată în jos până la apă, avînd o lovitură de topor la cap şi alta la mînă.

De la început s'a bănuit că autorul crimei ar fi ţiganul St. Stavăr zis Canta care dispăruse de la vie şi ale cărui cisme stropite de sînge au fost găsite ascunse în o gireadă de paie din vecinătatea viei. Numitul ţigan a fost găsit în satul său natal Dagîţa din jud. Roman, fiind îmbracat cu cismele, pantalonii, căciula şi haina vierului Morariu.

De la primele cercetări Stavăr mărturisi că Vineri 7 Noembrie, venind la vie Vasile Căpăţină, fostul seu tovarăş de la culesul poamei şi ştiind că vierul are bani, căci văzuse la el în timpul din urmă şi două monede de aur, s'a sfătuit cu acesta să omoare pe vier, pe soţia lui şi pe băietul St. Cucuteanu şi să'i jefuiască de bani.

A doua seară, vierul după ce bău vin, se culcară cu toţii, vierul cu soţia pe pat, iar St. Cucuteanu, Stavăr şi V. Căpăţină s'au culcat jos pe podele. Tîrziu după miezul nopţei, se scoală St. Stavăr, trezind din somn pe Căpăţină, Stavăr ia toporul, pe care de cu ziuă îl pusă în bucătărie, alături de odaia vierului, şi cu acel topor aplică o lovitură puternică în cap vierului Andrei, care a rămas mort pe loc, apoi loveşte de două ori pe vieriţă care dormea.

Loviturile nefiind imediat mortale, vieriţa reuşeşte să sară din pat şi se repezi la agresor apucîndu-l de cap. Stavăr şi Căpăţină s'au retras în bucătărie, iar vieriţa încue uşa în urma lor, iar apoi căzu în dureri. Cei doi din bucătărie începură să forseze uşa şi băetul Cucuteanu se trezi luă puşca şi descărcă două focuri, care însă nu loviră pe agresori. Cei doi spărgînd uşa, se năpustesc din nou asupra vieriţei şi o lovesc din nou cu toporul pînă o omoară. Lovesc apoi de 2 ori pe băiatul Cucuteanu, odată peste mînă, sfărîmîndu-i puşca, a doua oară îl loveşte în cap omorîndu-l. Au luat apoi cadavrul vieriţei, pe care l-au dus în şură, ciopîrtindu-l de cîte-va ori cu toporul, aruncîndu-l apoi în şură. In urmă au luat apoi cadavrul băetului Cucuteanu pe care l'au atîrnat de roata ciuturei. S'au întors apoi în casă au furat din saltar o pungă unde se aflau 5 ruble de aur şi mai multe monede de 2 lei precum şi golegani iar apoi au dispărut.

La prinderea lor, ei a mărturisit că la săvîrşirea crimelor a participat şi băetanul Vasile Simon Vizir tot din Dagîţa, care fusese la culesul poamei, care fu prins şi care a mărturisit.

Aceşti trei avînd vrîstă mai mică de 20 ani împliniţi, au fost trimeşi în judecata tribunalului, iar nu al curţei cu juri.

Cei trei asasini, complect abrutisaţi, nu-şi dau bine seamă unde se afla.

Unul din ei—Stavăr—singurul care are un început de mustaţă—ţine ochii închişi.

Se face apelul martorilor. Toţi sunt prezenţi. Carolina Cucuteanu, mama vieriţei şi a băitanului ucişi, declară că n'au nici o pretenţie de despăgubire.

— Mi-au ucis copiii, zice nenorocita, să-i condamnaţi.

Procesul, în total, n'a durat nici două ore. Asasinii prezintîndu-se fără de avocaţi, neflind nici parte civilă, desbaterile s'au continuat repede.

Se iau interogatoriile acuzaţilor, cari povestesc întocmai după cum arată actul de acuzare, cum au comis asasinatele.

D. prim-procuror cere maximul pedepsei pentru Ştef. Stavăr şi Căpăţină, iar în ce priveşte pe Viziru, care a stat la pîndă, lasă la apreciarea tribunalului.

Tribunalul după o scurtă deliberare, condamnă pe Ştefan Stavăr şi V. Căpăţină la cîte **cinci spre zece ani** recluziune şi pe Viziru la *cinci ani închisoare corecţională.*

Condemnaţii fiind minori vor fi supuşi, pînă la majoritate, regimului penitenciarului Mislea.

❑ O reprezentaţie de cinematograf, sub patronajul administraţiei comunale, va avea loc în cursul săptămînei la Sidoli, pentru ajutorarea victmeilor inundaţilor.

Ultime informaţii

❑ *Intrebăm pe d. rector al Universităţii şi pe d. decan al facultăţii de ştiinţi, în virtutea cărei dispoziţiuni legale locueşte în palatul Universităţii cunoscutul C. Chirica, asistentul la laboratorul de morfologie? Se ştie că această calitate nu dă drept la locuinţă în Universitate. Dacă am mai înţălege toleranţa pentru un element muncitor, de ordine, cinstit, nu o înţelegem pentru acest individ, care din camerile ce ocupă în palatul Universităţii a făcut un cuib de anarchie şi de răzvrătire a tuturor strînsurilor.*

❑ Primul-procuror a trimis astăzi ministrului justiţiei o copie de pe adresa rectorului în chestia celor petrecute la Universitate.

Simplu exces de zel—întru cît diversele reclamaţii contra studenţilor n'au fost trimise ministrului.

❑ **De la cercul didactic.** — In astă seară încep la cercul didactic din localitate discuţiile în contradictoriu asupra situaţiei materiale şi morale a corpului didactic. Discuţiile acestea cadrează de minune cu preocuparea generală a corpului didactic, de la învăţători la profesorii de Universitate. O deosebire cată să facem. Cercul didactic leşan a crezut însă că e bine ca în loc să restrîngă discuţia la salarii numai, şi-a propus să cuprindă întreaga chestie, din care cea mai însemnată este: o lege generală de salarii şi stabilirea de categorii de lefuri, ca să se ştie cu ce se corespund diferitele grade de învăţămînt. Aceasta o cer Universitarii, aceasta o cer profesorii secundari, aceasta o cere corpul didactic în genere.

Alte chestiuni sînt: situaţia iniţiatorilor institutori faţă cu chipul lor de recrutare, sporirea numărului de oare de clasă faţă cu sporirea salariilor; elementul administrativ şcolar faţă cu corpul didactic.

In vederea discuţiei acestei chestiuni generale s'au făcut invitaţii tuturor membrilor cercului didactic, aşa că discuţiile promit a fi foarte interesante.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI"* —

Clubul conservator-democrat	100 lei
„Opinia"	50 „
D. A. A. Badareu	50 „
„ Anibal Ciurea	5 „
„ George Ciurea	5 „
„ V. I. Pella	5 „
„ Alfred Djuvara	5 „
„ S. Grossmann	10 „
„ B. Goldner	5 „
„ Duff	5 „
„ Teitler	10 „
„ Emanoil Socor	2 „
„ Haifler	1.50
„ M. Bank	5 lei
„ fraţii Goldner	10 „
„ T. Pisoschi	5 „
„ Oscar Grinberg	1 „
„ Tanasache Apostolides	20 „
„ N. Albrecht (Globul Verde)	5 „
„ Inginer T. Lecca	10 „
„ Olivenbaum (Prager)	3 „
„ M. Fingherhut	2 „
„ Octav Buzdugan	2 „
„ Ulrich Hugo	5 „
„ Zippa Ioan	2 „
„ A. Fătu	2 „
„Pomul de Aur"	2 „
„ Fraţi Mendel şi Balaban	1 „
„ W. Sabermann	1 „
„La Ghemul roşu"	2 „
Drogueria Rosenştein	2 „
X.	0.50
Magasinul Friedmann	4 lei
„ M. Diamant	3 „
„ Simon Langmantel	3 „
„ I. Spitzer	2 „
„ A. Schorr]	2 „
„ Blum	2 „
„ Meyer	2 lei
„ D. Orenstein	4 „
„ Weisselberg	1 „
D-na Vogel	1 „
„ Waldmann	1 „
D. Ringhilescu	0.50
„ Emil Katz	5 lei
„ Solomon Wachtel	20 „
X	2 „
Bereria Azuga	5 „
D. I. Ermacov	5 „
„ Iacobovici	5 „
„ Marcovici şi Gălăţanu	5 „
Libraria Socecu	10 „
D. Costescu	5 „
Magasin Botoşăneanu	0.50
Nelken şi Löbel	10 lei
Froim Şaim	0.50
La Rubin	1 „
I. Rechler	1 „
S. Catz	1 „
Herman Ehrlich	2 „
E. M. Wecsler	2 „

❑ Apele Bahluiului a scăzut aproape la normal. Numai curţile caselor sunt încă inundate.

❑ **Consiliu de resboiu.**—Astăzi a venit înaintea consiliului de resboiu al corpului IV de armată judecarea procesului privitor pe d. avocat Ştefan Drăghici, sub-locotenent în rezervă, pentru nesupunere.

Consiliul era prezidat de domnul colonel Cruţescu. Acuzarea a fost susţinută de d. comisar regal căpitan Alexandru Dimitriu.

D. Drăghici era acuzat că astă-vară a fost concentrat şi că nu s'a prezentat la regimentul său,—regim. 8 artilerie din Roman.

D-sa a declarat că astă-vară în Iunie era la băile Govora, fiind suferind, şi că ar fi venit în urma sa un ordin de concentrare, de care însă n'a avut cunoştinţă, de oare ce nu i s'a comunicat.

Au fost ascultaţi ca martori d-nii: P. Argintoianu, comisarul disp. 3-a şi Văleanu, fost sub-comisar.

Consiliul l'a achitat.

— Eri consiliul a judecat procesul soldatului Ioan Boniţă din regimentul 2 roşiori, acuzat că ar fi furat o tabachere de argint de la d. Plesnilă din Bîrlad.

Acuzatul a fost aparat de d. locot. Al. Cantuniari.

Consiliul la achitat.

— Mîine consiliul va judeca mai multe procese, între care şi acel al maistrului armurier de la regim. 13 Ştefan cel Mare I. Bejan acuzat de furt de arme.

Acuzatul va fi aparat de d. locotenent Opaitz, din roşiori.

Tribunalul se compune din domnii: A. N. Gane, preşedinte, şi D. Cihodariu, judecător.

Fotoliul ministerului public îl ocupă d. prim-procuror M. Ghinea-Ionescu.

❑ **Universitare.**—D. Prodran I., licenţiat în ştiinţi, a ţinut la seminarul pedagogic universitar, o lecţiune model de chimie cu elevii cl. V. Critic al lecţiunei a fost d. I. Tufescu, iar raportor d. Huber.

— D. profesor de limba germană, Trayan Bratu şi-a reluat cursurile eri.

— Astăzi Mercuri, 25 Februarie, d. profesor Ioan Petrovici îşi va continua prelegerile de Istoria filosofiei contimporane.

— Rectoratul Universităţei a aprobat alegerea noului comitet al societăţii mediciniştilor de sub preşedinţia doctorandului Trosc.

❑ **Judiciare.**—In procesul de ieri, privitor la Şmilovici, care a atentat la pudoarea fetei Bilinscki, curtea, admiţînd proba testimonială, a amînat procesul.

— Afacerea referitoare la scandalul universitar a fost repartizată la cabinetul d-lui judecător de instrucţie Erbiceanu.

— Tribunalul s. I-a a încuviinţat ieri adopţiunea făcută de avocatul I. I. Fotea în persoana d-lui I. E. Manole, elev al şcoalei de infanterie din Bucureşti.

— Camera de punere sub acuzare a trimis pe Ion Pintilie în judecata curţii cu juri din Suceava, pentru lovituri căuzătoare de moarte.

❑ Primarul pleacă astă-zi seara la Bucureşti spre a stărui să obţie un ajutor de la guvern pentru inundaţii din Iaşi.

❑ D. Corneliu Manolescu-Rîmniceanu, consilier la înalta Curte de casaţie, a fost delegat procuror general pe lîngă acea Curte.

❑ In primăvara anului aceasta se vor construi noui şcoli rurale în următoarele sate din judeţul nostru: Hlincea, Piciorul-Lupului, Andrieşeni, Bulbucani, Chişăreni, şi Horodiştea.

❑ In ziua de 28 Februarie a. c. se va oficia la Tăuteşti un parastas pentru pomenirea donatorilor institutului „Procopie Florescu" din acea comună.

❑ In Muntenia şi în partea de jos a Moldovei e un mare viscol. Trenurile sosesc cu foarte mari întîrzieri. La aceasta mai contribue şi îngheţul.

Din această cauză trenul de Bucureşti, care trebuia să sosească azi dimineaţă la orele 8 şi 30, a sosit abia la orele 11.20.

Trenul de Paşcani de 11 jum. a sosit la timp, dar n'a avut legătură cu trenul de Bucureşti ce vine prin Mărăşeşti-Paşcani.

❑ **Şcolare.** Postul de învăţători din cotuna Căueşti, comuna Roşcani, a fost declarat vacant.

— Actualmente în judeţul nostru sunt 40 de şcoli de adulţi.

— Comisiunea medicală examinatoare pentru scoaterea la pensie a învăţătorilor, a opinat pentru scoaterea la pensie a învăţătorilor Eftuşescu de la Dameşti, şi I. Zavloschi, din Bîrnova.

❑ D-nii Kessim, jude-instructor şi G. Livaditi, procuror, au descins astă-zi la domiciliul d-nei Victoria Cozadini, spre a reconstitui odiosul atentat al cărei victimă a fost zilele trecute, bătrîna doamnă.

❑ **Balul Crucea-Roşie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Naţional balul dat de Societatea Crucea Roşie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl aşteaptă cu nerăbdare, sigură de reuşita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obişnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

❑ Pe lîngă multe sujete inedite, noul program al seratei cinematografice de Joi 26 Februarie din sala teatrului Sidoli, mai cuprinde viaţa şi isprăvile celebrului bandit parizian Cartouche.

Cartouche (Louis Dominique) cel mai mare bandit din Franţa, născut la Paris în 1693, a fost fiul unui cîrciumar. Dat afară din şcoală pentru rea purtare, a servit scurt timp în armată şi s'a pus apoi în fruntea unei celebre bande de hoţi, comiţînd zilnic tălhării şi asasinate în capitala Franţei. La toate urmăririle el a ştiut să scape cu atîta dibăcie, că autorităţile au fost silite să dee un premiu foarte mare acelora cari vor reuşi să predeie pe Cartouche justiţiei. In 1721, el a fost prins şi condamnat la moarte. Viaţa, aventurile şi faptele criminale ale lui Cartouche, au fost reproduse sub mii de forme, pe scenă, în romane, în cîntece populare, etc., etc.

Noul program de mîne Joi cuprinde apoi scene teatrale, sportive, comice toate absolut nouă, nevăzute încă pe pînza Cinematografului din sala Teatrului Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 25 Februarie.

LOTERIA

Bucureşti.— Astă-zi au cîştigat:

60.000 lei No. **28174**.
20.000 lei No. **31500**.
15000 lei No. **20544**.
1000 lei No. 48845.
500 lei No. 24913.
300 lei No. 37555, 48599, 49940, 28544, 17446, 28259.
250 lei No. 53950, 35923, 15490, 48892, 14671, 38112, 45309, 32425.
200 lei No. 47775, 22476, 13841, 999, 5730, 57758, 46205, 47794, 38953, 51173, 48374, 5846, 51168, 9135, 33638, 69726, 32613, 56191, 56985, 58351, 12641, 47113, 27708, 17284, 52844, 40747, 39634, 57574, 52148.

Procesul Teodoreanu-Hamangiu

Bucureşti,—Cînd vă telegrafiez, se strigă la Curtea de Apel, secţia I-a, procesul Teodoreanu-Hamangiu. Curtea are a se pronunţa asupra competinţei rîdicată de d. Hamangiu şi care a fost respinsă de tribunalul Iaşi, secţia II.

DOMNIŢA IN AGONIE

Piatra N.—Starea s'a agravat cumplit. La patul Domniţei se roagă un preut. Domniţa ie în agonie.

CAMERA

Bucureşti. — Se continuă discuţia pe articole a proectului de reforma magistraturei.

D-nii C. Stoicescu şi I. Lahovari combat cu vehemenţă dispoziţia din articolul privitor la mutarea magistraţilor inamovibili.

Se ştie că asupra acestei dispoziţiuni a fost mare discuţie şi s'a provocat chiar neînţelegeri în comitetul delegaţilor.

E un puternic curent pentru a se primi un amendament, care să modifise această dispoziţiune.

Şedinţa continuă.

SENATUL

Bucureşti. — Se continuă cu discuţia proectului de lege al clerului.

A asistat la şedinţa de astăzi şi d. general G. Manu, care a felicitat pe ambii Mitropoliţi, spunînd că ar dori să'i vadă mai des pentru a le arăta observaţiile sale cu privire la modificarea legei Sinodale.

D. general Manu s'a întreţinut apoi mai mult timp cu d-nii N. Ecconomu şi Constantin Disescu asupra situaţiei politice.

Se începe apoi votarea pe articole a legei clerului.

Noul guvern austriac

Viena.—Astăzi noul minister s'a prezentat parlamentului.

Primul ministru Bienerth a declarat că va lupta pentru reintroducerea regimului constituţional în Austria.

Maierial de răsboiu

Salonic.—Vasul „Crimea" al companiei „Messagerie Francaise" avînd pe bord 170 tone material de răsboiu, a descarcat la Pieru, în urma interzicerei transitului prin Turcia.

Materialul va fi retransportat în Franţ

Demersurile Serbiei spre a obţine transitul prin Turcia, n'au isbutit.

Boicotarea mărfurilor bulgăreşti

Sofia.—Ştiri din Salonic spun că boicotarea mărfurilor bulgăreşti au reînceput acolo.

Se spune că guvernul bulgar ar vrea să facă demersuri pe lîngă Poartă în această privinţă.

Nota Serbiei

Viena.—Iată care ar fi conţinutul notei serbeşti, după „Neue Freie Presse"

„Serbia încredinţează apararea intereselor sale Rusiei şi puterilor amice. Serbia nu cere nimic de la Austro-Ungaria. Guvernul sîrb credinios rezoluţiei Skupcinei nu renunţă la exigenţele formulate.

Ziarul vienez adaogă că cu tot cuprinsul notei, se crede încă la Belgrad că pericolul de războiu va fi înlăturat.

D-nul şi d-na Georges Alexandrescu, mulţumesc tuturor persoanelor, cari, cu prilejul morţei fiicei lor, li-au trimis condoleanţe.

Firma Samuel Lipschütz comerciant Str. Ştefan cel Mare avînd o trassare spre acceptare a debitorului Saie Eismann din Iaşi a trimes-o spre acceptare prin Banca Agricolă Iaşi pe 31 Ianuarie 1909 pe suma de

Lei 872,70 din eroare a fost protestată de oare ce a fost achitată cu mult mai înainte.

Samuel Lipschütz.

Se caută un local cu chirie, avînd trei patru încăperi, fără etaj, mai mari, situat pe linia tramvaiului din str. Sărărie şi Păcurari. A se adresa la administraţia ziarului.

Se caută de cumparat cu bani gata

UN PIANINO

în stare bună. Adresa la *Tipografia H. Goldner.*

De inchiriat De la 23 Aprilie 1909 un apartament cu 3 camere, antret şi bucătărie, toate cu instalaţiune de lumină electrică, mai avînd la dispoziţie un beci, magazii de lemne şi curte spaţioasă. A se adresa la propietarul. **Elie I. Cocia.**

Iassy str. Bucşinescu No. 15

Atelier pentru Confecţiuni DE LENGERIE

sub direcţiunea doamnei

MARIA LOHAN

Se efectuează lengerie, pentru doamne, domni şi copii.

Comenzile să primesc între oarele 8—12 a. m.

— Strada Păcurari No. 49 —

De inchiriet o cameră mobilată, cu sua fără pensiune, *strada Albă 27.*

CABINETUL DENTISTIC

—CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de protéză dentară:* coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Societatea Creditului Urban Iaşi

Anunciu

Se aduce la cunoştinţa generală, că de la 23 Aprilie 1909, se va da în chirie **Otelul Naţional** (Zoller) cu parte din mobilierul său, situat în oraşul Dorohoi, strada Grigori Ghica V. V. No. 26.

Amatorii de a lua în chirie acest otel, se poate adresa pentru ori-ce informaţiuni, atît la oficiul Creditului Urban în Iaşi, cît şi la reprezentantul seu din Dorohoi, d. avocat Ernest Canano.

Direcţiunea

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură şi dinţi.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Vespasian I. Pella

Doctor în drept, avocat

Strada Anastasie Panu No. 20

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari,** mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Maym^d **GABIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES. les 100 mèt. 5f

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz întreg	36 -lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ servicio cel mai Prompt şi Conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner Iaşi Strada Primăriei No. 17. Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. R. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 665 —Vineri 27 Fevruare 1909

Triumful invidiei şi al răutăţii

Dezordinile petrecute în zilele de 22 şi 23 Februarie, la Universitate, cu ocazia judecărei procesului preotului Morăraşu, sunt prea grave, pentru ca să nu insistăm asupra lor.

Deja din articolul nostru de ieri, cititorii noştri s'au putut încredinţa că întregul proces al acestui preot, se reduce la o veche şi sălbatecă ură dintre doi colegi de şcoală, cari în setea lor nepotolită de a se distruge, nu se dau înlături dela nici un mijloc, fie el cît de infam.

De obiceiu lupta aceasta se manifestă totdeauna în comunele, unde se găsesc cîte doi învăţători, dintre cari unul prin munca şi autoritatea sa, face umbră celuilalt. Atunci sentimentul josnic al invidiei, reinvie în om, căci din nenorocire acest sentiment se naşte cu el, şi creşte întrînsul şi 'l stăpîneşte paralel cu puterea mereu crescîndă a situaţiei duşmanului seu.

Am putea ilustra cu numeroase exemple, asemenea fapte; şi fiindcă vorbim de învăţători şi preoţi, arhivele revizoratelor şcolare din ţară, ale protoereilor şi în fine ale ministerului de instrucţiune şi culte, sunt pline de denunţările cele mai grave la adresa cutărui preot sau învăţător sătesc.

Dacă s'ar fi luat în seamă toate aceste denunţări, aproape întregul corp preoţesc şi al învăţămîntului primar rural, ar fi fost tradus înaintea judecăţei, şi dacă s'ar fi luat în serios toate aceste denunţuri, nimeni dintre învăţătorii şi preoţii noştri n'ar fi scăpat nepedepsit.

In chestia preotului Morăraşu, triumful din nenorocire nu a fost al dreptăţei, ci al invidiei şi patimei, şi aceasta se datoreşte—o spunem cu toată francheţa şi credinţa — atît celor cari au denuntat afacerea, c't şi acelora cari au creat prin cele mai urîte procedeuri şi manifestaţiuni, o atmosferă atît de urîtă şi antipatică inculpatului.

Dar să ne punem pe terenul adversarilor preotului Morăraşu. Să recunoaştem că acest preot e vinovat de toate faptele ce i se impută şi ca atare să impunea condamnarea lui.

Mă rog, cine avea să judece pe acest preot-învăţător? Un profesor universitar şi doi magistraţi inamovibili ai Curţei de Apel din localitate.

O asemenee comisiune de judecată, credem că trebuia să inspire destulă încredere acuzatorilor preotului, pentru ca să aştepte în linişte soluţia definitivă a judecăţei.

Pentru ce atunci s'au dedat la manifestaţiunile sgomotoase şi la actele de dezordine cunoscute?

Una din două: Ori, acuzatorii preotului aveau deplină confienţă în temeinicia învinuirilor aduse inculpatului şi atunci trebuiau să aştepte în linişte sentinţace urma a se da, ori se temeau de spiritul de imparţialitate al judecătorilor şi atunci le-au impus, judecata lor din afară.

Altă explicaţiune nu se poate da neorînduelilor petrecute în localul Universităţei, şi pe cari le-a desaprobat toată lumea.

Ori dacă aceasta este explicaţiunea naturală a faptelor, atunci n'avem tot dreptul să ne întrebăm în ce societate trăim, pentru ca să substituim judecăţilor instituite în Stat, judecăţile patimelor şi duşmăniilor personale?

Deja am văzut că pe lîngă anchetă oficială, ori cît de parţială a fost făcută, s'a adăugat şi ancheta particulară a duşmanilor preotului cari s'au dus în sat, au făcut cercetări şi'au trimes comisiunii de judecată aceste constatări pentru complectarea cercetărilor oficiale.

Şi tot astfel am văzut cum în timpul pertractărei procesului, preşedintele comisiunei de judecată era sesizat cu diferite cereri şi petiţiuni, prin cari se indica comisiunei în mod hotărîtor doleanţele adversarilor preotului.

Spuneam ieri, că ori cît de criminal ar fi cine-va, pe dată ce este adus înaintea judecăţei şi e acuzat —el are dreptul să se apere.

Acuzaţiunea implică apărarea,— şi acei cari cred, că trebue răpit acest sfînt drept unui om, ori cît de odioasă ar fi fapta sa, sunt mai odioşi şi mai criminali de cît însu-şi acuzatul.

Dar acolo unde fapta duşmanilor preotului, apare şi mai uricioasă, este că deja condemnat, deci satisfăcuţi în dorinţele lor—au aşteptat pe preot, şi i-au făcut manifestaţiuni, cari ar fi putut degenera în sălbătăcii dacă n'ar fi intervenit forţa poliţienească pentru a 'l proteja.

Dar în fine, acolo unde conduita acestor acuzatori apare sub cea mai revoltătoare şi detestabilă formă, e cînd să răsfrînge, şi asupra persoanei apărătorului inculpatului.

Vina preotului devine cu atît mai gravă, cu cît acesta şi a ales un apărător—iar apărătorul devine tot aşa de culpabil ca şi Preotul, pentru că a primit să-i susţină cauza înaintea judecăţei.

Luaţi ori ce instituţie în statul nostru, luaţi pînă şi oştirea, unde se ştie că spiritul de disciplină şi severitate merge adese ori pînă la absurd—şi cu toate acestea nu veţi putea găsi vre un exemplu în care un militar care a asistat ca apărător înaintea judecăţei militare pe vr'un camarad al seu de arme, pentru fapte chiar şi de *înaltă trădare*, să fie socotit tot atît de dezonorat sau trădător ca şi acuzatul, sau să i se facă manifestaţiuni publice pentru aceasta!

Dar în viaţa noastră publică— nu asistăm, zi cu zi, la fel de fel de procese de fapte penale din cele mai grave şi in care figurează ca apărători avocaţi din cei mai distinşi?

Cui i-a trecut în minte să aducă vre'o învinuire acestor iluştri şi demni profesionişti?

Trebue să trăeşti în Iaşi, în această atmosferă de dezordine morală, de patimă salbatică, şi de dezechilibru mintal, pentru ca să asistăm la aseminea fapte.

Vai! Cum se stinge clipă cu clipă vechea faimă de nobleţă a acestui oraş, atît de sus odată prin cultura, educaţia şi civilizaţia sa.

Colectiviştii executaţi de prinţul Brăncoveanu

— *D'intr'o scrisoare adresată „Voinţei Naţionale“* —

„Nu mi-e teamă de nici o anchetă de nici o denunţare şi doresc numai **ca toată lumea să fie în stare să-şi arate afacerile,** *după cum eu sunt gata să fac în ceea ce mă priveşte. Prea de multe ori am deplîns răul obicei de la unii* **de a se servi de putere şi de politică (o politică de clientelă şi de familie) pentru satisfacerea intereselor private,** *pentru ca la rîndul meu să întrebuinţez pe ascuns aceleaşi procédeuri. Am dorit în totdeauna şi din toată inima ca, cel puţin prin purtarea mea, să pot contribui să fac să dispară de la noi relele deprinderi generale ale politicei noastre, cari sunt:* **hatîrurile, abuzul de putere, dispreţul constant al legilor, cu un cuvînt, toate nedreptăţile, cari sunt urmările unei atotputernicii fără control şi ale guvernărei unei oligarhii din alte vremuri** — *şi tocmai* **jurnalul d-voastră mă acuză că aşi abuza de dreptul celui mai tare contra celor slabi! Puteţi crede oare că aş putea trage foloase 'după cum insinuază redactonul d-voastră, dintr'un sistem pe care, dacă l'ar cunoaşte autoritătile, n'ar trebui să-l tolereze?** *Şi dacă sistemul acesta se practică, n'ar însemna oare că trăim sub un regim de favoruri şi de privilegii?*

„Aşi mai fi tăcut, d-le director, *dacă insinuarea d-voastră calomnioasă,* **provocîndu-mi indignare, nu m'-ar fi dat prilejul de a rîdica vocea.**

„Ţiu să se ştie că mi-am păstrat în totdeauna independenţa şi că înţeleg să mi-o păstrez şi de aci înainte, *de oare-ce n'am cerut nici-odată şi nici nu voiu cere altă favoare, de cît garanţia şi protecţiunea legilor* **la cari am drept ca ori-care cetăţean romîn.**

„N'am tras nici un folos de pe urma politicei; **din contra, poate chiar am făcut unele sacrificii; şi mă măgulesc de a mă fi supus legilor agrare cu o bună-voinţă şi un scrupul, ce doresc să se găsească la toţi.**

Basarab Brîncoveanu
Deputat de Olt

Opoziţia miluită

Ceea ce se întîmplă cu junimiştii, e în adevăr fenomenal.

Azi cînd gruparea d-lui P. P. Carp se pretinde partid conservator, astăzi cînd d. P. P. Carp pretinde că ar fi moştenit pe d. Gh. Gr. Cantacuzino, nababul partidului conservator, — gruparea sa continuă aceiaşi parazitară viaţă politică. Epitetul de „opoziţie miluită“, aruncat grupărei junimiste, de neuitatul Al. Lahovari, într'o clipă de profundă revoltă sufletească, se potriveşte şi azi celor cîţi-va partizani ai d-lui Carp.

Ceea ce caracterizează mai bine de cît ori-ce pe junimist, e acel diletantizm politic, acea pasivitate parazitară pe care „gogomanii“ d lui P. P. Carp au adus-o în totdeauna în acţiunea lor politică.

Firea aceasta, proprie junimistului, caracterizează şi azi gruparea d-lui P. P. Carp.

Nuli politiceşte, neglijeabili din punct de vedere electoral, fără trecut şi fără tradiţie, junimiştii au trăit cînd din seva partidului conservator, cînd din mila partidului liberal.

Azi istoria se repetă. Junimiştii trăesc iar într'un cartel pe faţă cu guvernul. Ceea ce se petrece cu discuţia pe articole a legei d-lui Toma Stelian, e caracteristic pentru situaţie. Adevărata opoziţie în Cameră, o formează partidul conservator-democrat, acestui partid îi revine cinstea şi sarcina de a combate proectul d-lui Stelian.

Junimiştii s'au cartelat iar cu guvernul şi iar au transformat luptele politice într'un adevărat complot.

Eternele două măsuri

D. prim-procuror al parchetului Iaşi, se ocupase, acum cît-va timp, de o gravă afacere de violare de domiciliu: anumiţi studenţi, între care se afla şi un slujbaş al statului, calcaseră, în timpul nopţei, domiciliul privat al unui gazetar, ca să-i ceară „rectificarea“ unui articol.

D. prim-procuror s'a prefăcut că anchetează sever, s'a prefăcut că dă afacerei importanţa ce merită şi—a clasat-o la urmă.

De ce? Aceasta îl priveşte. Primul-procuror, de şi magistrat important, este supus unor anumite desagramente şi nu odată, în cariera unui prim-procuror, desagramentele personale cîntăresc mai mult de cît dreptatea şi conştiinţa.

Clasînd, pur şi simplu, o afacere de importanţa celei speciale, primul-procuror a stabilit că sunt două soiuri de domicilii: cari se pot viola şi care nu se pot viola—şi care sunt de un fel şi cari de altul—ie chestie de apreciare.

Vine alt caz. D'intre acei cari făcură violarea de domiciliu şi alţii la fel cu ei—se năpăstuesc asupra unui om, asupra unui singur. Acel om, ca să-şi apere viaţa, scoate revolverul şi declară că, dacă nu va fi lasat în pace, va face uz de el.

Afacerea vine la parchet. Primul procuror, făcînd aplicaţia art. 45, trimite cazul la instrucţie. Dar, în acelaşi timp, de pe reclamaţie, trimite o copie ministrului.

De ce acest lux extra-ordinar? Nimeni n'a fost citat încă, nu se ştie încă dacă reclamaţia este justificată şi ministrul a şi fost pus în curent.

E vorba de politică şi cum acea politică se duce şi contra ministrului justiţiei, d. prim-procuror a crezut că va face o plăcere d-lui Stelian, că, punîndu-l în curentul afacerei—va primi şi ordine cum să se conducă.

Ici—clasare, dincolo exces de zel. Eternele două măsuri, care întăresc anarchia şi pătează justiţia.

Am mai spus-o: totul este de refăcut în acest oraş, în care ticăloşia cată să restoarne mersul normal al lucrurilor.

CATE VA NOTE

D-na Tiţa G. Pavelescu, de la Focşani, este o celebră agitatoare — necunoscută, însă, cititorilor noştri. N'am avut prilej s'o prezintăm, fiind-că eminenta noastră colegă, abia eri a bine-voit a ne onora cu schimbul.

Putem zice „mieux vaut tard que jamais“. De cît n'am fi sorbit nici odată din stilul viguros bărbătesc al neobositei—era să zicem dansatoare—luptătoare de la Focşani, mai bine că am avut plăcerea măcar pe o dată.

Sentinela este titlul ameninţător al „micuţei şi smerite“ de la Focşani, care are de directoare pe d-na Tiţa Pavelescu. Dar „micuţa şi smerita“ nu este gazetă de modă, nici nu luptă pentru emanciparea femeei, nici sfaturi casnice şi reţete cum se fac peştii—nu dă.

Ziarul d-nei Pavelescu are ca deviză —şi deviza ie programul lui—un fel de S. P. A. antisemit: *botniţă jidovismului.*

Criticul imparţial nu va putea spune că luptătoarea prin condei de la Focşani a fost o doamnă de Staël a Romîniei. De şi femee — condeiul ei n'are nimic din gentileţa sexului slab. Doamna Tiţa ie mai mult vehementă şi violentă.

Intr'un articol întitulat „Renaşterea Bisericei“, în loc de a vorbi despre pace şi concordie, scrie din contra:

Uimiţi de îndrăsneala ne mai pomenit de mare a jidanilor, cari au înveninat condeile şi toate armele cele mai rafinate, dătătoare de peire naţională şi muţi de durere, de zeci de ani asistăm la zvîrcoliri înfricoşate ale bisericei noastre creştine rănită de moarte.

Precum se vede afacerea ie foarte complicată: condeie înveninate, apoi arme rafinate înveninate, care îs dătătoare de peire naţională şi muţi de durere.

Groaznic tablou—groaznică publicistă a judeţului Putna.

OAMENI ŞI LUCRURI

O ŞCOALĂ

In ţinutul american Illinois—după cum ne asigură o revistă femenină germană—se proiectează o şcoală pentru... mirese. Vor fi admise tinerele cari vor putea proba că au drept să poarte inelul sau cel puţin că sunt „făgăduite“, după obiceiul locului. Scopul şcoalei e ca să se instruiască viitoarele soţii cum vor trebui să se poarte faţă de soţii lor, pentru ca să devină convieţuirea nu numai trainică, dar şi ideală.

Ca materii de învăţămînt se prevede in ce chip va fi tratat bărbatul,—ca să nu fie... maltratat, iar în al doilea rînd vine chestiunea creşterea copiilor, în sensul că ambii părinţi să-şi exercite influenţa asupra lor, dar ca fie-care din soţi să-i insufle însuşirile cele mai alese dintre ale sale proprii. Rămîne de ştiut care anume ar fi calităţile cele dintăiu ale fie-cărui sex şi mai ales ale sexului slab.

In programul şcoalei figurează şi oare care îndemnuri la precauţiune faţă de mişcarea femenistă modernă, de oare-ce se prevede necesitatea propagării ideei conservatoare că femeea gospodină nu e întru nimic inferioară aşa zisei intelectuale sau acelei care îmbrăţişează carierile liberale.

E drept liberalitatea nu e de loc lăudabilă din partea femeilor.

Sunt multe precepte în adevăr sănătoase pe care le vedem cuprinse în „programul de învăţămînt“. Bună oară, sfatul de a se pune oare-care frîu temperamentului, expanziunii; povaţa ca femeea să respecte... oboseala bărbatului, ţinînd seamă că adese ori, trudit de muncă, et nu poate răspunde tuturor efuziunilor şi întrebărilor şi că pe nedrept atunci e copleşit sub povara bănuelilor şi îndoielilor femenine. Acelaşi lucru cu gelozia. In potriva acestui vierme, care roade şi distruge inimile şi simţirile, înţelepţii din Illinois dau consilii de care ar putea ţinea seamă cu folos şi femeile europene.

Gelozia fără motiv e o prostie şi face sînge rău fără folos; cea întemeiată face de prisos ori-ce rugăminţi şi ori-ce văitări. De aceea se sfătuiesc femeile să-şi caute mîngăiarea în cetire, în studii, în artă, în distracţii sociale.

Sfat cuminte,—dar greu de urmat.

De aceea în Europa civilizată femeile care are motive temeinice—ori poate numai aparente—de a fi geloase îşi găsesc răzbunarea cînd izbutesc de a plăti cu aceeaşi monedă, făcînd la rîndul lor bărbaţii geloşi. E mai simplu şi mai practic. Cu toată seriozitatea şcoalei nu credem că acolo femeile vor proceda în alt mod: gelozia are o şcoală a ei proprie.

Rodion

Vodă Cuza şi Alexandri

Un studiu interesant şi documentat ar fi încă de scris asupra legăturii istorice între aceste două nume.

Epoca Unirii, epoca domniei lui Cuza, cad amîndouă în lăuntrul lungei „domnii“ spirituale a ilustrului poet moldovean.

Activitatea acestuia atît literară cît şi politică, adăpostesc par'că cu o blindeţe paternă cei cîţiva ani ai fecundei domnii a primului Suveran al ambelor principate şi aruncă multă lumină asupra ei.

Poetul Alexandri, de o imensă popularitate, a fost el însuşi, un moment un candidat la domnie şi un candidat cu multe şanse, dat fiind că poseda şi aptitudini diplomatice, pe lîngă atîtea înalte însuşiri care i-au creat popularitatea.

In operaţiunile pregătitoare pentru alegerea Domnului ca şi în activitatea desfăşurată pentru succesul candidaturii lui Cuza Vodă, poetul Alexandri joacă un rol însemnat, iar legăturile de strînsă prietenie între Vodă şi poet nu s'au desminţit nici o-dată.

E drept că Vodă Cuza a avut un alt poet care l'a admirat şi l'a glorificat mai mult: poetul muntean Dimitrie Bolintineanu, a cărui operă în proză intitulată „Domnia lui Cuza Vodă“ e scrisă cu amărăciune pentru trădătorii Domnului şi cu multă căldură pentru acesta din urmă.

Că o actualitate, în legătură cu multele fapte, amintiri şi anecdote publicate acum de curînd, reproducem din cel mai recent număr al revistei „Indrumarea“ următoarea anecdotă publicată de d. C. Bărnoveanu:

După ce s'a făcut unirea definitivă a ţărilor surori şi s'a hotărît unificarea capitalelor, prin renunţarea Iaşului la dreptul său străvechi de Scaun al domniei, toate autorităţile superioare din Iaşi au fost strămutate la Bucureşti; de asemenea au fost mutaţi şi mai toţi funcţionarii cari au vrut să se ducă în noua capitală a Principatelor-Unite.

Transportul de la Iaşi la Bucureşti se făcea atunci, în timp de aproape o săptămînă, cu mijlocirea diligenţelor, nadişencilor şi harabalelor primitive, de cari astăzi mai vedem urme numai pe drumurile de la Iaşi la Sculeni, la Ştefăneşti, Bivolari etc.

In asemenea vehicule se încărcară cei mai mulţi din slujbaşii stăpînirii, cari nu puteau dispune de faetoane şi poştalioni, mai ales acei ce trebuiau să-şi însoţească ei singuri puţinul calabalic ce erau nevoiţi să şi-l ie cu dinşii în noua lor reşedinţă.

Ajunşi, cu chiu cu vai, în cetatea lui Bucur, populaţia de acolo se pare că nu s'a prea entuziasmat de noii sosiţi, veniţi, veniţi la ei să ocupe unele slujbe şi dregătorii ce se adăugau la cele existente ale lor; aşa că de la bariere chiar, oaspeţii moldoveni începură a fi cam importunaţi, şi chiar ridiculizaţi, de mahalagii bucureşteni, cari, pe lîngă cuvinte nu tocmai frăţeşti ce le adresau, se mai distrau încă împungîndu-i cu beţe, umbrele etc., printre ferestrele de cersuri şi pînză sau rogojină a nadişencelor şi harabalelor, pe drumeţi, spărgînd chiar unele din buccelele lor.

După acest debut cam puţin măgulitor pentru fraţii moldoveni, urmară şi alte cîte-va mici mizerii ce li se mai făceau lor, după stabilirea şi ocuparea slujbelor respective, aşa în cît, unele din ele întrecînd limita răbdărilor frăţeşti, ajunseră la urechea lui Vasile Alexandri, care era unul din cei mai cu trecere sfetnici ai lui Vodă Cuza.

Alexandri, indigaat, se duse intr'o bună zi la Cuza, și începu a-i povesti cu multă vîlvă necazurile compatrioților săi moldoveni prin capitală, cît și alte nemulțămiri ce însuși guvernul din București le aducea în genere moldovenilor, și mai alas locuitorilor vechii capitale a Moldovei.

Vodă ascultă cu multă atenție și seriozitate doleanțele lui Alexandri. Și după ce acesta termină, fruntea lui Cuza se însenină deodată, un rîs zgomotos isbucni din gura lui, și, apucînd pe amîndouă mîinele pe acele ale poetului moldovan, începu să-l învîrtă încoace și încolo, făcîndu-l să joace fără voe, după cîntecul ce-l întona Vodă, cu glas tare:

Hai să dăm mînă cu mînă
Cei cu inima romînă;
Să 'nvîrtim hora frăției
Pe pămîntul Romîniei!

Alexandri înțelese fineța lui Cuza, și cînd scăpă din mîinele lui, nu mai adause nici un cuvînt despre nesajunsurile compatrioților sei... provinciali.

Intreita crimă de la Galata

— Interogatorul acuzaților —

Am publicat ieri momentele principale ale acestui senzațional preces, rezervînd pentru astăzi publicarea interogatoriilor acuzaților.

Ștefan Stavăr, zis și Canta de 16 ani, țigan lăutar de fel din ținutul Romanului, autorul principal al crimelor, a declarat următoarele: lucram la via catolicilor cînd au venit la mine Căpățînă și Vasile Simion, cel dintăiu Vineri, al 2-lea Sîmbătă, și ne-am sfătuit să omorîm pe vier, ca să-i luăm banii.

Sîmbătă seara am făcut chef în casa vierului care, ne-a dat vin, am cîntat din scripcă, după aceia ne-am culcat cu toții în odaia vierului.

La miezul nopței Căpățînă ne-a trezit. Eu m'am dus în bucătărie de unde am luat un topor și am lovit pe vier drept în cap, a sărit atunci soția lui și am dat și întrînsa de mai multe ori cu toporul. Vasile Simion stătea afară, la pîndă. Eu și Căpățînă, ne-am retras apoi din odaie, și băietul a închis ușa cu cheia. Căpățînă mi-a spus atunci să'l omor și pe băet, căci de nu se bate telefonul și ne va prinde; am spart ușa și am reintrat în odae, am auzit atunci 2 împușcături date de băet cu pușca, dar fără să ne lovească, am dat cu toporul în băet, dar mie îmi tremura mîna de cînd omorîsem pe vier și pe soția lui. Căpățînă a mai dat în băet cu toporul și cu pușca, care s'a rupt.

Intr'un saltar am găsit niște bani și o pungă cu bani a vierului și niște haine de ale lui.

Pe nevasta vierului am luat'o de cap și Căpățînă de picioare și am dus'o în șură, iar pe băet l'am aruncat în fîntînă, dîndu-i drumul cu Ciutura.

De acolo m'am dus în tîrg și ne-am cumpărat o scripcă, două surtuce, o pereche de pantaloni și cămașă și m'am dus în satul meu.

Vasile Căpățînă, de 18 ani, țigan mangalagiu din Tibana, declară că a mai fost condamnat la o lună închisoare pentru furt.

Neagă, la început, complicitatea lui la aceaste monstruoase crime. Am lucrat zice el 2 zile la vie și apoi m'am dus la gazda mea. In noaptea de Sîmbătă n'am domit acolo.

La întrebarea Președintelui, că de ce neagă acuma participarea lui la crime, cîtă vreme, la instrucție, a mărturisit totul, inculpatul respunde că fiind bătut la siguranță a vorbit de frică.

Vasile Simion Viziru, lăutar, de 15 ani, țigan tatul seu a murit la Ocnă, în închisoare.

Eu am stat afară la pîndă, iar înăuntru la vier erau Vasile Căpățînă și Ștefan Stavăr Cantea.

Ne sfătuisem, dinainte, pentru comiterea crimei și, în noaptea crimei, am dormit în aceiași odae cu victimele. Căpățînă s'a trezit și a deșteptat și pe Cantea povestește apoi comiterea fioroasei crime în acelaș senz ca Ștefan Stavăr Cantea autorul principal, afirmînd ca acesta după comiterea crimei i-a dat 5 lei și lui Căpățînă 10 lei, după aceia s'a dus acasă la Dagîț.

Afacerea preotului Morăraşu

S'a făcut mult sgomot în jurul aface rei preotului Morăraşu.

Se știe că acest preot, a fost judecat de consiliul disciplinar al membrilor învățămîntului primar și condamnat la excluderea sa din învățămînt.

Preotul a fost apărat de către dl. A. A. Badareu; procesul a ținut în zilele de 22 și 23 Februarie, iar acuzarea a fost făcută de d-nul inspector general Haliță, de d. Sachelarescu, inspectorul învățămîntului primar și de d. Ficșinescu revizorul școlar al județului Botoșani.

Vom arăta aci în ce consistă această afacere, care a dat prilej atît socialiștilor cît și naționaliștilor, cu un cuvînt tuturor spiritelor anarhice ale lașului, să se dedea la acte sălbatice care rușinează și degradează pe ori ce om.

*

Preotul Morarașu este învățător de 27 de ani în satul Bălușani pendinte de comuna Drăcșeni. Ca preot a avut prilejul să facă multe fapte bune în comuna sa, printre cari cu munca și stăruința sa a rîdicat o frumoasă Biserică în satul seu contribuind personal cu însemnate sume de bani. Pentru faptele sale frumoase și demne de toată lauda, a fost decorat cu coroana Romîniei.

Ca învățător, a luptat pentru rîdicarea școalei, convingînd pe săteni a'și trimite copiii la școală—și sprijini de asemeni cu propriile sale mijloace pentru a se clădi un frumos local de școală, adunînd deja material de vr'o 3000 lei.

Toate aceste fapte ale preotului au fost recunoscute de acuzatorii săi înaintea consiliului disciplinar, de la Universitate.

In satul Drăcșani, funcționează ca învățător un oare-care Pauca, spirit foarte invidios, care nu putea vedea cu ochi buni influența prea mare pe care preotul o avea în satul seu. Pe de altă parte se spune că socrul lui Pauca, fiind preot, rîvnea să ocupe locul de Paroh la biserica preotului Morarașu.

In special Pauca, purta o ură de moarte preotului Morarașu, pentru influența care o avea asupra obștiei satului și a Băncei Populare din acea comună, care grație priceperei, sîrguinței și dragostei sale de muncă, ajunsese să ia mare desvoltare financiară.

*

Pauca, se hotărește să nimicească prin ori ce mijloace pe acest coleg al seu—și în primul rînd, recurge la sprijinul revizorului școlar Ficșinescu, pe care 'l știea că nu prea are cu ochi buni pe preot din pricină că fiind alegător al col. I de Cameră, în diferite alegeri, a votat în potriva liberalilor.

Ast-fel se fac mai multe denunțuri anonime în potriva preotului, punîndu-se în sarcina sa tot felul de fapte, cari de cari mai rele.

Tot trecutul preotului este răscolit, întreaga lui viață intimă este scormonită și dată în vileag. Profitîndu-se de împrejurarea că este de 23 de ani văduv, i se aruncă în spinare, relațiuni cu diferite femei din sat; iar din sprijinul ce a dat Băncei Populare și obștiei satului, cu prilegiul cumpărărei unor recolte de la dl. G. Nicolau avocat și profesorul Giurgea, se aduce acuzațiuni de necinste.

Denunțurile anonime se fac în casa învățătorului Pauca, în tovărășie cu soția sa, fapte ce au fost recunoscute de asemeni de însuși Pauca, care a figurat ca martor al acuzărei în proces. Mai multe femei, de o reputație ușoară, între cari o țigancă și o țarancă, ambele azi măritate, primesc sarcina de a figura ca martore pentru temeinicia acuzațiunei.

Cu un cuvînt se prepară și se pregătește prin tot felul de uneltiri, o întreagă cabală în potriva preotului și cînd totul este gata și martorii aranjați pe căprării și învățați pe de rost de ce au să spună, revizorul sosește în localitate, însoțit de inspectorul Sachelarescu.

*

Preotul habar n'avea de cele ce i se pregătiau! Ancheta s'a făcut la Primărie în mod secret și cu o împărțialitate revoltătoare, ascultîndu-să numai persoanele indicate de denunțătorul Pauca. Declarațiile martorilor sunt luate fără nici o contestare și membrii anchetei se întorc în Botoșani cu primele lucrări de distrugerea preotului.

Acesta află printr'o întîmplare fericită de ancheta revizorului Ficșinescu, și intervine pentru a fi ascultat față de martorii inscenatorilor, precum și a-i se admite să propună martori în apărare, și să fie ascultați contradictoriu precum și a se cerceta registrele Băncei cu privire la invinuirile de necinste.

Membrii anchetei comunică preotului că cercetările lor nu sunt terminate și că vor veni din nou peste 15 zile pentru continuarea anchetei, cînd va putea presenta martorii săi și tot ce va crede în apărarea sa.

Dar este o vorbă că înțeleptul făgăduiește și prostul trage nădejde.

Preotul a așteptat în zadar pe membrii anchetei.

*

Simulacrul de cercetare făcut de d-nii Sachelărescu și Ficșinescu, a fost suficient pentru dresarea actului de acuzare în potriva Preotului și trimeterea sa înaintea Consiliului disciplinar.

Preotul s'a pomenit cu adresa prin care este încunoștințat că pe ziua de 1 Februarie să se prezinte la Universitatea din Iași, unde judecă comisiunea disciplinară pentru a răspunde de faptele ce i se imputau

Preotul vine la Iași, pentru a se interesa de procesul seu—și află aci că afacerea este foarte gravă și că se urmărește cu orice preț excluderea sa din învățămînt.

Cunoscînd pe d. avocat Pisoschi, de care ce Morărașu a fost ginerele preotului de la Moșia Dolina, foasta proprietate a d-lui Pisoschi, vine la d-sa întovărășit de actualul preot al moșiei suszise și îi spune toată inscenarea colegului seu de la școală Pauca, cu colaborarea revizorului Ficșinescu.

D. Pisoschi primește a-i da oare care consilii, însă întrucît înaintea comisiunei disciplinare nu poate fi aparat de cît de un profesor-avocat, îl sfătuiește pe preot pe care-l cunoștea de aproape 30 ani și de a cărui onorabilitate era perfect convins, ca să-și caute un apărător.

*

Preotul Morărașu se adresează d-lui Al. A. Bădăreu și îi solicită a-i face onoarea de a'i apara înaintea comisiunei de judecată.

D. Bădăreu, ascultă întreaga povestire a preotului și rămîne uimit la cele auzite. D-sa primește a'l apara, după ce va vedea dosarul și dacă faptele imputate, preotul se face forte a le spulbera cu martori și acte spre a demonstra nevinovăția sa.

Intrebăm pe ori-cine, dacă preotul Morărașu în credința ce avea, că este victima unor mizerabile inscenări, avea sau nu dreptul să-și caute un apărător? Mai întrebăm, dacă chiar n'ar fi avut el această credință și dacă se socotea vinovat — cu atît mai mult nu trebuia să-și aleagă un apărător? Dar mai întrebăm, dacă legea, admițînd dreptul de apărare înaintea comisiunilor disciplinare ale profesorilor, trebuia să se refuze apărarea lui de d Al. Bădăreu, cînd mai cu seamă s-a pus condițiunile de mai sus, pentru spulberarea acuzărei?

Facem aceste întrebări, pentru că vom vedea în numărul de mîine, cum acest preot deja pus sub inculpare, s'a căutat să fie judecat cu anticipație sau să se imprime comisiunei, sentința condamnatoare pe baza unei judecăți în afară de palatul Universității și mai ales, patima și dezordinea a mers pînă acolo, ca manifestațiile s'au întins și asupra persoanei d-lui Al. Bădăreu, care făcea un act de umanitate în afară de cel profesional, de a apara pe un om impotriva căruia se deslănțuiau acum cele mai desgustătoare patimi.

*

D-nii Ficșinescu și Sachelarescu aflară că preotul strigă în toate părțile că e nevinovat și că nu se va lăsa să fie condamnat, fără a'și face o aparare complectă înaintea judecății.

Și atunci organizatorii procesului, recurg la sprijinul mai multor persoane, cunoscute prin afinitatea de idei socialisto-revoluționare, pentru a creia un curent protivnic preotului, care să-i aducă cu orice preț condamnarea.

Dar despre aceasta, în numărul de mîine, cînd vom arăta fapte grave săvîrșite de acuzatori în timpul pertractărei procesului.

Dolineanul

Informații

PENTRU INUNDAȚI

— SUBSCRIPȚIA *„OPINIEI"* —

Suma din urmă	Lei 439 50
D. M. Galber	20 lei
„ Sol. Kuten	5 „
„ David Loewenschuss (Hotel Englez)	10 „
D-na R. Loewenschuss	5 „
Dl. Amira Simion	5 „
„ Riven Swartz	5 „
„ Michel Schorr	4 „
„ M. Hulchiver	6 „
„ Rosemblum croitor	2 „
„ Goldemberg et Aberman	2 „
„ Sache Swartz	2 „
„ I. Edelștein	1 „
„ Adolf Silberman	1 „
„ M. Frenkel	1 „
„ Iacob Holtzman	1 „
„ P. Lessing	1 „
„ I. Broider	1 „
„ Copel Avramovici	1 „
„ Adelsberg	1 „
„ Schor Semil	2 „
„ X. Margulies	0. 50
„ D. Zaler	0. 50
„ Avram Finkel	0. 50
„ Mendel Bercovici	0. 50
„ Leizer Grosman	0. 50
„ Dr. D. Iamandi	2 lei
„ I. Popovici profesor	2 „
D-na Elise Maior Radu Dimitrescu	5 „
„ Maior Flexi	2 „
„ Rotbard farmacist	5 „
„ Dr. Ilie Pisovschi	5 „
„ Dimitrie Brudea	2 „
„ Lucien Dahon	5 „
„ Turel Alexandrescu	5 „
„ Dr. N. Apoteker	2 „
„ Andrei Bădărău	5 „
„ D-na Iosephina B. Zf ss	5 „

S. Kahannes Nachfolger 10 lei; W. Danoeur și Streit 3 lei; M. N. Alexieff 3 lei; I. Beiner 2 lei; Glanștein și Finkelștein 3 lei; P. Kohl 2 lei; Meier Goldștein 5 lei; N. Nedelcu 4 lei; I. C. Fleașcă 2 lei; Baratz-Foteraș 2 lei; Theodor Gheorghiu cismar 2 lei; Frații Goldenberg 1 leu; d-ra A C. 1 leu; Moise Sentirovici (la doi berbeci) 1 leu; Samoilsohn 1 leu; George Klein 2 lei; Romînia Muzicală 3 lei; I. Forșt 5 lei; d-na Derigault 3 lei; C. Păunescu 2 lei; H. 6 lei; L. Schwartz bijutier 2 lei; magazin Caracaș 2 lei; Nestor Heck 5 lei; A. Enghel ornicar 5 lei; magazin Jokey Club—N. Groasmann 3 lei; Lazăr Feldmann 2 lei; Iancu Feldman 1 leu; I. Kohn-Drăcșineanu 2 lei; S. Snettin 2 lei; Wortman 2 lei; A. Sadagurschy 2 lei; Simon Popper 2 lei.

❑ Agenții sanitari au înaintat ministrului de interne un memoriu, prin care cer să li se înbunătățiască soarta lor, sporindu le salariile.

❑ Am spus că prin proectul de modificarea legei sanitare, Iașul formează o „unitate sanitară".

Această unitate sanitară va cuprinde județele: Iași, Fălciu și Vaslui. Medicul primar al orașului Iași va fi șeful și inspectorul acestei unități.

Prin noul proect să mai prevede înființarea de școli pentru agenți sanitari în orașele neuniversitare, școale care să aibă durata de un an de zile.

❑ **Cantina școlară.**—D. institutor C. Andreescu, casierul societăței cantinei școlare a făcut o dare de seamă de mersul societăței pe timp de 10 ani, adică de la înființarea ei și pînă astă-zi.

Veniturile societăței, pînă în prezent, au fost de 54.000 lei, iar cheltuiele de 37.000 lei. S'a dat hrană, în acest interval, la 1700 de copii, în total 145.000 de porții.

Fondul disponibil aflător astă-zi în casa societăței, este de 14100 lei.

E în adevăr îmbucurător progresul ce l'a făcut această societate și nu putem de cît felicita pe conducători.

❑ **Lista de subscripție pentru inundați** (lista Primăriei). Locot. colonel C Langa 100 lei. N. H. Verona 20 l., general Pascu 5 l., A. Goifav 15, I. Corjescu 20, X 5, Pocher 20, M. Hudig 6, Dr. Misir 10, Gh. Liteanu 5, Dr. Negură 5, D. Mavrodi 20, Gh. Dimachi 5, Ghinea Ionescu 5, Marcel Lecsa 5, Eugen Melis 10, căpitan Stavăr 5, Alfred Juvara 5, George Mirzescu 5, A. Varlam 5, Vasile Teodoreanu 5, Marcovici 5 lei, N. Cananău 20, R. Catargi 5, C. Meisner 5, C. Unter 100, O. A. Groswald 100, A. D. Handoca 10, M. Iurist 40, I. Ed. Petigcew 100 lei, L. Iuster 100, A. Braunștein 50, Leo Poper 40, M. Diamant 100, Frații Polingher 20, Liseta dr. Juvara 20, Efrosina dr. Manicatide 20, Efrosina Lepadatu 5, Aglaea A. D. Holban 5 lei, Maria dr. Miclescu 5, Clementina Konya 5 lei, Mizri dr. Konya 5, Maria dr. Bogdan 10, C. I. Diamandi 6, Natalia V. Dimitriu 20, d-na și d. Tanaret Constantinescu 50, Jokey Club 300, Societatea Fraterna Romînă 100. Total 1527.

❑ Astăzi s'a început în Capitală examenul de capacitate pentru ocuparea posturilor de administratori de plasă.

La acest concurs s'au înscris mai mulți candidați din Iași.

❑ Viscolul care e în nordul Moldoveei a întreruptă iarăși circulația trenurilor.

Linia Buzeu—Mărășești—Tecuciu, este întreruptă.

S'a format un tren din Tecuciu, care cu multă greutate a putut pătrunde pînă la Iași, din cauza ghețișului, avînd o întîrziere de o oră și mai bine.

Trenul de București a sosit abia la orele 12.

❑ **Din Huși**—Noul prefect al județului Fălciu, d. G. Gorbescu, a sosit alaltă-eri Marți în localitate.

La gară a fost întîmpinat de d. dr. N. Lupu, fostul prefect, care a luat măsuri ca să fie multă lume la gară.

Noul prefect însă n'a vroit să se întreție cu nimeni pe peronul gărei.

D-sa a descins la hotelul Constantinescu, unde au urmat recomandările. Au fost primiți apoi deputații și senatorii, care se știe că erau în dușmănie cu Eremia Gheorghiu.

Noul prefect a început a face vizite, căutînd ași face o atmosferă în jurul seu.

❑ **De la cercul didactic.** — Aseară membrii cercului didactic au ținut ședința săptămînală.

Au luat parte 40 de profesori și profesoare.

Discuțiunile de aseară prezintă tot interesul, disantîndu-se asupra ridicărei stărei morale a corpului didactic. Au luat parte la discuțiune, d-nii Simionescu prof. universitar, Jacotă, N. Arbore, Andreescu și Munteanu institutori, Gh. Ghibănescu, Cădere, Sinigaglia, C. Meissner și Ursu.

S'a hotărît să se întocmească un studiu comparativ cu salariile membrilor corpului didactic.

Discuțiunea va continua în ședința de Mercurea viitoare, cînd de asemeni se va discuta recrutarea inspectorilor și poziția lor față de membrii corpului didactic.

❑ **Inarăzneala unui hoț.** — De cît-va timp străzile din centrul orașului și din sele mai frequentate, au început a fi cercetate de hoți, chiar ziua 'n amiază mare.

Așa, azi dimineață, pe la orele 11, un individ bine îmbracat, s'a introdus în curtea caselor din strada 40 de Sfinți, locuite de d. maior Văleanu, și cum nu'l observase nimeni, se strecoară încet, încet în antretul caselor, pînă ce în fine, nevăzut de nimeni, reuși să pătrundă în casă.

Aci, hoțul începu să opereze la un saltar, vroind să'l spargă. Poate că individul ar fi reușit să comită furtul, dacă în momentul cînd opera, nu ar fi fost deranjat de d-na Văleanu.

Numita d-nă intrînd din întîmplare în camera unde opera hoțul, îl surprinse asupra faptului și dînd alarma, individul fu prins și arestat.

El a fost dus la comisia III-a. A declarat că se numește Al. Ficner și își mai zice Șandor. E de loc din Buda-Pesta și, spune el, a venit în localitate acum două zile.

Ficner a suferit o condamnare pentru un furt ce l'a comis acum un an la București, de unde a venit apoi în Iași, iar de ași a fost expulzat.

D. comisar P. Argintoianu face cercetări pentru a vedea dacă acest Ficner n'a mai comis și alte furturi și tot odată cum s'a introdus înapoi în țară.

❑ Azi dimineață un incendiu a isbucnit în strada Golia, la prăvălia lui I. Witner, unde era o băcănie și un depozit de fierărie, de vis-a-vis de prefectura poliției.

Focul se crede că a luat naștere de la depozitul de fierărie. Casele au fost complect distruse. Pompierii au localizat focul pe la orele 10 și jumătate.

Casele erau asigurate.

De care ce se crede că focul a fost pus, s'au făcut cîte-va arestări.

❑ Comisiunea de apel pentru impuneri și prefaceri a început să lucreze de ieri în localul administrației financiare.

Comisia care va judeca pînă la 10 Martie, se compune din d-nii: I. Corjescu, presidentul tribunalului secția III-a, dr. Iuliano, delegat al consiliului comunal și Pompilian, din partea administrației financiare.

❑ Senatul universitar, împreună cu consiliul profesoral al facultății de medicină, luînd, în ședința de eri cunoștință de raportul comisiunei însărcinată cu cercetarea lucrărilor candidaților la catedra de higienă de la facultatea de medicină, a votat, în urma unor lungi dezbateri, concluziile raportului comisiunei care conchide că, de oare-ce nici unul din candidați nu posedă aproape nici o lucrare în specialitatea higienei, catedra să fie scoasă la concurs.

❑ *D. Baldovin, dirigintele oficiului telegrafic central din Iași, și-a regulat drepturile la pensil pe ziua de 1 April.*

❑ Reprezentația de cinematograf în beneficiul victimelor inundațiilor, sub patronajul comunei, va avea loc în seara de 4 Martie.

❑ Astă-zi la orele 3 p. m. a avut loc la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea regretatului Leonida Panopol.

Au asistat în afară de familie și rude, un mare număr de cunoscuți și prieteni.

❑ Cu toate că comitetul organizator al seratelor dansante de la societatea de gimnastică suspendase seria acestor serate, în urma cerințelor generale, comitetul organizează pentru Sîmbătă o nouă și frumoasă serată dansantă.

❑ **Balul Crucea-Roșie.**—*In seara de 28 Februarie, va avea loc în sala Teatrului Național balul dat de Societatea Crucea Roșie a doamnelor romîne. Fiind primul bal mare, dat în acea sală, toată lumea îl așteaptă cu nerăbdare, sigură de reușita complectă a acestei serate. Aflăm că multă lume din provincie va participa, atrasă de succesul obișnuit a serbărilor organizate de această Societate.*

❑ Pe lîngă multe sujete inedite, noul program al seratei cinematografice de astăzi Joi 26 Febr. din sala teatrului Sidoli, mai cuprinde viața și isprăvile celebrului bandit parizian Cartouche.

Cartouche (Louis Dominique) cel mai mare bandit din Franța, născut la Paris în 1693, a fost fiul unui cîrciumar. Dat afară din școală pentru rea purtare, a servit scurt timp în armată și s'a pus apoi în fruntea unei celebre bande de hoți, comițînd zilnic tălhării și asasinate în capitala Franței. La toate urmăririle el a știut să scape cu atîta dibăcie, că autoritățile au fost silite să dee un premiu foarte mare acelora cari vor reuși să predeie pe Cartouche justiției. In 1721, el a fost prins și condamnat la moarte. Viața, aventurile și faptele criminale ale lui Cartouche, au fost reproduse sub mii de forme, pe scenă, în romane, în cîntece populare, etc., etc.

Noul program de astăzi Joi cuprinde apoi scene teatrale, sportive, comice, toate absolut noue, nevăzute încă pe pînza Cinematografului din sala Teatrului Sidoli.

DIVERSE

— D. Candid Golăescu, administrator cl. II al plășei Ialomița, jud. Mehedinți a fost transferat la plasa Cotnari din jud. Iași.

— D. S. Leshu, sub-comisar la Trg. Frumos, a fost revocat.

— D. profesor Em P. Bordasare pleacă la București pentru a lua parte în comisia pentru catedra de sculptură de la școala de Arte Frumoase.

— D. Gh. Grigorian a fost numit institutor definitiv la școala primară catolică din Iași.

— D. Mucenic, copist la prefectura de județ a demisionat.

— D. Anibal Popazu, casierul cercului militar, a fost transferat la bat. 9 vînători Ploești, pe lîngă școala de locotenenți.

NOUI INUNDAŢII

Noile inundaţii din judeţ.— La Movileni.— Intreruperea comunicaţiilor.— Sămănăturile şi arăturile distruse — Situaţia.— La Ungheni — Imaşurile inundate.— Drumurile stricate.— Satul Andrieşeni ameninţat.— La Şipote.— Revărsarea Prutului.— Alte detalii.

Ştiri din ce în ce mai triste sosesc din judeţ, mai ales din satele, pe unde îşi au cursul Prutul, Jijia şi Bahluiul, în care părţi inundaţiile pricinuesc adevărate catastrofe.

Noile inundaţii, cari s-au produs eri au cauzat alte noui stricăciuni şi pagube mari.

Din *Movileni* s-a comunicat astă-zi prefecturei de judeţ, că gârlele de prin împrejurimi sunt pline de apă.

Iazurile de la Mălăeşti şi Forăşti, au rupt iezăturile, revărsîndu-se. Apa a stricat şoseaua şi mai multe poduri. Comunicaţia cu comuna Gropniţa este întreruptă. Şesurile sunt pline de apă. De asemenea este întreruptă comunicaţia între Focuri şi Gropniţa.

In *Lungani* sunt inundate şesurile şi şoseaua întreagă ce duce de la Lungani la Goeşti. Au fost inundate foarte multe semănături, căuzînd mari pagube.

*

Din *Ungheni* se raportează de asemeni, că inundaţiile au făcut mari stricăciuni. Gărlele sunt pline cu apa ce s'au scurs de pe dealuri.

Partea de sus a satului Bosia este complect inundată de apă revărsată de Jijia. Apa a inundat ogrăzile a vre-o 20 de locuitori, iar la cîţi-va apa a pătruns chiar în locuinţele lor.

Jijia a inundat eri imaşurile satelor Bosia, Bereşti, Mînzăteşti şi Cristeşti, precum şi o parte din sămănături.

La *Ţuţora* au fost inundate 48 hectare semănături de grîu, 83 hectare de arătură de toamnă şi o mare parte din imaşul d-lui arendaş căpitan Mihai Negrutz. Intregul şes din împrejurimi este acoperit de apă.

Intre *Prisacani* şi *Moreni* Jijia s'a revărsat, inundînd şesurile ce se întind în ambele părţi, precum şi locurile de arătură, fără semănături, ale locuitorilor, situate pe Poiana-Vadanei, în întindere de 14 hectare, Poiana Mîndrei 16 hectare şi un hectar şi 43 arii de semănături cu grîu a d-lui Petru Chiprianu.

Apa a acoperit şoselele şi drumurile, aşa că comunicaţia este cu desevîrşire întreruptă între Prisacani şi Costuleni. Aci apa are o înălţime de un metru şi prin cîte-va părţi, chiar de un metru şi jumatate.

La *Costuleni* inundaţiile sunt deasemeni mari. Apa a inundat întregul şes, cuprins între Costuleni şi podul Prisacanilor, precum şi întreaga cîmpie Braniştea.

Se zice că aci ar fi fost mai multe vite, care ar fi perit.

Tomeştii se află cuprinşi din toate părţile de apă. In această parte s'au revărsat atît Jijia, cît şi Bahluiul.

Imaşul comunelor Tomeşti şi Osoiu, e complect inundat. Apa ajunge aci la înălţimi de aproape un metru.

Sătenii sunt foarte îngrijoraţi, căci zapada începîndu-se să se topească, apa a început a se scurge de pe dealuri, contribuind şi mai mult la întinderea inundaţiei.

*

In acelaş timp autorităţile comunale din *Bivolari* comunică că Jijia, care a venit în ultimile trei zile foarte mare, a trecut peste maluri, şi revărsîndu-se a inundat şesul din dreptul satului Spineni. Apa a venit cu atîta repezeciune eri, în cît a pătruns chiar în satul *Spineni*, inundînd mai multe case.

Locuitorii de aci, au fost nevoiţi să-şi părăsească locuinţele, împrejmuite din toate părţile cu apă. Gărlele de asemeni sunt pline cu apă şi au început a se revărsa.

De la *Andrieşeni* se telefonează că satul este ameninţat din toate părţile de apă şi că sătenii sunt foarte îngrijoraţi şi neliniştiţi. Gîrlele au început să se desfunde şi apa ameninţă să cuprindă ocoalele vitelor.

Şoseaua de la gara Şoldana spre Andrieşeni a fost inundată de apă şi a fost distrusă pe o întindere de 400 m. Pietrişul de pe şoşea a fost luat de apă. In caz cînd Andrieşenii vor fi inundaţi, satul va fi complect isolat.

*

La Cepleniţa şi Bădeni apa Bahluiului a mai scăzut. Totuşi pe şes stagnează încă apa.

Administratorul comunal din *Şipote* a telefonat prefecturei azi dimineaţă că acolo situaţia devine din ce în ce mai gravă.

Aci, după cum am anunţat, întreaga cîmpie şi gîrlele sunt pline de apă, care continuă a lua proporţii din ce în ce mai mari, spre marea disperare a locuitorilor. Podul de pe teritoriul comunei Plugari a fost complect distrus de apă.

Iezăturile celor 3 iazuri de pe teritoriul comunei Şipotele, s'au rupt, inunîndînd în întregime şesul Chişcărenilor şi locul numit „Băltogul" în întindere de peste 200 fălci.

Comunicaţia de la Şipote şi de la comana Plugari, cu satele vecine, este absolut întreruptă.

De asemeni întregul şes, prin marginea Jijiei, între Broşteni, Iacobeni, Borşa şi Vlădeni, este complect plin de apă.

Au fost cuprinse aci de apă o mare cantitate de fînaţ şi imaşurile locuitorilor, precum şi 22 fălci de grîu de pe moşia Broşteni, proprietatea d-lui Ştefan Negruzzi.

*

La *Ţiganaşi* situaţia e aceiaşi. Toate şesurile sunt pline de apă. precum şi locurile de arătură ale locuitorilor.

Prin unele părţi apa a început să aducă mari sloiuri de ghiaţă.

Grija şi neliniştea bieţilor locuitori devine din ce în ce mai mare, căci apa continuă să crească pe fie-care zi.

In toate aceste părţi inundaţiile au produs stricăciuni şi pagube mari. Peste tot locul nutreţul şi fineţele locuitorilor au fost luate şi împrăştiate de apă, aşa că vitele sunt ameninţate să piară de foame.

Autorităţile comunale se silesc să dea ajutoare inundaţilor.

*

Prutul, care a venit colosal de mare, pînă eri nu se revărsase.

Eri după amiază însă, în dreptul satului Măcăreşti, apa a trecut peste mal, inundînd şesurile şi o parte din marginea satului, producînd o mare panică.

După ultimile ştiri, Prutul continuă să vie mare şi sunt temeri că se va revărsa şi prin alte părţi.

Autorităţile au luat măsuri eventuale

Ultime informaţii

❑ *Apa Prutului a venit, după cum am spus, foarte mare.*

Eri Prutul s'a revărsat în unele părţi, producînd inundaţii la Măcăreşti şi prin împrejurimi.

Sătenii sunt foarte îngrijoraţi, de oarece Prutul continuă să vie din ce în ce mai mare.

❑ *Marele colegiu universitar a fost convocat pentru mîne Vineri, orele 4, pentru a discuta asupra îmbunătăţirei stărei materiale a corpului profesoral universitar.*

❑ **Concursul de croitorie** — Sîntem informaţi că la concursul de croitorie, ce se ţine în Bucureşti, au căzut toate candidatele absolvente a şcoalei Reuniunei Femeilor Romîne.

Acest rezultat ne surprinde cu dreptate, întru cît ştiut este că şcoala Reuniunei ocupă cu drept cuvînt locul de cinste între şcoalele profesionale din ţară maestrele acestei şcoale sînt la înălţimea îndatoririei lor, iar publicul de la Regină în jos s'a grăbit să încurajeze şcoala prin comenzi.

Mai mult încă chiar d. Haret a crezut să rîdice în vază această şcoală acordîndu-i dreptul de a elibera diplome valabile în stat, subvenţionînd cu 6,000 lei şcoala.

In capul şcolei e d-na Elena Gh. Mîrzescu actuală inspectoare profesională în ţară.

Dintre candidate au fost practiciane eminente, cunoscute deja în publicul client că avînd gust, în a croi şi clientela distinsă.

E de ajuns a pomeni de d-na Tomaziu (Enescu) din Dorohoiu spre a ilustra lista şi pe d-ra Teodoreanu care are şi 3 ani de perfecţionare la Paris.

Rezultatul mai mult ca dezastros îşi va avea urmările sale: ministerul va trebui să retragă autorizarea de e valorifica diplomele, personalul didactic va trebui să fie schimbat, ori să demisioneze din ambiţie, şi însăşi d-na Mîrzescu să o privească urmările dezastroase.

Noi ne rîdicăm contra tuturor acestor concluzii, şi zicem că concursul s'a petrecut cu vădită răutate, cu vădita părtenire.

Este atîta libertate în apreciarea unei croeli, atîta loc la egoism, răutăţi, gelozii, că e de ajuns a pomeni numele d-nei Adelsberg pentru a infera lucrul.

O casare se impune acestui scandalos examen, căci compania Bătilă-Adelsberg s'a pus să îngenunche Iaşii cu concursul bine voitor al însăşi doamnei Elena Mîrzescu.

Vom reveni.

❑ **Pentru Epitropie.**—Ni se scrie din Roşieşti, Fălciu, că prin ne mai pomenite ingerinţe plecate de la d. C. Diamandi, proprietarul din Gura Idricilor, administratorul de plasă Ionescu a silit pe locuitori ca să schimbe delegaţia obştiei, care a luat în arendă moşia Epitropiei, alegînd pe primarul şi dascalul din Roşieşti şi preutul din Gura Idricilor.

In jurul acestei nouă obştii se spun multe, căci nefiind nici independenţa faţă cu autorităţile administrative, nici eşită din voinţa proprie a sătenilor, nu va putea garanta Epitropiei sf. Spiridon plata cîştiurilor şi buna administrare a fondurilor.

❑ Ministrul justiţie a intervenit pe lîngă primul-president al tribunalului, ca, la imprimarea buletinelor de vot, tipograful să fie indatorat să predee şi buletinele stricate, căci s-a dovedit că se făceau abuzuri cu asemenea buletine.

Ele vor fi sechestrate de tribunal şi consemnate în un proces-verbal.

❑ Un viol a fost făptuit ieri în cantonul gărei Vlădeni: fata Elena Bărsan, ţărănească ducînduse să vîndă lapte în acel canton, a fost violată de macagiul Petre Ciobanu.

Afacerea ia la parchet.

❑ In urma declaraţiei făcută de societatea anonimă internaţională de transport că nu mai are nici o pretenţie contra fostului ei procurist Adolf Hescheles, acesta a fost eliberat de astă-zi după prînz.

❑ Senatul universitar, unit cu consiliul profesoral al facultăţei de ştiinţe, cercetînd cererile candidaţilor la catedra de chimie industrială, vacantă la Bucureşti, a delegat pe d-nii P. Poni, Anst. Obrejia şi V. Buţureanu să cerceteze aceste lucrări şi să facă cuvenitul raport

❑ **Judiciare.**—D. Haralamb Golimaş, primarul comunei rurale Tăuteşti, fu revocat, acum cîtva timp, din postul său. Cu toate acestea el continuă să facă oficiu de primar, fapt pentru care a fost dat judecăţei.

Curtea de apel, secţia I-a, în audienţa de eri, a condemnat pe Golimaş la 15 zile închisoare.

— Curtea secţia II, în procesul dintre d-na Anastasia Constantin, cu tramvaiul electric, a ordonat o nouă expertă a imobilului distrus, numind expert pe d. A. Sc. Savul.

— La secţia II a Curţei se cercetează astăzi apelul făcut de fostul perceptor Zberea, care a fost condemnat de tribunalul Vaslui la un an închisoare.

— Curtea de casaţie, secţia I-a, se va pronunţa mîine, Vineri, în procesul dintre casa şcoalelor cu moştenitorii Başotă

— Gh. Dumbravă, intendentul spitalului comunal din Botoşani, acuzat de falşuri şi abuz de puteri, a fost achitat ieri.

— V. Căpăţină, unul din autorii întreitei crime de la Galata, condemnat la 15 ani reclusiune, a declarat astăzi apel.

Mişcarea Meseriaşilor

Mişcarea meseriaşilor din Bucureşti.— Aderarea Clubului meseriaşilor Romîni din Iaşi — Ministerul de razboi în contra meseriaşilor şi comercianţilor.—Hotărîrea acestora.

Comitetul executiv al clubului meseriaşilor romîni, s'a întrunit aseară în şedinţă extra ordinară pentru a discuta mai multe chestiuni privitoare la bunul mers al acestei instituţiuni.

Intre altele d. N. V. Ştefăniu, preşedintele clubului, aduce la cunoştinţa membrilor că, clubul central din capitală a interprins o acţiune pentru dobîndirea unor legi, cari ar salva situaţia precară, de astă-zi, a meseriaşului. Intru cît chestiunile susţinute de meseriaşii din Bucureşti, sunt de ordin general clubul meseriaşilor a hotărît să sprijine mişcarea colegilor lor.

D. N. V. Ştefăniu, mai zice că de cît va timp afacerile comerciale şi ale meseriaşilor pe piaţă, inspiră mari îngrijiri şi aceasta din cauza verei secetoase şi a ernei grele şi îndelungate din anul acesta, care nu mai ea sfîrşit, aşa că dacă această stare de lucruri mai dăinueşte încă, ne putem aştepta la un dezastru economic.

La înăsprirea situaţiunei meseriaşului şi comerciantului contribuie în bună parte însuşi statul, care are intenţiunea să-şi schimbe menirea şi să se transforme în meseriaş şi comerciant, şi iată cum:

Ministerul de război a înfiinţat cantine în curţile regimentelor pe socoteala acestora, fiind pusă la adăpost, de ori-ce dare către stat, comună şi judeţ, făcînd o mare concurenţă comercianţilor de prin împrejurimile căzărmilor, a mai hotărît să înfiinteze pe lîngă fie-care corp de armată ateliere de: cizmărie şi croitorie, ca lucrînd cu soldaţi care sunt chemaţi sub arme pentru un scop mult mai înalt, să facă concurenţă meseriaşilor distrugîndu-i de pe piaţă.

In afară de cele arătate mai sus, tot Ministerul de război face mare greutăţi mesreiaşilor cizmari, care furnizează cizmele cazone necesare trupelor, punîndule condiţiuni foarte grele în caetul de sarcini pentru a fi înlăturaţi sistematic anul acesta de la licitaţia ce urmează să se ţină luna viitoare, cu toate că lucrul executat pînă acum de aceştia, a corespuns în totul condiţiunilor cerute.

După cum vedem d. Ministru de război are intenţia să reducă cu totul pe meseriaşi, fără însă se explice cauza.

Faţă cu această stare de lucruri, comitetul executiv a clubului meseriaşilor romîni din localitate a hotărît să facă pentru ziua de Duminică 8 Martie, o mare întrunire de protestare la care vor lua parte toţi meseriaşi. din Iaşi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 26 Februarie.

Procesul Teodoreanu-Hamangiu

Bucureşti.—Curtea de Apel, secţia I-a, a judecat ieri apelul de incompetenţă făcut de d. Hamangiu, care, după cum s'a afirmat de la ministerul justiţiei, n'a lucrat, în denunţul seu, în calitate de procuror-general.

Inainte de a se întra în fond, d. Osw. Teodoreanu a rădicat un incident, zicînd că apelul ie inadmisibil, întru cît hotărîrile preparatorii ale tribunalelor nu sunt susceptibile de apel. D. Filiti, avocatul d-lui Hamangiu, cere respingerea incidentului.

Curtea respinge.

D. Filiti, în fond, spune că d. Hamangiu nu poate fi făcut vinovat de cît de exces de zel şi că reclamantul n'a avut intenţia să calomnieze pe d. Teodorean. D-sa susţine că procurorul de Galaţi ie justiţiabil de Curtea de casaţie şi trebue judecat pe cale disciplinară.

D. procuror Zamfirescu susţine că d. Hamangiu a lucrat ca un simplu particular şi deci ie justiţiabil de tribunalele ordinare. Cere respingerea apelului făcut de d. Hamangiu.

D. Osw. A. Teodoreanu cere deasemenea respingerea apelului, arătînd că intenţia d-lui Hamangiu a fost de a calomnia, ceea ce a făcut şi prin memoriu şi prin localuri publice din Iaşi. Curtea a respins apelul cu 4 voturi contra 1. Primul president, d. Sc. Popescu în opinie separată, a fost de părere ca d. Hamangiu, a lucrat ca procuror, şi că este justiţiabil de înalta Curte de Casaţie.

Stabilitatea magistraţilor

Bucureşti.—Comitetul delegaţilor s'a întrunit eri la Cameră spre a se ocapa de amendamentul privitor la stabilitatea magistraţilor.

S'a propus un amendament, care a fost susţinut de însă-şi raportorul legei, d. Victor Antonescu şi de d. V. Missir, care cere ca magistratul inamovibil să nu poată fi transferat, fără voia lui, nici în caz de înaintare, nici pentru legături de rudenie.

D. Stelian era disperat. A trebuit să admită, pînă în cele din urmă, să radieze partea privitoare la dreptul ministrului de-a transfera prin înaintări, iar mutarea pentru interes public să nu se facă de cît în urma avizului consiliului superior al magistraturei.

Colegiul unic

Bucureşti.—Raportor al proectului colegiului unic în alegerile judeţene, a fost ales d. Al. Constantinescu.

Discuţia începe mîine la Senat.

Legea recrutărilor

Bucureşti.—Astă-zi se întruneşte la Senat comisia de delegaţi pentru a se ocupa de proectul modificător al legei recrutărilor.

Legea clerului

Bucureşti.—In Senat se continuă discuţia asupra proectului pentru modificarea legei clerului mirean. La art. 33 care prevede că preuţii, cari vor suferi o pedeapsă judecătorească nu vor mai putea ocupa o catedră, s'a încins o vie discuţie, la care au participat mulţi din majoritate şi domnii Dissescu şi Arion cari au aratat că articolul nu este limpede redactat.

Mitropolitul Primat susţine articolul—care a fost menţinut.

La art. 35, cari nu prevede ca preoţii să poată avea apărători înaintea consistorului, domnii Dissescu şi Arion au propus un amendament care a fost admis, în contra voinţei Mitropolitului Primat şi a d-lui Haret.

Noul consiliu sanitar superior

Bucureşti.—In Monitorul de azi au apărut decretele prin care d. Dr. Babeliu, Stoicescu, Mălăreşcu, Drăghiescu, Proca, Minovici, şi Em. Rigler sunt numiţi în consiliul sanitar superior.

Proect amânat

Bucureşti.—Proectul colegiului unic, va veni în dezbaterea senatului abia Luni, de oare ce senatorii vor să asiste mîine la interpelarea d-lui Marghiloman la Cameră.

Proectul Stelian votat

Bucureşti.—In şedinţa de azi a Camerei, proectul privitor la organizarea judecătorească a fost votat în total.

Proectul va fi depus mîine la Senat.

Procesul Iorga Dragomirescu

Bucureşti.—Mîine se va judeca de comisiunea judecătorească universitară afacerea Iorga Dragomirescu.

Comisiunea se compune din d-nii Matei Cantacuzin, Jean Cantacuziuo şi E. Pangratti.

Dacă acest din urmă va fi recuzat se va trage la sorţi sau pe d. P. P. Negulescu profesor la Iaşi sau pe d. Mălăreşcu.

Lupta pentru o catedră

Bucureşti.—Senatul universitar din Bucureşti a dezbătut eri pînă la orele 1 noaptea asupra recomandărei la catedra de arheologiei, din Bucureşti. Raportul recomandă pe d. Tocilescu, dar cum junimiştii susţineau pe d. Samurcaş iar liberalii pe d. George Murnu, nu s'a putut lua nici o hotărîre.

DOMNIŢA ELENA

Piatra-N.—Nici o schimbare. Desnodămîntul fatal inevitabil. Potrivit dorinţei ilustrei bolnave, i se va face o înmormîntare simplă. Ori ce pompă exclusă. Chiar sicriul va fi cît mai modest.

Un proect personal

Bucureşti.—Astă zi, sau mîine va fi depus pe biroul camerei un proect în care limita de vrîstă pentru scoaterea la pensie a primului president al Casaţiei să măreşte de la 68—70 ani, aşa că d. prim president Pherechide va mai putea rămîne la postul seu.

Procesul profesorului Brandza

Bucureşti.—In recursul făcut de profesorul Mircel Brandza, 4 din consilieri au fost pentru casare şi 3 pentru respingere.

Procesul se va judeca din nou la 22 Aprilie, dar nu în secţiuni unite, cum au anunţat unele ziare, ci de aceiaşi secţie care va fi complectată.

CAMERA

Bucureşti. — La Cameră a venit foarte multă lume, şedinţa promiţînd a fi foarte interesantă.

D. Ionel Brătianu a venit la d. Take Ionescu. care urma să-şi dezvolte astăzi interpelarea asupra debandadei de la direcţia generală a serviciului sanitar, insistînd pe lîngă şeful nostru ca să'şi amîie interpelarea de oare-ce este o alta anunţată mai de mult, acea a d-lui Filipescu.

La deschiderea şedinţei d. Pherechide preşedintele Camerei, zice că are d. Barbu Păltineanu cuvîntul, în o chestie personală iscată în cursul discuţiunilor legei de reorganizarea magistraturei.

D. Barbu Păltineanu lipsind însă, se dă cuvîntul d-lui Filipescu care să-şi dezvolte interpelarea sa în chestia socialismului guvernului.

SENATUL

Bucureşti.—Senatul votează legea pentru modificarea clerului mirean cu 46 voturi contra 16 şi apoi trece în secţiuni pentru a se ocupa de un proect privitor la învăţămîntul secundar şi superior.

D. P. Brătăşanu se plînge că în secţii proectele de legi trec fără a fi discutate şi protestează contra acestui slstem.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei Senatorii trec în secţii.

PUBLICAŢIE

La 9 Martie 1909, la Direcţia Generală a Serviciului Sanitar (Ministerul de Interne) Str. Visarion (ora 11 a. m.) se va ţine de urgenţă licitaţie pentru darea în întreprindere a unui pavilion la spitalul din Răducăneni (jud. Fălciu) în valoare după deviz de 19 500 lei.

Planurile şi devizul se pot vedea la serviciul tecnic al Direcţiei Generale a Ser. Sanitar (str. Visarion No. 2 Bucureşti).

Ofertele în plicuri închise vor purta indicaţia „Oferta pentru un pavilion la spitalul din Răducăneni" şi vor fi însoţite de o recipisă a Casei de depuneri sau a unei administraţii financiare constătînd depunirea garanţiei provizorie de 4 la sută.—

De inchiriat De la 23 Aprilie 1909 un apartament cu 3 camere, antret şi bucătărie, toate cu instalaţiune de lumină electrică, mai avînd la dispoziţie un beci, magazii de lemne şi curte spaţioasă. A se adresa la proprietarul. **Elie I. Cocia.**

Iassy str. Bucşinescu No. 15

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:
D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Ţevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CURELE DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurărei.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m. de haut, le mètre 0f30c.

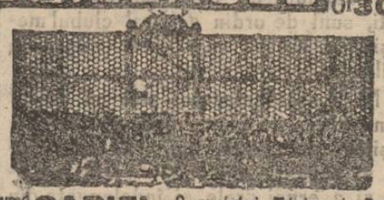

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Gelia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate ciştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4, 50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	loz intreg	36 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postala sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Seguranteză serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 666 – Sîmbătă 28 Fevruare 1909

COMPARAȚII

Cînd stăm să judecăm despre progresul pe care necontestat țara noastră l'a realizat pînă astă-zi, ne deosebim în păreri. Ast-fel unii zic: pentru ca să știm cum stăm astă-zi, să ne uităm la ce am fost acum 15 ori 20 ani. Și așa fiind, nu vom găsi teren cultural, economic ori social, pe care să nu constatăm cu mîndrie că am făcut pași giganți.

Alții zic însă, că pentru a aprecia situația la care am ajuns, trebuie să ne uităm la cei din jurul nostru și în special la țările civilizate. Și atunci vom vedea că nu prea avem cu ce să ne lăudăm sub nici un raport. Și în adevăr, de cîte ori n'auzim noi oameni cuminți, așezați, cari văd în călătoriile lor prin acele țări, ori citesc prin gazete, despre vre-o măsură cu privire la sanatatea publică, la justiție sau la ori-ce ramură, exclamînd: la noi de ce nu e așa? Și de aici înainte, că suntem o țară de sălbateci, etc.

Negreșit însă, că cei ce împărtășesc cele două opiniuni nu sunt escluzviști. Cei cari văd progrese reale în manifestările vieței noastre, față de ce a fost, nu împing entuziasmul lor pînă a zice, că numai e nimic de făcut și nici nu trebue să ținem socoteala de mediul politic și social în care trăim. De asemenea, cei cari fac comparația nu mai cu ce se vede în apusul civilizat, nu neagă că și la noi s'au făcut oare-care progrese. Cei întâi însă, lasă pe al doilea plan comparația cu străinătatea înaintată, pe cînd cei al doilea procedează invers.

Părerea dintâi, chiar dacă ar fi acuzată de oare-care optimism, este însă cea dreaptă. Ea a fost pusă într'o frumoasă lumină de șeful nostru, în importantu-i discurs ținut cu ocazia reformei magistraturei. Și e cert că dacă privești lucrurile ast-fel, te convingi de superioritatea timpului actual asupra celui trecut. Dar un rău pe care l'a adus progresul, e că am strîmtorat în atîtea lanțuri legale activitatea noastră de tot felul, în cît parcă nevoe de legi noi n'ar mai fi. La oameni noi trebuesc legi noi. Noi procedăm din contra, creăm necontenit legi noi, dar oamenii sunt cam aceiași.

Cu prilejul discuției legii asupra magistraturei, s'au spus multe. Din toate însă reesă, că am avut o lege nouă pusă în aplicare de oameni vechi. Acum facem iarăși o lege nouă, pentru oameni vechi.

Examinînd însă partea omenească în această chestiune, trebue să recunoaștem că oamenii noștri sunt așa și nu pot fi alt-fel. Nu se pot improviza oameni noi. Dar nici nu e o greșală, cînd se zice, că moravurile trebuesc îndreptate, că trebue o educațiune anumită, așa ca fie-care să înțeleagă și să-și îndeplinească datoria, fără să fie constrîns. N'avem oameni, așa cum ar fi idealul nostru, dar de justiție suntem însătoșați.

Se pare că, pentru legiuitorul de astă-zi magistratura noastră are multe cusururi și nu de cele mici; comparată cu cea din țările înaintate, nu e la înălțime.

Ii se impută puțina ei independență, iar aceasta ar veni din cauza oamenilor. Dacă răul e constatat și întru-cît alte elemente nu putem avea, fără îndoială că se nutrim oare-cari îngrădiri, pentru ca cei interesați să aibă desăvîrșită încredere în instituție. Este însă răul constatat? Este el așa de mare și primejdios? Nu se poate ști cu siguranță, căci pe cînd unii l'au arătat, ca fiind colosal, alții au negat.

Legiuitorul actual vrea să dea magistraturei mai multă stabilitate și mai multă independență. De aceia vrea să poată muta pe magistrați fără voia lor, le numește inspectori și comisiuni superioare de control. Reuși-va, întru-cît și inspectorii și comisiunea vor fi formate tot din oameni de ai noștri, tot din țară din de la noi? Cei în competența cărora cad examinări de felul acesta, își vor arăta părerile.

Ceea ce am ținut să zic aici, e că nu e absolută nevoe să ne ducem la alte țări și încă dintre cele mai înaintate, pentru a vedea ce e de făcut, spre a îndrepta unele stări de lucruri. Intr'o chestie ca cea de față e mai bine ca de la noi înșine și prin noi înșine să găsim leacurile trebuitoare. Le va fi găsit proectul de lege ce se discută acum? Cu atît mai bine. Dar oameni politici experimentați s'au pronunțat contra.

De alt-fel comparațiile cu țările străine sunt și amăgitoare. Imi amintesc aici, cum un scriitor francez, atrăgea atențiunea concetățenilor săi să nu se ia după aparențe, după cele ce vede în alte țări, căci e expus a se înșela.

Așa, de exemplu, Anglia e necontestat o monarhie. Dar aceasta e numai forma căci fondul e cu totul altul. Dînsa e o republică și încă foarte înaintată. Puterile camerii comunelor sunt așa de mari, că întrec pe ale parlamentnlui republican francez. Apoi englezii au obiceiul a se îmbraca la ocazie solemne și în unele localități, chiar de obicei în costumuri tradiționale ale țării lor, costumuri datînd din vremuri vechi, așa că s'ar părea cuiva, că ei sunt niște medievali. Ori în realitate sunt cei mai moderni oameni. Nu e mișcare, nu e activitate socială, cu caracter modern înaintat, la care să nu ia parte și nobilii cu costumuri din veacul de mijloc ca și burghejii. Cîți nobili în comerț și industrie, cîți dintre aceștia sunt oameni de afaceri în țară ori în colonii?

De aceia comparația cu străinătatea are părți bune, pentru a ne îmboldi să nu stăm pe loc, dar să nu ne lăsăm conduși orbește de această idee numai și să neglijăm firul de dezvoltare propriu al nostru, de la noi și prin noi.

V. I. Radu

Degenerarea Carpismului

Politica d-lui P. P. Carp, avînd comoditatea ca deviză, n'a fost nici odată de cît o politică de miluire. Dar ceea ce a distins școala politică a d-lui Carp, a fost dreptatea și francheța.

Miluirea a rămas neclintită, iar partea bună a politicei a degenerat. Ziarele partidului junimist aprobă toate fără de legile, toate pornirile sălbatice, cu condiția ca ele să fie îndreptate în contra partidului democrat.

Un adevărat abiz s'a format între toată mentalitatea d lui Carp și între felul de a fi al partidului seu. D. Carp, crescut la școala politică nemțească, a ajuns șeful unui partid cu moravuri rusești.

In senatul universitar de la Iași, neleguirile studențești, actele de patent anarhism—sunt aprobate și susținute de rector și de profesorii Antonescu și Socor, toți prieteni ai d-lui Carp.

Iar ziarele carpiste, cu redactori și reporteri de la mentalitatea cărora se inspiră profesorii universitari junimiști, cîntă osanale de biruință unor scene de barbarism, la cari s'au dedat studenții inconstienți de menirea lor.

Juneța politică a d-lui P. P. Carp a decurs în visuri nepotrivite cu firea și obiceiurile țărei. D. Carp jucat, cu politica sa de far niente, **rolul prințesei care-și așteaptă prințul: d. Carp așteaptă și astă-zi, fiind că idealul seu de a guverna cu cine-i place, nu s'a realizat.**

Dar dacă în juneță a fost un visător, care a avut nu partizani politici, ci amoreji—rea a mai fost ursita pentru bătrînețele politice ale d-lui Carp.

D. Carp a rămas fidel principiilor sale frumoase, dar a ajuns, prin degenerarea lucrurilor, șeful unei bande de anarhiști.

La leagănul politicei d-lui Carp a stat, Junimea; inspre apus, după o viață întreagă petrecută în zefiemele, s'a ivit, în junimism, politica d lui Nicu Filipescu.

Această politică, detracată și pătimașă, a transformat junimea în anarhie.

De aceea, profesorii universitari junimiști, încălzesc luptele anarhice, de aceea actele anarhice găsesc aprobare în ziare junimiste, cari altă dată luptau în sens tocmai contrar.

„Ai tăi vor rîde de tine și te vor plînge străinii".

Cuza vă este tovarăș

Intr'o polemică asupra recentului scandal de la Iași, ziarul colectivisto-poporanist Viitorul—*care aprobă acel scandal—încearcă marea cu degetul cînd afirmă că între partidul liberal și celebrul A. C. Cuza de la Iași nu există nici o tovărășie politică.*

Că liberalilor le este rușine să afirme tovărășia, aceasta credem. Dar că această tovărășie rușinoasă există de'fapt—nu o banală notiță de ziar—și de ziar necitit—va desminți aceasta.

Deja faptul că ziarul oficios al unui guvern, aprobă—de și cu lux de filosofie—faptul că o anumită studențime are dreptul să se dedee la acte revoltătoare, deja în acest argument se vede tovărășia de idei d'intre liberali și rău cuzism.

In orașul Luminei și al culturei, mîna criminală a lui A. C. Cuza a fost aceea, care a înălțat, la Universitate, școala moravurilor studențești rusești.

Pînă la el nici un curs n'a fost spectacolul emiterei unor teorii anarhice, el a atras studențimea pe calea rea a anarhiei.

Lăsat să facă de d. Haret, d. Cuza, cu aprobarea d-lui Stelian, a batjocorit magistratura și de și, în raportul comisiei de anchetă, denunțul său și toată agitația sa, au fost riguros condamnat — nu s'a procedat la nici o măsură disciplinară contra sa.

Intre d. Cuza și liberali există dar și comunitate de idei și tovărășie la fapte reprobabile și ori cît l-ar face Viitorul *pe rușinosul și pe naivul, prea ie cusută toată afacerea cu ață murdară, ca să poată amăgi pe cine-va.*

In tovărășia aceasta este evident că d. Cuza a făcut servicii reale liberalilor: a batjocorit, de pe catedră, și pe junimiști și pe democrați — dar a lasat în umbră pe liberali. Calomniile lui contra magistraturei au servit de temeie legei d-lui Stelian și tot el a format în Iași o armată de care liberalii se vor servi în opoziție.

Profitul d-lui Cuza e de ordin pur personal: idealul lui este să se excite. Liberalii îl lasă să se excite, fiind-că și ei profită din excitarea aceasta.

Va pleca—pleacă astă-zi

Delicate ca firul de mătase, expuse să se rupă ori cînd, sunt simpatiile de cari d. Matei Cantacuzino se bucură în redacția ziarului local al Carpiștilor. Simpatiile aceste economicoase sunt bazate pe reciprocitate: nici d. Cantacuzino n'are păreri înălțătoare despre ziarul seu.

D. Cantacuzino n'a reușit să-și plaseze la ziar un reprezintant așa cum ar fi voit și, în desperare de cauză, a recurs la un atașat militar, care, în dorința sa de-a face gazetărie cu mănuși, va ajunge curînd la expasiunea americanului din operetă, care și-a cumparat benzină pentru un milion...

D. Cantacuzino, șeful partidului, n'are deci simpatii pentru redactori și redactorii, la rîndul lor, tratează la fel pe șef.

Cu toate acestea ziarul tipărește de multe ori numele șefului. Și cum ie obiceiul la provincie—nu l tipărește fără de entuziaste calificative: „fruntașul și iubitul nostru șef, sau iubitul și fruntașul nostru șef, sau cu strămutarea adjectivelor," șeful nostru fruntaș și iubit."

Fruntașul și iubitul sub-șef, d. Grecianu, stă ceva mai bine: „vrednicul bărbat de stat al Romîniei"—citeam eri despre el.

Ne întoarcem la șef. Ziarul vorbește mult despre el în zilele din urmă. D. Cantacuzino fiind membru în comisia de judecată a profesorilor secundari și superiori, va judeca procesul Dragomirescu-Iorga. Foarte natural că, fiind judecător în comisia aceea și fiind și procesul acesta, va judeca.

Ziarul său crede, însă, că acest lucru ie supra-natural și de aceea l'a anunțat de zece ori. „Iubitul și fruntașul va pleca"; „în ziua de 27 fiind procesul, și fiind-că iubitul și fruntașul face parte; peste cîteva zile se va judeca... Iubitul și fruntașul fiind... va pleca..." Iar în numărul de alaltăieri: „iubitul și fruntașul va pleca la Piatra și de acolo la București, spre a judeca... In numărul de astăzi: „cu acceleratul de astăzi, va pleca la București, la procesul Iorga, fruntașul nostru iubit.."

Acum vine rîndul întoarcerei: „mîne va sosi iubitul și fruntașul, care a luat parte..."

Noroc, zeu, că d. Cantacuzino nu-și citește gazeta.

Insula de la Iași

Nu de Insula d-lui Mladian e vorba. E vorba de partidul liberal din Iași, care are de șef pe d. C. Stere.

D. Stere, într'o chestie personală cu d. N. Filipescu, la Cameră, a declarat că „vederile sale nu cadrează cu acelea ale majorității.".

Relevația aceasta poate fi senzațională numai din punctul de vedere că d. Stere a făcut-o oficial. Incolo se știa de mult, că există prăpastie între vederile guvernului și acelea ale d-lui Stere.

Pînă aci n'ar fi nimic extraordinar. Mai sunt fruntași liberali ca d. V. Missir, ca d. Saita, ca d. Stoicescu—cari văd altfel de cît guvernul.

Dar d. Stere este și șeful partidului din Iași și aci situația devine gravă.

Căci d. Stere nu de acum este în discordanță cu vederile guvernului. A fost tot astfel și cînd a primit a lua șefia.

Naște, deci, întrebarea: partidul liberal din Iași urmează el pe șef, sau partidul, de acord cu guvernul, este în desacord cu d. Stere, șeful!

Este intregul partid liberal din Iași o insulă în capul căreia stă noul Robinson—Stere, sau și în partidul local există diverginți profunde între șef și partid, precum ele există între același șef și guvern?

Noi credem că insula de la Iași este locuită numai de d. Stere și de devotații sei. Partidul liberal de la Iași se împarte în două: în clubul liberal—care nu urmează în totul pe șef și în insula—care poate fi considerată de domiciliu real al d-lui Stere.

Clubul liberal din Iași este o simplă gazdă a d-lui Stere. D. Stere este pasagerul acelei gazde.

Insula—domiciliul real—ie la „Viața Romînească".

OAMENI ȘI LUCRURI

Summum jus...

In numerele de eri și de astă-zi ale „Opiniei" se publică detaliile privitoare la procesul care s'a desfășurat acum de curînd în aula universitară și în jurul căruia s'a făcut atîta zarvă, în urma cunoscutului amestec al unor elemente, absolut străine de afacerea în litigiu.

Nu însă faptele în sine, nici obiectul procesului pot face preocuparea acestei modeste rubrici,—ci filosofia procedeelor prin cari au crezut anumite elemente ca se poată influența sau chiar... dicta rezultatul.

Nu există desigur ceva mai relativ și mai complex în lume ca noțiunea de dreptate. Oamenii în contact cu semenii lor dau loc, la tot pasul, la conflicte și abuzuri; firea omenească, puțin dispusă a se lăsa înlănțuită prin legi și formule, se abate, părăsind făgașul strîmt al acestora și căutînd în afară de dînsele mulțumirile dorite. Pretutindeni te ciocnești și preste tot locul ești expus a a săvîrși abateri în potriva orînduielii și a legalității. De aceea în societatea omenească justiția are o chemare atît de vastă și de grea; de aceea nimic într'adevăr nu e mai gingaș decît exercitarea și aplicarea „dreptății." Criteriile variază după timp, după loc, după mediu, după împrejurări; iar acei chemați să găsească în ori-ce condițiuni măsura, au ei însuși situațiuni anevoioase, fiind siliți adeseori să ducă lupte cu conștiințele, cu convingerile, întru găsirea „cuvîntului care exprimă adevărul"—după plastica rostire a lui Eminescu.

Situația socială a magistratului este excepțională prin însemnătatea ei și de aceia vedem uneori chiar lucruri sau păreri stranii cu privire la dînșii. N'a fost vorba oare în proectul d-lui Stelian ca să nu aibă voie magistratul a juca la... lotării?

...Cînd vezi dară — mai cu seamă de o vreme încoace—tineri fără experiență și pregătirea necesară luîndu-și prerogativa de a avea cuvîntul lor în rezolvirea unor probleme judiciare, nu te poți opri de la cele mai triste constatări. Căci ori-cine ai fi, ori ce ai ști și pricepe din ale vieței, nu ai nici dreptul, nici autoritatea de a pătrunde cu anumite convingeri în sanctuarul dreptății, de oarece în ori-ce direcțiune ai căuta s'o convergezi, săvîrșești cea mai mare nedreptate. E nespus de greu, nespus de important în același timp să găsești sîmburele dreptății absolute, — după ce ai ascultat și cercetat toate împrejurările; — dar mi-te să vii cu „siguranța" dinainte făcută că într'o anumită parte e dreptatea; aceasta însamnă a comite — chiar dac'ai reprezenta adevărul!—cea mai sîngeroasă nedreptate și să prefaci dreptul suprem al omului — „summum jus" al latinului — în supremă nedreptate,—„summa injuria."...

Anarhia cea mai grozavă și mai inumană ar începe de aci și nu s'ar mai cunoaște nici-o margine.

Rodion

Adevărul în chestia scandalului dela Universitate

In *Evenimentul* de eri văd o convorbire, pe care un redactor al acestui ziar ar fi avut'o cu d. dr. Bogdan, rectorul universității.

Nu știu întru cît acea convorbire și declarațiunile ce conține sînt exacte. Presupunînd însă veracitatea ei, țin să declar următoarele, pentru luminarea opiniei publice:

Găsindu-mă luni la Universitate încă dela orele 2 p. m. ca secretar al d-lui A. A. Bădăreu, apărătorul preotului Morărașu, fără a bănui măcar posibilitatea unui asemenea scandal, am putut observa pregătirea manifestațiunii în contra d-lui Bădăreu. Și fiindcă toate conciliabulele în vederea acestei manifestațiuni ostile se țineau în locuința d-lui C. Chirica, asistentul d-lui profesor P. Bujor; și fiindcă avusesem altădată ocaziunea să cunosc pe acest domn, m'am dus la el, unde am găsit și pe un student de la științe Rișcanu—alt conducător al manifestanților—și i-am spus: vin din propria mea inițiativă să te rog a calma spiritele, date fiind consecințele grave ce poți suporta din pricina autorității ce o ai în Universitate și la laboratorul de morfologie. Poți să faci aceasta, pentru că studenții, cari vor manifesta sînt sub directa și nediscutabila d-tale înrîurire.

Obținînd un rezultat negativ și ieșind din locuința d-lui Chirica, am observat un alt conciliabul într'un colț al sălii pașilor perduți între d. Fieșinescu, revizorul școlar al județului Botoșani și studentul Cucu, care până atunci îndemna și atița grupul de studenți ce se adunase la Universitate pentru a manifesta.

Din puținele vorbe ce am prins în treacăt, mi-am dat seama și de rolul urît, pe care-l are în această afacere d. Fieșinescu, și de gravitatea nebănuită a scandalului proectat.

Am crezut atunci de datoria mea de a înștiința pe d. Al. A. Bădăreu, spre a supune cazul d-lui rector al Universității, ca să se ia măsurile cuvenite. Tot odată plecăi la oraș, la palatul Justiției unde d. Bădăreu îmi dăduse o însărcinare în interes de afaceri profesionale. Aci întîlnesc pe colegul meu d. Vespasian Pella, căruia îi comunic în treacăt cele văzute la Universitate, și după ce îmi îndeplinesc însărcinarea șefului meu, mă reîntorc la Universitate spre a-i comunica rezultatul.

Pe drum mă întîlnesc cu d. Pella, care se îndrepta spre Universitate și intrăm împreună în sala pașilor perduți.

In aselaș timp, grație zvonurilor ce circulau prin oraș, după cari situațiunea d-lui Bădăreu ar fi extrem de dificilă, intrară în Universitate, în sala pașilor perduți, vre-o 10 cetățeni și prieteni politici ai d-nului Bădăreu între cari dd. C. Chirilă, Maior Flexi și alții cu intențiuni pașnice. Dovadă de aceasta este faptul, că după cîteva momente venind d. profesor Bujor și somind pe tóte persoanele străine de Universitate să părăsească sala, toți s'au dus imediat, rămînînd numai domnii V. Pella, C. Simionescu avocați, și subsemnatul, care în calitate de doctorand în drept, *obținui de la d. prof. Bujor permisiunea de a rămîne*, somațiunea d-sale neprivindu-mă.

Spiritele se liniștiră imediat, dar numai pentru puțin timp. Căci după un sfert de oră—pe la 5 jumătate—eșind de la curs d. profesor Cuza și studenții săi, *acesta începe a-i îndemna pe studenți să ne dea afară pe cei cari rămăsesem.*

Aci începe scandalul. D. A. C. Cuza *are o mare parte de răspundere pentru tot ce s'a întîmplat în urmă, căci d-sa este promotorul scandalului la cari s'au dedat apoi cei 40—50 studenți de la „Solidaritatea", cari eșiseră dela cursul d-sale împreună cu cei 10—15 anarhiști de sub conducerea d-lui Chirica.*

In adevăr, studenții „naționaliști" începură împreună cu anarhiștii să facă o larmă infernală, pentru ca persoanele vizate de d. A. C. Cuza și subsemnatul să părăsească sala. In mijlocul acestei larme osește d. dr. Bogdan, rectorul, care somează pe toți, cari nu-s studenți să părăsească localul. *Pentru a doua oară ob-*

ţin permisiunea de a rămîne, de astădată dela d. rector, întru cît fiind înscris la doctorat, sînt student. Totuşi studenţii, după îndemnul d-lui Cuza şi a unui redactor de la *Evenimentul*, continuă scandalul vociferînd ca nişte sălbateci, nesocotind dispoziţiunea luată, cu privire la persoana mea de însuşi rectorul Universităţii.

Dar dacă ar fi vociferat numai, nu ar fi fost mult. Sub influenţa aţiţătorilor d-lor Cuza, a acelui redactor şi a unui nou personaj ce intervine atunci, d. Octav Băncilă, care şi el ca şi redactorul în chestie, ca şi alţii nesocotise dispoziţia rectorului de a părăsi sala, fiind şi el străin de universitate, cei 50—60 de studenţi încep a deveni agresivi. Şi merg cu agresiunea până acolo, în cît la un moment dat mă văd izolat de colegii mei domnii Pella şi Simionescu, şi înconjurat şi înghesuit de acest puhoi de oameni, vociferînd, ameninţînd, cu bastoanele şi cu pumnii ridicaţi asupra mea şi chiar ghiontit pe la spate. Am trăit un moment critic.

In mijlocul acestei oarde sălbatice, cercuit aşa fel că nu puteam face cea mai mişcare cu mîna, văzîndu-mă în situaţiunea de a fi linşat, am recurs la un mijloc extrem de apărare. M'am retras cîţi-va paşi îndărăt rupînd cercul studenţilor ameninţători dindărătul meu şi fiind-că sălbatecii voiau să se năpustească din nou asupra-mi, am scos revolverul, pe care de cîtva timp îl port în permanenţă cu mine şi i-am somat să se retragă avertizîndu-i, că dacă mă vor ataca voiu face uz de armă. Gestul meu a avut efectul dorit. Oarda de sălbateci s'a risipit aşa că amicii mei d-nii Pella şi Simionescu au putut veni lîngă mine.

Văzînd, că pericolul a trecut am pus iarăşi în buzunar revolverul, şi m'am dus la d. dr. Bogdan, care sosi jos, chemat fiind nu ştiu de cine.

Spusei rectorului cum s'a întîmplat scandalul şi d-sa mă invită să merg la rectorat. In cabinetul d-sale invită şi pe d. A. A. Badareu şi se decise, ca d. dr. Bogdan *să evacueze sala paşilor perduţi de toate persoanele ce se găseau acolo, implicit şi de studenţi şi prin urmare ca să părăsesc şi eu palatul universităţii.*

Zis, dar nu şi făcut. Căci coborîndu-ne jos, d. dr. Bogdan se mulţumeşte a invita pe studenţi la ordine, a le zice *să facă ei poliţia sălii*, şi plecă iarăşi în cabinetul său. Evident, uralele au fost nesfîrşite, iar d. rector fericit.

D-sa însă nu se gîndea de loc, că eu rămăsesem tot jos, în mijlocul aceleiaşi oarde înfuriate, care acum mai era învestită şi cu autoritatea poliţienească.

In asemenea situaţie ce aveam de făcut? Am eşit din universitate împreună cu amicii Pella şi Simionescu, lăsînd în urma mea oarda spumegînd şi urlînd sălbatec.

Acestea sunt faptele; acestea sunt împrejurările în cari ele s'au petrecut. N'am alterat nimic şi n'am trecut cu vederea nici un fapt, nici un incident de o importanţă chiar secundară.

Şi acum, după ce am făcut istoricul scandalului să viu la declaraţiunile, pe cari d. dr. Bogdan le-a făcut *Evenimentului.*

„N'am reclamat parchetului de cît *purul adevăr*, pe care-l susţin şi astăzi, spune d. dr. Bogdan, că la un moment dat, cînd sala paşilor perduţi a universităţii era ocupată de persoane străine, d Em. Socor *a scos nemotivat de nimic* revolverul, *pe care i l'a luat din mînă*, d Vespasian Pella".

Este cu totul neexact. Purul adevăr nu este şi nu poate fi în reclamaţiunea d-lui rector, care *n'a fost faţă* la agresiunea sălbatică ce s'a făcut asupră-mi, şi care nu cunoaşte lucrul, de cît din spusele studenţilor, cari aveau interes să-şi uşureze situaţiunea lor.

Este cu totul neexact, că aşi fi scos *nemotivat* revolverul, căci din expunerea ce am făcut-o, se vede în ce primejdioasă situaţiune mă găseam, pe punctul de a fi maltratat, linşat.

Este cu totul neexact, că d. Vespasian Pella mi-ar fi luat revolverul din mînă Eu însu-mi, din proprie iniţiativă, l'am pusă în buzunar, ciad am văzut că pericolul este înlăturat, prin risipirea din jurul meu a agresorilor.

Se prea poate, ca aceste declaraţiuni, pe cari le publică *Evenimentul* să fie apocrife. Ce nu poate face un ziar ca acesta?

Dar dacă d. dr. Bogdan a făcut *înadevăr* aceste declaraţiuni, apoi atunci fie-mi permis să bănuesc sau buna sa credinţă sau sinceritatea surselor din cari s'a informat.

Acesta este adevărul; acestea le spun deocamdată pentru deplina lămurire a opiniei publice, atît de mult şi de răutăcios înduşă în eroare de cei interesaţi şi de *Evenimentul.*

Am toată încrederea, că justiţia sezisată va confirma cele ce am spus, stabilind în acelaş timp responsabilităţile tuturor; atît a autorilor materiali cît şi a autorilor morali a acestui scandal enorm, care trădează anarhia primejdioasă ce domină unele cercuri ale studenţimei noastre.

Em. Socor.

Afacerea preotului Morăraşu

Am arătat în numărul de ieri modul cum s'a procedat pentru aducerea protului Morăraşu înaintea comisiunei disciplinare.

Din cele descrise de noi, se vede că acuzatorii lui, nu erau siguri de temeinicia probelor apuse în potriva sa pentru a rezista la un examen de critică serioasă şi de aceia au recurs la sprijinul unor persoane străine de judecată, pentru a creia curent defavorabil Preutului.

Ast-feld-nii Ficşinescu şi Sachelarescu s'au folosit din prima zi a judecăţei de concursul următoarelor persoane pentru a obţine rezultatul urmărit:

D. I. Băncilă, pictor şi profesor de desemn la gimnaziul Ştefan cel Mare.

D. Chirică, licenţiat al facultăţei de ştiinţe şi asistent al laboratorului de morfologie al d-lui Bujor, decanul facultăţei de ştiinţe.

D. Mihai G. Bujor, licenţiat în drept şi redactor la Romînia Muncitoare.

D. Rîşcanu vechiu student la medicină, iar actualminte la ştiinţele naturale.

D. Cucu, student în drept, om încercat în materie de scandaluri publice, de oare-ce are la activul său, pedeapsa eleminărei sale temporare din Universitate, aplicată de Senatul Universitar pentru că întovărăşit şi de alţi colegi a atăcat noapte cu pietre pe vice consulul Austriac.

Cu aceste persoane, şi încă altele s'a lucrat în interesul condamnărei preotului după cum vom vedea mai jos, şi s'au organizat cunoscutele manifestări de la Universitate cari au fost dezaprobate de toţi oamenii cuminţi.

*

Prima înfăţişare a procesului a avut loc în ziua de 1 Februarie. Preotul a sosit în Iaşi cu două zile înainte pentru a se înţelege cu apărătorul său d. Badareu asupra sistemului de administrare a probelor şi a apărărei.

Comisiunea de judecată se compunea din d. Climescu profesor Universitar şi din d-nii Porfiriu şi Buzdugan, consilieri ai Curţei de Apel. Procesul era sorocit pentru ora 10 dimineaţa.

Cu o zi mai înainte d. Ficşinescu a adus de la Drăcşeni, o şleahtă de ţigani şi vr'o trei ţarani cari erau acuzatorii preotului şi cari nu figurau în proces, nefiind citaţi—şi i-a purtat prin oraş, pe la palatului Justiţiei şi la Universitate pentru a atrage atenţia lumei asupra lor—şi în deosebi a studenţilor.

Ţiganii au fost fotografiaţi de socialiştii de mai sus, iar clişeurile lor au apărut chiar în „Romînia Muncitoare".

*

In ziua judecăţei d. Al. Badareu, s'a presentat înaintea comisiunei şi a cerut ca să se admită clientului său proba cu martori pentru spulberarea acuzaţilor şi cînd va prezenta şi acte doveditoare de inocenţa sa.

Să se noteze că faptele ce se imputeau preotului nu erau privitoare la atribuţiunele sale de învăţător sau pruot.

Ast-fel ni i se aducea vr'o vină cum că nu-şi vedea de catedra sa, că făcea în şcoli fapte rele, că se dezinteresa de mersul şcoalei sau de educaţiunea şi instrucţiunea copiilor etc. etc.

Acuzaţiunea se baza pe faptul că fiind văduv de vr'o 23 de ani, ar fi avut *concubine*, în casă pe care le-a părăsit măritîndu-le,

In ce priveşte chestia cumpărărei recoltei prinsă de rădăcini de la d-nii Nicolau şi Giurgea, i se aducea învinuirea că ar fi speculat pe ţărani că ar fi tras foloase din recoltă luînd'o asupra lui.

Aceste sunt *crimile* preotului, din care acuzarea a făcut *un* monstru.

D. Al. Badareu, a demonstrat înaintea comisiunei simulacrul de anchetă făcut de d-nii Sachelarescu şi Ficşinescu. urătînd că acuzările aduse clientului său nu se bazau pe probe evidente şi indiscutabile ci din contra pe simple aprecieri ale acestor doi acuzatori.

Comisiunea, cu toată opunerea din partea celor ce susţineau acuzarea, a admis Preotului, a face ori ce fel de dovadă în descărcare, şi a amînat procesul pentru ziua de 23 Februarie.

*

Ce s'a întîmplat la prima înfăţişare a procesului?

Chiar din ajunul zilei, s'a aflat că asociaţia Băncilă—Chirica—Cucu etc. pregăteşte o manifestaţie ostilă preotului.

Rectorul Urniversităţei, d. Bogdan a fost avertizat chiar în dimineaţa zilei procesului, de către cei în drept, că Universitatea va fi teatrul unui urît scandal. Rectorul s'a simţit mulţumit de această incunoştiinţare. Şi a venit imediat la Universitate pentru a lua măsurile cuvenite.

Inainte, însă de a sosi rectorul, sosise d. Climescu care văzînd scara care duce la rectorat ocupată de socialiştii de mai sus, şi informîndu-se de scopul venirei lor, a chemat în cabinetul său pe d. Chirica, pe care l'a făcut atent de ori ce neorînduială ce ar fi să se întîmple, recomandindu-i a se abţine de la ori ce faptă incompatibilă cu situaţia sa de laborant la Universitate.

*

Procesul n'a durat o oră şi la ridicarea şedinţei, pe cînd comisiunea se retrăgea, d. Ficşinescu a fost întîmpinat de ţiganii pe cari îi vîrise în Universitate, cu următoarele cuvinte:

— De ce ne-aţi adus degeaba şi batem drumurile, după porunca d-voastră! Vai! de noi! Cu ce să ne întoarcem acasă dacă n'a fost nevoe de noi. Daţi ne bani cu ce să ne întoarcem că n'o să mai venim data viitoare!

In acelaşi timp eşea din culuarul rectoratului d. rector Bogdan, însoţit de d. Badareu.

La scoborîre, rectorul văzînd aglomeraţia de studenţi, pe scări îi întrebă că ce caută.

— Am venit să facem o chetă pentru strîngerea unei sumi de bani, spre a înlesni întoarcerea în Dracşani a oameniloi aduşi la proces.

Rectorul a pus mîna în buzunar şi a contribuit şi d-sa la această colectă.

Dar. după scoborîrea rectorului, s'au auzit oare-care murmure, printre cari se distingea următoarele vorbe.

—„Vom vedea noi la 23 Februarie ce are să fie!".

*

Ameninţarea aceasta, s'a văzut apoi cum s'a realizat în zilele de 22 şi 23 Februarie,

D. Ficşinescu a putut fi după cum vom vedea în totul satisfăcut Opera sa de răsbunare în potriva preotului, constitue la d sa o adevărată mînie. Pentru noi ca pentru toată lumea acest revizor şcolar este în deajuns de cunoscut.

Victimele sale sunt numeroase. Prezenţa sa în capul şcoalelor din jud. Botoşani, a fost considerată totdeauna ca o adevărată nenorocire.

Cine nu-şi aduce aminte de dezasperaroa în care adusese pe membrii corpului didactic din judeţul Botoşani în timpul revizoratului seu şcolar din anul 1901—1904?

D-sa a mers pînă acolo cu răutatea de suflet, în cît, membrii corpului didactic rural îngroziţi de sistemul de persecuţie a acestui revizor, s'au rîdicat în corpore şi s'au dus la prefectul judeţului implorîndu-i cu lacrimele în ochi să-i scape de această pacoste care răspunde la numele de Focşinescu.

Insuşi prefectul judeţului s'a speriat de cele aflate prin propriele sale cercetări, şi n'a întărziat de a cere de la Ministrul de Instrucţiune d. Haret, îndepărtarea acestui veninos.

D. Ficşinescu a fost nevoit să se retragă din capul şcoalelor primare ale acestui judeţ. Dar, fatalitate, retragerea sa a fost de scurtă durată. Căci la venirea liberalilor din nou la d. Haret, a luat iarăşi în braţe pe d. Ficşinescu şi l'a trimes ca o napaste pe capul învăţătorilor.

Şi cum sufletul unui om rău şi venin cu greu se poate schimba, opera de persecuţie o exercitează în deplină libertate.

*

In numărul de mîine ne vom ocupa de suplimentul de anchetă mixtă Ficşinescu—Haliţa — Gheorghiu Bujor — Rîşcanu—Cucu, făcută la Dracşani în vederea înfăţişărei procesulut de la 22 Februarie.

Complicitatea oficială-socialistă va străluci prin naraţiunele ce vom face.

Dolineanul.

MEMORIUL

Perceptorilor fiscali din jud. Iaşi adresat d-lui Ministru de finance

B) Nu cunosc din ce anume sumi s'ar compune acel debit total, să conteze numai debitul anului curent? sau şi rămăşiţa, să scad sumele rele de încasat care nu provin din neglijenţa noastră, ci din cauză că avem date în debit loturi, arenzi moşi în dijmă. Loturile fiind părăsite de cei în drept de la împroprietărire au rămas în urmă cu plata, fiscu luîndu-le în administraţia sa să arendează şi nu să scade în debit de cît 80 şi 100 lei anual pe cînd ele datoresc cîte 400 şi 500 lei.

Dijmele de asemeni nu pot fi încasate fiind viile filoxerate, ne avînd cunoscută această formulă nu credem a mă mai putea bucura de prima ofertă, să vor bucura poate acei perceptori de oraşi şi ţară care au în debit numai contribuţiuni directe, iar noi cu zeci de mii de lei rămăşiţi domeniale, rămînem în sprijinul salarului oferit de 150 lei dacă şi din acesta nu ne va mai ciupi vre-un accident, provenit din falşuri sau delapidări de agenţi ce sunt puşi pe a noastră răspundere şi găsiţi de ocazie căci cu minimum salar de 60 lei lunar cu care majoritatea agenţilor din acest judeţ sunt plătiţi, nu putem recruta asemenea ajutoare, bune destoinice cu garanţie morală şi materială, pentru că avînd personal bun, am fi scutiţi macar de greaua răspundere ce ne apasă materialicește, mai e ştiut încă şi d-voastră că prin legea agrară unui locuitor de ţară la munca cîmpului i să plăteşte 1 leu 50 bani pe zi plus hrana, ceia ce dă tocmai 60 lei lunar egal cu agentul fiscal care din salarul seu trebue să ţie cal cu căruţă, să trăească el cu familia şi să meargă în fiecare lună cu varsarea; credem că e foarte insuficient; şi motivul invocat de noi nu poate fi nul.

V. A). După cum v'am mai expus că prin decisia No. 390 art. V însă e dreptul de a mai primi vre-o remiză de la comune şi ori ce alte instituţiuni publice, deşi acele autorităţi sunt obligate a ni le plăti nouă prin legile lor speciale în schimbul serviciului făcut, urmînd ca de la 1 April 1908 vorbitele autorităţi să verse la tezaurul Statului sumile prevăzute prin bugete.

B). In vedere că tocmai încasarea veniturilor comunale contabilitatea lor, încasările din prestaţii la judeţ, Credit Agricol, plus altele cari îngreuiază atribuţiunele noastre, împedicînd încasarea veniturilor Statului. 1) ckear din 2 şi 3 comuni ce compune cea mai mică circ. din acest judeţ are peste 1000—1500 contribuabili şi mai mult şi o distanţă de la o comună la alta minimum de 10—25 km. după s'a vorbit şi la punctul I nu aşa cum limitează art. 73 din legea de constatare şi percepere; dar nu numai atît însă şi fiecare comună are 5 şi 10 sate. 2). Apoi un contribuabil pe lîngă datoria lui la Stat pe care îl executăm cu un singur grad de urmărire pe an după modificarea legei în 1908, treptat şi vine alte datorii, de la comună amenzi, arenzi pămînturi, de la judeţ prestaţii, de la Creditul agricol, procente, dela Banca populară, de la şcoală amenzi, plus alte debite cunoscute de d-voastră, iată deci că nici prin facerea unui singur grad de urmărire (somaţie) nu ni s'a uşurat serviciu, după cum ne-ţi încunoştiinţat prin Administraţia financiară, căci debitele de care am vorbit vin la diferite epoci ale anului, cît şi priveşte despre salariu ca primeam de pe la comuni nu beneficieam noi căci avem agenţi speciali puşi pe a noastră respundere şi plătiţi cu sumele prevăzute în bugete, putînd astfel conrespunde serviciului îngreuiat de lucrări, iar cu cele alte remize de la vorbitele casă compensam spesele de transport şi cheltuială la varsare a agenţilor, făcînd aceasta după cum vi s'a mai expus numai pentru a nu cădea victima falşurilor şi delapidărilor, mai adăugăm că dacă comuna şi cele alte case speciale, afară de stat nu ne servesc nici o remiză, cu toate că prin legile lor sunt obligate, nu am putea fi respunzători nici de conturi.

Faţă de expunerile juste şi amănunţite până aci, respectuos avem onoare a vă ruga Domnule Ministru, a ne le lua în consideraţie luînd de bază suprafaţa judeţului Iaşi, compus din **46** comuni rurale şi **261** sate cu cotuni, toate redusă numai în 14 circumscripţii de percepere; raza şi debitul fiecărei circ. din acest judeţ vi s'a expus la punctul 1, din anuarul D-voastră să constată că singurul judeţ din ţară e cel mai redus în circ. pe cînd cele alte judeţe încep de la 49 circumscripţii şi să termină cu 20—de aceia ne-a făcut a crede că mulţi dintre perceptori au remas poate mulţumiţi cu salarul fixat, întru cît au debite mici, comuni una lîngă alta, pe cînd la noi nici satele nu intră în categoria aceasta: au debite numai din directe şi datoresc numai pe exerciţiu în curs, aşa că pe lîngă 150 lei, mai au şansa să beneficieze de prima de *75 şi 85* %, iar noi lucrînd cu cîte 12 exerciţii, şi cu domeniale nu putem conta de cît pe salarul ce lunar ni să trimite, peptru care vă rugăm a ne *aprecia cheltuelile enumerate tot la punctul 1, litera B, C, D, E, F,* şi a ne fixa un *salar lunar sau remiză* în raport cu munca şi greu'atea ce să întîmpină la fie-care circ. din acest judeţ, îmbunătăţind şi soarta agenţilor pentru a putea recruta personal bun, iar pentru încasarea şi contabilitatea comunală a ne autoriza să avem agenţi speciali plătiţi cu sumele prevăzute în budgete puşi pe a noastră respundere, căci numai cu agenţi fiscali, ne este imposibil a mai putea conrespunde serviciului.

Supuşi servi:

ss). I. Condurachi, circ 13; D. Udişteanu circ. 16; Ioan circ. 3; I. Misirliu, circ. 10; Teodoru circ. 11; Benuce circ. 5; Ionescu circ. 6; Simionescu circ. 15; D. Popovici, circ. 12; V. Tăutu, circ. 4; Ion V. Stoica, circ. 9; Adam, circ. 14.

Informaţii

❑ **Conferinţele păstorale.**—După cum am anunţat, de la 15 August a. c. se vor începe conferenţele pastorale ale preoţilor din Eparchia Moldovei şi Sucevei.

I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a trimes o circulară preoţilor în această privinţă, arătînd că conferenţele sunt cel mai lesnicios mijloc pentru înavuţirea cunoştinţelor preoţilor, în îndeplinirea sarcenelor ce au în societate.

„Se înţelege de sine—zice circulara, că preoţii în toată vremea ca oameni de şcoală şi iubitori de ştiinţă, trebue să citească şi să lucreze necontenit, pentru ca astfel să poată să îşi alcătuiască subiectele tezelor anunţate şi să le poată desvolta cît mai bine, în conferinţele păstorale, faţă de cei lalţi tovarăşi ai lor de preoţie.

Aşa fiind, am hotărît a introduce conferinţele păstorale în această eparchie obligînd pe toţi preoţii de a lua parte şi a-aşi da toată silinţa spre a lucra cît mai bine tezele.

Această obligaţiune prevăzîndu-se şi în lege, de sigur că va fi îndeplinită fără şovăire de toţi preoţii ca o datorie a lor principală, care ese ca ceva firesc din sacrificiille ce ţara face pentru preoţime.

Tezele se vor scrie pe caiete de hîrtie, format coli întregi, pentru a fi uniforme şi lesne de certat. Veţi cunoaşte că înşi-ne, ne vom ocupa şi vom ceti fie care teză pentru a aprecia; căci, de la buna lucrare a acestor teze vom hotărî transferarea preoţilor buni, la parohii mai bune şi a preoţilor slabi, la parohii slabe: cu alte cuvinte: lucrarea tezelor, desvoltarea lor în conferinţe, munca pricepută în parohie şi purtarea cea bună a preoţilor, va fi unica şi singura măsură care ne vom călăuzi pentru a da fie-cărui preot ceia ce i se cuvine, după meritele lui.

*

Iată texte cari vor fi lucrate de preoţi, începînd după acum şi se vor desvolta în zilele de 15 şi finele lunei August viitor 1909.

1) Cum trebue să se poarte preotul pentru a-şi păstra autoritatea păstorală şi demnitatea lui preoţească, de care are absolută nevoie spre a fi vredaic de chemarea sa în societate;

2) Relaţiunile între preotul şi învăţătorul sătesc şi rolul ce au fiecare din ei în popor, spre a putea aduce foloase ţărei şi neamului;

3) Care sunt mijloacele prin care preotul ar putea îndruma pe ţăranul nostru către o muncă mai spornică şi îmbunătăţirea condiţiunilor de trai:

4) Cari sunt patimele de cari sufere poporul nostru şi cari ar fi miiloacele prin care preotul poate să le combată.

❑ In ziua de 23 Martie a. c. se va ţinea la prefectura de judeţ licitaţia publică pentru aprovizionarea a 330 steri de lemne de foc, pentru penitenciarul central din Iasalitate.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a trimes o circulară revizoratului şcolar, prin care îl invită să puie în vedere diriginţilor şcoalelor rurale, ca serbarea „sădirei pomilor" ce va avea loc în primile zile ale lunei Martie a. c., să se facă cu solemnitatea prevăzută în regulament.

❑ **Balul de la Turn-Verein** — Atenţiunea dată de d. colonel Băltăcianu, comandantul regimentului 13 infanterie, plutonierului Profiriu Ioan şi modul cum a fost serbătorit reesă că d. colonel Băltăceanu îşi iubeşte şi apreciază pe bunii oşteni după meritele lor, dîndu-le curaj la îndeplinirea datoriilor de militari.

In seara zilei de 23 Februar 1909, s'a dat un bal pentru serbătorirea plutonierului Profiriu, la care au luat parte toţi ofiţerii reg. 13 infanterie.

S'a petrecut ca nici odată; toţi d-nii ofiţeri au fost prezenţi la ora 8 jum., iar la ora 9 au scăsit d-nii maiori Enghirliu şi Petala.

In frenetisul vals care a anunţat începutul balului se perdeau perechile cele mai drăguţe.

Ofiseri şi civilii puţini care se aflau aveau ca neobosite dansatoare pe cele mai drăguţe d-re din oraşul nostru.

Din mulţime remarcăm:

Doamnele: M. Costişeanu, Elena Botez, Maria Uţă, E. Stan, Z. Neculau, C. Ricigleanu, M. Mastacan, E. D. Ionescu, M. Forăscu, N. Popescu, A. Leonte, E. Popovici, A. Tezlariu, M. Pitariu, Elena Atanasiu şi M. Calmiuschi.

Domnişoarele; Găluşcă, Clemensevici, Elena Ştefăniu, E. Olaus, Lucia Atanasiu, E. Butnărescu, E. Haler, Z. Ungureanu, E. Leonte, R. Marinescu, Maria Stoian, M. Sălceanu, R. Vasiliu, A. Balan, etc.

Domnii: maiori Enghirliu, Petala, căpitanii Ghidionescu, Mihailescu, Duca, Dubert, Loca, Arabu, Checaie, Dăguţănescu, locotenenţi: Gheorghiu, Bogdan, Stamboală, Lăzărescu, Bansov, Teodorescu, sub-locotenenţi Gotcu şi Pop; plutonieri V. Botez, Stan, Mastacan, Berizanu, A. Botez, Răduţă, Beri, Baidac, Moşu, Forăscu, serg. major Lehin, Popescu Zaharia J. etc.

Domnii: Costişanu, fraţii Braviman, Iehim, Uţă, Martinescu, Voinescu, Butnărescu, Ionescu, Ghiza, Lambrino, Neculau, Constantinescu, Ricigleanu, Sterian Vasiliu, Găluşcă, fraţii Gall, Matică Păun, Tezlăriu, C. Alexandrescu, Chiperescu, etc.

❑ Cunoscutul naţionalist şi antisemit d. Mina Savel lucrează la o broşură „Domnia lui Vodă-Cuza", din punctul de vedere al naţionalismului.

❑ Marţa trecută D-ra Agripina Dima, învăţătoare din Albeşti, jud. Fălciu, a ţinut la şcoala No. 1 de fete din Huşi, o conferenţă despre „Biserică şi şcoală."

Numita învăţătoare n'a făcut altă-ceva de cît să tămîieze pe ministrul Haret, în tăcerea generală a asistenţei.

❑ Noul protocreu de Suceava, preotul Neculai Daringă, va începe zilele acestea inspecţiile prin judeţ.

DIVERSE

— D. Ştefenovici, taxator cl. II-a la vama Iaşi, a fost înaintat la cl. I.

— D. Dim. I. Marosin, împiegat cl. II la vamă şi licenţiat în drept, a fost avansat împiegat cl. I.

— La 27 Februarie a. c. ora 2 p. m., se vor vinde prin licitaţie mărfurile falitului B. Sommer, din Iaşi, str. Ştefan cel Mare, evaluate la suma de 38,222 lei 83 bani, gajul constituit d-lui S. Stein în valoare de 5,972 lei şi portofoliul în valoare de 5,205 lei.

Ultime informaţii

❑ **INUNDAŢIILE.**—Iată ştirile sosite astă-zi la prefectura de judeţ, cu privire la inundaţii:

Şesurile dintre Jora, Tg.-Frumos şi Prigoreni, sunt pline de apă, care din cauza îngheţului stagnează. La Uricani au fost cuprinse de apă fîneţele locuitorilor.

Din Sculeni se comunică, că stagnează pe imaşul satelor: Frăsuleni, Şendreni, Sorca şi Tg. Sculeni; de asemeni sunt inundate de două zile, imaşurile satelor Cărpiţi, Luceni şi Icuşeni. Apa Jijiei a pătruns şi în grădinile locuitorilor; în satul Cotul lui Ivan, apa a pătruns pînă în vatra satului, inundînd şi imaşurile.

O parte din lanul de grîu de pe moşia Stînca şi o parte din lanul de pe moşia Frăsului, sunt sub apă.

De la Golăeşti se telefonează, că şesurile satelor Chisărei, Medeleni, Petreşti, Podul Jijiei, Coada Stîncei şi Bran, sunt în întregime inundate. Semănăturile de pe moşiile Medeleni şi Cilibiu au fost cuprinse de apă.

Mai sunt inundate şesurile satelor: Epureni, Ţipileşti, Rediu, Coarba şi Popricani, din comuna Rediu-Mitropoliei. Soşeaua Iaşi-Ţiganaşi, de la cantanul 5 este inundată.

Din Ţiganaşi se telefonează, că apa stagnează pe şesurile: Ţiganaşi, Probota, Cărniceni şi Perieni. Jijia a ajuns pînă la nivelul tablierei podului de peste Jijia. Comunicaţia pe soşeaua Iaşi-Ţiganaşi, este întreruptă.

PENTRU INUNDAŢI

— SUBSCRIPŢIA *„OPINIEI“* —

Suma din urmă	646 lei
Isidor A. Iuster	3 „
M. I. Migden	1 „
A. Atanasiu profesor	1 „
Ledvinca, pianist	1 „
Fisch Frantz	1 „
Schreiner	1 „
Schwartz, florar	2 „
Isidor Barber	2 „
Zeida Schwartz	2 „
N. I.	1 „
P. Toncu	1 „
Aurel Tomescu	1 „
X.	1 „
M. Weinştein	5 „
Gr. A. Mavrodi	1 „
B. Zusman	2 „
Gh. Voluţă	5 „

❑ Se zice că d. C. Ionescu administratorul plăşii Rosieşti, Fălciu, va fi delegat ca director al prefecturei de Fălciu în locul d-lui I. Dinescu. Aceasta ca răsplată că acest d-n administrator, a servit în mod slugarnic pe d. Diamandi, proprietarul generos al Idricilor.

A mîncat Lupul oaea şi pace!

❑ *Comitetul „Crucei Roşii“, întrunit ieri seara, a hotărît, în vederea boalei Domniţei Elena, să amîie, pentru seara de 8 Martie, balul ce trebuia să aibă loc mîine, 28 Februarie.*

Presidenta „Crucei Roşii“ este principesa Marie Morouzzi, foasta noră a Domniţei.

❑ Revizorii şi inspectorii, şcoalari se întrunesc astă-zi la ministerul cultelor, pentru a discuta asupra conferenţelor generale ale membrilor corpului didactic primar, ce se vor ţinea la începutul lunei Aprilie s. c.

❑ Preşedinţii Camerilor de comerţ din ţară s'au întrunit eri după amiază la ministerul industriei şi comerţului, pentru a alcătui un memoriu pentru reforma legei privitoare la organizarea Camerilor de Comerţ.

❑ Atragem atenţiunea celor de la comună asupra faptului că gunoiul şi ghiaţa din dealul Copoului sunt aduse de apă în faţa grădinei publice Copou şi stagnează acolo, fără a i se lua nici o măsură.

❑ Intre carpiştii din Huşi a isbucnit o mare zizanie.

La întrunirea ce a avut loc alaltăeri, spunîndu-se că se vor alege „copacii verzi“ de „uscături,“ d. Mitică Andriessu, preşedintele Clubului—Intim, furios a părăsit sala.

❑ M. S. Regele a semnat eri decretul prin care operaţiunile de recrutare vor începe la 1 Aprilie a. c. şi vor dura pînă la 15 Mai a. c.

❑ Se zice că unul din noile regimente de artilerie ce se vor înfiinţa pe ziua de 1 Aprilie a. c., va fi stabilit în R-Sarat.

❑ **Pentru inundaţii** (lista Primăriei) Doamnele: Lisette dr. Javara, 5 lei; Aglae P. Rîşcanu, 20; Profira Meleghe, 20 lei, Aglae Harmuzescu, 10 lei şi Hélène N. Neculaide, 10 lei.

❑ Profesorii din oraşul Buzău au trimes colegilor lor din Iaşi un apel, prin care'i arată să se asocieze la cererea lor de a li se spori salariile.

Ei cer ca leafa iniţială să fie de 450 lei pentru un stagiu de 15 ani şi mai cer 5 gradaţii.

Chestia aceasta se ştie că se discută şi la cercul didactic din oraşul nostru.

❑ Profesorii şcoalei normale „Vasile Lupu“ se vor întruni în astă seară în conferenţă, pentru a continua cu discuţia asupra organizărei ce ministrul vrea s'o dea învăţămîntului normal.

De asemeni se vor discuta şi diferitele măsuri noui luate de ministerul cultelor.

❑ Autoritătile din Ungheni au înştiinţat parchetul că alaltăeri femeia Marghioala V. Arseni, de loc din Prisacani, a fost grav maltratată de locuitorul Gh. Sava Bogdan.

Numita femee are 3 coaste rupte, precum şi o gravă leziune la mîna dreaptă, şi o alta la cap.

Victima a fost internată în spitalul din Ungheni şi se află într'o stare foarte gravă.

Criminalul a fost arestat.

❑ Astăzi va fi depus pe biroul Camerei proiectul care acordă drepturi cetăţeneşti Dobrogenilor.

Fie-care din cele două judeţe va alege, la col. I, doi senatori şi doi deputaţi şi la colegiul II şi III cîte un deputat.

❑ **Cantina scolară din Iaşi.**—In 1899 Februar 1 s'a înfiinţat în Iaşi cantina scolară, urmare a iniţiativei luată de mai multe dame romîne pentru a veni în ajutor cu masa copiilor nevoeşi din şcoalele primare.

In 10 ani de zile cantina şcolară a încasat 54819 lei şi a cheltuit cu dejunul 34146 lei, iar ajutoare a dat în sumă de 3275 lei, rămăind dar un excedent de 17396 lei, depuşi în efecte publice, şi un imobil al defunctei El. Burghelea, Sărărie 26.

Cantina şcolară din Iaşi funcţionează cîte 70 zile pe an, şi a dat masă la 1275 copii la cantinele externat, şi 400 la cantinele internat, deci la un total de 1675 copii. Porţiile de mîncare distribuite la aceşti 1675 copii au fost de 89250 la cantinele externate, cîte o porţie pe zi şi de 56000 la cantinele internate, cîte 2 porţii pe zi. In medie preţul unei porţii de mîncare a fost 40 bani pe zi.

Casier Cantinei şcolare e harnicul institutor C. Andriescu.

❑ *Dl. G. T. Negruţi* inginer a scos în broşură un studiu răspuns domnului general Brătianu cu referinţă la hotărnicia izlazurilor comunale.

Studiul se învîrte asupra faptului dacă pot lucra la harta ţării şi deci în izlazurilor inginerii civili ori numai militari.

Chestia fiind de o actualitate vom stărui asupra-i.

❑ D. N. Gane, a plecat la Bucureşti ieri cu trenul de Paşcani, spre a cere ajutor atît guvernului, cît şi din fondul special pentru inundaţii din Iaşi.

❑ Aflăm cu multă plăcere despre o mare ameliorare în starea sănătăţei bunului nostru prietin d. Lascar Antoniu, care de mai multe zile se află bolnav.

❑ Tribunalul a declarat astăzi în stare de faliment firma manufacturieră Donnenfeld şi Becker.

❑ D. Popescu-Dalomiţa a fost numit copist la secţia I-a a tribunalului.

❑ *Consiliul de reformă, presidat de d. general Lambrino, a opinat pentru reformarea maiorului P. Ciocazan, cu trei voturi contra două.*

Reformarea urmează să fie confirmată de ministrul pe rezboiu.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul sec. I-a s-a pronunţat astăzi în cererea făcută de d. Anton Rosnovanu de-a se institui un consiliu judiciar doamnei Adela Kogălniceanu.

Tribunalul a respins atît incidentul pentru admiterea de martori, cît şi cererea în sine—şi a condemnat pe d. Rosnovanu la trei mii lei cheltueli de judecată.

— Se ştie că d. Antoniade, fost intendent al ospiciului Secola, a încercat un atentat contra d-lui dr. A. Brăescu, medicul primar al ospiciului.

Faptul a fost calificat de insulte reciproce şi dosariul afacerei repartizat la judecătoria ocolului rural din Iaşi.

— La secţia II-a a Curţei urmează să se judece astăzi apelurile făcute de prinţul M. Sturdza şi de moştenitorii defunctului Breabăn, care, precum se ştie, a fost sfîşiat de urşii prinţului.

In prima instanţă prinţul a fost condemnat la 10,000 lei despăgubiri.

— La secţia II-a a tribunalului s'a judecat astăzi cererea de faliment a firmei Donnenfeld şi Becker.

Pronunţarea după terminarea proceselor de astăzi.

— Aceaşi secţie judecă astăzi procesul în care preotul Stamati, fostul psotoereu al judeţului Iaşi, este învinuit de luare de mită.

Pentru preut pledează d-nii C. B. Pennescu, Ath. Gheorghiu şi Neculaide.

Acuzarea o susţine d. prim procuror Ghinea Ionescu.

Se observă o mare desfăşurare de forţe poliţieneşti, cum ie obiceiul la Iaşi, cînd nimic anormal nu se petrece.

— La secţia II-a a Curţei procesul lui Emil Tr. Popovici, fost perceptor în comuna Roşiori (Roman), condamnat la un an pentru delapidări.

— Domnii profesor dr. Riegler, doctor Conia şi dr. Racoviţă, însărcinaţi de tribunalul s. I cu facerea unui raport privitor la efectele acidului salicilic în vin, au depus astăzi jurămînt.

— Atît d. Osw. Teodoreanu, cît şi d. Hamangiu, vor declara recurs în contra decisiei curţei de Apel de Bucureşti s. I.

❑ Clubul conservator-democrat din Vaslui va fi inaugurat Duminecă.

D. A A. Badareu va asista.

❑ D. doctor C. Mîrzescu a fost numit medic primar al spitalului „Maica Precista“ din Roman.

D-sa va pleca mîine la Roman spre a depune jurămînt şi a lua spitalul în primire. Va asista şi d. efor Pennescu.

D. doctor Buteanu, care a reuşit la concurs pentru spitalul din Hîrlău, va fi transferat la Focşani.

Pentru locurile de medici primari de la spitalele din Hîrlău, Trg. Frumos şi Neamţ, se va ţine concurs.

❑ Banchetul pe care clubul „Tinerimei Romîne din Paris“ trebuea să-l dea în onoarea lui *G. Enescu*, a fost amînat.

Marele artist a fost nevoit să părăsească Parisul, pentru a asista la înmormîntarea mumei sale decedată în Romînia

Membrii clubului au însărcinat pe d. Ştefan Gheorghiu, de a exprima sentimentele lor de condoleanţă în această tristă ocazie.

❑ La tribunalul Botoşani se va judeca mîine, în continuare, celebrul proces Gutman.

❑ Ni se scrie din Mihăileni că marele artist Enescu, a sosit acolo şi a asistat la înmormîntarea mamei sale.

❑ Pe lîngă multe sujete inedite, noul program al seratei cinematografice de astăzi Vineri 27 Febr. din sala teatrului Sidoli, mai cuprinde viaţa şi isprăvile celebrului bandit parizian Cartouche (1693—1721).

Viaţa, aventurile şi faptele criminale ale lui Cartouche, au fost reproduse sub mii de forme, pe scenă, în romane, în cîntece populare, etc., etc.

„El nu poate s'o uite“, scene dramatice jucate de Marié de l'Isle, de la teatrul Odeon din Paris, figurează de asemenea la această seară.

Noul program de astăzi Joi cuprinde apoi scene teatrale, sportive, comice, toate absolut nouă, nevăzute încă pe pînza Cinematografului din sala Teatrului Sidoli.

Mîne Sîmbătă Matineu la 3 ore ziua (preţuri pe jum.) şi seara la 9 reprez. obişnuită.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti, 27 Februarie.

Domniţa merge mai bine

Piatra-N.—Doctorul Flor a constatat astăzi o ameliorare îmbucurătoare în starea Domniţei.

Ilustra Doamnă ie mult mai liniştită. Noaptea a petrecut-o bine şi astă-zi pare mai vioaie.

Speranţe de însănătoşare nu sunt excluse.

Agitaţia profesorilor universitari

Bucureşti,—Profesorii universitari, în chestia mărirei salariilor lor, au întocmit un memoriu, care, în linii generale, cuprinde următoarele: profesorii de Universitate au fost nesocotiţi pînă acum şi dacă nu s'au agitat au făcut-o din mîndrie profesională Acum, însă, vor arăta starea de lucruri fiind-că cei în drept merg cu nesocotinţa şi mai departe.

De la 1899 pînă în prezent salariile tuturor au fost sporite, numai ale profesorilor nu. Ar fi tăcut şi astăzi dar două motive i-au hotărît să se agite: 1) datoria faţă de Universitate, 2) datoria faţă de ei însă-şi, ca să nu cumuleze şi alte funcţiuni.

Agregaţii au lefuri identice cu şefii de birouri şi profesorii cu magazionerii de la docuri.

Memoriul termină spunînd, că profesorii nu cerşesc de la nimeni nimic, ci atrag, cît mai este vreme, atenţia celor în drept, pentru ca învăţămîntul să nu sufere.

Se afirmă că profesorii, dacă cererile lor nu vor fi luate în seamă, vor refuza să predee cursurile.

SINUCIDERE

Bucureşti.—Astăzi dimineaţă căpitanul I. Niculescu, de la compania instructorilor, s'a sinucis impuşcîn-pu-se.

Se crede că numitul căpitan a recurs la acest act disperat, fiind implicat in nişte neregularităţi.

CAMERA

Bucureşti.—Foarte multă lume a venit astăzi la cameră pentru a asculta interpelarea d-lui Al. Marghiloman, în chestia nereguleilor de la ministerul de rezboiu. In special sunt de faţă mulţi ofiţeri.

D. Al. Marghiloman îşi începe interpelarea sa, prin a se ocupa de modul cum se fac mişcările la noi în armată, spunînd că sistemul întrebuinţat astăzi nu e de loc potrivit.

D-sa se ocupă apoi de chestia contractelor de aprovizionare.

D. Filipescu şi d. Carp

Bucureşti.—D. N. Filipescu s'a plîns mai multor fruntaşi junimişti asupra faptului că eri în discuţia de la cameră, d. P. P. Carp n'a voit să intervină.

D. Filipescu blama atitudinea d-lui Carp.

Parlamentul turc

Constantinopol.—Seziunea camerei a fost prelungită pînă la 13 Iulie.

Serbia continuă cu înarmările

Constantinopoli.—După ziarul „Sabah“ ataşatul militar al legaţiei Turce la Belgrad telegrafiază că Serbia a sporit foarte multe armamente, în ultimii zile.

Cutremur de pămînt

Citta-Nova (Reggio di Calabria).—Azi pe la orele 10 şi 35 dim., o puternică zguduitură de pămînt a fost simţită. Populaţia înfricoşată a fugit. Au fost cîte-va pagube dar nici o victimă.

SENATUL

Bucureşti.— D. Ionel Brătianu depune proectul pentru acordarea drepturilor Dobrogenilor, cerînd urgenţa care se admite.

D. Toma Stelian depune proectul pentru reforma magistraturei, votat la Cameră, cerînd urgenţa.

D. Demetrescu Agraru, senator de Prahova depune memoriul unor proprietari din acel judeţ, care protestează contra taxelor pe prune.

Expunerea de motive a proectului pentru acordarea drepturilor cetăţeneşti Dobrogenilor, invoacă drepturile noastre istorice, de pe timpul cînd Dobrogea aparţinea României. Constată făgăduelile făcute după anexare; constată că provincia s'a romanizat şi civilizat. Populaţia a crescut de la 136,000 la 300,000 locuitori şi suprafaţa pămîntului cultivabil s'a îndoit. Dobrogea are azi 41,000 proprietari, din care 23 mii sunt romîni cari posedă 3|4 din întindirea totală a pămîntului constată că Dobrogea posedă portul Constanţa cu care s'a cheltuit până acuma 83 milioane.

Proectul prevede că Dobrogia va fi împărţită în 2 judeţe; colegiul I de Cameră va alege doi deputaţi, colegiile II şi III cîte un deputat, colegiul I de Senat 2 senatori şi col. II un senator.

Vor fi consideraţi cetăţeni acei cari în ziua de 11 Aprilie 1877 erau supuşi otomani şi cari de atunci nu s'au prevalat de supuşie străină. Apoi toţi romînii din regat, cari au trecut şi vor trece în Dobrogia.

Proectul declară că acei cari se află actualminte înscrişi în listele electorale, pentru comună, judeţ sau camera de comerţ, nu vor putea avea presumţia de cetăţenie.

Listele electorale vor fi alcătuite de două comisiuni de fie-care judeţ şi vor fi compuse din: prefectul judeţului, prezidentul tribunalului şi un consilier al Curţei de Calaţi.

Procedura legei noastre electorale va fi aplicată întocmai, cu singură excepţie că alegătorii colegiului III, direcţi şi indirecţi, vor vota la plăşi, fie-care plasă constituind o secţiune de vot.

Contra înscriirilor şi ştergerilor se va putea face apel, după o lună, direct la curtea de casaţie, **secţia contenciosului.** (Proectul constată deci utilitatea secţiei contenciosului, pe care colectiviştii voesc s'o desfiinţeze. Se spune chiar că un amendament ve fi prezentat, în sensul că apelurile se vor face la casaţie, secţia III-a, spre a nu figura cuvîntul „contenciosul“.)

Atitudinea Austro-Ungariei

Viena.—Oficiosul „Freundemblatt“ scrie că caracterul cel mai de seamă al notei circulare sîrbeşti, constă întrun text foarte nelămurit. Serbia nu mai face revendicări directe în contra Austro-Ungariei, dar remite în mîinele puterilor cauza sa, aşa de puţin lămurită, adică primeşte judecarea conferenţei europene.

Dar trebuie, să se ştie că Austro-Ungaria nu va admite în chestia Bosniei să fie adusă în faţa conferinţei, în urma înţălegerei austro-turce.

Chestiunea Bosniei s'a terminat şi puterile care nici n'au protestat în contra anexărei, nu vor putea lua hotărîrea dorită de Serbia. Cu toate acestea, se simte în nota Serbiei un fel de bună-voinţă şi Austro-Ungaria speră că cabinetul din Belgrad va răspunde mai precis la ceririle sale lămurite.

Declaraţiile din Skupcină

Belgrad. — In Skupcină, ministrul de externe, fiind interpelat, a dat explicaţie asupra drmersurilor Prusiei, spunînd că raporturile sîrbo-austriace devenind în ultimul timp mai rele, cu toate că Serbia nu le-a vătămat, în nici un fel, această faptă a pricinuit între marile puteri o mare nelinişte şi le-a determinat să ne facă diferite propuneri. Rusia călăuzită de sentimentele de simpatie pentru Serbia, a luat iniţiativa de a face pe lîngă guvernul serb cîte-va observaţii amicale. Ministrul citeşte nota Rusiei. Guvernul sărb a răspuns Rusiei, precizîud punctul seu de vedere legitim. Ministrul citeşte nota Serbiei.

Inserţii şi Reclame

D. A. D. Xenopol, preşedintele comitetului pentru baterea unei medalii comemorative pentru 50 ani de la Unirea Principatelor, mi-a atras atenţiunea că numele editorului e pus prea în evidenţă. Am telegrafiat fabricantului ca să suprime cu totul numele editorului, care l'a pus din obicinuinţă, iar nu după dorinţa mea.

F. Şaraga

Librăria "Autorii Romîni“

PRIMARIA COMUNEI IASI

Cu ocazia inundaţiilor, proprietarii de pitării din acest oraş s'au grăbit la primul apel făcut de Primărie, să dee peste una mie pîni spre a fi împărţite la populaţiunea saracă din părţile inundate.—

Administraţia Comunală aducînd aceasta la cunoştinţa publică, exprimă Domnilor pitari viile sale mulţumiri pentru această faptă generoasă şi umanitară.—

No. 03902 din 26 Februarie 1909.

PUBLICAŢIE

La 9 Martie 1909, la Direcţia Generală a Serviciului Sanitar (Ministerul de Interne) Str. Visarion (ora 11 a. m.) se va ţine de urgenţă licitaţie pentru darea în întreprindere a unui pavilion la spitalul din Răducăneni (jud. Fălciu) în valoare după deviz de 19 500 lei.

Planurile şi devizul se pot vedea la serviciul tecnic al Direcţiei Generale a Ser. Sanitar (str. Visarion No. 2 Bucureşti).

Ofertele în plicuri închise vor purta indicaţia „Oferta pentru un pavilion la spitalul din Răducăneni“ şi vor fi însoţite de o recipisă a Casei de depuneri sau a unei administraţii financiare constătînd depunirea garanţiei provizorie de 4 la sută.—

De vînzare lînă ţigaie albă şi roşie precum şi stogomansă aproximativ 150. Kgr. a se adresa Econom V. Hanganu bis. Sf. Vasile, Nicolina Iaşi.

TEATRUL NAŢIONAL

Turneul artistic C. NOTTARA

Vineri 20 Martie 1909

SE VA JUCA

HOŢII

de Schiller

Preţurile obişnuite.—Biletele la Maximovici.

De închiriet o cameră mobilată, cu sua fără pensiune, *strada Albă 27.*

Se caută de cumparat cu bani gata

UN PIANINO

în stare bună. Adresa la *Tipografia H. Goldner.*

Atelier pentru Confecţiuni DE LENGERIE

sub direcţiunea doamnei

MARIA LOHAN

Se efectuează lengerie, pentru doamne, domni şi copii.

Comenzile să primesc între oarele 8—12 a. m.

— Strada Păcurari No. 49 —

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură şi dinţi.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentanţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţie:

Preşedinte: Dl. **General Romulus Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **D. Darvari**, mare proprietar, deputat
„ **N. Racottă** mare proprietar, fost deputat
„ **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piaţa Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

SALOMON WACHTEL

Magasin de incredere—Str. de Sus

Fondată în 1852

Aduce la cunoştiinţa intinsei sale clientele şi în special D-lor

Antrepenori, Arendaşi şi Proprietari

că pentru campania de lucru s'a asortat cu mari depozit de

Traverse de toate dimensiunile, Var hidraulic, CIMENT, Martru şi Cărămizi refractare, POMPE, Tevi, Robinete

şi toate accesoriile pentru

Instalaţiuni de conducte de Apă

Tablă, Fier şi Otel divers

Unelte pentru toate meseriile, Garnituri de alamă şi fier pentru clădiri etc. etc.

Maşini agricole şi Pluguri

accesoriile lor de la cele mai renumite fabrici.

CUREL DE TRANSMISIUNI, COCS CU ANTRACIT ŞI CARBUNI DE FORJA.

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

„ANCORA“

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţei şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1907

PESTE 182 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,266,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1907 a fost de

86,461. Contracte pentru un capital de franci 565 Milioane şi franci 769.000 rentă

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 355 Milioane de franci.

Societatea „ANKER“ încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurărei.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurare atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia **Bucureşti**

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

GRILLAGES 1 m de haut, LE MÈTRE 0f30c.

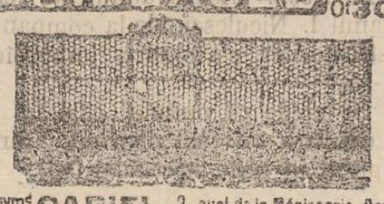

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6f

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Venideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa III a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 24 şi 25 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 8,50
1/4	Un sfert	Lei 17,00
1/2	Una jumătate	Lei 34,00
1	Loz întreg	Lei 68,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	4,50—lei	1/4	Un sfert	9—lei
1/2	Una jumătate	18—lei	1/1	lox intreg	36 -lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi Conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.